ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΜΠΟΡΙΟΥ
& ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΑΓΟΡΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ
ΕΙΣΗΓΜΕΝΩΝ Α.Ε. & ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ Α.Ε.

Ταχ. Δ/νση : Πλ. Κάνιγγος
Ταχ. Κώδικας : 101 81
Πληροφορίες : Ε. Ευαγγελάτου
Τηλέφωνο : 2103893377
TELEFAX : 2103838981

Αθήνα, 20 - 09 - 2018

Αριθμ. Πρωτ. : 1311780

Α Ν Α Κ Ο Ι Ν Ω Σ Η

Καταχώρισης στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.ΜΗ) και δημοσίευσης στο διαδικτυακό τόπο του Γ.Ε.ΜΗ. στοιχείων της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία **«MARFIN INVESTMENT GROUP ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ»**.

Την 20 - 09 - 2018 καταχωρίσθηκαν στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.ΜΗ.) τα κατωτέρω στοιχεία της Ανώνυμης Εταιρείας με την επωνυμία **«MARFIN INVESTMENT GROUP ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ»** και αριθμό Γ.Ε.ΜΗ. **3467301000** (πρώην αρ. Μ.Α.Ε. 16836/06/Β/88/06):

Α) Με Κωδικό Αριθμό Καταχώρισης 1482946 οι εγκεκριμένες με την από 25/08/2018 απόφαση της εξ αναβολής Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των μετόχων, οικονομικές καταστάσεις, η έκθεση διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου και το πιστοποιητικό ελέγχου των ελεγκτών για τη χρήση **01/01/2017 έως 31/12/2017**.

Β) Με Κωδικό Αριθμό Καταχώρισης 1482947 η από 25/08/2018 απόφαση της εξ αναβολής Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των μετόχων σύμφωνα με την οποία εκλέχτηκε για τον έλεγχο των Οικονομικών καταστάσεων της χρήσης από 01/01/2018 έως 31/12/2018 η Ελεγκτική Εταιρεία «Grant Thornton Α.Ε.» και ειδικότερα ορίσθηκαν ως τακτικός ελεγκτής ο κ. Εμμανουήλ Μιχαλιός, Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής, με αριθμό μητρώου ΣΟΕΛ 25131 και ως αναπληρωματικός ελεγκτής ο κ. Σωτήριος Κωνσταντίνου, Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής, με αριθμό μητρώου ΣΟΕΛ 13671, σύμφωνα με την από 04-09-2018 επιστολή της ως άνω ελεγκτικής εταιρείας.

Οι οικονομικές καταστάσεις (ατομικές και ενοποιημένες), η έκθεση διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου και το πιστοποιητικό ελέγχου των ελεγκτών αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της παρούσας ανακοίνωσης.

Ο Προϊστάμενος Τμήματος

Δημ. Φούντας

ΚΟΙΝ: MARFIN INVESTMENT GROUP
ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ
Λεωφ. Θησέως 67
146 71 ΚΗΦΙΣΙΑ

MARFIN
INVESTMENT GROUP

Ετήσια Οικονομική Έκθεση
με βάση το άρθρο 4 του Ν. 3556/2007
της χρήσης από 1η Ιανουαρίου 2017 έως 31η Δεκεμβρίου 2017

(ποσά σε χιλιάδες € εκτός αν αναφέρεται διαφορετικά)

MARFIN INVESTMENT GROUP Α.Ε. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ
Λεωφόρος Θησέως 67, 146 71 Κηφισιά, Ελλάδα
Τηλ. +30 210 6893450
Αριθμός Γ.Ε.ΜΗ. 3467301000 (ΑΡ.Μ.Α.Ε. 16836/06/Β/88/06)

[Η ΠΑΡΟΥΣΑ ΣΕΛΙΔΑ ΕΧΕΙ ΑΦΕΘΕΙ ΣΚΟΠΙΜΩΣ ΚΕΝΗ]

Πίνακας Περιεχομένων

Α. ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΚΠΡΟΣΩΠΩΝ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ 6

Β. ΈΚΘΕΣΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΩΝ ΟΡΚΩΤΩΝ ΕΛΕΓΚΤΩΝ ΛΟΓΙΣΤΩΝ 7

Γ. ΕΚΘΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ «MARFIN INVESTMENT GROUP Α.Ε. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ» ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΙΚΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ 2017 14

Δ. ΕΤΗΣΙΕΣ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΙΚΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ ΤΗΝ 31^{Η} ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2017 105

ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ 2017 106

ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ 2017 107

ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΧΡΗΣΗΣ 2017 108

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ ΤΗΣ 31^{ης} ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2017 109

ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΣΤΑ ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ 2017 110

ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΣΤΑ ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ 2016 111

ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΣΤΑ ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ 2017 112

ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΣΤΑ ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ 2016 112

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ 2017 (ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΙΚΗ) 113

1 ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΟΜΙΛΟ 115

2 ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΤΟΥ ΟΜΙΛΟΥ 116

3 ΠΛΑΙΣΙΟ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ 125

4 ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΣΗΜΑΝΤΙΚΩΝ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ 136

5 ΣΗΜΑΝΤΙΚΕΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΕΣ ΕΚΤΙΜΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΚΡΙΣΕΙΣ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ 162

6 ΣΥΝΕΝΩΣΕΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟΚΤΗΣΕΙΣ ΜΗ ΕΛΕΓΧΟΥΣΩΝ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ 168

7 ΟΜΑΔΕΣ ΔΙΑΘΕΣΗΣ ΚΑΤΕΧΟΜΕΝΕΣ ΠΡΟΣ ΠΩΛΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΚΟΠΕΙΣΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ 171

8 ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΙ ΤΟΜΕΙΣ 175

9 ΕΝΣΩΜΑΤΑ ΠΑΓΙΑ 178

10 ΥΠΕΡΑΞΙΑ 181

11 ΑΥΛΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ 184

12 ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΕ ΘΥΓΑΤΡΙΚΕΣ 186

13 ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΕ ΣΥΓΓΕΝΕΙΣ 188

14 ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟ ΧΑΡΤΟΦΥΛΑΚΙΟ 189

15 ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΕ ΑΚΙΝΗΤΑ 190

16 ΛΟΙΠΑ ΜΗ ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ 190

17 ΑΝΑΒΑΛΛΟΜΕΝΕΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ 191

18 ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ 192

19 ΠΕΛΑΤΕΣ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ 192

20 ΛΟΙΠΑ ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ 194

21 ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΧΑΡΤΟΦΥΛΑΚΙΟ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ ΑΠΟΤΙΜΩΜΕΝΑ ΣΤΗΝ ΕΥΛΟΓΗ ΑΞΙΑ ΜΕΣΩ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ 194

22 ΤΑΜΕΙΑΚΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ, ΤΑΜΕΙΑΚΑ ΙΣΟΔΥΝΑΜΑ ΚΑΙ ΔΕΣΜΕΥΜΕΝΕΣ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ 195

23 ΜΕΤΟΧΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΑ ΥΠΕΡ ΤΟ ΑΡΤΙΟ 195

24 ΛΟΙΠΑ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ ΚΑΙ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ ΕΥΛΟΓΗΣ ΑΞΙΑΣ 196

25 ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΠΑΡΟΧΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΛΟΓΩ ΕΞΟΔΟΥ ΑΠΟ ΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑ 197

26 ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ 200

27 ΔΑΝΕΙΑΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ 200

28 ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ ΑΠΟ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ 207

29 ΠΑΡΑΓΩΓΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΜΕΣΑ 207

30 ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ 208

31 ΛΟΙΠΕΣ ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ 209
32 ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΕΣ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ 209
33 ΦΟΡΟΙ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΠΛΗΡΩΤΕΟΙ 209
34 ΛΟΙΠΕΣ ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ 209
35 ΠΩΛΗΣΕΙΣ 210
36 ΚΟΣΤΟΣ ΠΩΛΗΘΕΝΤΩΝ – ΕΞΟΔΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ – ΕΞΟΔΑ ΔΙΑΘΕΣΗΣ 210
37 ΛΟΙΠΑ ΕΣΟΔΑ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ 211
38 ΛΟΙΠΑ ΕΞΟΔΑ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ 212
39 ΛΟΙΠΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ 212
40 ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΕΞΟΔΑ 213
41 ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΕΣΟΔΑ 213
42 ΚΕΡΔΗ /(ΖΗΜΙΕΣ) ΑΠΟ ΣΥΓΓΕΝΕΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΕΝΟΠΟΙΟΥΜΕΝΕΣ ΜΕ ΤΗ ΜΕΘΟΔΟ ΤΗΣ ΚΑΘΑΡΗΣ ΘΕΣΗΣ 213
43 ΦΟΡΟΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ 214
44 ΠΑΡΟΧΕΣ ΣΕ ΒΑΣΙΚΑ ΔΙΕΥΘΥΝΤΙΚΑ ΣΤΕΛΕΧΗ 215
45 ΚΕΡΔΗ ΑΝΑ ΜΕΤΟΧΗ 215
46 ΑΝΑΛΥΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΠΙΔΡΑΣΕΩΝ ΤΩΝ ΛΟΙΠΩΝ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ 216
47 ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΩΝ ΜΕΡΩΝ 217
48 ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ 219
49 ΕΥΛΟΓΗ ΑΞΙΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΜΕΣΩΝ 228
50 ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΙΝΔΥΝΩΝ 230
51 ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΑΝΑΦΟΡΑΣ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ 237
52 ΕΓΚΡΙΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ 238

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

Όπως χρησιμοποιούνται στις Οικονομικές Καταστάσεις εκτός και αν αναφέρεται διαφορετικά:

«Εταιρεία», «Όμιλος», «MIG»	αναφέρεται στην «MARFIN INVESTMENT GROUP Α.Ε. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ»
«ATTICA»	αναφέρεται στην «ATTICA Α.Ε. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ»
«BLUE STAR»	αναφέρεται στην «BLUE STAR ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗ Α.Ε.»
«BVI»	αναφέρεται στα BRITISH VIRGIN ISLANDS
«EVEREST»	αναφέρεται στην «EVEREST ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ»
«FORTRESS»	αναφέρεται στην «FORTRESS INVESTMENT GROUP»
«GOODY'S»	αναφέρεται στην «GOODY'S Α.Ε. ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΕΣΤΙΑΣΗΣ»
«MARFIN CAPITAL»	αναφέρεται στην «MARFIN CAPITAL S.A.»
«MIG AVIATION 1»	αναφέρεται στην «MIG AVIATION 1 LTD»
«MIG AVIATION 2»	αναφέρεται στην «MIG AVIATION 2 LTD»
«MIG AVIATION HOLDINGS»	αναφέρεται στην «MIG AVIATION HOLDINGS LTD»
«MIG LEISURE»	αναφέρεται στην «MIG LEISURE LTD»
«MIG LRE CROATIA»	αναφέρεται στην «MIG LEISURE & REAL ESTATE CROATIA B.V.»
«MIG REAL ESTATE»	αναφέρεται στην «MIG REAL ESTATE Α.Ε.Ε.Α.Π.»
«MIG REAL ESTATE SERBIA»	αναφέρεται στην «MIG REAL ESTATE (SERBIA) B.V.»
«MIG SHIPPING»	αναφέρεται στην «MIG SHIPPING S.A.»
«OLYMPIC AIR»	αναφέρεται στην «OLYMPIC AIR ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ»
«ATHENIAN ENGINEERING»	αναφέρεται στην «ATHENIAN ENGINEERING ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΣΚΕΥΗΣ ΑΕΡΟΣΚΑΦΩΝ» πρώην «OLYMPIC ENGINEERING ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΣΚΕΥΗΣ ΑΕΡΟΣΚΑΦΩΝ»
«SKYSERV»	αναφέρεται στην «SKYSERV ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΠΙΓΕΙΑΣ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗΣ ΑΕΡΟΣΚΑΦΩΝ» πρώην «OLYMPIC HANDLING ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΠΙΓΕΙΑΣ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗΣ ΑΕΡΟΣΚΑΦΩΝ»
«RKB»	αναφέρεται στην «JSC ROBNE KUCE BEOGRAD»
«SINGULARLOGIC»	αναφέρεται στην «SINGULAR LOGIC Α.Ε.»
«SUNCE»	αναφέρεται στην «SUNCE KONCERN D.D. ZAGREB»
«VIVARTIA»	αναφέρεται στην «VIVARTIA ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε.»
«ΑΟΔ»	αναφέρεται στο Ανταλλάξιμο Ομολογιακό Δάνειο
«ΔΕΛΤΑ»	αναφέρεται στην «ΔΕΛΤΑ Α.Β.Ε.Ε. ΤΡΟΦΙΜΩΝ»
«ΔπΠ»	αναφέρεται στο Διαθέσιμο προς Πώληση Χαρτοφυλάκιο
«ΔΠΧΑ»	αναφέρεται στα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς
«ΚΕΤΑ»	αναφέρεται στην «ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΛΤΔ.»
«ΚΟΔ»	αναφέρεται στο «Κοινό Ομολογιακό Δάνειο»
«ΜΔΤΡ»	αναφέρεται στις «Μονάδες Δημιουργίας Ταμειακών Ροών»
«ΜΕΒΓΑΛ»	αναφέρεται στην «ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΓΑΛΑΚΤΟΣ-ΜΕΒΓΑΛ-ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ»
«ΜΗΤΕΡΑ»	αναφέρεται στην «ΜΗΤΕΡΑ ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΓΕΝΙΚΗ ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ ΓΥΝΑΙΚΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΠΑΙΔΙΑΤΡΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ Α.Ε.»
«ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ»	αναφέρεται στην «ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ Α.Β.Ε.Ε.»
«ΜΟΔ»	αναφέρεται στο «Μετατρέψιμο Ομολογιακό Δάνειο»
«ΥΓΕΙΑ»	αναφέρεται στο «Δ.Θ.Κ.Α. ΥΓΕΙΑ »

Α. ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΚΠΡΟΣΩΠΩΝ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Στις κατωτέρω δηλώσεις, οι οποίες λαμβάνουν χώρα σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 2 του ν. 3556/2007, όπως ισχύει σήμερα, προβαίνουν οι ακόλουθοι εκπρόσωποι του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας και δη οι ακόλουθοι:

1. Παναγιώτης Θρουβάλας του Κωνσταντίνου, Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου
2. Αθανάσιος Παπανικολάου του Ευθυμίου, Διευθύνων Σύμβουλος
3. Christophe Vivien του Francois, Μέλος του Δ.Σ.

Οι κάτωθι υπογράφοντες, υπό την ως άνω ιδιότητά μας, ειδικώς προς τούτο ορισθέντες από το Διοικητικό Συμβούλιο της Ανώνυμης Εταιρείας με την επωνυμία MARFIN INVESTMENT GROUP Α.Ε. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ δηλώνουμε και βεβαιώνουμε με την παρούσα ότι εξ' όσων γνωρίζουμε:

(α) Οι συνημμένες Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις της MARFIN INVESTMENT GROUP Α.Ε. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ για την ετήσια περίοδο 01/01-31/12/2017 οι οποίες καταρτίσθηκαν σύμφωνα με τα ισχύοντα λογιστικά πρότυπα, απεικονίζουν κατά τρόπο αληθή τα στοιχεία του ενεργητικού και του παθητικού, την καθαρή θέση και τα αποτελέσματα χρήσης της Εταιρείας και των επιχειρήσεων που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση εκλαμβανομένων ως σύνολο, και

(β) Η συνημμένη Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου απεικονίζει κατά τρόπο αληθή την εξέλιξη, τις επιδόσεις και τη θέση της Εταιρείας, καθώς και των επιχειρήσεων που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση εκλαμβανομένων ως σύνολο, συμπεριλαμβανομένης της περιγραφής των κυριότερων κινδύνων και αβεβαιοτήτων που αντιμετωπίζουν.

Κηφισιά, 30 Απριλίου 2018

Οι δηλούντες

Ο Πρόεδρος του Δ.Σ.	Ο Διευθύνων Σύμβουλος	Το Μέλος του Δ.Σ.
Παναγιώτης Θρουβάλας	Αθανάσιος Παπανικολάου	Christophe Vivien
Α.Δ.Τ. ΑΚ543083	Αρ.Διαβ. ΑΝ4135328	Αρ.Διαβ. 14AD07810

Β. Έκθεση Ανεξάρτητων Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών

Προς τους Μετόχους της Εταιρείας «MARFIN INVESTMENT GROUP A.E. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ»

Έκθεση ελέγχου επί των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

Γνώμη

Έχουμε ελέγξει τις συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της εταιρείας «MARFIN INVESTMENT GROUP A.E. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ» (η Εταιρεία), οι οποίες αποτελούνται από την εταιρική και ενοποιημένη κατάσταση οικονομικής θέσης της 31ης Δεκεμβρίου 2017, τις εταιρικές και ενοποιημένες καταστάσεις αποτελεσμάτων χρήσεως και λοιπών συνολικών εισοδημάτων, μεταβολών ιδίων κεφαλαίων και ταμειακών ροών της χρήσεως που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και περίληψη σημαντικών λογιστικών αρχών και μεθόδων και λοιπές επεξηγηματικές πληροφορίες.

Κατά τη γνώμη μας, οι συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη άποψη, την χρηματοοικονομική θέση της Εταιρείας και των θυγατρικών αυτής (ο Όμιλος) κατά την 31η Δεκεμβρίου 2017, την χρηματοοικονομική τους επίδοση και τις ταμειακές τους ροές για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή, σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ), όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Βάση γνώμης

Διενεργήσαμε τον έλεγχό μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου (ΔΠΕ) όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία. Οι ευθύνες μας, σύμφωνα με τα πρότυπα αυτά περιγράφονται περαιτέρω στην παράγραφο της έκθεσής μας «Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων». Είμαστε ανεξάρτητοι από την Εταιρεία και τις ενοποιούμενες θυγατρικές της καθ' όλη τη διάρκεια του διορισμού μας σύμφωνα με τον Κώδικα Δεοντολογίας για Επαγγελματίες Ελεγκτές του Συμβουλίου Διεθνών Προτύπων Δεοντολογίας Ελεγκτών, όπως αυτός έχει ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία και τις απαιτήσεις δεοντολογίας που σχετίζονται με τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων στην Ελλάδα και έχουμε εκπληρώσει τις δεοντολογικές μας υποχρεώσεις σύμφωνα με τις απαιτήσεις της ισχύουσας νομοθεσίας και του προαναφερόμενου Κώδικα Δεοντολογίας. Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε αποκτήσει είναι επαρκή και κατάλληλα να παρέχουν βάση για τη γνώμη μας.

Ουσιώδης αβεβαιότητα που σχετίζεται με τη συνέχιση της δραστηριότητας

Εφιστούμε την προσοχή σας στη σημείωση 3.1 των οικονομικών καταστάσεων όπου περιγράφεται ότι το σύνολο των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων του Ομίλου και της Εταιρείας υπερβαίνουν το σύνολο των κυκλοφορούντων στοιχείων του ενεργητικού κατά ποσό € 488,8 εκ. και € 75,3 εκ. αντίστοιχα. Όπως αναφέρεται στην ίδια σημείωση καθώς και στη σημείωση 27 των οικονομικών καταστάσεων, αναφορικά με τη διαδικασία αναδιάρθρωσης των δανειακών υποχρεώσεων θυγατρικών εταιρειών του Ομίλου, η Διοίκηση αφενός έχει προβεί στη σύναψη Ιδιωτικού Συμφωνητικού Χρηματοοικονομικής Αναδιάρθρωσης με τις πιστώτριες τράπεζες για τραπεζικές υποχρεώσεις ποσού € 369,5 εκ. και αφετέρου βρίσκεται σε συζητήσεις για την αναδιάρθρωση λοιπών τραπεζικών υποχρεώσεων ποσού € 162,4 εκ.. Περαιτέρω, η διοίκηση έχει προχωρήσει στη σύναψη Συμφωνίας Αναδιάρθρωσης που καλύπτει την πλειονότητα των δανειακών υποχρεώσεων της Εταιρείας, η οποία ωστόσο προϋποθέτει την τήρηση δεσμεύσεων και τη διάθεση περιουσιακών στοιχείων με στόχο την ουσιώδη μείωση του συνολικού δανεισμού της Εταιρείας.

Οι παραπάνω συνθήκες υποδηλώνουν την ύπαρξη ουσιώδους αβεβαιότητας σχετικής με την απρόσκοπτη συνέχιση της δραστηριότητας του Ομίλου και της Εταιρείας. Η επιτυχής ολοκλήρωση της αναδιάρθρωσης των δανειακών υποχρεώσεων αποτελεί βασική προϋπόθεση της επάρκειας του κεφαλαίου κίνησης του Ομίλου και της Εταιρείας. Όπως αναφέρεται στην ίδια σημείωση, η διοίκηση έχει προβεί στον σχεδιασμό δράσεων για τη βελτίωση της χρηματοοικονομικής θέσης του Ομίλου και της Εταιρείας και την ομαλή συνέχιση των δραστηριοτήτων τους, προϋπόθεση η οποία έχει ληφθεί υπόψη κατά τη σύνταξη των συνημμένων οικονομικών καταστάσεων με βάση την αρχή της συνέχισης της επιχειρηματικής δραστηριότητάς τους.

Η γνώμη μας δεν τροποποιείται σε σχέση με το θέμα αυτό.

© 2018 Grant Thornton Ορκωτοί Ελεγκτές Σύμβουλοι Επιχειρήσεων | Ζεφύρου 56, 175 64 Π. Φάληρο | Τ: +30 210 7280000 Φ: +30 210 7212222 | www.grant-thornton.

Σημαντικότερα θέματα ελέγχου

Τα σημαντικότερα θέματα ελέγχου είναι εκείνα τα θέματα που, κατά την επαγγελματική μας κρίση, ήταν εξέχουσας σημασίας στον έλεγχό μας επί των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων της τρέχουσας χρήσεως. Τα θέματα αυτά και οι σχετιζόμενοι κίνδυνοι ουσιώδους ανακρίβειας αντιμετωπίστηκαν στο πλαίσιο του ελέγχου των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων ως σύνολο, για τη διαμόρφωση της γνώμης μας επί αυτών και δεν εκφέρουμε ξεχωριστή γνώμη για τα θέματα αυτά. Εκτός από το θέμα που περιγράφεται στην παράγραφο της έκθεσης μας "Ουσιώδης αβεβαιότητα που σχετίζεται με τη συνέχιση δραστηριότητας", έχουμε διαπιστώσει ότι τα θέματα που περιγράφονται κατωτέρω είναι τα σημαντικότερα θέματα του ελέγχου που πρέπει να γνωστοποιούνται στην έκθεσή μας.

Σημαντικότερα θέματα ελέγχου	Πώς αντιμετωπίστηκε το σημαντικότερο θέμα ελέγχου στον έλεγχό μας

Αξιολόγηση απομείωσης μη κυκλοφορούντων στοιχείων του ενεργητικού

Κατά την 31η Δεκεμβρίου 2017, ο Όμιλος έχει αναγνωρίσει υπεραξία ύψους € 240,7 εκ., άυλα στοιχεία του ενεργητικού ύψους € 425,2 εκ. και ενσώματα πάγια ύψους € 1.065,2 εκ.. Επίσης, κατά την 31η Δεκεμβρίου 2017, η Εταιρεία έχει αναγνωρίσει επενδύσεις σε θυγατρικές ύψους € 1.096,6 εκ.

Σύμφωνα με τις απαιτήσεις των ΔΠΧΑ, η διοίκηση διενεργεί στη λήξη κάθε ετήσιας περιόδου αναφοράς, ελέγχους απομείωσης για την υπεραξία και τα άυλα στοιχεία του ενεργητικού με απεριόριστη ωφέλιμη ζωή, ενώ για τα άυλα στοιχεία του ενεργητικού με περιορισμένη ωφέλιμη ζωή, τα ενσώματα πάγια και τις επενδύσεις σε θυγατρικές, διενεργεί ελέγχους απομείωσης μόνον όποτε υφίστανται σχετικές ενδείξεις. Η παραπάνω αξιολόγηση απαιτεί σημαντικό βαθμό κρίσης.

Ο έλεγχος απομείωσης περιλαμβάνει τον προσδιορισμό του ανακτήσιμου ποσού κάθε Μονάδας Δημιουργίας Ταμειακών Ροών (ΜΔΤΡ) ως το υψηλότερο ποσό μεταξύ της εύλογης αξίας μείον τα κόστη διάθεσης και της αξίας λόγω χρήσης. Ο σχετικός προσδιορισμός απαιτεί κρίση από τη διοίκηση σχετικά με τις μελλοντικές ταμειακές ροές των ως άνω μονάδων (σχετίζονται με μεταβλητές όπως ο ρυθμός ανάπτυξης των εσόδων, οι κεφαλαιουχικές και λειτουργικές δαπάνες και οι απαιτήσεις του νομοθετικού πλαισίου που διέπει τη λειτουργία τους) και τα επιτόκια προεξόφλησης που εφαρμόζονται στις προβολές των μελλοντικών ταμειακών ροών.

Δεδομένης της σημαντικότητας των εν λόγω κονδυλίων και της χρήσης παραδοχών και εκτιμήσεων της διοίκησης, θεωρούμε την αξιολόγηση απομείωσης των ως άνω μη κυκλοφορούντων στοιχείων του ενεργητικού, ως ένα εκ των σημαντικότερων θεμάτων ελέγχου.

Οι γνωστοποιήσεις του Ομίλου και της Εταιρείας σχετικά με την λογιστική πολιτική, καθώς και τις παραδοχές και εκτιμήσεις που χρησιμοποιήθηκαν κατά την αξιολόγηση της απομείωσης των ως άνω στοιχείων του ενεργητικού περιλαμβάνονται στις σημειώσεις 4.3, 5.2 (2), 5.2 (3), 5.2 (4) και 10 των οικονομικών καταστάσεων.

Η ελεγκτική μας προσέγγιση περιέλαβε, μεταξύ άλλων, τις ακόλουθες διαδικασίες:

- Εξετάσαμε τις εκτιμήσεις της διοίκησης αναφορικά με το κατά πόσον υφίστανται ενδείξεις απομείωσης των εν λόγω μη κυκλοφορούντων στοιχείων του ενεργητικού.
- Για τις ΜΔΤΡ για τις οποίες υπήρχαν ενδείξεις απομείωσης, αξιολογήσαμε: (i) την καταλληλότητα των ακολουθούμενων μεθόδων για τον προσδιορισμό της ανακτήσιμης αξίας και (ii) το εύλογο των βασικών παραδοχών και εκτιμήσεων των μελλοντικών ταμειακών ροών.
- Αξιολογήσαμε την αξιοπιστία των προβλέψεων της διοίκησης κατά την κατάρτιση των επιχειρηματικών πλάνων, τα οποία και αποτελούν τη βάση για τις αποτιμήσεις, που χρησιμοποιήθηκαν για τον προσδιορισμό του ανακτήσιμου ποσού. Μεταξύ άλλων, συγκρίθηκαν και αναλύθηκαν οι προγενέστερες εκτιμήσεις /προβλέψεις της διοίκησης με την πραγματική απόδοση των ΜΔΤΡ.
- Για τις ανωτέρω διαδικασίες και όπου αυτό κρίθηκε απαραίτητο, ζητήθηκε η συμβολή ειδικού εμπειρογνώμονα της Grant Thornton.
- Αξιολογήσαμε την επάρκεια των γνωστοποιήσεων στις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις, σε σχέση με το θέμα αυτό.

© 2018 Grant Thornton Ορκωτοί Ελεγκτές Σύμβουλοι Επιχειρήσεων | Ζεφύρου 56, 175 64 Π. Φάληρο | Τ: +30 210 7280000 Φ: +30 210 7212222 | www.grant-thornton.

Προβλέψεις και ενδεχόμενες υποχρεώσεις από δικαστικές υποθέσεις

Κατά την 31η Δεκεμβρίου 2017, ο Όμιλος και η Εταιρεία εμπλέκονται (υπό την ιδιότητα του εναγόμενου και του ενάγοντος) σε πολυάριθμες και σύνθετες δικαστικές υποθέσεις και διαδικασίες διαιτησίας στα πλαίσια της λειτουργίας τους.

Η αναγνώριση και η επιμέτρηση των προβλέψεων, καθώς και η επιμέτρηση και γνωστοποίηση των ενδεχόμενων υποχρεώσεων και απαιτήσεων που σχετίζονται με τις δικαστικές υποθέσεις και διαδικασίες διαιτησίας, περιλαμβάνει σημαντικές κρίσεις της διοίκησης, οι οποίες λαμβάνουν υπ' όψιν τις εκτιμήσεις των νομικών της συμβούλων και ως τούτου θεωρήσαμε την περιοχή αυτή, ως ένα εκ των σημαντικότερων θεμάτων ελέγχου. Οι εκτιμήσεις αφορούν τόσο στην έκβαση κάθε υπόθεσης όσο και στην πιθανή οικονομική επίπτωση για τον Όμιλο και την Εταιρεία.

Οι γνωστοποιήσεις του Ομίλου και της Εταιρείας σχετικά με τις προβλέψεις και ενδεχόμενες υποχρεώσεις περιλαμβάνονται στις σημειώσεις 4.18, 5.2 (16) και 48.3 των οικονομικών καταστάσεων.

Η ελεγκτική μας προσέγγιση περιέλαβε, μεταξύ άλλων, τις ακόλουθες διαδικασίες:

- Αξιολογήσαμε τις διαδικασίες της διοίκησης αναφορικά με τη συλλογή, παρακολούθηση και αξιολόγηση της έκβασης των εκκρεμών δικαστικών υποθέσεων και των προβλέψεων που αναγνωρίζονται.
- Λάβαμε και εξετάσαμε τις απαντητικές επιστολές της νομικής υπηρεσίας του Ομίλου και των εξωτερικών νομικών συμβούλων και συζητήσαμε με τη διοίκηση και τους νομικούς συμβούλους, όπου αυτό κρίθηκε σκόπιμο.
- Αξιολογήσαμε τα συμπεράσματα της διοίκησης αναφορικά με την επίδραση των εκκρεμών υποθέσεων στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου και της Εταιρείας.
- Αξιολογήσαμε την επάρκεια των γνωστοποιήσεων στις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις, σε σχέση με το θέμα αυτό.

Επιμέτρηση εύλογης αξίας επενδύσεων σε ακίνητα

Κατά την 31η Δεκεμβρίου 2017, ο Όμιλος έχει αναγνωρίσει επενδύσεις σε ακίνητα ποσού € 265,9 εκ.

Τα επενδυτικά ακίνητα αναγνωρίζονται αρχικά στο κόστος κτήσης συμπεριλαμβανομένων και των εξόδων συναλλαγής και μεταγενέστερα επιμετρώνται στην εύλογη αξία τους. Ο προσδιορισμός της εύλογης αξίας των επενδυτικών ακινήτων, ο οποίος έχει ανατεθεί από τη διοίκηση του Ομίλου σε ανεξάρτητο οίκο εκτιμητών ακινήτων, βασίζεται σε σημαντικές εκτιμήσεις που σχετίζονται μεταξύ άλλων με το εύρος των μισθωμάτων αγοράς, τον παράγοντα αναπροσαρμογής ενοικίων και το προεξοφλητικό επιτόκιο.

Λαμβάνοντας υπόψη τους ανωτέρω παράγοντες σε συνδυασμό με τη σημαντικότητα του ανωτέρω κονδυλίου για τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, αξιολογήσαμε την επιμέτρηση της εύλογης αξίας επενδύσεων σε ακίνητα ως ένα εκ των σημαντικότερων θεμάτων ελέγχου.

Οι γνωστοποιήσεις του Ομίλου σχετικά με τη λογιστική του πολιτική, καθώς και τις κρίσεις και εκτιμήσεις που χρησιμοποιήθηκαν κατά την επιμέτρηση της εύλογης αξίας των επενδύσεων σε ακίνητα περιλαμβάνονται στις σημειώσεις 4.8, 5.2 (12) και 15 των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.

Η ελεγκτική μας προσέγγιση περιέλαβε, μεταξύ άλλων, τις ακόλουθες διαδικασίες:

- Εξετάσαμε τις διαδικασίες της διοίκησης αναφορικά με την επιμέτρηση της εύλογης αξίας των επενδύσεων σε ακίνητα.
- Αξιολογήσαμε την ανεξαρτησία, την αντικειμενικότητα και την εμπειρία και γνώση του εξωτερικού εκτιμητή ακινήτων, στον οποίο ανατέθηκε από τη διοίκηση ο προσδιορισμός της εύλογης αξίας.
- Εξετάσαμε το εύλογο των παραδοχών και εκτιμήσεων της διοίκησης, που χρησιμοποιήθηκαν για τον προσδιορισμό της εύλογης αξίας των επενδυτικών ακινήτων. Παράλληλα, εξετάσαμε την καταλληλότητα των χρησιμοποιούμενων μεθόδων αποτίμησης.
- Εξετάσαμε σε δειγματοληπτική βάση την πληρότητα και ακρίβεια των στοιχείων που παρασχέθηκαν από τη διοίκηση στον ανεξάρτητο εξωτερικό εκτιμητή ακινήτων, συμπεριλαμβανομένης της συμφωνίας με συμβάσεις μίσθωσης και συμβόλαια αγοράς.
- Στις ανωτέρω διαδικασίες, όπου αυτό κρίθηκε απαραίτητο, χρησιμοποιήσαμε τρίτο ανεξάρτητο εμπειρογνώμονα.
- Αξιολογήσαμε την επάρκεια των γνωστοποιήσεων στις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις, σε σχέση με το θέμα αυτό.

Ανακτησιμότητα εμπορικών απαιτήσεων

Κατά την 31/12/2017, ο Όμιλος έχει αναγνωρίσει εμπορικές απαιτήσεις ποσού € 362,8 εκ. έναντι του οποίου έχει σχηματισθεί σωρευμένη πρόβλεψη απομείωσης ύψους € 142,5 εκ..

Η διοίκηση αξιολογεί στη λήξη κάθε περιόδου αναφοράς την ανακτησιμότητα των εμπορικών απαιτήσεων του Ομίλου, προκειμένου αυτές να απεικονίζονται στο ανακτήσιμο ποσό τους, διαδικασία η οποία περιλαμβάνει σημαντικές κρίσεις και εκτιμήσεις. Στο πλαίσιο αυτό και σε συνδυασμό με τη σημαντικότητα του κονδυλίου στις οικονομικές καταστάσεις, αξιολογήσαμε την ανακτησιμότητα των εμπορικών απαιτήσεων ως ένα εκ των σημαντικότερων θεμάτων ελέγχου.

Οι γνωστοποιήσεις του Ομίλου σχετικά με τη λογιστική πολιτική, καθώς και τις κρίσεις και εκτιμήσεις που χρησιμοποιήθηκαν κατά την αξιολόγηση της ανακτησιμότητας των εμπορικών απαιτήσεων περιλαμβάνονται στις σημειώσεις 4.11, 5.2 (11) και 19 των οικονομικών καταστάσεων.

Η ελεγκτική μας προσέγγιση περιέλαβε, μεταξύ άλλων, τις ακόλουθες διαδικασίες:

- Αξιολογήσαμε τις διαδικασίες της διοίκησης αναφορικά με την παρακολούθηση των εμπορικών απαιτήσεων και την αξιολόγηση της ανακτησιμότητας τους.
- Εξετάσαμε τις εκτιμήσεις της διοίκησης, σχετικά με την ανακτησιμότητα των εμπορικών απαιτήσεων. Στη διαδικασία αυτή αξιολογήθηκαν, μεταξύ άλλων, και οι εκτιμήσεις των νομικών συμβούλων που χειρίζονται απαιτήσεις για τις οποίες έχουν ασκηθεί ένδικα μέσα.
- Αξιολογήσαμε τα συμπεράσματα της διοίκησης αναφορικά με την αναγνώριση προβλέψεων απομείωσης επί των εμπορικών απαιτήσεων του Ομίλου.
- Αξιολογήσαμε την επάρκεια των γνωστοποιήσεων στις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις, σε σχέση με το θέμα αυτό.

Αναγνώριση εσόδων

Τα έσοδα του Ομίλου προέρχονται από διαφοροποιημένους τομείς δραστηριότητας (λειτουργικοί τομείς: «Τρόφιμα & Γαλακτοκομικά», «Μεταφορές», «Υπηρεσίες Υγείας», «Πληροφορική & Τηλεπικοινωνίες» και «Εταιρείες Ιδιωτικών Κεφαλαίων».).

Κάθε λειτουργικός τομέας περιλαμβάνει διαφορετικές πηγές εσόδων, η αναγνώριση των οποίων ενέχει διαφορετικό βαθμό πολυπλοκότητας και κρίσεων και εκτιμήσεων της διοίκησης. Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω, καθώς και τη σημαντικότητα του κονδυλίου των εσόδων για τις οικονομικές καταστάσεις, αξιολογήσαμε την αναγνώριση των εσόδων ως ένα εκ των σημαντικότερων θεμάτων ελέγχου.

Οι γνωστοποιήσεις του Ομίλου σχετικά με τις ακολουθούμενες λογιστικές πολιτικές αναγνώρισης των εσόδων περιλαμβάνονται στις σημειώσεις 4.19 και 35 των οικονομικών καταστάσεων.

Η ελεγκτική μας προσέγγιση περιέλαβε, μεταξύ άλλων, τις ακόλουθες διαδικασίες:

- Κατανοήσαμε τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που έχουν σχεδιαστεί από τη διοίκηση και σχετίζονται με τις διαδικασίες αναγνώρισης εσόδων από κάθε λειτουργικό τομέα. Όπου κρίθηκε απαραίτητο, εξετάσαμε ως προς την λειτουργική αποτελεσματικότητά τους, τις βασικές δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που καλύπτουν τις διαδικασίες αναγνώρισης του εσόδου.
- Για κάθε επιμέρους λειτουργικό τομέα, διενεργήσαμε, μεταξύ άλλων, και τις ακόλουθες ουσιαστικές ελεγκτικές διαδικασίες: (i) εξετάσαμε, δειγματοληπτικά, την ορθότητα αναγνώρισης του εσόδου σύμφωνα με τους όρους των συμβάσεων και τις απαιτήσεις των ΔΠΧΑ, (ii) διενεργήσαμε αναλυτικές διαδικασίες επί των εσόδων για τον εντοπισμό τυχόν ασυνήθιστων μεταβολών, και (iii) εξετάσαμε τον επιμερισμό του εσόδου στην ορθή περίοδο.

© 2018 Grant Thornton Ορκωτοί Ελεγκτές Σύμβουλοι Επιχειρήσεων | Ζεφύρου 56, 175 64 Π. Φάληρο | Τ: +30 210 7280000 Φ: +30 210 7212222 | www.grant-thornton.

Άλλες πληροφορίες

Η διοίκηση είναι υπεύθυνη για τις άλλες πληροφορίες. Οι άλλες πληροφορίες περιλαμβάνονται στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου, για την οποία γίνεται σχετική αναφορά στην "Έκθεση επί Άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων" και στις Δηλώσεις των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, αλλά δεν περιλαμβάνουν τις οικονομικές καταστάσεις και την έκθεση ελέγχου επί αυτών.

Η γνώμη μας επί των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων δεν καλύπτει τις άλλες πληροφορίες και δεν εκφράζουμε με τη γνώμη αυτή οποιασδήποτε μορφής συμπέρασμα διασφάλισης επί αυτών.

Σε σχέση με τον έλεγχό μας επί των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, η ευθύνη μας είναι να αναγνώσουμε τις άλλες πληροφορίες και, με τον τρόπο αυτό, να εξετάσουμε εάν οι άλλες πληροφορίες είναι ουσιωδώς ασυνεπείς με τις εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις ή τις γνώσεις που αποκτήσαμε κατά τον έλεγχο ή αλλιώς φαίνεται να είναι ουσιωδώς εσφαλμένες. Εάν, με βάση τις εργασίες που έχουμε εκτελέσει, καταλήξουμε στο συμπέρασμα ότι υπάρχει ουσιώδες σφάλμα σε αυτές τις άλλες πληροφορίες, είμαστε υποχρεωμένοι να αναφέρουμε το γεγονός αυτό. Δεν έχουμε τίποτα να αναφέρουμε σχετικά με το θέμα αυτό.

Ευθύνες της διοίκησης και των υπευθύνων για τη διακυβέρνηση επί των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

Η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως και για εκείνες τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου, που η διοίκηση καθορίζει ως απαραίτητες, ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων απαλλαγμένων από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Κατά την κατάρτιση των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, η διοίκηση είναι υπεύθυνη για την αξιολόγηση της ικανότητας της Εταιρείας και του Ομίλου να συνεχίσουν τη δραστηριότητά τους, γνωστοποιώντας όπου συντρέχει τέτοια περίπτωση, τα θέματα που σχετίζονται με τη συνεχιζόμενη δραστηριότητα και τη χρήση της λογιστικής βάσης της συνεχιζόμενης δραστηριότητας, εκτός και αν η διοίκηση είτε προτίθεται να ρευστοποιήσει την Εταιρεία και τον Όμιλο ή να διακόψει τη δραστηριότητά τους, ή δεν έχει άλλη ρεαλιστική εναλλακτική επιλογή από το να προχωρήσει σε αυτές τις ενέργειες.

Η Επιτροπή Ελέγχου (άρθ. 44 ν.4449/2017) της Εταιρείας έχει την ευθύνη εποπτείας της διαδικασίας χρηματοοικονομικής αναφοράς της Εταιρείας και του Ομίλου.

Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

Οι στόχοι μας είναι να αποκτήσουμε εύλογη διασφάλιση για το κατά πόσο οι εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, στο σύνολό τους, είναι απαλλαγμένες από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος και να εκδώσουμε έκθεση ελεγκτή, η οποία περιλαμβάνει τη γνώμη μας. Η εύλογη διασφάλιση συνιστά διασφάλιση υψηλού επιπέδου, αλλά δεν είναι εγγύηση ότι ο έλεγχος που διενεργείται σύμφωνα με τα ΔΠΕ, όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, θα εντοπίζει πάντα ένα ουσιώδες σφάλμα, όταν αυτό υπάρχει. Σφάλματα δύναται να προκύψουν από απάτη ή από λάθος και θεωρούνται ουσιώδη όταν μεμονωμένα ή αθροιστικά, θα μπορούσε εύλογα να αναμένεται ότι θα επηρέαζαν τις οικονομικές αποφάσεις των χρηστών, που λαμβάνονται με βάση αυτές τις εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις.

Ως καθήκον του ελέγχου, σύμφωνα με τα ΔΠΕ όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, ασκούμε επαγγελματική κρίση και διατηρούμε επαγγελματικό σκεπτικισμό καθ' όλη τη διάρκεια του ελέγχου. Επίσης:

- Εντοπίζουμε και αξιολογούμε τους κινδύνους ουσιώδους σφάλματος στις εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος, σχεδιάζοντας και διενεργώντας ελεγκτικές διαδικασίες που ανταποκρίνονται στους κινδύνους αυτούς και αποκτούμε ελεγκτικά τεκμήρια που είναι επαρκή και κατάλληλα για να παρέχουν βάση για την γνώμη μας. Ο κίνδυνος μη εντοπισμού ουσιώδους σφάλματος που οφείλεται σε απάτη είναι υψηλότερος από αυτόν που οφείλεται σε λάθος, καθώς η απάτη μπορεί να εμπεριέχει συμπαιγνία, πλαστογραφία, εσκεμμένες παραλείψεις, ψευδείς διαβεβαιώσεις ή παράκαμψη των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου.
- Κατανοούμε τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που σχετίζονται με τον έλεγχο, με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών κατάλληλων για τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό την διατύπωση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου της Εταιρείας και του Ομίλου.

- Αξιολογούμε την καταλληλότητα των λογιστικών αρχών και μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν και το εύλογο των λογιστικών εκτιμήσεων και των σχετικών γνωστοποιήσεων που έγιναν από τη διοίκηση.
- Αποφαινόμαστε για την καταλληλότητα της χρήσης από τη διοίκηση της λογιστικής βάσης της συνεχιζόμενης δραστηριότητας και με βάση τα ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτήθηκαν για το εάν υπάρχει ουσιώδης αβεβαιότητα σχετικά με γεγονότα ή συνθήκες που μπορεί να υποδηλώνουν ουσιώδη αβεβαιότητα ως προς την ικανότητα της Εταιρείας και του Ομίλου να συνεχίσουν τη δραστηριότητά τους. Εάν συμπεράνουμε ότι υφίσταται ουσιώδης αβεβαιότητα, είμαστε υποχρεωμένοι στην έκθεση ελεγκτή να επιστήσουμε την προσοχή στις σχετικές γνωστοποιήσεις των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων ή εάν αυτές οι γνωστοποιήσεις είναι ανεπαρκείς να διαφοροποιήσουμε τη γνώμη μας. Τα συμπεράσματά μας βασίζονται σε ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτώνται μέχρι την ημερομηνία της έκθεσης ελεγκτή. Ωστόσο, μελλοντικά γεγονότα ή συνθήκες ενδέχεται να έχουν ως αποτέλεσμα η Εταιρεία και ο Όμιλος να παύσουν να λειτουργούν ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα.
- Αξιολογούμε τη συνολική παρουσίαση, τη δομή και το περιεχόμενο των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων των γνωστοποιήσεων καθώς και το κατά πόσο οι εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις απεικονίζουν τις υποκείμενες συναλλαγές και τα γεγονότα με τρόπο που επιτυγχάνεται η εύλογη παρουσίαση.
- Συλλέγουμε επαρκή και κατάλληλα ελεγκτικά τεκμήρια αναφορικά με την χρηματοοικονομική πληροφόρηση των οντοτήτων ή των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων εντός του Ομίλου για την έκφραση γνώμης επί των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων. Είμαστε υπεύθυνοι για την καθοδήγηση, την επίβλεψη και την εκτέλεση του ελέγχου της Εταιρείας και των θυγατρικών της. Παραμένουμε αποκλειστικά υπεύθυνοι για την ελεγκτική μας γνώμη.

Μεταξύ άλλων θεμάτων, κοινοποιούμε στους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση, το σχεδιαζόμενο εύρος και το χρονοδιάγραμμα του ελέγχου καθώς και σημαντικά ευρήματα του ελέγχου, συμπεριλαμβανομένων όποιων σημαντικών ελλείψεων στις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου εντοπίζουμε κατά τη διάρκεια του ελέγχου μας.

Επιπλέον, δηλώνουμε προς τους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση ότι έχουμε συμμορφωθεί με τις σχετικές απαιτήσεις δεοντολογίας περί ανεξαρτησίας και γνωστοποιούμε προς αυτούς όλες τις σχέσεις και άλλα θέματα που μπορεί εύλογα να θεωρηθεί ότι επηρεάζουν την ανεξαρτησία μας και τα σχετικά μέτρα προστασίας, όπου συντρέχει περίπτωση.

Από τα θέματα που γνωστοποιήθηκαν στους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση, καθορίζουμε τα θέματα εκείνα που ήταν εξέχουσας σημασίας για τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων της τρέχουσας περιόδου και ως εκ τούτου αποτελούν τα σημαντικότερα θέματα ελέγχου.

Έκθεση επί Άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων

1. Έκθεση Διαχείρισης Διοικητικού Συμβουλίου

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση της Έκθεσης Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου και της Δήλωσης Εταιρικής Διακυβέρνησης που περιλαμβάνεται στην έκθεση αυτή, κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 5 του άρθρου 2 του Ν.4336/2015 (μέρος Β), σημειώνουμε ότι:

α. Στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου περιλαμβάνεται δήλωση εταιρικής διακυβέρνησης, η οποία παρέχει τα πληροφοριακά στοιχεία που ορίζονται στο άρθρο 43ββ του κ.ν. 2190/1920.

β. Κατά τη γνώμη μας η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου έχει καταρτιστεί σύμφωνα με τις ισχύουσες νομικές απαιτήσεις των άρθρων 43α και 107Α και της παραγράφου 1 (περιπτώσεις γ' και δ') του άρθρου 43ββ του κ.ν. 2190/1920 και το περιεχόμενο αυτής αντιστοιχεί με τις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις της χρήσης που έληξε την 31/12/2017.

γ. Με βάση τη γνώση που αποκτήσαμε κατά τον έλεγχό μας, για την Εταιρεία «Marfin Investment Group A.E. Συμμετοχών» και το περιβάλλον της, δεν έχουμε εντοπίσει ουσιώδεις ανακρίβειες στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού της Συμβουλίου.

2. Συμπληρωματική Έκθεση προς την Επιτροπή Ελέγχου

Η γνώμη μας επί των συνημμένων εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων είναι συνεπής με τη Συμπληρωματική Έκθεσή μας προς την Επιτροπή Ελέγχου της Εταιρείας, που προβλέπεται από το άρθρο 11 του κανονισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) αριθ. 537/2014.

3. Παροχή Μη Ελεγκτικών Υπηρεσιών

Δεν παρείχαμε στην Εταιρεία και τις θυγατρικές της μη ελεγκτικές υπηρεσίες που απαγορεύονται σύμφωνα με το άρθρο 5 του κανονισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) αριθ. 537/2014.

Οι επιτρεπόμενες μη ελεγκτικές υπηρεσίες που έχουμε παράσχει στην Εταιρεία και στις θυγατρικές της, κατά τη διάρκεια της χρήσεως που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2017 γνωστοποιούνται στη Σημείωση 36 των συνημμένων εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.

4. Διορισμός Ελεγκτή

Διοριστήκαμε για πρώτη φορά ως Ορκωτοί Ελεγκτές Λογιστές της Εταιρείας με την από 29/06/2004 απόφαση της ετήσιας τακτικής γενικής συνέλευσης των μετόχων. Έκτοτε ο διορισμός μας έχει αδιαλείπτως ανανεωθεί για μία συνολική περίοδο 14 ετών με βάση τις κατ' έτος λαμβανόμενες αποφάσεις της τακτικής γενικής συνέλευσης των μετόχων.

Αθήνα, 30 Απριλίου 2018

Οι Ορκωτοί Ελεγκτές Λογιστές

Μανόλης Μιχαλιός	Δήμητρα Παγώνη
Α.Μ. Σ.Ο.Ε.Λ. 25131	Α.Μ. Σ.Ο.Ε.Λ. 30821

Ορκωτοί Ελεγκτές Σύμβουλοι Επιχειρήσεων
Ζεφύρου 56, 17564 Παλαιό Φάληρο
Α.Μ. ΣΟΕΛ 127

© 2018 Grant Thornton Ορκωτοί Ελεγκτές Σύμβουλοι Επιχειρήσεων | Ζεφύρου 56, 175 64 Π. Φάληρο | Τ: +30 210 7280000 Φ: +30 210 7212222 | www.grant-thornton.

Γ. ΕΚΘΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ «MARFIN INVESTMENT GROUP Α.Ε. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ» ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΙΚΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ 2017

Η παρούσα Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου αφορά στην ετήσια περίοδο που έληξε την 31/12/2017. Η έκθεση καταρτίσθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο σύμφωνα με τις διατάξεις του Κ.Ν. 2190/1920 όπως ισχύει, του νόμου 3556/2007 (ΦΕΚ τ. Α΄ 91/30.04.2007) και τις επ' αυτού εκδοθείσες εκτελεστικές αποφάσεις του Δ.Σ. της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς.

Στην παρούσα έκθεση περιγράφονται συνοπτικά οι χρηματοοικονομικές πληροφορίες της χρήσης του 2017, τα σημαντικότερα γεγονότα που έλαβαν χώρα (πριν και μετά την ημερομηνία αναφοράς των Οικονομικών Καταστάσεων) και οι προοπτικές της MARFIN INVESTMENT GROUP Α.Ε. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (εφεξής «MIG», «Εταιρεία») καθώς και των θυγατρικών εταιρειών της. Επίσης, γίνεται περιγραφή των κυριοτέρων κινδύνων και αβεβαιοτήτων που ενδέχεται να αντιμετωπίσει ο Όμιλος και η Εταιρεία κατά το 2018 και παρατίθενται οι σημαντικές συναλλαγές που καταρτίσθηκαν μεταξύ του εκδότη και των συνδεδεμένων με αυτόν προσώπων.

1. ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΚΑΙ ΕΠΙΔΟΣΕΙΣ ΤΗΣ ΧΡΗΣΗΣ 2017

1.1 Ενοποιημένη Κατάσταση Αποτελεσμάτων

Πωλήσεις: Οι πωλήσεις από συνεχιζόμενες δραστηριότητες ανήλθαν στο ποσό των € 1.079,9 εκ. παραμένοντας στα ίδια επίπεδα συγκριτικά με τις πωλήσεις ύψους € 1.082,0 εκ. που πραγματοποιήθηκαν την αντίστοιχη περυσινή περίοδο. Από τους λειτουργικούς τομείς του Ομίλου μη συμπεριλαμβανομένων των διεταιρικών συναλλαγών άνοδο στις πωλήσεις κατέγραψε ο τομέας Μεταφορών με αύξηση 1,0%. Οι πωλήσεις των Υπηρεσιών Υγείας διατηρήθηκαν σταθερές σε σχέση με το 2016, ενώ πτώση στις πωλήσεις κατέγραψαν οι τομείς Τροφίμων & Γαλακτοκομικών (1,2%) και Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών (3,4%).

EBITDA από Συνεχιζόμενες Δραστηριότητες: Τα λειτουργικά αποτελέσματα EBITDA από συνεχιζόμενες δραστηριότητες διαμορφώθηκαν σε κέρδος ποσού € 117,8 εκ. σε σύγκριση με € 132,2 εκ. για την αντίστοιχη περυσινή περίοδο καταγράφοντας κάμψη της τάξης του (10,9)%. Η πτώση οφείλεται κυρίως στην υποχώρηση του EBITDA της SINGULARLOGIC κατά € (9,3) εκ. και του ομίλου ATTICA κατά € (19,7) εκ. λόγω της αύξησης του κόστους καυσίμων. Στον αντίποδα το EBITDA του ομίλου VIVARTIA αυξήθηκε κατά € 10,3 εκ. και του ομίλου ΥΓΕΙΑ κατά € 3,1 εκ.

Χρηματοοικονομικά Αποτελέσματα: Τα χρηματοοικονομικά έσοδα των συνεχιζόμενων δραστηριοτήτων διαμορφώθηκαν στο ποσό των € 0,4 εκ. από € 0,5 εκ. την αντίστοιχη περυσινή χρήση. Τα χρηματοοικονομικά έξοδα ανήλθαν σε € (98,7) εκ. από € (107,5) εκ. το 2016 καταγράφοντας μείωση της τάξης του (8,2%). Τα λοιπά χρηματοοικονομικά αποτελέσματα του Ομίλου διαμορφώθηκαν στο ποσό των € 1,7 εκ. έναντι € (25,0) εκ. κατά την περυσινή χρήση. Στο παραπάνω κονδύλι για το 2017 περιλαμβάνονται ζημιές απομείωσης στοιχείων του ενεργητικού ύψους € (4,0) εκ. εκ των οποίων € (1,4) εκ. αφορούν τον όμιλο VIVARTIA και € (2,7) εκ. τον όμιλο SINGULARLOGIC. Επίσης, στο κονδύλι περιλαμβάνονται κέρδη από αναστροφή απομείωσης αξίας πλοίων του ομίλου ATTICA ποσού € 5,3 εκ. Σημειώνεται ότι η περυσινή χρήση είχε επιβαρυνθεί με ζημίες απομείωσης στοιχείων του ενεργητικού συνολικού ύψους € (36,7) εκ. εκ των οποίων € (21,3) εκ. αφορούσαν τον όμιλο VIVARTIA, € (14,9) εκ. την ΚΕΤΑ και € (0,5) εκ. τον όμιλο ΥΓΕΙΑ, ενώ στο κονδύλι λοιπά χρηματοοικονομικά αποτελέσματα του 2016 περιλαμβάνονται κέρδη από αναστροφή απομείωσης στοιχείων ενεργητικού ύψους € 17,5 εκ. εκ των οποίων € 5,9 εκ. αφορούσαν τον όμιλο VIVARTIA και € 11,6 εκ. τον όμιλο ATTICA. Τα αποτελέσματα από

συγγενείς επιχειρήσεις διαμορφώθηκαν σε € (6,5) εκ. έναντι € (1,7) εκ. κατά την αντίστοιχη περυσινή περίοδο. Τα εν λόγω αποτελέσματα αφορούν συγγενή εταιρεία του ομίλου ATTICA € (7,5) εκ. και συγγενείς εταιρείες του ομίλου VIVARTIA € 1,0 εκ.

Φόρος Εισοδήματος: Ο φόρος εισοδήματος από συνεχιζόμενες δραστηριότητες ανήλθε στο ποσό των € (2,0) εκ. έναντι ποσού € 3,0 εκ. για την αντίστοιχη περυσινή περίοδο.

Κέρδη/(Ζημιές) από Συνεχιζόμενες Δραστηριότητες: Οι ενοποιημένες ζημιές μετά φόρων από συνεχιζόμενες δραστηριότητες για το 2017 ανήλθαν στο ποσό των € (64,3) εκ. παρουσιάζοντας μείωση σε σύγκριση με ζημιά ποσού € (75,0) εκ. την αντίστοιχη συγκριτική περίοδο.

Κέρδη/(Ζημιές) από Διακοπείσες Δραστηριότητες: Οι ζημιές από διακοπείσες δραστηριότητες για το 2017 ανήλθαν στο ποσό των € (11,7) εκ. και αφορούν κυρίως τα αποτελέσματα διακοπεισών δραστηριοτήτων του ομίλου ΥΓΕΙΑ. Σημειώνεται ότι για την αντίστοιχη συγκριτική περίοδο το αποτέλεσμα από διακοπείσες δραστηριότητες διαμορφώθηκε σε ζημιές ύψους € (7,8) εκ. και περιλαμβάνει τα αποτελέσματα της SUNCE και τις διακοπείσες δραστηριότητες του ομίλου ΥΓΕΙΑ.

Κέρδη/(Ζημιές) από Συνεχιζόμενες και Διακοπείσες Δραστηριότητες: Οι συνολικές ζημιές διαμορφώθηκαν σε ποσό € (76,0) εκ. από € (82,8) εκ. το αντίστοιχο περυσινό διάστημα. Για το 2017 οι συνολικές ζημιές κατανεμημένες στους Ιδιοκτήτες της Μητρικής ανήλθαν στο ποσό των € (74,8) εκ. ενώ οι ζημιές κατανεμημένες στις Μη Ελέγχουσες Συμμετοχές διαμορφώθηκαν στο ποσό των € (1,2) εκ.

1.2 Ενοποιημένη Κατάσταση Οικονομικής Θέσης

Ταμειακά Διαθέσιμα, Ταμειακά Ισοδύναμα & Δεσμευμένες Καταθέσεις και Δανεισμός: Τα ταμειακά διαθέσιμα, ταμειακά ισοδύναμα & δεσμευμένες καταθέσεις του Ομίλου κατά την 31/12/2017 ανήλθαν σε € 130,5 εκ. και αναλύονται ως ακολούθως: Τρόφιμα και Γαλακτοκομικά € 59,9 εκ. (45,9% του συνόλου), Μεταφορές € 44,6 εκ. (34,2% του συνόλου), Υπηρεσίες Υγείας € 11,1 εκ. (8,5% του συνόλου), Πληροφορική και Τηλεπικοινωνίες € 1,8 εκ. (1,4% του συνόλου), Εταιρείες Ιδιωτικών Κεφαλαίων € 3,4 εκ. (2,6% του συνόλου) και Χρηματοοικονομικές Υπηρεσίες € 9,6 εκ. (7,4% του συνόλου).

Ο συνολικός δανεισμός του Ομίλου κατά την 31/12/2017 ανήλθε σε € 1.624,3 εκ. μειωμένος κατά € (50,2) εκ. σε σχέση με την 31/12/2016 και αναλύεται ως ακολούθως: Τρόφιμα και Γαλακτοκομικά € 394,0 εκ. (24,3% του συνόλου), Μεταφορές € 238,7 εκ. (14,7% του συνόλου), Υπηρεσίες Υγείας € 131,6 εκ. (8,1% του συνόλου), Πληροφορική και Τηλεπικοινωνίες € 56,8 εκ. (3,5% του συνόλου), Ιδιωτικών Κεφαλαίων € 104,6 εκ. (6,4% του συνόλου) και Χρηματοοικονομικές Υπηρεσίες € 698,6 εκ. (43,0% του συνόλου).

Καθαρές Ταμειακές Ροές από Λειτουργικές Δραστηριότητες: Οι καθαρές λειτουργικές ροές ανήλθαν σε € 15,9 εκ. έναντι € 32,2 εκ. την αντίστοιχη περυσινή περίοδο.

Ταμειακές Ροές από Επενδυτικές Δραστηριότητες: Οι επενδυτικές ταμειακές ροές ανήλθαν σε € 19,9 εκ. έναντι € (31,2) εκ. την αντίστοιχη περυσινή περίοδο. Η διαφορά οφείλεται κυρίως στην εισροή από την πώληση της συγγενούς εταιρείας SUNCE εντός του 1ου εξαμήνου του 2017.

Ταμειακές Ροές από Χρηματοδοτικές Δραστηριότητες: Οι χρηματοδοτικές ταμειακές ροές ανήλθαν σε € (48,0) εκ. συγκριτικά με την αντίστοιχη περυσινή περίοδο που είχαν διαμορφωθεί σε € (35,5) εκ.

1.3 Οικονομικά Αποτελέσματα ανά Λειτουργικό Τομέα

1.3.1 Τρόφιμα και Γαλακτοκομικά

Οι **πωλήσεις** του εν λόγω λειτουργικού τομέα το 2017 ανήλθαν στο ποσό των € 565,2 εκ. (εκ των οποίων € 5,3 εκ. διατομεακά έσοδα) μειωμένες κατά 1,2% σε σύγκριση με το ποσό των € 572,0 εκ. κατά την αντίστοιχη περυσινή περίοδο (εκ των οποίων διατομεακά € 5,4 εκ.). Οι πωλήσεις του λειτουργικού τομέα αναλύονται ως εξής: Γαλακτοκομικά: € 265,7 εκ., Κατεψυγμένα: € 141,6 εκ. και Εστίαση και Ψυχαγωγία: € 164,1 εκ. (συμπεριλαμβάνονται διεταιρικές πωλήσεις ύψους € 6,1 εκ.).

Το **EBITDA** ανήλθε σε € 56,4 εκ. συγκριτικά με € 46,2 εκ. την αντίστοιχη περυσινή χρήση. Σημειώνεται ότι το EBITDA του 2016 επιβαρύνθηκε με ποσό € (13,8) εκ. από τη διενέργεια απομείωσης στα υπόλοιπα απαιτήσεων από τον όμιλο Μαρινόπουλος στο πλαίσιο της συμφωνίας εξυγίανσης του εν λόγω ομίλου. Το EBITDA του λειτουργικού τομέα αναλύεται ως εξής: Γαλακτοκομικά: € 20,1 εκ., Κατεψυγμένα: € 24,5 εκ. και Εστίαση και Ψυχαγωγία: € 12,5 εκ.

Τα **κέρδη πρό φόρων** ανήλθαν στο ποσό των € 0,9 εκ. έναντι ζημιών € (27,0) εκ. κατά την αντίστοιχη χρήση του 2016 παρουσιάζοντας κέρδη πρό φόρων για πρώτη φορά μετά το 2009.

Οι **ζημιές μετά από φόρους** ανήλθαν στο ποσό των € (1,5) εκ. σε σύγκριση με τη ζημιά ποσού των € (24,2) εκ. κατά την αντίστοιχη χρήση του 2016.

1.3.2 Μεταφορές (Επιβατηγός Ναυτιλία, Αερομεταφορές)

Οι **πωλήσεις** του λειτουργικού τομέα των μεταφορών το 2017 ανήλθαν στο ποσό των € 271,6 εκ. (εκ των οποίων € 10,7 εκ. διατομεακά) αυξημένες κατά 1,1% σε σύγκριση με το ποσό των € 268,7 εκ. (εκ των οποίων € 10,4 εκ. διατομεακά) κατά την αντίστοιχη περυσινή χρήση.

Το **EBITDA** ανήλθε σε € 50,3 εκ. σε σύγκριση με € 69,8 εκ. κατά την αντίστοιχη συγκριτική περίοδο. Η μείωση οφείλεται κυρίως στη σημαντική αύξηση της τιμής των καυσίμων η οποία επιβάρυνε τον όμιλο ATTICA με ποσό ύψους € 22 εκ. σε σύγκριση με το 2016.

Τα **κέρδη μετά από φόρους** διαμορφώθηκαν στο ποσό των € 1,9 εκ. σε σχέση με κέρδη μετά φόρων € 29,0 εκ. πέρυσι.

1.3.3 Υπηρεσίες Υγείας

Οι **πωλήσεις** του λειτουργικού τομέα των Υπηρεσιών Υγείας διαμορφώθηκαν σε € 206,0 εκ. παραμένοντας στα ίδια επίπεδα συγκριτικά με την χρήση του 2016 οπότε οι πωλήσεις είχαν ανέλθει σε € 205,9 εκ..

Το **EBITDA** ανήλθε στο ποσό των € 33,5 εκ. αυξημένο κατά € 3,0 εκ. σε σχέση με την αντίστοιχη συγκριτική περίοδο που είχε διαμορφωθεί σε € 30,5 εκ.

Τα κέρδη μετά από φόρους αυξήθηκαν κατά € 5,5 εκ. στα € 9,3 εκ. συγκριτικά με € 3,8 εκ. την περυσινή περίοδο.

1.3.4 Πληροφορική και Τηλεπικοινωνίες

Οι **πωλήσεις** του λειτουργικού τομέα το 2017 ανήλθαν στο ποσό των € 37,5 εκ. (εκ των οποίων € 3,2 εκ. διατομεακά) μειωμένες κατά (4,3)% σε σύγκριση με το ποσό των € 39,2 εκ. (εκ των οποίων € 3,6 εκ. διατομεακά) κατά την χρήση του 2016.

Το **EBITDA** διαμορφώθηκε σε ζημιές ποσού € (4,8) εκ. σε σύγκριση με κέρδη € 4,6 εκ. κατά την αντίστοιχη συγκριτική περίοδο. Η μείωση της λειτουργικής κερδοφορίας οφείλεται κυρίως στην καθυστέρηση υλοποίησης σημαντικών έργων πληροφορικής, ενδιαφέροντος του ομίλου SINGULARLOGIC, στον ιδιωτικό και δημόσιο τομέα.

Οι **ζημιές μετά από φόρους** διαμορφώθηκαν στο ποσό των € (13,8) εκ. σε σύγκριση με ζημιά ποσού € (4,1) εκ. κατά την αντίστοιχη περυσινή περίοδο.

1.3.5 Εταιρείες Ιδιωτικών Κεφαλαίων (Αναψυχή, Real Estate και λοιπές)

Οι **πωλήσεις** του λειτουργικού τομέα το 2017 διαμορφώθηκαν στο ποσό των € 24,7 εκ. (εκ των οποίων € 5,9 εκ. διατομεακά) σε σύγκριση με το ποσό των € 23,5 εκ. (εκ των οποίων € 7,8 εκ. διατομεακά) κατά την αντίστοιχη περυσινή περίοδο καταγράφοντας αύξηση της τάξης του 5,0%.

Το **EBITDA** διαμορφώθηκε σε ζημιές € (5,1) εκ. σε σύγκριση με ζημιές € (1,9) εκ. κατά την αντίστοιχη συγκριτική περίοδο. Τα αποτελέσματα του 2017 έχουν επιβαρυνθεί με ζημία αποτίμησης των επενδυτικών ακινήτων της RKB ύψους € (10,9) εκ. έναντι ζημιάς € (7,3) εκ. το 2016.

Οι **ζημιές μετά από φόρους** ανήλθαν στο ποσό των € (11,7) εκ. σε σύγκριση με € (23,6) εκ. κατά την αντίστοιχη συγκριτική περίοδο.

1.3.6 Χρηματοοικονομικές Υπηρεσίες

Οι **ζημιές μετά από φόρους** για το 2017 ανήλθαν στο ποσό € (48,7) εκ. έναντι ζημιών € (56,0) εκ. κατά την αντίστοιχη περυσινή περίοδο το 2016 και αφορούν σε σημαντικό βαθμό τα χρηματοοικονομικά έξοδα της μητρικής MIG.

Η **Καθαρή Αξία Ενεργητικού (NAV)** της MIG κατά την 31/12/2017 διαμορφώθηκε στο ποσό των € 574,1 εκ. ή € 0,61 ανά μετοχή σε σύγκριση με € 0,71 ανά μετοχή κατά την 31/12/2016 (13,8%).

2. ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΑΞΙΑΣ ΚΑΙ ΜΕΤΡΗΣΗΣ ΕΠΙΔΟΣΕΩΝ

Στο πλαίσιο της εφαρμογής των Κατευθυντήριων Γραμμών «Εναλλακτικοί Δείκτες Μέτρησης Απόδοσης» της Ευρωπαϊκής Αρχής Κινητών Αξιών και Αγορών (ESMA/2015/1415el) που εφαρμόζονται από την 3η Ιουλίου 2016 στους Εναλλακτικούς Δείκτες Μέτρησης Απόδοσης (ΕΔΜΑ)

Ο Όμιλος χρησιμοποιεί Εναλλακτικούς Δείκτες Μέτρησης Απόδοσης («ΕΔΜΑ») στα πλαίσια λήψης αποφάσεων σχετικά με τον χρηματοοικονομικό, λειτουργικό και στρατηγικό σχεδιασμό του καθώς και για την αξιολόγηση και την δημοσίευση των επιδόσεών του. Αυτοί οι ΕΔΜΑ εξυπηρετούν στην καλύτερη κατανόηση των χρηματοοικονομικών και λειτουργικών αποτελεσμάτων του Ομίλου και της χρηματοοικονομικής του θέσης. Οι εναλλακτικοί δείκτες θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη πάντα σε συνδυασμό με τα οικονομικά αποτελέσματα που έχουν συνταχθεί σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ και σε καμία περίπτωση δεν αντικαθιστούν αυτά.

EBITDA (Earnings Before Interest Taxes Depreciation & Amortization) - «Κέρδη προ τόκων, φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων και αποσβέσεων»: Ο δείκτης προσθέτει στα ενοποιημένα λειτουργικά κέρδη προ τόκων και φόρων τις συνολικές αποσβέσεις ενσώματων & άυλων παγίων στοιχείων. Όσο μεγαλύτερος ο δείκτης τόσο πιο αποτελεσματική είναι η λειτουργία της επιχείρησης.

Περιθώριο EBITDA (%): Το περιθώριο EBITDA (%) υπολογίζεται διαιρώντας το EBITDA με το σύνολο του κύκλου εργασιών.

EBITDA (Earnings Before Interest Taxes Depreciation & Amortization) στο σύνολο των θυγατρικών – Ο δείκτης προσθέτει στα ενοποιημένα λειτουργικά κέρδη προ τόκων και φόρων τις συνολικές αποσβέσεις ενσώματων και άυλων παγίων στοιχείων, εξαιρουμένων των εταιριών συμμετοχών, των προβλέψεων πέραν της συνήθους δραστηριότητας, των κερδών / ζημιών από την πώληση επενδυτικών ακίνητων, ενσώματων παγίων και άυλων στοιχείων του ενεργητικού και των αναπροσαρμογών της εύλογης αξίας των επενδυτικών ακινήτων.

Περιθώριο EBITDA (%) στο σύνολο των θυγατρικών : Το περιθώριο EBITDA (%) υπολογίζεται διαιρώντας το EBITDA στο σύνολο των θυγατρικών με το σύνολο του κύκλου εργασιών.

EBIT (Earnings Before Interest & Taxes) στο σύνολο των θυγατρικών – «Κέρδη προ τόκων και φόρων»: Τα κέρδη προ τόκων και φόρων υπολογίζονται αφαιρώντας από το EBITDA τις αποσβέσεις των θυγατρικών επί των ενσώματων & άυλων παγίων στοιχείων.

Περιθώριο EBIT (%) στο σύνολο των θυγατρικών: Υπολογίζεται διαιρώντας το EBIT στο σύνολο των θυγατρικών με το σύνολο του κύκλου εργασιών.

31/12/2017 *Ποσό σε € εκ.*	**Τρόφιμα & Γαλακτοκομικά**	**Υπηρεσίες Υγείας**	**Χρηματ/κες Υπηρεσίες**	**Πληροφορική & Τηλεπικοινωνίες**	**Μεταφορές**	**Εταιρείες Ιδιωτικών Κεφαλαίων**	**Σύνολο από συνεχ/νες δραστ/τες**
Πωλήσεις (α)	559,9	206,0	-	34,4	260,9	18,8	**1.079,9**
Λειτουργικό κέρδος/(ζημιές) -EBIT	26,4	18,6	(13,2)	(8,2)	23,8	(6,6)	**40,8**
Απόσβεση ενσώματων/άυλων περιουσιακών στοιχείων	30,0	14,9	0,4	3,4	26,4	1,8	**76,9**
Κέρδη/(ζημιές) προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων και συνολικών αποσβέσεων - EBITDA (β)	**56,4**	**33,5**	**(12,8)**	**(4,8)**	**50,3**	**(4,8)**	**117,8**
Περιθώριο EBITDA (%) [(β)/(α)]	**10,1%**	**16,3%**	**-**	**-13,8%**	**19,3%**	**-25,5%**	**10,9%**
EBITDA εταιριών Holding	-	-	12,8	-	-	-	**12,8**
Κέρδη/(Ζημιές) από την πώληση επενδυτικών ακινήτων, ενσώματων παγίων και άυλων στοιχείων του ενεργητικού	(0,2)	0,0	-	0,2	-	0,0	**0,1**
Αναπροσαρμογή εύλογης αξίας επενδύσεων σε ακίνητα	-	-	-	-	-	10,9	**10,9**
EBITDA στο σύνολο των θυγατρικών (γ)	**56,2**	**33,5**	**-**	**(4,5)**	**50,3**	**6,2**	**141,6**
Περιθώριο EBITDA στο σύνολο των θυγατρικών (%) [(γ)/(α)]	**10,0%**	**16,3%**	**-**	**-13,1%**	**19,3%**	**32,7%**	**13,1%**
Αποσβέσεις θυγατρικών	(30,0)	(14,9)	-	(3,4)	(26,4)	(1,8)	**(76,6)**
EBIT στο σύνολο των θυγατρικών (δ)	**26,2**	**18,6**	**-**	**(8,0)**	**23,8**	**4,4**	**65,0**
Περιθώριο EBIT (%) στο σύνολο των θυγατρικών [(δ)/(α)]	**4,7%**	**9,0%**	**-**	**-23,1%**	**9,1%**	**23,2%**	**6,0%**

31/12/2016 *Ποσό σε € εκ.*	**Τρόφιμα & Γαλακτοκομικά**	**Υπηρεσίες Υγείας**	**Χρηματ/κες Υπηρεσίες**	**Πληροφορική & Τηλεπικοινωνίες**	**Μεταφορές**	**Εταιρείες Ιδιωτικών Κεφαλαίων**	**Σύνολο από συνεχ/νες δραστ/τες**
Πωλήσεις (α)	566,5	205,9	-	35,6	258,3	15,8	**1.082,0**
Λειτουργικό κέρδος/(ζημιές) -EBIT	15,4	15,0	(17,4)	1,0	45,5	(3,8)	**55,7**
Απόσβεση ενσώματων/άυλων περιουσιακών στοιχείων	30,8	15,5	0,4	3,6	24,4	1,8	**76,5**
Κέρδη/(ζημιές) προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων και συνολικών αποσβέσεων - EBITDA (β)	**46,2**	**30,5**	**(17,0)**	**4,6**	**69,9**	**(1,9)**	**132,2**
Περιθώριο EBITDA (%) [(β)/(α)]	**8,1%**	**14,8%**	**-**	**12,9%**	**27,0%**	**-12,3%**	**12,2%**
EBITDA εταιριών Holding	-	-	17,0	-	-	-	**17,0**
Προβλέψεις πέραν της συνήθους δραστηριότητας	13,8	-	-	0,8	-	-	**14,6**
Κέρδη/(Ζημιές) από την πώληση επενδυτικών ακινήτων, ενσώματων παγίων και άυλων στοιχείων του ενεργητικού	(0,4)	0,0	-	0,0	-	(0,0)	**(0,4)**
Αναπροσαρμογή εύλογης αξίας επενδύσεων σε ακίνητα	-	-	-	-	-	7,3	**7,3**
EBITDA στο σύνολο των θυγατρικών (γ)	**59,5**	**30,5**	**-**	**5,4**	**69,9**	**5,3**	**170,6**
Περιθώριο EBITDA στο σύνολο των θυγατρικών (%) [(γ)/(α)]	**10,5%**	**14,8%**	**-**	**15,3%**	**27,0%**	**33,6%**	**15,8%**
Αποσβέσεις θυγατρικών	(30,8)	(15,5)		(3,6)	(24,4)	(1,8)	**(76,1)**
EBIT στο σύνολο των θυγατρικών (δ)	**28,8**	**15,0**	**-**	**1,8**	**45,5**	**3,5**	**94,6**
Περιθώριο EBIT (%) στο σύνολο των θυγατρικών [(δ)/(α)]	**5,1%**	**7,3%**	**-**	**5,1%**	**17,6%**	**21,9%**	**8,7%**

Καθαρή Αξία Ενεργητικού (NAV) της MIG: Η αξία κατά την ημερομηνία της περιόδου αναφοράς του συνόλου των Ιδίων Κεφαλαίων της δια τον αριθμό των μετοχών της.

Καθαρή Αξία Ενεργητικού της MIG ανά μετοχή	31/12/2017	31/12/2016
Ίδια Κεφάλαια *(σε €' 000)*	574.062	666.095
Αριθμός μετοχών MIG	939.510.748	939.510.748
Καθαρή Αξία Ενεργητικού (NAV) της MIG ανά μετοχή	**0,61**	**0,71**

3. ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΧΡΗΣΗ 2017

3.1 Τρόφιμα και Γαλακτοκομικά

Όμιλος VIVARTIA

- Την 20η Μαρτίου 2017 η εταιρεία ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ τιμήθηκε ως μια από τις Κορυφαίες Εταιρικές Επωνυμίες στην Ελλάδα για το 2016 κατά τη διάρκεια της απονομής των βραβείων Corporate Superbrands Greece 2016. Η εταιρεία ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ αναδείχθηκε ως μια από τις κορυφαίες εταιρικές επωνυμίες στην Ελλάδα, κατόπιν ψηφοφορίας από μια κριτική επιτροπή εμπειρογνωμόνων και από το καταναλωτικό κοινό, από έναν αρχικό κατάλογο περίπου 1.500 υποψήφιων εταιρικών επωνυμιών.
- Τον Ιούλιο η εταιρεία ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ έλαβε το βραβείο επιχειρηματικής αριστείας «Diamonds of the Greek Economy 2017». Τα βραβεία Diamonds of the Greek Economy απονέμονται κάθε χρόνο στις εταιρείες που έδειξαν την μακροβιότερη αντοχή και αναπτυξιακή τροχιά κατά το διάστημα των τελευταίων δεκαετιών, και έχουν συνδεθεί με την επιχειρηματική ιστορία του τόπου διατηρώντας αναπτυξιακούς ρυθμούς.
- Τον Αύγουστο του 2017 η εταιρεία ΔΕΛΤΑ διακρίθηκε για την καινοτομία και την πολυετή της παρουσία της στην Ελλάδα με το βραβείο «Παραδοσιακή Ελληνική Εταιρεία (Food)» στο πλαίσιο των σελφ σέρβις Excellence Awards 2017.
- Εντός του 2017 τα Goody's Burger House απέσπασαν BRONZE βραβείο στην κατηγορία Ιδιωτικές Επιχειρήσεις/Κοινωνία των Responsible Business Awards 2018, για το πρόγραμμα εταιρικής κοινωνικής ευθύνης «arGOODaki» ενώ διακρίθηκαν στα Βραβεία Franchise στην κατηγορία «Best International Expansion», για την επιτυχημένη δραστηριοποίησή τους στο εξωτερικό. Επίσης, η αλυσίδα Flocafe Espresso Room, βραβεύτηκε στην κατηγορία «Best Concept Re-design» για τον πλήρη ανασχεδιασμό της σε επίπεδο καταστημάτων, προϊοντικής γκάμας και εξυπηρέτησης στα πλαίσια του ίδιου διαγωνισμού.

3.2 Μεταφορές

Όμιλος ATTICA

- Την 13η Φεβρουαρίου 2017 ο όμιλος ATTICA ανακοίνωσε την παραίτηση του Ανεξάρτητου μη εκτελεστικού μέλους του Δ.Σ., κ. Αλέξανδρου Εδιπίδη.
- Την 14η Φεβρουαρίου 2017 ο όμιλος ATTICA ανακοίνωσε τη Χρυσή διάκρισή του στα Transport & Logistics AWARDS 2017 by ΠΑΕΓΑΕ που διοργανώθηκαν από το Supply Chain Institute και τη Boussias Communications. Η Χρυσή διάκριση απονεμήθηκε για τη δημιουργία των προϊόντων Eurail και Interrail Greek Islands Pass. Πρόκειται για κάρτες συνδυασμένης μεταφοράς τρένου και πλοίου οι οποίες επιτρέπουν στους κατόχους τους να ταξιδεύουν σε διαδοχικούς προορισμούς καταβάλλοντας έναν κοινό ναύλο.
- Την 20η Μαρτίου 2017 συνεδρίασε το Διοικητικό Συμβούλιο της ATTICA και όρισε το Μη Εκτελεστικό Μέλος κ. Μιχάλη Σακέλλη, ως Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος καθώς και ως

μέλος της Επιτροπής Ελέγχου της εταιρείας, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, σε αναπλήρωση του παραιτηθέντος Ανεξάρτητου Μη Εκτελεστικού Μέλους κ. Αλέξανδρου Εδιπίδη. Κατά την ίδια συνεδρίαση επανακαθορίστηκαν οι αρμοδιότητες των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου ως ακολούθως: Κυριάκος Δ. Μάγειρας (Πρόεδρος, Εκτελεστικό Μέλος), Μιχάλης Γ. Σακέλλης (Αντιπρόεδρος, Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος), Σπυρίδων Χ. Πασχάλης (Διευθύνων Σύμβουλος, Εκτελεστικό Μέλος), Ηρακλής Ι. Σιμιτσιδέλλης (Σύμβουλος, Εκτελεστικό Μέλος), Γεώργιος Ε. Ευστρατιάδης (Σύμβουλος, Μη Εκτελεστικό Μέλος), Εμμανουήλ Δ. Ξανθάκης (Σύμβουλος, Ανεξάρτητο Μη εκτελεστικό Μέλος). Μετά την ως άνω απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, η Επιτροπή Ελέγχου αποτελείται από τους κ.κ. Εμμανουήλ Ξανθάκη (Πρόεδρο), Μιχάλη Σακέλλη και Γεώργιο Ευστρατιάδη.

- Την 16η Μαΐου 2017 η Τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων της ATTICA επικύρωσε και όρισε τον κ. Μιχάλη Σακέλλη, ως ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου σε αντικατάσταση παραιτηθέντος ανεξάρτητου μη εκτελεστικού μέλους, και ως μέλος της Επιτροπής Ελέγχου σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.
- Την 11η Αυγούστου 2017, η ATTICA ανακοίνωσε ότι, επήλθε καταρχήν συμφωνία με την ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ Α.Ε. και άλλους μετόχους μειοψηφίας για την απόκτηση από τον όμιλο ATTICA συνολικά 39.039.833 μετοχών της εταιρείας ΧΕΛΛΕΝΙΚ ΣΗΓΟΥΕΙΣ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ (εφεξής «HSW»), ήτοι ποσοστού 50,30% του μετοχικού κεφαλαίου της HSW. Στο πλαίσιο της ως άνω συναλλαγής, ο όμιλος ATTICA θα καταβάλλει € 30,61 εκ. τοις μετρητοίς και θα διαθέσει 24.145.523 νέες κοινές ονομαστικές μετοχές της, οι οποίες θα προέλθουν από αύξηση του μετοχικού της κεφαλαίου. Η αγορά των 1.250.000 μετοχών εκ του ανωτέρω πλειοψηφικού πακέτου μετοχών της HSW, έχει ήδη ολοκληρωθεί, δια καταβολής τοις μετρητοίς, ενώ οι υπόλοιπες 37.789.833 μετοχές θα αποκτηθούν βάσει συμφωνίας, η οποία τελεί υπό την έγκριση των αρμοδίων κανονιστικών και λοιπών αρχών.
- Την 18η Αυγούστου 2017 ο όμιλος ATTICA ανακοίνωσε την πιστοποίηση των Σχεδίων Παρακολούθησης των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα όλων των πλοίων του ομίλου. Η πιστοποίηση επιβεβαιώνει στον όμιλο ATTICA την ορθή και συστηματική παρακολούθηση, καταγραφή και κοινοποίηση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα σύμφωνα με τις απαιτήσεις του Ευρωπαϊκού Κανονισμού EU MRV 757/2015. Ο όμιλος ATTICA είναι η πρώτη Ελληνική εταιρεία επιβατηγού ναυτιλίας που συμμορφώνεται με τον ευρωπαϊκό Κανονισμό MRV.
- Την 30η Αυγούστου 2017 το πλοίο Blue Star Patmos προσάραξε σε αβαθή, κατά την είσοδό του στο λιμένα της Ίου. Οι εργασίες αποκατάστασης των ζημιών ολοκληρώθηκαν στα μέσα Ιανουαρίου και το πλοίο επανδρομολογήθηκε την 08/02/2018 και εκτελεί πλέον κανονικά τα δρομολόγια του.
- Στη συνεδρίαση της 23/10/2017 το Διοικητικό Συμβούλιο της εταιρείας αποφάσισε την εκλογή του κ. Παναγιώτη Θρουβάλα ως Μη Εκτελεστικού Μέλους, σε αναπλήρωση θέσης μέλους στο Διοικητικό Συμβούλιο.
- Την 26η Οκτωβρίου 2017 η ATTICA ανακοίνωσε τη σύναψη συμφωνίας με τις ΜΙΝΩΙΚΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ Α.Ν.Ε. (MINOAN LINES) για: (i) την εξαγορά (εφεξής η «Εξαγορά») από τον όμιλο ATTICA 37.667.504 μετοχών της εταιρείας ΧΕΛΛΕΝΙΚ ΣΗΓΟΥΕΙΣ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ (εφεξής HSW), ήτοι ποσοστού 48,53% του μετοχικού της κεφαλαίου, έναντι τιμήματος τοις μετρητοίς € 78,5 εκ. και (ii) την πώληση του πλοίου Superfast XII σε εταιρεία του ομίλου GRIMALDI έναντι τιμήματος τοις μετρητοίς € 74,5 εκ. και (iii) την πώληση του πλοίου Highspeed 7 στην MINOAN LINES έναντι τιμήματος τοις μετρητοίς € 25 εκ., μετά την ολοκλήρωση της Εξαγοράς και τη λήψη των σχετικών εταιρικών και άλλων εγκρίσεων. Η ολοκλήρωση της συμφωνίας με την MINOAN LINES τελεί υπό

συνήθεις αναβλητικές αιρέσεις στις οποίες συμπεριλαμβάνονται και εγκρίσεις από αρμόδιες Αρχές, όπου αυτό απαιτείται. Με την ολοκλήρωση της Εξαγοράς και της απόκτησης του 50,30% του μετοχικού κεφαλαίου της HSW κατά τα διαλαμβανόμενα στην από 11/08/2017 ανακοίνωσή της, ο όμιλος ATTICA θα κατέχει συνολικά ποσοστό 98,83% του μετοχικού κεφαλαίου της HSW.

- Την 21η Δεκεμβρίου 2017 η ATTICA ανακοίνωσε τη διάκρισή της για τρίτη συνεχόμενη χρονιά ως «True Leader», Όμιλος–Ηγέτης, στα πλαίσια του ομώνυμου θεσμού της ICAP Group. Η ICAP Group, η μοναδική εταιρεία αναγνωρισμένη ως Credit Rating Agency από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς και την αντίστοιχη Ευρωπαϊκή αρμόδια αρχή (ESMA – European Securities and Markets Authority), από το 2011 αναδεικνύει τις Εταιρείες και τους Ομίλους – Ηγέτες βασιζόμενη σε τέσσερα μετρήσιμα κριτήρια, ήτοι Κερδοφορία, Αύξηση Προσωπικού, υψηλή Πιστοληπτική Ικανότητα (ICAP Score) και κορυφαία θέση στον Κλάδο.

3.3 Υπηρεσίες Υγείας

Όμιλος ΥΓΕΙΑ

- Την 21η Μαρτίου 2017 το ΥΓΕΙΑ ανακοίνωσε την ανασυγκρότηση του Διοικητικού Συμβουλίου με τον κ. Αθανάσιο Χριστόπουλο να αναλαμβάνει καθήκοντα Ανεξάρτητου Μη Εκτελεστικού Μέλους σε αντικατάσταση του παραιτηθέντος κ. Αλέξανδρου Εδιπίδη.
- Τον Ιούνιο του 2017 το νοσοκομείο ΥΓΕΙΑ προχώρησε στην ανανέωση των πιστοποιήσεών του ως προς τη διαχείριση της ποιότητας, του περιβάλλοντος και της εργασιακής υγείας και ασφάλειας για μια ακόμη τριετία, σύμφωνα με τις νέες εκδόσεις των διεθνών προτύπων ΕΝ ISO 9001: 2015, ΕΝ ISO 14001: 2015 και OHSAS 18001: 2007 / ΕΛΟΤ 1801: 2008, αντίστοιχα.
- Εν σχέση με την εταιρεία ΙΑΤΡΙΚΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΒΛΑΣΤΟΚΥΤΤΑΡΩΝ Α.Ε. (δ.τ. STEM HEALTH HELLAS A.E) στο μετοχικό κεφάλαιο της οποίας συμμετείχε εμμέσως έως το Νοέμβριο 2013 το ΥΓΕΙΑ, λόγω της δήλωσης από πλευράς STEM HEALTH HELLAS A.E αδυναμίας λειτουργίας της ανωτέρω εταιρείας, το ΥΓΕΙΑ ορίσθηκε μεσεγγυούχος του εξοπλισμού της στα πλαίσια Προκαταρκτικής εξέτασης, που διεξάγει η Εισαγγελία Πλημμελειοδικών Αθηνών.
- Την 22η Νοεμβρίου 2017, ανακοινώθηκε η υπογραφή της πρόσθετης πράξης τροποποίησης του, από 28/09/2012, προγράμματος εκδόσεως κοινού Ομολογιακού Δανείου, βάσει των διατάξεων του Ν. 3156/2003 και του κ.ν. 2190/1920, μέσω ιδιωτικής τοποθέτησης με κάλυψη από τις ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ Α.Ε., ΤΡΑΠΕΖΑ EUROBANK ERGASIAS A.E. και ALPHA ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε., με εκπρόσωπο και πληρεξούσιο καταβολών την πρώτη, ανεξόφλητου κεφαλαίου κατά την υπογραφή της πρόσθετης πράξης την 21η Νοεμβρίου 2017 ποσού € 87.645 χιλ. Οι βασικοί όροι της πρόσθετης πράξης τροποποίησης του προγράμματος προβλέπουν α) την παράταση της ημερομηνίας λήξης κατά 5 έτη με δυνατότητα επιπλέον παράτασης για 2 έτη, β) την τρίμηνη περίοδο εκτοκισμού με μείωση του περιθωρίου επιτοκίου στο 4% ετησίως, γ) την τροποποίηση του προγράμματος αποπληρωμής του υφιστάμενου ανεξόφλητου κεφαλαίου σε εξαμηνιαίες δόσεις και δ), την τήρηση χρηματοοικονομικών δεικτών σε κάθε ημερομηνία αναφοράς των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων (Εξαμηνιαίων και Ετήσιων). Για το ως άνω πρόγραμμα έχουν παρασχεθεί οι συνήθεις, για αυτής της μορφής Δανείων, εξασφαλίσεις.
- Την 27η Νοεμβρίου 2017, το Διοικητικό Συμβούλιο του ΥΓΕΙΑ ανακοίνωσε ότι:

  α) Ενημερώθηκε σχετικά με την υποβληθείσα δημόσια πρόταση εξαγοράς μετοχών της εταιρείας ποσοστού έως 30% από την εταιρεία ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΠΟΥΛΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε.

β) Σύμφωνα με το άρθρο 15 παρ. 2 του Ν.3461/2006 αποφάσισε τον ορισμό ανεξάρτητου χρηματοοικονομικού συμβούλου, ο οποίος θα καταρτίσει έκθεση αποτίμησης για την εύλογη αξία της μετοχής της εταιρείας. Εν συνεχεία θα ενημερώσει το επενδυτικό κοινό για τη γνώμη του επί της δημόσιας πρότασης και για το περιεχόμενο της έκθεσης.

γ) Έλαβε γνώση της από 24/11/2017 ανακοίνωσης της MIG που αποτελεί το βασικό μέτοχο του ΥΓΕΙΑ, σύμφωνα με την οποία η MIG που κατέχει σήμερα το 70,38% των μετοχών και ασκεί τον αποκλειστικό έλεγχο του ΥΓΕΙΑ δεν προτίθεται να προβεί στην πώληση ουδεμίας μετοχής. Τα Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου δήλωσαν ότι δεν προτίθενται και τα ίδια να προβούν στην πώληση ουδεμίας μετοχής.

Σε κάθε περίπτωση το Διοικητικό Συμβούλιο του ΥΓΕΙΑ προέτρεψε το επενδυτικό κοινό να μελετήσει τα οικονομικά στοιχεία του ΥΓΕΙΑ, ακόμα και με τη συνδρομή ειδικών συμβούλων, προκειμένου να σχηματίσει ιδία άποψη για το περιεχόμενο της κατατεθείσας δημόσιας πρότασης. Εν συνεχεία την 21η Δεκεμβρίου 2017 το Διοικητικό Συμβούλιο του ΥΓΕΙΑ σχετικά την υποβληθείσα προαιρετική δημόσια πρόταση της ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΠΟΥΛΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε. και λαμβάνοντας υπ όψιν: (α) το προσφερόμενο αντάλλαγμα, β) την έκθεση του Χρηματοοικονομικού Συμβούλου, γ) τη χρηματιστηριακή τιμή της μετοχής της εταιρείας, δ) τους επιχειρηματικούς στόχους του Προτείνοντος σύμφωνα με το Πληροφοριακό Δελτίο, ε) τους βασικούς άξονες στρατηγικής του ομίλου ΥΓΕΙΑ, στ) τις πιθανές επιπτώσεις στην απασχόληση και ζ) την τρέχουσα μετοχική σύνθεση της εταιρείας και τις προθέσεις των υφιστάμενων μετόχων, διατύπωσε την ακόλουθη αιτιολογημένη γνώμη:

1) Το προτεινόμενο αντάλλαγμα δεν κρίνεται εύλογο και δίκαιο από χρηματοοικονομικής απόψεως καθώς είναι σημαντικά κατώτερο του κατωτάτου ορίου του εύλογου εύρους τιμών που προσδιορίσθηκε μεταξύ € 0,64 και € 0,78 ανά μετοχή, σύμφωνα με τις ακολουθηθείσες από το Χρηματοοικονομικό Σύμβουλο της εταιρείας μεθόδους αποτίμησης, και συγκεκριμένα κατώτερο κατά 29,69% του κατώτατου ορίου του εύρους αυτού. Οι δηλώσεις του Προτείνοντος σχετικά με τους επιχειρηματικούς του στόχους συνιστούν γενικές θεωρήσεις της αγοράς στην οποία δραστηριοποιείται η εταιρεία χωρίς συγκεκριμένες αναφορές στην ίδια την εταιρεία.
2) Δεδομένων των ανωτέρω δηλώσεων των μετόχων να μην προβούν στη μεταβίβαση ουδεμίας μετοχής, η Δημόσια Πρόταση δεν δύναται να επηρεάσει τον έλεγχο της εταιρείας. Συνεπώς, καθώς η εταιρεία θα εξακολουθεί να ελέγχεται από τη MIG, η τυχόν επιτυχής έκβαση της Δημόσιας Πρότασης δεν αναμένεται να επηρεάσει το σύνολο των συμφερόντων της εταιρείας (περιλαμβανομένων των συμφερόντων των εργαζομένων), τα στρατηγικά σχέδια του Προτείνοντος για την εταιρεία ή την απασχόληση στους χώρους όπου διεξάγονται οι δραστηριότητες της εταιρείας.

Τελικώς την 23η Φεβρουαρίου 2018, το ΥΓΕΙΑ ανακοίνωσε προς το επενδυτικό κοινό ότι η εταιρεία ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΠΟΥΛΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε. μετά τη συνεδρίαση της 22ας Φεβρουαρίου 2018 κατέχει συνολικό αριθμό 15.840.022 δικαιωμάτων ψήφου, οι οποίες αντιστοιχούν σε ποσοστό 5,181% του μετοχικού κεφαλαίου της εκδότριας.

- Την 8η Δεκεμβρίου 2017 το ΥΓΕΙΑ ολοκλήρωσε την πώληση του συνόλου των μετοχών των θυγατρικών εταιρειών του Ομίλου BIO-CHECK INTERNATIONAL ΙΔΙΩΤΙΚΟ ΠΟΛΥΙΑΤΡΕΙΟ ΙΑΤΡΙΚΗ Α.Ε. και ΙΔΙΩΤΙΚΟ ΠΟΛΥΪΑΤΡΕΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΘΗΝΑΣ, ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΙΑΤΡΙΚΗ Α.Ε. τις οποίες κατείχε εμμέσως κατά ποσοστό 100%, προς την εταιρεία AFFIDEA ΕΥΡΩΙΑΤΡΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε., έναντι συνολικής αξίας τιμήματος € 350 χιλ.
- Την 21η Δεκεμβρίου 2017, υπογράφτηκε η πρόσθετη πράξη τροποποίησης του, από 30/12/2013, προγράμματος εκδόσεως κοινού Ομολογιακού Δανείου, μεταξύ της εταιρείας ΜΗΤΕΡΑ και των ανωνύμων τραπεζικών εταιρειών ΤΡΑΠΕΖΑ EUROBANK ERGASIAS Α.Ε. και ΤΡΑΠΕΖΑ

ΠΕΙΡΑΙΩΣ Α.Ε., με εκπρόσωπο και πληρεξούσιο καταβολών την πρώτη, ανεξόφλητου κεφαλαίου κατά την υπογραφή της πρόσθετης πράξης ποσού € 41.163 χιλ. Οι βασικοί όροι της πρόσθετης πράξης τροποποίησης του προγράμματος προβλέπουν α) την παράταση της ημερομηνίας λήξης μέχρι την 15η Νοεμβρίου 2021 με δυνατότητα επιπλέον παράτασης για 2 έτη, β) την τρίμηνη περίοδο εκτοκισμού με μείωση του περιθωρίου επιτοκίου στο 4% ετησίως, γ) την τροποποίηση του προγράμματος αποπληρωμής του υφιστάμενου ανεξόφλητου κεφαλαίου σε εξαμηνιαίες δόσεις και δ) την τήρηση χρηματοοικονομικών δεικτών σε κάθε ημερομηνία αναφοράς των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων (Εξαμηνιαίων και Ετήσιων). Για το ως άνω πρόγραμμα έχουν παρασχεθεί οι συνήθεις, για αυτής της μορφής Δανείων, εξασφαλίσεις.

3.4 Πληροφορική και Τηλεπικοινωνίες

SINGULARLOGIC

- Τον Μάρτιο του 2017 η SINGULARLOGIC ανακοίνωσε ότι διακρίθηκε ως κορυφαία εταιρική επωνυμία για το 2016 στην κατηγορία εταιρειών τεχνολογίας στο πλαίσιο του παγκόσμιου διαγωνισμού «Corporate Superbrands Greece 2016" που πραγματοποιείται και στην Ελλάδα.
- Τον Απρίλιο του 2017 η PCS, μέλος του ομίλου SINGULARLOGIC, κατέλαβε τη δεύτερη θέση ανάμεσα στις εταιρείες με το καλύτερο εργασιακό περιβάλλον στην Ελλάδα που απασχολούν από 20 – 49 εργαζομένους. Η PCS διακρίνεται για τρίτη συνεχόμενη χρονιά , αφού το 2016 είχε λάβει την πρώτη θέση και το 2015 είχε λάβει τη δεύτερη θέση στην ίδια κατηγορία. Επίσης τον Ιούνιο η PCS κατέλαβε την 11η θέση στην μεταξύ των 20 καλύτερων εταιριών της κατηγορίας της με λιγότερους από 50 εργαζόμενους στην Ευρώπη.
- Τον Ιούνιο ανακοινώθηκε η υπογραφή πενταετούς σύμβασης μετά από σχετικό διαγωνισμό με την Fraport Greece που αφορά στην υποστήριξη των πληροφοριακών συστημάτων των 14 περιφερειακών αεροδρομίων.
- Την 23/11/2017 ανακοινώθηκε η ανάληψη καθηκόντων Διευθύνοντος Συμβούλου από τον κ. Γ. Κωνσταντόπουλο σε αντικατάσταση του κ. Σ. Κρασσαδάκη.

3.5 Χρηματοοικονομικές Υπηρεσίες

MARFIN INVESTMENT GROUP

- Την 21η Φεβρουαρίου 2017 κ. Παπανικολάου Αθανάσιος, Διευθύνων Σύμβουλος της MARFIN INVESTMENT GROUP και του ομίλου GOODY'S-EVEREST, τιμήθηκε στα Retail Business Awards για την πολυετή προσφορά του στο λιανεμπόριο, ενώ επιπροσθέτως έλαβε τιμητικό βραβείο για τα 40 χρόνια από την ίδρυση της GOODY'S, της μεγαλύτερης αλυσίδας εστίασης της Ελληνικής αγοράς.
- Την 28η Απριλίου 2017 η Εταιρεία ανακοίνωσε ότι ο κ. Joseph Iskander υπέβαλε, λόγω της αποχώρησής του από τον όμιλο DUBAI GROUP που αποτελεί μέτοχο της Εταιρείας, την παραίτησή του από Μη Εκτελεστικό Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου. Το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε να μην αντικαταστήσει επί του παρόντος το παραιτηθέν μέλος, σύμφωνα με το Καταστατικό της Εταιρείας και την ισχύουσα νομοθεσία.
- Την 14η Ιουνίου 2017 ανακοινώθηκε η ολοκλήρωση της πώλησης του συνόλου των μετοχών που κατείχε η MARFIN INVESTMENT GROUP στην εταιρεία SUNCE και αντιστοιχούσαν σε ποσοστό περίπου 49,99% του μετοχικού της κεφαλαίου προς την εταιρεία SUNCE ULAGANJA d.o.o. συμφερόντων της οικογένειας Andabak. Το τίμημα της συναλλαγής ανερχόμενο σε € 43 εκ. καταβλήθηκε εξ ολοκλήρου τοις μετρητοίς και χρησιμοποιήθηκε μετά από την κάλυψη των εξόδων της συναλλαγής για την αποπληρωμή υφιστάμενων δανειακών υποχρεώσεων της Εταιρείας.

- Την 15η Ιουνίου 2017 πραγματοποιήθηκε η Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Εταιρείας όπου μεταξύ άλλων εγκρίθηκε η εκλογή του κ. Christophe Vivien ως νέου Μέλους του Δ.Σ. σε πλήρωση κενωθείσας θέσης και των κ.κ. Στέφανου Καψάσκη και Πέτρου Κατσούλα ως Ανεξάρτητων Μη Εκτελεστικών Μελών του Δ.Σ. σε αντικατάσταση παραιτηθέντων. Επίσης, ορίσθηκε ο κ. Εμμανουήλ Ξανθάκης ως Ανεξάρτητο Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου και της Επιτροπής Ελέγχου σύμφωνα με το αρ.4 του Ν.3016/2002.
- Την 10η Ιουλίου 2017 πραγματοποιήθηκε η Β' Επαναληπτική Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Εταιρείας στη διάρκεια της οποίας αποφασίσθηκε η έκδοση νέου Μετατρέψιμου Ομολογιακού Δανείου (εφεξής «ΜΟΔ»), σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, ύψους έως € 460.302.000 με ιδιωτική τοποθέτηση και κατάργηση του δικαιώματος προτίμησης των παλαιών μετοχών, με την έκδοση έως 1.534.340.000 ομολογιών, ονομαστικής αξίας € 0,30 μετατρέψιμων σε μετοχές της Εταιρείας, με σκοπό την αποπληρωμή υφισταμένων δανειακών υποχρεώσεων της Εταιρείας. Η διάρκεια του ΜΟΔ ορίστηκε σε 4 έτη με δυνατότητα για πρόωρη αποπληρωμή σε κάθε μηνιαία επέτειο καθ' όλη τη διάρκεια του ΜΟΔ και ειδικώς στην περίπτωση ασκήσεως του δικαιώματος μετατροπής. Το επιτόκιο του ΜΟΔ ορίστηκε σε EURIBOR 12 μηνών πλέον περιθωρίου 4% με δυνατότητα κεφαλαιοποίησης μέρους των οφειλόμενων τόκων. Οι ομολογιούχοι θα δύνανται να ζητούν την μετατροπή των ομολογιών τους σε μετοχές της Εταιρείας το πρώτον μετά την παρέλευση 12 μηνών από την έκδοση του ΜΟΔ και στη συνέχεια σε κάθε μηνιαία επέτειο καθ' όλη τη διάρκεια του ΜΟΔ με προηγούμενη έγγραφη ειδοποίηση προς την Εταιρεία (εφεξής η «Ημέρα Ειδοποίησης Μετατροπής»). Στην περίπτωση αυτή η Εταιρεία θα έχει δικαίωμα πρόωρης αποπληρωμής του συνόλου των εν λόγω ομολογιών, για τις οποίες ασκείται το δικαίωμα μετατροπής, εντός προθεσμίας 15 εργασίμων ημερών αρχομένης την επομένη της Ημέρας Ειδοποίησης Μετατροπής. Εφόσον παρέλθει άπρακτη η εν λόγω προθεσμία, θα επέρχεται η μετατροπή των εν λόγω ομολογιών την 20η εργάσιμη ημέρα από την επομένη της Ημέρας Ειδοποίησης Μετατροπής (εφεξής η «Ημέρα Μετατροπής»). Η τιμή μετατροπής θα ισούται με την χρηματιστηριακή τιμή της μετοχής της προηγούμενης της Ημέρας Ειδοποίησης Μετατροπής. Σε περίπτωση που κατά την προηγούμενη της Ημέρας Ειδοποίησης Μετατροπής η χρηματιστηριακή τιμή της μετοχής είναι κατώτερη της ονομαστικής αξίας της μετοχής (€ 0,30), η Εταιρεία θα προβαίνει κατόπιν αιτήματος των ομολογιούχων στις κατάλληλες εταιρικές πράξεις προκειμένου να προκληθεί αναπροσαρμογή της χρηματιστηριακής τιμής της μετοχής σε ποσό τουλάχιστον τριάντα λεπτών του ευρώ (€ 0,30), η οποία και θα είναι η τιμή μετατροπής. Η Ημέρα Μετατροπής θα ακολουθεί στην περίπτωση αυτή την ολοκλήρωση των εν λόγω εταιρικών πράξεων. Το ΜΟΔ θα δύναται να εξασφαλίζεται με ενέχυρο / χρηματοοικονομική ασφάλεια επί εισηγμένων και μη μετοχών κυριότητας της Εταιρείας.
- Την 1η Αυγούστου 2017 ανακοινώθηκε ότι το Διοικητικό Συμβούλιο της MIG κατά τη συνεδρίαση της 27 Ιουλίου 2017 προέβη στην εξειδίκευση των όρων του νέου Μετατρέψιμου Ομολογιακού Δανείου («ΜΟΔ»), η έκδοση του οποίου αποφασίσθηκε από τη Β΄ Επαναληπτική Τακτική Γενική Συνέλευση της 10 Ιουλίου 2017. Η συνολική έκδοση του ΜΟΔ ανέρχεται σε ποσό έως ευρώ € 460.302.000 με την έκδοση έως 1.534.340.000 ομολογιών ονομαστικής αξίας εκάστης € 0,30 μετατρέψιμων σε μετοχές. Η κάλυψη και καταβολή από την ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ Α.Ε. του ποσού της Α΄ Σειράς ύψους € 425.200.000,20 που διαιρείται σε 1.417.333.334 ομολογίες ονομαστικής αξίας εκάστης € 0,30 μετατρέψιμες σε μετοχές της Εταιρείας ολοκληρώθηκε την 31 Ιουλίου 2017 και πιστοποιήθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο αυθημερόν. Ως ημερομηνία έκδοσης ορίσθηκε η 31 Ιουλίου 2017. Εκπρόσωπος Ομολογιούχων και Πληρεξούσιος Καταβολών ορίσθηκε η ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ Α.Ε. Το νέο ΜΟΔ δεν θα εισαχθεί προς διαπραγμάτευση στο Χρηματιστήριο Αθηνών. Το προϊόν της έκδοσης χρησιμοποιήθηκε για την αναχρηματοδότηση άλλων υφισταμένων δανειακών υποχρεώσεων της

Εταιρείας, συμπεριλαμβανομένων αμφοτέρων σειρών του ΜΟΔ με ημερομηνία έκδοσης 29 Ιουλίου 2013 συνολικού ύψους € 375.247.019 και υφισταμένου δανεισμού προς την ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ Α.Ε. ύψους περίπου € 47,58 εκ., σύμφωνα με την αποφασισθείσα χρήση αντληθέντων κεφαλαίων. Σύμφωνα με το Πρόγραμμα του ΜΟΔ, η Εταιρεία έχει δυνατότητα κεφαλαιοποίησης μέρους των οφειλόμενων τόκων, κατά τη διακριτική της ευχέρεια, με την έκδοση συνολικά έως 116.833.849 επιπρόσθετων ομολογιών (PIK Bonds) ονομαστικής αξίας εκάστης € 0,30 μετατρέψιμων σε μετοχές της Εταιρείας.

- Την 31η Αυγούστου 2017 η MIG ανακοίνωσε ότι το Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου κ. Θεόδωρος Μυλωνάς υπέβαλε την παραίτησή του από το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας. Το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε την αντικατάσταση του παραιτηθέντος Μέλους από τον κ. Ευστράτιο Χατζηγιάννη, ο οποίος ορίστηκε ως Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος, καθώς πληροί τα κριτήρια του άρθρου 4 του Ν. 3016/2002. Συνεπώς, το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας έχει πλέον ως εξής:

  Διοικητικό Συμβούλιο

  1. Σταύρος Λεκκάκος, Πρόεδρος – Μη Εκτελεστικό Μέλος,
  2. Μανώλης Ξανθάκης, Αντιπρόεδρος - Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος,
  3. Παναγιώτης Θρουβάλας, Αντιπρόεδρος – Εκτελεστικό Μέλος,
  4. Αθανάσιος Παπανικολάου, Διευθύνων Σύμβουλος – Εκτελεστικό Μέλος,
  5. Christophe Vivien, Εκτελεστικό Μέλος,
  6. Γεώργιος Ευστρατιάδης, Μη Εκτελεστικό Μέλος,
  7. Φώτιος Καρατζένης, Μη Εκτελεστικό Μέλος,
  8. Γεώργιος Λασσαδός, Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος
  9. Στέφανος Καψάσκης, Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος,
  10. Πέτρος Κατσούλας, Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος, και
  11. Ευστράτιος Χατζηγιάννης, Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος.

- Την 16/10/2017 σημειώθηκε μεταβολή σε δικαιώματα ψήφου μεγαλύτερη του 3% καθώς το ποσοστό που κατείχε άμεσα και έμμεσα η DUBAI GROUP LIMITED στην MARFIN INVESTMENT GROUP μειώθηκε σε 11,18% από 14,3205% αρχικά.

- Την 24/11/2017 σημειώθηκε μεταβολή σε δικαιώματα ψήφου καθώς το ποσοστό που κατείχε έμμεσα DUBAI GROUP LIMITED στην MARFIN INVESTMENT GROUP μειώθηκε σε 9,94% από 11,18% αρχικά.

- Την 28/12/2017 σημειώθηκε μεταβολή σε δικαιώματα ψήφου καθώς το ποσοστό που κατείχε έμμεσα DUBAI GROUP LIMITED στην MARFIN INVESTMENT GROUP μειώθηκε σε 0,00% από 9,94% αρχικά.

- Την 28/12/2017 σημειώθηκε μεταβολή σε δικαιώματα ψήφου καθώς ο κ.Jochen Müller απέκτησε 90.753.687 μετοχές της MARFIN INVESTMENT GROUP με αποτέλεσμα το ποσοστό του επί της Εκδότριας να διαμορφωθεί σε 9,6597% από 0,00% αρχικά.

4. ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΜΕΤΑ ΤΗ ΛΗΞΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ ΑΝΑΦΟΡΑΣ

4.1 Τρόφιμα και Γαλακτοκομικά

Όμιλος VIVARTIA

- Την 01/03/2018 υπεγράφη Συμφωνία Αναδιάρθρωσης του δανεισμού του ομίλου VIVARTIA με τις τράπεζες ALPHA BANK A.E., EUROBANK ERGASIAS A.E., ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε. και ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ Α.Ε. Η εν λόγω συμφωνία ενσωματώνει όρους επωφελείς για τον

όμιλο δεδομένου ότι προβλέπει ουσιαστική μείωση του χρηματοοικονομικού κόστους και επέκταση της διάρκειας των ομολογιακών δανείων του ομίλου VIVARTIA μέχρι τον Οκτώβριο του 2024. Η υλοποίηση του συνόλου της Συμφωνίας Αναδιάρθρωσης βρίσκεται σε εξέλιξη με την υπογραφή των επιμέρους τελικών συμβάσεων και εκτιμάται ότι θα έχει ολοκληρωθεί εντός του Μαΐου 2018.

4.2 Μεταφορές

Όμιλος ATTICA

- Την 28η Μαρτίου 2018 ο όμιλος ATTICA ανακοίνωσε την τριπλή διάκρισή του στα Tourism AWARDS 2018 που διοργανώθηκαν από την Boussias Communications.
  Στην τελετή απονομής που πραγματοποιήθηκε στο Κέντρο Πολιτισμού Ελληνικός Κόσμος, ο όμιλος ATTICA βραβεύτηκε ως ακολούθως:
  - Gold βραβείο στην κατηγορία «Υποστήριξη τοπικών κοινοτήτων / Δράσεις ΕΚΕ» – Συνολική Κοινωνική Προσφορά,
  - Silver βραβείο στην κατηγορία «Technology enhanced experience» - Υπηρεσία @sea Infotainment Platform,
  - Silver βραβείο στην κατηγορία «Προγράμματα Επιβράβευσης» - Πρόγραμμα Επιβράβευσης Πελατών SEASMILES.

- Την 25η Απριλίου 2018 η Επιτροπή Ανταγωνισμού με την απόφασή της ενέκρινε την απόκτηση αποκλειστικού ελέγχου επί της HELLENIC SEAWAYS ANE από την ATTICA. Η έγκριση της Επιτροπής Ανταγωνισμού έγινε μετά την ανάληψη δεσμεύσεων από την ATTICA, οι οποίες κατά την κρίση της Επιτροπής είναι κατάλληλες, επαρκείς και ανάλογες για να διασφαλίσουν συνθήκες υγιούς ανταγωνισμού στην Ελληνική Ακτοπλοΐα. Οι δεσμεύσεις περιγράφονται αναλυτικά στο Δελτίο Τύπου που εξέδωσε η Επιτροπή Ανταγωνισμού και έχει αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της Επιτροπής Ανταγωνισμού www.epant.gr.

  Κατόπιν της εγκρίσεως, η ATTICA θα προχωρήσει άμεσα στην ολοκλήρωση των απαιτούμενων συμβατικών ενεργειών για την απόκτηση του 98,83% του μετοχικού κεφαλαίου της HELLENIC SEAWAYS ANE.

4.3 Υπηρεσίες Υγείας

Όμιλος ΥΓΕΙΑ

- Την 22η Μαρτίου 2018 ανακοινώθηκε ότι το ΥΓΕΙΑ συμπεριλαμβάνεται στις 21 πρωτοπόρες εταιρείες που αξιολογήθηκαν στην πρώτη έκδοση του Επιχειρηματικού Δείκτη Βιώσιμης Ανάπτυξης - Sustainability Performance Directory, του Quality Net Foundation στην Ελλάδα. Οι 21 εταιρείες που εντάσσονται στις THE MOST SUSTAINABLE COMPANIES IN GREECE για το έτος 2017, περιλαμβάνονται στην ηγετική ομάδα των ελίτ της ελληνικής επιχειρηματικής σκηνής, μετά από τη κατάταξη και αξιολόγηση των μη χρηματοοικονομικών επιδόσεών τους και της ολιστικής προσέγγισής τους στα θέματα της Βιώσιμης Ανάπτυξης. Το Sustainability Performance Directory, είναι επιχειρηματικός Δείκτης Βιώσιμης Ανάπτυξης και έχει διαμορφωθεί σύμφωνα με τις προδιαγραφές του Ελληνικού Κώδικα Βιωσιμότητας, κατά τα πρότυπα του αντίστοιχου Γερμανικού Κώδικα και αξιολογεί τον τρόπο με τον οποίο οι εταιρίες προσεγγίζουν τα θέματα βιωσιμότητας, τις διαδικασίες και τις πολιτικές που εφαρμόζουν.

- Τον Απρίλιο του 2018 το ΥΓΕΙΑ βραβεύτηκε για 3η φορά για το εργασιακό του περιβάλλον καθώς περιλαμβάνεται στις πρώτες θέσεις των εταιρειών στην κατάταξη BEST WORKPLACES 2018. Η έρευνα ανέδειξε το νοσοκομείο ΥΓΕΙΑ στην πέμπτη (5η) θέση της κατάταξης εταιρειών με περισσότερους από 250 εργαζόμενους, με το καλύτερο εργασιακό περιβάλλον. Στην έρευνα συμμετείχαν συνολικά 49 εταιρείες οι οποίες απασχολούν 22.300 μισθωτούς.

4.4 Πληροφορική και Τηλεπικοινωνίες

- Τον Ιανουάριο του 2018 ολοκληρώθηκε με επιτυχία η πιστοποίηση της SINGULARLOGIC, ως Bronze Reseller & Service Partner από την Tableau. Η πιστοποίηση αφορά στο σχεδιασμό και στην ανάπτυξη προηγμένων λύσεων επιχειρηματικής ευφυίας (B.I.) και ανάλυσης δεδομένων, ώστε να παράγουν κατανοητές πληροφορίες, στην πλατφόρμα Tableau.
- Το Φεβρουάριο του 2018 η SENSE ONE A.E., μέλος του ομίλου SINGULARLOGIC, βραβεύθηκε από τον Παγκόσμιο Σύνδεσμο Πληροφορικής & Υπηρεσιών Τεχνολογίας WITSA ως μία από τις κορυφαίες εταιρείες διεθνώς στο χώρο του Internet of Things.
- Την 31/03/2018 απεβίωσε ο πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της SINGULARLOGIC. Με απόφαση της έκτακτης γενικής συνέλευσης των μετόχων της εταιρείας που πραγματοποιήθηκε στις 24/04/2018 εξελέγη νέο 5μελές Δ.Σ., με 5ετή θητεία το οποίο συγκροτήθηκε σε σώμα με την από 24/04/2018 απόφασή του ως εξής : Γεώργιος Κωνσταντόπουλος (Πρόεδρος & Διευθύνων Σύμβουλος), Γεώργιος Ευστρατιάδης (Μέλος), Christophe Henri Vivien (Μέλος), Αναστάσιος Κυπριανίδης (Μέλος) και Καψάσκης Στέφανος (Μέλος).
- Τον Απρίλιο του 2018 ολοκληρώθηκε με απόλυτη επιτυχία η πιστοποίηση της SINGULARLOGIC, σύμφωνα με το Διεθνές Πρότυπο ISO 20000-1:2011 για τη Διαχείριση Υπηρεσιών Πληροφορικής.

4.5 Χρηματοοικονομικές Υπηρεσίες

MARFIN INVESTMENT GROUP

- Την 3η Ιανουαρίου 2018 ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας κ. Σταύρος Λεκκάκος υπέβαλε την παραίτησή του από το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας. Το Διοικητικό Συμβούλιο εξέφρασε τις ευχαριστίες του προς τον κ. Λεκκάκο και εξέλεξε τον μέχρι σήμερα Εκτελεστικό Αντιπρόεδρο κ. Παναγιώτη Θρουβάλα ως νέο Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου με εκτελεστικές αρμοδιότητες. Κατόπιν τούτου, το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας ανασυγκροτήθηκε σε σώμα ως εξής:

  Διοικητικό Συμβούλιο

  1. Παναγιώτης Θρουβάλας, Πρόεδρος - Εκτελεστικό Μέλος,
  2. Μανώλης Ξανθάκης, Αντιπρόεδρος – Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος,
  3. Αθανάσιος Παπανικολάου, Διευθύνων Σύμβουλος – Εκτελεστικό Μέλος,
  4. Christophe Vivien, Εκτελεστικό Μέλος,
  5. Γεώργιος Ευστρατιάδης, Μη Εκτελεστικό Μέλος,
  6. Φώτιος Καρατζένης, Μη Εκτελεστικό Μέλος,
  7. Γεώργιος Λασσαδός, Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος,
  8. Στέφανος Καψάσκης, Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος,
  9. Πέτρος Κατσούλας, Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος, και
  10. Ευστράτιος Χατζηγιάννης, Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος.
- Την 14/03/2018 απεβίωσε ο Ανεξάρτητος μη εκτελεστικός Αντιπρόεδρος του Δ.Σ. και Πρόεδρος της Επιτροπής Ελέγχου και της Επιτροπής Αμοιβών και Προσλήψεων Εμμανουήλ Ξανθάκης.
- Την 28/03/2018 σημειώθηκε μεταβολή σε δικαιώματα ψήφου καθώς το ποσοστό που κατείχε άμεσα ο κ. Jochen Müller μειώθηκε σε 4,54% από 9,6597% αρχικά.
- Την 20/04/2018 κατόπιν ερωτήματος της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς σε σχέση με δημοσιεύματα του Τύπου η Εταιρεία ανακοίνωσε ότι στο πλαίσιο συμφωνίας εμπιστευτικότητας παρεσχέθησαν στα επενδυτικά κεφάλαια της CVC CAPITAL PARTNERS οι συνήθεις στις

περιπτώσεις αυτές πληροφορίες για το ΥΓΕΙΑ. Η Εταιρεία δεν έχει γίνει μέχρι σήμερα αποδέκτης οποιασδήποτε δεσμευτικής προσφοράς και επαναλαμβάνει ότι θα προβεί σε σχετικές ανακοινώσεις προς το επενδυτικό κοινό, εφόσον προκύψει οποιαδήποτε ανακοινώσιμη κατά το νόμο πρόταση ή συμφωνία.

- Την 27/04/2018 η MIG ανακοίνωσε ότι το Διοικητικό Συμβούλιο σε συνεδρίαση της 26/04/2018 εξέλεξε τους κ.κ. Κωνσταντίνο Γαλιάτσο και Αναστάσιο Κυπριανίδη ως νέα Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου σε πλήρωση κενωθεισών θέσεων, σύμφωνα με το Καταστατικό της Εταιρείας και την ισχύουσα νομοθεσία. Κατόπιν τούτου, το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας έχει ως εξής:
  1. Παναγιώτης Θρουβάλας, Πρόεδρος - Εκτελεστικό Μέλος,
  2. Αθανάσιος Παπανικολάου, Διευθύνων Σύμβουλος – Εκτελεστικό Μέλος,
  3. Christophe Vivien, Εκτελεστικό Μέλος,
  4. Γεώργιος Ευστρατιάδης, Μη Εκτελεστικό Μέλος,
  5. Φώτιος Καρατζένης, Μη Εκτελεστικό Μέλος,
  6. Κωνσταντίνος Γαλάτσιος, Μη εκτελεστικό Μέλος,
  7. Γεώργιος Λασσαδός, Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος,
  8. Στέφανος Καψάσκης, Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος,
  9. Πέτρος Κατσούλας, Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος,
  10. Ευστράτιος Χατζηγιάννης, Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος, και
  11. Αναστάσιος Κυπριανίδης, Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος.

5. ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

Το μακροοικονομικό και χρηματοοικονομικό περιβάλλον της Ελλάδας, εξακολουθεί να είναι γεμάτο προκλήσεις για τις Ελληνικές επιχειρήσεις και την ανασυγκρότηση του παραγωγικού μοντέλου και την αποκατάσταση των ομαλών ρυθμών λειτουργίας της αγοράς να αποτελούν βασικές προϋποθέσεις για την ανάπτυξη της οικονομίας. Μέσα σε αυτό το περιβάλλον εντός του 2017, η MIG κατέληξε σε Συμφωνία Αναδιάρθρωσης για την αναδιάρθρωση δανειακών υποχρεώσεων, στα πλαίσια της οποίας προέβη στην έκδοση μετατρέψιμου ομολογιακού δανείου ποσού € 425,2 εκ., το προϊόν της οποίας χρησιμοποιήθηκε για την αναχρηματοδότηση άλλων υφιστάμενων δανειακών της υποχρεώσεων. Παράλληλα, στα πλαίσια της υλοποίησης της εν λόγω Συμφωνίας Αναδιάρθρωσης, η Εταιρεία ολοκλήρωσε εντός του α’ εξαμήνου του 2017 την πώληση της συμμετοχής της στην SUNCE και βρίσκεται σε διαδικασία υλοποίησης και των λοιπών όρων και προϋποθέσεων αυτής, που αφορούν μεταξύ άλλων και στην διάθεση περιουσιακών στοιχείων του Ομίλου, διαδικασία που θα πρέπει να έχει ολοκληρωθεί στο χρονικό διάστημα 2018-2019. Επίσης, στη διάρκεια του 2017 ολοκληρώθηκε η αναδιάρθρωση του τραπεζικού δανεισμού των νοσοκομείων ΥΓΕΙΑ και ΜΗΤΕΡΑ, ενώ αναμένεται να ολοκληρωθεί και η συμφωνία αναδιάρθρωσης του τραπεζικού δανεισμού του Ομίλου VIVARTIA, διαδικασία που βρίσκεται στην τελική φάση υλοποίησης, με προκαθορισμένη ημερομηνία ολοκλήρωσης εντός του Ιουλίου του 2018. Οι ανωτέρω δράσεις, έρχονται να προστεθούν σε ένα σύνολο ενεργειών για την βελτίωση της αποτελεσματικότητας και της λειτουργικότητας του ομίλου MIG.

Για το 2018, ο βασικός στόχος για τον Όμιλο εξακολουθεί να είναι η ισχυροποίηση των θυγατρικών του Ομίλου, μέσω της ανάπτυξης της επιχειρηματικής τους δραστηριότητας, της βελτίωσης των οικονομικών τους αποτελεσμάτων και της επιτυχούς ολοκλήρωσης της αναδιάρθρωσης του δανεισμού τους. Βασική επιδίωξη είναι η αύξηση των μεριδίων αγοράς στους τομείς όπου δραστηριοποιείται, η δημιουργία νέων καινοτόμων προϊόντων και η παροχή διαρκώς βελτιωμένων και ποιοτικά αναβαθμισμένων υπηρεσιών. Σε επίπεδο μητρικής, η κύρια πρόκληση για τα επόμενα χρόνια παραμένει η ουσιώδης μείωση του υψηλού δανεισμού της.

Τα τελευταία χρόνια ο Όμιλος προχώρησε σε ένα δυναμικό πρόγραμμα από-επενδύσεων που απέφερε σημαντικούς πόρους για την εκπλήρωση των υποχρεώσεών του. Για το 2018 και τα επόμενα χρόνια, η Διοίκηση του Ομίλου αναμένει μια σταδιακή βελτίωση της κατάστασης των αγορών γενικά και των χρηματαγορών ειδικά.

Με βάση τις παραπάνω προτεραιότητες, ο κάθε λειτουργικός τομέας δραστηριότητας του Ομίλου έχει ορίσει τους κύριους στόχους για το 2018, ως αυτές αναλύονται ακολούθως στην παρούσα ενότητα.

5.1 Τρόφιμα και Γαλακτοκομικά

Όμιλος VIVARTIA

Για το 2018, η στρατηγική του ομίλου VIVARTIA στοχεύει στην περαιτέρω ενίσχυση της κερδοφορίας του μέσα από την ανάληψη νέων προϊοντικών πρωτοβουλιών και καινοτομιών επενδύοντας στην υψηλή ποιότητα των προϊόντων του. Παράλληλα, ο όμιλος VIVARTIA στα πλαίσια υλοποίησης του στρατηγικού του πλάνου θα συνεχίσει τις ενέργειες περαιτέρω ενδυνάμωσης της παρουσίας του στις διεθνείς αγορές καθώς και διείσδυσης σε νέες αγορές και κανάλια διανομής.

Η διοίκηση του ομίλου VIVARTIA αναγνωρίζει ότι οι προκλήσεις είναι πολλές και σημαντικές, καθώς οι εταιρείες του λειτουργούν σε ένα ιδιαίτερα ρευστό περιβάλλον. Μέσα σε αυτά τα πλαίσια, ο όμιλος αξιοποιώντας τις στοχευμένες ενέργειες ενδυνάμωσης των λειτουργικών του τομέων, εισέρχεται δυναμικά στη φάση ανάπτυξης στο βαθμό που το γενικότερο οικονομικό κλίμα το επιτρέψει. Βασικός στόχος εξακολουθεί να είναι η ισχυροποίηση των θυγατρικών του ομίλου, μέσω της ανάπτυξης της επιχειρηματικής τους δραστηριότητας. Επιδίωξη είναι η αύξηση των μεριδίων αγοράς στους τομείς όπου δραστηριοποιείται, η δημιουργία νέων καινοτόμων προϊόντων και η παροχή διαρκώς βελτιωμένων και ποιοτικά αναβαθμισμένων υπηρεσιών.

5.2 Μεταφορές

Όμιλος ATTICA

Οι βασικοί παράγοντες που θα επηρεάσουν την πορεία και την εξέλιξη του κύκλου εργασιών και των αποτελεσμάτων του ομίλου ATTICA το 2018 είναι, μεταξύ άλλων, η κατάσταση της Ελληνικής Οικονομίας, η ένταση του ανταγωνισμού, ο βαθμός επηρεασμού της εγχώριας τουριστικής κίνησης σε σχέση με το διαθέσιμο εισόδημα και η εξέλιξη των τιμών των καυσίμων. Επιπρόσθετα, λαμβάνοντας υπόψη την έντονη εποχικότητα του κλάδου κατά τους καλοκαιρινούς μήνες, ιδιαίτερα στους επιβάτες και Ι.Χ. οχήματα, καθώς και το γεγονός ότι η πορεία των διεθνών τιμών πετρελαίου είναι αστάθμητος παράγοντας, οποιαδήποτε πρόβλεψη για την εξέλιξη του κύκλου εργασιών και των αποτελεσμάτων είναι επισφαλής. Η διοίκηση του ομίλου αξιολογεί σε συνεχή βάση τους προαναφερόμενους παράγοντες και σχεδιάζει ενέργειες βελτιστοποίησης της απόδοσης του ομίλου στη βάση των δεδομένων που προκύπτουν.

5.3 Υπηρεσίες Υγείας

Όμιλος ΥΓΕΙΑ

Κομβικό σημείο για τον κλάδο υπηρεσιών υγείας όπου δραστηριοποιείται ο όμιλος ΥΓΕΙΑ αποτελεί ο καθορισμός του θεσμικού πλαισίου υλοποίησης ή μη νέας σύμβασης συνεργασίας μεταξύ ΕΟΠΥΥ και ιδιωτικών κλινικών, με ταυτόχρονη παροχή δεσμευτικού χρονοδιαγράμματος αποπληρωμών των οφειλόμενων ποσών προς τους ιδιώτες παρόχους υγείας.

Η διοίκηση του ομίλου ΥΓΕΙΑ παρακολουθεί τις εξελίξεις χρησιμοποιώντας την εμπειρία της επιτυχούς διαχείρισης των προηγουμένων ετών, αξιολογεί τις υφιστάμενες συνθήκες με πρόβλεψη και συνεχή αξιολόγηση των μελλοντικών επενδυτικών και λειτουργικών αναγκών και άμεση

προσαρμογή όπου απαιτείται του Επιχειρηματικού Σχεδίου (business plan), με στόχο τη διατήρηση και αύξηση της λειτουργικής αποδοτικότητας των εταιρειών του ομίλου με περιορισμό του λειτουργικού κόστους, την επέκταση του πελατολογίου και τη μεγιστοποίηση των συνεργιών εντός του ομίλου.

Ταυτόχρονα, ο όμιλος παρακολουθεί τις τρέχουσες συνθήκες που βιώνει η ελληνική οικονομία, αξιολογώντας την ανακτησιμότητα της αξίας των ενσώματων και άυλων περιουσιακών του στοιχείων με βάση τις προβλεπόμενες βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες συνθήκες της αγοράς και την πορεία υλοποίησης των εγκεκριμένων επιχειρηματικών πλάνων της Διοίκησης.

Παράλληλα, ο όμιλος συνεχίζει να κινείται με γνώμονα το μακροπρόθεσμο συμφέρον των συμμετεχόντων (stakeholders) της επιχείρησης, επικεντρώνοντας στην εισαγωγή υπηρεσιών προστιθέμενης αξίας (added value services), την επένδυση σε τεχνολογία αιχμής (cutting edge technology), τη διάθεση καινοτόμων υπηρεσιών σε εξειδικευμένες αγορές (niche markets) έχοντας πάντα στο επίκεντρο την παροχή υψηλής ποιότητας υπηρεσιών υγείας με σεβασμό στον άνθρωπο, την κοινωνία και το περιβάλλον.

5.4 Πληροφορική και τηλεπικοινωνίες

SINGULARLOGIC

Σε θετικό έδαφος αναμένεται να κινηθεί το 2018 η ελληνική αγορά Πληροφορικής, μετά τις αρνητικές επιδόσεις που σημείωσε την τριετία 2015-2017. Το 2017, η αγορά Πληροφορικής στην Ελλάδα παρουσίασε οριακή μείωση 0,3%, ενώ για το 2018 προβλέπεται να καταγράψει ανάπτυξη κατά 1,6%, με την αξία της να διαμορφώνεται στα € 1,7 δις. Βασικοί παράγοντες ανάπτυξης της αγοράς Πληροφορικής θα συνεχίσουν να είναι οι υπηρεσίες και το λογισμικό, ενώ χαμηλότερη επίδοση εκτιμάται ότι θα έχει ο εξοπλισμός.

Στα πλαίσια της λειτουργικής αναδιάρθρωσης της εταιρείας με σκοπό την επιστροφή στην κερδοφορία, η διοίκηση έχει ξεκινήσει τη διαδικασία επανασχεδιασμού όλων των λειτουργιών της, τόσο σε επίπεδο οργανωτικής δομής όσο και προϊοντικής βάσης, όπως έχουν διαμορφωθεί τα τελευταία χρόνια από τις διάφορες εξαγορές και συγχωνεύσεις εταιρειών του κλάδου.

Η δραστηριοποίηση της εταιρείας στους τομείς των υπηρεσιών πληροφορικής (integrator) και του λογισμικού (software), αποτελεί συγκριτικό πλεονέκτημα έναντι των ανταγωνιστών προσφέροντας στην εταιρεία ευκαιρίες ανάπτυξης σε διάφορες αγορές και κλάδους της ελληνικής οικονομίας, αξιοποιώντας όλους τους ανθρώπινους και τεχνολογικούς συντελεστές που διαθέτει σήμερα.

5.5 Εταιρείες Ιδιωτικών Κεφαλαίων (Αναψυχή, Real Estate και λοιπές)

RKB

Η RKB επιδιώκει την βελτίωση των οικονομικών της μεγεθών μέσω της αύξησης της πληρότητας των εμπορικών της καταστημάτων και της αύξησης των τιμών ενοικίασης, ενώ παράλληλα προσβλέπει στην προσέλκυση διεθνών μισθωτών υψηλής ποιότητας και επενδυτών οι οποίοι σχεδιάζουν να επεκταθούν στην αγορά της Σερβίας. Στα πλαίσια αυτά η RKB διεξάγει ενεργητική διαχείριση των διαθέσιμων προς ενοικίαση ή και πώληση χώρων της η οποία περιλαμβάνει βελτιωμένες τακτικές χρηματοδοτικής μίσθωσης διαχείριση κενών χώρων, προωθητικές ενέργειες, marketing και νέες αναθεωρημένες διαδικασίες για τη βελτίωση της λειτουργικής της αποτελεσματικότητας. Στόχος είναι η δημιουργία μιας σταθερής και ισχυρής βάσης πελατολογίου, η αύξηση της πληρότητας των εμπορικών καταστημάτων, η αύξηση της αποδοτικότητας, η βελτίωση της χρηματοοικονομικής διάρθρωσης και η διαρκής ανάπτυξη των εργασιών της εταιρείας.

6. ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΚΑΙ ΑΒΕΒΑΙΟΤΗΤΑΣ

Οι ενοποιημένες και εταιρικές Οικονομικές Καταστάσεις της Εταιρείας της 31ης Δεκεμβρίου 2017 έχουν καταρτιστεί βάσει της αρχής της συνέχισης της δραστηριότητας (going concern), αφού ληφθούν υπόψη και όσα αναφέρονται στη σημείωση 3.1 των Οικονομικών Καταστάσεων.

6.1 Σκοπός και Πολιτικές Διαχείρισης Κινδύνου

Οι παράγοντες χρηματοοικονομικού κινδύνου στους οποίους εκτίθενται η Εταιρεία και ο Όμιλος, είναι οι κίνδυνοι χρηματοδότησης και επιτοκίου, αγοράς, τιμών καυσίμων, ρευστότητας, πιστωτικός και συναλλαγματικός. Ο Όμιλος ελέγχει και αξιολογεί σε περιοδική βάση, ξεχωριστά αλλά και συνδυαστικά την έκθεσή του στους ανωτέρω κινδύνους και χρησιμοποιεί χρηματοοικονομικά μέσα, προκειμένου να αντισταθμίσει την έκθεσή του σε συγκεκριμένες κατηγορίες κινδύνων.

Η αξιολόγηση και η διαχείριση των κινδύνων που αντιμετωπίζει η Εταιρεία και ο Όμιλος διενεργούνται από την ανώτατη Διοίκηση και το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας. Κύριος στόχος είναι η παρακολούθηση και η αξιολόγηση όλων των μορφών κινδύνων στους οποίους εκτίθενται η Εταιρεία και ο Όμιλος, μέσα από τις επιχειρηματικές και τις επενδυτικές τους δραστηριότητες.

Ο Όμιλος χρησιμοποιεί διάφορα χρηματοοικονομικά μέσα ή εφαρμόζει εξειδικευμένες στρατηγικές, προκειμένου να περιορίσει την έκθεσή του σε μεταβολές στις αξίες των επενδύσεων, οι οποίες μπορεί να προκύψουν από διακυμάνσεις της αγοράς, συμπεριλαμβανομένων αλλαγών στα επικρατούντα επιτόκια και στις συναλλαγματικές ισοτιμίες.

6.2 Συναλλαγματικός Κίνδυνος

Ο Όμιλος δραστηριοποιείται σε διεθνή κλίμακα, ως εκ τούτου είναι εκτεθειμένος στον συναλλαγματικό κίνδυνο που προέρχεται κυρίως από τις μεταβολές της ισοτιμίας του δολαρίου των ΗΠΑ, της Λίρας Αγγλίας, του Αλβανικού Λεκ, του Βουλγαρικού Λεβ, του Ρουμανικού Λέου και λοιπών νομισμάτων χωρών της Ευρώπης έναντι του Ευρώ. Ο κίνδυνος αυτός προκύπτει ως επί το πλείστον από τις εμπορικές δραστηριότητες και τις συναλλαγές σε συνάλλαγμα, καθώς και από επενδύσεις σε αλλοδαπά νομικά πρόσωπα. Σημειώνεται ότι το μεγαλύτερο μέρος των εσόδων και εξόδων της Εταιρείας και του Ομίλου είναι εκφρασμένο σε Ευρώ. Ομοίως, το μεγαλύτερο μέρος των επενδύσεων της Εταιρείας είναι εκφρασμένο σε Ευρώ.

Στις 31/12/2017, από το σύνολο του ενεργητικού και των υποχρεώσεων του Ομίλου, € 39,5 εκ. και € 14,9 εκ. αντίστοιχα τηρούνταν σε συνάλλαγμα. Μία μεταβολή των ισοτιμιών +/- 10% θα είχε ως αποτέλεσμα την αναγνώριση +/- € 0,1 εκ. προ φόρων στην Ενοποιημένη Συνοπτική Κατάσταση Αποτελεσμάτων, και -/+ € 1,9 εκ. στα ίδια κεφάλαια.

6.3 Κίνδυνος Χρηματοδότησης, Επιτοκίου, Αγοράς και Τιμών

Οι αλλαγές στα επιτόκια μπορούν να επηρεάσουν το καθαρό εισόδημα του Ομίλου αυξάνοντας το κόστος εξυπηρέτησης του χρέους που αναλαμβάνει για τη χρηματοδότησή του. Οι μεταβολές στο επίπεδο των επιτοκίων μπορούν παράλληλα να επηρεάσουν, μεταξύ άλλων: (α) το κόστος και τη διαθεσιμότητα της χρηματοδότησης χρέους και κατ' επέκταση την ικανότητα του Ομίλου να πετύχει ελκυστικές αποδόσεις στις επενδύσεις του, και (β) την ικανότητα χρηματοδότησης του χρέους των επενδύσεων και των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων στις οποίες επενδύει ο Όμιλος.

Ο τραπεζικός δανεισμός αποτελεί μία από τις πηγές χρηματοδότησης των επενδύσεων του Ομίλου. Ο δανεισμός του Ομίλου είναι σε μεγάλο βαθμό με κυμαινόμενο επιτόκιο και ως εκ τούτου εξαρτάται άμεσα από το ύψος και τις μεταβολές των επιτοκίων, γεγονός που εκθέτει τον Όμιλο σε κίνδυνο ταμειακών ροών. Τα κυμαινόμενα επιτόκια του Ομίλου μετατρέπονται σε σταθερά μέσω αντισταθμιστικών χρηματοοικονομικών μέσων και οι τραπεζικές καταθέσεις με τη σειρά τους

αντισταθμίζουν σε σημαντικό ποσοστό τα σταθερά επιτόκια. Πολιτική του Ομίλου είναι να παρακολουθεί διαρκώς τις τάσεις των επιτοκίων, καθώς και τη διάρκεια των χρηματοδοτικών του αναγκών. Επομένως, οι αποφάσεις για τη διάρκεια, καθώς και τη σχέση μεταξύ σταθερού και κυμαινόμενου επιτοκίου ενός νέου δανείου, λαμβάνονται ξεχωριστά για κάθε περίπτωση.

Στις 31/12/2017, στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων ύψους € 130,5 εκ. και € 1.624,3 εκ. αντίστοιχα ήταν εκτεθειμένα στον κίνδυνο των επιτοκίων. Μία μεταβολή των επιτοκίων κατά +/-1% θα είχε ως αποτέλεσμα την αναγνώριση -/+ € 17,0 εκ. στην Ενοποιημένη Συνοπτική Κατάσταση Αποτελεσμάτων και στα ίδια κεφάλαια.

Ο κίνδυνος του Ομίλου και της Εταιρείας αναφορικά με το χαρτοφυλάκιο συναλλαγών, τα χρηματοοικονομικά μέσα σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων και το επενδυτικό χαρτοφυλάκιο προέρχεται από ενδεχόμενες δυσμενείς κινήσεις στις τρέχουσες τιμές των μετοχών και άλλων κινητών αξιών. Στις 31/12/2017, τα στοιχεία του ενεργητικού που ήταν εκτεθειμένα στον κίνδυνο της αγοράς ανέρχονταν σε € 5,0 εκ. για τον Όμιλο και € 0,4 εκ. για την Εταιρεία αντίστοιχα. Μία μεταβολή ύψους +/-30% σε επενδύσεις των οποίων τα κέρδη ή οι ζημίες από αποτίμηση αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα και σωρευτικά στα ίδια κεφάλαια, θα είχε ως αποτέλεσμα μεταβολή κατά +/- € 0,2 εκ. για τον Όμιλο και +/- € 0,1 εκ. για την Εταιρεία.

Το σύνολο των εταιρειών του Ομίλου που δραστηριοποιούνται στον κλάδο των μεταφορών, επηρεάζονται σημαντικά από τη διακύμανση της τιμής των καυσίμων, καθώς αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα λειτουργικά τους κόστη. Μία αύξηση ή μείωση στην τιμή των καυσίμων κατά 10% σε ετήσια βάση θα έχει επίδραση στα αποτελέσματα και στην καθαρή θέση του Ομίλου κατά -/+€ 8,3 εκ. περίπου.

6.4 Πιστωτικός Κίνδυνος

Πιστωτικός κίνδυνος είναι η πιθανή μη έγκαιρη αποπληρωμή προς τον Όμιλο και την Εταιρεία των υφιστάμενων και ενδεχόμενων υποχρεώσεων των αντισυμβαλλόμενων.

Με στόχο την ελαχιστοποίηση των πιστωτικών κινδύνων και επισφαλειών ο Όμιλος έχει δημιουργήσει τις κατάλληλες υποδομές και έχει θεσπίσει διαδικασίες σε σχέση με τα όρια έκθεσης ανά αντισυμβαλλόμενο βάσει της πιστοληπτικής του δυνατότητας.

- Τα ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα θεωρούνται ως στοιχεία με υψηλό πιστωτικό κίνδυνο, καθώς οι τρέχουσες μακροοικονομικές συνθήκες στην Ελλάδα ασκούν σημαντική πίεση στις εγχώριες τράπεζες. Η Διοίκηση του Ομίλου θέτει όρια στο μέγεθος του κινδύνου που μπορεί να εκτίθεται, σε κάθε μεμονωμένο χρηματοοικονομικό ίδρυμα. Το μεγαλύτερο μέρος των ταμειακών διαθεσίμων του Ομίλου είναι επενδυμένα σε αντισυμβαλλόμενους με υψηλή πιστοληπτική αξιολόγηση και για μικρό χρονικό διάστημα.
- Για τις εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις, ο Όμιλος δεν εκτίθεται σε σημαντικούς πιστωτικούς κινδύνους. Η Διοίκηση θεωρεί ότι δεν υπάρχει κανένας ουσιαστικός πιστωτικός κίνδυνος που να μην καλύπτεται ήδη από προβλέψεις επισφαλών απαιτήσεων.

6.5 Κίνδυνος Ρευστότητας

Η συνετή διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας προϋποθέτει την επάρκεια χρηματικών διαθεσίμων και την ύπαρξη των αναγκαίων διαθέσιμων πηγών χρηματοδότησης. Ο Όμιλος διαχειρίζεται τις ανάγκες ρευστότητας σε καθημερινή βάση, μέσω της συστηματικής παρακολούθησης των βραχυπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων, καθώς επίσης και μέσω της καθημερινής παρακολούθησης των πραγματοποιούμενων πληρωμών. Παράλληλα, ο Όμιλος παρακολουθεί συνεχώς την ωρίμανση τόσο των απαιτήσεων όσο και των υποχρεώσεων, με

αντικειμενικό σκοπό τη διατήρηση μιας ισορροπίας μεταξύ της συνέχειας των κεφαλαίων και της ευελιξίας μέσω της τραπεζικής πιστοληπτικής του ικανότητας.

Η ληκτότητα των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων την 31/12/2017 και 31/12/2016 για τον Όμιλο και την Εταιρεία αναλύεται ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ							
	31/12/2017				**31/12/2016**			
Ποσά σε € '000	**Βραχυπρόθεσμες**		**Μακροπρόθεσμες**		**Βραχυπρόθεσμες**		**Μακροπρόθεσμες**	
	Εντός 6 μηνών	**6 έως 12 μήνες**	**1 έως 5 έτη**	**Πάνω από 5 έτη**	**Εντός 6 μηνών**	**6 έως 12 μήνες**	**1 έως 5 έτη**	**Πάνω από 5 έτη**
Μακροπρόθεσμος δανεισμός	98.608	120.976	964.417	13.872	60.162	193.897	807.636	44.403
Υποχρεώσεις χρηματοδοτικών μισθώσεων	725	760	2.604	-	657	689	3.948	-
Εμπορικές υποχρεώσεις	165.608	4.540	-	-	172.589	8.019	-	-
Λοιπές βραχυπρόθεσμες-μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	164.482	11.117	6.045	400	148.334	16.118	11.359	400
Βραχυπρόθεσμος δανεισμός	368.144	54.197	-	-	391.687	171.403	-	-
Σύνολο	**797.567**	**191.590**	**973.066**	**14.272**	**773.429**	**390.126**	**822.943**	**44.803**

	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ							
	31/12/2017				**31/12/2016**			
Ποσά σε € '000	**Βραχυπρόθεσμες**		**Μακροπρόθεσμες**		**Βραχυπρόθεσμες**		**Μακροπρόθεσμες**	
	Εντός 6 μηνών	**6 έως 12 μήνες**	**1 έως 5 έτη**	**Πάνω από 5 έτη**	**Εντός 6 μηνών**	**6 έως 12 μήνες**	**1 έως 5 έτη**	**Πάνω από 5 έτη**
Μακροπρόθεσμος δανεισμός	32.250	26.500	623.950	-	44.903	58.722	597.144	-
Λοιπές βραχυπρόθεσμες-μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	15.634	-	4.955	-	12.648	-	9.514	-
Βραχυπρόθεσμος δανεισμός	16.822	-	-	-	3.270	-	-	-
Σύνολο	**64.706**	**26.500**	**628.905**	**-**	**60.821**	**58.722**	**606.658**	**-**

Όπως παρουσιάζεται και στον παραπάνω πίνακα ο συνολικός δανεισμός του Ομίλου κατά την 31/12/2017 ανήλθε σε € 1.624.303 χιλ. με ποσό € 980.893 χιλ. να αφορά σε μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις και ποσό € 643.410 χιλ. να αφορά σε βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις. Αντίστοιχα, ο συνολικός δανεισμός της Εταιρείας κατά την 31/12/2017 ανήλθε σε € 699.522 χιλ. με ποσό € 623.950 χιλ. να αφορά σε μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις και ποσό € 75.572 χιλ. να αφορά σε βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις.

Ο Όμιλος και η Εταιρεία κατά την 31/12/2017 παρουσιάζουν αρνητικό κεφάλαιο κίνησης, καθώς οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις υπερβαίνουν τα κυκλοφορούντα στοιχεία του ενεργητικού κατά € 488.765 χιλ. και € 75.266 χιλ. αντίστοιχα. Το θέμα αυτό θα επιλυθεί με την επιτυχή ολοκλήρωση της αναδιάρθρωσης των δανείων των εταιρειών του Ομίλου (βλ. σημειώσεις 3.1 και 27).

6.6 Κίνδυνος Ατυχημάτων

Λόγω της φύσης των εργασιών του, ο κλάδος μεταφορών, υπόκειται στον προαναφερόμενο κίνδυνο που ενδέχεται να επηρεάσει αρνητικά τα αποτελέσματα, την πελατεία ή και τη λειτουργία του. Τα πλοία του ομίλου ATTICA καλύπτονται ασφαλιστικά για τους ακόλουθους κινδύνους: α) για ασφάλιση βλαβών σκάφους και μηχανής, β) για ασφάλιση αυξημένης αξίας και γ) για ασφάλιση κινδύνων πολέμου.

6.7 Κίνδυνος Ανταγωνισμού

Ο ανταγωνισμός μεταξύ των επιχειρήσεων των κλάδων μεταφορών, υπηρεσιών υγείας και τρόφιμα και γαλακτοκομικά είναι ιδιαίτερα έντονος και ενδέχεται να επηρεάζει αρνητικά τις πωλήσεις και την κερδοφορία τους.

Στον κλάδο των ιδιωτικών υπηρεσιών υγείας ο ανταγωνισμός μεταξύ των επιχειρήσεων είναι ιδιαίτερα έντονος καθώς ο Δημόσιος Τομέας αδυνατεί να καλύψει τη συνεχώς αυξανόμενη ζήτηση αλλά και να προσφέρει ποιοτικές υπηρεσίες υγείας.

Στο πλαίσιο αυτό οι ιδιωτικές κλινικές στράφηκαν στον εμπλουτισμό των παρεχόμενων υπηρεσιών τους και στην ταχύτητα ανταπόκρισης προς τον ασθενή, με επέκταση των εγκαταστάσεων για στέγαση νέων τμημάτων. Χαρακτηριστικό είναι άλλωστε ότι αρκετές ιδιωτικές κλινικές περιλαμβάνουν από τμήματα μαιευτικής κλινικής, μέχρι και διαγνωστικά κέντρα προκειμένου με τον τρόπου αυτόν να καλύπτουν ένα ευρύτερο φάσμα υπηρεσιών.

Ένα ακόμα πεδίο ανταγωνισμού που παρατηρείται στον κλάδο της ιδιωτικής παροχής υπηρεσιών υγείας είναι η επέκταση των συνεργασιών των ιδιωτικών μονάδων με ασφαλιστικές εταιρείες, για την κάλυψη των νοσηλίων μεγαλύτερου εύρους ασθενών. Ο όμιλος ΥΓΕΙΑ αξιοποιώντας τα συγκριτικά του πλεονεκτήματα, έχοντας ως προτεραιότητά του τη συνεχή βελτίωση της παρεχόμενης κορυφαίας ποιότητας υπηρεσιών υγείας σύμφωνα με τα διεθνή πιστοποιημένα στον όμιλο ΥΓΕΙΑ πρότυπα, είναι σήμερα ο κυρίαρχος παίκτης στον ελληνικό κλάδο της ιδιωτικής παροχής υπηρεσιών υγείας.

Ωστόσο, σε περίπτωση που ο όμιλος ΥΓΕΙΑ διακόψει την αναπτυξιακή και επενδυτική του πολιτική, η ανταγωνιστική του θέση ενδεχομένως να επηρεαστεί σημαντικά, επηρεάζοντας με τον τρόπο αυτό και την χρηματοοικονομική κατάστασή του.

Ο κλάδος τρόφιμα και γαλακτοκομικά και ιδιαίτερα οι τομείς στους οποίους δραστηριοποιείται ο όμιλος VIVARTIA (γαλακτοκομικά, κατεψυγμένα λαχανικά και ζύμες, καταστήματα εστίασης), αποτελούν πεδίο έντονου ανταγωνισμού τόσο από μεγάλους εγχώριους ή διεθνείς παίκτες των εν λόγω αγορών, όσο και από πολύ μικρούς εθνικούς ή ακόμα και τοπικούς ανταγωνιστές. Ενδεχόμενες αλλαγές σε διατάξεις σχετικές με τη δραστηριότητα των ανωτέρω κλάδων (π.χ. διάρκεια ζωής προϊόντων, σήμανση προέλευσης προϊόντων, διαφοροποίηση συντελεστών ΦΠΑ, ασφαλιστικές και εργασιακές διατάξεις κ.λπ.) διαφοροποιούν το πεδίο του ανταγωνισμού. Παράλληλα, ως αποτέλεσμα της γενικής τάσης της κατανάλωσης παγκοσμίως αλλά και ιδιαίτερα λόγω των υφιστάμενων οικονομικών συνθηκών στην Ελλάδα, διαμορφώνεται μία διαρκής αύξηση στην κατανάλωση προϊόντων ιδιωτικής ετικέτας με επίδραση στον ανταγωνισμό των γαλακτοκομικών προϊόντων, των λαχανικών και των ζυμών. Τέλος, ο υπό-κλάδος εστίασης δραστηριοποιείται σε ένα επίσης ιδιαίτερα ανταγωνιστικό περιβάλλον με τη συντριπτική πλειοψηφία των ανταγωνιστών να αποτελείται από μη οργανωμένα δίκτυα εστίασης δηλαδή βασικά από μεμονωμένα καταστήματα φαγητού - καφέ. Η ανεπάρκεια σε ελεγκτικούς μηχανισμούς δημιουργεί στρεβλώσεις (μη έκδοση αποδείξεων, φοροδιαφυγή, αδήλωτη εργασία, εισφοροδιαφυγή κ.λπ.) διαμορφώνοντας συνθήκες αθέμιτου ανταγωνισμού μεταξύ των οργανωμένων αλυσίδων και των ατομικών επιχειρήσεων με προφανή επίδραση στις πωλήσεις και την κερδοφορίας τους.

Ο όμιλος ATTICA δραστηριοποιείται σε γραμμές με έντονο ανταγωνισμό ο οποίος μπορεί να ενταθεί περαιτέρω στην προσπάθεια των εταιριών να αποκτήσουν μεγαλύτερο μερίδιο σε ήδη ώριμες αγορές.

7. ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΜΕ ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΑ ΜΕΡΗ

Όλες οι συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη γίνονται με βάση την αρχή του πλήρους ανταγωνισμού. Παρακαλούμε δείτε την Σημείωση 47 των Οικονομικών Καταστάσεων για στοιχεία των συναλλαγών αυτών.

8. ΔΗΛΩΣΗ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΤΟΥ Ν.3873/2010

Στην Ελλάδα, το πλαίσιο εταιρικής διακυβέρνησης έχει αναπτυχθεί κυρίως μέσω της υιοθέτησης υποχρεωτικών κανόνων, όπως ο Νόμος 3016/2002 περί εταιρικής διακυβέρνησης, που επιβάλλει τη συμμετοχή μη εκτελεστικών και ανεξάρτητων μη εκτελεστικών μελών στα Δ.Σ. των ελληνικών εισηγμένων εταιρειών, τη θέσπιση και τη λειτουργία μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου και την υιοθέτηση Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας, καθώς και τις διατάξεις της υπ' αριθμ. 5/204/14.11.2000 απόφασης της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς για τους «Κανόνες συμπεριφοράς των εταιρειών που έχουν εισαγάγει τις μετοχές τους στο Χρηματιστήριο Αξιών και των συνδεδεμένων με αυτές προσώπων». Επιπλέον, μια σειρά νομοθετημάτων ενσωμάτωσαν στο ελληνικό νομοθετικό πλαίσιο τις ευρωπαϊκές οδηγίες εταιρικού δικαίου, δημιουργώντας κανόνες εταιρικής διακυβέρνησης, όπως:

- ο Νόμος 3884/2010 «Ενσωμάτωση στο ελληνικό δίκαιο της Οδηγίας 2007/36/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Ιουλίου 2007, σχετικά με την άσκηση ορισμένων δικαιωμάτων από μετόχους εισηγμένων εταιρειών – Τροποποίηση και προσαρμογή του κωδικοποιημένου νόμου 2190/1920 Περί ανωνύμων εταιρειών και του ν. 2396/1996»,
- ο Νόμος 3873/2010 «Ενσωμάτωση στην ελληνική έννομη τάξη της Οδηγίας 2006/46/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τους ετήσιους και ενοποιημένους λογαριασμούς εταιρειών ορισμένων μορφών και της οδηγίας 2007/63/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την απαίτηση για τη σύνταξη έκθεσης από ανεξάρτητο εμπειρογνώμονα σε περίπτωση συγχώνευσης ή διάσπασης ανωνύμων εταιρειών»,
- ο Νόμος 4403/2016 «Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στις διατάξεις των άρθρων 19, 20, 29, 30, 33, 35, 40 έως 46 της Οδηγίας 2013/34/ΕΕ σχετικά με "τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις, τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις και συναφείς εκθέσεις επιχειρήσεων ορισμένων μορφών, την τροποποίηση της Οδηγίας 2006/43/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και την κατάργηση των Οδηγιών 78/660/ΕΟΚ και 83/349/ΕΟΚ του Συμβουλίου" (Ε.Ε. L 189 της 29ης Ιουνίου 2013) και στις διατάξεις της Οδηγίας 2014/95/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (Ε.Ε. L 330/1 της 15ης Νοεμβρίου 2014) "για την τροποποίηση της Οδηγίας 2013/34/ΕΕ όσον αφορά τη δημοσιοποίηση μη χρηματοοικονομικών πληροφοριών και πληροφοριών για την πολυμορφία από ορισμένες μεγάλες επιχειρήσεις και ομίλους" και άλλες διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού» και
- ο Νόμος 4449/2017 «Υποχρεωτικός έλεγχος των ετήσιων και των ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, δημόσια εποπτεία επί του ελεγκτικού έργου και λοιπές διατάξεις».

Τέλος, στην Ελλάδα, ο Νόμος περί ανωνύμων εταιρειών (Ν.2190/1920, ως ισχύει τροποποιηθείς από τους παραπάνω νόμους) περιλαμβάνει τους βασικούς κανόνες διακυβέρνησης και λειτουργίας τους.

8.1 Αρχές εταιρικής διακυβέρνησης

Η Εταιρεία συμμορφούμενη με το υφιστάμενο νομοθετικό πλαίσιο περί εταιρικής διακυβέρνησης έχει θεσπίσει και ακολουθεί Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης, ο οποίος είναι αναρτημένος στην ιστοσελίδα της Εταιρείας www.marfininvestmentgroup.com.

8.2 Πρακτικές εταιρικής διακυβέρνησης που εφαρμόζει η Εταιρεία πέραν των προβλέψεων του νόμου

Το Δ.Σ. της Εταιρείας απαρτίζεται κατά πλειοψηφία από μη εκτελεστικά μέλη. Συγκεκριμένα, κατά την 31/12/2017, από τα ένδεκα (11) μέλη του Δ.Σ. τα οκτώ (8) είχαν την ιδιότητα του μη εκτελεστικού μέλους. Εξ αυτών, τα πέντε (5) ήταν ανεξάρτητα μη εκτελεστικά μέλη.

Η θητεία του Διοικητικού Συμβουλίου σύμφωνα με το άρθρο 19 παρ. 2 του Καταστατικού της Εταιρείας προβλέπεται καταρχήν πενταετής.

8.3 Περιγραφή του συστήματος εσωτερικού ελέγχου και διαχείρισης κινδύνων σε σχέση με τη σύνταξη των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Πλαίσιο εσωτερικού ελέγχου

Η εξασφάλιση αποτελεσματικής εταιρικής διακυβέρνησης θεωρείται ιδιαίτερα σημαντικός στόχος για την Εταιρεία. Το σύστημα εσωτερικού ελέγχου αξιολογείται σε διαρκή βάση με σκοπό να επιβεβαιώνεται η διατήρηση ενός ασφαλούς και αποτελεσματικού περιβάλλοντος ελέγχου.

Η Επιτροπή Ελέγχου επιλαμβάνεται όλων των σοβαρών θεμάτων ελέγχου που εγείρονται τόσο από τη Διοίκηση όσο και από τους εσωτερικούς και εξωτερικούς ελεγκτές και ενημερώνει σχετικά το Δ.Σ. Για όλες τις διαπιστωμένες αδυναμίες του συστήματος εσωτερικού ελέγχου, η Επιτροπή Ελέγχου μεριμνά ώστε η Διοίκηση να λαμβάνει τα απαραίτητα διορθωτικά μέτρα.

Εσωτερικός Έλεγχος

Η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου αποτελεί ανεξάρτητη υπηρεσιακή μονάδα και τα στελέχη της ορίζονται από το Δ.Σ. της Εταιρείας. Η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου λειτουργεί σύμφωνα με γραπτό κανονισμό λειτουργίας και αναφέρεται στο Δ.Σ. μέσω της Επιτροπής Ελέγχου, η οποία είναι αρμόδια για την εποπτεία της λειτουργίας του και την αξιολόγηση του.

Σκοπός της Υπηρεσίας είναι ο έλεγχος της επάρκειας και αποτελεσματικότητας του υφιστάμενου συστήματος εσωτερικού ελέγχου της Εταιρείας. Κάθε διαχειριστική χρήση, η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου υποβάλει στην Επιτροπή Ελέγχου, προς έγκριση, το Ετήσιο Πρόγραμμα Ελέγχων. Η κατάρτιση του προγράμματος γίνεται κατόπιν συνεργασίας με τη Διοίκηση της Εταιρείας και αφού προηγηθεί εκτίμηση των πιθανών κινδύνων (risk assessment) και ταξινόμηση αυτών με βάση την κρισιμότητα τους.

Αρμοδιότητες και ευθύνες της Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου είναι ενδεικτικά οι ακόλουθες:

- Κατάρτιση της πολιτικής της Εταιρείας σε θέματα εσωτερικού ελέγχου.
- Προγραμματισμός και εκτέλεση του ετήσιου σχεδίου εσωτερικού ελέγχου.
- Έλεγχος της τήρησης των διαδικασιών λειτουργίας της Εταιρείας.
- Έλεγχος τήρησης των εταιρικών κανονισμών καθώς και της συμμόρφωσης με τους νόμους, τους ρυθμιστικούς κανόνες και αρχές, και τις βέλτιστες πρακτικές της αγοράς.
- Έλεγχος των οικονομικών συναλλαγών και τήρησης συμβάσεων.
- Αξιολόγηση του βαθμού εφαρμογής και αποτελεσματικότητας των διαδικασιών που έχουν θεσπιστεί για τη διαχείριση κινδύνων της Εταιρείας.
- Εξέταση των περιπτώσεων συγκρούσεων συμφερόντων κατά τις συναλλαγές της Εταιρείας με συνδεδεμένα με αυτή πρόσωπα και υποβολή σχετικών αναφορών στο Δ.Σ.

- Σύνταξη εκθέσεων και κοινοποίηση των αποτελεσμάτων των ελέγχων στη Διοίκηση και την Επιτροπή Ελέγχου.
- Παρακολούθηση της υλοποίησης διορθωτικών αλλαγών.

Η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου ενημερώνει εγγράφως την Επιτροπή Ελέγχου για το έργο της, μέσω αναφορών που καταρτίζει σε τριμηνιαία τουλάχιστον βάση ή οποτεδήποτε κριθεί απαραίτητο.

Η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου της Εταιρείας βρίσκεται σε τακτική επικοινωνία με τους εξωτερικούς ελεγκτές και τις αντίστοιχες υπηρεσίες των θυγατρικών εταιρειών προκειμένου να υπάρχει άμεση ενημέρωση της Επιτροπής Ελέγχου επί σημαντικών θεμάτων τα οποία άπτονται της λειτουργίας των εταιρειών του Ομίλου.

Οργανωτική Δομή – Εξουσιοδοτήσεις

Η οργανωτική δομή της Εταιρείας αποτυπώνεται σε συγκεκριμένο Οργανόγραμμα, το οποίο είναι ενσωματωμένο στον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας της Εταιρείας. Στον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας αναφέρονται οι ρόλοι και τα αντικείμενα δραστηριότητας των επιμέρους υπηρεσιακών μονάδων της Εταιρείας.

Το Δ.Σ. έχει εκχωρήσει συγκεκριμένες αρμοδιότητες και εξουσιοδοτήσεις προς στελέχη και όργανα Διοίκησης, με επαρκή έλεγχο των δραστηριοτήτων τους ώστε να καθίσταται δυνατή η αποτελεσματική λειτουργία της Εταιρείας.

Πληροφοριακά Συστήματα

Η Εταιρεία έχει αναπτύξει Πληροφοριακά Συστήματα τα οποία υποστηρίζουν τη λογιστική αποτύπωση και τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση με αποτελεσματικό τρόπο.

Τα δεδομένα και οι πληροφορίες προστατεύονται με την εφαρμογή κατάλληλων διαδικασιών προστασίας δεδομένων, επαναφοράς και φύλαξης αντιγράφων ασφάλειας, προστασίας ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και πρόληψης κακόβουλων ενεργειών, διασφαλίζοντας την ακεραιότητα και την ομαλή διαχείριση τους.

Η πορεία των οικονομικών μεγεθών των θυγατρικών εταιρειών σε σχέση με τα αντίστοιχα προϋπολογισμένα, παρακολουθείται σε μηνιαία βάση, παρέχοντας τη δυνατότητα αξιολόγησης των επιδόσεων και των αποκλίσεων.

Διαχείριση Κινδύνων

Η Εταιρεία αξιολογεί σε ετήσια βάση τους κινδύνους τους οποίους δύναται να αντιμετωπίσει (risk assessment), ανάλογα με την προέλευση (ενδογενείς – εξωγενείς) και το είδος (στρατηγικοί, χρηματοοικονομικοί, λειτουργικοί κίνδυνοι, κίνδυνοι που σχετίζονται με την κανονιστική συμμόρφωση – compliance, και την χρηματοοικονομική πληροφόρηση – financial reporting). Η εκτίμηση των κινδύνων γίνεται τόσο σε επίπεδο Εταιρείας όσο και σε επίπεδο Ομίλου, και περιλαμβάνει αξιολόγηση της πιθανότητας να συμβεί ο κίνδυνος καθώς και αξιολόγηση της επίπτωσης που μπορεί να έχει ο κάθε κίνδυνος.

Η Εταιρεία έχει δημιουργήσει τους κατάλληλους μηχανισμούς για τον έλεγχο και την παρακολούθηση της κατάστασης και της αξίας των επενδύσεων-περιουσιακών της στοιχείων, προκειμένου να αξιολογήσει και να διαχειριστεί τους κινδύνους σχετικά με τη σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων.

Στο πλαίσιο αυτό, ακολουθούνται συγκεκριμένες διαδικασίες σε μια σειρά λογιστικών και χρηματοοικονομικών εργασιών όπως είναι ο έλεγχος απομείωσης της αξίας των στοιχείων του ενεργητικού, οι συμφωνίες τραπεζικών και ταμειακών λογαριασμών, οι συμφωνίες απαιτήσεων – υποχρεώσεων κτλ.

Επιπλέον, ο Όμιλος χρησιμοποιεί διάφορα χρηματοοικονομικά μέσα ή εφαρμόζει εξειδικευμένες στρατηγικές, προκειμένου να περιορίσει την έκθεσή του σε παράγοντες χρηματοοικονομικού κινδύνου στους οποίους εκτίθεται, όπως οι κίνδυνοι χρηματοδότησης και επιτοκίου, αγοράς, τιμών καυσίμων, ρευστότητας και συναλλάγματος.

8.4 Τα πληροφοριακά στοιχεία του άρθρου 43α παρ.3 περ. δ΄ του κ.ν. 2190/1920, όπως προστέθηκε με το άρθρο 2 παρ. 2 του Ν. 3873/2010

Τα πληροφοριακά στοιχεία που προβλέπονται από το άρθρο 43α παρ.3 περ. δ΄ του κ.ν. 2190/1920, όπως προστέθηκε με το άρθρο 2 παρ. 2 του Ν. 3873/2010, συμπεριλαμβάνονται στην επεξηγηματική έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου, η οποία καταρτίζεται σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 7 και 8 του Ν. 3556/2007 και ενσωματώνεται στην έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου.

8.5 Τρόπος λειτουργίας Γενικής Συνέλευσης και δικαιώματα μετόχων

Η Γενική Συνέλευση αποτελεί το ανώτατο όργανο της Εταιρείας, το οποίο συγκαλείται από το Δ.Σ. και δικαιούται να λαμβάνει αποφάσεις για κάθε υπόθεση που αφορά την Εταιρεία. Οι νόμιμες αποφάσεις της δεσμεύουν και τους μετόχους που απουσιάζουν ή διαφωνούν.

Η Γενική Συνέλευση είναι αρμόδια να αποφασίζει για θέματα όπως:

α) Παράταση της διάρκειας, συγχώνευση, πλην της κατά το άρθρο 78 του Κ.Ν.2190/1920 απορρόφησης, ή διάλυση της Εταιρείας, μετατροπή, διάσπαση, αναβίωση.

β) Τροποποίηση του καταστατικού, εκτός από τις περιπτώσεις του εδαφίου β΄ της παραγράφου 2 του άρθρου 34 του Κ.Ν. 2190/1920.

γ) Αύξηση ή μείωση του μετοχικού κεφαλαίου, εκτός από τις περιπτώσεις της παρ. 2 του άρθρου 5 του καταστατικού και της παραγράφου 14 του άρθρου 13 του Κ.Ν. 2190/1920.

δ) Εκλογή μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, εκτός από τις περιπτώσεις του άρθρου 22 του καταστατικού.

ε) Εκλογή ελεγκτών.

στ) Εκλογή εκκαθαριστών.

ζ) Έγκριση των ετήσιων λογαριασμών (ετήσιων οικονομικών καταστάσεων).

η) Διάθεση καθαρών κερδών, εκτός από την περίπτωση του εδαφίου στ΄ της παραγράφου 2 του άρθρου 34 του Κ.Ν. 2190/1920, και

θ) Κάθε άλλο θέμα προβλέπεται από το νόμο ή το καταστατικό.

Σύμφωνα με το άρθρο 25 του Κ.Ν. 2190/1920, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 4 του Ν.4403/2016, η γενική συνέλευση συνέρχεται υποχρεωτικά στην έδρα της Εταιρείας ή στην περιφέρεια άλλου δήμου εντός του νομού της έδρας ή άλλου δήμου όμορου της έδρας, τουλάχιστον μία φορά κάθε εταιρική χρήση, το αργότερο έως τη δεκάτη (10η) ημερολογιακή ημέρα του ένατου μήνα μετά τη λήξη της εταιρικής χρήσης.

Η Γενική Συνέλευση μπορεί να συνέρχεται και στην περιφέρεια του δήμου, όπου βρίσκεται η έδρα του Χρηματιστηρίου Αθηνών.

Το Δ.Σ. διασφαλίζει ότι η προετοιμασία και η διεξαγωγή της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων διευκολύνουν την αποτελεσματική άσκηση των δικαιωμάτων των μετόχων, οι οποίοι θα πρέπει να είναι πλήρως ενημερωμένοι για όλα τα θέματα που σχετίζονται με τη συμμετοχή τους στη Γενική Συνέλευση, συμπεριλαμβανομένων των θεμάτων ημερήσιας διάταξης, και των δικαιωμάτων τους κατά τη Γενική Συνέλευση.

Ο Πρόεδρος του Δ.Σ. της Εταιρείας ή κατά περίπτωση ο Αντιπρόεδρος του Δ.Σ., ο Διευθύνων Σύμβουλος ή ο Γενικός Διευθυντής, οι Πρόεδροι των Επιτροπών του Δ.Σ., καθώς και ο Υπεύθυνος Εσωτερικού Ελέγχου και ο τακτικός ελεγκτής παρίστανται στη Γενική Συνέλευση των μετόχων, προκειμένου να παρέχουν πληροφόρηση και ενημέρωση επί θεμάτων της αρμοδιότητάς τους, που τίθενται προς συζήτηση, και επί ερωτήσεων ή διευκρινίσεων που ζητούν οι μέτοχοι.

Κατά τις συνεδριάσεις της Γενικής Συνέλευσης, προεδρεύει προσωρινά ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου ή όταν αυτός κωλύεται ο Αντιπρόεδρος ή όταν και αυτός κωλύεται, ο πρεσβύτερος των παρόντων συμβούλων. Χρέη Γραμματέα εκτελεί προσωρινά αυτός που ορίζεται από τον Πρόεδρο.

Η σύγκληση, συγκρότηση και λειτουργία της Γενικής Συνέλευσης λαμβάνουν χώρα σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας (ιδίως τα άρθρα 25-35 του κ.ν. 2190/1920, ως εκάστοτε ισχύουν) και τις προβλέψεις του καταστατικού της Εταιρείας.

Κάθε μετοχή παρέχει όλα τα δικαιώματα που προβλέπει ο νόμος και το Καταστατικό της, κατά τα ειδικότερα αναφερόμενα στην επεξηγηματική έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου, η οποία καταρτίζεται σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 7 και 8 του Ν. 3556/2007 και ενσωματώνεται στην έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου.

Τα δικαιώματα μειοψηφίας των μετόχων ασκούνται ως ορίζει το άρθρο 39 του κ.ν. 2190/1920, ως ισχύει. Σύμφωνα με το άρθρο 27 παρ. 2β (α) (αα) του κ.ν. 2190/1920, ως προστέθηκε με το άρθρο 3 του Ν. 3884/2010, στην πρόσκληση της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων της Εταιρείας, συμπεριλαμβάνονται μεταξύ άλλων και πληροφορίες τουλάχιστον για τα δικαιώματα των μετόχων των παραγράφων 2, 2α, 4 και 5 του άρθρου 39, αναφέροντας το χρονικό διάστημα μέσα στο οποίο μπορεί να ασκηθεί κάθε δικαίωμα, στις αντίστοιχες προθεσμίες που ορίζονται στις παραγράφους του άρθρου 39, ή εναλλακτικά, την καταληκτική ημερομηνία μέχρι την οποία μπορούν τα δικαιώματα αυτά να ασκηθούν, υπό τον όρο ότι λεπτομερέστερες πληροφορίες σχετικά με τα εν λόγω δικαιώματα και τους όρους άσκησής τους θα είναι διαθέσιμες με ρητή παραπομπή της πρόσκλησης στη διεύθυνση (domain name) της ιστοσελίδας της Εταιρείας.

8.6 Διοικητικό Συμβούλιο και άλλα Διαχειριστικά και Εποπτικά όργανα

Α. Διοικητικό Συμβούλιο

Το Διοικητικό Συμβούλιο διοικεί και εκπροσωπεί την Εταιρεία και είναι αρμόδιο ν' αποφασίζει για κάθε ζήτημα που αφορά στη Διοίκηση της Εταιρείας, στην επιδίωξη του εταιρικού σκοπού και στη διαχείριση της περιουσίας της, με εξαίρεση εκείνα που σύμφωνα με τον νόμο ή το καταστατικό ανήκουν στην αποκλειστική αρμοδιότητα της Γενικής Συνέλευσης.

Σύμφωνα με το Καταστατικό, η Εταιρεία διοικείται από Διοικητικό Συμβούλιο, αποτελούμενο από εννέα (9) κατ' ελάχιστο έως δεκαπέντε (15) μέλη.

Το Διοικητικό Συμβούλιο αμέσως μετά την εκλογή του συνέρχεται και συγκροτείται σε σώμα, εκλέγοντας τον Πρόεδρο, έως δύο Αντιπροέδρους και τον Διευθύνοντα ή Διευθύνοντες Συμβούλους και ενδεχομένως, έναν ή περισσότερους Αναπληρωτές Διευθύνοντες Συμβούλους.

Στο σημείο αυτό αναφέρεται ότι την 03/01/2018 ο Μη Εκτελεστικός Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου κ. Σταύρος Λεκκάκος υπέβαλε την παραίτησή του από το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρίας και το Διοικητικό Συμβούλιο την 04/01/2018 ανασυγκροτήθηκε σε σώμα εκλέγοντας τον τότε Αντιπρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου κ. Παναγιώτη Θρουβάλα ως νέο Πρόεδρο αυτού με εκτελεστικές αρμοδιότητες.

Επίσης, την 14/03/2018 απεβίωσε ο Ανεξάρτητος μη εκτελεστικός Αντιπρόεδρος του Δ.Σ. και Πρόεδρος της Επιτροπής Ελέγχου και της Επιτροπής Αμοιβών και Προσλήψεων Εμμ. Ξανθάκης.

Με την από 26/04/2018 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου εξελέγησαν οι κ.κ. Κωνσταντίνος Γαλιάτσος και Αναστάσιος Κυπριανίδης ως νέα Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου σε πλήρωση κενωθεισών θέσεων. Ο κ. Γαλιάτσος ορίσθηκε ως Μη Εκτελεστικό Μέλος Δ.Σ. ενώ ο κ. Κυπριανίδης ορίσθηκε ως Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος Δ.Σ. καθώς πληροί τα κριτήρια ανεξαρτησίας του άρθρου 4 του Κ.Ν. 2190/1920.

Κατόπιν τούτου, το Διοικητικό Συμβούλιο αποτελείται σήμερα από ένδεκα (11) μέλη, εκ των οποίων τρία (3) έχουν εκτελεστικές ιδιότητες και οκτώ (8) έχουν μη εκτελεστικές ιδιότητες. Πέντε (5) εκ των μη εκτελεστικών μελών έχουν ορισθεί ως ανεξάρτητα. Η τρέχουσα σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου είναι η εξής:

1. Παναγιώτης Θρουβάλας – Πρόεδρος Δ.Σ., εκτελεστικό μέλος,
2. Αθανάσιος Παπανικολάου – Δ/νων Σύμβουλος, εκτελεστικό μέλος,
3. Christophe Vivien – εκτελεστικό μέλος,
4. Φώτιος Καρατζένης – μη εκτελεστικό μέλος,
5. Γεώργιος Ευστρατιάδης – μη εκτελεστικό μέλος,
6. Κωνσταντίνος Γαλιάτσος - μη εκτελεστικό μέλος,
7. Στέφανος Καψάσκης – ανεξάρτητο, μη εκτελεστικό μέλος,
8. Πέτρος Κατσούλας – ανεξάρτητο, μη εκτελεστικό μέλος,
9. Γεώργιος Λασσαδός – ανεξάρτητο, μη εκτελεστικό μέλος,
10. Ευστράτιος Χατζηγιάννης – ανεξάρτητο, μη εκτελεστικό μέλος,
11. Αναστάσιος Κυπριανίδης – ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος.

Γραμματέας του Διοικητικού Συμβουλίου έχει ορισθεί με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου ο κ. Φώτιος Καρατζένης.

Σύμφωνα με το Καταστατικό, τα μέλη του Δ.Σ. εκλέγονται από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων για πέντε (5) έτη. Η θητεία των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου αρχίζει την επόμενη μέρα από την εκλογή του από τη Γενική Συνέλευση, λήγει την αντίστοιχη ημέρα του έτους λήξεως της θητείας τους και παρατείνεται αυτόματα, μέχρι την Τακτική Γενική Συνέλευση μετά τη λήξη της θητείας τους, χωρίς να μπορεί να υπερβεί την εξαετία. Η θητεία του τρέχοντος Διοικητικού Συμβουλίου λήγει την 27/06/2019 και παρατείνεται μέχρι την Τακτική Γενική Συνέλευση του έτους λήξης της θητείας του. Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου είναι πάντοτε επανεκλέξιμα ή επαναδιοριζόμενα και ελεύθερα ανακλητά. Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου μπορεί να διορισθούν και μη μέτοχοι.

Το Διοικητικό Συμβούλιο βρίσκεται σε απαρτία και συνεδριάζει έγκυρα όταν παρευρίσκονται ή αντιπροσωπεύονται σ' αυτό το μισό πλέον ενός των Συμβούλων, ποτέ όμως ο αριθμός των Συμβούλων που είναι παρόντες αυτοπροσώπως δεν μπορεί να είναι μικρότερος των τριών (3). Για τον υπολογισμό του αριθμού απαρτίας, παραλείπεται τυχόν προκύπτον κλάσμα.

Σύμβουλος που κωλύεται μπορεί να αντιπροσωπευθεί μόνον από άλλο Σύμβουλο. Κάθε σύμβουλος μπορεί να αντιπροσωπεύει μόνον έναν απόντα Σύμβουλο. Στην περίπτωση αυτή έχει δύο (2) ψήφους.

Οι αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου λαμβάνονται με απόλυτη πλειοψηφία των Συμβούλων που είναι παρόντες και εκείνων που αντιπροσωπεύονται με εξαίρεση τις περιπτώσεις του άρθρου 5 παρ. 2 του παρόντος καταστατικού. Σε περίπτωση ισοψηφίας υπερισχύει η ψήφος του προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου.

Για τις συζητήσεις και αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου, τηρούνται πρακτικά που καταχωρούνται σε ειδικό βιβλίο και υπογράφονται από τους Συμβούλους που παρέστησαν κατά την

συνεδρίαση. Σύμβουλος που διαφωνεί μπορεί να ζητήσει την καταχώρηση της γνώμης του, σε περίληψη στο σχετικό πρακτικό.

Επιτρέπεται, τηρουμένων των σχετικών διατάξεων, να συνεδριάζει το Διοικητικό Συμβούλιο με τηλεδιάσκεψη. Στην περίπτωση αυτή η πρόσκληση προς τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου περιλαμβάνει τις αναγκαίες πληροφορίες για τη συμμετοχή αυτών στη συνεδρίαση.

Το Διοικητικό Συμβούλιο, μπορεί αποκλειστικά και μόνο εγγράφως να αναθέτει την άσκηση όλων των εξουσιών και αρμοδιοτήτων του (εκτός από αυτές που απαιτούν συλλογική ενέργεια) καθώς και την εκπροσώπηση της Εταιρείας σε ένα ή περισσότερα πρόσωπα, μέλη του ή όχι, καθορίζοντας συγχρόνως και την έκταση αυτής της ανάθεσης. Επίσης, το Διοικητικό Συμβούλιο δύναται να αναθέτει τον εσωτερικό έλεγχο σε ένα ή περισσότερα πρόσωπα, μέλη του ή μη, τηρουμένων των διατάξεων της ισχύουσας νομοθεσίας. Τα ανωτέρω πρόσωπα μπορούν να αναθέτουν περαιτέρω την άσκηση των εξουσιών που τους ανατέθηκαν ή μέρους τούτων σε άλλα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, υπαλλήλους της Εταιρείας ή τρίτους, με την προϋπόθεση ότι τούτο προβλέπεται στη σχετική απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου. Πάντως οι αρμοδιότητες του Διοικητικού Συμβουλίου είναι με την επιφύλαξη των άρθρων 10 και 23α του Κ.Ν. 2190/1920 όπως ισχύει.

Με την επιφύλαξη ειδικότερων εξουσιοδοτήσεων για τη διενέργεια συγκεκριμένων πράξεων, η Εταιρεία εκπροσωπείται σύμφωνα με τις από 11/07/2016 και 26/01/2017 αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου (οι οποίες έχουν καταχωρηθεί στο Γ.Ε.ΜΗ. με κωδ. αριθμ. καταχώρησης 741294 και 933028 σύμφωνα με τις Ανακοινώσεις Γ.Ε.ΜΗ. με αρ. πρωτ. 502439 της 30/08/2016 και 775863 της 20/2/2017 αντίστοιχα).

Για την αποτελεσματικότερη εποπτεία των λειτουργιών και διοίκηση της Εταιρείας, η Γ.Σ. και το Δ.Σ. έχουν συστήσει επιτροπές, οι οποίες αποτελούνται από μέλη του Δ.Σ. ή και τρίτους, οι αρμοδιότητες και ο τρόπος λειτουργίας των οποίων ρυθμίζονται από τον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας και τον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης της Εταιρείας και παρατίθενται συνοπτικά κατωτέρω:

Β. Επιτροπή Στρατηγικού Σχεδιασμού

Τα κύρια καθήκοντα της Επιτροπής Στρατηγικού Σχεδιασμού όπως αυτά προσδιορίζονται από τις αποφάσεις του Δ.Σ. είναι να παρακολουθεί σε τακτική βάση και να αναλύει θέματα στρατηγικών επιλογών της Εταιρείας, να αναθέτει σε στελέχη ειδικές αποστολές για την επιτυχία των στόχων και, όταν απαιτείται, να διατυπώνει σχετική εισήγηση στο Δ.Σ. της Εταιρείας, να χαράσσει τους άξονες του Επιχειρηματικού Σχεδίου στο πλαίσιο των οποίων συντάσσεται ο ετήσιος Προϋπολογισμός, να εισηγείται τα παραπάνω θέματα για να περιληφθούν στην ημερήσια διάταξη του Διοικητικού Συμβουλίου ή της Γενικής Συνέλευσης της Εταιρείας, να παρακολουθεί και εισηγείται για κάθε θέμα στρατηγικής σημασίας για τον Όμιλο. Σε περίπτωση κρίσης έχει αρμοδιότητες Επιτροπής Διαχείρισης Κρίσεων και έχει την εποπτεία και επίβλεψη των ενεργειών ανάκαμψης (Recovery Plan).

Η Επιτροπή αποτελείται από τον Πρόεδρο του Δ.Σ. της Εταιρείας, τα μέλη της Εκτελεστικής Επιτροπής της Εταιρείας, τους Διευθύνοντες Συμβούλους των εταιρειών ΔΕΛΤΑ, ΥΓΕΙΑ, ATTICA, SINGULARLOGIC και τον Νομικό Σύμβουλο του Ομίλου.

Η Επιτροπή συνεδριάζει τακτικά, σε προκαθορισμένες ημερομηνίες. Πρόεδρος της Επιτροπής θα είναι ο εκάστοτε Πρόεδρος του Δ.Σ. της Εταιρείας. Οι αποφάσεις λαμβάνονται με πλειοψηφία των 2/3 των μελών της.

Η παρούσα σύνθεση της Επιτροπής είναι η εξής:

1. Παναγιώτης Θρουβάλας, Πρόεδρος
2. Αθανάσιος Παπανικολάου, Μέλος
3. Christophe Vivien, Μέλος
4. Κυριάκος Μάγειρας, Μέλος
5. Φώτιος Καρατζένης, Μέλος
6. Ανδρέας Καρταπάνης, Μέλος
7. Σπυρίδων Πασχάλης, Μέλος
8. Γεώργιος Κωνσταντόπουλος, Μέλος

Γ. Εκτελεστική Επιτροπή (Executive Committee)

Ο ρόλος της Εκτελεστικής Επιτροπής συνίσταται στη διαρκή εποπτεία όλων των λειτουργιών της Εταιρείας και του Ομίλου, στον καθορισμό των στόχων, βάσει των οποίων θα συντάσσονται οι προϋπολογισμοί των εταιρειών του Ομίλου για την επίτευξη του στρατηγικού σχεδιασμού, και στην παρακολούθηση της πορείας των οικονομικών μεγεθών και αποτελεσμάτων.

Η Επιτροπή αποτελείται από τέσσερα έως επτά μέλη, τα οποία ορίζονται από το Διοικητικό Συμβούλιο. Ο Πρόεδρος της Επιτροπής εκλέγεται από τα μέλη της Επιτροπής ή υποδεικνύεται από το Δ.Σ.

Η Επιτροπή συνεδριάζει τουλάχιστον μία φορά κάθε δίμηνο. Η επιλογή του χρόνου των συνεδριάσεων επηρεάζεται από παράγοντες, όπως η περιοδικότητα των εργασιών της Εταιρείας, οι ημερομηνίες σύγκλησης του Διοικητικού Συμβουλίου και έκτακτα θέματα που προκύπτουν κατά τη λειτουργία.

Η παρούσα σύνθεση της Επιτροπής είναι η εξής:

1. Παναγιώτης Θρουβάλας, Πρόεδρος
2. Αθανάσιος Παπανικολάου, Μέλος
3. Christophe Vivien, Μέλος
4. Κυριάκος Μάγειρας, Μέλος

Δ. Επιτροπή Ελέγχου (Audit Committee)

Ο ρόλος της Επιτροπής Ελέγχου συνίσταται στην παρακολούθηση, μεταξύ άλλων, του υποχρεωτικού ελέγχου των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων, της διαδικασίας σύνταξης της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης, της ορθής λειτουργίας της μονάδας των εσωτερικών ελεγκτών της ελεγχόμενης οντότητας, της αποτελεσματικής λειτουργίας του συστήματος εσωτερικού ελέγχου καθώς και του συστήματος διαχείρισης κινδύνων.

Η Επιτροπή αποτελείται από τρία μέλη (δύο ανεξάρτητα μη εκτελεστικά και ένα μη εκτελεστικό μέλος). Τα μέλη της Επιτροπής Ελέγχου διορίζονται από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων της Εταιρείας, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία. Οι αποφάσεις της Επιτροπής λαμβάνονται με πλειοψηφία 2/3.

Η Επιτροπή συνεδριάζει τουλάχιστον κάθε τρεις μήνες ή οποτεδήποτε κριθεί απαραίτητο.

Σύμφωνα με τις από 11/7/2016 και 15/6/2017 αποφάσεις των Γενικών Συνελεύσεων των μετόχων της Εταιρείας και την από 26/04/2018 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, η σύνθεση της Επιτροπής έχει ως εξής:

1. Αναστάσιος Κυπριανίδης (σε αντικατάσταση του αποβιώσαντος Εμμανουήλ Ξανθάκη),
2. Γεώργιος Ευστρατιάδης και
3. Γεώργιος Λασσαδός.

Ε. Επιτροπή Αμοιβών και Προσλήψεων (Nomination & Remuneration Committee)

Κύριος σκοπός της Επιτροπής είναι η υποβοήθηση του Διοικητικού Συμβουλίου στην άσκηση των καθηκόντων του, που αφορούν θέματα στελέχωσης, αμοιβών και κινήτρων.

Ο ρόλος της είναι εισηγητικός προς το Διοικητικό Συμβούλιο και συνίσταται:

- Στην εκτίμηση των αναγκών σχετικά με την ποιοτική και ποσοτική σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών, σύμφωνα με τη διαδικασία επιλογής που αναφέρεται κατωτέρω.
- Στον καθορισμό κριτηρίων για την επιλογή νέων μελών του Διοικητικού Συμβουλίου ή ανώτερων διευθυντικών στελεχών.
- Στην κατάρτιση σχεδίου διάδοχης κατάστασης για τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών, του Διευθύνοντος Συμβούλου, του Γενικού Διευθυντή και των ανώτερων διευθυντικών στελεχών.
- Στην υποβολή προς το Δ.Σ. εισηγήσεων, περί πολιτικής για θέματα προσλήψεων, αμοιβών και κινήτρων.

Η Επιτροπή αποτελείται από τρία (3) μέλη τα οποία εκλέγονται μεταξύ των μη εκτελεστικών μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, από τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων.

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής εκλέγεται από τα μέλη της Επιτροπής ή υποδεικνύεται από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων.

Η Επιτροπή συνεδριάζει τουλάχιστον μία φορά το χρόνο.

Σύμφωνα με τις από 11/7/2016 και 15/6/2017 αποφάσεις των Γενικών Συνελεύσεων των μετόχων της Εταιρείας και την από 26/04/2018 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, η σύνθεση της Επιτροπής έχει ως εξής:

1. Αναστάσιος Κυπριανίδης (σε αντικατάσταση του αποβιώσαντος Εμμανουήλ Ξανθάκη),
2. Φώτιος Καρατζένης και
3. Γεώργιος Λασσαδός.

Νόμιμοι Ελεγκτές

Εταιρεία Ελεγκτών:	GRANT THORNTON Α.Ε.	ΑΜ ΣΟΕΛ 127
Τακτικοί Ελεγκτές:	Εμμανουήλ Μιχαλιός	ΑΜ ΣΟΕΛ: 25131
	Δήμητρα Παγώνη	ΑΜ ΣΟΕΛ: 30821

9. ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΚΑΙ ΕΠΕΞΗΓΗΜΑΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 4, ΠΑΡ. 7 & 8 ΤΟΥ Ν. 3556/2007

Η παρούσα Επεξηγηματική Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου της MARFIN INVESTMENT GROUP ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (στο εξής «η Εταιρεία») υποβάλλεται προς την Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων αυτής και ενσωματώνεται στην Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου της σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 7 και 8 του Ν. 3556/2007.

9.1 Διάρθρωση μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρείας

Την 31/12/2017 το μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας ανερχόταν στο ποσό των € 281.853.224,40 ολοσχερώς καταβεβλημένο διαιρούμενο σε 939.510.748 ονομαστικές μετοχές ονομαστικής αξίας

εκάστης μετοχής € 0,30. Οι μετοχές της Εταιρείας είναι εισηγμένες προς διαπραγμάτευση στην «Κύρια Αγορά» του Χρηματιστηρίου Αθηνών.

Κάθε μετοχή παρέχει όλα τα δικαιώματα που προβλέπει ο νόμος και το Καταστατικό της, και ειδικότερα:

- το δικαίωμα επί του μερίσματος από τα ετήσια ή τα κατά την εκκαθάριση κέρδη της Εταιρείας,
- το δικαίωμα ανάληψης της εισφοράς κατά την εκκαθάριση ή, αντίστοιχα, της απόσβεσης κεφαλαίου που αντιστοιχεί στη μετοχή, εφόσον αυτό αποφασισθεί από τη Γενική Συνέλευση,
- το δικαίωμα προτίμησης σε κάθε περίπτωση αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου που δεν γίνεται με εισφορά σε είδος ή έκδοσης ομολογιών με δικαίωμα μετατροπής τους σε μετοχές,
- το δικαίωμα λήψης αντιγράφου των οικονομικών καταστάσεων και των εκθέσεων των ορκωτών ελεγκτών και του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας,
- το δικαίωμα συμμετοχής στη Γενική Συνέλευση, στην οποία κάθε μετοχή παρέχει δικαίωμα μίας ψήφου,
- Η Γενική Συνέλευση των μετόχων της Εταιρείας διατηρεί όλα τα δικαιώματά της κατά τη διάρκεια της εκκαθάρισης (σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 33 του Καταστατικού της).

Οι μέτοχοι ευθύνονται μόνο μέχρι του ονομαστικού κεφαλαίου της μετοχής.

Περαιτέρω, σημειώνεται ότι η Β΄ Επαναληπτική Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων της 10/07/2017 αποφάσισε την έκδοση νέου Μετατρέψιμου Ομολογιακού Δανείου («ΜΟΔ») της Εταιρείας ποσού έως ευρώ € 460.302.000 με την έκδοση έως 1.534.340.000 ομολογιών ονομαστικής αξίας εκάστης € 0,30 μετατρέψιμων σε μετοχές.

Η κάλυψη και καταβολή από την ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ Α.Ε. του ποσού της Α΄ Σειράς ύψους € 425.200.000,20 που διαιρείται σε 1.417.333.334 ομολογίες ονομαστικής αξίας εκάστης € 0,30 μετατρέψιμες σε μετοχές της Εταιρείας ολοκληρώθηκε την 31/07/2017 και πιστοποιήθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο αυθημερόν. Ως ημερομηνία έκδοσης ορίσθηκε η 31/07/2017.

Σύμφωνα με τους όρους του νέου ΜΟΔ, οι ομολογίες του δεν έχουν εισαχθεί προς διαπραγμάτευση στο Χρηματιστήριο Αθηνών. Το προϊόν της έκδοσης χρησιμοποιήθηκε για την αναχρηματοδότηση άλλων υφισταμένων δανειακών υποχρεώσεων της Εταιρείας, συμπεριλαμβανομένων αμφοτέρων σειρών του ΜΟΔ με ημερομηνία έκδοσης 29/07/2013 συνολικού ύψους € 375.247.019.

9.2 Περιορισμοί στη μεταβίβαση των μετοχών της Εταιρείας

Η μεταβίβαση των μετοχών της Εταιρείας γίνεται όπως ορίζει ο Νόμος και δεν υφίστανται εκ του καταστατικού της περιορισμοί στη μεταβίβασή τους, δεδομένου μάλιστα ότι πρόκειται για άυλες μετοχές εισηγμένες στην Ε.Χ.Α.Ε.

9.3 Σημαντικές άμεσες ή έμμεσες συμμετοχές κατά την έννοια του Ν. 3556/2007

Σύμφωνα με την ενημέρωση που έχει λάβει η Εταιρεία από μετόχους-κατόχους δικαιωμάτων ψήφου σύμφωνα με το Ν. 3556/2007, οι μέτοχοι που κατείχαν την 31/12/2017, άμεσα ή έμμεσα, ποσοστό μεγαλύτερο του 5% του συνολικού αριθμού των δικαιωμάτων ψήφου της Εταιρείας είναι οι εξής:

Μέτοχος	Ποσοστό δικαιωμάτων ψήφου με βάση την τελευταία γνωστοποίηση του μετόχου ως 31/12/2017	Τρέχον ποσοστό δικαιωμάτων ψήφου
ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ Α.Ε.	28,4986%	31,19%
JOCHEN MÜLLER	9,6597%	Κατώτερο του 5% (4,54%)

9.4 Μετοχές παρέχουσες ειδικά δικαιώματα ελέγχου

Σύμφωνα με το άρθρο 19 του Καταστατικού της Εταιρείας, παρέχεται το δικαίωμα στους α) Θεόδωρο Αντωνίου Καλούδη και β) Αθανάσιο Θεοδώρου Παναγούλια και στον καθένα ξεχωριστά, εφόσον κάθε ένας τους τυγχάνει κύριος μετοχών της Εταιρείας που εκπροσωπούν τουλάχιστον το 5% του όλου μετοχικού κεφαλαίου, όπως, σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 3, 4 και 5 του άρθρου 18 του Κ.Ν. 2190/1920, διορίζει από 1 μέλος του Δ.Σ. της Εταιρείας. Οι Θεόδωρος Καλούδης και Αθανάσιος Παναγούλιας μπορούν να διορίζουν ακόμη και τον εαυτόν τους. Σε περίπτωση ασκήσεως του δικαιώματος αυτού από οποιονδήποτε από τους παραπάνω αναφερόμενους μετόχους, η Γενική Συνέλευση περιορίζεται στην εκλογή των υπολοίπων Συμβούλων. Το συγκεκριμένο άρθρο έχει επιβιώσει από το καταστατικό της COMM GROUP ως απορροφώσας Εταιρείας. Σχετικώς σημειώνεται ότι την 31/12/2017 κανένα από τα ανωτέρω αναφερόμενα πρόσωπα δεν κατείχε ποσοστό ίσο ή ανώτερο του 5% του μετοχικού κεφαλαίου.

9.5 Περιορισμοί στο δικαίωμα ψήφου

Δεν προβλέπονται στο καταστατικό της Εταιρείας περιορισμοί ή προθεσμίες άσκησης του δικαιώματος ψήφου που απορρέουν από τις μετοχές της.

9.6 Συμφωνίες μετόχων της Εταιρείας

Δεν είναι γνωστή στην Εταιρεία η ύπαρξη συμφωνιών μεταξύ των μετόχων της, οι οποίες συνεπάγονται περιορισμούς στη μεταβίβαση των μετοχών της ή στην άσκηση των δικαιωμάτων ψήφου που απορρέουν από τις μετοχές της.

9.7 Κανόνες διορισμού και αντικατάστασης μελών Δ.Σ. και τροποποίησης καταστατικού

Πέραν των αναφερομένων ανωτέρω υπό 8.4., οι κανόνες που προβλέπει το καταστατικό της Εταιρείας για το διορισμό και την αντικατάσταση των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου της και την τροποποίηση των διατάξεών του δεν διαφοροποιούνται από τα προβλεπόμενα στον Κ.Ν. 2190/1920.

9.8 Αρμοδιότητα του Δ.Σ. για την έκδοση νέων μετοχών ή την αγορά ιδίων μετοχών

Α) Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 13 παρ. 1 στοιχ. (β) και (γ) του Κ.Ν. 2190/1920 και του άρθρου 5 παρ. 2 του Καταστατικού, μέσα στην πρώτη πενταετία από τη σχετική απόφαση της Γενικής Συνέλευσης, που υπόκειται στις διατυπώσεις δημοσιότητας του άρθρου 7β του Κ.Ν. 2190/1920, το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας έχει το δικαίωμα, να αυξάνει το μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας με την έκδοση νέων μετοχών, με απόφασή του που λαμβάνεται με πλειοψηφία τουλάχιστον των 2/3 του συνόλου των μελών του. Στην περίπτωση αυτή, το μετοχικό κεφάλαιο μπορεί να αυξάνεται μέχρι το ποσό του κεφαλαίου που είναι καταβεβλημένο κατά την ημερομηνία λήψης της σχετικής απόφασης από τη Γενική Συνέλευση. Η ως άνω εξουσία του Διοικητικού Συμβουλίου μπορεί να ανανεώνεται από τη Γενική Συνέλευση για χρονικό διάστημα που δεν μπορεί να υπερβαίνει την πενταετία για κάθε ανανέωση, και η ισχύς της αρχίζει μετά τη λήξη της κάθε πενταετίας.

Για την έκδοση του ομολογιακού δανείου των άρθρων 10 και 11 του ν. 3156/2003, ως αυτά εκάστοτε ισχύουν, αποφασίζει το Διοικητικό Συμβούλιο, συμφώνως προς το άρθρο 1 παρ. 2 εδ. 2 του ν. 3156/2003. Περαιτέρω, με απόφαση της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων της 29/06/2004 εκχωρήθηκε στο Διοικητικό Συμβούλιο για χρονικό διάστημα μίας πενταετίας από τη λήψη της απόφασης αφενός το δικαίωμα να εκδίδει ομολογιακό δάνειο συμφώνως προς το άρθρο 1 παρ. 2 εδ. 6 του ν. 3156/2003, ως αυτό εκάστοτε ισχύει, και αφετέρου το δικαίωμα να εκδίδει ομολογιακό δάνειο, με το οποίο χορηγείται στους ομολογιούχους δικαίωμα μετατροπής των ομολογιών τους σε μετοχές της Εταιρείας, συμφώνως προς το άρθρο 3α του κ.ν. 2190/1920 υπό τις

προϋποθέσεις του άρθρου 13 παρ. 1 του κ.ν. 2190/1920. Η εξουσία αυτή του Διοικητικού Συμβουλίου μπορεί ν' ανανεώνεται από τη Γενική Συνέλευση για χρονικό διάστημα που δεν μπορεί να υπερβαίνει τα 5 χρόνια για κάθε ανανέωση, και η ισχύς της αρχίζει μετά τη λήξη της κάθε πενταετίας**.** Με απόφαση της Α΄ Επαναληπτικής Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων της 09/06/2009 η ως άνω εξουσία του Διοικητικού Συμβουλίου ανανεώθηκε για 5 έτη από την πάροδο 5 ετών από την ημερομηνία λήψης της απόφασης της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων της 29/06/2004, ήτοι από την 29/06/2009. Με απόφαση της Β΄ Επαναληπτικής Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων της 24/07/2014 η ως άνω εξουσία του Διοικητικού Συμβουλίου ανανεώθηκε για 5 έτη από την ημερομηνία λήψης της σχετικής απόφασης της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων της 24/07/2014, ήτοι από την 24/07/2014.

Περαιτέρω, με απόφαση της Α΄ Επαναληπτικής Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων της 03/06/2010 εκχωρήθηκε στο Διοικητικό Συμβούλιο για χρονικό διάστημα μίας πενταετίας από τη λήψη της απόφασης η εξουσία να αυξάνει το μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας μερικά ή ολικά με την έκδοση νέων μετοχών για ποσό που δεν μπορεί να υπερβεί το ποσό του κεφαλαίου που είναι καταβεβλημένο κατά την ημερομηνία της Γενικής Συνέλευσης, σύμφωνα με το άρθρο 13 παρ. 1 του κ.ν. 2190/1920. Η εξουσία αυτή του Διοικητικού Συμβουλίου μπορεί ν' ανανεώνεται από τη Γενική Συνέλευση για χρονικό διάστημα που δεν μπορεί να υπερβαίνει τα 5 χρόνια για κάθε ανανέωση, και η ισχύς της αρχίζει μετά τη λήξη της κάθε πενταετίας. Με απόφαση της Β΄ Επαναληπτικής Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων της 23/7/2015 η εξουσία του Διοικητικού Συμβουλίου να αυξάνει το μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας ανανεώθηκε για χρονικό διάστημα μίας πενταετίας από τη λήψη της απόφασης, ήτοι από την 23/07/2015.

Β) Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 13 παρ. 13 του Κ.Ν. 2190/1920, με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης μπορεί να θεσπισθεί πρόγραμμα διάθεσης μετοχών στα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και το προσωπικό της Εταιρείας και των συνδεδεμένων με αυτήν εταιριών, με τη μορφή δικαιώματος προαίρεσης αγοράς μετοχών κατά τους ειδικότερους όρους της απόφασης αυτής, περίληψη της οποίας υπόκειται στις διατυπώσεις δημοσιότητας του άρθρου 7β του κ.ν. 2190/1920. Η απόφαση της Γενικής Συνέλευσης ορίζει, ιδίως, τον ανώτατο αριθμό μετοχών που μπορεί να αποκτηθούν ή να εκδοθούν (η ονομαστική αξία των οποίων δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει συνολικά το 1/10 του καταβεβλημένου κεφαλαίου κατά την ημερομηνία της απόφασης της Γενικής Συνέλευσης) αν οι δικαιούχοι ασκήσουν το δικαίωμα απόκτησης μετοχών, την τιμή και τους όρους διάθεσης των μετοχών στους δικαιούχους, τους δικαιούχους ή τις κατηγορίες αυτών, τη διάρκεια του προγράμματος και τη μέθοδο προσδιορισμού της τιμής απόκτησης. Με την απόφαση της Γενικής Συνέλευσης μπορεί να ανατίθεται στο Διοικητικό Συμβούλιο ο καθορισμός των δικαιούχων ή των κατηγοριών αυτών, ο τρόπος άσκησης του δικαιώματος και οποιοσδήποτε άλλος όρος του προγράμματος διάθεσης μετοχών. Το Διοικητικό Συμβούλιο εκδίδει τα πιστοποιητικά δικαιώματος απόκτησης μετοχών και, ανά ημερολογιακό τρίμηνο κατ' ανώτατο όριο, παραδίδει τις μετοχές που έχουν ήδη εκδοθεί ή εκδίδει και παραδίδει τις μετοχές στους δικαιούχους, που άσκησαν το δικαίωμά τους, αυξάνοντας αντίστοιχα το μετοχικό κεφάλαιο και πιστοποιώντας τη σχετική αύξηση αυτού. Κατά την τρέχουσα περίοδο δεν υφίσταται εν ισχύ τέτοιο πρόγραμμα διάθεσης μετοχών.

Γ) Σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 1-2 του άρθρου 16 του Κ.Ν. 2190/1920 και με την επιφύλαξη της αρχής της ίσης μεταχείρισης των μετόχων που βρίσκονται στην ίδια θέση και των διατάξεων του ν. 3340/2005, όπως εκάστοτε ισχύει, η Εταιρεία μπορεί η ίδια ή με πρόσωπο το οποίο ενεργεί στο όνομα του αλλά για λογαριασμό της, να αποκτήσει δικές της μετοχές, μόνο όμως μετά από έγκριση της γενικής συνέλευσης, η οποία ορίζει τους όρους και τις προϋποθέσεις των προβλεπόμενων αποκτήσεων και, ιδίως, τον ανώτατο αριθμό μετοχών που είναι δυνατόν να αποκτηθούν, τη διάρκεια για την οποία χορηγείται η έγκριση, η οποία δεν μπορεί να υπερβαίνει τους 24 μήνες και, σε περίπτωση απόκτησης από επαχθή αιτία, τα κατώτατα και ανώτατα όρια της

αξίας απόκτησης. Κατά την τρέχουσα περίοδο δεν υφίσταται εν ισχύ τέτοιο πρόγραμμα αγοράς ιδίων μετοχών.

9.9 Σημαντικές συμφωνίες που τίθενται σε ισχύ, τροποποιούνται ή λήγουν σε περίπτωση αλλαγής ελέγχου κατόπιν δημόσιας πρότασης

Δεν υφίστανται σημαντικές συμφωνίες, οι οποίες τίθενται σε ισχύ, τροποποιούνται ή λήγουν σε περίπτωση αλλαγής στον έλεγχο της Εταιρείας κατόπιν δημόσιας πρότασης.

9.10 Συμφωνίες με μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ή το προσωπικό της Εταιρείας

Δεν υπάρχουν συμφωνίες της Εταιρείας με μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της ή με το προσωπικό της, οι οποίες να προβλέπουν την καταβολή αποζημίωσης ειδικά σε περίπτωση παραίτησης ή απόλυσης χωρίς βάσιμο λόγο ή τερματισμού της θητείας ή της απασχόλησής τους εξαιτίας δημόσιας πρότασης.

Σημειώνεται σχετικώς ότι με απόφαση της από 15/06/2017 Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων της Εταιρείας εγκρίθηκε το συνταξιοδοτικό πρόγραμμα στελεχών του Ομίλου με σκοπό την επιβράβευση της πίστης και αφοσίωσής τους στην Εταιρεία καθώς και τη διασφάλιση της συνέχισης της απρόσκοπτης προσφοράς τους σε αυτήν, με ελάχιστη διάρκεια 10 ετών και συνολικό κόστος που δεν θα υπερβαίνει το ποσό των € 380 χιλ. ανά έτος, κατά μέσο όρο, αναλόγως του αριθμού των δικαιούχων.

10. ΜΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ

Στη συνέχεια παρατίθενται στοιχεία μη χρηματοοικονομικής πληροφόρησης που εισήχθησαν με τον ν. 4403/7.7.2016, ο οποίος αντικαθιστά το άρθρο 43α του κ.ν. 2190/1920 και τα οποία αφορούν στα προγράμματα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης που υλοποιούνται από την MIG και τις θυγατρικές της. Η διαφορετικότητα που υφίσταται στις δραστηριότητες των θυγατρικών εταιρειών της MIG σηματοδοτεί το πλαίσιο στο οποίο χαράσσουν τις δράσεις Εταιρικής Υπευθυνότητας.

Κατά το 2017 υλοποιήθηκαν ανά όμιλο ή εταιρεία τα ακόλουθα:

10.1 Όμιλος VIVARTIA

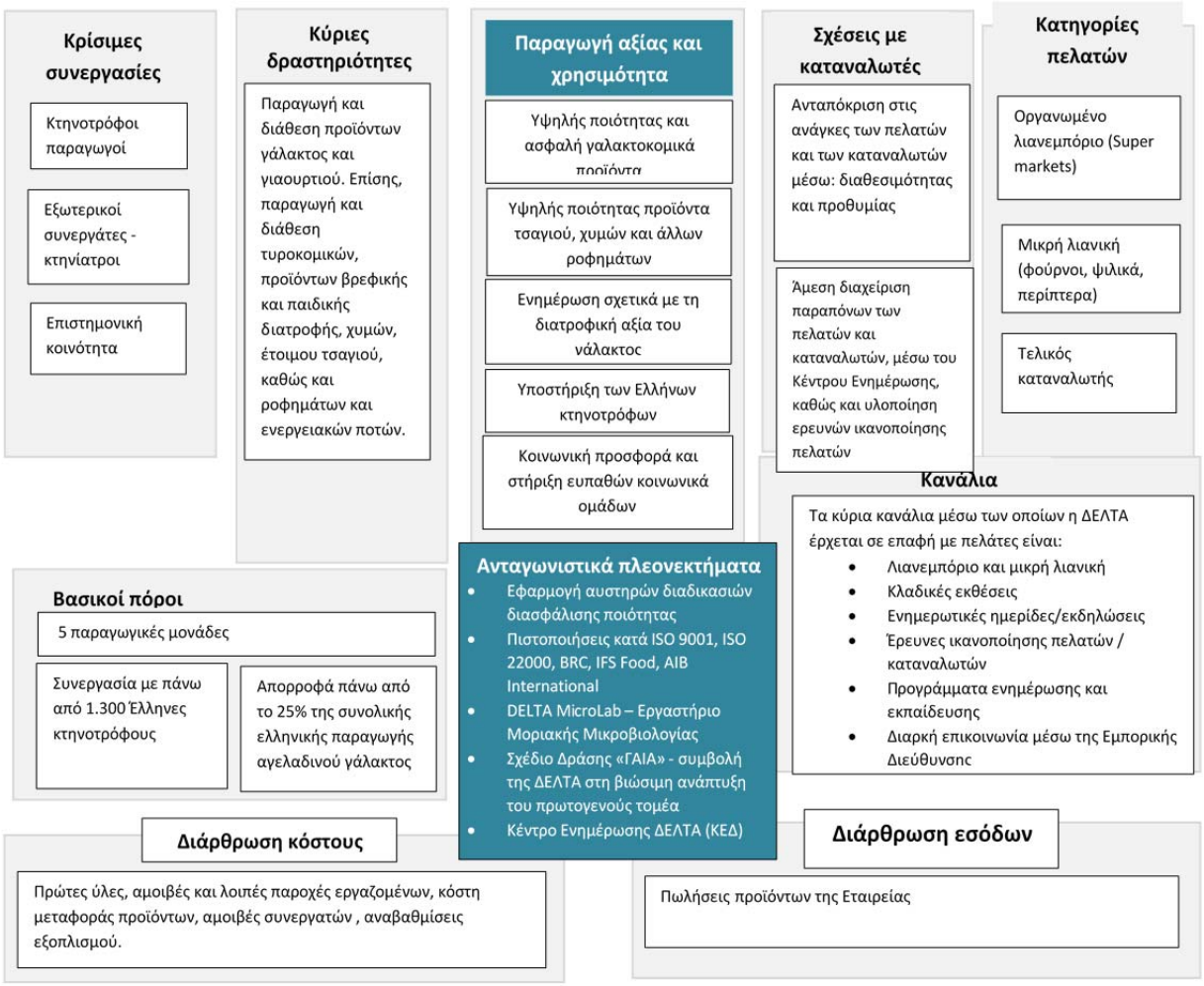
Καθώς το μεγαλύτερο φάσμα των δραστηριοτήτων του ομίλου VIVARTIA σχετίζεται με τον ευαίσθητο και πολύ σημαντικό τομέα της διατροφής, έχει θέσει πολύ υψηλά πρότυπα και η τήρηση των θεσμικών κανόνων αποτελεί την αδιαπραγμάτευτη βάση της λειτουργίας όλων εταιρειών του ομίλου VIVARTIA. Η Εταιρική Υπευθυνότητα είναι στην κουλτούρα του ομίλου VIVARTIA και αποτελεί βασικό συστατικό του τρόπου λειτουργίας και ανάπτυξής του.

Ειδικότερα ανά κύρια δραστηριότητα του ομίλου VIVARTIA (ΔΕΛΤΑ, Υπηρεσιών Εστίασης και Ψυχαγωγίας GOODY'S | EVEREST και Καταψυγμένων Τροφίμων της ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ) υλοποιήθηκαν κατά το έτος 2017 τα ακόλουθα:

10.1.1 ΔΕΛΤΑ

Το επιχειρηματικό μοντέλο της ΔΕΛΤΑ

Η ΔΕΛΤΑ από την ίδρυσή της έχει θέσει πολύ υψηλά πρότυπα σε όλο το φάσμα των δραστηριοτήτων της, καθώς αναγνωρίζει το σημαντικό ρόλο που διαδραματίζει στον τομέα της διατροφής. Η τήρηση των θεσμικών κανόνων αποτελεί την αδιαπραγμάτευτη βάση της λειτουργίας της, επάνω στην οποία βασίζεται όλη η υπεύθυνη διαχείριση της εταιρείας. Το επιχειρηματικό μοντέλο της εταιρείας περιγράφει συνοπτικά τον τρόπο με τον οποίο η εταιρεία λειτουργεί και αναπτύσσεται.

Η ΔΕΛΤΑ αναπτύσσει τη στρατηγική της και υλοποιεί το εκάστοτε πλάνο δράσεών της βασιζόμενη σε πέντε (5) άξονες στρατηγικών προτεραιοτήτων:

1. Υψηλή ποιότητα και ασφάλεια προϊόντων
2. Στήριξη τοπικών κοινοτήτων και πρωτογενούς τομέα
3. Φροντίδα και προστασία του περιβάλλοντος
4. Δημιουργικό εργασιακό περιβάλλον
5. Χρηστή εταιρική διακυβέρνηση και οικονομική ευρωστία.

Εταιρική Διακυβέρνηση και οργάνωση

Η ΔΕΛΤΑ αντιλαμβάνεται ότι η υιοθέτηση πρακτικών και αρχών χρηστής εταιρικής διακυβέρνησης συμβάλλει στην αποτελεσματικότητα της εσωτερικής οργάνωσης, στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και στη μεγιστοποίηση της αξίας της προς όφελος των συμμετόχων της. Στόχος της ΔΕΛΤΑ, μέσω της εφαρμογής των πρακτικών και των αρχών αυτών, είναι η ύπαρξη διαφάνειας στη Διοίκηση, αλλά και ανεξαρτησίας στους τρόπους Διοίκησης και ελέγχου. Στο πλαίσιο αυτό, η εταιρεία έχει αναπτύξει σαφή οργανωτική δομή, καθώς και ένα αποτελεσματικό σύστημα διαχείρισης εσωτερικού ελέγχου και κινδύνου.

Διαχείριση θεμάτων διαφάνειας και διαφθοράς

Η ΔΕΛΤΑ ως θυγατρική του ομίλου VIVARTIA τηρεί τον «Κώδικα Επιχειρηματικής Δεοντολογίας VIVARTIA». Σύμφωνα με αυτόν οι συναλλαγές, οφείλουν να διενεργούνται με τρόπο νόμιμο και

δεοντολογικό, σύμφωνα με την ισχύουσα εθνική και διεθνή νομοθεσία. Αναφορικά με θέματα διαφάνειας και διαφθοράς, υφίστανται συγκεκριμένοι κανόνες και αρχές για τη λήψη επιχειρηματικών δώρων και την αποφυγή δωροδοκίας και χρηματισμού από το σύνολο των εργαζομένων.

Ειδικότερα, στο πλαίσιο των προληπτικών δράσεων που λαμβάνει η ίδια η ΔΕΛΤΑ, υφίστανται συγκεκριμένα όρια ευθύνης για κάθε στέλεχός της, ενώ πραγματοποιούνται σχετικοί έλεγχοι για την αξιολόγηση της τήρησής τους. Επιπρόσθετα, στην εταιρεία έχει θεσπιστεί «Κώδικας Δεοντολογίας που διέπει τη διενέργεια προμηθειών ειδών και υπηρεσιών», σύμφωνα με τον οποίο υφίστανται συγκεκριμένα πρότυπα και αρχές που καθορίζουν τη σχέση εργαζομένων και προμηθευτών αναφορικά με την προσφορά ή λήψη δώρων.

Εσωτερικός έλεγχος και διαχείριση κινδύνων

Το Τμήμα Εσωτερικού Ελέγχου ελέγχει τη λειτουργία των δικλείδων ασφαλείας που έχουν θεσπιστεί ως απάντηση στα σχετικά επιχειρηματικά ρίσκα. Στο πλαίσιο αυτό, το Τμήμα διενεργεί πολυάριθμους ελέγχους ετησίως και, ανάμεσα στα άλλα, εξετάζει τον τρόπο εφαρμογής θεμάτων που άπτονται της Εταιρικής Υπευθυνότητας της ΔΕΛΤΑ. Τα αποτελέσματα των ελέγχων συγκεντρώνονται και παρουσιάζονται, ανά τρίμηνο, στην Επιτροπή Ελέγχου του ομίλου VIVARTIA.

Επίσης, εφαρμόζοντας την αρχή της πρόληψης, η ΔΕΛΤΑ τηρεί σε επίπεδο Διοίκησης, αποτελεσματικό σύστημα διαχείρισης κινδύνων. Ως εκ τούτου, αναγνωρίζει, αξιολογεί, προτεραιοποιεί ενδεχόμενους επιχειρηματικούς κινδύνους και χρησιμοποιεί διάφορα μέσα ή εφαρμόζει εξειδικευμένες στρατηγικές, προκειμένου να περιορίσει την έκθεσή της σε αυτούς.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τους επιχειρηματικούς κινδύνους που αναγνωρίζει η ΔΕΛΤΑ, παρατίθενται στην Οικονομική Έκθεση του ομίλου VIVARTIA.

Αποφυγή σύγκρουσης συμφερόντων

Με γνώμονα την αρχή της πρόληψης, η ΔΕΛΤΑ τηρεί τον «Κώδικα Επιχειρηματικής Δεοντολογίας VIVARTIA», μέσω του οποίου θεσπίζονται ειδικά μέτρα και πρακτικές ώστε να αποφεύγονται περιπτώσεις σύγκρουσης συμφερόντων. Η εταιρεία έχει ως βασική της αρχή ότι οι εργαζόμενοί της θα πρέπει να είναι ελεύθεροι από θέματα σύγκρουσης συμφερόντων, τα οποία μπορεί να επηρεάσουν την κρίση, την αντικειμενικότητα ή την πίστη τους προς την εταιρεία. Ανάμεσα σε αυτά, συγκαταλέγονται θέματα άσκησης παράλληλων δραστηριοτήτων, κανόνες και κωλύματα αναφορικά με την πρόσληψη και απασχόληση συγγενών, η Πολιτική Ασφάλειας Πληροφοριών, καθώς και το πλαίσιο διαχείρισης εμπιστευτικών πληροφοριών.

Βραβεύσεις-Διακρίσεις 2017

Η ΔΕΛΤΑ, κατά το 2017 απέσπασε τα ακόλουθα Βραβεία και Τιμητικές Διακρίσεις:

- Βραβείο επιχειρηματικής αριστείας «DIAMONDS of the GREEK ECONOMY 2017»,
- Στο πλαίσιο των διακρίσεων «Αιωνόβια Brands 2017», η ΔΕΛΤΑ τιμήθηκε με SILVER AWARD για τα 65 χρόνια της αδιάλειπτης λειτουργίας της, ενώ 3 ακόμη βραβεία έλαβαν το ΓΑΛΑ ΒΛΑΧΑΣ, το ΦΡΕΣΚΟ ΓΑΛΑ ΔΕΛΤΑ και το MILKO,
- 2 βραβεία για το MILKO στα WEBX Awards,
- 8 διακρίσεις για το MILKO στα Ermis Awards,
- 2 πρώτα βραβεία για τα Mini Meals στα World Dairy Innovation Awards 2017,
- Διάκριση στα BRAVO AWARDS για το Σχέδιο Δράσης ΓΑΙΑ,
- Βραβείο «ΜΕΓΑΛΗ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» στα Σελφ Σέρβις Excellence Awards 2017,
- Βραβείο από το «Μαζί για το Παιδί» που αφορούσε τη διετία 2016-2017.

Υπεύθυνη λειτουργία ΔΕΛΤΑ – Ποιότητα και Καινοτομία

Διαχρονικός στόχος της ΔΕΛΤΑ, διατυπωμένος με σαφήνεια στο όραμα της εταιρείας, αποτελεί η δημιουργία καινοτόμων προϊόντων υψηλής ποιότητας και υψηλής διατροφικής αξίας για την κάλυψη των ποικίλων αναγκών των καταναλωτών της. Η ΔΕΛΤΑ φροντίζει ανελλιπώς για την επίτευξη αυτού του στόχου μέσω των αυστηρών διαδικασιών διασφάλισης ποιότητας που ακολουθεί, από τα αρχικά στάδια σχεδιασμού και ανάπτυξης των προϊόντων της μέχρι και την διάθεσή τους στα σημεία πώλησης.

Έρευνα και Ανάπτυξη: σχεδιασμός προϊόντων υψηλής ποιότητας και υψηλής διατροφικής αξίας

Η ΔΕΛΤΑ επενδύει συστηματικά στην Έρευνα και Ανάπτυξη, καθώς ήδη από τις αρχές της δεκαετίας του ’90 έχει δημιουργήσει και στηρίζει έκτοτε αδιάλειπτα τη λειτουργία της Διεύθυνσης Έρευνας και Ανάπτυξης, επενδύοντας στις πρώτες πιλοτικές και εργαστηριακές εγκαταστάσεις της εταιρείας με έδρα την παραγωγική μονάδα του Αγίου Στεφάνου. Από τότε μέχρι και σήμερα η ΔΕΛΤΑ επενδύει σε ερευνητικό δυναμικό, σε προηγμένες τεχνολογίες και εξοπλισμό αιχμής, καθώς και σε διαδικασίες ανάπτυξης νέων προϊόντων, αποτελώντας μία από τις λίγες εταιρείες στην Ελλάδα που ξεχωρίζει για το γεγονός ότι καινοτομεί, αναπτύσσοντας αυτόνομα τα προϊόντα της στηριζόμενη στο υψηλής εξειδίκευσης επιστημονικό προσωπικό της.

Εφαρμογή διαδικασιών διασφάλισης ποιότητας

Η φιλοσοφία της ΔΕΛΤΑ σχετικά με τη διασφάλιση της ποιότητας των προϊόντων εναρμονίζεται πλήρως με τα αυστηρότερα διεθνή πρότυπα. Όλες οι παραγωγικές μονάδες της εταιρείας ακολουθούν πιστά τις απαιτήσεις των διεθνών προτύπων διαχείρισης της ποιότητας και ασφάλειας των τροφίμων. Ειδικότερα, η ΔΕΛΤΑ τηρεί, εφαρμόζει και πιστοποιείται σύμφωνα με τα ακόλουθα συστήματα:

- ΕΛΟΤ EN ISO 22000 Σύστημα Διαχείρισης της Ασφάλειας Τροφίμων
- ΕΛΟΤ EN ISO 9001 Σύστημα Διαχείρισης της Ποιότητας
- BRC Global Standards for Food Safety
- IFS Food Standard for Auditing Quality and Food Safety of Food Products
- AIB International Σύστημα Υγείας και Ασφάλειας Τροφίμων
- Σύστημα Food Defense

Η εταιρεία πραγματοποιεί τους απαραίτητους ελέγχους ποιότητας σε κάθε στάδιο της παραγωγικής της διαδικασίας. Από το σημείο της ανάκτησης της πρώτης ύλης μέχρι την τελική διάθεση των προϊόντων στα σημεία πώλησης, η ΔΕΛΤΑ φροντίζει για τη διασφάλιση της ποιότητας και της φρεσκάδας, καθώς και για τη διατήρηση της διατροφικής τους αξίας. Προκειμένου η εταιρεία να διασφαλίσει τη συνεχή εξέλιξη και ανάπτυξή της με βάση τις απαιτήσεις των υψηλών ποιοτικών προτύπων που εφαρμόζει, έχει θεσπίσει για το σύνολο των δραστηριοτήτων της, εσωτερικούς δείκτες ποιότητας (KPIs), τους όποιους παρακολουθεί ανελλιπώς. Επίσης, η ΔΕΛΤΑ διαθέτει εξειδικευμένο επιστημονικό προσωπικό, το οποίο διασφαλίζει ότι η εταιρεία εναρμονίζεται πλήρως με τις Ευρωπαϊκές και Εθνικές νομικές και άλλες απαιτήσεις.

Κέντρο Ενημέρωσης ΔΕΛΤΑ

Το Κέντρο Ενημέρωσης ΔΕΛΤΑ δημιουργήθηκε το 2001 και στελεχώνεται από επιστημονικό προσωπικό στον τομέα των τροφίμων. Στόχος του είναι η αμφίδρομη επικοινωνία των καταναλωτών και της αγοράς με τη ΔΕΛΤΑ. Από το 2008 αποτελεί τμήμα της λειτουργίας της Διασφάλισης Ποιότητας, έχοντας στρατηγική σημασία για την εταιρεία, καθώς είναι το ουσιαστικό Κέντρο Διαλόγου, για την έγκαιρη λήψη των μηνυμάτων της αγοράς και την έγκυρη ενημέρωση του κοινού από τη ΔΕΛΤΑ. Είναι branded, έχει το δικό του logo που απεικονίζεται σε όλες τις συσκευασίες των προϊόντων ΔΕΛΤΑ.

Υπευθυνότητα για τους Ανθρώπους της ΔΕΛΤΑ

Οι άνθρωποι της ΔΕΛΤΑ αποτελούν τον πολυτιμότερο πυλώνα για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη της εταιρείας. Για το λόγο αυτό η ΔΕΛΤΑ φροντίζει καθημερινά για τη διατήρηση ενός ασφαλούς, δίκαιου και αξιοκρατικού εργασιακού περιβάλλοντος, μέσω του οποίου προσφέρονται συνεχώς δυνατότητες περεταίρω ανάπτυξης, για όλους τους εργαζόμενους.

Η ΔΕΛΤΑ έχει δεσμευτεί και εφαρμόζει σύγχρονες μεθόδους για την ανάπτυξη των εργαζομένων της, παρέχει προγράμματα συνεχούς και συστηματικής εκπαίδευσης και εφαρμόζει σύγχρονα συστήματα αξιολόγησης και ανταμοιβής, ώστε να εξασφαλίζει στους εργαζόμενους τη δυνατότητα για συνεχή εξέλιξη και ανάδειξη των ικανοτήτων τους, αναγνωρίζοντας την αφοσίωση και την προσφορά τους.

Συνολικό ανθρώπινο δυναμικό ΔΕΛΤΑ ανά φύλο	**2016**		**2017***	
	Άνδρες	**Γυναίκες**	**Άνδρες**	**Γυναίκες**
Εργαζόμενοι ΔΕΛΤΑ	972	215	988	213
Σύνολα	***1.187***		***1.201***	

Ηλικιακή κατανομή ανθρώπινου δυναμικού	**2016**			**2017***		
	<30	**30-50**	**51+**	**<30**	**30-50**	**51+**
Άνδρες	30	725	217	27	714	247
Γυναίκες	15	157	43	9	152	52
ΣΥΝΟΛΑ	***1.187***			***1.201***		

**Το 2017 περιλαμβάνει επιπλέον και τους απασχολούμενους της θυγατρικής εταιρείας ΒΙΓΛΑ, η οποία απορροφήθηκε από τη ΔΕΛΤΑ μέσα στο έτος.*

Ανάπτυξη εργαζομένων

Διαχρονικός στόχος της ΔΕΛΤΑ αποτελεί η προσφορά κατάλληλης εκπαίδευσης και τεχνογνωσίας στους εργαζομένους της, προκειμένου να εξελίσσονται και να εμπλουτίζουν συνεχώς τις γνώσεις τους. Μέσω των εκπαιδεύσεων που υλοποιεί η εταιρεία, προσφέρει στους εργαζόμενους της τα κατάλληλα εφόδια ώστε να βρίσκουν άμεσες λύσεις στις καθημερινές προκλήσεις και ταυτόχρονα να βελτιώνεται η παραγωγικότητά τους. Η εταιρεία υλοποιεί ποικίλες εκπαιδευτικές δραστηριότητες, στις οποίες περιλαμβάνονται σεμινάρια, συμμετοχές σε συνέδρια, πιστοποιήσεις, ακόμη και επιδοτήσεις μεταπτυχιακών προγραμμάτων.

Τα δομημένα εκπαιδευτικά προγράμματα αφορούν στον εμπλουτισμό των γνώσεων, καθώς και στην ανάπτυξη των ικανοτήτων και δεξιοτήτων των εργαζομένων. Η ανάλυση των εκπαιδευτικών στοιχείων για τη ΔΕΛΤΑ, ανά φύλο και ιεραρχική βαθμίδα, περιλαμβάνει:

Σύνολο ωρών εκπαίδευσης ανά κατηγορία ιεραρχίας	***2016***			***2017****		
	Άνδρες	***Γυναίκες***	***Σύνολο***	***Άνδρες***	***Γυναίκες***	***Σύνολο***
Διευθυντές	*113*	*44*	*157*	*47*	*37*	*84*
Ανώτερα Στελέχη	*511*	*174*	*685*	*519*	*190*	*709*
Υπάλληλοι	*1.356*	*785*	*2.141*	*752*	*946,5*	*1.699*
Εργοδηγοί και εργατικό προσωπικό	*2.143*	*194*	*2.337*	*2.172*	*314*	*2.486*
Σύνολο	***4.123***	***1.197***	***5.320***	***3.490***	***1.488***	***4.978***

**Το 2017 περιλαμβάνει επιπλέον και τους απασχολούμενους της θυγατρικής εταιρείας ΒΙΓΛΑ, η οποία απορροφήθηκε από τη ΔΕΛΤΑ μέσα στο έτος.*

Σύστημα ανάπτυξης και απόδοσης εργαζομένων

Στη ΔΕΛΤΑ εφαρμόζεται σύστημα στοχοθέτησης και αξιολόγησης της απόδοσης των εργαζομένων. Πρόκειται για ένα σύγχρονο σύστημα ανάπτυξης, το οποίο δίνει έμφαση τόσο στην απόδοση, όσο στη συμπεριφορά και στις δεξιότητες του κάθε εργαζόμενου. Έμφαση δίνεται και στη διαβάθμιση των δεξιοτήτων, οι οποίες σχετίζονται άμεσα με τις ιδιαιτερότητες της κάθε θέσης. Μέσω των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης, εντοπίζονται τα δυνατά και αδύνατα σημεία κάθε τμήματος και λαμβάνονται αποφάσεις σχετικά με την εξέλιξη κάθε εργαζόμενου.

Ανθρώπινα Δικαιώματα και ίσες ευκαιρίες

Η εργασιακή κουλτούρα της ΔΕΛΤΑ, βασίζεται μεταξύ άλλων στην ενθάρρυνση της διαφορετικότητας. Η εταιρεία αναγνωρίζει πως το ανθρώπινο δυναμικό στελεχώνεται από διαφορετικούς ανθρώπους με τη δική τους προσωπικότητα, τρόπο ζωής και στόχους. Όλοι οι εργαζόμενοι στο σύνολό τους, ανεξαρτήτως ηλικίας και φύλου, υποστηρίζονται ενεργά από την εταιρεία, ώστε να τους δίνονται ίσες ευκαιρίες εξέλιξης και ανάπτυξης.

Απόσπασμα από τον Κώδικα Επιχειρηματικής Δεοντολογίας του ομίλου εταιρειών VIVARTIA

Σεβασμός στον άνθρωπο

Η εταιρεία σέβεται την ανθρώπινη αξιοπρέπεια και βοηθάει την τοπική, εθνική και παγκόσμια κοινωνία, ανάλογα με το αντικείμενο και την γεωγραφική της εξάπλωση. Σέβεται τα ανθρώπινα δικαιώματα, αντιτίθεται στην παιδική εργασία, δίνει ίσα δικαιώματα σε άνδρες και γυναίκες, στις εθνικές, θρησκευτικές και φυλετικές μειονότητες. Επιλέγει συνεργάτες που αποδέχονται τις ίδιες ηθικές αξίες.

Στο πλαίσιο αποφυγής οποιασδήποτε μορφής παρενόχλησης στο χώρο εργασίας, απαγορεύονται σχόλια σχετικά με την ηλικία, τη φυλετική προέλευση, τις πολιτικές πεποιθήσεις, τη συμμετοχή σε συνδικαλιστικές οργανώσεις, το θρήσκευμα, τον σεξουαλικό προσανατολισμό, την οικογενειακή κατάσταση, την εγκυμοσύνη, την υπηκοότητα και τυχόν ειδικές ανάγκες, προς πελάτες, συναδέλφους, επισκέπτες και συνεργάτες.

Υγεία και ασφάλεια εργαζομένων

Η διασφάλιση της Υγείας και της Ασφάλειας των εργαζομένων αποτελεί καθημερινή φροντίδα για τη ΔΕΛΤΑ. Η δέσμευση όλων στην εταιρεία, στα θέματα υγείας και ασφάλειας στην εργασία, εκφράζεται μέσω της Πολιτικής που έχει αναπτύξει και η οποία έχει ισχύ σε όλες τις παραγωγικές μονάδες και εγκαταστάσεις.

Απόσπασμα από την Πολιτική Υγείας και Ασφάλειας

Η ΔΕΛΤΑ δεσμεύεται και στοχεύει:
• Στην ανάπτυξη, εφαρμογή, συντήρηση και συνεχή βελτίωση ενός Συστήματος Διαχείρισης της Υγείας & της Ασφάλειας στην Εργασία,
• Στην πλήρη συμμόρφωση με τη σχετική εθνική και ευρωπαϊκή νομοθεσία για την υγεία και ασφάλεια στην εργασία,
• Στην πρόληψη και διαρκή μείωση των εργατικών ατυχημάτων και των επαγγελματικών ασθενειών και στη συνεχή βελτίωση του εργασιακού περιβάλλοντος,
• Στην προστασία εργαζομένων και τρίτων από τους εργασιακούς κινδύνους,
• Στην πρόληψη και εξάλειψη του εργασιακού κινδύνου στην πηγή του,
• Στην καλλιέργεια και ανάπτυξη υπευθυνότητας για τα μέτρα που πρέπει να λαμβάνουν οι εργαζόμενοι για την προστασία, τη δική τους και των συναδέλφων τους και στην εμπέδωση ασφαλούς εργασιακής συμπεριφοράς,
• Στη δέσμευση των εξωτερικών συνεργατών για τη λήψη παρόμοιων μέτρων.

Τα προγράμματα Υγείας και Ασφάλειας που υλοποιούνται, διαμορφώνονται σε ετήσια βάση σύμφωνα με τις προβλέψεις της κάθε παραγωγικής εγκατάστασης, αλλά και ανάλογα με τα αποτελέσματα της ανάλυσης των δεικτών υγείας και ασφάλειας.

Επενδύσεις για την Υγεία και την Ασφάλεια

Οι επενδύσεις τις οποίες πραγματοποιεί η ΔΕΛΤΑ στον τομέα της Υγείας και της Ασφάλειας, αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της δέσμευσής της απέναντι στους εργαζομένους της. Οι ετήσιες ανάγκες κάθε παραγωγικής εγκατάστασης, καθώς και των κεντρικών γραφείων σχετικά με την Υγεία και την Ασφάλεια, αξιολογούνται προσεκτικά, ιεραρχούνται και ακολούθως υλοποιούνται σχετικές ενέργειες από την εταιρεία.

Φροντίδα για το Περιβάλλον

Η προστασία του περιβάλλοντος αποτελεί προτεραιότητα για τη ΔΕΛΤΑ και, ως δέσμευση της Διοίκησης, υλοποιείται μέσω ολοκληρωμένων συστημάτων διαχείρισης, πάντοτε με τη συμβολή όλων των εργαζομένων. Η εταιρεία έχει υιοθετήσει και εφαρμόζει Περιβαλλοντική Πολιτική, στο πλαίσιο της οποίας αναπτύσσει και υλοποιεί δράσεις, με γνώμονα το σεβασμό του φυσικού περιβάλλοντος, βασιζόμενη πάντα στην αρχή της πρόληψης.

Απόσπασμα από την Περιβαλλοντική Πολιτική

(...) Η ΔΕΛΤΑ τηρεί στο σύνολο των δραστηριοτήτων της, τους αυστηρότερους κανόνες και προδιαγραφές που σχετίζονται με το σεβασμό και την προστασία του περιβάλλοντος, λαμβάνοντας υπόψη όλες τις επιστημονικές εξελίξεις, αξιολογώντας και ελέγχοντας όλα τα δεδομένα και εφαρμόζοντας, στο μέτρο του δυνατού, τις καταλληλότερες προληπτικές και διορθωτικές ενέργειες.

Η πολιτική για την προστασία του περιβάλλοντος εφαρμόζεται σε όλους τους τομείς των δραστηριοτήτων της εταιρείας, λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες όλων των εμπλεκόμενων στον κύκλο ζωής των προϊόντων.

Πρωτοβουλίες και δράσεις για την προστασία του περιβάλλοντος

Η ΔΕΛΤΑ αναλαμβάνει σημαντικές πρωτοβουλίες με σκοπό την αποδοτική χρήση της ενέργειας και του νερού, την ορθή διαχείριση των χημικών ουσιών, καθώς και τη μείωση των επιδράσεων των προϊόντων της. Με αυτόν τον τρόπο, όχι μόνο αποδεικνύει έμπρακτα τη δέσμευσή της για τη φροντίδα και την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, αλλά και παραμένει πιστή στο στόχο της για την επίτευξη βιώσιμης ανάπτυξης. Οι προτεραιότητες περιβαλλοντικής προστασίας της ΔΕΛΤΑ είναι η κατανάλωση ενέργειας, η χρήση νερού, οι συσκευασίες προϊόντων, τα απόβλητα και οι μεταφορές.

Περιβαλλοντικοί δείκτες επίδοσης

1. Κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας ανά παραγωγική μονάδα (συνολική και ειδική – ανά τόνο προϊόντος)

Κατανάλωση ρεύματος	2016	2017
Κατανάλωση σε MWh	51.703	52.252
Ειδική κατανάλωση ρεύματος Kwh/tn	2.117	2.149

2. Κατανάλωση νερού ανά πηγή προέλευσης

Κατανάλωση Νερού σε m^3	2016	2017
Δίκτυο Ύδρευσης	1.073.431	1.227.867
Αδειοδοτημένες γεωτρήσεις	74.132	30.000
Άλλο (νερό από τον Αλιάκμονα)	303.090	0
ΣΥΝΟΛΟ	1.450.653	1.257.867

Η παραγωγική μονάδα της ΔΕΛΤΑ στο Πλατύ Ημαθίας είναι πιστοποιημένη σύμφωνα με το διεθνές πρότυπο περιβαλλοντικής διαχείρισης ISO 14001.

Προμηθευτική αλυσίδα και πρωτογενής παραγωγή

Η ΔΕΛΤΑ στηρίζει την ελληνική πρωτογενή παραγωγή, παραμένοντας ο μεγαλύτερος αγοραστής αγελαδινού γάλακτος και απορροφώντας πάνω από το 25% της συνολικής παραγωγής γάλακτος από τους Έλληνες κτηνοτρόφους. Η συνεργασία της με την ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ για τη Συμβολαιακή Κτηνοτροφία στον τομέα του γάλακτος συνεχίστηκε και το 2017, εξασφαλίζοντας στον κτηνοτρόφο την απαιτούμενη ρευστότητα με ικανοποιητικούς όρους, κατά τη χρονική περίοδο που τη χρειάζεται, με στόχο την άμεση και ενεργό υποστήριξη και ανάπτυξη της γαλακτοπαραγωγού κτηνοτροφίας.

Επιπρόσθετα, η εταιρεία συνέχισε και το 2017 την εφαρμογή του ΣΧΕΔΙΟΥ ΔΡΑΣΗΣ ΓΑΙΑ. Το ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ ΓΑΙΑ είναι μια πρωτοβουλία της ΔΕΛΤΑ για α) τη βιώσιμη ανάπτυξη και ειδικότερα τη στήριξη της ελληνικής γαλακτοπαραγωγού κτηνοτροφίας με, δράσεις έρευνας, εκπαίδευσης και τεχνικής υποστήριξης, καθώς και β) την αξιοποίηση ελληνικών καλλιεργειών για την παραγωγή ζωοτροφών.

Σχετικά με την εκπαίδευση των κτηνοτρόφων, οργανώθηκαν από τη Ζώνη Γάλακτος ΔΕΛΤΑ δύο εκπαιδευτικές ημερίδες στη Ξάνθη και το Λαγκαδά Θεσσαλονίκης, με θέμα την ευζωία, την παραγωγικότητα και την ποιότητα σαν βασικούς παράγοντες για τη βιωσιμότητα της κτηνοτροφίας. Σε συνεργασία με το Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών αναπτύχθηκε και το 2017 το πρόγραμμα της Συμβουλευτικής Φάρμας σε θέματα διατροφής και διαχείρισης, ένα πρόγραμμα που έχει ξεκινήσει από το 2016 και σταδιακά απολαμβάνουν τα οφέλη του όλο και περισσότεροι κτηνοτρόφοι που εντάσσονται σε αυτό. Επίσης η ΔΕΛΤΑ προσέφερε, στο πλαίσιο του ΓΑΙΑ, 14 υποτροφίες σε νέους κτηνοτρόφους για εκπαίδευση, η οποία υλοποιήθηκε στην Αμερικανική Γεωργική Σχολή. Οι υπότροφοι νέοι κτηνοτρόφοι παρακολούθησαν εκπαιδευτικά προγράμματα διάρκειας τεσσάρων μηνών, σχετικά με τεχνικές εκπαίδευσης στη διαχείριση της κτηνοτροφικής μονάδας.

Αναλυτικές πληροφορίες στο site: **http://gaiaproject.vivartia.com**

Υπευθυνότητα για την Κοινωνία

Για τη ΔΕΛΤΑ, η Εταιρική Υπευθυνότητα αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι της λειτουργίας της. Για την ελληνική εταιρεία, την οποία εμπιστεύονται καθημερινά δεκάδες χιλιάδες ελληνικές οικογένειες, η υπεύθυνη λειτουργία σε συνδυασμό με τη στήριξη της κοινωνίας και ειδικότερα των παιδιών και της οικογένειας, αποτελεί κεντρικό συστατικό της στρατηγικής της και βασική της αποστολή. Αποδεικνύοντας την κοινωνική ευαισθησία της με πράξεις, η ΔΕΛΤΑ αναλαμβάνει δράσεις στους παρακάτω κοινωνικούς άξονες:

I. Στήριξη των ευπαθών κοινωνικά Ομάδων

Η εταιρεία υλοποιεί ποικίλες δράσεις σε συνεργασία με έγκριτους φορείς και ιδρύματα, συμβάλλοντας στην κάλυψη βασικών διατροφικών αναγκών. Κατά τη διάρκεια του 2017, η ΔΕΛΤΑ διέθεσε δωρεάν περισσότερες από 900.000 μερίδες τροφίμων για την κάλυψη βασικών διατροφικών αναγκών των συνανθρώπων μας, μέσα από τις παρακάτω πρωτοβουλίες:

- Στήριξη μαθητών, μέσω συμμετοχής στην πρωτοβουλία «Δεκατιανό στο Σχολείο» των Υπουργείων Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, με προσφορά φρέσκου γάλακτος σε περίπου 12.000 μαθητές, 70 δημοτικών σχολείων και νηπιαγωγείων, με σκοπό τη στήριξη αναγκών σίτισης μαθητών.
- Στήριξη οικογενειών μέσω των Κοινωνικών Δομών Δήμων, με προτεραιότητα στις περιοχές όπου λειτουργούν οι εγκαταστάσεις της εταιρείας, όπως οι δήμοι Διονύσου–Αγ. Στεφάνου, Κηφισιάς, Μοσχάτου-Ταύρου, Αλεξάνδρειας, Θεσσαλονίκης, Δέλτα και πολλοί ακόμη.
- Στήριξη ευάλωτων κοινωνικών ομάδων μέσω έγκριτων φορέων και ιδρυμάτων, όπως του Όλοι μαζί Μπορούμε που διοργανώνει ο ΣΚΑΙ, του ΚΥΑΔΑ του Δήμου Αθηναίων, των Γηροκομείων Πειραιά και Μεροπείου, της Unesco Πειραιώς και Νήσων, του Ελληνικού Ερυθρού Σταυρού κ.ά.

- Στήριξη παιδιών μέσω των Σωματείων της Ένωσης ΜΑΖΙ ΓΙΑ ΤΟ ΠΑΙΔΙ, της ΚΙΒΩΤΟΥ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ, του ΧΑΜΟΓΕΛΟΥ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ, των ΠΑΙΔΙΚΩΝ ΧΩΡΙΩΝ SOS, του ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΥ PROLEPSIS, αλλά και πλήθους σχολείων και Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων.
- Προσφορά τροφίμων μέσω της ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ.
- Στήριξη των Πλημμυροπαθών της ΜΑΝΔΡΑΣ.

II. Εκπαίδευση και Αθλητισμός

- Η εταιρεία, στο πλαίσιο της εκπαίδευσης για τη σωστή και ισορροπημένη διατροφή, υλοποίησε και το 2017 το Πρόγραμμα Ταξίδι στη ΠΡΩΙΝΟΧΩΡΑ, με στόχο την εκπαίδευση παιδιών προσχολικής ηλικίας σχετικά με την αξία ενός υγιεινού και ισορροπημένου πρωινού, ενώ συνέχισε και τη διοργάνωση επισκέψεων σχολείων στις εγκαταστάσεις της. Συγκεκριμένα, πραγματοποιήθηκαν 110 επισκέψεις σχολείων με ξενάγηση στα εργοστάσια του Ταύρου, Αγ. Στεφάνου και Σίνδου, ενώ ο συνολικός αριθμός των παιδιών που ξεναγήθηκαν στα τρία εργοστάσια ανήλθε σε 4.096. Παράλληλα, υλοποιήθηκαν 87 παρουσιάσεις του Προγράμματος ΠΡΩΙΝΟΧΩΡΑ με τη συμμετοχή 2.342 μαθητών.
- Στο πλαίσιο στήριξης των νέων επιστημόνων, φροντίζει να παρέχει τη δυνατότητα πρακτικής άσκησης σε τελειόφοιτους φοιτητές και στηρίζει πρωτοβουλίες που έχουν ως στόχο την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση των νέων και τη σύνδεση της ακαδημαϊκής γνώσης με την αγορά εργασίας. Στηρίζει επίσης καινοτόμους μαθητικούς διαγωνισμούς που σκοπό έχουν να αναδείξουν τα ταλέντα της νέας γενιάς.
- Επιπλέον, η εταιρεία συνεργάζεται στενά με Πανεπιστήμια συμμετέχοντας σε ημερίδες, ανταποκρινόμενη στην ανάγκη για γνωριμία των νέων φοιτητών με την αγορά εργασίας και τις δραστηριότητες μιας ελληνικής και σύγχρονης παραγωγικής εταιρείας.
- Η ΔΕΛΤΑ στήριξε και το 2017, για δεύτερη χρονιά, το MILKO ΤΟΥΡΝΟΥΑ 3Χ3, που διοργανώνεται από την Ελληνική Ομοσπονδία Καλαθοσφαίρισης (Ε.Ο.Κ.) και απευθύνεται σε παιδιά και νέους, σε 30 πόλεις, σε όλη την Ελλάδα, με τις συμμετοχές για το 2017 να ξεπερνούν τα 10.000 παιδιά. Τα παιδιά που συμμετέχουν, αγόρια και κορίτσια 8 έως 18 ετών, αθλούνται και κερδίζουν δώρα από το MILKO.

III. Εθελοντισμός εργαζομένων

- Οι εργαζόμενοι της ΔΕΛΤΑ συμμετέχουν και υποστηρίζουν εθελοντικά τις δράσεις κοινωνικής στήριξης της εταιρείας, ώστε ακόμη περισσότερα προϊόντα να φτάνουν καθημερινά όπου υπάρχει ανάγκη. Επιπλέον, στο πλαίσιο εθελοντικών δράσεων, οι εργαζόμενοι συμμετείχαν στην Πασχαλινή Δράση της ΔΕΛΤΑ, με στόχο τη συλλογή τροφίμων. Συνολικά συγκεντρώθηκαν περισσότερες από 200 συσκευασίες προϊόντων. Τον Σεπτέμβριο οι εργαζόμενοι συγκέντρωσαν περισσότερες από 1.000 πολυσυσκευασίες σχολικών, αλλά και κατά τη διάρκεια της χρονιάς 45 σακούλες με ρουχισμό. Όλα τα ανωτέρω διατέθηκαν στα Κοινωνικά Παντοπωλεία Δήμων που δραστηριοποιείται η εταιρεία.
- Η Ομάδα Άθλησης ΔΕΛΤΑ συνέχισε, τόσο τις προπονήσεις της όσο και τις δράσεις της, το 2017. Η Ομάδα συμμετείχε στον Μαραθώνιο και στον Ημιμαραθώνιο της Αθήνας, καθώς και σε άλλες εθελοντικές δράσεις κοινωνικού περιεχομένου, όπως το No-Finish Line. Μέσα από ένα σύνολο δράσεων που προγραμματίζουν, οι εργαζόμενοι εκπροσωπούν την εταιρεία σε αθλητικά δρώμενα, συμμετέχουν σε αθλητικές δραστηριότητες και παράλληλα να συμβάλλουν σε κοινωνικούς σκοπούς.

10.1.2 ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ

Η εταιρεία ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ δραστηριοποιείται στον κλάδο λιανικής πώλησης τροφίμων, πρωτοπορώντας στην αγορά καταψυγμένων λαχανικών και ζυμών στην Ελλάδα, προσφέροντας στους καταναλωτές της άριστης ποιότητας προϊόντα, που φέρουν τη σφραγίδα των επιτυχημένων εμπορικών

σημάτων «ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ» και «ΧΡΥΣΗ ΖΥΜΗ». Βασικοί πυλώνες της λειτουργίας της εταιρείας είναι η καινοτομία, η ποιότητα, η επένδυση στην ελληνική επιχειρηματικότητα η έρευνα/ανάπτυξη και η εξωστρέφεια, με σαφή στόχο την καθημερινή προσφορά στους καταναλωτές ασφαλών και ποιοτικών προϊόντων προστιθέμενης αξίας, πάντα με βασικό μοχλό δύναμης το ανθρώπινο δυναμικό.

Η εταιρεία, εδώ και 50 χρόνια, επενδύει στην ποιότητα, την καινοτομία και την Έρευνα και Ανάπτυξη, και στηρίζει τον πρωτογενή τομέα και την ελληνική επιχειρηματικότητα. Με αυτόν τον τρόπο, και ως ενεργό μέλος της ελληνικής κοινωνίας και της οικονομίας, η ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ καθορίζει τη στρατηγική της για την υλοποίηση του οράματος και την επίτευξη των στόχων υπεύθυνης λειτουργίας της.

ΤΟ ΟΡΑΜΑ ΜΑΣ

Όραμα μας είναι να προσφέρουμε στους καταναλωτές ασφαλή και ποιοτικά προϊόντα προστιθέμενης αξίας, συμβάλλοντας στη διαμόρφωση διατροφικών προτύπων με έμπνευση από την ελληνική διατροφική σοφία, προτάσσοντας παράλληλα έναν υγιεινό τρόπο ζωής.

Η ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ χαράσσει την επιχειρηματική της στρατηγική με βάση το όραμα, την αποστολή και τις αξίες της, στοχεύοντας στη βελτίωση τόσο των εταιρικών επιδόσεων, όσο και στην υλοποίηση σημαντικών δράσεων εταιρικής υπευθυνότητας. Στο πλαίσιο της επιχειρηματικής της στρατηγικής, η εταιρεία φροντίζει για τη συνεχή ανάπτυξη των εργαζομένων της, εξελίσσεται μέσω νέων επενδύσεων και κάνει αποδοτική χρήση των πόρων και των κεφαλαίων της.

Η Εταιρική Υπευθυνότητα στην ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ

Η Εταιρική Υπευθυνότητα αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι της κουλτούρας της ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ και καθορίζει τις επιχειρηματικές επιλογές και δράσεις της, στον μέγιστο δυνατό βαθμό. Το πλάνο δράσεων εταιρικής υπευθυνότητας της εταιρείας αφορά σε πέντε βασικούς άξονες:

- Οικονομική ανάπτυξη και Εταιρική Διακυβέρνηση
- Ποιότητα και Καινοτομία
- Ανθρώπινο Κεφάλαιο
- Περιβαλλοντική Υπευθυνότητα
- Κοινωνία

Η ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ προχώρησε κατά το 2017 στην έκδοση του 1ου Απολογισμού Εταιρικής Υπευθυνότητας στις ενότητες του οποίου αναλύονται οι δράσεις που υλοποιεί η εταιρεία ανά άξονα εταιρικής υπευθυνότητας, στην προσπάθειά της να ανταποκρίνεται με συνέπεια και αμεσότητα στις ανάγκες των ενδιαφερομένων μερών της. Ο ετήσιος Απολογισμός Εταιρικής Υπευθυνότητας της ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ αναπτύσσεται με βάση τα διεθνή πρότυπα GRI Standards.

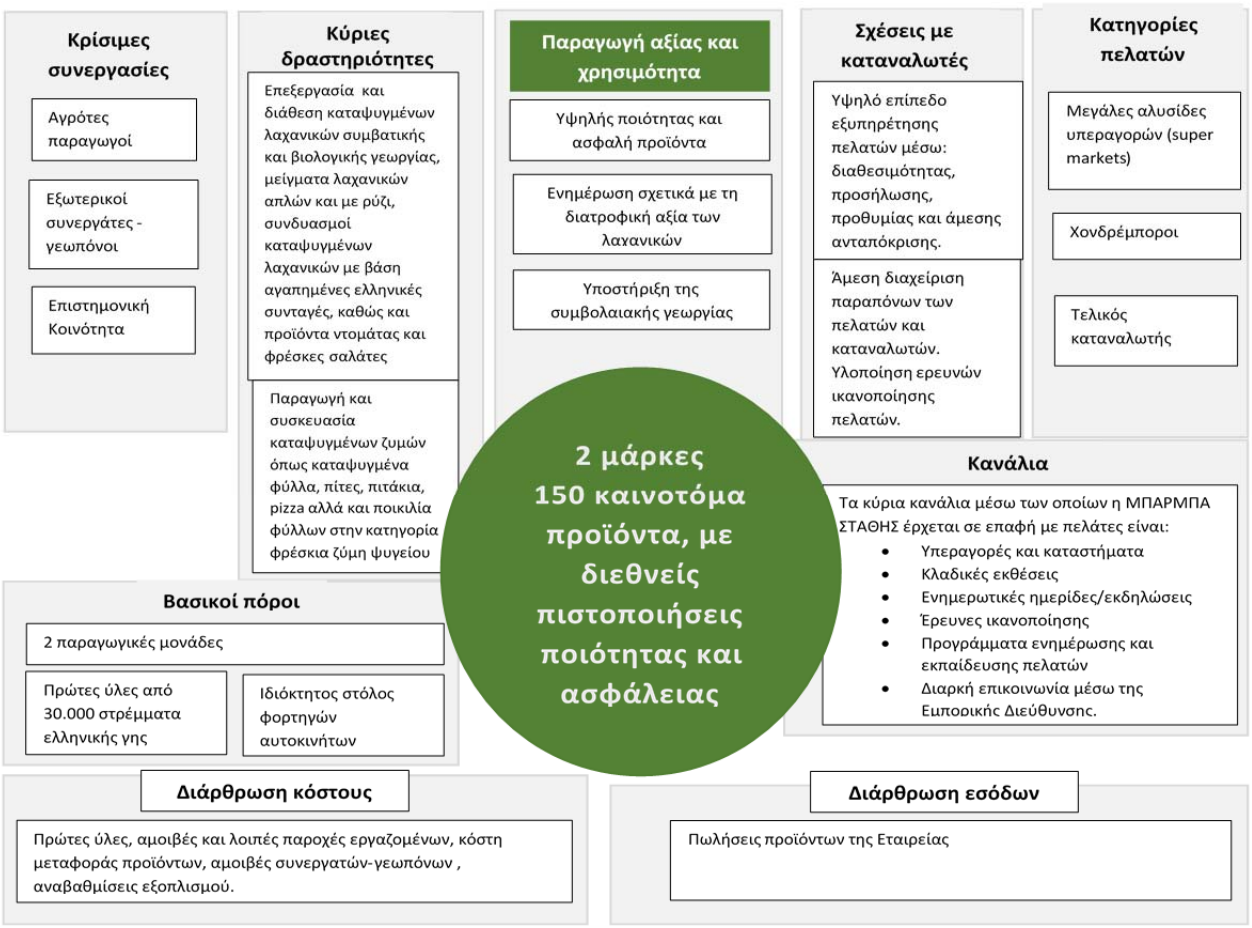
Η Εταιρική Υπευθυνότητα της ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ, καθώς και η μεγιστοποίηση της κοινωνικής δέσμευσής της, είναι συνώνυμη με την ανάπτυξη διαλόγου με τα ενδιαφερόμενα μέρη. Η εταιρεία έχει αναγνωρίσει ότι ο συστηματικός διάλογος συμβάλλει στην πληρέστερη καταγραφή των επιδράσεων της δραστηριότητάς της, καθώς και στην καταγραφή των θεμάτων που απασχολούν κάθε ομάδα ενδιαφερομένων μερών. Η εταιρεία έχει αναγνωρίσει ως ενδιαφερόμενα μέρη τις ομάδες αυτές οι οποίες επηρεάζονται, άμεσα ή έμμεσα, από τις δραστηριότητές της και φυσικά όλες εκείνες τις ομάδες, οι οποίες μπορεί να επηρεάσουν με οποιοδήποτε τρόπο και σε οποιοδήποτε χρόνο, τη λειτουργία της. Οι ομάδες ενδιαφερομένων μερών, τις οποίες η εταιρεία έχει αναγνωρίσει και με τις οποίες επικοινωνεί συστηματικά είναι οι ακόλουθες:

- Μέτοχοι
- Εργαζόμενοι
- Προμηθευτές
- Καταναλωτές
- Πελάτες
- Αγρότες-παραγωγοί

- Κράτος και ρυθμιστικές αρχές
- Μ.Κ.Ο. & ευπαθείς κοινωνικά ομάδες
- Μ.Μ.Ε.
- Τοπικές κοινωνίες

Επιχειρηματικό μοντέλο

Η εταιρεία έχει αναπτύξει το επιχειρηματικό της μοντέλο, ενσωματώνοντας σε αυτό σημαντικά στοιχεία, όπως την ανταπόκριση στις ανάγκες των καταναλωτών και της αγοράς, την απρόσκοπτη συνεργασία με τους αγρότες παραγωγούς και την προμηθευτική αλυσίδα στο σύνολο της, καθώς και την υιοθέτηση τεχνολογικών καινοτομιών για την ποιότητα και την ασφάλεια των πρώτων υλών και των τελικών προϊόντων.

Εταιρική Διακυβέρνηση και οργάνωση

Η εταιρεία δίνει ιδιαίτερη σημασία στην εφαρμογή σαφών κανόνων λειτουργίας και αρχών χρηστής εταιρικής διακυβέρνησης, τόσο στο εσωτερικό της, όσο και σε όλες τις συνδεδεμένες επιχειρήσεις του Ομίλου, με στόχο τη διαφάνεια στη διοίκηση και την ανεξαρτησία στους τρόπους άσκησης διοίκησης και ελέγχου. Η οργανωτική δομή της εταιρείας, με το σύστημα διαχείρισης κινδύνων και εσωτερικού ελέγχου, συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων της τόσο βραχυπρόθεσμα όσο και μακροπρόθεσμα.

Εσωτερικός έλεγχος και διαχείριση κινδύνων

Η Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου λειτουργεί με βάση τα πρότυπα Εσωτερικού Ελέγχου και τον Κώδικα Ηθικής όπως εκδίδεται από το Ινστιτούτο των Εσωτερικών Ελεγκτών, συμπεριλαμβανομένων και άλλων ελεγκτικών προτύπων, όπου αυτά είναι εφαρμόσιμα. Η Διεύθυνση διενεργεί πολυάριθμους ελέγχους ετησίως και, ανάμεσα στα άλλα, εξετάζει τον τρόπο εφαρμογής θεμάτων που άπτονται της Εταιρικής Υπευθυνότητας

της ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ. Τα αποτελέσματα των ελέγχων συγκεντρώνονται και παρουσιάζονται, ανά τρίμηνο, στην Επιτροπή Ελέγχου του ομίλου VIVARTIA. Επίσης, εφαρμόζοντας την αρχή της πρόληψης, η εταιρεία τηρεί σε επίπεδο Διοίκησης, αποτελεσματικό σύστημα διαχείρισης κινδύνων. Ως εκ τούτου, αναγνωρίζει, αξιολογεί, προτεραιοποιεί ενδεχόμενους επιχειρηματικούς κινδύνους και χρησιμοποιεί διάφορα μέσα ή εφαρμόζει εξειδικευμένες στρατηγικές, προκειμένου να περιορίσει την έκθεσή της σε αυτούς. Το εύρος της δραστηριότητας της Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου αφορά στο να προσδιορίσει εάν η διαχείριση του ρίσκου, οι δικλείδες ασφαλείας και οι διαδικασίες εταιρικής διακυβέρνησης της εταιρείας, όπως έχουν σχεδιαστεί και εφαρμόζονται από τα διοικητικά στελέχη, λειτουργούν με τρόπο ώστε να διασφαλίζουν ότι:

- Οι περιοχές ρίσκου της επιχειρηματικής δραστηριότητας αναγνωρίζονται και διαχειρίζονται επαρκώς.
- Σημαντική οικονομική, διοικητική και λειτουργική πληροφόρηση είναι ακριβής, αξιόπιστη και έγκαιρη.
- Η δραστηριότητα των εργαζομένων ευθυγραμμίζεται με τις ισχύουσες πολιτικές και διαδικασίες.
- Οι αναγκαίοι για την δραστηριότητα πόροι αποκτώνται βάσει συγκεκριμένων οικονομικών κριτηρίων, χρησιμοποιούνται αποδοτικά και προστατεύονται επαρκώς.
- Σημαντικά νομικά ή ρυθμιστικού χαρακτήρα θέματα αναγνωρίζονται και αντιμετωπίζονται κατάλληλα.

Διαχείριση θεμάτων διαφάνειας και διαφθοράς

Η ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ ως θυγατρική του ομίλου VIVARTIA τηρεί τον «Κώδικα Επιχειρηματικής Δεοντολογίας VIVARTIA». Σύμφωνα με αυτόν οι συναλλαγές, οφείλουν να διενεργούνται με τρόπο νόμιμο και δεοντολογικό, σύμφωνα με την ισχύουσα εθνική και διεθνή νομοθεσία. Αναφορικά με θέματα διαφάνειας και διαφθοράς, υφίστανται συγκεκριμένοι κανόνες και αρχές για τη λήψη επιχειρηματικών δώρων και την αποφυγή δωροδοκίας και χρηματισμού από το σύνολο των εργαζομένων. Ειδικότερα, στο πλαίσιο των προληπτικών δράσεων που λαμβάνει η ίδια η ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ, υφίστανται συγκεκριμένα όρια ευθύνης για κάθε στέλεχός της, ενώ πραγματοποιούνται σχετικοί έλεγχοι για την αξιολόγηση της τήρησής τους. Παράλληλα, στην εταιρεία έχει θεσπιστεί «Κώδικας Δεοντολογίας που διέπει τη διενέργεια προμηθειών ειδών & υπηρεσιών», σύμφωνα με τον οποίο υφίστανται συγκεκριμένα πρότυπα και αρχές που καθορίζουν τη σχέση εργαζομένων και προμηθευτών αναφορικά με την προσφορά ή λήψη δώρων.

Επιπλέον, και οι ίδιοι οι προμηθευτές, οφείλουν να σέβονται και να τηρούν το σχετικό «Κώδικα Δεοντολογίας Προμηθευτών / Συνεργατών» που έχει αναπτυχθεί και να συναλλάσσονται με την εταιρεία μέσα στο συγκεκριμένο πλαίσιο. Στόχος της ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ είναι να συναλλάσσεται με τους συμμετόχους της με τρόπο έντιμο και ορθό, δημιουργώντας προστιθέμενη αξία.

Υγιής ανταγωνισμός

Η εταιρεία ακολουθεί τους κανόνες του υγιούς ανταγωνισμού, εφαρμόζει τον Κώδικα Επιχειρηματικής Δεοντολογίας του ομίλου VIVARTIA και σέβεται πλήρως τις σχετικές διατάξεις της εθνικής και κοινοτικής νομοθεσίας.

Απόσπασμα από τον Κώδικα Επιχειρηματικής Δεοντολογίας ομίλου VIVARTIA
Η εταιρεία προάγει τον υγιή και δίκαιο ανταγωνισμό και δεν εμπλέκεται σε αθέμιτες συζητήσεις και συμφωνίες ή σε πράξεις που αντιβαίνουν τα χρηστά ήθη και τους νόμους. Η εταιρεία δεν υπεισέρχεται σε αθέμιτες συμφωνίες για διαμόρφωση τιμών, προσυμφωνημένους διαγωνισμούς, απόκτηση πελατών, κατανομή αγορών. Η εταιρεία ακολουθώντας τους κανόνες υγιούς ανταγωνισμού, αποφεύγει των προώθηση των προϊόντων της μέσω της αθέμιτης διαφήμισης, σεβόμενη τις σχετικές διατάξεις της εθνικής και κοινοτικής νομοθεσίας.

Οι άνθρωποι της ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ

Για την εταιρεία ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ, οι άνθρωποί της αποτελούν τον πολυτιμότερο πυλώνα ανάπτυξης της. Η εταιρεία προσφέρει ένα εργασιακό περιβάλλον όπου παρέχεται η δυνατότητα για συνεχή εξέλιξη και ανάδειξη των ικανοτήτων τους, αναγνωρίζοντας την αφοσίωση και την προσφορά τους.

Η ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ φροντίζει καθημερινά για τη διατήρηση ενός ασφαλούς, δίκαιου και αξιοκρατικού εργασιακού περιβάλλοντος, μέσω του οποίου να προσφέρονται συνεχώς δυνατότητες περαιτέρω ανάπτυξης, για όλους τους εργαζόμενους. Στην εταιρεία υιοθετείται και εφαρμόζεται ο Κώδικας Επιχειρηματικής Δεοντολογίας του ομίλου VIVARTIA.

Βασικές αρχές και αξίες του Κώδικα Επιχειρηματικής Δεοντολογίας:

Σεβόμαστε την αξιοπρέπεια και την τιμή όλων των ανθρώπων, ακολουθώντας αξιοκρατική προσέγγιση σε θέματα επιλογής και ανάπτυξης προσωπικού και συνεργατών. Ενθαρρύνουμε πρωτοβουλίες και καινοτομίες σε ένα περιβάλλον ευελιξίας, συνεργασίας και εμπιστοσύνης. Δημιουργούμε και διατηρούμε ένα υγιές και ασφαλές περιβάλλον εργασίας.

Η εργασιακή κουλτούρα της ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ, βασίζεται μεταξύ άλλων στην ενθάρρυνση της διαφορετικότητας. Η εταιρεία αναγνωρίζει πως το ανθρώπινο δυναμικό στελεχώνεται από διαφορετικούς ανθρώπους με τη δική τους προσωπικότητα, τρόπο ζωής και στόχους. Όλοι οι εργαζόμενοι στο σύνολό τους, ανεξαρτήτως ηλικίας και φύλου, υποστηρίζονται ενεργά από την εταιρεία, ώστε να τους δίνονται ίσες ευκαιρίες εξέλιξης και ανάπτυξης. Η ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ δεν κάνει καμία διάκριση μεταξύ των δύο φύλων

Ανθρώπινο δυναμικό*	**2016**	**2017**
Άνδρες	343	347
Γυναίκες	127	124
Σύνολο	**470**	**471**

Ηλικιακή κατανομή ανθρώπινου δυναμικού 2017*	**<30**	**30-50**	**51+**
Άνδρες	36	215	96
Γυναίκες	18	72	34
Σύνολο	**54**	**287**	**130**

*Συμπεριλαμβάνονται και οι εποχικοί εργαζόμενοι

Ανάπτυξη εργαζομένων

Η συνεχής εκπαίδευση του ανθρώπινου δυναμικού αποτελεί διαχρονικό στόχο για τη ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ, καθώς με αυτόν τον τρόπο επιτυγχάνεται η προσωπική και επαγγελματική εξέλιξη των εργαζομένων της. Σε αυτό το πλαίσιο, διοργανώνονται συνεχώς εκπαιδευτικές δραστηριότητες, είτε εσωτερικές, όπως σεμινάρια και ενδοεταιρική εκπαίδευση, είτε εξωτερικές, όπως συμμετοχές σε συνέδρια, πιστοποιήσεις και επιδοτήσεις μεταπτυχιακών προγραμμάτων. Μέσω των εκπαιδευτικών προγραμμάτων που η εταιρεία σχεδιάζει και υλοποιεί, προσφέρονται στους εργαζομένους ποικίλες ευκαιρίες για ανάπτυξη γνώσεων και δεξιοτήτων, ενημέρωση σε θέματα του κλάδου, καθώς και απόκτηση τεχνογνωσίας. Τα δομημένα εκπαιδευτικά προγράμματα αφορούν στον εμπλουτισμό των γνώσεων, καθώς και στην ανάπτυξη των ικανοτήτων και δεξιοτήτων των εργαζομένων και στην πλειοψηφία τους υλοποιούνται από τις ακαδημίες μάθησης Sales και VIVARTIA Academy.

Sales Academy

Η υλοποίηση προγραμμάτων μέσω Sales Academy αφορά κυρίως στη Διεύθυνση Πωλήσεων, αλλά και περιπτώσεις άλλων συναδέλφων των οποίων οι εκπαιδευτικές ανάγκες ταυτίζονται με τη σχετική θεματολογία που καλύπτεται στο πλαίσιο του. Οι εισηγητές του Sales Academy είναι πιστοποιημένοι εκπαιδευτές της Διεύθυνσης Πωλήσεων.

VIVARTIA Academy

Η «Ακαδημία Μάθησης» της VIVARTIA έχει ως στόχο την εκπαίδευση των εργαζομένων στις εταιρείες του ομίλου, καθώς και επιλεγμένων συνεργατών τους. Οι εκπαιδεύσεις υλοποιούνται εθελοντικά από έμπειρους εργαζόμενους του ομίλου, οι οποίοι είναι είτε πιστοποιημένοι εκπαιδευτές, είτε είναι ειδικοί στο αντικείμενο της κάθε εκπαίδευσης. Η θεματολογία σχετίζεται με διάφορες ειδικότητες ή ειδικές δεξιότητες (soft skills). Ειδικότερα για την ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ κατά την τελευταία διετία, η ανάλυση των εκπαιδευτικών στοιχείων ανά φύλο και ιεραρχική βαθμίδα, περιλαμβάνει:

Αριθμός εργαζομένων που εκπαιδεύτηκαν	*2016*			*2017*		
	Άνδρες	*Γυναίκες*	*Σύνολο*	*Άνδρες*	*Γυναίκες*	*Σύνολο*
Διευθυντές	11	4	15	7	1	8
Προϊστάμενοι τμημάτων	6	4	10	20	2	22
Υπάλληλοι	62	9	71	82	29	111
Εργοδηγοί και εργατικό προσωπικό	-	-	-	94	46	140
Σύνολο	**79**	**17**	**96**	**203**	**78**	**281**

Απασχόληση εργαζομένων από την τοπική κοινωνία

Η ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ συμβάλλοντας στην ανάπτυξη της τοπικής οικονομίας, απασχολεί την πλειοψηφία του προσωπικού της (378 άτομα) από την ευρύτερη περιοχή της περιφέρειας Θεσσαλονίκης, ενώ 85 άτομα απασχολούνται στα γραφεία της Αθήνας. Επίσης, στις εγκαταστάσεις logistics της εταιρείας στη Λάρισα, απασχολούνται 8 εργαζόμενοι.

Αξιολόγηση και επιβράβευση

Στην εταιρεία ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ εφαρμόζεται σύγχρονο σύστημα αξιολόγησης και ανάπτυξης εργαζομένων, το οποίο δίνει έμφαση τόσο στην απόδοση όσο στη συμπεριφορά και στις δεξιότητες των εργαζομένων. Μέσω της αξιολόγησης, εντοπίζονται τα δυνατά και αδύνατα σημεία κάθε εργαζόμενου, καθώς και του Τμήματος στο οποίο απασχολείται, ενώ λαμβάνονται αποφάσεις σχετικά με την εξέλιξη και την ανταμοιβή του, βάσει αντικειμενικών κριτηρίων και του βαθμού επίτευξης των στόχων που έχουν τεθεί.

Στην εταιρεία εφαρμόζεται καθέτως σύστημα αξιολόγησης των εργαζομένων.

Βάσει αυτού, αξιολογείται ετησίως το 100% του μόνιμου προσωπικού.

Στο πλαίσιο της αναγνώρισης των εργαζομένων και της επιβράβευσής τους, η ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ, κάθε χρόνο, προσφέρει στους εργαζόμενους τη δυνατότητα να επικοινωνήσουν στην Ανώτερη Διοίκηση (Management Team) μια ιδέα που έχουν αναπτύξει και εφαρμόσει μέσα στο έτος και έχει ως τελικό (έμμεσο ή άμεσο) αποτέλεσμα τη βελτίωση της κερδοφορίας της εταιρείας. Η ιδέα που έχει αναπτυχθεί – ατομικά ή ομαδικά – θα πρέπει να ανήκει σε μια από τις παρακάτω κατηγορίες:

- Καινοτομία
- Απλοποίηση
- Αποτελεσματικότητα – Excellence in Execution

Ανθρώπινα και Εργασιακά Δικαιώματα και ίσες ευκαιρίες

Βασικό συστατικό της κουλτούρας της ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ είναι η δέσμευσή της για τα ανθρώπινα και τα εργασιακά δικαιώματα. Τα ανθρώπινα δικαιώματα στο χώρο εργασίας είναι θεμελιώδους σημασίας και εξασφαλίζουν τη βιωσιμότητα της εταιρείας. Στην ΜΠΑΡΜΠΑ

ΣΤΑΘΗΣ δεν γίνεται αποδεκτή οποιασδήποτε μορφής διάκριση ή παραβίαση των δικαιωμάτων των εργαζομένων, καθώς τα διεθνώς αναγνωρισμένα ανθρώπινα δικαιώματα και οι θεμελιώδεις ελευθερίες, που επιτρέπουν σε όλους τους εργαζόμενους να αναπτύσσονται και να εξελίσσονται πλήρως, αποτελούν αναπόσπαστο κομμάτι της κουλτούρας της εταιρείας.

Επιπλέον, η ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ επιλέγει συνεργάτες, οι οποίοι με τη σειρά τους σέβονται τα ανθρώπινα δικαιώματα, δεν θίγουν με οποιοδήποτε τρόπο την ανθρώπινη αξιοπρέπεια και φυσικά αντιτίθενται στην παιδική και καταναγκαστική εργασία.

Απόσπασμα από τον Κώδικα Επιχειρηματικής Δεοντολογίας του ομίλου εταιρειών VIVARTIA

Η εταιρεία σέβεται την ανθρώπινη αξιοπρέπεια και βοηθάει την τοπική, εθνική και παγκόσμια κοινωνία, ανάλογα με το αντικείμενο και την γεωγραφική της εξάπλωση. Σέβεται τα ανθρώπινα δικαιώματα, αντιτίθεται στην παιδική εργασία, δίνει ίσα δικαιώματα σε άνδρες και γυναίκες, στις εθνικές, θρησκευτικές και φυλετικές μειονότητες. Επιλέγει συνεργάτες που αποδέχονται τις ίδιες ηθικές αξίες.

Παροχές και υποστήριξη εργαζομένων

Πέραν των αμοιβών οι οποίες καθορίζονται από το νόμο, η ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ ενδυναμώνει την υποστήριξη των ανθρώπων της προσφέροντάς μία σειρά επιπρόσθετων παροχών. Ενδεικτικά ακολούθως παρατίθενται κάποιες από τις παροχές αυτές:

- Μεταφορά εργαζομένων με μισθωμένα λεωφορεία
- Χρηματοδότηση μεταπτυχιακού προγράμματος
- Πρόσθετη ιατροφαρμακευτική & νοσοκομειακή κάλυψη
- Χριστουγεννιάτικες δωροεπιταγές για το μόνιμο και εποχικό προσωπικό
- Επιβραβεύσεις στα παιδιά των εργαζομένων για την εισαγωγή τους σε ΑΕΙ/ΤΕΙ

Πρακτική άσκηση φοιτητών

Με βασικό πυλώνα τη στήριξη της ελληνικής γεωργίας μέσα από την στήριξη νέων Ελλήνων επιστημόνων, η εταιρεία, σε συνεργασία με το Τμήμα Γεωπονίας του Αριστοτέλειου Πανεπιστήμιου Θεσσαλονίκης, έδωσε την ευκαιρία σε 2 αποφοίτους να εκπαιδευτούν σε εφαρμοσμένες καλλιεργητικές πρακτικές.

Η πρωτοβουλία αυτή έδωσε τη δυνατότητα στους νέους γεωπόνους να αποκτήσουν αφενός εργασιακή εμπειρία στον κλάδο τους και αφετέρου να έρθουν σε στενή επαφή με την έρευνα και την τεχνολογία τελευταίας αιχμής που εφαρμόζεται καθημερινά από την ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ, ενώ, ένας εξ ’αυτών παρέμεινε στην εταιρεία και εντάχθηκαν άμεσα στο ανθρώπινο δυναμικό της εταιρείας.

Βράβευση των παιδιών των εργαζομένων

Κατά το 2017 η εταιρεία βράβευσε τα παιδιά των εργαζομένων που πέτυχαν στις εισαγωγικές εξετάσεις στα Πανεπιστημιακά και Τεχνολογικά ιδρύματα.

Υγεία και Ασφάλεια στην Εργασία

Για την ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ, αποτελεί πρωταρχικό στόχο η διασφάλιση της Υγείας και της Ασφάλειας του συνόλου των εργαζομένων της. Ο στόχος αυτός επιτυγχάνεται μέσω:

- υιοθέτησης διαδικασιών συνεχούς βελτίωσης,
- ενσωμάτωσης της αξίας της ασφαλούς εργασίας σε όλες τις πτυχές δραστηριοτήτων της εταιρείας,

- προώθησης της υγείας και ευημερίας των εργαζομένων, προλαμβάνοντας κάθε περίπτωση ατυχήματος,
- μείωσης της έκθεσης των εργαζομένων σε επικίνδυνους παράγοντες στο χώρο εργασίας.

Η εταιρεία έχει αναπτύξει και εφαρμόζει σε όλους τους τομείς των δραστηριοτήτων της, Πολιτική Υγείας και Ασφάλειας στην εργασία, μέσω της οποίας δεσμεύεται, μεταξύ άλλων, για τα παρακάτω:

- Εντοπισμός και αναγνώριση όλων των πιθανών κινδύνων και θέσπιση δεικτών επικινδυνότητας.
- Διατήρηση των επιπέδων εκτέλεσης των εργασιών στο βέλτιστο επίπεδο ποιότητας, με μηδενικά ατυχήματα, χωρίς τραυματισμούς και καταστροφές ή βλάβες στον εξοπλισμό.
- Υλοποίηση συχνών εκπαιδεύσεων και εφαρμογή προγραμμάτων Υγείας και Ασφάλειας κατά την εργασία, με στόχο την ευαισθητοποίηση και διαρκή ενημέρωση των εργαζομένων σε θέματα ασφαλούς εργασίας.
- Εξασφάλιση όλων των απαραίτητων πόρων που στοχεύουν στη βελτίωση των τεχνολογιών και των διαδικασιών ελέγχου των εργασιακών κινδύνων, με στόχο την συνεχή παρακολούθηση και καταγραφή τους.
- Εστίαση στην πρόληψη, με τη λήψη όλων των απαραίτητων μέτρων αρχικά για την ελαχιστοποίηση και ακολούθως την εξάλειψη όλων των πιθανών κινδύνων.
- Συνεχής επιθεώρηση των χώρων και των συνθηκών εργασίας από τους τεχνικούς ασφαλείας, καλύπτοντας όλο το φάσμα δραστηριότητας της εταιρείας.
- Κάλυψη των νομοθετικών απαιτήσεων.

Οι στόχοι των προγραμμάτων, των διαδικασιών και των οδηγιών για τη θέσπιση, αναθεώρηση και επίτευξη των αντικειμενικών σκοπών Υγείας και Ασφάλειας, τους οποίους θέτει και παρακολουθεί η εταιρεία, τεκμηριώνονται με την ανάπτυξη συστήματος Υγείας και Ασφάλειας, όπως αυτά προβλέπονται στο ανάλογο πιστοποιητικό, το οποίο προς το παρόν είναι ενταγμένο ως μία ξεχωριστή θεματική ενότητα στο ενιαίο πρότυπο ποιότητας και ασφάλειας EN ISO 9001/2015 & EN ISO 14001/2015.

Η ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ φροντίζοντας πάντα για τη διατήρηση ασφαλών συνθηκών εργασίας, αναγνωρίζει τις ευθύνες της απέναντι στους εργαζομένους της και εφαρμόζει την αρχή της πρόληψης στα θέματα υγείας και ασφάλειας στην εργασία. Αξίζει να σημειωθεί πως οι δραστηριότητες της ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ χαρακτηρίζονται ως χαμηλής επικινδυνότητας, παρ' όλα αυτά, η εταιρεία έχει συντάξει πλήρως αναθεωρημένη Μελέτη Εκτίμησης Επαγγελματικού Κινδύνου (ΜΕΕΚ). Στην εταιρεία πολύ σπάνια σημειώνονται ατυχήματα, καθώς πρόκειται για χαμηλού ρίσκου δραστηριότητα.

Η ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ καταγράφει και παρακολουθεί τις ημέρες απουσίας από την εργασία εξαιτίας οποιασδήποτε αδυναμίας των εργαζομένων. Ειδικότερα, παρουσιάζεται ο δείκτης απουσιών (AR) των εργαζομένων της εταιρείας, για τα έτη 2016 και 2017, ο οποίος έχει παραμείνει στα ίδια χαμηλά επίπεδα.

AR= (αριθμός ημερών απουσίας από την εργασία εξαιτίας οποιασδήποτε αδυναμίας/αριθμός πραγματοποιθεισών ημερών εργασίας του εκάστοτε έτους).

Αξεπέραστη ποιότητα και καινοτομία

Η υπευθυνότητα της ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ αποτυπώνεται καθημερινά στα υψηλής ποιότητας προϊόντα που παράγει, καθώς και στις σχέσεις εμπιστοσύνης και ειλικρίνειας που αναπτύσσει με

τους καταναλωτές, τους πελάτες και με τους συνεργαζόμενους Έλληνες παραγωγούς. Στόχος της εταιρείας είναι να καταστεί το όνομα «ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ» συνώνυμο της ποιότητας, καθώς και σημείο αναφοράς για την ευζωία των καταναλωτών. Θέτοντας ως προτεραιότητα την υπεύθυνη λειτουργία απέναντι σε όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη της, η στρατηγική της εταιρείας βασίζεται στους παρακάτω άξονες:

- Υψηλής ποιότητας καινοτόμα προϊόντα
- Άριστες συνεργασίες με Έλληνες παραγωγούς
- Σχέσεις εμπιστοσύνης με τους καταναλωτές
- Υπευθυνότητα στις σχέσεις με τους πελάτες
- Συνεργασία με τους προμηθευτές.

Συμβολαιακή γεωργία

Η ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ είναι η πρώτη εταιρεία στην Ελλάδα, που συνέβαλε και συνεχίζει να συμβάλλει στη δημιουργία προστιθέμενης αξίας για τους παραγωγούς, ενώ ταυτόχρονα διασφαλίζει τη σταθερή ποιότητα και τα χαρακτηριστικά των ποικιλιών στα αγροτικά προϊόντα, εισάγοντας στη δραστηριότητά της τους όρους «συμβολαιακή γεωργία» και «ομάδες παραγωγών». Για την ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ η συμβολαιακή γεωργία αποτελεί μια σύγχρονη δυναμική προσέγγιση στην αγροτική διαχείριση, με στόχο την αειφορία και την υποστήριξη της πρωτογενούς παραγωγής. Σε αυτό το πλαίσιο, η εταιρεία προσφέρει τη δυνατότητα σε επιλεγμένους παραγωγούς που πληρούν τα κριτήρια που έχει θέσει, να καλλιεργήσουν άριστες, παραδοσιακές ποικιλίες, υποστηρίζοντάς τους μέσω διαρκούς εκπαίδευσης, ενσυναίσθησης και μεταφοράς τεχνογνωσίας, με την καθοδήγηση, την επίβλεψη και τις καθημερινές επισκέψεις των γεωπόνων της εταιρείας στα αγροτεμάχιά τους. Παράλληλα, η εφαρμογή της συμβολαιακής γεωργίας ανταποκρίνεται αφενός στην ανάγκη των παραγωγών να διασφαλίζουν ένα εγγυημένο εισόδημα, και αφετέρου στην επιθυμία της εταιρείας να έχει εγγυημένη πρόσβαση σε προϊόντα διασφαλισμένης ποιότητας και ποσότητας.

Σε όλη τη διάρκεια της παραγωγικής διαδικασίας, η εταιρεία ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ διασφαλίζει και τεκμηριώνει την Ποιότητα και την Ασφάλεια των προϊόντων της, μέσω της εφαρμογής ενός οριζόντιου συστήματος που πιστοποιείται με βάση τα διεθνή πρότυπα: EN ISO 9001, EN ISO 22000, I.F.S. Food και B.R.C.

Άμεση επικοινωνία και εξυπηρέτηση πελατών

Αδιαπραγμάτευτη προτεραιότητα για την ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ αποτελεί η δημιουργία σχέσεων εμπιστοσύνης με τους καταναλωτές. Έχοντας στο επίκεντρο των δραστηριοτήτων της την ικανοποίηση των καταναλωτών των προϊόντων της, η εταιρεία καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια ενημέρωσης και ευαισθητοποίησής τους σε θέματα σωστής και υγιεινής διατροφής, μέσω των καινοτόμων, υγιεινών και υψηλής ποιότητας προϊόντων που αναπτύσσει και παράγει. Παράλληλα, η εταιρεία πραγματοποιεί ανά διετία έρευνα ικανοποίησης καταναλωτών, χρησιμοποιώντας την ως μέσο ανάδρασης μαζί τους.

Η επικοινωνία με τον καταναλωτή, έχει πρωτεύουσα σημασία για την ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ και τεκμηριώνεται με ξεχωριστή διαδικασία μέσα στο σύστημα διαχείρισης ποιότητας: EN ISO 9001/2008.

Βραβεύσεις

Εδώ και 50 χρόνια, η ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ στέκεται δίπλα στους Έλληνες καταναλωτές, με στόχο να τους προσφέρει νόστιμα, θρεπτικά και ποιοτικά προϊόντα που παράγονται από την ελληνική γη. Οι προσπάθειες της εταιρείας, να ενσωματώνει την καινοτομία και τις υψηλές προδιαγραφές

ασφάλειας τροφίμων σε κάθε προϊόν της, ανταμείβονται και αποσπούν ποικίλες βραβεύσεις και διακρίσεις. Ειδικότερα το 2017, η εταιρεία ή/και τα προϊόντα της απέσπασαν τις ακόλουθες διακρίσεις:

- Κορυφαία Εταιρική Επωνυμία στην Ελλάδα για το 2016 αναδείχθηκε η ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ στη διοργάνωση SUPERBRANDS.
- Στην 3η διοργάνωση του θεσμού «ΟΙ ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΕΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ» βραβεύθηκε στην κατηγορία "GREEK BUSINESS CHAMPIONS" για την αύξηση του κύκλου εργασιών και κερδών κατά τη διετία 2013-2015.
- Αργυρή διάκριση (Silver Award) απέσπασε η εταιρεία για τα πενήντα χρόνια παρουσίας της στην ελληνική αγορά στην εκδήλωση «Αιωνόβια Brands – Τα αγαπημένα όλων μας».

Σημαντικές υπήρξαν επίσης και οι βραβεύσεις στις προϊοντικές κατηγορίες. Πιο συγκεκριμένα: Βραβείο Επιτυχημένης εισαγωγής σειράς προϊόντων για την Χρυσή Ζύμη και τη νέα κατηγορία προϊόντων ολικής άλεσης απονεμήθηκε στην ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ στο πλαίσιο της τελετής απονομής των «Σελφ Σέρβις Excellence Awards 2017» ενώ οι καινούριες προϊοντικές κατηγορίες ΦΡΕΣΚΟΣ ΠΟΥΡΕΣ ΛΑΧΑΝΙΚΩΝ ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ και ΡΙΖΖΑ ΧΡΥΣΗ ΖΥΜΗ αναδείχθηκαν ως τα πιο επιτυχημένα λανσαρίσματα του 2017 για τις κατηγορίες των καταψυγμένων λαχανικών και ζυμών αντίστοιχα, στο 17ο Συνέδριο Marketing & Πωλήσεων που πραγματοποιήθηκε υπό την αιγίδα του περιοδικού Sales Marketing & Business Review. Τέλος, εξίσου σημαντική διάκριση αποτελεί η βράβευση της ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ με Χρυσό βραβείο για τη Σαλάτα Ευεξία και με Αργυρό για τη νέα προϊόντική σειρά ΡΙΖΖΑ ΧΡΥΣΗ ΖΥΜΗ, στα Packaging Awards 2017.

Συνεργασία με τους προμηθευτές

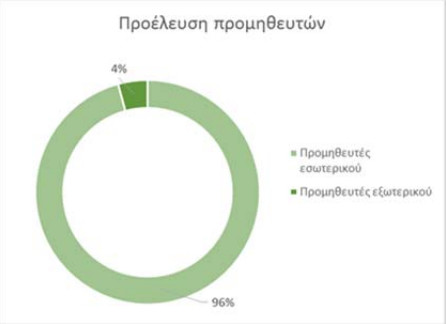
Η εταιρεία θεωρεί τους προμηθευτές της πολύτιμους συνεργάτες και αναπόσπαστο κομμάτι της επιχειρησιακής της λειτουργίας και επιδιώκει την ανάπτυξη μακροχρόνιων σχέσεων συνεργασίας βασισμένες σε αμοιβαία οφέλη και αντίληψη κοινού σκοπού. Η διαφάνεια και συνέπεια αποτελούν βασικά συστατικά του τρόπου συνεργασίας της ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ με τους προμηθευτές της, οι οποίοι προσδίδουν συγκριτικό πλεονέκτημα σε αρκετά tailor made προϊόντα της εταιρείας. Η ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ έχει επιτύχει μακροχρόνιες συνεργασίες και σχέσεις εμπιστοσύνης με υπεύθυνους και καταξιωμένους προμηθευτές.

Τα κριτήρια και οι διαδικασίες επιλογής των προμηθευτών είναι κοινά για όλους τους προμηθευτές και τεκμηριώνονται από το πρότυπο ISO 9001 και τις σχετικές εσωτερικές διαδικασίες. Η εταιρεία διαθέτει Κώδικα Επιχειρηματικής Δεοντολογίας, στον οποίο ορίζονται οι βασικές αξίες και αρχές της εταιρείας. Επιπρόσθετα, ισχύει ο Κώδικας Δεοντολογίας Προμηθειών, ο οποίος αποτελεί παράρτημα της Διαδικασίας των Προμηθειών, στον οποίο ορίζεται το πλαίσιο συνεργασίας με τους προμηθευτές, καθώς και οι σχετικές διαδικασίες συναλλαγής και συμπεριφοράς των προμηθευτών.

Απόσπασμα από τον Κώδικα Επιχειρηματικής Δεοντολογίας:

Όλοι οι προμηθευτές θα πρέπει να τυγχάνουν ίσης μεταχείρισης, όσον αφορά στη δυνατότητα παρουσίασης των προϊόντων και υπηρεσιών τους στην εταιρεία και θα πρέπει να τους παρέχονται αμερόληπτες και ισότιμες ευκαιρίες.

Ο συνολικός αριθμός των προμηθευτών της ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ ανέρχεται στους 7.581, εκ των οποίων το 96%, αποτελείται από προμηθευτές του εσωτερικού. Αναλυτικότερα:

Με σεβασμό στο περιβάλλον

Η προστασία του φυσικού περιβάλλοντος αποτελεί για την εταιρεία υψίστης σημασίας προτεραιότητα. Η ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ, μέσω των πρακτικών και των δράσεων που υλοποιεί, στοχεύει να συμβάλει ενεργά στην εξοικονόμηση ενέργεια και ελαχιστοποίησης των ρύπων, στην αύξηση των δράσεων ανακύκλωσης, στην προστασία της βιοποικιλότητας του οικοσυστήματος, καθώς και στην προώθηση της ορθής χρήσης του νερού. Η δέσμευση της υπεύθυνης περιβαλλοντικής συμπεριφοράς αποτυπώνεται στην περιβαλλοντική πολιτική που έχει υιοθετήσει η εταιρεία, αλλά και στο πιστοποιημένο κατά ISO 14001 σύστημα περιβαλλοντικής διαχείρισης, το οποίο εφαρμόζει.

Απόσπασμα από την περιβαλλοντική πολιτική της εταιρείας

Πρωταρχική θέση στην επιχειρηματική της στρατηγική κατέχει η προστασία του περιβάλλοντος από τις επιπτώσεις που επιφέρουν ή ενδέχεται να επιφέρουν οι (ανωτέρω) δραστηριότητες.

Με την εφαρμογή του Συστήματος Περιβαλλοντικής Διαχείρισης, η εταιρεία εκφράζει τη δέσμευσή της:

- Στην πλήρη κάλυψη των απαιτήσεων του ISO 14001/2015
- Στη συμμόρφωση με τις περιβαλλοντικές νομοθετικές απαιτήσεις
- Στην αποφυγή της ρύπανσης λόγω των δραστηριοτήτων της
- Στη συνεχή βελτίωση της περιβαλλοντικής της επίδοσης, μέσω της επίτευξης σκοπών και στόχων που θέτει, με συγκεκριμένο χρονικό ορίζοντα.

Η ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ, διασφαλίζει τη διατήρηση της περιβαλλοντικής της πολιτικής σε όλα τα οργανωτικά επίπεδα, μέσω:

- Της εκπαίδευσης και ευαισθητοποίησης του προσωπικού
- Της χρησιμοποίησης όσο το δυνατό φιλικότερης τεχνολογίας προς το περιβάλλον
- Της συμμόρφωσης του προσωπικού στις απαιτήσεις της τεκμηρίωσης του Συστήματος Περιβαλλοντικής Διαχείρισης.

Το Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης που εφαρμόζεται στην εταιρεία, συμβάλλει στην έμπρακτη βελτίωση της περιβαλλοντικής επίδοσής της μέσω της επίτευξης συγκεκριμένων στόχων. Στο πλαίσιο αυτό, έχει οριστεί υπεύθυνος περιβάλλοντος ο οποίος είναι επιφορτισμένος με την τήρηση της περιβαλλοντικής πολιτικής, καθώς και την υλοποίηση και τεκμηρίωση των περιβαλλοντικών στόχων της εταιρείας. Επιπλέον, η εταιρεία εφαρμόζει προγράμματα που στόχο έχουν την ορθολογική χρήση μέσων θρέψης (μείωση της χρήσης μέσων θρέψης λόγω φυσικής λίπανσης, η οποία προκύπτει από την ενσωμάτωση των φυτικών υπολειμμάτων στον αγρό) και μείωση των δράσεων φυτοπροστασίας.

Δείκτες περιβαλλοντικής επίδοσης της ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ

I. Κατανάλωση ρεύματος (ειδική κατανάλωση ανά τόνο προϊόντος)

Κατανάλωση ρεύματος	2016	2017
Ειδική κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας (ανά τόνο προϊόντος) (KWh/tone)	436	428
Ειδική κατανάλωση θερμικής ενέργειας (ανά τόνο προϊόντος) (KWh/tone)	182	173

II. Κατανάλωση νερού (ειδική κατανάλωση ανά τόνο προϊόντος)

Κατανάλωση Νερού σε m^3	2016	2017
Ειδική κατανάλωση νερού ανά τόνο προϊόντος (m3/ tone)	15,70	14,70

Διαχείριση αποβλήτων

Όπως η περιβαλλοντική πολιτική της εταιρείας ορίζει, η ορθή συλλογή και αξιοποίηση των αποβλήτων που προκύπτουν από την παραγωγική διαδικασία, αποτελούν αδιαπραγμάτευτη προτεραιότητα για την ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ. Προς αυτήν την κατεύθυνση, η εταιρεία εφαρμόζει πρακτικές ορθής διαχείρισης και διάθεσης και αναλαμβάνει επιπλέον πρωτοβουλίες εκπαίδευσης και ευαισθητοποίησης των εργαζομένων, σχετικά με τις πρακτικές αυτές.

Από τις παραγωγικές δραστηριότητες της ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ δεν προκύπτουν επικίνδυνα απόβλητα.

Από τις παραγωγικές διαδικασίες της εταιρείας, προκύπτουν απόβλητα υγρής και στερεάς μορφής, τα οποία διαχωρίζονται και παραλαμβάνονται από κατάλληλα αδειοδοτημένους συνεργάτες, για τη συνολική τους διαχείριση. Και για το έτος 2017, το σύνολο (100%) των αποβλήτων της εταιρείας, δόθηκε σε αδειοδοτημένους συνεργάτες.

Με ευαισθησία για την Κοινωνία

Βασικό μέλημα της ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ είναι η στήριξη κοινωνικών ομάδων, δίνοντας προτεραιότητα στο παιδί και στην οικογένεια, τόσο μέσω της κάλυψης αναγκών σίτισης, όσο και μέσω λοιπών δράσεων κοινωνικής μέριμνας. Παράλληλα, η εταιρεία παραμένοντας ένα υπεύθυνο και ενεργό μέλος της κοινωνίας, υποστηρίζει και αναδεικνύει τον εθελοντισμό των εργαζομένων της μέσω ποικίλων προγραμμάτων, τα οποία επαναλαμβάνονται ανά τακτά χρονικά διαστήματα.

Με προτεραιότητα τα παιδιά, η εταιρεία ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ δεσμεύεται εδώ και χρόνια στη στήριξη των συνανθρώπων μας που το έχουν περισσότερο ανάγκη και συμβάλλει έμπρακτα στις ανάγκες της ελληνικής κοινωνίας, μέσα από ποικίλες δράσεις και ενέργειες.

Οι δράσεις της εταιρείας κατά το 2017 μεταξύ άλλων περιλαμβάνουν:

Δωρεάν διάθεση περισσότερων από 17 τόνους προϊόντων συνολικά, υποστηρίζοντας έτσι το σημαντικό έργο φιλανθρωπικών ιδρυμάτων, συλλόγων και τοπικών φορέων, κοινωνικών παντοπωλείων Δήμων και Κοινοτήτων.

Μία από τις σημαντικότερες πρωτοβουλίες υπήρξε η διοργάνωση του φιλανθρωπικού περιπάτου «Κάνε ένα βήμα στην υγιεινή διατροφή», με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα Διατροφής, όπου η εταιρεία διέθεσε στο Κοινωνικό Παντοπωλείο Θεσσαλονίκης 10 τόνους καταψυγμένων λαχανικών. Επιπλέον, στο πλαίσιο διάδοσης της αξίας της ισορροπημένης διατροφής καθώς και του μηνύματος

ότι άσκηση και υγιεινή διατροφή πάνε μαζί, η εταιρεία στήριξε έμπρακτα τον Παιδικό Αγώνα Δρόμου 1.000 μέτρων για μαθητές Δημοτικών Σχολείων, στο πλαίσιο του 12ου Διεθνούς Μαραθωνίου «Μέγας Αλέξανδρος».

Οικονομική υποστήριξη παρείχε η εταιρεία στη συναυλία που διοργάνωσε η Ένωση «Μαζί για το παιδί» τα έσοδα της οποίας συνέβαλλαν στην κάλυψη αναγκών σίτισης των παιδιών που στηρίζει η Ένωση. Ακόμη, προσέφερε οικονομική υποστήριξη στον Σύλλογο Φίλων Παιδιών με καρκίνο «Στοργή» και στο Παιδικό Χωριό SOS στο Πλαγιάρι.

Τέλος, ιδιαίτερα σημαντική ήταν και η συγκέντρωση και διάθεση χρημάτων από τους εργαζόμενους της ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ στο Παιδικό Χωριό SOS στο Φίλυρο για την κάλυψη άμεσων αναγκών σε τρόφιμα και φάρμακα.

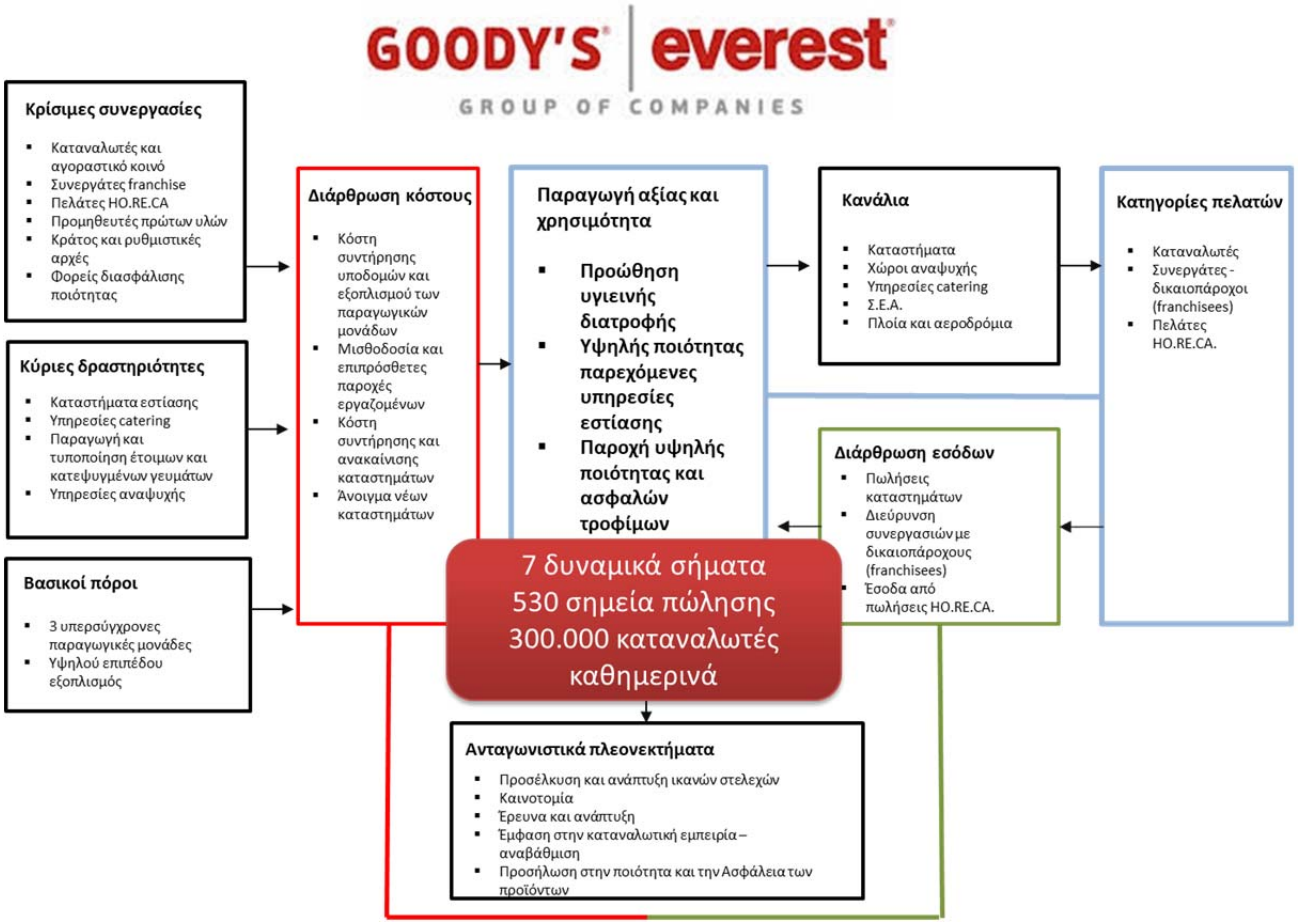
10.1.3 Όμιλος GOODY'S | EVEREST

Το Επιχειρηματικό μοντέλο

Ο όμιλος Εστίασης GOODY'S | EVEREST αποτελεί τον αδιαμφισβήτητο ηγέτη στην ελληνική αγορά υπηρεσιών εστίασης και καφέ. Διαχρονικός στόχος του Ομίλου είναι η παραγωγή και παροχή υψηλής ποιότητας προϊόντων και υπηρεσιών στους καταναλωτές, συμβάλλοντας ταυτόχρονα στη δημιουργία προστιθέμενης αξίας για όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη.

Για τον όμιλο GOODY'S | EVEREST η βιώσιμη ανάπτυξη και η Εταιρική Υπευθυνότητα είναι συνυφασμένη με τη συνεχή βελτίωση και την υψηλή ποιότητα σε όλους τους τομείς της λειτουργίας μας. Προτεραιότητα του ομίλου GOODY'S | EVEREST αποτελεί η επένδυση στην ελληνική επιχειρηματικότητα και την καινοτομία, με στόχο τη συνεχή εξέλιξη, ανάπτυξη και αναβάθμιση των σημάτων.

Στο παραπάνω πλαίσιο, ο όμιλος έχει αναπτύξει το επιχειρηματικό του μοντέλο, ενσωματώνοντας σε αυτό σημαντικά στοιχεία, όπως τις κρίσιμες συνεργασίες, τους βασικούς του πόρους, τα κανάλια διανομής των προϊόντων και των υπηρεσιών του, καθώς και τις κατηγορίες πελατών. Όλα τα παραπάνω, σε συνδυασμό με τη διάρθρωση του κόστους και των εσόδων, αποτελούν την πηγή των ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων του ομίλου και συνθέτουν τον τρόπο με τον οποίο δημιουργείται αξία, μέσω του συνόλου των δραστηριοτήτων του.

Το όραμά μας: «Με καινοτομία και πρωτοπορία στην εστίαση, να κάνουμε τον κόσμο μας καλύτερο».

Εσωτερικός έλεγχος και διαχείριση κινδύνων

Το Τμήμα Εσωτερικού Ελέγχου ελέγχει τη λειτουργία των δικλείδων ασφαλείας που έχουν θεσπιστεί, ως απάντηση στα σχετικά επιχειρηματικά ρίσκα. Το Τμήμα διενεργεί πολυάριθμους ελέγχους ετησίως, τα αποτελέσματα των όποιων συγκεντρώνονται και παρουσιάζονται, ανά τρίμηνο, στην Επιτροπή Ελέγχου του ομίλου VIVARTIA.

Επίσης, εφαρμόζοντας την αρχή της πρόληψης, ο όμιλος, σε επίπεδο Διοίκησης, τηρεί αποτελεσματικό σύστημα διαχείρισης κινδύνων, καθώς έχει αναγνωρίσει, αξιολογεί συνεχώς και προτεραιοποιεί ενδεχόμενους επιχειρηματικούς κινδύνους, χρησιμοποιώντας διάφορα μέσα ή εφαρμόζοντάς εξειδικευμένες στρατηγικές, προκειμένου να περιορίσει την έκθεση σε αυτούς.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τους επιχειρηματικούς κινδύνους παρατίθενται στην Οικονομική Έκθεση 2017 τόσο της εταιρείας GOODY'S, όσο και στην Οικονομική Έκθεση 2017 της εταιρείας EVEREST.

Διαχείριση θεμάτων διαφάνειας και διαφθοράς

Ο όμιλος GOODY'S | EVEREST τηρεί τον «Κώδικα Επιχειρηματικής Δεοντολογίας VIVARTIA», σύμφωνα με τον οποίο, οι συναλλαγές οφείλουν να διενεργούνται με τρόπο νόμιμο και δεοντολογικό, βάσει της ισχύουσας εθνικής και διεθνούς νομοθεσίας. Αναφορικά με θέματα διαφάνειας και διαφθοράς, υφίστανται συγκεκριμένοι κανόνες και αρχές για τη λήψη επιχειρηματικών δώρων, καθώς και την αποφυγή δωροδοκίας και χρηματισμού, από το σύνολο των εργαζομένων. Παράλληλα, έχει θεσπιστεί «Κώδικας

Δεοντολογίας που διέπει τη διενέργεια προμηθειών ειδών & υπηρεσιών», σύμφωνα με τον οποίο υφίστανται συγκεκριμένα πρότυπα και αρχές που καθορίζουν τη σχέση εργαζομένων και προμηθευτών, αναφορικά με την προσφορά ή λήψη δώρων. Επιπλέον, και οι ίδιοι οι προμηθευτές οφείλουν να σέβονται και να τηρούν το σχετικό «Κώδικα Δεοντολογίας Προμηθευτών / Συνεργατών» που έχει αναπτυχθεί και να συναλλάσσονται με την εταιρεία μέσα στο συγκεκριμένο πλαίσιο.

Στόχος του Ομίλου είναι να συναλλάσσεται με όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη με τρόπο έντιμο και ορθό, δημιουργώντας προστιθέμενη αξία.

Αποφυγή σύγκρουσης συμφερόντων

Με γνώμονα την αρχή της πρόληψης, στον όμιλο τηρείται ο «Κώδικας Επιχειρηματικής Δεοντολογίας VIVARTIA», μέσω του οποίου θεσπίζονται ειδικά μέτρα και πρακτικές, ώστε να αποφεύγονται περιπτώσεις σύγκρουσης συμφερόντων. Βασική αρχή του ομίλου είναι πως οι εργαζόμενοι θα πρέπει να είναι ελεύθεροι από θέματα σύγκρουσης συμφερόντων, τα οποία μπορεί να επηρεάσουν την κρίση, την αντικειμενικότητα ή την πίστη τους προς τον όμιλο. Ανάμεσα σε αυτά, συγκαταλέγονται θέματα άσκησης παράλληλων δραστηριοτήτων, κανόνες και κωλύματα αναφορικά με την πρόσληψη και απασχόληση συγγενών, η Πολιτική Ασφάλειας Πληροφοριών, καθώς και το πλαίσιο διαχείρισης εμπιστευτικών πληροφοριών.

Υπευθυνότητα για τους εργαζόμενους

Για τον όμιλο GOODY'S | EVEREST οι εργαζόμενοι αποτελούν πολύτιμο συνεργάτη στην ανάπτυξή του και την επίτευξη ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος. Στο πλαίσιο αυτό, ο όμιλος φροντίζει για ένα εργασιακό περιβάλλον, το οποίο χαρακτηρίζεται από ίσες ευκαιρίες, συνεχή εκπαίδευση και επιμόρφωση, αξιοκρατική αξιολόγηση και επιπλέον παροχές. Επίσης, αναγνωρίζοντας την αφοσίωση και την προσφορά τους, παρέχει στους ανθρώπους του τη δυνατότητα για συνεχή εξέλιξη μέσω της ανάδειξης των ικανοτήτων τους.

Στατιστικά Στοιχεία ανθρώπινου Δυναμικού:

Ανθρώπινο δυναμικό GOODY'S | EVEREST		
	2016	**2017**
Άνδρες	1.211	1.209
Γυναίκες	1.245	1.242
Σύνολο	**2.456**	**2.451**

Ηλικιακή κατανομή ανθρώπινου δυναμικού 2017			
	<30	**30-50**	**51+**
Άνδρες	640	466	103
Γυναίκες	707	392	143
Σύνολο	**1.347**	**858**	**246**

Αριθμός εργαζομένων που εκπαιδεύτηκαν	*2016*			*2017*		
	Άνδρες	*Γυναίκες*	*Σύνολο*	*Άνδρες*	*Γυναίκες*	*Σύνολο*
Διευθυντές	146	68	214	135	101	236
Προϊστάμενοι τμημάτων	222	131	353	213	142	355
Υπάλληλοι	636	784	1.420	603	892	1.495
Εργοδηγοί και εργατικό προσωπικό	76	55	131	54	95	149
Σύνολο	**1.080**	**1.038**	**2.118**	**1.005**	**1.230**	**2.235**

Κώδικας Δεοντολογίας εργαζομένων

Οι εταιρείες GOODY'S και EVEREST, ως θυγατρικές του ομίλου VIVARTIA τηρούν τον κώδικα «Κώδικα Επιχειρηματικής Δεοντολογίας VIVARTIA». Σύμφωνα με αυτόν οι συναλλαγές, οφείλουν να διενεργούνται με τρόπο νόμιμο και δεοντολογικό, σύμφωνα με την ισχύουσα εθνική και διεθνή νομοθεσία. Αναφορικά με θέματα διαφάνειας και διαφθοράς, υφίστανται συγκεκριμένοι κανόνες και αρχές για τη λήψη επιχειρηματικών δώρων και την αποφυγή δωροδοκίας και χρηματισμού από το σύνολο των εργαζομένων. Ο Κώδικας Επιχειρηματικής Δεοντολογίας αναφέρεται στις βασικές αρχές και στους κανόνες που διέπουν το σύνολο των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων του ομίλου GOODY'S | EVEREST. Βασίζεται τόσο σε βέλτιστες πρακτικές, όσο και σε υφιστάμενες νομικές και κανονιστικές υποχρεώσεις. **Οι Αξίες και οι Αρχές του Κώδικα Επιχειρηματικής Δεοντολογίας αποτελούν τη βάση των Πολιτικών και Διαδικασιών του ομίλου.**

Εκπαίδευση και κατάρτιση

Η διαδικασία εκπαίδευσης μεριμνά για την κάλυψη των εκπαιδευτικών αναγκών των εργαζομένων σε ετήσια βάση. Τα δομημένα εκπαιδευτικά προγράμματα αφορούν στον εμπλουτισμό των γνώσεων, καθώς και στην ανάπτυξη των ικανοτήτων και δεξιοτήτων των εργαζομένων. Οι εργαζόμενοι του ομίλου GOODY'S | EVEREST εκπαιδεύονται και μέσω του VIVARTIA Academy που έχει ως στόχο την εκπαίδευση των εργαζομένων στις εταιρείες του ομίλου VIVARTIA, καθώς και επιλεγμένων συνεργατών τους. Η θεματολογία σχετίζεται με διάφορες ειδικότητες ή ειδικές δεξιότητες (soft skills). Αναλυτικότερα κατά τα έτη 2016 και 2017, στον όμιλο GOODY'S | EVEREST πραγματοποιήθηκαν:

	ΑΝΘΡΩΠΟΩΡΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ					
	Σύνολο Ωρών Εκπαίδευσης	**Σύνολο Συμμετεχόντων**	**Ώρες Εξωτερικής Εκπαίδευσης**	**Συμμετοχές Εξωτερικής**	**Ώρες Εσωτερικής Εκπαίδευσης**	**Συμμετοχές Εσωτερικής**
2016	23.894	3.336	6.696	641	17.198	2.695
2017	30.248	4.772	6.828	925	23.600	3.847

	ΑΝΘΡΩΠΟΩΡΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ / ΘΕΜΑΤΟΛΟΓΙΟ							
	Managerial & Self Development		**Finance / QA / Operations**		**Production / Procurement / Technical Maintenance**		**Marketing / Sales / Customer Service**	
	Ώρες	*Συμμ/ντες*	*Ώρες*	*Συμμ/ντες*	*Ώρες*	*Συμμ/ντες*	*Ώρες*	*Συμμ/ντες*
2016	1.933	191	18.152	2.469	652	289	3.157	387
2017	1.543	214	21.765	3.540	1.002	201	6.118	817

Σύστημα Αξιολόγησης Απόδοσης Εργαζομένων

Από τις βασικότερες προτεραιότητες του ομίλου GOODY'S | EVEREST, είναι η επένδυση στην ανάπτυξη των ανθρώπων του. Μέσα από ξεκάθαρη στοχοθέτηση, συνεχή αναβάθμιση δεξιοτήτων μέσα από εκπαίδευση και ευθυγραμμισμένη πορεία προς την επίτευξη των προσωπικών και εταιρικών στόχων. Στο πλαίσιο αυτό, η εταιρεία εφαρμόζει ένα Σύστημα Απόδοσης και Ανάπτυξης των εργαζομένων, το οποίο έχει ως βασικό σκοπό:

- Τη δημιουργία ατομικών στόχων, την προτεραιοποίηση και ευθυγράμμιση αυτών με τους συνολικούς στόχους της κάθε εταιρείας του ομίλου
- Την αξιολόγηση επίτευξης των στόχων και ανάπτυξης των δεξιοτήτων κάθε εργαζόμενου, με τρόπο αντικειμενικό και αξιοκρατικό
- Την ανάπτυξη και ανταμοιβή με βάση τα αποτελέσματα αυτών των αξιολογήσεων
- Τη συνεχή βελτίωση δεξιοτήτων μέσα από την εκπαίδευση

Πλέον της ετήσιας αξιολόγησης, κάθε δυο χρόνια εφαρμόζεται αξιολόγηση 360°, σε συνεργασία με εξωτερικό συνεργάτη. Στόχος του ομίλου GOODY'S | EVEREST, μέσω του συστήματος αξιολόγησης, είναι –πέραν της αμοιβής- να εντοπίζονται τα δυνατά και αδύνατα σημεία κάθε εργαζόμενου και να λαμβάνονται αποφάσεις σχετικά με την εξέλιξη και την απασχόλησή του στο κατάλληλο τμήμα και θέση.

Ίσες Ευκαιρίες και Ανθρώπινα Δικαιώματα

Ο όμιλος GOODY'S | EVEREST υιοθετεί και εφαρμόζει τον Κώδικα Επιχειρηματικής Δεοντολογίας του ομίλου VIVARTIA, του οποίου η τελευταία αναθεώρηση πραγματοποιήθηκε το 2015.

Μερικές βασικές αρχές και αξίες του Κώδικα Επιχειρηματικής Δεοντολογίας:

- Σεβόμαστε την αξιοπρέπεια και την τιμή όλων των ανθρώπων, ακολουθώντας αξιοκρατική προσέγγιση σε θέματα επιλογής και ανάπτυξης προσωπικού και συνεργατών.
- Ενθαρρύνουμε πρωτοβουλίες και καινοτομίες σε ένα περιβάλλον ευελιξίας, συνεργασίας και εμπιστοσύνης.
- Δημιουργούμε και διατηρούμε ένα υγιές και ασφαλές περιβάλλον εργασίας.

Με βάση τον Κώδικα Δεοντολογίας, ο όμιλος έχει αναπτύξει ισχυρή εργασιακή κουλτούρα, κύριο συστατικό της οποίας είναι ο σεβασμός των ανθρωπίνων και εργασιακών δικαιωμάτων. Σε αυτό το πλαίσιο, ο όμιλος GOODY'S | EVEREST ενθαρρύνει την προάσπιση της διαφορετικότητας, αναγνωρίζοντας πως το ανθρώπινο δυναμικό στελεχώνεται από διαφορετικούς ανθρώπους με τη ξεχωριστή προσωπικότητα και στόχους.

Υγεία & Ασφάλεια εργαζομένων

Ο όμιλος GOODY'S | EVEREST, έχει θέσει σε υψηλή προτεραιότητα την προάσπιση της υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων, σε όλες τις πτυχές των δραστηριοτήτων του. Σε αυτό το πλαίσιο, εφαρμόζει Σύστημα Διαχείρισης Υγείας και Ασφάλειας στην εργασία, πιστοποιημένο βάσει του διεθνούς προτύπου OHSAS 18001. Μέσω της συνεχούς παρακολούθησης και βελτίωσης του Συστήματος αυτού, εντοπίζει, αξιολογεί και ελέγχει όλα τα σχετικά θέματα με την υγεία και ασφάλεια στην εργασία, καθώς και τα θέματα που σχετίζονται με επαγγελματικούς κινδύνους σε όλες τις παραγωγικές και εμπορικές δραστηριότητές του. Σε αυτά περιλαμβάνεται και οποιαδήποτε εργασία αντικατάστασης παραγωγικού, ελεγκτικού, υποστηρικτικού και μεταφορικού εξοπλισμού, καθώς και κατασκευαστικά ή επισκευαστικά έργα και εργασίες.

Απόσπασμα από την Πολιτική Υγείας και Ασφάλειας

Ο όμιλος έχει ως μόνιμους σκοπούς και δεσμεύεται:
- αφενός για τη συνεχή βελτίωση των συνθηκών υγείας & ασφάλειας της εργασίας με συστηματικό τρόπο και
- αφετέρου για την πρόληψη για ελαχιστοποίηση των ατυχημάτων και επαγγελματικών ασθενειών, που επιτυγχάνονται μέσω:

- της εγκατάστασης κατάλληλων προστατευτικών διατάξεων,
- της χρήσης κατάλληλων Μέσων Ατομικής Προστασίας από το προσωπικό,
- της οργάνωσης εργασίας και της παροχής κατάλληλων υποδομών & περιβάλλοντος εργασίας,
- της συνεχούς εκπαίδευσης και ενημέρωσης σε όλα τα διοικητικά επίπεδα,
- της αναλυτικής καταγραφής ατυχημάτων & των παραλίγο ατυχημάτων, του προσδιορισμού και της
- αξιολόγησης σχετικών παραμέτρων και της λήψης απαραίτητων διορθωτικών / προληπτικών μέτρων.

Δείκτες Στοχοθέτησης / Παρακολούθησης

ΔΕΙΚΤΗΣ (INDICATOR)	ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΕΙΚΤΗ
Δείκτης Απουσίας Ατυχήματος	Ο μέγιστος αριθμός ημερών χωρίς ατύχημα / εργοστάσιο
Σημαντικά εργατικά ατυχήματα	Συνολικός αριθμός εργατικών ατυχημάτων (καταγεγραμμένων στο ή στα Βιβλίο(α) Ατυχημάτων) με αποτέλεσμα την απουσία του ατυχηματία άνω των 3 εργάσιμων ημερών ανά έτος / αριθμός απασχολούμενου προσωπικού/ εργοστάσιο /έτος
Ετοιμότητα αντιμετώπισης εκτάκτων περιστατικών	Χρόνος εκκένωσης εργοστασίου (κατά την ετήσια άσκηση εκκένωσης) / αριθμός παρευρισκόμενου προσωπικού / εργοστάσιο / έτος
Κόστος ατυχημάτων	Συνολικό κόστος ατυχημάτων / αριθμός απασχολούμενου προσωπικού Hellenic Catering / εργοστάσιο / έτος
Παραλίγο ατυχήματα	Συνολικός αριθμός παραλίγο ατυχημάτων / αριθμός απασχολούμενου προσωπικού Hellenic Catering / εργοστάσιο / έτος
Δείκτης ΜΟ περιοδικότητας ατυχημάτων	365 μέρες / Συνολικός αριθμός ατυχημάτων Hellenic Catering / εργοστάσιο

I. Δράσεις και παροχές Ανθρωπίνου Δυναμικού:

- ✓ **Παιδική εκδήλωση 22/12/2017 για τα παιδιά των εργαζομένων.**

  Η παιδική χριστουγεννιάτικη εκδήλωση περιλάμβανε μασκότ, εργαστήρια κατασκευών, face painting, Magician και δώρα για τα παιδιά. Η εκδήλωση πραγματοποιήθηκε στις εγκαταστάσεις της κεντρικής διοίκησης και συμμετείχαν πάνω από 70 παιδιά των εργαζομένων.
- ✓ **Γιορτή γυναίκας 8/3/2017**

  Χορήγηση ενός συμβολικού δώρου σε όλες τις γυναίκες των εγκαταστάσεων της κεντρικής διοίκησης.
- ✓ **Διάθεση** δωρεάν εισιτηρίων προς το προσωπικό για θεατρικές παραστάσεις σε κεντρικά θέατρα της Αθήνας.
- ✓ **Έκπτωση 15% στα παιδικά παιχνίδια PUBLIC** – Χριστούγεννα 2017 προς όλο το προσωπικό του ομίλου και της VIVARTIA.

- ✓ **Έκδοση κάρτας προνομίων** για τους εργαζομένους του ομίλου Εστίασης με προνομιακές εκπτώσεις σε όλα τα brands του ομίλου**.**

ΙΙ. Εθελοντισμός εργαζομένων

- ✓ «**ΜΠΟΡΟΥΜΕ**» : συγκέντρωση 366 κιβωτίων φαγητού που διανεμήθηκαν στο Κέντρο Υποδοχής & Αλληλεγγύης του Δήμου Αθηναίων.

Το 2017 καταφέραμε να σώσουμε ακόμα περισσότερες μερίδες φαγητού και να αυξήσουμε την επισιτιστική στήριξη προς κοινωφελείς φορείς μέσω του «ΜΠΟΡΟΥΜΕ», προσφέροντας συνολικά **2.174 μερίδες φαγητού.**

- ✓ **Αιμοδοσία**

Το **2017** πραγματοποιήθηκαν δύο συνολικά αιμοδοσίες σε συνεργασία με το Νοσοκομείο Νίκαιας, στις οποίες η συνολική συμμετοχή των ατόμων έφτασε τα 85 και βοηθήσαμε πάνω από 45 συνανθρώπους μας που είχαν ανάγκη για αίμα. Οι αιμοληψίες πραγματοποιήθηκαν στο κεντρικό κτίριο της Διοίκησης στον Δ.Α.Α. ΕΛ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ, με συμμετοχή των εργαζομένων της κεντρικής Διοίκησης του Ομίλου.

Με Υπευθυνότητα για την Αγορά

Ο όμιλος GOODY'S | EVEREST είναι ο μεγαλύτερος όμιλος στον τομέα εστίασης & ψυχαγωγίας στην Ελλάδα, και ένας από τους μεγαλύτερους στην Ευρώπη.

Διαθέτει και διαχειρίζεται μερικές από τις μεγαλύτερες μάρκες στο χώρο της Εστίασης στην Ελλάδα όπως: Goody's Burger House, everest, Flocafe Espresso Room, La Pasteria, Papagallino, Olympus Plaza και το βραβευμένο εστιατόριο Kuzina.

Ο όμιλος GOODY'S | EVEREST διαθέτει τρεις υπερσύγχρονες παραγωγικές μονάδες παραγωγής στην Αττική και τη Θεσσαλονίκη, συνολικής έκτασης 47.800 τ.μ., οι οποίες συνολικά έχουν δυνατότητα παραγωγής 70 τόνων προϊόντων ημερησίως. Στις μονάδες αυτές παράγονται έτοιμα γεύματα (chilled & κατεψυγμένα), προϊόντα κρέατος, σαλάτες & dressings & προϊόντα αρτοζαχαροπλαστικής για τα σήματα του Ομίλου αλλά και για το σύνολο της αγοράς εστίασης. Πρόκειται για πρωτοπόρες εταιρείες στον τομέα του βιομηχανικού catering, που επενδύουν συνεχώς στην έρευνα και ανάπτυξη καινοτόμων και υψηλής ασφάλειας προϊόντων, καθώς και σε πρακτικές σχετικές με την ποιότητα, την υγεία και την ασφάλεια και την προστασία του περιβάλλοντος.

Οι παραγωγικές μονάδες του ομίλου, διαθέτουν πιστοποιημένα Συστήματα Διαχείρισης σύμφωνα με διεθνή πρότυπα, όπως:

- Σύστημα Διαχείρισης Ποιότητας ISO 9001
- Σύστημα περιβαλλοντικής διαχείρισης ISO 14001
- Σύστημα Διαχείρισης της Υγείας και Ασφάλειας OHSAS 18001
- Σύστημα Διαχείρισης Ασφάλειας Τροφίμων ISO 22000
- Διεθνές σύστημα ασφάλειας τροφίμων IFS (higher level score)
- Halal Certificate: Πιστοποίηση ποιότητας βάση θρησκευτικών απαιτήσεων του Ισλαμικού νόμου.

Με περισσότερα από 500 σημεία στην Ελλάδα και το εξωτερικό, ο όμιλος εξυπηρετεί καθημερινά περισσότερους από 300.000 πελάτες. Τα βασικότερα χαρακτηριστικά του ομίλου είναι το πάθος για καινοτομία και η προσήλωση στην ποιότητα των παρεχόμενων προϊόντων και υπηρεσιών, πάντα με επίκεντρο την ικανοποίηση πελάτη. Στρατηγικός στόχος του ομίλου είναι η απόλυτη ικανοποίηση των πελατών της μέσω της παραγωγής ασφαλών τροφίμων και παροχής ολοκληρωμένων υπηρεσιών εστίασης, γευμάτων και προϊόντων, υψηλού επιπέδου ασφάλειας και ποιότητας.

Τα βασικά σημεία σχετικά με τη διασφάλιση της ποιότητας και ασφάλειας τροφίμων είναι:

1. Εφαρμογή και πιστοποίηση διεθνών προτύπων συστημάτων ποιότητας και ασφάλειας τροφίμων

Ο όμιλος εφαρμόζει Συστήματα Διαχείρισης για τα οποία ελέγχεται και πιστοποιείται από ανεξάρτητους φορείς πιστοποίησης. Ειδικότερα, διαθέτει τις παρακάτω πιστοποιήσεις και συνολικά αριθμεί **318 πιστοποιητικά για το 2017 σε όλο το Δίκτυό του**.

- ISO 9001
- OHSAS 18001
- ISO 14001
- ISO 22000
- IFS
- HALAL

2. Σταθερές προδιαγραφές ποιότητας

Οι προδιαγραφές των πρώτων υλών που χρησιμοποιούνται παραμένουν αμετάβλητα υψηλές και σε συμμόρφωση με την εθνική και ευρωπαϊκή νομοθεσία. Επίσης, οι προδιαγραφές των τελικών προϊόντων προς διάθεση στους καταναλωτές παραμένουν σταθερές, μέσω των αυστηρών διαδικασιών διασφάλισης ποιότητας σε όλα τα στάδια, από την αποθήκευση ως την τελική διάθεση.

3. Συστηματικοί έλεγχοι

Καθημερινοί έλεγχοι διενεργούνται σε όλα τα καταστήματα του Ομίλου, σε κάθε κρίσιμο σημείο ελέγχου (CCPs/ OPRPs) και σε όλα τα στάδια, από την παραλαβή των προϊόντων μέχρι και τη διάθεσή τους. Τους ελέγχους πραγματοποιεί κατάλληλα εκπαιδευμένο προσωπικό, σε κάθε βάρδια, διασφαλίζοντας το υψηλό επίπεδο ποιότητας, με στόχο την προστασία της υγείας και ασφάλειας του τελικού καταναλωτή. Όλοι οι έλεγχοι καταγράφονται, ενώ επίσης τηρούνται και τα απαιτούμενα έντυπα του συστήματος ασφάλειας τροφίμων.

4. Τελευταίας τεχνολογίας εξοπλισμός και σύγχρονες υποδομές εγκαταστάσεων

Οι παραγωγικές μονάδες του ομίλου διαθέτουν σύγχρονες υποδομές και τον πλέον καινοτόμο εξοπλισμό και είναι πλήρως αυτοματοποιημένες, εξασφαλίζοντας στο μέγιστο βαθμό την ασφάλεια και ποιότητα των προϊόντων. Επίσης, όλα τα καταστήματα των σημάτων του ομίλου έχουν σχεδιαστεί με τις νέες τάσεις της αρχιτεκτονικής στην εστίαση, ώστε να διασφαλίζουν ένα ευχάριστο και φιλικό περιβάλλον στον καταναλωτή και σε συμμόρφωση με τις απαιτήσεις υγιεινής και ασφάλειας τροφίμων.

5. Εσωτερικές επιθεωρήσεις από εξειδικευμένο και επιστημονικό προσωπικό

Διενεργούνται περισσότερες από 1.000 εσωτερικές επιθεωρήσεις, ετησίως. Εσωτερικοί έλεγχοι και επιθεωρήσεις πραγματοποιούνται στα καταστήματα με καθορισμένη συχνότητα. Ομάδα έμπειρων και εξειδικευμένων επιστημονικών στελεχών, διενεργεί ελέγχους τόσο στα σημεία πώλησης του ομίλου όσο και στις παραγωγικές μονάδες. Στόχος είναι η επιβεβαίωση τήρησης των διαδικασιών και η επαλήθευση των συστημάτων Διαχείρισης Ασφάλειας Τροφίμων και Ποιότητας και της αποτελεσματικότητάς τους. Διενεργούνται εργαστηριακές αναλύσεις και δειγματοληψίες, σε χημικές και μικροβιολογικές παραμέτρους, τόσο από εσωτερικά πλήρως εξοπλισμένα εργαστήρια, όσο από συνεργαζόμενα εξωτερικά διαπιστευμένα εργαστήρια.

6. Αξιολόγηση και προσεκτική επιλογή των προμηθευτών και των πρώτων υλών των προϊόντων

Ο όμιλος GOODY'S | EVEREST συνεργάζεται με τους μεγαλύτερους και πιο αξιόπιστους παραγωγούς σε Ευρώπη και Ελλάδα, διατηρώντας μακροχρόνιες σχέσεις εμπιστοσύνης. Οι προμηθευτές, με τους οποίους συνεργάζεται ο όμιλος, παρέχουν πρώτες και βοηθητικές ύλες, υλικά συσκευασίας, εμπορεύματα, ανταλλακτικά και διάφορα αναλώσιμα.

Ο όμιλος διατηρεί αρχείο εγκεκριμένων προμηθευτών, το οποίο αναφέρει τον προμηθευτή, το προσφερόμενο προϊόν ή την παρεχόμενη υπηρεσία, το ιστορικό συνεργασίας, καθώς και τα αποτελέσματα της αξιολόγησης του προμηθευτή.

7. Αυστηροί εργαστηριακοί έλεγχοι σε κάθε στάδιο της παραγωγικής διαδικασίας

Ετησίως διενεργούνται πάνω από 55.000 εργαστηριακοί έλεγχοι σε τρόφιμα, για την επαλήθευση κανόνων ατομικής υγιεινής και για θέματα καθαριότητας.

8. Συνεχής εκπαίδευση προσωπικού

Μια ομάδα έμπειρων, ειδικευμένων επιστημονικών στελεχών εκπαιδεύει κάθε χρόνο πλήθος εργαζόμενων σε θέματα υγιεινής και ασφάλειας τροφίμων, στις οδηγίες εργασίας και στο σύστημα HACCP. Μετά τις εκπαιδεύσεις, διεξάγονται εξετάσεις με κριτήρια επιτυχίας.

9. Αποτελεσματική διαχείριση επικοινωνίας με τους καταναλωτές και πελάτες

Η γνώμη των καταναλωτών και των πελατών μας είναι πολύ σημαντική για τον Όμιλο. Σε αυτό το πλαίσιο, διατηρείται ανοιχτή γραμμή επικοινωνίας, ώστε να υπάρχει άμεση διαχείριση τυχόν παραπόνων με παρεμβάσεις και διορθωτικές ενέργειες, σε όλα τα πεδία δραστηριοτήτων.

10. Διαρκής βελτίωση συστημάτων, μέσω της ετήσιας ανασκόπησης.

Τα Συστήματα Διαχείρισης Ποιότητας που εφαρμόζονται στον όμιλο, παρέχουν το πλαίσιο μέσα στο οποίο ανταλλάσσεται και μεταφέρεται τεχνογνωσία, χρησιμοποιούνται μετρήσιμοι δείκτες αποδοτικότητας και παράλληλα διαχέεται σε όλους η πελατοκεντρική αντίληψη και κουλτούρα του Ομίλου.

Σε ετήσια βάση διενεργείται ανασκόπηση όλων των δεικτών ποιότητας και ορίζονται τα νέα δεδομένα και στάδια βελτίωσης σε συνεργασία με όλα τα εμπλεκόμενα τμήματα.

Έρευνα και Ανάπτυξη

Οι παραγωγικές μονάδες του ομίλου ενεργοποιούνται δυναμικά σε έναν συνεχώς αναπτυσσόμενο εμπορικό κλάδο εστίασης, αυτόν της παραγωγής και διάθεσης έτοιμων γευμάτων (κατεψυγμένων και chilled), σε ατομικές συσκευασίες ή συσκευασίες μαζικών για εξυπηρέτηση πελατών σε ζεστές γωνιές super market, μπουφέ και εστιατόρια ξενοδοχείων και εκδηλώσεις catering, επεκτείνοντας με αυτόν τρόπο ακόμη περισσότερο το φάσμα των δραστηριοτήτων τους. Από το 2016, στις παραγωγικές μονάδες του Ομίλου έχει αναπτυχθεί και εφαρμόζεται η μέθοδος της προστατευτικής ατμόσφαιρας στην παρασκευή γευμάτων, έχοντας επενδύσει σε σύγχρονο εξοπλισμό, ειδικές συσκευασίες και φιλμ. Κατά τη διαδικασία παρασκευής γευμάτων σε προστατευτική ατμόσφαιρα, γίνεται έγχυση αδρανών αερίων στη συσκευασία του προϊόντος που συμβάλλουν στην προστασία της ποιότητας και ασφάλειας του προϊόντος, καθιστώντας το διατηρήσιμο για περισσότερο διάστημα.

Περιβαλλοντική Υπευθυνότητα

Για τον όμιλο GOODY'S | EVEREST η προστασία του περιβάλλοντος αποτελεί προτεραιότητα, καθώς είναι συνυφασμένη με την υπεύθυνη λειτουργία του. Ο όμιλος αναλαμβάνει δράσεις για τη μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος, σε όλους τους τομείς δραστηριοτήτων του, έχοντας αφουγκραστεί και τις περιβαλλοντικές ανησυχίες των ενδιαφερομένων μερών του.

Απόσπασμα Περιβαλλοντικής Πολιτικής

Ο όμιλος GOODY'S | EVEREST, λαμβάνοντας υπόψη τις αρχές της «αειφόρου ανάπτυξης», εφαρμόζει και βελτιώνει σε μόνιμη βάση Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης μέσω του οποίου θέτει συγκεκριμένους σκοπούς και στόχους για :

- Τη μείωση της κατανάλωσης φυσικών πόρων και ενέργειας,

- την πρόληψη της ρύπανσης του περιβάλλοντος μέσω σχεδιασμού των λειτουργιών της, με κριτήρια ελαχιστοποίησης, επαναχρησιμοποίησης και ανακύκλωσης των υλικών παραγωγής και αναλωσίμων,
- την ανακύκλωση, επαναχρησιμοποίηση καθώς και την ασφαλή αποθήκευση, μεταφορά & διάθεση των στερεών αποβλήτων / παραπροϊόντων,
- την ελεγχόμενη διαχείριση των αέριων εκπομπών και των παραγόμενων υγρών αποβλήτων.

Ο όμιλος GOODY'S | EVEREST, έχει καθιερώσει συγκεκριμένες διαδικασίες παρακολούθησης και ελέγχου σε όλο το εύρος των δραστηριοτήτων του, σχετικά με:

- Τα παραγόμενα στερεά απόβλητα,
- την ποιότητα των υγρών αποβλήτων,
- τις αέριες εκπομπές,
- το θόρυβο που προκαλείται από τη λειτουργία των παραγωγικών μονάδων και
- την κατανάλωση ενέργειας, των καυσίμων και του νερού.

Τα στοιχεία που προκύπτουν από τις μετρήσεις των παραπάνω διαδικασιών, αξιολογούνται από τον Υπεύθυνο Περιβαλλοντικής Διαχείρισης και σε συνεργασία με τα αρμόδια στελέχη, ανάλογα πάντα με τα εκάστοτε συμπεράσματα, υλοποιούνται οι απαραίτητες προληπτικές ή/διορθωτικές ενέργειες.

Καθώς η κλιματική αλλαγή αποτελεί ένα παγκόσμιο φαινόμενο με σημαντικές συνέπειες ο όμιλος καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια μείωσης του περιβαλλοντικού αποτυπώματός του. Στο πλαίσιο αυτό, παρακολουθούνται συγκεκριμένοι περιβαλλοντικοί δείκτες, με στόχο την αποτελεσματική καταγραφή των περιβαλλοντικών επιδόσεων τόσο των παραγωγικών μονάδων (OLYMPIC CATERING και HELLENIC CATERING), όσο και των καταστημάτων εστίασης που διαχειρίζεται αποκλειστικά.

1. Κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας

Κατανάλωση ρεύματος	2016				2017			
	OLYMPIC CATERING	HELLENIC CATERING	ΚΑΤ/ΤΑ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	ΣΥΝΟΛΟ ΟΜΙΛΟΥ	OLYMPIC CATERING	HELLENIC CATERING	ΚΑΤ/ΤΑ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	ΣΥΝΟΛΟ ΟΜΙΛΟΥ
Κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας (σε MWh)	3.133,23	12.477,45	33.151,97	48.762,65	2.795,81	12.598,84	33.424,46	48.819,11

Αέριοι ρύποι

Στον όμιλο GOODY'S | everest ακολουθείται συγκεκριμένη διαδικασία παρακολούθησης των αερίων εκπομπών, οι οποίες προκαλούνται από τη λειτουργία:

- Των καυστήρων πετρελαίου.
- Των ψυκτικών συγκροτημάτων.

Κατανάλωση νερού

Η παρακολούθηση της κατανάλωσης νερού πραγματοποιείται με συγκεκριμένο τρόπο και μέσω της αξιολόγησης του συνόλου των σχετικών στοιχείων, σε μηνιαία βάση.

Κατανάλωση Νερού σε m^3	2016				2017			
	OLYMPIC CATERING	HELLENIC CATERING	ΚΑΤ/ΤΑ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	ΣΥΝΟΛΟ ΟΜΙΛΟΥ	OLYMPIC CATERING	HELLENIC CATERING	ΚΑΤ/ΤΑ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	ΣΥΝΟΛΟ ΟΜΙΛΟΥ
Δίκτυο Ύδρευσης	11.790,00	92.187,00	189.522,00	293.499,00	12.596,00	93.608,00	186.170,00	292.374,00

Στις παραγωγικές εγκαταστάσεις της HELLENIC CATERING σε Σίνδο και Παλλήνη, το ποσοστό της ποσότητας νερού που απορρίφθηκε στον βιολογικό καθαρισμό, ήταν περίπου 52% το 2016 και περίπου 49% το 2017, της συνολικής ποσότητα νερού που χρησιμοποιήθηκε στην παραγωγική διαδικασία.

Διαχείριση αποβλήτων

Βασική επιδίωξη του Ομίλου, αποτελεί η ορθολογική διαχείριση των αποβλήτων, τα οποία προκύπτουν από την παραγωγική διαδικασία. Προς την κατεύθυνση αυτή, κάθε δυνατή προσπάθεια καταβάλλεται, ώστε το μεγαλύτερο ποσοστό των αποβλήτων να ανακυκλώνεται. Όλα τα απόβλητα, ανάλογα με το είδος τους, συλλέγονται σε κατάλληλους κάδους ή σε συγκεκριμένους χώρους από όπου παραλαμβάνονται από αδειοδοτημένους υπεργολάβους διαχείρισης αποβλήτων. Τα στερεά απόβλητα συλλέγονται σε κατάλληλους περιέκτες, ανά κατηγορία στερεού αποβλήτου. Η αποκομιδή τους γίνεται με ελεγχόμενο τρόπο ανάλογα πάντα με τις επιμέρους προκαθορισμένες εναλλακτικές λύσεις, οι οποίες κατηγοριοποιούνται στις παρακάτω μεθόδους:

- Επιστροφή στον προμηθευτή
- Επαναχρησιμοποίηση (από τις εταιρείες του ομίλου)
- Διάθεση προς ανακύκλωση
- Αποκομιδή (ως απορρίμματα)

Πιο συγκεκριμένα, αναφορικά με τα απόβλητα της OLYMPIC CATERING, το 47% των παραγόμενων αποβλήτων του 2016 και το 46% των αποβλήτων του 2017, δόθηκαν στις κατάλληλες δομές του Διεθνούς Αερολιμένα Αθηνών (ΑΙΑ) προς ανακύκλωση και αφορούν τις κατηγορίες πλαστικό, χαρτί, μέταλλο, ξύλο και γυαλί.

Μέθοδος διαχείρισης αποβλήτων Ποσότητες (%)	2016		2017	
	OLYMPIC CATERING	HELLENIC CATERING	OLYMPIC CATERING	HELLENIC CATERING
Ανακύκλωση	47%	26%	46%	19%
ΧΥΤΑ	54%	74%	54%	81%

Οι παραγωγικές μονάδες της HELLENIC CATERING συνεργάζονται επίσης με αδειοδοτημένες εταιρείες για την ανακύκλωση των παραγόμενων αποβλήτων τους.

Στα καταστήματα του Ομίλου, η ανακύκλωση πραγματοποιείται σε συνάρτηση με τις υποδομές του εκάστοτε δήμου, στα διοικητικά όρια του οποίου λειτουργεί το κατάστημα. Οι εργαζόμενοι και κυρίως οι πελάτες ενθαρρύνονται να τοποθετούν τα απορρίμματα στους ειδικούς κάδους ανακύκλωσης, οι οποίοι στη συνέχεια μεταφέρονται στους αντίστοιχους κάδους του εκάστοτε δήμου. Σημειώνεται επίσης, ότι στα καταστήματα ανακυκλώνεται το σύνολο των ποσοτήτων των μαγειρικών ελαίων. Πιο συγκεκριμένα, το 2016 δόθηκαν προς ανακύκλωση 219 τόνοι, ενώ το 2017, 161 τόνοι μαγειρικών ελαίων.

Υπευθυνότητα για την Κοινωνία

I. Στήριξη παιδιών

❖ GOODY'S/ArGOODaki

Στα Goody's Burger House η Εταιρική Υπευθυνότητα αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι της φιλοσοφίας και της κουλτούρας τους. Οι ενέργειες που υλοποιεί η εταιρεία διακρίνονται για τη διαχρονικότητα, την ευαισθησία και την καινοτομία τους. Η εταιρεία παραμένει πιστή στο στόχο της να στηρίζει τους συνανθρώπους μας που αντιμετωπίζουν προβλήματα δημιουργώντας συμμαχίες με φορείς / οργανισμούς και ενεργοποιώντας το σύνολο της αλυσίδας των συνεργατών, του δικτύου καταστημάτων και των πελατών της.

Το 2017, το ArGOODaki, ο πλέον αναγνωρισμένος θεσμός κοινωνικής προσφοράς και αγάπης, ολοκλήρωσε το έργο του για 16η χρονιά, στηρίζοντας το Σωματείο «Αντιμετώπιση Παιδικού Τραύματος» μέσω της προσφοράς ιατρικού εξοπλισμού στη Μονάδα Αυξημένης Φροντίδας Νεογνών του Νοσοκομείου Παίδων «Η Αγία Σοφία» και στην Α' Παιδιατρική Κλινική.

- **EVEREST/Δεκατιανό στα σχολεία**

Το 2017 η EVEREST, συμμετείχε για δεύτερη χρονιά στο πρόγραμμα «Δεκατιανό στο Σχολείο» των Υπουργείων Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων προσφέροντας το παραδοσιακό κουλούρι Θεσσαλονίκης, σε περίπου 11.500 μαθητές, 68 δημοτικών σχολείων και νηπιαγωγείων. Το Πρόγραμμα «Δεκατιανό στο Σχολείο» αφορά στη δωρεάν διανομή δεκατιανού σε μαθητές δημοτικών σχολείων και νηπιαγωγείων και επιδιώκει να αντιμετωπίσει και να εξυπηρετήσει ανάγκες σίτισης ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού, όπως είναι οι μαθητές.

Η EVEREST, μέσω της στην πρωτοβουλίας «Δεκατιανό στο Σχολείο», στηρίζει έμπρακτα ένα σημαντικό τμήμα της μαθητικής κοινότητας. Η συνεισφορά στην κοινωνία και ιδιαίτερα στα παιδιά αποτελεί για την εταιρεία δομικό στοιχείο της φιλοσοφίας της και πρωταρχικό της μέλημα.

- **LA PASTERIA/Make a wish**

Για 9η συνεχή χρονιά, το LA PASTERIA υποστήριξε το Make A Wish Ελλάδας, πραγματοποιώντας τις ευχές των παιδιών και φιλοξενώντας τα μαζί με τις οικογένειές τους στα εστιατόρια LA PASTERIA. Το Make A Wish είναι μία ΜΚΟ η οποία στηρίζεται αποκλειστικά σε χορηγίες και δωρεές ιδιωτών και εταιρειών, χωρίς να λαμβάνει κρατική επιχορήγηση. Το 2017 στη LA PASTERIA πραγματοποιήθηκαν 10 ευχές.

II. Φιλοξενία και υποστήριξη Κοινωνικών δράσεων από καταστήματα του ομίλου

Πέραν των προγραμμάτων που υποστηρίζονται κεντρικά από τις μάρκες του ομίλου μας, τα ίδια τα καταστήματά μας φιλοξενούν και συμμετέχουν σε δράσεις που διοργανώνονται σε τοπικό επίπεδο.

- Δημιουργία σετ με είδη προσωπικής υγιεινής για γυναίκες πρόσφυγες με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα της Γυναίκας (Flocafe Espresso Room Γλυφάδας)
- Υποστήριξη της δράσης αναδιαμόρφωσης του 132ου Δημοτικού Σχολείου Γκράβας από την ΜΚΟ Ethelon (EVEREST Γκράβας)
- Συλλογή αγαθών για τους πλημμυροπαθείς της Μάνδρας Αττικής σε συνεργασία με την ΜΚΟ Ethelon και το ΔΕΣΜΟ. Τέσσερα καταστήματα Flocafe Espresso Room & 5 καταστήματα La Pasteria λειτούργησαν ως collection points για είδη πρώτης ανάγκης.
- Υποστήριξη δράσεων της ΜΚΟ Ethelon για την Παγκόσμια Ημέρα Εθελοντισμού

III. Χορηγία εκδηλώσεων με θέμα την εκπαίδευση και την νεανική επιχειρηματικότητα

Ο όμιλος συνεργάζεται με φορείς και άλλες εταιρείες για την υποστήριξη εκδηλώσεων και ημερίδων με στόχο την εκπαίδευση και την ενίσχυση των νέων. Ενδεικτικά το 2017 ο όμιλος έχει υποστηρίξει τις παρακάτω διοργανώσεις:

- TEDxAthens, TEDxPiraeus, TEDxPanteion
- Συνέδριο Erasmus Student Network
- Coding School, **εκπαίδευση** και **εξειδίκευση** νέων σε νέες τεχνολογίες και δικτύωση με την **αγορά εργασίας που διοργανώνεται από το kariera.gr, το Athens Tech College & τη Microsoft Hellas**
- MIT Enterprise Forum & R School της Microsoft Hellas
- Τελετή Απονομής SOCIAL IMPACT AWARDS GREECE 2017 (βραβεία κοινωνικής επιχειρηματικότητας).

- Εκδηλώσεις του Kariera.gr όπως το «Developers Day» (ημέρα καριέρας για IT developers), οι «Ημέρες Καριέρας» και «Voxxedays»
- Εκπαιδεύσεις του Σώματος Ελλήνων Οδηγών

IV. Ενίσχυση κοινωνικά ευάλωτων ομάδων

- Έκπτωση σε ανέργους: Ο όμιλος στηρίζει έμπρακτα τους ανέργους για 6η συνεχή χρονιά προσφέροντάς τους έκπτωση 10% σε κάθε επίσκεψή τους σε όλα τα καταστήματα. Η ειδική αυτή οικονομική προσφορά εντάσσεται στην πρωτοβουλία του ΟΑΕΔ για παροχή ειδικών τιμών στους κατόχους κάρτας ανεργίας.
- Ανακαίνιση των χώρων του Κοινωνικού Ξενώνα του Πανελλήνιου Συλλόγου Παραπληγικών (ΠΑΣΠΑ).
- Χορηγία του Careerfair 4all («Πρώτη Ημέρα Καριέρας για Άτομα με Αναπηρία») για τη στήριξη ατόμων με αναπηρία.
- Mentoring από εργαζόμενους του ομίλου στους εργαζομένους του κοινωνικού καφέ «Myrtillo», στο οποίο εργάζονται σχεδόν αποκλειστικά άτομα από ευπαθείς ομάδες, σε θέματα οργάνωσης και λειτουργίας.
- Προσφορά 4.200 κιλών τροφίμων στην Τράπεζα Τροφίμων για την κάλυψη αναγκών σίτισης ευπαθών ομάδων.

10.2 Όμιλος ATTICA

ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟ ΜΟΝΤΕΛΟ – ΑΞΟΝΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ - ΟΡΓΑΝΩΣΗ

Επιχειρηματικό μοντέλο

«Η παροχή υψηλής ποιότητας υπηρεσιών θαλάσσιας μεταφοράς που ξεπερνούν τις προσδοκίες της αγοράς μέσω επιβατηγών οχηματαγωγών πλοίων ναυπηγημένων από τον όμιλο. Πλοία του ομίλου αποτελούν σημείο αναφοράς στον παγκόσμιο ναυπηγικό χάρτη και αναβαθμίζουν το προσφερόμενο προϊόν με ολοκληρωμένες ταξιδιωτικές εμπειρίες.

Κεντρικό σημείο του «επιχειρείν» στον όμιλο αποτελεί η βιώσιμη ανάπτυξη με υπευθυνότητα, σεβασμό στο περιβάλλον, στους εργαζομένους, στους κοινωνικούς εταίρους καθώς και η διαρκής ενίσχυση της ποιότητας του προϊόντος με προσωποποιημένη υπηρεσία σε κάθε πελάτη του ομίλου».

Στρατηγικοί Άξονες Ανάπτυξης

Ως στρατηγικούς άξονες ανάπτυξης ο όμιλος καθόρισε τους εξής:

- Να αποτελεί την πρώτη επιλογή του πελάτη,
- Να προσφέρει αξιόπιστες υπηρεσίες και να βελτιώνει διαρκώς την ποιότητα του προϊόντος του,
- Να δημιουργεί σχέσεις καλής πίστης και μακροχρόνιας συνεργασίας με τους πελάτες, τους συνεργάτες και τις τοπικές κοινωνίες,
- Να διαχειρίζεται υπεύθυνα τους πόρους του ομίλου, συμμετέχοντας ενεργά στην υγιή, βιώσιμη και κερδοφόρα ανάπτυξη του.

Οργανωτική Δομή

Οι λειτουργίες του ομίλου ATTICA υποστηρίζονται από τρεις (3) επιτελικές Διευθύνσεις (Ναυτιλιακής Εκμετάλλευσης – Χρηματοοικονομικών και Εμπορικής Εκμετάλλευσης).

Το έργο της Επιτελικής Διεύθυνσης Ναυτιλιακής Εκμετάλλευσης υποστηρίζεται από τις Διευθύνσεις Τεχνικής Υποστήριξης, Ηλεκτρολογικής / Ηλεκτρονικής Υποστήριξης, Ναυτιλιακής Διαχείρισης, και Διασφάλισης Ποιότητας & Περιβάλλοντος.

Το έργο της Επιτελικής Διεύθυνσης Χρηματοοικονομικών υποστηρίζεται από την Οικονομική Διεύθυνση, τη Διεύθυνση Προμηθειών & Εφοδιασμού και την Διεύθυνση Πληροφορικής & Τηλεπικοινωνιών.

Το έργο της Επιτελικής Διεύθυνσης Εμπορικής Εκμετάλλευσης υποστηρίζεται από τη Διεύθυνση Εξυπηρέτησης Πελατών & Εκμετάλλευσης Ξενοδοχείου, τη Διεύθυνση Πωλήσεων Γραμμών Εξωτερικού, τη Διεύθυνση Πωλήσεων Γραμμών Εσωτερικού και τη Διεύθυνση Marketing.

Πέραν των ανωτέρω Επιτελικών Διευθύνσεων, οι εργασίες του Ομίλου υποστηρίζονται επίσης από τη Νομική Διεύθυνση, τη Διεύθυνση Ανθρώπινου Δυναμικού και τη Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου.

Πολιτικές που εφαρμόζει ο όμιλος ATTICA και αποτελέσματα αυτών

Εταιρική Υπευθυνότητα και Διοίκηση

Ο όμιλος ATTICA δίνει μεγάλη έμφαση σε θέματα Εταιρικής Υπευθυνότητας. Ειδικότερα:

- Στόχος μας είναι το σύνολο της καθημερινής μας δραστηριότητας να γίνεται Υπεύθυνα
- Επιχειρούμε τη διάχυση της έννοιας της Υπευθυνότητας στους εργαζομένους μας
- Ενσωματώνουμε την Υπευθυνότητα στις καθημερινές μας πρακτικές Διοίκησης
- Επιδιώκουμε την επιχειρηματική μας ανάπτυξη παράλληλα με την ανάπτυξη των συνεργατών μας και την στήριξη των τοπικών κοινωνιών
- Καλλιεργούμε ένα εργασιακό περιβάλλον με κλίμα σεβασμού, ισότητας, ασφάλειας και αξιοκρατίας. Προσπαθούμε να παρέχουμε τις καλύτερες δυνατές συνθήκες εργασίας και εξέλιξης
- Ενσωματώνουμε αρχές βιώσιμης ανάπτυξης στις διαδικασίες μας και εφαρμόζουμε περιβαλλοντικά ορθές επιχειρηματικές πρακτικές

Ο όμιλος ATTICA είναι η 1η εταιρεία στον κλάδο της επιβατηγού ναυτιλίας παγκοσμίως που εκδίδει Απολογισμό Εταιρικής Υπευθυνότητας με βάση τις κατευθυντήριες οδηγίες GRI Standards του Global Reporting Initiative. Η Διοίκηση εργάζεται καθημερινά στην εμπέδωση της Υπευθυνότητας στον όμιλο ATTICA πραγματοποιώντας σειρά ενεργειών, από τις οποίες ενδεικτικά αναφέρουμε:

- Την πραγματοποίηση της Ετήσιας Συνάντησης μας για την Εταιρική Υπευθυνότητα, για 3η συνεχόμενη χρονιά.
- Τη διενέργεια ηλεκτρονικού σεμιναρίου (e learning) δίνοντας την ευκαιρία σε όλους τους εργαζομένους μας στη ξηρά να εξοικειωθούν με τις αρχές και πρακτικές Εταιρικής Υπευθυνότητας.
- Την πρόσληψη εξωτερικού Συμβούλου ο οποίος οργάνωσε τις δράσεις μας και βοήθησε στον καθορισμό της στρατηγικής μας για την τριετία 2018 - 2020. Η στρατηγική μας προέκυψε μετά από μελέτη της υπάρχουσας κατάστασης και στη συνέχεια τη δημιουργία ομάδων εργασίας με τη συμμετοχή των εργαζομένων μας, όπου καθορίστηκαν συγκεκριμένες δράσεις για κάθε Ενότητα και ορίστηκαν οι υπεύθυνοι των δράσεων.

Οι εργαζόμενοί μας

Η επιχειρηματική μας επιτυχία είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με τους εργαζόμενους μας και ως εκ τούτου πολιτική μας είναι η καλλιέργεια ενός εργασιακού περιβάλλοντος που διασφαλίζει κλίμα σεβασμού, ισότητας, ασφάλειας και αξιοκρατίας.

Ο όμιλος ATTICA στις 31/12/2017 απασχολούσε 1.018 άτομα (1.058 άτομα στη χρήση 2016) και η εταιρεία 2 άτομα (2 άτομα στη χρήση 2016).

Το 100% των εργαζομένων μας εργάζονται με συμβάσεις πλήρους απασχόλησης και το 90,5% των εργαζομένων μας στην ξηρά έχουν συμβάσεις αορίστου χρόνου. Ως εκ τούτου ο μέσος όρος παραμονής των εργαζομένων στον όμιλο μας υπερβαίνει τα 14 έτη.

Κύρια δέσμευσή μας αποτελεί η ισότιμη αντιμετώπιση των εργαζόμενών μας και η επαγγελματική τους ανάπτυξη να εξαρτάται αποκλειστικά από την απόδοση και τις ικανότητές τους. Το 2017 δημιουργήσαμε Πλαίσιο Αξιολόγησης Δεξιοτήτων και Ανάδειξης Στελεχών με σκοπό να εμπλουτίζουμε διαρκώς τις ικανότητες και τις γνώσεις των στελεχών μας.

Ιδιαίτερη σημασία δίνεται στην ισότιμη αντιμετώπιση των γυναικών καθώς το συνολικό ποσοστό των γυναικών στα γραφεία και στα πλοία είναι 53,2% και 5,4% αντίστοιχα. Επίσης δεν υπήρξε κανένα παράπονο ή καταγγελία για παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Βασική μας προτεραιότητα είναι η δημιουργία ασφαλούς περιβάλλοντος εργασίας στα πλοία και στα γραφεία μας. Για το λόγο αυτό πραγματοποιούμε συνεχείς εκπαιδεύσεις σε θέματα Υγείας, Υγιεινής & Ασφάλειας. Δεν υπάρχουν εργαζόμενοι με υψηλή πιθανότητα ασθενειών που σχετίζονται με την εργασία τους, ενώ δεν υπήρξε οποιαδήποτε επαγγελματική ασθένεια στους εργαζομένους μας. Το 2017 δεν υπήρξε κανένα θανατηφόρο ατύχημα, ενώ σημειώθηκαν 14 ελαφροί τραυματισμοί σε μέλη του πληρώματος μας.

Παράλληλα επενδύουμε στους ανθρώπους μας, δίνοντας ουσιαστικές δυνατότητες εκπαίδευσης και ανάπτυξης έτσι ώστε να παρέχονται οι καλύτερες δυνατές συνθήκες εργασίας και εξέλιξης. Το 2017 πραγματοποιήσαμε συνολικά 5.221 ώρες εκπαίδευσης με μέσο όρο ωρών εκπαίδευσης ανά εργαζόμενο στην ξηρά και στη θάλασσα 24,8 και 0,3 αντίστοιχα. Επίσης θεσμοθετήσαμε την «Εκπαιδευτική μετακίνηση εργαζομένου», με στόχο την ενίσχυση των δεξιοτήτων των εργαζομένων μας.

Στα πλαίσια της καλλιέργειας της εθελοντικής προσφοράς στους εργαζόμενους μας:

- Υλοποιήσαμε για 9η συνεχή χρονιά το Πρόγραμμα Κοινωνικής Ευθύνης «Δεσμοί Αίματος» συγκεντρώνοντας 70 μονάδες αίματος από εθελοντές αιμοδότες εργαζομένους μας στα γραφεία και στα πλοία
- Συμμετείχαμε στον 1ο φιλανθρωπικό αγώνα No Finish Line καλύπτοντας συνολικά 776 χιλιόμετρα και κατακτώντας τη 2η θέση στην κατηγορία μας και την 9η στη γενική κατάταξη των 48 ομάδων που συμμετείχαν.

Επιπλέον έχοντας ως στόχο το να λειτουργούμε σε ένα περιβάλλον ενιαίας κουλτούρας και να διατηρούμε ένα υψηλό επίπεδο ποιότητας και επαγγελματισμού, διενεργήσαμε Έρευνα Ικανοποίησης Εργαζομένων Γραφείου και Πλοίων και επικαιροποιήσαμε τον «Κανονισμό Επαγγελματικής Συμπεριφοράς & Δεοντολογίας».

Για την Κοινωνία

Επιδιώκουμε την επιχειρηματική μας ανάπτυξη έχοντας κατά νου την ανάπτυξη της χώρας και των συνεργατών μας και τη στήριξη των τοπικών κοινωνιών που επηρεάζονται από τις δραστηριότητες μας, ώστε να συμβάλλουμε στη βελτίωση της ποιότητας ζωής και της ευημερίας της κοινωνίας.

Στο πλαίσιο αυτό, εντός του 2017:

- Πιστοποιήσαμε 3 πλοία (Blue Star 2, Blue Galaxy, Superfast XI) με το πρότυπο "We do local" για την υποστήριξη των τοπικών προμηθευτών και προϊόντων της πατρίδας μας
- Υποστηρίξαμε πάνω από 60 οργανισμούς και κοινωφελή ιδρύματα
- Εκδώσαμε εκπτωτικά εισιτήρια για περιβαλλοντικές, κοινωνικές, αθλητικές και δράσεις υγείας
- Προβήκαμε σε χορηγίες και δωρεές σε κοινωνικούς εταίρους και φιλανθρωπικούς οργανισμούς
- Παρείχαμε εκπτώσεις στους σεισμοπαθείς Λέσβου και Κω.

- Παρείχαμε ειδικές εκπτώσεις για 2η χρονιά στους επισκέπτες των νησιών που δέχθηκαν έντονες προσφυγικές ροές τα τελευταία 3 χρόνια με στόχο την τόνωση της τουριστικής τους κίνησης
- Διενεργήσαμε για 3η συνεχόμενη χρονιά σεμινάρια σε περισσότερα από 500 άτομα σε Τήλο, Σαντορίνη, Πάρο και Αμοργό. Είμαστε ιδιαίτερα υπερήφανοι γιατί μέσω του προγράμματος δημιουργήθηκε η Εθελοντική Διασωστική Ομάδα Κρίσεων (ΕΔΟΚ) Αμοργού, η οποία προσφέρει από το 2015 σημαντικό διασωστικό έργο, ιδιαίτερα κατά τη διάρκεια της προσφυγικής κρίσης.

Στο πλαίσιο της Κοινωνίας δίνουμε ιδιαίτερη βαρύτητα στις συνεργασίες μας με τους Προμηθευτές. Ο όμιλος ATTICA επιλέγει τους προμηθευτές με υπευθυνότητα και δίνει προτεραιότητα σε τοπικούς και εγχώριους προμηθευτές καθώς και στις μακροχρόνιες συνεργασίες που έχουν αναπτυχθεί.

Παράλληλα αποστέλλουμε Ερωτηματολόγιο Διασφάλισης Ποιότητας & Περιβάλλοντος στους προμηθευτές μας, με το οποίο καταγράφουμε και αξιολογούμε ζητήματα όπως: Διασφάλιση ασφάλειας τροφίμων από την παραγωγή μέχρι την κατανάλωση (ISO 22000), Ανάπτυξη και εφαρμογή συστήματος διαχείρισης της ποιότητας (ISO 9001), Αναγνώριση και διαχείριση των περιβαλλοντικών επιπτώσεών τους (ISO 14001), Διαχείριση ελαττωματικών και επιστρεφόμενων προϊόντων και Διαδικασίες αγοράς πρώτων υλών.

Ο όμιλος ATTICA αναγνωρίζει την ανάγκη να επιλέγει τους προμηθευτές του με υπευθυνότητα. Αναγνωρίζουμε ότι έχουμε την ηθική υποχρέωση να επηρεάζουμε θετικά την εφοδιαστική αλυσίδα μας και να προωθούμε τις αρχές της Εταιρικής Υπευθυνότητας στους προμηθευτές μας, καθώς επηρεάζουν σημαντικά την υπεύθυνη λειτουργία μας.

Για τους Επιβάτες μας

Δεσμευόμαστε να τους προσφέρουμε την καλύτερη δυνατή ταξιδιωτική εμπειρία και να ανταποκρινόμαστε στις ανάγκες και προσδοκίες τους κατά τη διάρκεια του ταξιδιού τους.

Στο πλαίσιο αυτό εντός του 2017:

- Ενημερώσαμε τους επιβάτες μας και συμβάλαμε στην ευαισθητοποίησή τους σε θέματα που αφορούν το περιβάλλον, τον εθελοντισμό και την υγεία με την προβολή σχετικών μηνυμάτων μέσω των digital monitors που διαθέτει το σύνολο των πλοίων του στόλου μας.
- Συνεχίσαμε να επικοινωνούμε τα προϊόντα και τις υπηρεσίες μας με υπευθυνότητα με αποτέλεσμα την ορθή ενημέρωση και την μηδενική ύπαρξη περιστατικού μη συμμόρφωσης με κανονισμούς και προαιρετικούς κώδικες marketing, διαφήμισης, προώθησης, πληροφόρησης και σήμανσης προϊόντων και υπηρεσιών.
- Πραγματοποιήσαμε 2 έρευνες αγοράς αναφορικά με την ικανοποίηση των πελατών μας προκειμένου να αφουγκραστούμε τις ανάγκες τους και να βελτιώσουμε ακόμα περισσότερο το επίπεδο εξυπηρέτησης τους.
- Επεκτείναμε την υπηρεσία “pure cabin” σε 2 ακόμα πλοία του Ομίλου. Οι καμπίνες “pure” προσφέρουν βελτιωμένες συνθήκες διαμονής σε επιβάτες με ευαισθησία στα αιωρούμενα σωματίδια, χάρη στο σύστημα που διαθέτουν για τον καθαρισμό του αέρα και των επιφανειών. Αξίζει να σημειώσουμε ότι υπήρξαμε η πρώτη Ναυτιλιακή εταιρεία παγκοσμίως που διαθέτει καμπίνες πρωτοποριακής τεχνολογίας pure.
- Επεκτείναμε την υπηρεσία PET KENNELS με την τοποθέτηση 20 ακόμα ειδικών χώρων φιλοξενίας για κατοικίδια.
- Πετύχαμε την τήρηση των ωρών αναχωρήσεων των πλοίων μας σε ποσοστό πάνω από το 90%.

Για το Περιβάλλον

Πολιτική μας είναι η ενσωμάτωση αρχών βιώσιμης ανάπτυξης στις διαδικασίες μας και να εφαρμόζουμε περιβαλλοντικά ορθές επιχειρηματικές πρακτικές, ώστε να περιορίζουμε στο μέτρο του εφικτού, το περιβαλλοντικό αποτύπωμα του ομίλου ATTICA. Ο όμιλος ATTICA ακολουθεί τις δεσμεύσεις του Οικουμενικού Συμφώνου των Ηνωμένων Εθνών.

1. Ποιότητα Αέρα και Ενέργεια

Ο όμιλος ATTICA λειτουργεί και διεξάγει τις δραστηριότητες του με τρόπο υπεύθυνο. Στο πλαίσιο αυτό:

- Καταγράφουμε τις περιβαλλοντικές μας επιδόσεις,
- Έχουμε εφοδιάσει όλα τα πλοία μας με πιστοποιητικό ενεργειακής απόδοσης,
- Έχουμε ορίσει αξιωματικούς υπεύθυνους για τις περιβαλλοντικές πρακτικές σε όλα μας τα πλοία,
- Συζητούμε θέματα προστασίας του περιβάλλοντος κατά τη διάρκεια συναντήσεων της επιτροπής Ασφάλειας κάθε πλοίου,

Επίσης, ο όμιλος μας διαχειρίζεται το κλιματικό του αποτύπωμα, επιχειρεί να μειώσει την επίδραση στη στοιβάδα του όζοντος και στην ατμόσφαιρα καθώς και να ελέγξει τα επίπεδα θορύβου. Ειδικότερα:

- Προκειμένου να αναγνωρίσουμε τις πηγές από τις οποίες μπορεί να μειωθεί η περιβαλλοντική μας επίδραση, υπολογίζουμε τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου ανά πηγή ενέργειας που χρησιμοποιούμε, οι οποίες περιλαμβάνουν το πετρέλαιο (για την κίνηση και ηλεκτροδότηση των πλοίων) και την ηλεκτρική ενέργεια (για τη λειτουργία των γραφείων),
- Κατά τη συντήρηση των γραφείων και των πλοίων απαιτούμε οι προμηθευτές μας να μη χρησιμοποιούν ως ψυκτικό μέσο υλικά με σημαντικά επίδραση στη στοιβάδα του όζοντος,
- Προβαίνουμε σε ενέργειες που μειώνουν την επίδραση μας σε αέριους ρύπους προερχόμενους κυρίως από τη λειτουργία των μηχανών των πλοίων,
- Καταβάλλουμε προσπάθειες να περιορίσουμε την ηχητική όχληση των πλοίων μας.

2. Πρώτες Ύλες και Στερεά Απορρίμματα

Ο όμιλός μας:

- Αναγνωρίζει ότι οι πρώτες ύλες δεν είναι ανεξάντλητες και εφαρμόζει προγράμματα διαχείρισης υλικών,
- Στο πλαίσιο των προσπαθειών για ορθολογική χρήση των φυσικών πόρων, υλοποιεί ενέργειες για τη μείωση των χρησιμοποιούμενων υλικών,
- Μεριμνά για τη επαναχρησιμοποίηση αναλωσίμων, όπου αυτό είναι δυνατό,
- Ανακυκλώνει υλικά (χαρτί, μπαταρίες, toners, μαγειρικά έλαια, λιπαντικά, κ.λ.π.) όπου είναι εφικτό,
- Διαχειρίζεται ορθολογικά τα στερεά απόβλητα.

3. Νερό και Υγρά Απόβλητα

- Ελέγχουμε την κατανάλωση νερού: Χρησιμοποιούμε, μεταξύ άλλων, εκτεταμένα θαλασσινό νερό έπειτα από κατάλληλη επεξεργασία, πραγματοποιούμε μόνο τους απαραίτητους εξωτερικούς καθαρισμούς, τοποθετήσαμε φίλτρα για τη μείωση της κατανάλωσης πόσιμου νερού,
- Διαχειριζόμαστε τα υγρά απόβλητα: Παρακολουθούμε τακτικά τη λειτουργία του συστήματος επεξεργασίας λυμάτων, παραδίδουμε τα υγρά απόβλητα από τα πλοία μας σε αδειοδοτημένους παρόχους στα λιμάνια, συμμορφωνόμαστε με τους σχετικούς κανονισμούς διαχείρισης σεντινόνερων και θαλάσσιου έρματος,

- Αναγνωρίζουμε τη σημασία της θαλάσσιας βιοποικιλότητας και την ευθύνη μας για τη μείωση του κινδύνου διατάραξη της.

Το 2017 πραγματοποιήσαμε σειρά ενεργειών με περιβαλλοντικό αποτύπωμα, όπως ενδεικτικά αναφέρουμε παρακάτω:

- Ήμασταν η 1η Ελληνική εταιρεία επιβατηγού ναυτιλίας που συμμορφώθηκε με τον Ευρωπαϊκό κανονικό MRV (παρακολούθηση και καταγραφή των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα), λαμβάνοντας την σχετική πιστοποίηση / επαλήθευση από τον αναγνωρισμένο και εξουσιοδοτημένο φορέα " Verifavia Shipping"
- Εγκαταστήσαμε συστήματα Ηλιακής Απορρόφησης σε επιλεγμένα σημεία του Κτιρίου των Γραφείων μας για την βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης,
- Μειώσαμε την κατανάλωση χρωμάτων κατά 5%,
- Με στόχο την ενίσχυση των προσπαθειών του συστήματος εναλλακτικής και περιβαλλοντικής διαχείρισης των αποβλήτων λιπαντικών ελαίων των πλοίων, προχωρήσαμε σε συνεργασία με την εταιρεία ΕΝ.ΔΙ.Α.Λ.Ε
- Εφαρμόσαμε πιλοτικό πρόγραμμα εξοικονόμησης νερού στα πλοία τοποθετώντας φίλτρα ελέγχου ροής,
- Εγκαινιάσαμε τη δράση για τη μείωση της κατανάλωσης πλαστικής σακούλας στα δοχεία απορριμμάτων των γραφείων μας.

Ανθρώπινα δικαιώματα / Καταπολέμηση διαφθοράς / Δεοντολογία

Σεβόμαστε τις Διεθνείς Αρχές Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων που συμπεριλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, στη Διεθνή Διακήρυξη για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα και στις δέκα αρχές του Οικουμενικού Συμφώνου του ΟΗΕ, το οποίο έχουμε προσυπογράψει, καθώς και στη Ναυτική Σύμβαση Εργασίας (MLC), με την οποία έχουμε πιστοποιηθεί και ελεγχόμαστε για θέματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Σημειώνεται ότι το 2017 δεν υπήρξε κανένα παράπονο ή καταγγελία για παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Έχουμε προσυπογράψει το Ευρωπαϊκό Επιχειρηματικό Μανιφέστο 2020 (European Enterprise Manifesto 2020), μέρος της κοινής πρωτοβουλίας «Επιχείρηση 2020» του Δικτύου CSR Hellas, του Ευρωπαϊκού Δικτύου CSR Europe και 42 ακόμη Δικτύων Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης σε όλη την Ευρώπη, το οποίο προωθεί τη συνεργασία και ανάληψη πρωτοβουλιών σε τρεις στρατηγικούς τομείς:

- Ενίσχυση της απασχολησιμότητας και της κοινωνικής ένταξης
- Προώθηση νέων βιώσιμων τρόπων παραγωγής, κατανάλωσης και διαβίωσης
- Ενίσχυση της διαφάνειας και του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Συμβάλλουμε στην καταπολέμηση της διαφθοράς:

Στο πλαίσιο της προσπάθειας για την καταπολέμηση και εξάλειψη της διαφθοράς, έχουμε αποδεχτεί και συνυπογράψει την πρωτοβουλία 'Call for Action' του Οικουμενικού Συμφώνου του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, για την εφαρμογή πολιτικών και πρακτικών ουσιαστικής αντιμετώπισης της διαφθοράς. Επιπλέον, για τη διαφανή διατύπωση των θέσεών μας αναφορικά με θέματα δημοσίου διαλόγου, καταθέτουμε τις προτάσεις μας σε εθνικό και διεθνές επίπεδο μέσω των οργανισμών INTERFERRY (Διεθνής Σύνδεσμος Ακτοπλοϊκών Εταιρειών) και Σ.Ε.Ε.Ν. (Σύνδεσμος Επιχειρήσεων Επιβατηγού Ναυτιλίας).

Εφαρμόζουμε Αρχές & Κώδικα Δεοντολογίας:

Προκειμένου να διαφυλάξουμε την επιχειρησιακή μας ηθική και κουλτούρα επικοινωνούμε τον Κανονισμό Επαγγελματικής Συμπεριφοράς και Δεοντολογίας (ΚΕΣΔ) στους εργαζόμενους στην

ξηρά, ενώ συμπεριλαμβάνεται και στο πακέτο γνωριμίας που δίνουμε στους νεοπροσληφθέντες εργαζόμενους.

Ο ΚΕΣΔ είναι δεσμευτικός για όλους τους εργαζόμενους και τυχόν μη τήρησή του μπορεί να οδηγήσει σε διακοπή της σχέσης εργασίας ή ακόμα και σε ποινικές κυρώσεις.

10.3 Όμιλος ΥΓΕΙΑ

10.3.1 Το επιχειρηματικό μοντέλο του ομίλου ΥΓΕΙΑ

Αδιαμφισβήτητο μέλημα του ομίλου ΥΓΕΙΑ αποτελεί η προστασία και η προαγωγή της υγείας, σε όλες τις εκφάνσεις των δραστηριοτήτων του. Ο όμιλος, θέτοντας ως όραμά του την παροχή υπηρεσιών υγείας υψηλής ποιότητας στην Ελλάδα και τη διατήρηση της υψηλής του θέσης στον τομέα της υγείας παγκοσμίως, επιδιώκει τη συνεχή βελτίωση και την ανάπτυξη καινοτόμων υπηρεσιών, με συνέπεια και υπευθυνότητα. Ο όμιλος ΥΓΕΙΑ επιδιώκει να παράγει αξία για όλους τους συμμετόχους του. Όπως αποτυπώνεται και στο επιχειρηματικό μοντέλο που υιοθετεί, η παροχή υπηρεσιών υγείας υψηλής ποιότητας αποτελεί την κύρια πηγή αξίας του οργανισμού.

Διαβλέπουμε εγκαίρως τις εξελίξεις και τυχόν προκλήσεις στον κλάδο υγείας, ενώ παράλληλα εξετάζουμε κάθε επενδυτική ευκαιρία που προκύπτει και μπορεί να ταυτιστεί με το όραμά μας. Καλλιεργούμε σχέσεις αμοιβαίας εμπιστοσύνης με τους συμμετόχους μας και στοχεύουμε στην ανάπτυξη αμφίδρομης επικοινωνίας μαζί τους, καθώς η γνώμη τους αποτελεί τη βάση για την εξέλιξη των προγραμμάτων μας.

10.3.2 Η Εταιρική Υπευθυνότητα στον όμιλο ΥΓΕΙΑ

Ο όμιλος ΥΓΕΙΑ δραστηριοποιείται στο σημαντικότερο τομέα για τον άνθρωπο, αυτόν της υγείας. Ο σεβασμός, η αξιοπρέπεια, η αγάπη και η φροντίδα, είναι έννοιες που αποτελούν θεμέλιο λίθο για κάθε υπηρεσία που παρέχει στις κλινικές του, ενσωματώνοντας ταυτόχρονα την υπευθυνότητα σε κάθε δράση του. Η δέσμευση και οι προτεραιότητες που έχει θέσει ο όμιλος, αποτυπώνονται στην πολιτική που υιοθετεί και εφαρμόζει:

Απόσπασμα Πολιτικής Εταιρικής Υπευθυνότητας

- *Εστιάζουμε στους ασθενείς μας και τις οικογένειές τους, ανταποκρινόμενοι στις ανάγκες, στις επιθυμίες και στις προσδοκίες τους, παρέχοντας υψηλής ποιότητας φροντίδα και εξασφαλίζοντας τους απαραίτητους πόρους, άρτια εκπαιδευμένο προσωπικό και τεχνολογία αιχμής.*
- *Εφαρμόζουμε ένα ολοκληρωμένο ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ & ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΑΣΘΕΝΩΝ, που καλύπτει τις κλινικές και διοικητικές λειτουργίες μας, συμπεριλαμβανομένων και των υπηρεσιών κλινικών εργαστηρίων, καθώς και των διαγνωστικών ή θεραπευτικών απεικονιστικών υπηρεσιών, την εργασιακή υγεία και ασφάλεια, την πρόληψη των εργατικών ατυχημάτων και των επαγγελματικών ασθενειών, την προστασία και την πρόληψη της ρύπανσης του περιβάλλοντος.*
- *Παρέχουμε περιβάλλον εμπιστοσύνης και κουλτούρα ασφάλειας στο προσωπικό μας, που προάγει την ενεργό συμμετοχή, την ποικιλία απόψεων, την προάσπιση των δικαιωμάτων, την ανοικτή επικοινωνία, την ανάληψη ευθυνών, την ασφάλεια, την περιβαλλοντική υπευθυνότητα, την ομαδική εργασία, την εκπαίδευση και προσωπική ανάπτυξη, την επίτευξη στόχων και την αναγνώριση, όταν επιτυγχάνονται οι προσδοκίες.*
- *Συμμορφωνόμαστε προς την ισχύουσα Νομοθεσία, τους κανονισμούς, τα διαχειριστικά πρότυπα (JOINT COMMISSION INTERNATIONAL, ISO 9001, ISO 14001, OHSAS 18001 και ISO 15189) και τους κανόνες Επαγγελματικής Πρακτικής που διέπουν τη λειτουργία μας.*
- *Δημοσιοποιούμε την Πολιτική μας στους ασθενείς μας και τους οικείους τους, στους εργαζόμενους μας, στους συνεργάτες, στους προμηθευτές και σε όλους τους υπόλοιπους κοινωνικούς εταίρους και τους ενθαρρύνουμε να την υποστηρίζουν.*

Σκοπός του πλαισίου Εταιρικής Υπευθυνότητας που έχει υιοθετήσει ο όμιλος ΥΓΕΙΑ, αποτελεί η αρμονική και αμοιβαία επωφελής συνύπαρξη με την κοινωνία και το σύνολο των συμμετόχων του κρατώντας πάντα στο επίκεντρο, με ευαισθησία και ευθύνη, τον άνθρωπο.

Ο όμιλος ΥΓΕΙΑ **δημοσιεύει σε ετήσια βάση Απολογισμό Εταιρικής Υπευθυνότητας**, ο οποίος αναπτύσσεται **υιοθετώντας τα διεθνή πρότυπα GRI Standards** και σε αυτό το πλαίσιο έχει υλοποιήσει αναλυτική καταγραφή και προτεραιοποίηση των σημαντικότερων θεμάτων του. Η διαδικασία που ακολουθήθηκε (materiality analysis) βασίστηκε στις κατευθυντήριες οδηγίες του Global Reporting Initiative και στο πρότυπο AA1000 του διεθνούς οργανισμού AccountAbility και επιβεβαιώθηκε από τους συμμετόχους του οργανισμού, μέσω ειδικής έρευνας που πραγματοποιήθηκε.

Η επικοινωνία και δέσμευση με τους συμμετόχους

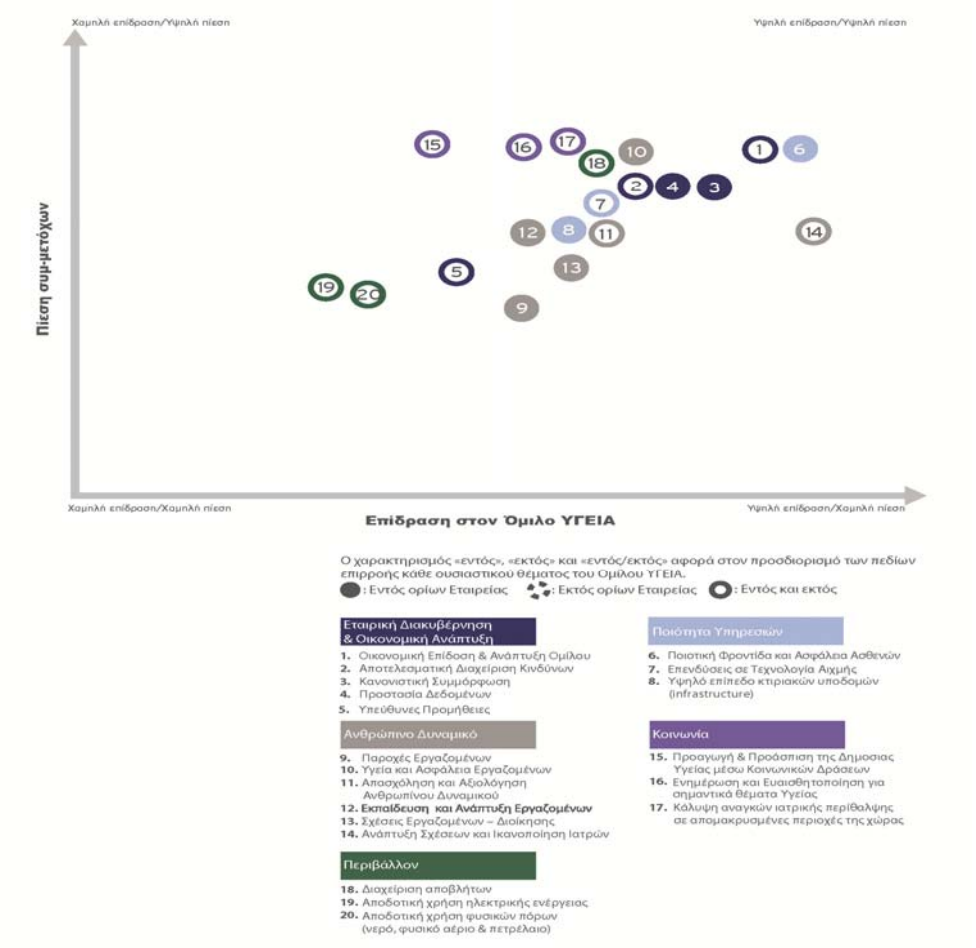
Επιπρόσθετα, ο όμιλος ΥΓΕΙΑ έχει αναγνωρίσει ως συμμετόχους τις ομάδες αυτές οι οποίες επηρεάζονται, άμεσα ή έμμεσα, από τις δραστηριότητές του και φυσικά όλες εκείνες τις ομάδες, οι οποίες μπορεί να επηρεάσουν με οποιοδήποτε τρόπο και σε οποιοδήποτε χρόνο, τη λειτουργία του. Η διαδικασία αναγνώρισης και στη συνέχεια προτεραιοποίησης των συμμετόχων, βασίστηκε στη μεθοδολογία του διεθνούς οργανισμού GRI (Global Reporting Initiative) και έλαβε υπόψη, αφενός το βαθμό της επίδρασης που ασκεί η κάθε ομάδα συμμετόχων στον όμιλο, και αφετέρου το βαθμό της επίδρασης που ασκείται από τον όμιλο στην κάθε ομάδα συμμετόχων. Καθώς υπάρχουν παράγοντες όπως το εύρος και η φύση των δραστηριοτήτων του ομίλου, που καθορίζουν το χαρακτήρα των ομάδων αυτών, δίνεται διαφορετική βαρύτητα σε κάθε μία από αυτές.

Οι συμμέτοχοι του ομίλου ΥΓΕΙΑ είναι οι εξής: εργαζόμενοι, ασθενείς, οικογένειες ασθενών και επισκέπτες, μέτοχοι, συνεργάτες ιατροί, ασφαλιστικές εταιρείες, υπεργολαβικές υπηρεσίες, ευπαθείς κοινωνικές ομάδες και οι ΜΚΟ, προμηθευτές, κράτος και ρυθμιστικές αρχές, ασφαλιστικοί οργανισμοί Δημοσίου, ιδιώτες πελάτες, Μ.Μ.Ε., ιατρική και επιστημονική κοινότητα, καθώς και οι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί.

Η εμπιστοσύνη των συμμετόχων μας είναι ουσιώδης για τη μακροπρόθεσμη επιτυχία του ομίλου ΥΓΕΙΑ. Για το λόγο αυτό δεσμευόμαστε να καλλιεργούμε τον ανοικτό διάλογο με τους ασθενείς, εργαζόμενους, πελάτες, μετόχους και όλες τις ομάδες συμμέτοχων, προκειμένου να υπάρχει συνεχής επικοινωνία και καταγραφή των αναγκών και επιθυμιών τους.

Ο χάρτης σημαντικών ζητημάτων του ομίλου ΥΓΕΙΑ, απεικονίζει τη βαρύτητα που έχει κάθε θέμα στην ανάπτυξη του Ομίλου και ταυτόχρονα πόσο σημαντικό είναι για τους συμμετόχους του. Ως ουσιαστικά θέματα λαμβάνονται τα θέματα αυτά που έχουν σημαντική επίδραση στη λειτουργία του ομίλου.

Η αξιολόγηση των σημαντικών ζητημάτων που πραγματοποιήθηκε για τη σύνταξη του Ετήσιου Απολογισμού 2017, οδήγησε στην ανάπτυξη του ακόλουθου χάρτη:

Ο οριζόντιος άξονας αφορά στην επίδραση των ουσιαστικών θεμάτων στη λειτουργία του ομίλου ΥΓΕΙΑ.
Ο κάθετος άξονας αφορά στην πίεση που ασκούν οι συμμέτοχοι στον όμιλο σχετικά με τα θέματα αυτά.

10.3.3 Εφαρμογή συστημάτων και διαχείριση κινδύνων

Ο όμιλος ΥΓΕΙΑ έχει αναγνωρίσει τους καθοριστικούς παράγοντες που συμβάλλουν στην αποτελεσματική διαχείριση των κινδύνων στους οποίους μπορεί να εκτίθεται. Σε αυτό το πλαίσιο έχει αναπτύξει και εφαρμόζει συστήματα διαχείρισης σε σημαντικούς τομείς των δραστηριοτήτων του. Ειδικότερα, υλοποιούνται τα ακόλουθα:

- **Εφαρμογή συστήματος Εταιρικής Διακυβέρνησης** και δημιουργία Κώδικα όπου καταγράφονται οι πρακτικές βέλτιστης εταιρικής διακυβέρνησης, τις οποίες ο όμιλος ακολουθεί τόσο αυτοβούλως, όσο και κατ' επιταγή της κείμενης νομοθεσίας.
- **Εφαρμογή συστημάτων και διαδικασιών,** με σκοπό τη συνεχή βελτίωση και ανάπτυξη στους σημαντικότερους τομείς των δραστηριοτήτων του ομίλου (υγεία και ασφάλεια, περιβάλλον, ποιότητα υπηρεσιών).
- **Καταγραφή και παρακολούθηση δεικτών επίδοσης (KPI's)**
- **Αναγνώριση συμμετόχων και προτεραιοποίησή τους**
- **Δημιουργία κεντρικής υποδοχής και διαχείρισης αιτημάτων** από τους συμμετόχους, με σκοπό τόσο την έγκαιρη λήψη μηνυμάτων, όσο και την ενδελεχή επεξεργασία και αποτελεσματική διαχείρισή τους.
- **Συγκρότηση Ομάδας Εταιρικής Υπευθυνότητας:** αποτελείται από στελέχη όλων των εταιρειών με σκοπό να συμμετέχουν, να ενημερώνονται και να εκπροσωπούνται όλες οι λειτουργίες και το φάσμα των υπηρεσιών του ομίλου.

Διαχείριση Κινδύνων & Ασφάλεια Εγκαταστάσεων

Στον όμιλο ΥΓΕΙΑ έχει αναπτυχθεί ένα ολοκληρωμένο Πρόγραμμα Διαχείρισης Κινδύνων και Εκτάκτων Καταστάσεων, προκειμένου να αντιμετωπίζεται συστηματικά και υπεύθυνα, ένα ευρύ φάσμα εσωτερικών και εξωτερικών δυσμενών συμβάντων, που ενδέχεται να επηρεάσουν την εύρυθμη λειτουργία των κλινικών ή / και να απειλήσουν την ασφάλεια των ασθενών, των επισκεπτών ή του προσωπικού.

Αναλυτικότερα στοιχεία αναφορικά με τους χρηματοοικονομικούς κινδύνους του οργανισμού παρουσιάζονται στην ενότητα «Περιγραφή των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου (internal controls) και διαχείρισης κινδύνων (risk management)» της παρούσας Έκθεσης και σε σχέση με τους μη-χρηματοοικονομικούς κινδύνους περιλαμβάνονται στις ενότητες που ακολουθούν – ανά άξονα Εταιρικής Υπευθυνότητας του Ομίλου.

Εταιρική διακυβέρνηση, διαφάνεια και καταπολέμηση της διαφθοράς

Ο όμιλος ΥΓΕΙΑ θεωρεί ότι η ορθή εφαρμογή των Αρχών της Εταιρικής Διακυβέρνησης, είναι το κλειδί, όχι μόνο για τη βιώσιμη ανάπτυξη των εταιρειών του ομίλου, αλλά και για την εξασφάλιση της ικανοποίησης και της διαφύλαξης των έννομων συμφερόντων, όλων όσων συνδέονται με τις εταιρείες του ομίλου. Ο όμιλος ΥΓΕΙΑ επιχειρεί πάντα σύμφωνα με το εκάστοτε πλαίσιο νόμων, κανονισμών και εσωτερικών πολιτικών και δεσμεύεται να λειτουργεί με ακεραιότητα. Σε αυτό το πλαίσιο, υιοθετεί ηθικές επιχειρηματικές πρακτικές και διεξάγει τις δραστηριότητες του με διαφάνεια και αξιοπιστία. Η δωροδοκία ή κάθε άλλη πρακτική διαφθοράς απαγορεύονται ρητά στις εταιρείες μας. Δεν ανεχόμαστε τη διαφθορά, το ξέπλυμα χρήματος, τη δωροδοκία ή άλλη ανήθικη ή παράνομη δραστηριότητα. Οι επιδόσεις μας και η ανταγωνιστικότητά μας αναπτύσσονται αποκλειστικά και μόνο μέσω νόμιμων πρακτικών. Αναλυτικά στοιχεία για θέματα Εταιρικής Διακυβέρνησης παρουσιάζονται στη Δήλωση εταιρικής Διακυβέρνησης.

Όλες οι κλινικές του ομίλου ΥΓΕΙΑ έχουν θεσπίσει τη λειτουργία Επιστημονικού Συμβουλίου

Το Επιστημονικό Συμβούλιο, είναι το ανώτατο επιστημονικό όργανο της Κλινικής και λαμβάνει αποφάσεις για ιατρικά /επιστημονικά θέματα. Εποπτεύει τους γενικούς όρους ασκήσεως του

ιατρικού έργου στην Κλινική, συμπεριλαμβανομένων και των δεοντολογικών κανόνων. Αναπτύσσει μηχανισμούς για τον καθορισμό των δράσεων βελτίωσης της ποιότητας, της αποτελεσματικότητας, της ασφάλειας, της αποδοτικότητας και της επάρκειας των προσφερόμενων ιατρικών υπηρεσιών, τον προσδιορισμό των αναγκών των ασθενών και των προγραμμάτων που ανταποκρίνονται στις ανάγκες αυτές. Επίσης, εγκρίνει και εποπτεύει τις κλινικές μελέτες που διενεργούνται σε κάθε Κλινική και επιλαμβάνεται την εξέταση παντός επιστημονικού θέματος που αφορά στους σκοπούς και τη λειτουργία των Κλινικών. Εισηγείται προς το Διοικητικό Συμβούλιο για τη σύγκληση επιστημονικών συνεδρίων, τη συμμετοχή σε επιστημονικά συνέδρια, την πρόσκληση Ελλήνων και ξένων επιστημόνων για τη διεξαγωγή διαλέξεων, σεμιναρίων ή συμποσίων, όπως και για θέματα εκπαίδευσης του ιατρικού και νοσηλευτικού προσωπικού της Κλινικής. Εγκρίνει τους κανόνες, τις διαδικασίες και τις οδηγίες και όλα τα έγγραφα, που ορίζουν τη λειτουργία της Ιατρικής Υπηρεσίας κάθε Κλινικής, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των ιατρών και κατευθύνουν την ιατρική πρακτική.

10.3.4 Φροντίδα και υπευθυνότητα για τον Ασθενή

Η δέσμευση του ομίλου ΥΓΕΙΑ για παροχή υψηλής ποιότητας υπηρεσιών, καλύπτει όλο το φάσμα των δραστηριοτήτων και λειτουργιών του. Σε αυτό το πλαίσιο εφαρμόζεται ένα ολοκληρωμένο ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ & ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΑΣΘΕΝΩΝ, που καλύπτει τις κλινικές και διοικητικές λειτουργίες, συμπεριλαμβανομένων και των υπηρεσιών κλινικών εργαστηρίων, καθώς και των διαγνωστικών ή θεραπευτικών απεικονιστικών υπηρεσιών.

Χρυσή Σφραγίδα Έγκρισης για το ΥΓΕΙΑ

Το Νοσοκομείο ΥΓΕΙΑ, ανανέωσε για ακόμα μία τριετία τη διαπίστευση Joint Commission International (JCI) και παραμένει το μοναδικό νοσοκομείο στην Ελλάδα που φέρει τη Χρυσή Σφραγίδα Έγκρισης (Gold Seal of Approval®) από το πλέον έγκριτο και διεθνώς αναγνωρισμένο Πρότυπο Διαπίστευσης Οργανισμών Υγείας, με το οποίο έχουν διαπιστευθεί μόνο 580 Νοσοκομεία παγκοσμίως. Το JCI είναι ένα διεθνές πρότυπο διαπίστευσης υπηρεσιών υγείας. Η προετοιμασία για τη διαπίστευση συνήθως διαρκεί 2 χρόνια. Όταν ολοκληρωθεί η προετοιμασία, το JCI αποστέλλει στο νοσοκομείο ομάδα εμπειρογνωμόνων επιθεωρητών (ιατροί, νοσηλευτές και διοικητικοί) διεθνούς εμπειρίας, οι οποίοι αξιολογούν επιτόπου τις υπηρεσίες του νοσοκομείου με βάση τις πάνω από 1.000 απαιτήσεις του προτύπου. Αυτές καλύπτουν όλο το φάσμα των ασθενοκεντρικών λειτουργιών του Νοσοκομείου όπως η πρόσβαση, η εκτίμηση, η κλινική φροντίδα, η αναισθησιολογική και χειρουργική φροντίδα, η εκπαίδευση και τα δικαιώματα του ασθενούς, αλλά και όλες τις υποστηρικτικές λειτουργίες, όπως οι εργαστηριακές και απεικονιστικές υπηρεσίες, η πρόληψη και ο έλεγχος των λοιμώξεων, η διαχείριση των φαρμάκων, η διαχείριση και ασφάλεια των εγκαταστάσεων, η διαχείριση του Φακέλου Ασθενούς και της κλινικής πληροφορίας, η διαχείριση του ανθρώπινου δυναμικού και οι πρακτικές διοίκησης του Νοσοκομείου. Η διαπίστευση JCI ισχύει για μία τριετία, στο τέλος της οποίας όποιο νοσοκομείο επιθυμεί να τη διατηρήσει, χρειάζεται να επιθεωρηθεί εκ νέου. Τα νοσοκομεία που επιτυγχάνουν και διατηρούν τη διαπίστευση κατά JCI διακρίνονται από τη Χρυσή Σφραγίδα Έγκρισης (Gold Seal of Approval©).

Επιτροπές Ποιότητας

Για την παρακολούθηση και τη βελτίωση των κλινικών και διοικητικών λειτουργιών, έχουν συσταθεί Επιτροπές Ποιότητας, με διαφορετικό αντικείμενο η κάθε μία, αλλά με κοινό, βασικό σκοπό την έρευνα, ανάλυση και γνωμοδότηση σε θέματα που αφορούν στο αντικείμενο ενδιαφέροντός τους. Στόχος των επιτροπών ποιότητας είναι τόσο η επίλυση των κλινικών θεμάτων που προκύπτουν, όσο και η συνεχής αναβάθμιση των υπηρεσιών σε νέα, υψηλότερα επίπεδα ποιότητας. Οι Επιτροπές, μέσω του Συμβουλίου Ποιότητας, συνεργάζονται με τα υπόλοιπα όργανα του εκάστοτε θεραπευτηρίου για την επίλυση και τη βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών.

Ικανοποίηση Ασθενών και Οικείων

Η ανταπόκριση στις ανάγκες, τα παράπονα και τις παρατηρήσεις των ασθενών είναι μέρος της καθημερινής λειτουργίας των κλινικών του ομίλου ΥΓΕΙΑ. Οι επικοινωνίες αυτές γίνονται μέσω επιστολών, μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και μέσω του «ΕΝΤΥΠΟΥ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ & ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ». Όλες οι έγγραφες παρατηρήσεις των ασθενών (εσωτερικών ή εξωτερικών), συνοδών και επισκεπτών παραλαμβάνονται από τη Διεύθυνση Ποιότητας και προωθούνται στη Διοίκηση, καθώς και τα αρμόδια στελέχη προς διερεύνηση και διορθωτικές ενέργειες. Η αύξηση στην ικανοποίηση των ασθενών και των συγγενών τους, αποτελεί για τον όμιλο ΥΓΕΙΑ απόλυτη προτεραιότητα και σημαντικό κίνητρο, ώστε να βελτιώνει συνεχώς την εμπειρία όσων του εμπιστεύονται τη δική τους υγεία, αλλά και την υγεία των αγαπημένων προσώπων τους.

Ενδεικτικά, στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται κάποιες από τις ερωτήσεις της έρευνας ικανοποίησης εσωτερικών ασθενών των κλινικών του ομίλου ΥΓΕΙΑ, καθώς και τα ποσοστά των απαντήσεων που δόθηκαν για την προηγούμενη τριετία.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2: Ερωτήσεις από την έρευνα ικανοποίησης εσωτερικών ασθενών

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ	ΥΓΕΙΑ			ΜΗΤΕΡΑ			ΗΗΤ			ΛΗΤΩ*
	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2017
Συνολικά, πως θα αξιολογούσατε τη φροντίδα που λάβατε στην κλινική μας; «άριστη ή/και πολύ καλή»	98,0%	97,6%	96,8%	93,0%	91,80%	92,0%	85,5%	90,8%	89,43%	97,6%
Θα συστήνατε την Κλινική μας σε συγγενείς και φίλους σας; "Ναι"	96,4%	96,7%	96,2%	85,7%	85,6%	86,2%	82,9%	88,7%	87,77%	97,3%

**Στον παραπάνω πίνακα περιλαμβάνονται τα δεδομένα από την κλινική ΛΗΤΩ μόνο για το έτος 2017, καθώς η Κλινική έθεσε σε εφαρμογή το ερωτηματολόγιο έρευνας Ικανοποίησης Ασθενών, τον Οκτώβριο του 2016.*

Ο βαθμός ικανοποίησης των ασθενών μας παραμένει πολύ υψηλός, ξεπερνώντας για ακόμη μία χρονιά, το στόχο του 85% που έχει τεθεί.

10.3.5 Με Υπευθυνότητα για τους εργαζομένους

Για τον όμιλο ΥΓΕΙΑ, οι άνθρωποι συνιστούν το σημαντικότερο περιουσιακό του κεφάλαιο. Όλοι οι εργαζόμενοι του ομίλου, με κοινό όραμα, συμβάλλουν τα μέγιστα στην επίτευξη των επιχειρηματικών στόχων που τίθενται, φέρνοντας τον όμιλο πάντα στην κορυφή των εξελίξεων. Η προσέγγιση του ομίλου είναι ανθρωποκεντρική, όπως τα συστήματα και οι διαδικασίες που εφαρμόζει. Η συνεχής μέριμνα για τους εργαζόμενους, αλλά και τις οικογένειές τους, έχει δημιουργήσει ένα βραβευμένο εργασιακό περιβάλλον, σ' έναν αντικειμενικά δύσκολο κλάδο δραστηριότητας.

Κώδικας Δεοντολογίας, πολιτικές και διαδικασίες

Στον Όμιλο Υγεία έχει αναπτυχθεί και εφαρμόζεται Κώδικας Δεοντολογίας Εργαζομένων, μέσω του οποίου διασφαλίζεται η τήρηση των θεμελιωδών συμβάσεων του Διεθνούς Οργανισμού Εργασίας (ΔΟΕ, ILO) για τα εργασιακά θέματα. Ο όμιλος ΥΓΕΙΑ αναγνωρίζει τη κρισιμότητα της ανάπτυξης των κατάλληλων συνθηκών εργασίας για όλους τους ανθρώπους που εργάζονται στις κλινικές του και για το σκοπό αυτό έχει αναπτύξει δομές και διαδικασίες που διασφαλίζουν την προστασία των εργασιακών δικαιωμάτων και συμβάλλουν ταυτόχρονα στη συνεχή βελτίωση των συνθηκών

εργασίας. Ο όμιλος ακολουθεί και συμμορφώνεται εθελοντικά με τις αρχές του Οικουμενικού Συμφώνου των Ηνωμένων Εθνών, Global Compact.

Ο κώδικας Ηθικής Συμπεριφοράς και Δεοντολογίας του ΥΓΕΙΑ και οι κανονισμοί εργασίας των κλινικών και εταιρειών του ομίλου, υπογραμμίζουν τη δέσμευσή μας για την Προστασία των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και την παροχή ίσων ευκαιριών σε όλους τους εργαζομένους. Συγκεκριμένα:

- ✓ Υποστηρίζουμε την ισότιμη απασχόληση.
- ✓ Ενθαρρύνουμε τους συναδέλφους μας να αναπτύσσουν τις δεξιότητες και τις ικανότητές τους.
- ✓ Προάγουμε την παρακολούθηση των εκπαιδευτικών και επιμορφωτικών προγραμμάτων που διατίθενται για την ανάπτυξη των δυνατοτήτων μας.
- ✓ Αντιμετωπίζουμε ο ένας τον άλλο με δικαιοσύνη και σεβασμό.
- ✓ Δεν επιτρέπουμε διακρίσεις για λόγους φύλου, φυλής, εθνικής καταγωγής, θρησκείας, χρώματος, ηλικίας, οικογενειακής κατάστασης, σεξουαλικού προσανατολισμού, ή αναπηρίας, εκτός αν η αναπηρία καθιστά το άτομο ανίκανο και οι αποφάσεις πρόσληψης αντανακλούν αυτή τη δέσμευση.
- ✓ Προασπιζόμενοι τις αρχές και τις αξίες των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, δεν επιτρέπουμε την πρόσληψη και απασχόληση ατόμων που δεν έχουν συμπληρώσει τη νομίμως προβλεπόμενη ηλικία για εργασία, φροντίζοντας όλες οι συνεργαζόμενες εταιρείες μας να υιοθετούν ίδιες πολιτικές.
- ✓ Δεν επιτρέπουμε τη σεξουαλική ή άλλου τύπου παρενόχληση.
- ✓ Με πράξεις και λόγια, δημιουργούμε μια ατμόσφαιρα για την οποία είμαστε περήφανοι και τη θαυμάζουν οι ασθενείς, οι οικείοι, οι εργαζόμενοι και το κοινό.
- ✓ Εργαζόμαστε για να οικοδομήσουμε ένα περιβάλλον κατανόησης και σεβασμού, στο οποίο οποιοσδήποτε μπορεί να θέσει και να συζητήσει ανοικτά τις ανησυχίες του σχετικά με την ηθική συμπεριφορά, ιδιαιτέρως με τον προϊστάμενό του, χωρίς τον φόβο να τιμωρηθεί ή να δεχθεί άλλου είδους αντίποινα.
- ✓ Αναγνωρίζουμε τη διαφορετικότητα στο προσωπικό και τους συνεργάτες μας, ως πηγή δύναμης και πλεονέκτημα στην παροχή ποιοτικής φροντίδας.

Ανθρώπινα Δικαιώματα και ίσες ευκαιρίες

Στον όμιλο ΥΓΕΙΑ τα ανθρώπινα δικαιώματα συνιστούν θεμέλιο λίθο και διέπουν όλες τις πολιτικές, διαδικασίες και πρακτικές διαχείρισης του ανθρωπίνου δυναμικού. Στο πλαίσιο αυτό, ο όμιλος ΥΓΕΙΑ προασπίζοντας τις αρχές και τις αξίες των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, απαγορεύει κάθε πρόσληψη και απασχόληση ατόμων που δεν έχουν συμπληρώσει τη νομίμως προβλεπόμενη ηλικία για εργασία, φροντίζοντας όλες οι συνεργαζόμενες εταιρείες μας να υιοθετούν ίδιες πολιτικές. Ο όμιλος ΥΓΕΙΑ είναι αντίθετος με την παιδική εργασία και καταδικάζει κάθε μορφή εξαναγκασμένης και υποχρεωτικής εργασίας. Λόγω των πρακτικών και διαδικασιών, οι οποίες εφαρμόζονται στον Όμιλο, δεν τίθεται ζήτημα εμφάνισης τέτοιου είδους περιστατικών.

Στον όμιλο ΥΓΕΙΑ ουδέποτε υπήρξε κάποια καταγραφή ή αναφορά περιστατικού ή έστω και παραπόνου διάκρισης λόγω διαφορετικότητας, καθώς επίσης δεν έχει προκύψει κανένα περιστατικό παιδικής ή εξαναγκαστικής εργασίας και οποιαδήποτε είδους παρενόχληση.

Επιπλέον, ο όμιλος ΥΓΕΙΑ φροντίζει (μέσω έγγραφης δέσμευσης-σύμβασης) και ελέγχει ώστε οι συνεργαζόμενοι προμηθευτές του (υπεργολαβικές υπηρεσίες στις κλινικές του ομίλου), να σέβονται και να προστατεύουν τα ανθρώπινα και εργασιακά δικαιώματα. Σε αυτό το πλαίσιο, σχεδιάζει την ανάπτυξη ειδικού Κώδικα Δεοντολογίας Προμηθευτών.

Ο όμιλος ΥΓΕΙΑ δεσμεύεται να παρέχει ίσες ευκαιρίες σε όλα τα άτομα ανεξαρτήτως φύλου, ηλικίας, χρώματος, φυλής, εθνικής καταγωγής, κοινωνικοοικονομικού υπόβαθρου, θρησκείας ή πολιτικών πεποιθήσεων. Η ανέλιξη σε διοικητικές θέσεις εξαρτάται κυρίως από τις ανάγκες των εταιρειών και την ικανότητα των ατόμων στη διοίκηση ανθρώπων. Το επίπεδο βασικού μισθού για άνδρες και γυναίκες στον όμιλο ΥΓΕΙΑ καθορίζεται με βάση την τοπική νομοθεσία και τις συλλογικές συμβάσεις εργασίας. Δεν υπάρχει καμία διαφοροποίηση μεταξύ ανδρών και γυναικών για την ίδια εργασία. Τέλος, ο όμιλος ΥΓΕΙΑ απασχολεί Άτομα με Αναπηρία (ΑΜΕΑ), όταν αυτό είναι εφικτό. Τα άτομα αυτά απασχολούνται σε θέσεις κατάλληλες, ανάλογα με τις δυνατότητές τους.

Κατανομή ανθρώπινου δυναμικού ανά ιεραρχική βαθμίδα και φύλο*

Βαθμίδες	**2016**		**2017**	
	Άνδρες	***Γυναίκες***	***Άνδρες***	***Γυναίκες***
Διευθυντές	21	23	24	27
Ανώτερα Στελέχη (Προϊστάμενοι Τμημάτων)	61	149	65	153
Επιστημονικό Προσωπικό	201	169	187	174
Νοσηλευτικό Προσωπικό	243	1089	254	1099
Διοικητικό & Λοιπό Προσωπικό	378	734	395	741
ΣΥΝΟΛΑ	**3.068**		**3.119**	
Συνεργάτες Ιατροί	***2.142***	***1.774***	***2.101***	***1.809***

**Σημειώνεται πως η Έκθεση Μη Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης του ομίλου ΥΓΕΙΑ αναπτύσσεται με βάση το διεθνές πρότυπο GRI Standards και γι' αυτό δεν περιλαμβάνονται στα στοιχεία οι εταιρείες του ομίλου με κύκλο εργασιών κάτω του 5% του συνολικού κύκλου εργασιών του ομίλου.*

Ο όμιλος ΥΓΕΙΑ, έχει δημιουργήσει περισσότερες από 3.000 άμεσες και έμμεσες θέσεις εργασίας στην Ελληνική Κοινωνία, σε ένα εργασιακό περιβάλλον το οποίο χαρακτηρίζεται από ασφάλεια, ισονομία, σταθερότητα και ανάπτυξη.

Εκπαίδευση και ανάπτυξη

Βασική προτεραιότητα αποτελεί η συστηματική εκπαίδευση και κατάρτιση των εργαζομένων. Οι συνεχείς ευκαιρίες εκπαίδευσης που ο όμιλος προσφέρει στους εργαζομένους του, είναι ιδιαίτερα σημαντικές, τόσο για την προσωπική και επαγγελματική εξέλιξη των στελεχών και υπαλλήλων του, όσο και για την επίτευξη επιχειρηματικής επιτυχίας.

Κάθε έτος καταρτίζεται εκπαιδευτικό πλάνο, που προϋπολογίζεται και ακολουθείται κατά τη διάρκεια της χρονιάς, με στόχο να εκπληρωθούν όλες οι ανάγκες που έχουν θέσει οι ίδιοι οι εργαζόμενοι, συμμετέχοντας σε εκπαιδευτικά προγράμματα, προκειμένου να ανταποκρίνονται με επιτυχία στις απαιτήσεις της πλέον σύγχρονης τεχνολογίας που εφαρμόζεται στον όμιλο ΥΓΕΙΑ.

Κατά το 2017, υλοποιήθηκαν συνολικά 19.937 ώρες εκπαιδευτικών προγραμμάτων, από τις εταιρείες του ομίλου ΥΓΕΙΑ.

Επιπλέον διοργανώνονται από τις κλινικές του ομίλου ΥΓΕΙΑ μια σειρά από μετεκπαιδευτικά προγράμματα πρακτικής άσκησης. Σε αυτό το πλαίσιο και σε συνεργασία με την Επιστημονική Ένωση Ιατρών του ΥΓΕΙΑ (ΕΕΙΥ), το ΥΓΕΙΑ προκηρύσσει μετεκπαιδεύσεις νέων Ιατρών στις Ιατρικές Ειδικότητες, 2 φορές το χρόνο, ενώ το ΜΗΤΕΡΑ διοργανώνει μετεκπαιδευτικά

προγράμματα πρακτικής άσκησης με σκοπό την εξειδίκευση και την εξοικείωση ιατρών με τις νέες τεχνικές της ελάχιστα επεμβατικής χειρουργικής στη γυναικολογία, καθώς και των νέων προσεγγίσεων σε επιμέρους ειδικότητες.

Αξιολόγηση και ανέλιξη

Για τον όμιλο ΥΓΕΙΑ, η αξιολόγηση της απόδοσης των εργαζομένων αποτελεί μία εξαιρετικά σημαντική διαδικασία. Εφαρμόζεται ένα κοινό Σύστημα Διαχείρισης της Απόδοσης σε όλες τις εταιρείες του ομίλου, το οποίο αποτελεί τη βάση ενός ενιαίου προγράμματος ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού και εκφράζει τη δέσμευση του ομίλου για δίκαιη, αντικειμενική και αξιοκρατική διαχείριση όλων των εργαζομένων.

Κάθε έτος αξιολογείται το 100% των εργαζομένων και των στελεχών του ομίλου. Επιπρόσθετα, οι εργαζόμενοι αξιολογούν τους Προϊστάμενους και Διευθυντές τους, διασφαλίζοντας μία αμφίδρομη σχέση συνεργασίας και συνεχούς βελτίωσης.

Υγεία και Ασφάλεια

Η διαφύλαξη της υγείας και της ασφάλειας στην εργασία αποτελεί δέσμευση για τον όμιλο ΥΓΕΙΑ, αλλά συνιστά και ευθύνη που αφορά κάθε εργαζόμενο σε όλους τους τομείς δραστηριότητάς του. Στον όμιλο ΥΓΕΙΑ καταγράφονται και παρακολουθούνται δείκτες για την Υγεία & Ασφάλεια στην Εργασία όπως ο δείκτης τραυματισμών IR ο οποίος παρουσίασε μείωσε κατά τη διάρκεια του 2017.

ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΡΑΥΜΑΤΙΣΜΩΝ (IR)

$$\text{Δείκτης συχνότητας ατυχημάτων (IR)} = \frac{\text{αριθμός ατυχημάτων}}{\text{αριθμός πραγματοποιηθεισών ωρών εργασίας}} \cdot 10^6$$

Εθελοντισμός εργαζομένων

Το ιατρικό, νοσηλευτικό και διοικητικό προσωπικό, συμμετέχει εθελοντικά στις δράσεις του ομίλου, προσφέροντας υλικά, χρόνο, αγάπη και κυρίως μια ζεστή αγκαλιά και ένα χαμόγελο για όλους τους συνανθρώπους μας που τα έχουν ανάγκη. Οι δράσεις αυτές αφορούν κυρίως τη συλλογή ειδών πρώτης ανάγκης για φορείς, την εθελοντική αιμοδοσία, καθώς και τη συμμετοχή σε αθλητικές οργανώσεις για τη στήριξη φορέων και μη κυβερνητικών οργανώσεων.

10.3.6 Φροντίδα για το Περιβάλλον

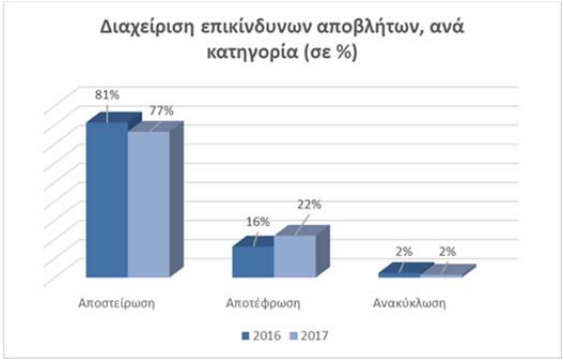
Ο όμιλος ΥΓΕΙΑ αναπτύσσει με συνέπεια και συνέχεια, δράσεις περιβαλλοντικής φροντίδας προκειμένου να βελτιώνεται συνεχώς και να μειώνει το περιβαλλοντικό του αποτύπωμα. Βασικές περιβαλλοντικές προτεραιότητες για οργανισμούς παροχής υπηρεσιών υγείας, αποτελούν η ορθή διαχείριση επικίνδυνων ουσιών και αποβλήτων, η ορθολογική κατανάλωση των φυσικών πόρων, της ηλεκτρικής ενέργειας και του νερού και οι μειωμένες εκπομπές αέριων ρύπων στην ατμόσφαιρα. Σημειώνεται πως ο όμιλος ΥΓΕΙΑ δεν δραστηριοποιείται σε προστατευόμενες περιοχές με υδροβιότοπους και δεν πραγματοποιούνται αντλήσεις από επιφανειακά ύδατα (π.χ. ποτάμια, λίμνες).

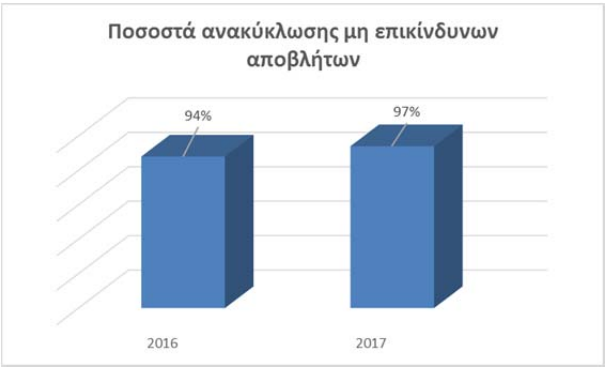
Το ΥΓΕΙΑ εφαρμόζει Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης πιστοποιημένο σύμφωνα με το διεθνές πρότυπο ISO 14001

Κάθε χρόνο αξιολογούμε τις περιβαλλοντικές μας πλευρές και τις επιπτώσεις που έχουν στο περιβάλλον οι δραστηριότητές μας. Με βάση την αξιολόγηση αυτή, προσπαθούμε να βελτιώνουμε την περιβαλλοντική μας επίδοση θέτοντας στόχους και προγράμματα, καθορίζοντας δείκτες και παρακολουθώντας την επίδοσή μας, στο πλαίσιο της εφαρμογής του Συστήματος Περιβαλλοντικής Διαχείρισης. Η πιστοποίηση αυτή αποτελεί προτεραιότητα για το ΥΓΕΙΑ, που ως στόχο του έχει θέσει την περιβαλλοντικά υπεύθυνη λειτουργία του, η οποία εκτός των άλλων αποτελεί και βασικό μέσο εξοικονόμησης οικονομικών πόρων, καθώς και βιώσιμο τρόπο ανάπτυξης.

Επιπρόσθετη απόδειξη της δέσμευσής μας για την αποτελεσματική αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών θεμάτων που μας αφορούν ή μπορούμε να επηρεάσουμε, είναι το γεγονός ότι τα έτη 2015-2017 το ΥΓΕΙΑ δαπάνησε περίπου 1.4 εκατ.€ για τις δράσεις προστασίας του περιβάλλοντος (εξαιρουμένης της διαχείρισης των αστικών απορριμμάτων), οι οποίες περιλαμβάνουν συμβάσεις με εταιρείες διαχείρισης αποβλήτων, κόστος τροχήλατων συλλογής αποβλήτων, κόστος αναλωσίμων, καθώς και κόστη αντικατάστασης μηχανημάτων με νέα που διαθέτουν φιλικότερα προς το περιβάλλον χαρακτηριστικά.

Αναγνωρίζοντας την κρισιμότητα της σωστής διαχείρισης των αποβλήτων που προέρχονται από τις κλινικές του ομίλου, εφαρμόζεται ειδικό Πλάνο Διαχείρισης Επικίνδυνων Ουσιών και Αποβλήτων. Το πλάνο έχει διαμορφωθεί ανά κλινική του Ομίλου και περιλαμβάνει τις διαδικασίες που εφαρμόζονται για το χειρισμό, την αποθήκευση, τη μεταφορά και την απόρριψη των επικίνδυνων ουσιών και των αποβλήτων που παράγονται κατά την παροχή των υπηρεσιών και λειτουργία των τμημάτων των κλινικών. Τα θεραπευτήρια του ομίλου ΥΓΕΙΑ συμμορφώνονται πλήρως με την ισχύουσα περιβαλλοντική νομοθεσία. Η διαχείριση των επικίνδυνων και μη επικίνδυνων αποβλήτων για τη διετία 2016-2017, αποτυπώνεται παρακάτω:

Οι ποσότητες που προκύπτουν από τις διαδικασίες της αποτέφρωσης και αποστείρωσης προωθούνται από κατάλληλα αδειοδοτημένους διαχειριστές σε Χώρους Υγειονομικής Ταφής, ως ορίζεται από τη νομοθεσία.

Κατανάλωση νερού

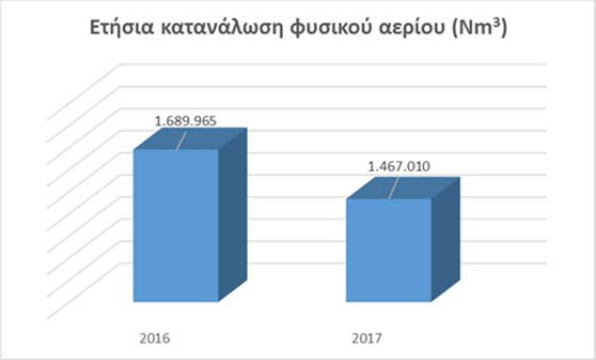
Η κατανάλωση νερού στις εγκαταστάσεις του ομίλου ΥΓΕΙΑ, αφορά κυρίως στη χρήση αστικού τύπου. Παρόλα αυτά, ο όμιλος καταγράφει και παρακολουθεί τις καταναλώσεις νερού και είναι σε εγρήγορση να επέμβει σε κάθε περίπτωση διαρροής ή κατασπατάλησης του πολύτιμου αυτού φυσικού πόρου.

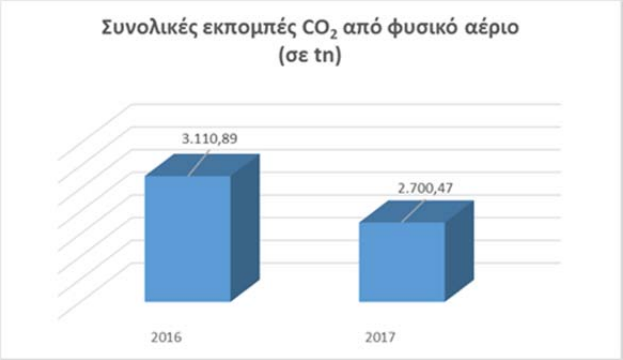
ΣΥΝΟΛΑ ΟΜΙΛΟΥ ΥΓΕΙΑ	**2016**	**2017**
Κατανάλωση νερού από τα δίκτυα ύδρευσης (m^3)	215.587	228.769
Ειδική Κατανάλωση νερού από τα δίκτυα ύδρευσης (lt ανά ασθενοημέρα)	7.009	7.716

Για την εξασφάλιση της αδιάλειπτης παροχή νερού το ΥΓΕΙΑ, το ΜΗΤΕΡΑ και το ΗΗΤ, διαθέτουν δίκτυο με ενδιάμεσες δεξαμενές προσωρινής αποθήκευσης, οι οποίες εξασφαλίζουν την αυτονομία ύδρευσης των εγκαταστάσεων τους σε περιπτώσεις διακοπής της υδροδότησης από το δίκτυο του φορέα ύδρευσης. Επίσης, η κλινική του ΥΓΕΙΑ και η Y-LOGIMED, διαθέτουν γεώτρηση με αποκλειστική χρήση το πότισμα του περιβάλλοντα χώρου πρασίνου.

Κατανάλωση ενέργειας και εκπομπές αέριων ρύπων

Οι Κλινικές του ομίλου ΥΓΕΙΑ καταναλώνουν ενέργεια, που προέρχεται από άμεσες πηγές (φυσικό αέριο και πετρέλαιο) και έμμεσες πηγές (ηλεκτρική ενέργεια). Στις εγκαταστάσεις του ομίλου ΥΓΕΙΑ, οι αέριες εκπομπές προέρχονται κυρίως από τη λειτουργία των καυστήρων για τη θέρμανση των κτηρίων, την παραγωγή ζεστού νερού και τη λειτουργία των ατμογεννητριών, καθώς και τη λειτουργία των Ηλεκτροπαραγωγών Ζευγών Η/Ζ. Λαμβάνοντας υπόψη, ότι για τη λειτουργία των καυστήρων και των ατμογεννητριών χρησιμοποιείται φυσικό αέριο, οι εκπομπές αέριων ρύπων είναι πολύ χαμηλές.

* *Πηγή: Φυσικό Αέριο Αττικής* http://www.aerioattikis.gr

Κανονιστική Συμμόρφωση

Ο όμιλος ΥΓΕΙΑ παρακολουθεί συστηματικά την Εθνική και Κοινοτική περιβαλλοντική νομοθεσία και φροντίζει ώστε να συμμορφώνεται με όλες τις σχετικές νομικές και κανονιστικές απαιτήσεις. Αποτέλεσμα της πρακτικής αυτής είναι ότι και το έτος 2017 δεν παρουσιάστηκε καμία καταγγελία και δεν επιβλήθηκε στις Κλινικές κανένα πρόστιμο για περιβαλλοντικά θέματα.

10.3.7 Υπευθυνότητα για την Κοινωνία

Η προσφορά, ο σεβασμός και η υπεύθυνη στάση απέναντι στο κοινωνικό σύνολο, αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της κουλτούρας και της στρατηγικής του ομίλου ΥΓΕΙΑ, ο οποίος συνεχίζει να αναπτύσσει σειρά δράσεων για την κοινωνία, δίνοντας έμφαση στην αγωγή πρόληψης και διάγνωσης, αλλά και τη θεραπεία, συμβάλλοντας στη γενικότερη προαγωγή της υγείας.

Οι κοινωνικές δράσεις του ομίλου ΥΓΕΙΑ αναπτύσσονται σε τρεις βασικούς άξονες, μέσω των οποίων θέτει τους στόχους και τις στρατηγικές προτεραιότητες. Οι άξονες αυτοί περιλαμβάνουν:

- **Προαγωγή της δημόσιας Υγείας**

Το 2013 σχεδιάσαμε το πρόγραμμα «Ταξιδεύουμε για την υγεία» με στόχο να καλύψουμε τις ανάγκες των κατοίκων μικρών νησιών και ορεινών κοινοτήτων που δεν έχουν εύκολη πρόσβαση σε ιατρικές υπηρεσίες.

Μέχρι σήμερα, έχουν πραγματοποιηθεί 8 εθελοντικές εκστρατείες, έχουν εξεταστεί περισσότεροι από 9.834 κάτοικοι και έχουν διενεργηθεί περισσότερες από 38.000 ιατρικές και διαγνωστικές εξετάσεις.

Εκτός από την θέσπιση του προγράμματος «Ταξιδεύουμε για την υγεία» εφαρμόζουμε ένα εκτεταμένο πρόγραμμα κοινωνικής συνεισφοράς στον τομέα της υγείας, που περιλαμβάνει: παροχή ιατρικών υπηρεσιών, ιατρικού εξοπλισμού και τεχνογνωσίας και ιατρικής φροντίδας.

- **Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση κοινού**

Με αφορμή τις Παγκόσμιες Ημέρες, τις Ευρωπαϊκές Εβδομάδες Υγείας ή Μήνες Πρόληψης, διοργανώνονται καμπάνιες ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης του κοινού, στο πλαίσιο των οποίων προσφέρονται έλεγχοι υγείας σε συμβολικές τιμές και υποστηρίζεται το όραμα και τη δράση κοινωνικών φορέων και οργανισμών. Κατά τη διάρκεια υλοποίησης των δράσεων αυτών, προβάλλονται καθημερινά ενημερωτικά βίντεο διαφόρων οργανώσεων, από τις τηλεοράσεις που βρίσκονται στους κοινόχρηστους χώρους των Νοσοκομείων του ομίλου.

- **Ανάπτυξη της ιατρικής επιστήμης**

Στο πλαίσιο της συνεχούς μέριμνας του ομίλου ΥΓΕΙΑ να επενδύει στην εκπαίδευση, διοργανώνει και υλοποιεί εκπαιδευτικά προγράμματα, συνέδρια - ημερίδες και επισκέψεις σχολείων στις κλινικές του. Μέσω των δράσεων αυτών παρέχεται η δυνατότητα σε φοιτητές να κάνουν την πρακτική τους άσκηση σε ειδικότητες που αφορούν στον κλάδο παροχής υπηρεσιών υγείας και σε μαθητές να ξεναγηθούν στους χώρους των θεραπευτηρίων μας και να γνωρίσουν από κοντά πώς είναι η καθημερινή ιατρική στην πράξη.

10.4 SINGULARLOGIC

Η SINGULARLOGIC αποτελεί μία από τις μεγαλύτερες εταιρείες υπηρεσιών και λύσεων Πληροφορικής στην Ελλάδα.

Οι δραστηριότητες της, περιλαμβάνουν την ανάπτυξη και διάθεση καινοτόμων προϊόντων επιχειρηματικού λογισμικού, τη μελέτη, σχεδίαση και υλοποίηση ολοκληρωμένων έργων πληροφορικής για τον Ιδιωτικό και Δημόσιο τομέα, καθώς και τη διάθεση και υποστήριξη προϊόντων καταξιωμένων διεθνών οίκων πληροφορικής.

Η SINGULARLOGIC είναι μέλος του Ομίλου MARFIN INVESTMENT GROUP (MIG), διαθέτει άρτια καταρτισμένο ανθρώπινο δυναμικό, εξειδικευμένη τεχνογνωσία, ευρύ προϊοντικό χαρτοφυλάκιο, μεγάλη εγκατεστημένη βάση που αριθμεί 40.000 μικρομεσαίες επιχειρήσεις και 700 μεγάλες επιχειρήσεις, ισχυρό πανελλαδικό δίκτυο συνεργατών και περισσότερα από 400 σημαντικά υλοποιημένα έργα πληροφορικής στον Ιδιωτικό και Δημόσιο τομέα. Ειδικότερα, το επιχειρηματικό μοντέλο που εφαρμόζεται στην εταιρεία αποτυπώνεται ως ακολούθως:

SINGULARLOGIC Επιχειρηματικό Μοντέλο

Η συνοπτική και περιεκτική αποτύπωση του επιχειρηματικού μοντέλου της SINGULARLOGIC περιλαμβάνει τα ακόλουθα:

Κρίσιμες συνεργασίες	Κύριες δραστηριότητες	Αξία/ χρησιμότητα	Τμήματα αγοράς που απευθύνεται η εταιρεία
Συνεργασία με καταξιωμένους διεθνείς οίκους πληροφορικής (ERP, CRM και Retail).	I. Μελέτη, σχεδίαση και υλοποίηση ολοκληρωμένων λύσεων πληροφορικής II. Ανάπτυξη και διάθεση προϊόντων επιχειρηματικού λογισμικού. III. Ανάπτυξη και διάθεση εφαρμογών για λειτουργία και χρήση μέσω συσκευών κινητών τηλεφώνων, καθώς και λύσεων λογισμικού ως συνδρομητική υπηρεσία. IV. Διάθεση και υποστήριξη προϊόντων καταξιωμένων διεθνών οίκων πληροφορικής. V. Υπηρεσίες προστιθέμενης αξίας, σε Τηλεπικοινωνιακούς Οργανισμούς, Οργανισμούς Υγείας, εταιρείες Τροφίμων και Ποτών και Οργανισμούς του Δημόσιου Τομέα.	Ανάπτυξη και διάθεση καινοτόμων προϊόντων επιχειρηματικού λογισμικού, μελέτη, σχεδίαση και υλοποίηση ολοκληρωμένων έργων πληροφορικής για τον Ιδιωτικό και Δημόσιο τομέα, καθώς και διάθεση και υποστήριξη προϊόντων καταξιωμένων διεθνών οίκων πληροφορικής. **Βασικές ανάγκες των πελατών που ικανοποιεί η SINGULARLOGIC είναι:** Η SINGULARLOGIC μέσω των υπηρεσιών υψηλής ποιότητας που παρέχει, είναι σε θέση να καλύπτει κάθε ανάγκη που μπορεί να προκύψει για προϊόντα επιχειρηματικού λογισμικού.	Η εταιρεία προσφέρει ολοκληρωμένες λύσεις στον Ιδιωτικό και Δημόσιο τομέα, τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό. **ΚΑΝΑΛΙΑ** Τα κύρια κανάλια μέσω των οποίων η SINGULARLOGIC έρχεται σε επαφή με υποψήφιους πελάτες είναι: - Διαγωνισμοί έργων του Δημοσίου - Εκθέσεις εσωτερικού και εξωτερικού - Συστάσεις από το υπάρχον πελατολόγιο - Μέσω της συμμετοχής της σε μεγάλα ευρωπαϊκά έργα. - Μέσω των συνεργατών της - Μέσω του εταιρικού της ιστότοπου.
Διάρθρωση κόστους ➢ Αμοιβές και Παροχές εργαζομένων ➢ Ειδικές συμβάσεις με Οίκους τους εξωτερικού για αγορά πνευματικών δικαιωμάτων για μεταπώληση/διάθεση αδειών χρήσεως επί προϊόντων λογισμικού) ➢ Αγορά HW και εξοπλισμού υποστήριξης λογισμικών ➢ Αμοιβές εξωτερικών συνεργατών. ➢ Αγορές λογισμικού.	**Διάρθρωση εσόδων** Τα έσοδα της SINGULARLOGIC προέρχονται από την παροχή των παραπάνω υπηρεσιών και την πώληση HW εξοπλισμού.		

Η SINGULARLOGIC δεσμεύεται στις αρχές της βιώσιμης ανάπτυξης και της κοινωνικά υπεύθυνης λειτουργίας. Σε αυτό το πλαίσιο στρατηγικής σημασίας προτεραιότητες αποτελούν:

- Η συμμόρφωση με την υφιστάμενη νομοθεσία και κανονισμούς

- Η εφαρμογή πολιτικών και διαδικασιών που συμβάλλουν στην επίτευξη χρηστής εταιρικής διακυβέρνησης
- Η εφαρμογή συστήματος διαχείρισης της ποιότητας των υπηρεσιών της πιστοποιημένο κατά ISO 9001
- Η εφαρμογή συστήματος περιβαλλοντικής διαχείρισης πιστοποιημένο κατά ISO 14001
- Η ανάληψη πρωτοβουλιών και δραστηριοτήτων για την υποστήριξη της κοινωνίας και ειδικότερα για τις ευπαθείς κοινωνικές ομάδες.

Η επικοινωνία με τους συμμετόχους

Η SINGULARLOGIC μέσω των δραστηριοτήτων της δημιουργεί αξία για την οικονομία και την κοινωνία. Η προστιθέμενη αξία που παράγεται από τις δραστηριότητές της επιστρέφει σε μεγάλο βαθμό στους εργαζόμενους, στους συνεργάτες της και στην ευρύτερη κοινωνία. Σε αυτό το πλαίσιο, η εταιρεία φροντίζει ώστε να αναπτύσσεται αμφίδρομη επικοινωνία με τους εργαζόμενους, πελάτες, μετόχους και όλες τις ομάδες συμμέτοχων, προκειμένου να υπάρχει συνεχής καταγραφή και ανταπόκριση στις ανάγκες τους.

Η SINGULARLOGIC έχει αναγνωρίσει ως συμμετόχους/ενδιαφερόμενα μέρη τα πρόσωπα ή οργανισμούς/εταιρείες που μπορεί να επηρεάζει ή/και, να επηρεάζεται από, ή/και να θεωρούν ότι επηρεάζονται από τις δραστηριότητες της εταιρείας. Οι ομάδες ενδιαφερομένων μερών είναι:

- μέτοχοι
- εργαζόμενοι
- πελάτες
- προμηθευτές
- συνεργάτες/σύμβουλοι συστημάτων
- κράτος και ρυθμιστικές αρχές
- χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί
- ευρύτερη κοινωνία
- Μ.Μ.Ε.

Η υπεύθυνη, ειλικρινής και διαφανής επικοινωνία με όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη και η πλήρης συμμόρφωση με την ισχύουσα νομοθεσία και το θεσμικό πλαίσιο περί θεμιτού ανταγωνισμού αποτελεί δέσμευση για τη SINGULARLOGIC και τους εργαζομένους της, προκειμένου να δημιουργούνται και να διατηρούνται σχέσεις εμπιστοσύνης με την κοινωνία και το ευρύτερο επιχειρηματικό περιβάλλον.

απόσπασμα από την Πολιτική Επαγγελματικής Συμπεριφοράς

Ανθρώπινο Δυναμικό

Η SINGULARLOGIC απασχολεί εξειδικευμένο ανθρώπινο δυναμικό προκειμένου να παρέχει υψηλού επιπέδου υπηρεσίες στους πελάτες και συνεργάτες της. Η διατήρηση και συνεχής ανάπτυξη και εκπαίδευση των εργαζομένων της αποτελεί αδιαπραγμάτευτη προτεραιότητα.

Η SINGULARLOGIC ως εργοδότης δεσμεύεται στη διαμόρφωση ενός ασφαλούς εργασιακού περιβάλλοντος, το οποίο παρέχει δίκαιη ανταμοιβή και διασφαλίζει ισότιμες ευκαιρίες για όλους τους εργαζόμενους, ανεξαρτήτως φύλου, εθνικής καταγωγής, πολιτικών πεποιθήσεων, θρησκείας, γενετήσιου προσανατολισμού ή άλλου χαρακτηριστικού στοιχείου ή ιδιότητας, η οποία προστατεύεται από την εθνική και διεθνή νομοθεσία για τα ανθρώπινα και εργασιακά δικαιώματα.

απόσπασμα από την Πολιτική Επαγγελματικής Συμπεριφοράς

Η εταιρεία δεν ανέχεται κανενός είδους παρενόχληση, εξαναγκασμό ή εκβιασμό προς και από τους εργαζομένους της και δεσμεύεται στο σεβασμό των θεμελιωδών αρχών και δικαιωμάτων στην ελευθερία, την ασφάλεια και την εργασία, μεταξύ των οποίων το δικαίωμα του συνέρχεστε και συνεταιρίζεσθε. Επιπλέον η SINGULARLOGIC δεν θα ανεχθεί σε καμία περίπτωση την τυχόν καταναγκαστική εργασία ή την μη νόμιμη απασχόληση παιδιών από οποιονδήποτε συνεργάτη της.

Στην εταιρεία έχει αναπτυχθεί και εφαρμόζεται Κανονισμός Εργασίας. Τον Κανονισμό Εργασίας πλαισιώνουν οι εξής πολιτικές:

- Πολιτική Επαγγελματικής Συμπεριφοράς
- Πολιτική Απασχόλησης Συγγενικών Προσώπων
- Πολιτική Υγείας και Ασφάλειας στην Εργασία

Η εταιρεία έχει καθορίσει το πλαίσιο ορθής επιχειρηματικής και συμπεριφοράς και με βάση αυτό οφείλουν όλοι οι εργαζόμενοι να λειτουργούν και καλύπτει πλήρως τις προβλέψεις του κώδικα Electronic Industry Coalition v4.0 (www.eicc.info) και του συμφώνου Global Compact των Ηνωμένων Εθνών για τις επιχειρήσεις (http://www.unglobalcompact.org). Η απασχόληση της SINGULARLOGIC κατά τα δυο τελευταία έτη περιλάμβανε τα ακόλουθα στοιχεία:

Ανθρώπινο Δυναμικό ανά φύλο	2016			2017		
	Άνδρες	Γυναίκες	Σύνολο	Άνδρες	Γυναίκες	Σύνολο
Συνολικό προσωπικό ανά φύλο	**404**	**181**	**585**	**366**	**171**	**537**
Μόνιμοι εργαζόμενοι	396	175	571	359	166	525
Εποχικοί εργαζόμενοι	8	6	14	7	5	12

Ηλικιακή κατανομή ανθρώπινου δυναμικού 2017			
	<30	30-50	51+
Άνδρες	34	258	74
Γυναίκες	30	123	18
Υπο-σύνολα	**64**	**381**	**92**

Το 100% των εργαζομένων καλύπτεται από συμβάσεις εργασίας με το 99,5% να έχει σύμβαση πλήρους απασχόλησης και το 0,5% σύμβαση μερικής απασχόλησης.

Σύμβαση εργασίας	2016			2017		
	Αττική	Υπόλοιπη Ελλάδα	Σύνολο	Αττική	Υπόλοιπη Ελλάδα	Σύνολο
Σύμβαση εργασίας αορίστου χρόνου	522	49	**571**	477	48	**525**
Σύμβαση εργασίας ορισμένου χρόνου	13	1	**14**	11	1	**12**
Σύνολο	**535**	**50**	**585**	**488**	**50**	**537**

Στη SINGULARLOGIC στοχεύουμε στην επιλογή στελεχών από την αγορά εργασίας που μοιράζονται το ίδιο Όραμα με εμάς, της συνεχούς εξέλιξης και ανάπτυξης προϊόντων και υπηρεσιών που συμβαδίζουν με τις τεχνολογικές καινοτομίες και επιδρούν καταλυτικά στην αλλαγή των πελατών μας.

Συνολικές προσλήψεις ανά ηλικιακή κατανομή & γεωγραφική τοποθεσία 2017			
	<30	30-50	51+
Αττική	37	55	13
Υπόλοιπη Ελλάδα	1	7	2
Υπο-σύνολα	**38**	**62**	**15**

Προσλήψεις / Αποχωρήσεις	2016	2017
Προσλήψεις	174	115
Αποχωρήσεις (πχ. σύνταξη, λήξη σύμβασης)	85	163

Η πολιτική αμοιβών και παροχών έχει αναπτυχθεί στη SINGULARLOGIC με σκοπό την προσέλκυση, απασχόληση και διατήρηση υψηλού επιπέδου με τεχνολογική εξειδίκευση ανθρωπίνου δυναμικού. Η αμοιβή κάθε εργαζόμενου αντανακλά το μορφωτικό υπόβαθρο, την εμπειρία, την ευθύνη, αλλά και την αξία / βαρύτητα της θέσης στην αγορά εργασίας. Επιπλέον, ανάλογα με την ιεραρχική βαθμίδα, την προϋπηρεσία του εργαζομένου, και τις αντικειμενικές δυσκολίες που ενδεχομένως αντιμετωπίζει (όπως για παράδειγμα ανάγκη απομακρυσμένης εργασίας), η εταιρεία προσφέρει επιπρόσθετες παροχές όπως: εταιρικό αυτοκίνητο, χιλιομετρική αποζημίωση, κινητό τηλέφωνο, φορητός Η/Υ κατά περίπτωση και άλλες.

Επιπρόσθετα, στο πλαίσιο ανταμοιβής και διατήρησης σε υψηλό επίπεδο του βαθμού ικανοποίησης των ανθρώπων της, η εταιρεία προσφέρει μία σειρά από πρόσθετες παροχές τόσο για τον ίδιο τον εργαζόμενο, όσο και για την οικογένειά του, όπως:

- Ομαδικό Ασφαλιστήριο Συμβόλαιο Νοσηλείας και Ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης
- Δώρο γέννησης τέκνου
- Ελαστικό ωράριο προσέλευσης στην εργασία (έως τις 10π.μ) ,
- Επιδότηση μεταπτυχιακού προγράμματος
- Δώρο στα παιδιά των εργαζομένων που περνούν σε ΑΕΙ - ΤΕΙ
- Υποστήριξη εταιρικών ομάδων Μπάσκετ, Θεάτρου, Μουσικής
- Εκπτώσεις σε επιλεγμένες παροχές ή προϊόντα των εταιρειών του Ομίλου MIG (π.χ. εκπτώσεις ομίλου VIVARTIA: LA PASTERIA, GOODY'S, προνομιακές τιμές σε εξετάσεις του ομίλου ΥΓΕΙΑ κλπ)
- Επιδότηση προϊόντων του καταστήματος everest, που στεγάζεται στις εγκαταστάσεις της εταιρείας.

Επιπρόσθετα, για τη πρόσβαση στην εταιρεία, παρέχεται λεωφορείο μεταφοράς προσωπικού από και προς τις εγκαταστάσεις της εταιρείας από επιλεγμένους σταθμούς μετρό και προαστιακού.

Εθελοντισμός εργαζομένων

Στο πλαίσιο των δράσεων Εταιρικής Υπευθυνότητας που διοργανώνει η εταιρεία, η συμμετοχή των εργαζομένων της είναι καθοριστική για την επιτυχία τους. Πέραν την οργάνωσης εθελοντικής αιμοδοσίας σε ετήσια βάση υποστηρίζονται ποικίλες κοινωνικές δράσεις. Ειδικότερα κατά τη διάρκεια του 2017 πραγματοποιήθηκαν δράσεις ενίσχυσης διαφόρων ΜΚΟ όπως:

- Πρωινό μπουφέ Αγάπης: Βραβευμένη ενέργεια στα πλαίσια των HR Awards κατά την οποία οι εργαζόμενοι της SINGULARLOGIC ετοιμάζουν και διαθέτουν γλυκά και αλμυρά εδέσματα τα οποία προσφέρουν στους συναδέλφους σε συμβολικές τιμές. Τα έσοδα της δράσης αυτής δίδονται σε ΜΚΟ τις οποίες προτείνουν και επιλέγουν οι ίδιοι εργαζόμενοι
- Bazaar: Φιλοξενία διαφόρων ΜΚΟ στο πλαίσιο της καθιερωμένης ετήσιας διοργάνωσης «Εβδομάδα Αγάπης» κατά τη περίοδο των εορτών των Χριστουγέννων και του Πάσχα, αφιερώνοντας μια ολόκληρη εβδομάδα σε bazaar με σημαντικό κοινωνικό σκοπό.
- Συμμετοχή στον Αυθεντικό Μαραθώνιο και Ημιμαραθώνιους Αγώνες Δρόμου: με κάλυψη των δαπανών συμμετοχής των εργαζομένων καθώς και στην διοργάνωση του No finish Line. Ένας μεγάλος φιλανθρωπικός υπερμαραθώνιος αγώνας δρόμου, το No Finish Line, ο οποίος διεξήχθη στην Αθήνα για πρώτη χρονιά το 2017, από το No Finish Line International με τη συνεργασία και την ευθύνη του ιστορικού αθλητικού και πολιτιστικού συλλόγου Ερμής 1877, την υποστήριξη του Κέντρου Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος.

Ποιότητα υπηρεσιών

Η SINGULARLOGIC επενδύει στρατηγικά στην Ποιότητα, προκειμένου να διατηρήσει το ανταγωνιστικό πλεονέκτημα και την πρωτοποριακή θέση της στην αγορά, μέσω της συνεχούς βελτίωσης της επιχειρηματικής της λειτουργίας και της αποτελεσματικής ικανοποίησης των πελατών της. Σε αυτό το πλαίσιο εφαρμόζει Σύστημα Διαχείρισης Ποιότητας (ΣΔΠ) σύμφωνα με τις απαιτήσεις του διεθνούς προτύπου για την Ποιότητα ISO 9001:2015 το οποίο καλύπτει όλες τις κύριες δραστηριότητες της. Οι στρατηγικοί άξονες του συστήματος Ποιότητας της SINGULARLOGIC συνοψίζονται ως εξής:

- Δουλεύουμε συστηματικά και αποτελεσματικά,
- Στοχεύουμε στην ικανοποίηση των αναγκών και των προσδοκιών των πελατών μας και του ευρύτερου επιχειρησιακού περιβάλλοντος στο οποίο λειτουργούμε,
- Τηρούμε την κείμενη νομοθεσία, τους κανονισμούς και τα πρότυπα που αφορούν τις δραστηριότητές μας
- Βελτιώνουμε συνεχώς το σύστημα ποιότητας και την επιχειρηματική μας λειτουργία.

Η τεκμηριωμένη και εγκεκριμένη Πολιτική για την Ποιότητα που υιοθετεί η εταιρεία, εκφράζει την βούληση και την δέσμευση της Ανώτατης Διοίκησης της εταιρείας ως προς την Ποιότητα και την εξυπηρέτηση του πελάτη.

Επιπλέον, η SINGULARLOGIC εφαρμόζει Σύστημα Διαχείρισης Υπηρεσιών Πληροφορικής (ΣΔΥΠ) σύμφωνα με τις απαιτήσεις του διεθνούς προτύπου ISO 20000:2011 και καλύπτει τις κύριες δραστηριότητες της. Με απόλυτη προτεραιότητα την παροχή υπηρεσιών πληροφορικής υψηλής ποιότητας, η εταιρεία μέσω της εφαρμογής τους συστήματος αυτού επιδιώκει:

- Στην επίτευξη των προδιαγραφών, στόχων εξυπηρέτησης και συμβατικών υποχρεώσεων προς τους πελάτες,
- Στην παροχή υψηλών επιπέδων διαθεσιμότητας και αξιοπιστίας των παρεχόμενων υπηρεσιών,
- Στην ταχεία ανταπόκριση στα αιτήματα πελατών εντός των προβλεπόμενων χρόνων.

Ασφάλεια των πληροφοριών

Η Ασφάλεια των Πληροφοριών αποτελεί πρωταρχική προτεραιότητα της SINGULARLOGIC προκειμένου να διασφαλίσει την συνεχή και αποτελεσματική λειτουργία της, προστατεύοντας τις πληροφορίες και τα πληροφοριακά συστήματα από κάθε απειλή, εσωτερική ή εξωτερική, σκόπιμη ή τυχαία.

Η SINGULARLOGIC εφαρμόζει Σύστημα Διαχείρισης Ασφάλειας Πληροφοριών (ΣΔΑΠ) σύμφωνα με τις απαιτήσεις του διεθνούς προτύπου ISO 27001:2013 και καλύπτει τις κύριες δραστηριότητες της. Η Ασφάλεια των Πληροφοριών είναι ευθύνη όλων στη SINGULARLOGIC.

Οι στρατηγικοί άξονες της Πολιτικής Ασφάλειας των Πληροφοριών της SINGULARLOGIC συνοψίζονται ως εξής:

- Η εμπιστευτικότητα της πληροφορίας έχει εξασφαλιστεί προστατεύοντας την από μη εγκεκριμένη πρόσβαση
- Η ακεραιότητα των πληροφοριών διατηρείται συστημικά και αποτελεσματικά,
- Οι επιχειρησιακές απαιτήσεις για τη διαθεσιμότητα των πληροφοριών και των συστημάτων καθώς και την ανάκτηση κρίσιμων πληροφοριών και συστημάτων έχουν αναγνωριστεί και ικανοποιούνται.

Η SINGULARLOGIC με την εφαρμογή του Συστήματος Διαχείρισης Ασφάλειας Πληροφοριών, στοχεύει στα ακόλουθα:

- Προστασία των υπολογιστικών πόρων και της διακινούμενης πληροφορίας στις υπηρεσίες της SingularLogic από κάθε απειλή, εσωτερική ή εξωτερική, σκόπιμη ή τυχαία,
- Συστηματική αποτίμηση και αξιολόγηση των κινδύνων που αφορούν στη διασφάλιση πληροφοριών, προσβλέποντας στην ορθή και έγκαιρη διαχείρισή τους,
- Αρχειοθέτηση δεδομένων, αποφυγή ιών και εξωτερικών εισβολών, έλεγχο πρόσβασης στα συστήματα, καταγραφή όλων των περιστατικών ασφαλείας και διαχείριση απρόσμενων εξελίξεων,
- Διαρκή ενημέρωση της διοίκησης και του προσωπικού σε θέματα ασφάλειας πληροφοριών και την διεξαγωγή εκπαιδευτικών σεμιναρίων για το προσωπικό,
- Πλήρη δέσμευση της Διοίκησης της εταιρείας στην πιστή εφαρμογή και στη συνεχή βελτίωση του ΣΔΑΠ, το οποίο συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις του προτύπου ISO 27001.

Αρχής της Πρόληψης και διαχείριση κινδύνων

Η SINGULARLOGIC έχει αναγνωρίσει και περιγράψει με σαφήνεια τις περιοχές κινδύνων και εφαρμόζει συγκεκριμένες διαδικασίες οι οποίες έχουν αναπτυχθεί με βάση την **Αρχή της Πρόληψης**.

Με στόχο τη μείωση της πιθανότητας, αλλά και της σημαντικότητας επέλευσης των κινδύνων, η εταιρεία λαμβάνει προληπτικές δράσεις και ενέργειες. Σε αυτό το πλαίσιο, η εταιρεία:

- Υλοποιεί συστηματικά συγκεκριμένο πρόγραμμα διαχείρισης χρηματοοικονομικών κινδύνων.
- Εφαρμόζει κριτήρια λειτουργίας και ασφάλειας στην εργασία που βρίσκονται σε συμφωνία με την ελληνική και ευρωπαϊκή νομοθεσία, όπως αναλυτικά περιγράφονται στην Πολιτική Υγείας και Ασφάλειας στην Εργασία.
- Έχει πραγματοποιήσει Αξιολόγηση Περιβαλλοντικών Πλευρών, σύμφωνα με τις διαδικασίες του Συστήματος Περιβαλλοντικής Διαχείρισης που εφαρμόζει.

Ο εσωτερικός έλεγχος επιπρόσθετα πραγματοποιεί αξιολόγηση και ανασκόπηση των δραστηριοτήτων της εταιρείας, στοχεύοντας στη βελτίωση της αποτελεσματικότητας των διαδικασιών διαχείρισης κινδύνων, των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου και εταιρικής διακυβέρνησης.

Διαφάνεια και καταπολέμηση της διαφθοράς

Στην εταιρεία δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στην υλοποίηση προληπτικών ενεργειών αναφορικά με θέματα διαφάνειας και διαφθοράς με στόχο την ανταπόκριση στις ανάγκες των συμμετόχων. Σε αυτό το πλαίσιο, η εταιρεία έχει αναπτύξει και εφαρμόζει Πολιτική Επαγγελματικής Συμπεριφοράς, μέσω της οποίας παρέχονται σαφείς κατευθύνσεις για την τήρηση των κανόνων ηθικής εντός και εκτός της εταιρείας, ενδεικτικά στις σχέσεις με τους προμηθευτές και τους άλλους συμμετόχους. Ο κανονισμός εργασίας της εταιρείας περιγράφει με σαφήνεια τις περιοχές κινδύνων και περιλαμβάνει συγκεκριμένες διαδικασίες για τη διασφάλιση της διαφάνειας, οι οποίες έχουν αναπτυχθεί με βάση την **Αρχή της Πρόληψης**.

Η SINGULARLOGIC εφαρμόζει σύστημα Εταιρικής Διακυβέρνησης το οποίο προάγει τη διαφάνεια σε όλο το φάσμα των δραστηριοτήτων της εταιρείας και στοχεύει στην ενίσχυση των δικλείδων ασφαλείας ενάντια σε κάθε είδους παραβατική συμπεριφορά.

Υπεύθυνη διαχείριση της προμηθευτικής αλυσίδας

Η SINGULARLOGIC επιλέγει, διαχειρίζεται και αξιολογεί τους προμηθευτές της με υπευθυνότητα. Οι προμηθευτές είναι σημαντικοί συνεργάτες σε όλο το φάσμα των δραστηριοτήτων που αναπτύσσει η εταιρεία.

Αναφορικά με τα ποσοτικά στοιχεία των προμηθευτών , οι κατηγορίες των προμηθευτών ανέρχονται σε πέντε. Ο συνολικός αριθμός προμηθευτών είναι 522. Οι προμηθευτές εσωτερικού είναι το 88,7 % και εξωτερικού το 11,3%.

Αξιολόγηση προμηθευτών και υπεργολάβων

Η αξιολόγηση των προμηθευτών αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της προσπάθειάς της εταιρείας για διαρκή βελτίωση των προϊόντων και των υπηρεσιών της. Πραγματοποιείται ετησίως αξιολόγηση στους προμηθευτές λαμβάνοντας υπόψη ειδικά κριτήρια. Ειδικότερα, προμηθευτές με περιβαλλοντική επίπτωση αξιολογούνται σε ετήσια βάση ακολουθώντας την εταιρική διαδικασία.

Περιβαλλοντική υπευθυνότητα

Η SINGULARLOGIC, ως εταιρεία παροχής υπηρεσιών, δεν προκαλεί ιδιαίτερα σημαντική επιβάρυνση στο περιβάλλον με τις λειτουργίες της. Ωστόσο, αναγνωρίζοντας τη σημαντικότητα που έχει για όλους τους συμμετόχους της η προστασία του περιβάλλοντος, εντείνει τις προσπάθειές της στην καταγραφή και βελτίωση των περιβαλλοντικών επιδόσεών της. Σε αυτό το πλαίσιο έχει προχωρήσει στην αναγνώριση και καταγραφή των σημαντικότερων περιβαλλοντικών επιπτώσεων και εφαρμόζει Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης το οποίο έχει πιστοποιηθεί με βάση τα κριτήρια του διεθνούς προτύπου ISO 14001.

Ο σκοπός του Συστήματος Περιβαλλοντικής Διαχείρισης είναι η αποτελεσματική διαχείριση τυχών σημαντικών περιβαλλοντικών πλευρών και επιπτώσεων που προκύπτουν από τη λειτουργία της εταιρείας προκειμένου να ελαχιστοποιηθεί η πιθανότητα πρόκλησης ρύπανσης. Επιπλέον, το Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης διασφαλίζει την έγκαιρη εναρμόνιση της λειτουργίας της εταιρείας με τη σχετική περιβαλλοντική νομοθεσία και τη συνεχή βελτίωση της περιβαλλοντικής της επίδοσης.

απόσπασμα από την Περιβαλλοντική Πολιτική

«Η διοίκηση της SINGULARLOGIC αναγνωρίζει ότι η προστασία του Περιβάλλοντος και η εξοικονόμηση των φυσικών πόρων αποτελεί αναπόσπαστο μέρος κάθε υπεύθυνης και αειφόρου επιχειρηματικής ανάπτυξης. Σε αυτό το πλαίσιο η εταιρεία δεσμεύεται να:

Βελτιώνει συνεχώς το Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης με σκοπό την βελτίωση της Περιβαλλοντικής της επίδοσης, εφαρμόζοντας κατάλληλες διαδικασίες και προγράμματα, με συγκεκριμένους σκοπούς και στόχους, οι οποίοι ανασκοπούνται και εγκρίνονται από τη Διοίκηση,

Ακολουθεί, μαζί με τους κύριους συνεργάτες της, ορθές Περιβαλλοντικές πρακτικές προκειμένου να συμβάλλει στην προστασία του περιβάλλοντος, συμπεριλαμβανομένης της πρόληψης ρύπανσης,

Παρακολουθεί και συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις της Εθνικής και Ευρωπαϊκής Περιβαλλοντικής Νομοθεσίας, των υποχρεώσεων συμμόρφωσης, καθώς και τις απαιτήσεις και προσδοκίες του ευρύτερου επιχειρησιακού περιβάλλοντος στο οποίο λειτουργεί.»

Οι κύριες περιβαλλοντικές δράσεις της εταιρείας περιλαμβάνουν:

- Εγκατάσταση πληροφοριακού συστήματος BUILDING SENSE για την παρακολούθηση της κατανάλωσης ηλεκτρικής ενεργείας στο κτήριο Α. Μέσω της ορθής διαχείρισης επετεύχθη σημαντική μείωση -12,6% στην κατανάλωση του κτηρίου Α (κατανάλωση 2017 έναντι του 2016).
- Εγκατάσταση πληροφοριακού συστήματος για την παρακολούθηση βλαβών το οποίο μέσω των δεδομένων που παρέχει δίνεται η δυνατότητα καλύτερου προγραμματισμού των προβλεπόμενων συντηρήσεων.

Δείκτες περιβαλλοντικής επίδοσης της SINGULARLOGIC

I. Κατανάλωση ρεύματος (συνολική και ειδική κατανάλωση ανά ημέρα)

Κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας (σε KWh)	2016*	2017	%	Ειδική Κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας (σε KWh/ ημέρα)	2016*	2017
Κτήριο Α	1.137.893	994.541	-12,6	Κτήριο Α	3.118	2.725
Κτήριο Β	141.669	130.560	-7,8	Κτήριο Β	388,13	357,70
ΣΥΝΟΛΟ	**1.279.561**	**1.125.101**	**-12,1**	**ΣΥΝΟΛΟ**	**3.506**	**3.082**

**η κατανάλωση για το 2016 έχει υπολογιστεί αναλογικά στο έτος, καθώς πραγματοποιήθηκε αλλαγή της έδρας της εταιρείας τον Απρίλιο του 2016 και οι μετρήσεις που καταγράφηκαν αφορούσαν 7μηνο.*

II. Κατανάλωση νερού (συνολική και ειδική κατανάλωση ανά ημέρα)

Κατανάλωση Νερού σε m^3	2017
Κατανάλωση νερού (σε lt)	1.450,4
Ειδική Κατανάλωση νερού (lt/ημέρα)	3,97

III. Διαχείριση αποβλήτων

Απόβλητα σε κιλά (kg)	2016*	2017	Τρόπος διαχείρισης
Χαρτί/χαρτόνι	1.180	185	Ανακύκλωση
Μπαταρίες	n/a	75	Ανακύκλωση (ΑΦΗΣ)
Ηλεκτρονικός & ηλεκτρικός εξοπλισμός	1.765	75	Ανακύκλωση (μέσω αδειοδοτημένων συνεργατών)

**οι ποσότητες για το 2016 είναι πολύ μεγάλες λόγω αλλαγής της έδρας της εταιρείας, κατά τη διάρκεια της οποίας πραγματοποιήθηκε ανακύκλωση αρχειακού υλικού και χρησιμοποιήθηκαν υψηλές ποσότητες χαρτόκουτων μεταφοράς.*

Στόχος της εταιρείας είναι να μειώνει το περιβαλλοντικό αποτύπωμά της, ανταποκρινόμενη στις ανάγκες και προσδοκίες των συμμετόχων της και του ευρύτερου επιχειρηματικού περιβάλλοντος στο οποίο λειτουργεί.

Κηφισιά, 30 Απριλίου 2018

Εκ μέρους του Δ.Σ.

Αθανάσιος Παπανικολάου

Διευθύνων Σύμβουλος

Δ. ΕΤΗΣΙΕΣ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΙΚΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ ΤΗΝ 31Η ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2017 ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΑ ΔΙΕΘΝΗ ΠΡΟΤΥΠΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΦΟΡΑΣ (ΔΠΧΑ), ΩΣ ΕΧΟΥΝ ΥΙΟΘΕΤΗΘΕΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

Οι συνημμένες ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο της MARFIN INVESTMENT GROUP Α.Ε. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ την 30/04/2018 και έχουν δημοσιοποιηθεί με την ανάρτησή τους στο διαδίκτυο, στη διεύθυνση www.marfininvestmentgroup.com καθώς και στον διαδικτυακό χώρο του Χ.Α.

Οι ετήσιες οικονομικές καταστάσεις των ενοποιούμενων θυγατρικών εταιρειών, που προβλέπονται από την απόφαση 8/754/14.4.2016 του Διοικητικού Συμβουλίου της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, αναρτώνται στο διαδίκτυο, στη διεύθυνση www.marfininvestmentgroup.com.

ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ 2017

		Ο ΟΜΙΛΟΣ	
Ποσά σε € '000	**Σημ.**	**01/01-31/12/2017**	**01/01-31/12/2016**
Πωλήσεις	**35**	1.079.927	1.082.036
Κόστος πωληθέντων	**36**	(811.210)	(775.918)
Μικτό κέρδος		**268.717**	**306.118**
Έξοδα διοίκησης	**36**	(94.873)	(98.871)
Έξοδα διάθεσης	**36**	(155.280)	(167.046)
Λοιπά έσοδα εκμετάλλευσης	**37**	37.371	41.053
Λοιπά έξοδα εκμετάλλευσης	**38**	(15.118)	(25.561)
Λειτουργικό κέρδος/(ζημιά)		**40.817**	**55.693**
Λοιπά χρηματοοικονομικά αποτελέσματα	**39**	1.682	(25.040)
Χρηματοοικονομικά έξοδα	**40**	(98.688)	(107.478)
Χρηματοοικονομικά έσοδα	**41**	403	519
Έσοδα από μερίσματα		-	13
Κέρδη/(Ζημιές) από συγγενείς επιχειρήσεις ενοποιούμενες με τη μέθοδο της καθαρής θέσης	**42**	(6.507)	(1.690)
Ζημιές προ φόρων από συνεχιζόμενες δραστηριότητες		**(62.293)**	**(77.983)**
Φόρος εισοδήματος	**43**	(2.027)	2.986
Ζημιές χρήσης μετά φόρων από συνεχιζόμενες δραστηριότητες		**(64.320)**	**(74.997)**
Κέρδη/(Ζημιές) χρήσης μετά από φόρους από διακοπείσες δραστηριότητες	**7.6**	(11.652)	(7.813)
Ζημιές χρήσης μετά φόρων		**(75.972)**	**(82.810)**
Κατανεμημένα σε:			
Ιδιοκτήτες της μητρικής		**(74.817)**	**(84.877)**
- από συνεχιζόμενες δραστηριότητες		(66.533)	(78.048)
- από διακοπείσες δραστηριότητες		(8.284)	(6.829)
Μη ελέγχουσες συμμετοχές		**(1.155)**	**2.067**
- από συνεχιζόμενες δραστηριότητες		2.213	3.051
- από διακοπείσες δραστηριότητες		(3.368)	(984)
Κέρδη/(Ζημιές) ανά μετοχή (€ / μετοχή) :			
Βασικά κέρδη/(ζημιές) ανά μετοχή	**45**	**(0,0796)**	**(0,0904)**
- Βασικά κέρδη/(ζημιές) ανά μετοχή από συνεχιζόμενες δραστηριότητες		(0,0708)	(0,0831)
- Βασικά κέρδη/(ζημιές) ανά μετοχή από διακοπείσες δραστηριότητες		(0,0088)	(0,0073)
Μειωμένα κέρδη/(ζημιές) ανά μετοχή	**45**	**(0,0169)**	**(0,0422)**
- Μειωμένα κέρδη/(ζημιές) ανά μετοχή από συνεχιζόμενες δραστηριότητες		(0,0143)	(0,0375)
- Μειωμένα κέρδη/(ζημιές) ανά μετοχή από διακοπείσες δραστηριότητες		(0,0026)	(0,0047)

Οι επισυναπτόμενες σημειώσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των Ετήσιων Εταιρικών και Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων

Σημείωση:

Τα κονδύλια της ενοποιημένης Κατάστασης Αποτελεσμάτων της συγκριτικής ετήσιας περιόδου που έληξε την 31/12/2016 έχουν αναμορφωθεί προκειμένου να περιληφθούν μόνο οι συνεχιζόμενες δραστηριότητες. Τα αποτελέσματα των διακοπεισών δραστηριοτήτων περιλαμβάνονται διακριτά και αναλύονται σε ξεχωριστή σημείωση (βλ. σημείωση 7), σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 5 «Μη κυκλοφορούντα στοιχεία του ενεργητικού κατεχόμενα προς πώληση και διακοπείσες δραστηριότητες».

ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ 2017

		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Ποσά σε € '000	**Σημ.**	**01/01-31/12/2017**	**01/01-31/12/2016**
Έσοδα/(Έξοδα) από συμμετοχές και χρημ/κά στοιχεία επενδυτικού χαρτοφυλακίου	**39**	(43.456)	(61.263)
Έσοδα/(Έξοδα) χρημ/κών στοιχείων σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	**39**	218	151
Λοιπά έσοδα εκμετάλλευσης		93	9
Σύνολο λειτουργικών εσόδων/(εξόδων)		**(43.145)**	**(61.103)**
Παροχές & προμήθειες τρίτων	**36**	(4.789)	(7.681)
Παροχές προσωπικού	**36**	(4.803)	(4.460)
Αποσβέσεις		(380)	(412)
Λοιπά έξοδα εκμετάλλευσης	**36**	(2.892)	(4.293)
Σύνολο λειτουργικών εξόδων		**(12.864)**	**(16.846)**
Χρηματοοικονομικά έσοδα	**41**	148	163
Χρηματοοικονομικά έξοδα	**40**	(36.149)	(39.548)
Λοιπά χρηματοοικονομικά αποτελέσματα	**39**	-	403
Ζημιές χρήσης προ φόρων		**(92.010)**	**(116.931)**
Φόρος εισοδήματος		-	-
Ζημιές χρήσης μετά φόρων		**(92.010)**	**(116.931)**
Κέρδη/(Ζημιές) ανά μετοχή (€ / μετοχή) :			
- Βασικά	**45**	(0,0979)	(0,1245)
- Μειωμένα	**45**	(0,0223)	(0,0642)

Οι επισυναπτόμενες σημειώσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των Ετήσιων Εταιρικών και Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων

ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΧΡΗΣΗΣ 2017

		Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Ποσά σε € '000	**Σημ.**	**01/01-31/12/2017**	**01/01-31/12/2016**	**01/01-31/12/2017**	**01/01-31/12/2016**
Ζημιές χρήσης μετά από φόρους (από συνεχιζόμενες και διακοπείσες δραστηριότητες)		**(75.972)**	**(82.810)**	**(92.010)**	**(116.931)**
Λοιπά συνολικά έσοδα:					
Ποσά που δεν αναταξινομούνται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων σε μεταγενέστερες χρήσεις					
Επανεκτίμηση υποχρεώσεων παροχών προσωπικού		(1.029)	(750)	(23)	(16)
Αναβαλλόμενος φόρος επί της επανεκτίμησης της υποχρέωσης παροχών προσωπικού	**46**	255	208	-	-
		(774)	**(542)**	**(23)**	**(16)**
Ποσά που αναταξινομούνται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων σε μεταγενέστερες χρήσεις					
Αντιστάθμιση ταμειακών ροών :					
- κέρδη/(ζημιές) τρέχουσας χρήσης		1.156	3.881	-	-
- αναταξινόμηση στα αποτελέσματα χρήσης		(952)	1.245	-	-
Διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού :					
- κέρδη/(ζημιές) τρέχουσας χρήσης		7	8	-	-
Συναλλαγματικές διαφορές μετατροπής επιχειρηματικών δραστηριοτήτων του εξωτερικού		146	154	-	-
Συναλλαγματικά κέρδη /(ζημιές) διάθεσης επιχειρηματικών δραστηριοτήτων εξωτερικού που αναταξινομήθηκαν στα αποτελέσματα χρήσης		2.368	-	-	-
Μερίδιο στα λοιπά συνολικά έσοδα των επενδύσεων που ενοποιούνται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης :					
- αναταξινόμηση στα αποτελέσματα χρήσης		-	77	-	-
		2.725	**5.365**	**-**	**-**
Λοιπά συνολικά έσοδα χρήσης μετά φόρων	**46**	**1.951**	**4.823**	**(23)**	**(16)**
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα χρήσης μετά φόρων		**(74.021)**	**(77.987)**	**(92.033)**	**(116.947)**
Κατανεμημένα σε:					
Ιδιοκτήτες της μητρικής		(73.567)	(80.596)		
Μη ελέγχουσες συμμετοχές		(454)	2.609		

Οι επισυναπτόμενες σημειώσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των Ετήσιων Εταιρικών και Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ ΤΗΣ 31ης ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2017

		Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Ποσά σε € '000	**Σημ.**	**31/12/2017**	**31/12/2016**	**31/12/2017**	**31/12/2016**
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ					
Μη Κυκλοφορούντα Στοιχεία του Ενεργητικού					
Ενσώματα πάγια	**9**	1.065.215	1.133.786	560	945
Υπεραξία επιχείρησης	**10**	240.738	237.773	-	-
Άυλα στοιχεία ενεργητικού	**11**	425.231	434.206	2	5
Επενδύσεις σε θυγατρικές	**12**	-	-	1.096.579	1.174.147
Επενδύσεις σε συγγενείς	**13**	17.119	59.342	-	-
Επενδυτικό χαρτοφυλάκιο	**14**	5.353	471	-	-
Επενδύσεις σε ακίνητα	**15**	265.878	275.225	-	-
Λοιπά μη κυκλοφορούντα στοιχεία του ενεργητικού	**16**	14.365	15.318	181.301	193.099
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	**17**	37.625	40.024	-	-
Σύνολο		**2.071.524**	**2.196.145**	**1.278.442**	**1.368.196**
Κυκλοφορούντα Στοιχεία του Ενεργητικού					
Αποθέματα	**18**	75.882	67.572	-	-
Πελάτες και λοιπές εμπορικές απαιτήσεις	**19**	220.412	228.423	-	-
Λοιπά κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού	**20**	69.196	71.656	6.019	13.272
Εμπορικό χαρ/κιο και λοιπά χρημ/κά στοιχεία ενεργητικού σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	**21**	437	2.867	367	815
Παράγωγα χρημ/κά μέσα	**29**	4.433	5.877	-	-
Ταμειακά διαθέσιμα, ταμειακά ισοδύναμα & δεσμευμένες καταθέσεις	**22**	130.507	142.900	9.554	10.197
Σύνολο		**500.867**	**519.295**	**15.940**	**24.284**
Μη κυκλοφορούντα στοιχεία του ενεργητικού κατεχόμενα προς πώληση	**7.3**	27.359	-	-	-
Σύνολο Ενεργητικού		**2.599.750**	**2.715.440**	**1.294.382**	**1.392.480**
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ & ΥΠΟΧΡΕΩΣΣΕΙΣ					
Ίδια Κεφάλαια					
Μετοχικό κεφάλαιο	**23**	281.853	281.853	281.853	281.853
Υπέρ το άρτιο	**23**	3.874.689	3.874.689	3.874.689	3.874.689
Αποθεματικά εύλογης αξίας	**24**	2.273	2.085	-	-
Λοιπά αποθεματικά	**24**	32.752	33.781	32.948	35.731
Αποτελέσματα εις νέον		(3.952.499)	(3.879.448)	(3.615.428)	(3.526.178)
Ίδια Κεφάλαια Αποδιδόμενα στους Ιδιοκτήτες της Μητρικής		**239.068**	**312.960**	**574.062**	**666.095**
Μη ελέγχουσες συμμετοχές		111.099	116.050	-	-
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων		**350.167**	**429.010**	**574.062**	**666.095**
Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις					
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	**17**	189.182	195.810	-	-
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	**25**	35.765	34.635	209	184
Επιχορηγήσεις	**26**	6.946	7.721	-	-
Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	**27**	980.893	855.987	623.950	597.144
Μακροπρόθεσμες προβλέψεις	**30**	13.361	16.520	-	-
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	**31**	6.445	11.759	4.955	9.514
Σύνολο		**1.232.592**	**1.122.432**	**629.114**	**606.842**
Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις					
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	**32**	170.148	180.608	-	-
Φόροι εισοδήματος πληρωτέοι	**33**	1.479	2.331	-	-
Βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	**27**	643.410	818.495	75.572	106.895
Βραχυπρόθεσμες προβλέψεις	**30**	475	443	-	-
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	**34**	174.120	162.121	15.634	12.648
Σύνολο		**989.632**	**1.163.998**	**91.206**	**119.543**
Υποχρεώσεις άμεσα συνδεδεμένες με μη κυκλοφορούντα στοιχεία του ενεργητικού κατεχόμενα προς πώληση	**7.3**	27.359	-	-	-
Σύνολο Υποχρεώσεων		**2.249.583**	**2.286.430**	**720.320**	**726.385**
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων και Υποχρεώσεων		**2.599.750**	**2.715.440**	**1.294.382**	**1.392.480**

Οι επισυναπτόμενες σημειώσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των Ετήσιων Εταιρικών και Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων

ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΣΤΑ ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ 2017

Ποσά σε € '000	Σημ.	Αριθμός Μετοχών	Μετοχικό Κεφάλαιο	Υπέρ Το Άρτιο	Αποθ/κά Εύλογης Αξίας	Λοιπά Αποθ/κά	Κέρδη εις Νέον	Ίδ. Κεφάλαια Αποδιδ. στους Ιδιοκτήτες της Μητρικής	Μη ελέγχουσες συμμ/χές	Σύνολο Ιδ. Κεφαλαίων
Υπόλοιπο την 01/01/2017		**939.510.748**	**281.853**	**3.874.689**	**2.085**	**33.781**	**(3.879.448)**	**312.960**	**116.050**	**429.010**
Αποθεματικό μετατρέψιμου ομολογιακού δανείου		-	-	-	-	(2.783)	2.783	-	-	-
Έκδοση μετοχικού κεφαλαίου		-	-	-	-	-	-	-	160	160
Μη ελέγχουσες συμμετοχές από την αρχική απόκτηση θυγατρικών		-	-	-	-	-	-	-	(2)	(2)
Μεταβολή αύξηση/(μείωση) ποσοστού μη ελεγχουσών συμμετοχών σε θυγατρικές		-	-	-	-	-	(325)	(325)	(2.208)	(2.533)
Μερίσματα σε μη ελέγχουσες συμμ/χές θυγατρικών εταιρειών		-	-	-	-	-	-	-	(2.447)	(2.447)
Συναλλαγές με ιδιοκτήτες		**-**	**-**	**-**	**-**	**(2.783)**	**2.458**	**(325)**	**(4.497)**	**(4.822)**
Αποτέλεσμα χρήσης		**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**(74.817)**	**(74.817)**	**(1.155)**	**(75.972)**
Λοιπά συνολικά έσοδα:										
Αντιστάθμιση ταμειακών ροών										
- κέρδη/(ζημιές) τρέχουσας χρήσης		-	-	-	1.033	-	-	1.033	123	1.156
- αναταξινόμηση στα αποτελέσματα χρήσης		-	-	-	(851)	-	-	(851)	(101)	(952)
Διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού										
- κέρδη/(ζημιές) τρέχουσας χρήσης		-	-	-	6	-	-	6	1	7
Συναλλαγματικές διαφορές μετατροπής επιχειρηματικών δραστηριοτήτων εξωτερικού		-	-	-	-	102	-	102	44	146
Συναλλαγματικές ζημιές διάθεσης επιχειρηματικών δραστηριοτήτων εξωτερικού που αναταξινομήθηκαν στα αποτελέσματα χρήσης		-	-	-	-	1.652	-	1.652	716	2.368
Επανεκτίμηση υποχρεώσεων παροχών προσωπικού		-	-	-	-	-	(920)	(920)	(109)	(1.029)
Αναβαλλόμενος φόρος επί της επανεκτίμησης της υποχρέωσης παροχών προσωπικού	**46**	-	-	-	-	-	228	228	27	255
Λοιπά συνολικά έσοδα χρήσης μετά από φόρους	**46**	**-**	**-**	**-**	**188**	**1.754**	**(692)**	**1.250**	**701**	**1.951**
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα χρήσης μετά φόρων		**-**	**-**	**-**	**188**	**1.754**	**(75.509)**	**(73.567)**	**(454)**	**(74.021)**
Υπόλοιπο την 31/12/2017		**939.510.748**	**281.853**	**3.874.689**	**2.273**	**32.752**	**(3.952.499)**	**239.068**	**111.099**	**350.167**

Οι επισυναπτόμενες σημειώσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των Ετήσιων Εταιρικών και Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων

ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΣΤΑ ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ 2016

Ποσά σε € '000	Σημ.	Αριθμός Μετοχών	Μετοχικό Κεφάλαιο	Υπέρ Το Άρτιο	Αποθ/κά Εύλογης Αξίας	Λοιπά Αποθ/κά	Κέρδη εις Νέον	Ίδ. Κεφάλαια Αποδιδ. στους Ιδιοκτήτες της Μητρικής	Μη ελέγχουσες συμμ/χές	Σύνολο Ιδ. Κεφαλαίων
Υπόλοιπο την 01/01/2016		**939.385.586**	**281.816**	**3.874.659**	**(2.581)**	**33.674**	**(3.793.674)**	**393.894**	**114.506**	**508.400**
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου από μετατροπή ομολογιών μετατρέψιμου ομολογιακού δανείου		125.162	37	30	-	(1)	1	67	-	67
Μη ελέγχουσες συμμετοχές από την αρχική απόκτηση θυγατρικών		-	-	-	-	-	-	-	412	412
Μεταβολή αύξηση/(μείωση) ποσοστού μη ελεγχουσών συμμετοχών σε θυγατρικές		-	-	-	-	-	(405)	(405)	418	13
Μερίσματα σε μη ελέγχουσες συμμ/χές θυγατρικών εταιρειών		-	-	-	-	-	-	-	(1.738)	(1.738)
Μείωση μη ελεγχουσών συμμετοχών από πώληση ποσοστού θυγατρικών		-	-	-	-	-	-	-	(29)	(29)
Μείωση μετοχικού κεφαλαίου με επιστροφή μετρητών σε μη ελέγχουσες συμμετοχές		-	-	-	-	-	-	-	(128)	(128)
Συναλλαγές με ιδιοκτήτες		**125.162**	**37**	**30**	**-**	**(1)**	**(404)**	**(338)**	**(1.065)**	**(1.403)**
Αποτέλεσμα χρήσης		**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**(84.877)**	**(84.877)**	**2.067**	**(82.810)**
Λοιπά συνολικά έσοδα:										
Αντιστάθμιση ταμειακών ροών										
- κέρδη/(ζημιές) τρέχουσας χρήσης		-	-	-	3.469	-	-	3.469	412	3.881
- αναταξινόμηση στα αποτελέσματα χρήσης		-	-	-	1.113	-	-	1.113	132	1.245
Διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού										
- κέρδη/(ζημιές) τρέχουσας χρήσης		-	-	-	7	-	-	7	1	8
Συναλλαγματικές διαφορές μετατροπής επιχειρηματικών δραστηριοτήτων εξωτερικού		-	-	-	-	108	-	108	46	154
Επανεκτίμηση υποχρεώσεων παροχών προσωπικού		-	-	-	-	-	(683)	(683)	(67)	(750)
Μερίδιο στα λοιπά συνολικά έσοδα των επενδύσεων που ενοποιούνται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης										
- αναταξινόμηση στα αποτελέσματα χρήσης		-	-	-	77	-	-	77	-	77
Αναβαλλόμενος φόρος επί της επανεκτίμησης της υποχρέωσης παροχών προσωπικού	**46**	-	-	-	-	-	190	190	18	208
Λοιπά συνολικά έσοδα χρήσης μετά από φόρους	**46**	**-**	**-**	**-**	**4.666**	**108**	**(493)**	**4.281**	**542**	**4.823**
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα χρήσης μετά φόρων		**-**	**-**	**-**	**4.666**	**108**	**(85.370)**	**(80.596)**	**2.609**	**(77.987)**
Υπόλοιπο την 31/12/2016		**939.510.748**	**281.853**	**3.874.689**	**2.085**	**33.781**	**(3.879.448)**	**312.960**	**116.050**	**429.010**

Οι επισυναπτόμενες σημειώσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των Ετήσιων Εταιρικών και Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων

ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΣΤΑ ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ 2017

Ποσά σε € '000	Σημ.	Αριθμός Μετοχών	Μετοχικό Κεφάλαιο	Υπέρ Το Άρτιο	Λοιπά Αποθ/κά	Κέρδη εις Νέον	Σύνολο Ιδ. Κεφαλαίων
Υπόλοιπο την 01/01/2017		**939.510.748**	**281.853**	**3.874.689**	**35.731**	**(3.526.178)**	**666.095**
Αποθεματικό μετατρέψιμου ομολογιακού δανείου		-	-	-	(2.783)	2.783	-
Συναλλαγές με ιδιοκτήτες		**-**	**-**	**-**	**(2.783)**	**2.783**	**-**
Αποτέλεσμα χρήσης		**-**	**-**	**-**	**-**	**(92.010)**	**(92.010)**
Λοιπά συνολικά έσοδα:							
Επανεκτίμηση υποχρεώσεων παροχών προσωπικού		-	-	-	-	(23)	(23)
Λοιπά συνολικά έσοδα χρήσης μετά από φόρους	**46**	**-**	**-**	**-**	**-**	**(23)**	**(23)**
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα χρήσης μετά φόρων		**-**	**-**	**-**	**-**	**(92.033)**	**(92.033)**
Υπόλοιπο την 31/12/2017		**939.510.748**	**281.853**	**3.874.689**	**32.948**	**(3.615.428)**	**574.062**

Οι επισυναπτόμενες σημειώσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των Ετήσιων Εταιρικών και Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων

ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΣΤΑ ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ 2016

Ποσά σε € '000	Σημ.	Αριθμός Μετοχών	Μετοχικό Κεφάλαιο	Υπέρ Το Άρτιο	Λοιπά Αποθ/κά	Κέρδη εις Νέον	Σύνολο Ιδ. Κεφαλαίων
Υπόλοιπο την 01/01/2016		**939.385.586**	**281.816**	**3.874.659**	**35.732**	**(3.409.232)**	**782.975**
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου από μετατροπή ομολογιών μετατρέψιμου ομολογιακού δανείου		125.162	37	30	(1)	1	67
Συναλλαγές με ιδιοκτήτες		**125.162**	**37**	**30**	**(1)**	**1**	**67**
Αποτέλεσμα χρήσης		**-**	**-**	**-**	**-**	**(116.931)**	**(116.931)**
Λοιπά συνολικά έσοδα:							
Επανεκτίμηση υποχρεώσεων παροχών προσωπικού		-	-	-	-	(16)	(16)
Λοιπά συνολικά έσοδα χρήσης μετά από φόρους	**46**	**-**	**-**	**-**	**-**	**(16)**	**(16)**
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα χρήσης μετά φόρων		**-**	**-**	**-**	**-**	**(116.947)**	**(116.947)**
Υπόλοιπο την 31/12/2016		**939.510.748**	**281.853**	**3.874.689**	**35.731**	**(3.526.178)**	**666.095**

Οι επισυναπτόμενες σημειώσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των Ετήσιων Εταιρικών και Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ 2017 (ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΙΚΗ)

Ποσά σε € '000	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	01/01-31/12/2017	01/01-31/12/2016	01/01-31/12/2017	01/01-31/12/2016
Ζημιές χρήσης προ φόρων από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	**(62.293)**	**(77.983)**	**(92.010)**	**(116.931)**
Προσαρμογές στα κέρδη	191.064	239.902	79.807	100.617
Ταμ. Ροές από λειτ/κές δραστ/τες πριν τις μεταβολές του κεφ. κίνησης	**128.771**	**161.919**	**(12.203)**	**(16.314)**
Μεταβολές κεφαλαίου κίνησης				
(Αύξηση) / μείωση αποθεμάτων	(8.964)	(8.932)	-	-
(Αύξηση) / μείωση απαιτήσεων	(14.019)	(15.277)	(515)	146
Αύξηση / (μείωση) υποχρεώσεων	(11.161)	(15.630)	(2.513)	2.316
(Αύξηση)/μείωση εμπορικού χαρτοφυλακίου	-	-	446	(98)
	(34.144)	***(39.839)***	***(2.582)***	***2.364***
Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες	**94.627**	**122.080**	**(14.785)**	**(13.950)**
Καταβληθέντες τόκοι	(71.483)	(83.201)	(33.572)	(42.318)
Καταβληθείς φόρος εισοδήματος	(8.048)	(7.603)	-	-
Καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	**15.096**	**31.276**	**(48.357)**	**(56.268)**
Καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες από διακοπείσες δραστηριότητες	**830**	**890**	**-**	**-**
Καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες	**15.926**	**32.166**	**(48.357)**	**(56.268)**
Ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες				
Αγορές ενσώματων παγίων	(29.322)	(29.463)	(7)	(53)
Αγορές ασώματων παγίων	(4.988)	(4.668)	-	-
Αγορές επενδύσεων σε ακίνητα	(1.696)	(2.765)	-	-
Πωλήσεις ενσώματων, άυλων παγίων και επενδυτικών ακινήτων	2.550	893	51	25
Επιστροφή προκαταβολής για ΑΜΚ θυγατρικής	-	-	-	13.000
Μερίσματα εισπραχθέντα	-	17	-	-
Επενδύσεις εμπορικού χαρτ/κίου και χρημ/κών στοιχείων ενεργητικού σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	2.659	1.219	-	-
Επενδύσεις σε θυγατρικές και συγγενείς	54.593	8.327	56.920	25.646
Επενδύσεις σε χρημ/κά στοιχεία επενδυτικού χαρτοφυλακίου	(3.872)	-	-	-
Μεταβολή μακροπρόθεσμων απαιτήσεων	-	(7.000)	-	-
Τόκοι που εισπράχθηκαν	399	714	125	163
Δάνεια χορηγηθέντα σε συνδεδεμένα μέρη	-	(75)	(1.500)	-
Εισπράξεις επιχορηγήσεων	68	2.757	-	-
Καθαρές ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	**20.391**	**(30.044)**	**55.589**	**38.781**
Καθαρές ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες από διακοπείσες δραστηριότητες	**(512)**	**(1.138)**	**-**	**-**
Καθαρές ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες	**19.879**	**(31.182)**	**55.589**	**38.781**
Ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες				
Έκδοση κοινών μετοχών θυγατρικής	160	72	-	-
Δάνεια αναληφθέντα	478.185	69.233	469.900	25.759
Δάνεια πληρωθέντα	(521.039)	(100.554)	(477.770)	(13.000)
Εισροές/(εκροές) από μεταβολές ποσοστών σε υφιστάμενες θυγατρικές	(2.024)	(304)	-	-
Πληρωμές για μείωση μετοχικού κεφαλαίου σε μη ελέγχουσες συμμετοχές θυγατρικών	-	(128)	-	-
Μερίσματα πληρωθέντα σε μη ελέγχουσες συμμετοχές	(1.799)	(3.043)	-	-
Εξοφλήσεις υποχρεώσεων από χρηματοδοτικές μισθώσεις	(1.381)	(1.063)	-	-
Καθαρές Ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	**(47.898)**	**(35.787)**	**(7.870)**	**12.759**
Καθαρές Ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες από διακοπείσες δραστηριότητες	**(120)**	**249**	**-**	**-**
Καθαρές Ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες	**(48.018)**	**(35.538)**	**(7.870)**	**12.759**
Καθαρή (μείωση)/ αύξηση στα ταμειακά διαθέσιμα, ταμειακά ισοδύναμα και δεσμευμένες καταθέσεις	**(12.213)**	**(34.554)**	**(638)**	**(4.728)**
Ταμειακά διαθέσιμα, ταμειακά ισοδύναμα και δεσμευμένες καταθέσεις στην αρχή της χρήσης	142.900	177.553	10.197	14.915
Συναλλαγματικές διαφορές στα ταμειακά διαθέσιμα, ταμειακά ισοδύναμα και δεσμευμένες καταθέσεις από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	(31)	(163)	(5)	10
Συναλλαγματικές διαφορές στα ταμειακά διαθέσιμα, ταμειακά ισοδύναμα και δεσμευμένες καταθέσεις από διακοπείσες δραστηριότητες	(80)	64	-	-
Ταμειακά διαθέσιμα, ταμειακά ισοδύναμα και δεσμευμένες καταθέσεις στο τέλος της χρήσης	**130.576**	**142.900**	**9.554**	**10.197**

Οι επισυναπτόμενες σημειώσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των Ετήσιων Εταιρικών και Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων

Οι προσαρμογές στα κέρδη αναλύονται ως ακολούθως:

Ποσά σε € '000	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	01/01-31/12/2017	01/01-31/12/2016	01/01-31/12/2017	01/01-31/12/2016
Προσαρμογές για:				
Απόσβεση ενσώματων/άυλων περιουσιακών στοιχείων	76.939	76.478	379	411
Μεταβολές στις υποχρεώσεις λόγω συνταξιοδότησης του προσωπικού	2.370	2.771	26	25
Προβλέψεις	7.260	32.406	-	-
Απομείωση στοιχείων ενεργητικού	4.041	36.707	43.146	61.677
Κέρδη από αναστροφή απομείωσης στοιχείων ενεργητικού	(5.326)	(17.526)	-	(414)
(Κέρδη)/ζημιές εύλογης αξίας επενδύσεων σε ακίνητα	10.942	7.277	-	-
Μη πραγματοποιηθέντα (κέρδη)/ζημιές από συναλλαγματικές διαφορές	119	189	8	(43)
(Κέρδη)/ ζημιές από την πώληση ενσώματων, άυλων παγίων και επενδυτικών ακινήτων	30	(394)	(42)	(2)
(Κέρδη)/ζημιές εύλογης αξίας άλλων χρημ/κών στοιχείων μέσω αποτελεσμάτων και εμπορικού χαρτοφυλακίου	(1.505)	3.539	-	8
Μερίδιο καθαρών (κερδών) / ζημιών από συγγενείς που ενοποιούνται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης	6.507	1.690	-	-
(Κέρδη)/ζημιές από πώληση χρημ/κών στοιχείων σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων και εμπορικού χαρτοφυλακίου	931	2.518	-	-
(Κέρδη)/ζημιές από πώληση μεριδίου θυγατρικών/συγγενών	8	(44)	310	-
Πιστωτικοί τόκοι και συναφή έσοδα	(378)	(498)	(148)	(163)
Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα	98.032	106.746	36.146	39.544
Έσοδα από μερίσματα	-	(13)	-	-
Αποσβέσεις επιχορηγήσεων	(843)	(871)	-	-
Έσοδα από χρησιμοποίηση προβλέψεων προηγούμενων χρήσεων	(6.401)	(9.620)	-	-
Μη ταμειακά (έσοδα)/έξοδα	(1.662)	(1.453)	(18)	(426)
Σύνολο	**191.064**	**239.902**	**79.807**	**100.617**

Οι επισυναπτόμενες σημειώσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των Ετήσιων Εταιρικών και Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων

Σημείωση:

Τα κονδύλια της ενοποιημένης Κατάστασης των Ταμειακών Ροών της συγκριτικής ετήσιας περιόδου που έληξε την 31/12/2016 αναπροσαρμόστηκαν προκειμένου να περιληφθούν μόνο οι συνεχιζόμενες δραστηριότητες. Οι καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές, επενδυτικές και χρηματοδοτικές δραστηριότητες των διακοπεισών δραστηριοτήτων περιλαμβάνονται διακριτά και αναλύονται σε ξεχωριστή σημείωση (βλ. σημείωση 7), σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 5.

Η συμφωνία των ταμειακών διαθεσίμων και ταμειακών ισοδύναμων της Κατάστασης των Ταμειακών Ροών σε σχέση με τα κονδύλια των Οικονομικών Καταστάσεων έχει ως εξής:

	Σημ.	31/12/2017	31/12/2016
Ταμειακά διαθέσιμα, ταμειακά ισοδύναμα και δεσμευμένες καταθέσεις Κατάστασης Οικονομικής Θέσης	**22**	130.507	142.900
Ταμειακά διαθέσιμα, ταμειακά ισοδύναμα και δεσμευμένες καταθέσεις ομάδων διάθεσης κατεχόμενων προς πώληση	**7.6**	69	-
Σύνολο ταμειακών διαθεσίμων, ταμειακών ισοδυνάμων και δεσμευμένων καταθέσεων στην Ενοποιημένη Κατάσταση Ταμειακών Ροών		**130.576**	**142.900**

1 ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΟΜΙΛΟ

Οι ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου έχουν συνταχθεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν εκδοθεί από την Επιτροπή Διεθνών Λογιστικών Προτύπων και έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Η Εταιρεία «MARFIN INVESTMENT GROUP ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ» με διακριτικό τίτλο MARFIN INVESTMENT GROUP (MIG), εδρεύει στην Ελλάδα στον δήμο Κηφισιάς Αττικής. Η διάρκεια της Εταιρείας είναι 100 χρόνια από τη σύστασή της και μπορεί να παραταθεί με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης.

Η MIG λειτουργεί ως ανώνυμη εταιρεία συμμετοχών σύμφωνα με την ελληνική νομοθεσία και ειδικότερα τις διατάξεις του Κ.Ν. 2190/1920 περί ανωνύμων εταιρειών, ως αυτός ισχύει. Οι Οικονομικές Καταστάσεις αναρτώνται στην ιστοσελίδα www.marfininvestmentgroup.com. Οι μετοχές της Εταιρείας είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αθηνών. Η μετοχή της Εταιρείας συμμετέχει στον Γενικό Δείκτη του Χ.Α. (Bloomberg Ticker: MIG GA, Reuters ticker: MIGr.AT, σύμβολο ΟΑΣΗΣ: ΜΙΓ).

Βασικό αντικείμενο δραστηριότητας του Ομίλου είναι η επικέντρωση σε εξαγορές εταιρειών, μετοχικές συμμετοχές και επενδύσεις στην Ελλάδα, στην Κύπρο και στην ευρύτερη περιοχή της Νοτιοανατολικής Ευρώπης. Μετά την αποεπένδυση των τραπεζικών και χρηματοδοτικών συμμετοχών το 2007 και μια σειρά εξαγορών και συγχωνεύσεων εταιρειών, η δραστηριότητα του Ομίλου επικεντρώνεται σε 6 λειτουργικούς τομείς:

- Τρόφιμα και Γαλακτοκομικά,
- Μεταφορές,
- Πληροφορική και Τηλεπικοινωνίες,
- Χρηματοοικονομικές Υπηρεσίες,
- Υπηρεσίες Υγείας, και
- Εταιρείες Ιδιωτικών Κεφαλαίων.

Κατά την 31η Δεκεμβρίου 2017 το σύνολο του προσωπικού του Ομίλου ήταν 10.308 άτομα (εκ των οποίων 568 αντιστοιχούσαν στις διακοπείσες δραστηριότητες), ενώ την 31η Δεκεμβρίου 2016 ήταν 10.347 άτομα (εκ των οποίων 594 αντιστοιχούσαν στις διακοπείσες δραστηριότητες). Κατά την 31η Δεκεμβρίου 2017 ο αριθμός προσωπικού της Εταιρείας ήταν 38 εργαζόμενοι, ενώ την 31η Δεκεμβρίου 2016 ήταν 44 εργαζόμενοι.

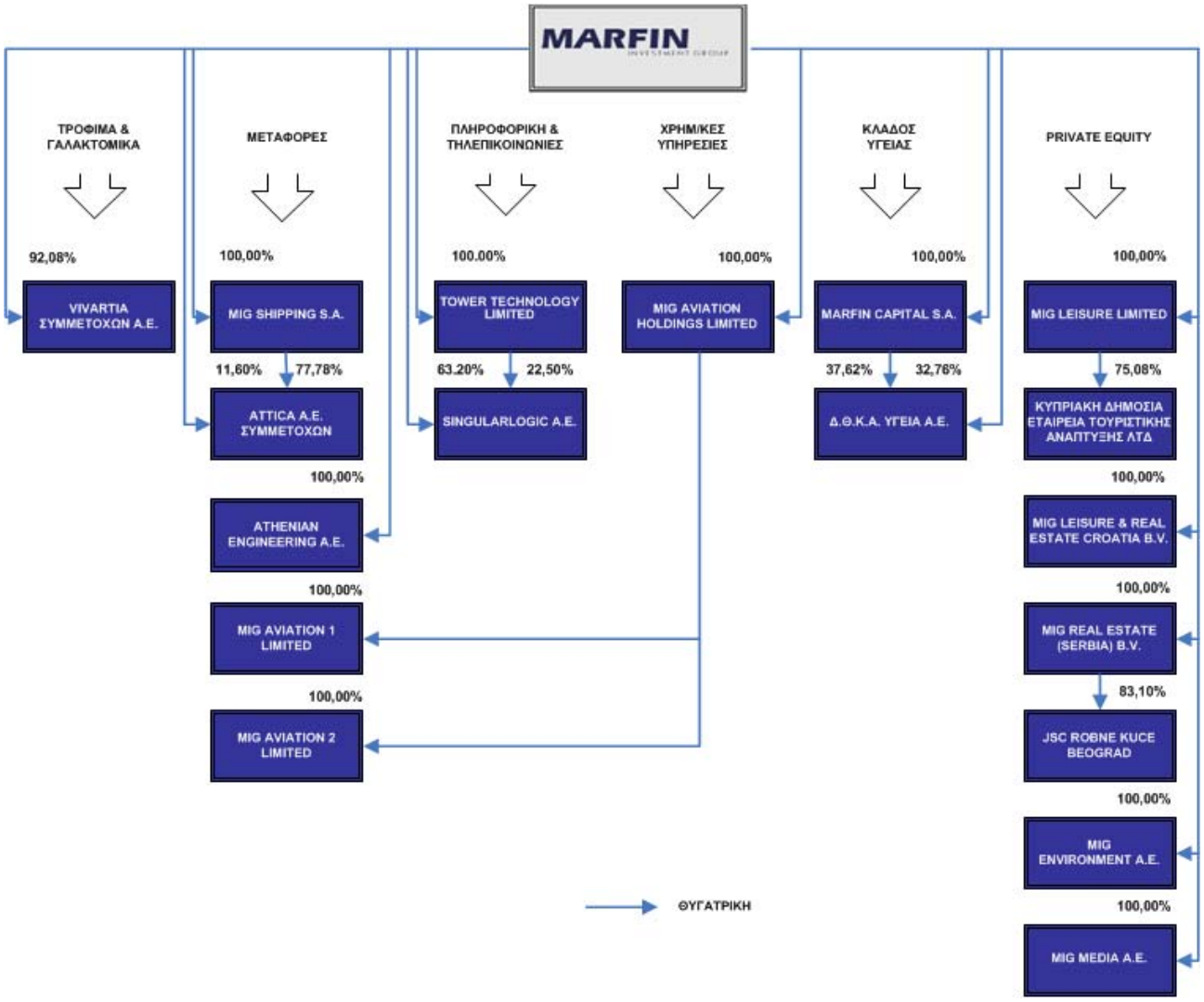
Οι εταιρείες της MIG που περιλαμβάνονται στις ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις, καθώς και οι ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις τους παρουσιάζονται αναλυτικά στη σημείωση 2 των Οικονομικών Καταστάσεων.

Οι συνημμένες Οικονομικές Καταστάσεις της 31ης Δεκεμβρίου 2017 εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο την 30 Απριλίου 2018 και υπόκεινται στην οριστική έγκριση της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων, είναι δε διαθέσιμες στο επενδυτικό κοινό στα γραφεία της Εταιρείας (Λεωφόρος Θησέως 67, 146 71, Κηφισιά) και την ιστοσελίδα της Εταιρείας στο διαδίκτυο.

Οι ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου MIG ενοποιούνται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης στις Οικονομικές Καταστάσεις της ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ Α.Ε., η οποία είναι εγκατεστημένη στην Ελλάδα και της οποίας το ποσοστό συμμετοχής στην Εταιρεία την 31/12/2017 ανέρχεται σε 31,19%.

2 ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΤΟΥ ΟΜΙΛΟΥ

Η δομή του Ομίλου την 31/12/2017 έχει ως εξής:

2.1 Πίνακας ενοποιούμενων εταιρειών κατά την 31/12/2017

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τις ενοποιούμενες εταιρείες της MIG κατά την 31/12/2017, τις έδρες τους, το αντικείμενο δραστηριότητάς τους, τις άμεσες και έμμεσες συμμετοχές της Εταιρείας επί των μετοχικών τους κεφαλαίων, τη μέθοδο ενοποίησης, καθώς και τις ανέλεγκτες φορολογικές χρήσεις.

Επωνυμία Εταιρείας	Έδρα	Αντικείμενο δραστηριότητας	% Άμεσης Συμ/χής	% Έμμεσης Συμ/χής	% Συν/κής Συμ/χής	Μέθοδος Ενοποίησης	Ανέλεγκτες Φορ/κές Χρήσεις [5]
MARFIN INVESTMENT GROUP A.E. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ	**Ελλάδα**	**Εταιρεία συμμετοχών**		**Μητρική Εταιρεία**			**2012-2017**
Θυγατρικές της MIG							
MARFIN CAPITAL S.A.	BVI [4]	Εταιρεία συμμετοχών	100,00%	-	**100,00%**	Ολική Ενοποίηση	- [1]
VIVARTIA ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε.	Ελλάδα	Εταιρεία συμμετοχών & επενδύσεων	92,08%	-	**92,08%**	Ολική Ενοποίηση	2009-2017
MIG LEISURE LTD	Κύπρος	Διαχείριση επενδύσεων	100,00%	-	**100,00%**	Ολική Ενοποίηση	-
MIG SHIPPING S.A.	BVI [4]	Εταιρεία συμμετοχών	100,00%	-	**100,00%**	Ολική Ενοποίηση	- [1]
MIG REAL ESTATE (SERBIA) B.V.	Ολλανδία	Διαχείριση επενδύσεων	100,00%	-	**100,00%**	Ολική Ενοποίηση	-
MIG LEISURE & REAL ESTATE CROATIA B.V.	Ολλανδία	Διαχείριση επενδύσεων	100,00%	-	**100,00%**	Ολική Ενοποίηση	-
SINGULARLOGIC A.E.	Ελλάδα	Εταιρεία πληροφοριακών συστημάτων & εφαρμογών πληροφορικής	63,20%	22,50%	**85,70%**	Ολική Ενοποίηση	2008-2017
ATHENIAN ENGINEERING ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΣΚΕΥΗΣ ΑΕΡΟΣΚΑΦΩΝ	Ελλάδα	Εταιρεία συντήρησης & επισκευής αερ/φών	100,00%	-	**100,00%**	Ολική Ενοποίηση	2009-2017
MIG AVIATION HOLDINGS LTD	Κύπρος	Εταιρεία συμμετοχών	100,00%	-	**100,00%**	Ολική Ενοποίηση	-
TOWER TECHNOLOGY LTD	Κύπρος	Εταιρεία συμμετοχών	100,00%	-	**100,00%**	Ολική Ενοποίηση	-
MIG ENVIRONMENT A.E. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ & ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ	Ελλάδα	Εταιρεία συμμετοχών	100,00%	-	**100,00%**	Ολική Ενοποίηση	2011-2017
MIG MEDIA A.E. ΠΑΡΟΧΗΣ ΔΙΑΦΗΜΙΣΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	Ελλάδα	Υπηρεσίες διαφήμισης	100,00%	-	**100,00%**	Ολική Ενοποίηση	2012-2017
Θυγατρική της MIG LEISURE LTD							
ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΛΤΔ	Κύπρος	Διαχείριση ξενοδοχειακής μονάδας	-	75,08%	**75,08%**	Ολική Ενοποίηση	-
Θυγατρική της MIG SHIPPING S.A.							
ATTICA ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε.	Ελλάδα	Εταιρεία συμμετοχών	11,60%	77,78%	**89,38%**	Ολική Ενοποίηση	2009-2017
Θυγατρική της MARFIN CAPITAL S.A.							
Δ.Θ.Κ.Α. ΥΓΕΙΑ Α.Ε.	Ελλάδα	Παροχή υπηρεσιών 1βάθμιας & 2βάθμιας περίθαλψης	32,76%	37,62%	**70,38%**	Ολική Ενοποίηση	2011 & 2013-2017
Θυγατρική της MIG REAL ESTATE (SERBIA) B.V.							
JSC ROBNE KUCE BEOGRAD (RKB)	Σερβία	Διαχείριση ακινήτων	-	83,10%	**83,10%**	Ολική Ενοποίηση	-
Θυγατρικές της MIG AVIATION HOLDINGS LTD							
MIG AVIATION 1 LTD	Κύπρος	Εκμετάλλευση ελικοπτέρου	-	100,00%	**100,00%**	Ολική Ενοποίηση	-
MIG AVIATION 2 LTD	Κύπρος	Αδρανής	-	100,00%	**100,00%**	Ολική Ενοποίηση	-
ΟΜΙΛΟΣ VIVARTIA							
Θυγατρικές της VIVARTIA ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε.							
ΔΕΛΤΑ Α.Β.Ε.Ε. ΤΡΟΦΙΜΩΝ (πρώην ΔΕΣΜΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ Α.Ε.)	Ελλάδα	Παραγωγή & εμπορία γαλακτοκομικών προϊόντων	-	92,08%	**92,08%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2017
GOODY'S Α.Ε. ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΕΣΤΙΑΣΗΣ (πρώην INVESTAL ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ Α.Ε.)	Ελλάδα	Εταιρεία συμμετοχών & επενδύσεων	-	91,44%	**91,44%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2017
ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ Α.Β.Ε.Ε. (πρώην ΚΑΦΕ ΑΛΚΥΟΝΗ Α.Ε.)	Ελλάδα	Παραγωγή & εμπορία κατεψυγμένων προϊόντων	-	92,08%	**92,08%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2017

Επωνυμία Εταιρείας	Έδρα	Αντικείμενο δραστηριότητας	% Άμεσης Συμ/χής	% Έμμεσης Συμ/χής	% Συν/κής Συμ/χής	Μέθοδος Ενοποίησης	Ανέλεγκτες Φορ/κές Χρήσεις [5]
Θυγατρικές της ΔΕΛΤΑ Α.Β.Ε.Ε. ΤΡΟΦΙΜΩΝ							
ΕΥΡΩΤΡΟΦΕΣ ΕΛΛΑΣ Α.Ε.Β.Ε.	Ελλάδα	Παραγωγή & εμπορεία ζωοτροφών	-	92,08%	**92,08%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2017
UNITED MILK HOLDINGS LTD	Κύπρος	Παραγωγή & εμπορία γαλακτοκομικών προϊόντων	-	92,08%	**92,08%**	Ολική Ενοποίηση	-
UNITED MILK COMPANY AD	Βουλγαρία	Εταιρεία συμμετοχών & επενδύσεων	-	92,08%	**92,08%**	Ολική Ενοποίηση	-
GOODY'S Α.Ε. ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΕΣΤΙΑΣΗΣ (πρώην INVESTAL ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ Α.Ε.)	Ελλάδα	Εταιρεία συμμετοχών & επενδύσεων	-	0,55%	**0,55%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2017
Θυγατρικές της GOODY'S Α.Ε.							
BALKAN RESTAURANTS S.A.	Βουλγαρία	Καφεζαχαροπλαστείο	-	92,08%	**92,08%**	Ολική Ενοποίηση	-
HELLENIC CATERING Α.Ε.	Ελλάδα	Βιομηχανία φαγητών & τροφίμων - εμπορία	-	90,26%	**90,26%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2017
HELLENIC FOOD INVESTMENTS Α.Ε.	Ελλάδα	Εταιρεία συμμετοχών & επενδύσεων	-	56,46%	**56,46%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2017
ΑΘΗΝΑΪΚΑ ΚΑΦΕΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΑ Α.Ε.Β.Ε.	Ελλάδα	Καφεζαχαροπλαστείο	-	92,08%	**92,08%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2017
ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ ΕΥΚΑΡΠΙΑΣ Α.Ε.	Ελλάδα	Εστιατόρια - Καφεζαχαροπλαστεία	-	46,96%	**46,96%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2017
ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΑ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΚΡΗΤΗΣ Α.Ε.	Ελλάδα	Εστιατόρια - Καφεζαχαροπλαστεία	-	55,25%	**55,25%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2017
ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΑ ΕΜΠΟΡ. ΕΠΙΧΕΙΡ. ΤΕΜΠΩΝ Α.Ε.	Ελλάδα	Εστιατόρια - Καφεζαχαροπλαστεία	-	56,40%	**56,40%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2017
ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ ΚΑΒΑΛΑΣ Α.Ε.	Ελλάδα	Εστιατόρια - Καφεζαχαροπλαστεία	-	46,96%	**46,96%**	Ολική Ενοποίηση	2008-2017
ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ ΜΑΛΙΑΚΟΥ Α.Ε.	Ελλάδα	Εστιατόρια - Καφεζαχαροπλαστεία	-	46,96%	**46,96%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2017
ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ ΧΑΡΙΛΑΟΥ Α.Ε.	Ελλάδα	Εστιατόρια - Καφεζαχαροπλαστεία	-	46,96%	**46,96%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2017
ΚΑΦΕΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΑ ΒΕΡΟΙΑΣ Α.Ε.	Ελλάδα	Καφεζαχαροπλαστείο	-	89,61%	**89,61%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2017
WHITE MOUNTAIN Α.Ε. (πρώην ΝΑΥΠΛΙΟΣ Α.Ε.)	Ελλάδα	Καφεζαχαροπλαστείο	-	41,59%	**41,59%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2017
ΑΡΜΑ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ Α.Ε.	Ελλάδα	Εστιατόρια - Καφεζαχαροπλαστεία	-	47,42%	**47,42%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2017
EVEREST Α.Ε. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ & ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ	Ελλάδα	Εταιρεία συμμετοχών & επενδύσεων	-	92,08%	**92,08%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2017
W ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΕΣΤΙΑΣΕΩΣ Α.Ε.	Ελλάδα	Καφεζαχαροπλαστείο	-	89,48%	**89,48%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2017
ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ ΠΑΛΛΗΝΗΣ Α.Ε.	Ελλάδα	Εστιατόρια - Καφεζαχαροπλαστεία	-	91,29%	**91,29%**	Ολική Ενοποίηση	2009-2017
ΕΖΕΕ ΑΛΜΥΡΟΥ ΒΟΛΟΥ Α.Ε.	Ελλάδα	Εστιατόρια - Καφεζαχαροπλαστεία	-	52,57%	**52,57%**	Ολική Ενοποίηση	2011-2017
ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΑ ΓΕΥΣΙΠΛΟΪΑ Α.Ε. (πρώην ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ ΚΑΦΕΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΑ ΓΛΥΦΑΔΑΣ Α.Ε.)	Ελλάδα	Εστιατόρια - Καφεζαχαροπλαστεία	-	91,76%	**91,76%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2017
PELASGIANS IKE	Ελλάδα	Εστιατόρια - Καφεζαχαροπλαστεία	-	46,96%	**46,96%**	Ολική Ενοποίηση	2016-2017
Θυγατρικές της HELLENIC FOOD INVESTMENTS Α.Ε.							
ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΑ HOLLYWOOD Α.Ε.	Ελλάδα	Εστιατόρια - Καφεζαχαροπλαστεία	-	54,61%	**54,61%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2017
ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΑ ΖΕΥΞΗ Α.Ε.	Ελλάδα	Εστιατόρια - Καφεζαχαροπλαστεία	-	54,84%	**54,84%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2017
ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ ΠΑΤΡΩΝ Α.Ε.	Ελλάδα	Καφεζαχαροπλαστείο	-	42,35%	**42,35%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2017
ΕΖΕΕ ΚΟΡΙΝΘΟΥ Α.Ε.	Ελλάδα	Εστιατόρια - Καφεζαχαροπλαστεία	-	39,52%	**39,52%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2017
ΚΑΦΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ ΜΕΤΡΟ ΒΟΥΛΙΑΓΜΕΝΗΣ Α.Ε.	Ελλάδα	Καφεζαχαροπλαστείο	-	35,76%	**35,76%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2017
Θυγατρικές της ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ Α.Β.Ε.Ε.							
UNCLE STATHIS EOD	Βουλγαρία	Παραγωγή & εμπορία κατεψυγμένων λαχανικών & τροφίμων	-	92,08%	**92,08%**	Ολική Ενοποίηση	-
ΑΛΕΣΙΣ Α.Ε.Β.Ε	Ελλάδα	Χονδρικό εμπόριο τυποποιημένων ζαχαρωδών προϊόντων	-	46,96%	**46,96%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2017

Επωνυμία Εταιρείας	Έδρα	Αντικείμενο δραστηριότητας	% Άμεσης Συμ/χής	% Έμμεσης Συμ/χής	% Συν/κής Συμ/χής	Μέθοδος Ενοποίησης	Ανέλεγκτες Φορ/κές Χρήσεις (5)
ΜΙΧ. ΑΡΑΜΠΑΤΖΗΣ Α.Β.Ε.Ε.	Ελλάδα	Εργ.παραγωγής τυροπιτών, ζύμης αρτοποιΐας & ζαχαροπλαστικής	-	45,12%	**45,12%**	Ολική Ενοποίηση	2008-2017
GOODY'S Α.Ε. ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΕΣΤΙΑΣΗΣ (πρώην INVESTAL ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ Α.Ε.)	Ελλάδα	Εταιρεία συμμετοχών & επενδύσεων	-	0,09%	**0,09%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2017
Θυγατρικές της EVEREST Α.Ε. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ & ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ							
OLYMPIC CATERING Α.Ε.	Ελλάδα	Τροφοδοσία αεροσκαφών & κυλικεία - εστιατόρια	-	91,12%	**91,12%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2017
ΠΑΣΤΕΡΙΑ Α.Ε. ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΕΣΤΙΑΣΕΩΣ & ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ	Ελλάδα	Εταιρεία συμμετοχών & επενδύσεων	-	91,57%	**91,57%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2017
ΤΡΟΦΗ Α.Ε.Ε.	Ελλάδα	Αναψ/ριο - Φαστ φουντ	-	73,66%	**73,66%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2017
ΠΕΡΙΣΤΕΡΙ Α.Ε. ΕΙΔΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ	Ελλάδα	Αναψ/ριο - Φαστ φουντ	-	46,96%	**46,96%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2017
ΚΟΡΥΦΗ Α.Ε. ΕΙΔΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ	Ελλάδα	Αναψ/ριο - Φαστ φουντ	-	46,96%	**46,96%**	Ολική Ενοποίηση	2008-2017
ΔΕΚΑΕΞΙ Α.Ε. ΕΙΔΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ	Ελλάδα	Αναψ/ριο - Φαστ φουντ	-	56,17%	**56,17%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2017
ΥΜΗΤΤΟΥ Α.Ε. ΕΙΔΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ	Ελλάδα	Αναψ/ριο - Φαστ φουντ	-	46,96%	**46,96%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2017
ΚΑΜΑΡΑ Α.Ε. ΕΙΔΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ	Ελλάδα	Αναψ/ριο - Φαστ φουντ	-	80,59%	**80,59%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2017
ΚΑΛΛΙΘΕΑ Α.Ε. ΕΙΔΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ	Ελλάδα	Αναψ/ριο - Φαστ φουντ	-	46,96%	**46,96%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2017
ΠΑΤΗΣΙΑ Α.Ε. ΕΙΔΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ	Ελλάδα	Αναψ/ριο - Φαστ φουντ	-	64,46%	**64,46%**	Ολική Ενοποίηση	2008-2017
ΠΛΑΤΕΙΑ Α.Ε. ΕΙΔΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ	Ελλάδα	Αναψ/ριο - Φαστ φουντ	-	60,77%	**60,77%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2017
EVERCAT Α.Ε. ΠΑΡΟΧΗΣ ΤΕΧΝΟΓΝΩΣΙΑΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ	Ελλάδα	Εταιρεία παροχής τεχνογνωσίας & εκπαίδευσης	-	92,08%	**92,08%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2017
ΒΑΡΕΛΑΣ Α.Ε. ΕΙΔΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ	Ελλάδα	Αναψ/ριο - Φαστ φουντ	-	92,08%	**92,08%**	Ολική Ενοποίηση	2007-2017
EVERFOOD Α.Ε.Ε.	Ελλάδα	Αναψ/ριο - Φαστ φουντ	-	92,08%	**92,08%**	Ολική Ενοποίηση	2007-2017
EVERHOLD LTD	Κύπρος	Εταιρεία συμμετοχών & επενδύσεων	-	92,08%	**92,08%**	Ολική Ενοποίηση	-
ΜΑΚΡΥΓΙΑΝΝΗ Α.Ε. ΕΙΔΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ	Ελλάδα	Αναψ/ριο - Φαστ φουντ	-	46,96%	**46,96%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2017
ΜΑΡΟΥΣΙ Α.Ε. ΕΙΔΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ	Ελλάδα	Αναψ/ριο - Φαστ φουντ	-	46,96%	**46,96%**	Ολική Ενοποίηση	2012-2017
OLYMPUS PLAZA CATERING Α.Ε.	Ελλάδα	Αναψ/ριο - Φαστ φουντ	-	46,96%	**46,96%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2017
MAGIC FOOD Α.Ε. ΕΙΔΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ	Ελλάδα	Αναψ/ριο - Φαστ φουντ	-	92,08%	**92,08%**	Ολική Ενοποίηση	2008-2017
FOOD CENTER Α.Ε. ΕΙΔΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ	Ελλάδα	Αναψ/ριο - Φαστ φουντ	-	62,78%	**62,78%**	Ολική Ενοποίηση	2008-2017
ΑΧΑΡΝΩΝ Α.Ε. ΕΙΔΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ	Ελλάδα	Αναψ/ριο - Φαστ φουντ	-	36,83%	**36,83%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2017
OLYMPUS PLAZA Α.Ε.	Ελλάδα	Εστιατόρια - Σνακ καφέ & Μίνι μάρκετ	-	78,34%	**78,34%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2017
ΧΟΛΑΡΓΟΣ Α.Ε. ΕΙΔΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ	Ελλάδα	Αναψ/ριο - Φαστ φουντ	-	61,69%	**61,69%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2017
Η. ΦΟΡΤΟΤΗΡΑΣ - Ε. ΚΛΑΓΚΟΣ & ΣΙΑ Ε.Ε.	Ελλάδα	Αναψ/ριο - Φαστ φουντ	-	23,02%	**23,02%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2017
ΒΟΥΛΙΠΑ Α.Ε. ΕΙΔΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ	Ελλάδα	Αναψ/ριο - Φαστ φουντ	-	46,96%	**46,96%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2017
ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ Α.Ε. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ΣΕ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΕΙΔΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ	Ελλάδα	Αναψ/ριο - Φαστ φουντ	-	92,08%	**92,08%**	Ολική Ενοποίηση	2008-2017
ΓΑΛΑΤΣΙ Α.Ε. ΕΙΔΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ	Ελλάδα	Αναψ/ριο - Φαστ φουντ	-	46,96%	**46,96%**	Ολική Ενοποίηση	2008-2017
EVERSTORY Α.Ε.	Ελλάδα	Αναψ/ριο - Φαστ φουντ	-	46,96%	**46,96%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2017
ΚΟΜΒΟΣ ΓΕΥΣΕΩΝ Α.Ε. ΕΙΔΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ	Ελλάδα	Αναψ/ριο - Φαστ φουντ	-	46,96%	**46,96%**	Ολική Ενοποίηση	2011-2017
ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΙΩΤΙΚΗ ΓΩΝΙΑ ΑΕ ΕΙΔΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ	Ελλάδα	Αναψ/ριο - Φαστ φουντ	-	46,96%	**46,96%**	Ολική Ενοποίηση	2011-2017
PLAZA Α.Ε.	Ελλάδα	Εστιατόρια - Σνακ καφέ & Μίνι μάρκετ	-	87,01%	**87,01%**	Ολική Ενοποίηση	2008-2017
Θυγατρικές της ΠΑΣΤΕΡΙΑ Α.Ε. ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΕΣΤΙΑΣΗΣ & ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ							
ΧΩΡΟΣ ΚΟΛΩΝΑΚΙΟΥ Α.Ε.	Ελλάδα	Εστιατόριο - Αναψ/ριο	-	91,50%	**91,50%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2017
ΝΤΕΛΙ ΓΛΥΦΑΔΑΣ Α.Ε.	Ελλάδα	Εστιατόριο - Αναψ/ριο	-	90,66%	**90,66%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2017
ΑΛΥΣΙΣ Ε.Π.Ε.	Ελλάδα	Εστιατόριο - Αναψ/ριο	-	50,37%	**50,37%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2017

Επωνυμία Εταιρείας	Έδρα	Αντικείμενο δραστηριότητας	% Άμεσης Συμ/χής	% Έμμεσης Συμ/χής	% Συν/κής Συμ/χής	Μέθοδος Ενοποίησης	Ανέλεγκτες Φορ/κές Χρήσεις [5]
PANACOTTA Α.Ε. ΕΙΔΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ	Ελλάδα	Εστιατόριο - Αναψ/ριο	-	21,98%	**21,98%**	Ολική Ενοποίηση	2012-2017
ΠΟΥΛΙΟΥ Α.Ε.Β.Ε.	Ελλάδα	Εστιατόριο - Αναψ/ριο	-	46,70%	**46,70%**	Ολική Ενοποίηση	2008-2017
CAPRESE Α.Ε.	Ελλάδα	Εστιατόριο - Αναψ/ριο	-	46,70%	**46,70%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2017
FOOD CENTER Α.Ε. ΕΙΔΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ	Ελλάδα	Αναψ/ριο - Φαστ φουντ	-	29,14%	**29,14%**	Ολική Ενοποίηση	2008-2017
Θυγατρική της HELLENIC CATERING Α.Ε.							
ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΑ ΓΕΥΣΙΠΛΟΪΑ Α.Ε. (πρώην ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ ΚΑΦΕΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΑ ΓΛΥΦΑΔΑΣ Α.Ε.)	Ελλάδα	Καφεζαχαροπλαστείο	-	0,23%	**0,23%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2017
HELLENIC FOOD SERVICE ΠΑΤΡΩΝ Α.Ε.	Ελλάδα	Χονδρικό εμπόριο	-	90,26%	**90,26%**	Ολική Ενοποίηση	2008-2017
WHITE MOUNTAIN Α.Ε. (πρώην ΝΑΥΠΛΙΟΣ Α.Ε.)	Ελλάδα	Καφεζαχαροπλαστείο	-	5,26%	**5,26%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2017
ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ ΠΑΛΛΗΝΗΣ Α.Ε.	Ελλάδα	Εστιατόρια - Καφεζαχαροπλαστεία	-	0,78%	**0,78%**	Ολική Ενοποίηση	2009-2017
Θυγατρική της ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ ΜΑΛΙΑΚΟΥ Α.Ε.							
ΕΖΕΕ ΑΛΜΥΡΟΥ ΒΟΛΟΥ Α.Ε.	Ελλάδα	Εστιατόρια - Καφεζαχαροπλαστεία	-	8,74%	**8,74%**	Ολική Ενοποίηση	2011-2017
Θυγατρική της FOOD CENTER Α.Ε. ΕΙΔΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ							
PANACOTTA Α.Ε. ΕΙΔΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ	Ελλάδα	Εστιατόριο - Αναψ/ριο	-	46,88%	**46,88%**	Ολική Ενοποίηση	2012-2017
Θυγατρική της ΑΛΕΣΙΣ ΑΕΒΕ							
BULZYMCO LTD	Κύπρος	Εταιρεία συμμετοχών & επενδύσεων	-	46,96%	**46,96%**	Ολική Ενοποίηση	-
Θυγατρική της BULZYMCO LTD							
ALESIS BULGARIA EOOD	Βουλγαρία	Παραγωγή τυροπιτών, Ζύμης αρτοποιΐας & ζαχαροπλαστικής	-	46,96%	**46,96%**	Ολική Ενοποίηση	-
Θυγατρική της ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ ΧΑΡΙΛΑΟΥ Α.Ε.							
ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΑ ΖΕΥΞΗ Α.Ε.	Ελλάδα	Εστιατόρια - Καφεζαχαροπλαστεία	-	1,35%	**1,35%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2017
Θυγατρική της UNITED MILK COMPANY AD							
DELTA GREEK FOODS USA INC (πρώην VIVARTIA USA INC)	Αμερική	Εμπορική εταιρεία	-	92,08%	**92,08%**	Ολική Ενοποίηση	-
Θυγατρικές της MAGIC FOOD Α.Ε. ΕΙΔΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ							
Ε.Κ.Τ.Ε.Κ. Α.Ε.	Ελλάδα	Εκμετάλλευση ακινήτων	-	20,72%	**20,72%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2017
GS COFFEE N ICE Ε.Ε.	Ελλάδα	Αναψ/ριο - Φαστ φουντ	-	73,66%	**73,66%**	Ολική Ενοποίηση	2013-2017
Θυγατρική της ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ ΠΑΛΛΗΝΗΣ Α.Ε.							
ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΑ ΓΕΥΣΙΠΛΟΪΑ Α.Ε. (πρώην ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ ΚΑΦΕΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΑ ΓΛΥΦΑΔΑΣ Α.Ε.)	Ελλάδα	Εστιατόρια - Καφεζαχαροπλαστεία	-	0,08%	**0,08%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2017
Συγγενής της ΜΙΧ. ΑΡΑΜΠΑΤΖΗΣ Α.Β.Ε.Ε.							
ΙΟΝΙΚΗ ΣΦΟΛΙΑΤΑ Α.Ε.	Ελλάδα	Παραγωγή κατεψυγμένων προϊόντων ζύμης & σφολιάτας	-	15,34%	**15,34%**	Καθαρή Θέση	2010-2017
Συγγενείς της EVEREST Α.Ε. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ & ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ							
ΟΛΥΜΠΟΥΣ ΠΛΑΖΑ Ε.Π.Ε.	Ελλάδα	Εστιατόρια - Σνακ καφέ & Μίνι μάρκετ	-	40,52%	**40,52%**	Καθαρή Θέση	2008-2017
Συγγενείς της ΔΕΛΤΑ Α.Β.Ε.Ε. ΤΡΟΦΙΜΩΝ							
EXEED VIVARTIA INVESTMENT (EVI)	ΗΑΕ [6]	Εταιρεία συμμετοχών & επενδύσεων	-	45,12%	**45,12%**	Καθαρή Θέση	-
ΜΕΒΓΑΛ Α.Ε.	Ελλάδα	Παραγωγή & εμπορία γαλακτοκομικών προϊόντων	-	39,78%	**39,78%**	Καθαρή Θέση	2011-2017

Επωνυμία Εταιρείας	Έδρα	Αντικείμενο δραστηριότητας	% Άμεσης Συμ/χής	% Έμμεσης Συμ/χής	% Συν/κής Συμ/χής	Μέθοδος Ενοποίησης	Ανέλεγκτες Φορ/κές Χρήσεις [5]
Θυγατρικές της EXEED VIVARTIA INVESTMENT (EVI)							
EXEED VIVARTIA GENERAL TRADING (EVGT)	ΗΑΕ [6]	Εμπορική εταιρεία	-	44,67%	**44,67%**	Καθαρή Θέση	-
EXEED VIVARTIA COMMERCIAL BROKERAGE (EVGB)	ΗΑΕ [6]	Εμπορική εταιρεία	-	44,67%	**44,67%**	Καθαρή Θέση	-
Θυγατρικές της ΜΕΒΓΑΛ Α.Ε.							
ΔΙΑΤΡΟΦΗ ΜΟΝ. ΕΠΕ	Ελλάδα	Αδρανής	-	39,78%	**39,78%**	Καθαρή Θέση	2011-2017
ΕΒΡΟΓΑΛ ΑΕΒΕ	Ελλάδα	Αδρανής	-	39,78%	**39,78%**	Καθαρή Θέση	2011-2017
MEVGAL USA INC	Αμερική	Αδρανής	-	39,78%	**39,78%**	Καθαρή Θέση	-
MEVGAL ENTERPRISES LIMITED	Κύπρος	Αδρανής	-	39,78%	**39,78%**	Καθαρή Θέση	-
MEVGAL BULGARIA EOOD	Βουλγαρία	Υπό εκκαθάριση	-	39,78%	**39,78%**	Καθαρή Θέση	-
MEVGAL UK LIMITED	Αγγλία	Διαχείριση εμπορικών σημάτων	-	39,78%	**39,78%**	Καθαρή Θέση	-
Συγγενής της ΜΕΒΓΑΛ Α.Ε.							
ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗ ΦΑΡΜΑ Α.Ε.	Ελλάδα	Αδρανής	-	7,96%	**7,96%**	Καθαρή Θέση	2011-2017
ΟΜΙΛΟΣ ATTICA ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ							
Θυγατρικές της ATTICA Α.Ε.							
ΣΟΥΠΕΡΦΑΣΤ ΕΠΤΑ Ν.Ε.	Ελλάδα	Αδρανής	-	89,38%	**89,38%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2017
ΣΟΥΠΕΡΦΑΣΤ ΟΚΤΩ Ν.Ε.	Ελλάδα	Αδρανής	-	89,38%	**89,38%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2017
ΣΟΥΠΕΡΦΑΣΤ ΕΝΝΕΑ Ν.Ε.	Ελλάδα	Αδρανής	-	89,38%	**89,38%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2017
ΣΟΥΠΕΡΦΑΣΤ ΔΕΚΑ Ν.Ε.	Ελλάδα	Αδρανής	-	89,38%	**89,38%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2017
ΝΟΡΝΤΙΑ Ν.Ε.	Ελλάδα	Θαλάσσιες μεταφορές	-	89,38%	**89,38%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2017
ΜΑΡΙΝ Ν.Ε.	Ελλάδα	Αδρανής	-	89,38%	**89,38%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2017
ATTICA CHALLENGE LTD	Μάλτα	Αδρανής	-	89,38%	**89,38%**	Ολική Ενοποίηση	-
ATTICA SHIELD LTD	Μάλτα	Αδρανής	-	89,38%	**89,38%**	Ολική Ενοποίηση	-
ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΣΟΥΠΕΡΦΑΣΤ ΔΩΔΕΚΑ (ΕΛΛΑΣ) ΙΝΚ & ΣΙΑ	Ελλάδα	Αδρανής	-	89,38%	**89,38%**	Υπό εν. Διεύ/ση [2]	2009-2017
SUPERFAST FERRIES S.A.	Λιβερία	Υπηρεσίες διαχ/σης ποντοπόρων πλοίων	-	89,38%	**89,38%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2017
SUPERFAST PENTE INC	Λιβερία	Αδρανής	-	89,38%	**89,38%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2017
SUPERFAST EXI INC	Λιβερία	Αδρανής	-	89,38%	**89,38%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2017
SUPERFAST ENDEKA INC	Λιβερία	Θαλάσσιες & ακτοπλοϊκές μεταφορές	-	89,38%	**89,38%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2017
SUPERFAST DODEKA INC	Λιβερία	Αδρανής	-	89,38%	**89,38%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2017
BLUE STAR FERRIES ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗ Α.Ε.	Ελλάδα	Θαλάσσιες & ακτοπλοϊκές μεταφορές	-	89,38%	**89,38%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2017
ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ BLUE STAR FERRIES	Ελλάδα	Αδρανής	-	89,38%	**89,38%**	Υπό εν. Διεύ/ση [2]	2009-2017
BLUE STAR FERRIES S.A.	Λιβερία	Αδρανής	-	89,38%	**89,38%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2014
WATERFRONT NAVIGATION COMPANY	Λιβερία	Αδρανής	-	89,38%	**89,38%**	Ολική Ενοποίηση	-
THELMO MARINE S.A.	Λιβερία	Αδρανής	-	89,38%	**89,38%**	Ολική Ενοποίηση	-
BLUE ISLAND SHIPPING INC	Παναμάς	Αδρανής	-	89,38%	**89,38%**	Ολική Ενοποίηση	-
STRINTZIS LINES SHIPPING LTD	Κύπρος	Αδρανής	-	89,38%	**89,38%**	Ολική Ενοποίηση	-
SUPERFAST ONE INC	Λιβερία	Θαλάσσιες & ακτοπλοϊκές μεταφορές	-	89,38%	**89,38%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2017
SUPERFAST TWO INC	Λιβερία	Θαλάσσιες & ακτοπλοϊκές μεταφορές	-	89,38%	**89,38%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2017
ΑΤΤΙΚΑ ΦΕΡΡΙΣ Ν.Ε.	Ελλάδα	Θαλάσσιες & ακτοπλοϊκές μεταφορές	-	89,38%	**89,38%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2017
Κ/ΞΙΑ BLUE STAR FERRIS ΝΑΕ & ΣΙΑ	Ελλάδα	Θαλάσσιες & ακτοπλοϊκές μεταφορές	-	89,38%	**89,38%**	Υπό εν. Διεύ/ση [2]	2009-2017

Επωνυμία Εταιρείας	Έδρα	Αντικείμενο δραστηριότητας	% Άμεσης Συμ/χής	% Έμμεσης Συμ/χής	% Συν/κής Συμ/χής	Μέθοδος Ενοποίησης	Ανέλεγκτες Φορ/κές Χρήσεις [5]
BLUE STAR N.E.	Ελλάδα	Θαλάσσιες & ακτοπλοϊκές μεταφορές	-	89,38%	**89,38%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2017
BLUE STAR FERRIES N.E.	Ελλάδα	Αδρανής	-	89,38%	**89,38%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2017
ATTICA FERRIS ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗ Α.Ε.	Ελλάδα	Θαλάσσιες & ακτοπλοϊκές μεταφορές	-	89,38%	**89,38%**	Ολική Ενοποίηση	2011-2017
Συγγενής της ATTICA A.E.							
AFRICA MOROCCO LINKS	Μαρόκο	Θαλάσσιες μεταφορές	-	43,80%	**43,80%**	Καθαρή Θέση	-
ΟΜΙΛΟΣ SINGULARLOGIC							
Θυγατρικές της SINGULARLOGIC A.E.							
PROFESSIONAL COMPUTER SERVICES S.A.	Ελλάδα	Ανάπτυξη εφαρμογών Η/Υ	-	43,28%	**43,28%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2017
SINGULAR BULGARIA EOOD	Βουλγαρία	Παροχή μηχανογράφησης & εμπορία	-	85,70%	**85,70%**	Ολική Ενοποίηση	-
SINGULAR ROMANIA SRL	Ρουμανία	Παροχή μηχανογράφησης & εμπορία	-	85,70%	**85,70%**	Ολική Ενοποίηση	-
METASOFT A.E.	Ελλάδα	Εμπόριο Η/Υ	-	85,70%	**85,70%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2017
SYSTEM SOFT A.E.	Ελλάδα	Υπηρεσίες παροχής συμβουλών μηχανογράφησης	-	85,70%	**85,70%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2017
SINGULARLOGIC CYPRUS LTD	Κύπρος	Παροχή μηχανογράφησης & εμπορία	-	84,67%	**84,67%**	Ολική Ενοποίηση	-
G.I.T. HOLDINGS A.E.	Ελλάδα	Εταιρεία συμμετοχών	-	85,70%	**85,70%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2017
G.I.T. CYPRUS	Κύπρος	Εταιρεία επενδύσεων	-	85,70%	**85,70%**	Ολική Ενοποίηση	-
SENSE ONE TECHNOLOGIES A.E.	Ελλάδα	Παροχή μηχανογράφησης & εμπορία	-	43,70%	**43,70%**	Ολική Ενοποίηση	2011-2017
SINGULARLOGIC MARITIME SERVICES LTD	Κύπρος	Παροχή υπηρεσιών στους τομείς των επικοινωνιών & τηλεπικοινωνιων	-	85,70%	**85,70%**	Ολική Ενοποίηση	-
Συγγενείς της SINGULARLOGIC A.E.							
INFOSUPPORT A.E.	Ελλάδα	Παροχή μηχανογράφησης & εμπορία	-	29,14%	**29,14%**	Καθαρή Θέση	2010-2017
INFO A.E.	Ελλάδα	Εμπόριο Η/Υ	-	30,00%	**30,00%**	Καθαρή Θέση	2010-2017
LOGODATA A.E.	Ελλάδα	Μηχανογραφικές εφαρμογές	-	20,47%	**20,47%**	Καθαρή Θέση	2005-2017
ΟΜΙΛΟΣ ΥΓΕΙΑ							
Θυγατρικές του Δ.Θ.Κ.Α. ΥΓΕΙΑ Α.Ε.							
ΜΗΤΕΡΑ Α.Ε.	Ελλάδα	Παροχή υπηρεσιών 1βάθμιας & 2βάθμιας περίθαλψης-μαιευτικές & παιδιατρικές υπηρεσίες	-	70,07%	**70,07%**	Ολική Ενοποίηση	2011-2017
ΜΗΤΕΡΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε.	Ελλάδα	Εταιρεία συμμετοχών	-	70,38%	**70,38%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2017
ΛΗΤΩ Α.Ε.	Ελλάδα	Παροχή μαιευτικών & γυναικολογικών υπηρεσιών 1βάθμιας & 2βάθμιας περίθαλψης	-	70,00%	**70,00%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2017
ΛΗΤΩ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε.	Ελλάδα	Εταιρεία συμμετοχών	-	69,87%	**69,87%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2017
ΑΛΦΑ-LAB Α.Ε.	Ελλάδα	Διαγνωστικό εργαστήριο μοριακής βιολογίας και κυτταρογεννετικής	-	70,00%	**70,00%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2017
HYGEIA HOSPITAL-TIRANA ShA	Αλβανία	Παροχή υπηρεσιών 1βάθμιας και 2βάθμιας περίθαλψης και μαιευτικές υπηρεσίες	-	70,38%	**70,38%**	Ολική Ενοποίηση	-

Επωνυμία Εταιρείας	Έδρα	Αντικείμενο δραστηριότητας	% Άμεσης Συμ/χής	% Έμμεσης Συμ/χής	% Συν/κής Συμ/χής	Μέθοδος Ενοποίησης	Ανέλεγκτες Φορ/κές Χρήσεις (5)
Y-LOGIMED A.E. (πρώην ALAN MEDICAL A.E.)	Ελλάδα	Εμπορική εταιρεία ιατρικών υλικών & συσκευών ιατρικών μηχανημάτων	-	70,38%	**70,38%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2017
Y-PHARMA A.E.	Ελλάδα	Εμπορική εταιρεία	-	59,83%	**59,83%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2017
ANIZ A.E.	Ελλάδα	Εταιρεία υπηρεσιών εστίασης	-	49,27%	**49,27%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2017
BEATIFIC ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ, ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ & ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΚΑΛΛΥΝΤΙΚΩΝ	Ελλάδα	Εμπορική εταιρεία ιατρικών καλλυντικών	-	70,38%	**70,38%**	Ολική Ενοποίηση	2014-2017

Σημειώσεις

(1) Οι εταιρείες MARFIN CAPITAL S.A. και MIG SHIPPING S.A. είναι υπεράκτιες και δεν υπόκεινται σε φόρο εισοδήματος. Για τις εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης εγκατεστημένες εταιρείες του Ομίλου, οι οποίες δεν έχουν υποκατάστημα στην Ελλάδα, δεν υπάρχει υποχρέωση φορολογικού ελέγχου.

(2) Υπό εν. Διεύ/ση = Υπό ενιαία Διεύθυνση

(3) Ν.Ε. = Νεοϊδρυθείσα εταιρεία

(4) BVI = British Virgin Islands

(5) Για τις εταιρείες του Ομίλου με έδρα την Ελλάδα, οι οποίες πληρούν τα σχετικά κριτήρια υπαγωγής στον φορολογικό έλεγχο των Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών, έχει ολοκληρωθεί για τις χρήσεις 2011 έως 2013 φορολογικός έλεγχος βάσει της παρ.5 του αρ.82 του Ν.2238/1994, και για τις χρήσεις 2014 έως 2016 βάσει των διατάξεων του Ν.4174/2013 άρθρο 65Α παρ.1. Σημειώνεται ότι ο φορολογικός έλεγχος της χρήσης 2017 βρίσκεται σε εξέλιξη. Περαιτέρω ανάλυση παρατίθεται στη σημείωση 48.6. Σημειώνεται ότι την 31/12/2017 παραγράφηκαν οι χρήσεις έως την 31/12/2011 σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 36 του Ν. 4174/2013.

(6) ΗΑΕ = Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα

2.2 Μεταβολές στη δομή του Ομίλου

Στις ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις της ετήσιας περιόδου που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2017 και σε σχέση με την αντίστοιχη ετήσια συγκριτική περίοδο του 2016 περιλαμβάνονται με τη μέθοδο της ολικής ενοποίησης οι εταιρείες: i) ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ ΧΟΛΑΡΓΟΥ Α.Ε. η οποία αποτελεί νέα απόκτηση του ομίλου VIVARTIA και ενοποιείται με τη μέθοδο της ολικής ενοποίησης από την 02/01/2017, ii) PELASGIANS I.K.E. η οποία αποτελεί νέα απόκτηση του ομίλου VIVARTIA και ενοποιείται με τη μέθοδο της ολικής ενοποίησης από την 24/04/2017 και iii) ΠΛΑΖΑ Α.Ε η οποία ενοποιείται με τη μέθοδο της ολικής ενοποίησης από την 13/12/2017, ως απόρροια αύξησης του μετοχικού της κεφαλαίου χωρίς τη συμμετοχή των μετόχων μειοψηφίας (έως εκείνη τη χρονική στιγμή, ήτοι 13/12/2017, η παραπάνω εταιρεία ενοποποιούνταν με τη μέθοδο της καθαρής θέσης).

Στις ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις της ετήσιας περιόδου που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2017 και σε σχέση με την αντίστοιχη ετήσια συγκριτική περίοδο του 2016 δεν περιλαμβάνονται (α) με τη μέθοδο της ολικής ενοποίησης οι εταιρείες (i) ALBANIAN RESTAURANTS Sh.P.K. λόγω ολοκλήρωσης της διαδικασίας εκκαθάρισης της αδρανούς εταιρείας εντός του α΄ τριμήνου 2017, (ii) ΓΕΥΣΗ Ε.Β.Α.Ε. λόγω ολοκλήρωσης της διαδικασίας εκκαθάρισης της αδρανούς εταιρείας εντός του δ΄ τριμήνου 2017, iii) BIO-CHECK INTERNATIONAL ΙΔΙΩΤΙΚΟ ΠΟΛΥΙΑΤΡΕΙΟ ΙΑΤΡΙΚΗ Α.Ε. λόγω εκποίησης την 08/12/2017, iv) ΙΔΙΩΤΙΚΟ ΠΟΛΥΙΑΤΡΕΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΘΗΝΑΣ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΙΑΤΡΙΚΗ Α.Ε. λόγω εκποίησης την 08/12/2017, v) ΛΗΤΩ LAB Α.Ε. λόγω ολοκλήρωσης της διαδικασίας εκκαθάρισης της αδρανούς εταιρείας την 05/12/2017 και vi) ΑΤΤΙΚΑ ΠΡΙΜΙΟΥΜ Α.Ε. λόγω εκκαθάρισης της εταιρείας εντός του 2017 και (β) με τη μέθοδο της καθαρής θέσης οι εταιρείες (i) DYNACOMP Α.Ε. λόγω εκποίησης την 27/04/2017 και (ii) SUNCE KONCERN D.D. λόγω εκποίησης την 13/06/2017.

Στις ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις της ετήσιας περιόδου που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2017 στο κονδύλι «Μη κυκλοφορούντα στοιχεία του ενεργητικού κατεχόμενα προς πώληση» περιλαμβάνεται η εταιρεία HYGEIA HOSPITAL-TIRANA ShA (βλ. αναλυτικά σημείωση 7.4).

Αναφέρεται, τέλος, ότι τα στοιχεία των αποτελεσμάτων της ATHENIAN ENGINEERING για τις παρουσιαζόμενες περιόδους παρουσιάζονται στα αποτελέσματα από διακοπείσες δραστηριότητες του Ομίλου (βλ. αναλυτικά σημείωση 7.4).

3 ΠΛΑΙΣΙΟ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

3.1 Δήλωση συμμόρφωσης

Οι ενοποιημένες και εταιρικές Οικονομικές Καταστάσεις της Εταιρείας της 31ης Δεκεμβρίου 2017 που καλύπτουν την ετήσια περίοδο από την 1η Ιανουαρίου έως και την 31η Δεκεμβρίου 2017 είναι σύμφωνες με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) που έχουν εκδοθεί από την Επιτροπή Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB), καθώς και των Διερμηνειών τους που έχουν εκδοθεί από την Επιτροπή Ερμηνείας Προτύπων (IFRIC) και έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2017. Ο Όμιλος εφαρμόζει όλα τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα (ΔΛΠ), τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) και τις Διερμηνείες τους που έχουν εφαρμογή στις εργασίες του. Οι σχετικές λογιστικές πολιτικές, περίληψη των οποίων παρουσιάζεται παρακάτω στη σημείωση 4, έχουν εφαρμοστεί με συνέπεια σε όλες τις παρουσιαζόμενες περιόδους.

Οι εν λόγω Οικονομικές Καταστάσεις έχουν καταρτιστεί βάσει της αρχής της συνέχισης της δραστηριότητας (going concern), η οποία προϋποθέτει ότι η Εταιρεία και οι θυγατρικές της θα έχουν τη δυνατότητα να συνεχίσουν τις λειτουργίες τους ως δρώσες οικονομικές οντότητες στο προβλεπόμενο μέλλον. Η χρήση αυτής της λογιστικής βάσης λαμβάνει υπόψη την τρέχουσα και την προβλεπόμενη χρηματοοικονομική θέση του Ομίλου, αφού ληφθούν υπόψη και οι κάτωθι συνθήκες και δράσεις που έχει σχεδιάσει και υλοποιεί η Διοίκηση.

Ο Όμιλος και η Εταιρεία κατά την 31/12/2017 παρουσιάζουν αρνητικό κεφάλαιο κίνησης, καθώς οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις τους υπερβαίνουν τα κυκλοφορούντα στοιχεία του ενεργητικού κατά € 488.765 χιλ. και € 75.266 χιλ. αντίστοιχα, με το σημαντικότερο μέρος των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων να αφορά σε βραχυπρόθεσμο δανεισμό. Αναφορικά με τη διαδικασία αναδιάρθρωσης των δανειακών υποχρεώσεων θυγατρικών εταιρειών του Ομίλου, κατά την ημερομηνία έγκρισης των ετήσιων καταστάσεων, η Διοίκηση αφενός έχει προβεί στη σύναψη Ιδιωτικού Συμφωνητικού Χρηματοοικονομικής Αναδιάρθρωσης με τις πιστώτριες τράπεζες για τραπεζικές υποχρεώσεις ποσού € 369.467 χιλ. (ομίλου VIVARTIA) και αφετέρου βρίσκεται σε συζητήσεις για την αναδιάρθρωση λοιπών τραπεζικών υποχρεώσεων ποσού € 162.393 χιλ. (ομίλου VIVARTIA, SILO, RKB).

Σημειώνεται ότι, εντός της τρέχουσας χρήσης, ο Όμιλος ολοκλήρωσε επιτυχώς την αναδιάρθρωση δανειακών υποχρεώσεων του ΥΓΕΙΑ και του ΜΗΤΕΡΑ, συνεπεία της οποίας, ποσό € 121.909 χιλ. αναταξινομήθηκε στις μακροπρόθεσμες από τις βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις (βλ. σημείωση 27).

Η Διοίκηση εκτιμά ότι τα ανωτέρω θέματα θα επιλυθούν με την επιτυχή ολοκλήρωση των παρακάτω δράσεων.

(α) Υλοποίηση Συμφωνιών Αναδιάρθρωσης

i. MARFIN INVESTMENT GROUP: Συμφωνία Αναδιάρθρωσης αναφορικά με υφιστάμενες δανειακές υποχρεώσεις ύψους € 554,1 εκ.

Την 27/04/2017, η Διοίκηση κατέληξε σε Συμφωνία Αναδιάρθρωσης ("Restructuring Agreement"), ως αυτή έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα, με την ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ Α.Ε. για την αναδιάρθρωση υφιστάμενων δανειακών υποχρεώσεων της Εταιρείας συνολικού ύψους € 554.122 χιλ. (που περιλαμβάνουν κυρίως κοινά ομολογιακά δάνεια ύψους € 149.483 χιλ., μετατρέψιμο ομολογιακό δάνειο ύψους € 375.247 χιλ. και λοιπό τραπεζικό δανεισμό ύψους € 29.392 χιλ.).

Στο πλαίσιο της υλοποίησης των όρων της ως άνω Συμφωνίας Αναδιάρθρωσης, από τον Απρίλιο του 2017 και μέχρι και την ημερομηνία έγκρισης των συνημμένων ετήσιων Οικονομικών Καταστάσεων, έχουν πραγματοποιηθεί τα κάτωθι:

α. *ανάληψη πρόσθετης χρηματοδότησης ποσού € 40 εκ.:* Με βάση τους όρους της Συμφωνίας Αναδιάρθρωσης, προβλεπόταν η ανάληψη πρόσθετης χρηματοδότησης έως ποσού € 40 εκ. Το εν λόγω δάνειο αποπληρώθηκε με το προϊόν της έκδοσης της Α΄ Σειράς του νέου μετατρέψιμου ομολογιακού δανείου των € 425,2 εκ. (βλ. σημείο γ. κατωτέρω).

β. *πώληση της συγγενούς SUNCE:* Στα πλαίσια της δέσμευσης για πώληση περιουσιακών της στοιχείων, η Εταιρεία ανακοίνωσε την 14/06/2017, την ολοκλήρωση της πώλησης του συνόλου των μετοχών που κατείχε στην εταιρεία SUNCE που αντιστοιχούσαν σε ποσοστό περίπου 49,99% του μετοχικού της κεφαλαίου προς την εταιρεία SUNCE ULAGANJA d.o.o. συμφερόντων της οικογένειας Andabak. Το τίμημα της συναλλαγής ανερχόμενο σε € 43 εκ. καταβλήθηκε εξ ολοκλήρου τοις μετρητοίς και χρησιμοποιήθηκε, μετά από την κάλυψη των εξόδων της συναλλαγής, για την αποπληρωμή υφιστάμενων δανειακών υποχρεώσεων της Εταιρείας ύψους € 42,6 εκ.

γ. *έκδοση νέου Μετατρέψιμου Ομολογιακού Δανείου (ΜΟΔ) ποσού € 425.200 χιλ.:* Το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας κατά την από 27/07/2017 συνεδρίασή του, προέβη στην εξειδίκευση των όρων του νέου Μετατρέψιμου Ομολογιακού Δανείου («ΜΟΔ»), η έκδοση του οποίου αποφασίσθηκε από τη Β΄ Επαναληπτική Τακτική Γενική Συνέλευση της 10/07/2017. Η συνολική έκδοση του ΜΟΔ ανήρχετο σε ποσό έως € 460.302 χιλ. με την έκδοση έως 1.534.340.000 ομολογιών ονομαστικής αξίας εκάστης € 0,30 μετατρέψιμων σε μετοχές. Η κάλυψη και καταβολή από την ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ Α.Ε. του ποσού της Α΄ Σειράς ύψους € 425.200 χιλ. που διαιρείται σε 1.417.333.334 ομολογίες ονομαστικής αξίας εκάστης € 0,30 μετατρέψιμες σε μετοχές της Εταιρείας, ολοκληρώθηκε την 31/07/2017 και πιστοποιήθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο αυθημερόν. Ως ημερομηνία έκδοσης ορίσθηκε η 31/07/2017.

Το προϊόν της έκδοσης χρησιμοποιήθηκε για την αναχρηματοδότηση άλλων υφισταμένων δανειακών υποχρεώσεων της Εταιρείας, συμπεριλαμβανομένων αμφοτέρων σειρών του ΜΟΔ έκδοσης την 29/07/2013 συνολικού ύψους € 375.247 χιλ. ευρώ και υφισταμένου δανεισμού προς την ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ Α.Ε. ύψους περίπου € 47.583 χιλ. σύμφωνα με την αποφασισθείσα χρήση αντληθέντων κεφαλαίων. Το υπολειπόμενο ποσό € 2.370 χιλ. χρησιμοποιήθηκε για την αποπληρωμή ενδοομιλικών δανείων της Εταιρείας.

Για περαιτέρω πληροφορίες αναφορικά με το ΜΟΔ βλέπε σημείωση 27.

Έχοντας ολοκληρώσει τα παραπάνω, η Διοίκηση βρίσκεται στη διαδικασία υλοποίησης και των λοιπών όρων και προϋποθέσεων της Συμφωνίας Αναδιάρθρωσης, που αφορούν την τήρηση δεσμεύσεων σε σχέση με χρηματοοικονομικούς δείκτες, καθώς και τη διάθεση περιουσιακών στοιχείων του Ομίλου κατόπιν λήψης κατά περίπτωσιν των απαιτούμενων συναινέσεων από λοιπά ενδιαφερόμενα μέρη, με στόχο την ουσιώδη μείωση του συνολικού δανεισμού της Εταιρείας. Η εν λόγω διαδικασία θα πρέπει να υλοποιηθεί εντός της χρονικής περιόδου 2018 – 2019.

Η τυχόν αδυναμία εκπλήρωσης κάποιου όρου ή ολοκλήρωσης των απαιτούμενων βημάτων, τα οποία είναι αλληλένδετα, μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα τη μη ολοκλήρωση της υλοποίησης της Συμφωνίας Αναδιάρθρωσης. Σε μία τέτοια περίπτωση, η Διοίκηση θα επιδιώξει αρχικά να επιτύχει τη χρονική μετάθεση συμβατικών οφειλών της από τον υφιστάμενο δανεισμό και παράλληλα, να διαπραγματευτεί εκ νέου τους βασικούς όρους της Συμφωνίας Αναδιάρθρωσης με τη συνεργαζόμενη τράπεζα.

ii. Όμιλος VIVARTIA: Ιδιωτικό Συμφωνητικό Χρηματοοικονομικής Αναδιάρθρωσης αναφορικά με τη διαδικασία αναδιάρθρωσης δανειακών υποχρεώσεων ύψους € 369,5 εκ.

Κατά την 31/12/2017, δανειακές υποχρεώσεις (κεφαλαίου και τόκων) του ομίλου VIVARTIA ποσού € 369.467 χιλ., αφορούν σε συμβάσεις κοινών κοινοπρακτικών ομολογιακών δανείων, των οποίων η διαδικασία αναδιάρθρωσης κατά την ημερομηνία έγκρισης των συνημμένων οικονομικών καταστάσεων βρίσκεται στην τελική φάση υλοποίησης, με προκαθορισμένη ημερομηνία ολοκλήρωσής της το αργότερο έως την 18/07/2018.

Πιο συγκεκριμένα, την 01/03/2018, ο όμιλος VIVARTIA προέβη στην υπογραφή Ιδιωτικού Συμφωνητικού Χρηματοοικονομικής Αναδιάρθρωσης (εφεξής «Συμφωνητικό») με τις πιστώτριες τράπεζες, ομολογιακών δανείων συνολικού ύψους € 318.000 χιλ. του ομίλου VIVARTIA, καθώς και οφειλόμενων τόκων των κοινοπρακτικών δανείων της Εστίασης, οι οποίοι κατά την 31/12/2017 ανέρχονταν σε ποσό € 51,5 εκ. Στο εν λόγω Συμφωνητικό καταγράφεται το πλαίσιο των βασικών όρων της Αναδιάρθρωσης του ανωτέρω δανεισμού, οι αναβλητικές αιρέσεις που απαιτείται να ικανοποιηθούν, καθώς και το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης αυτού.

Το ανωτέρω Συμφωνητικό αντικατοπτρίζει την ανάγκη προσαρμογής των δανείων του ομίλου VIVARTIA στις δυσμενείς συνθήκες που διέπουν την Ελληνική Οικονομία τα τελευταία χρόνια και βασίστηκε σε επιχειρηματικά πλάνα της επόμενης πενταετίας για τα οποία διενεργήθηκαν επιχειρησιακοί έλεγχοι (IBR) από ανεξάρτητη ελεγκτική εταιρεία και προβλέπει αφενός ουσιαστική μείωση του χρηματοοικονομικού κόστους (χαμηλότερα επιτόκια) και αφετέρου επιμήκυνση της διάρκειας των δανείων για επτά έτη.

Στο πλαίσιο της υλοποίησης της Αναδιάρθρωσης, από τον Μάρτιο του 2018 και μέχρι και την ημερομηνία έγκρισης των συνημμένων ετήσιων Οικονομικών Καταστάσεων, έχει ολοκληρωθεί το πρώτο στάδιο της συμφωνίας αναδιάρθρωσης με την έκδοση ΚΟΔ της VIVARTIA, το προϊόν του οποίου χρησιμοποιήθηκε για την αποπληρωμή ισόποσων τραπεζικών υποχρεώσεων του κλάδου Εστίασης. Το Πρόγραμμα του ΚΟΔ υπογράφηκε σύμφωνα με τα χρονοδιαγράμματα την 04/04/2018, ενώ η κάλυψή του ολοκληρώθηκε την 18/04/2018.

Σε συνέχεια σύμφωνα με τους όρους του Συμφωνητικού και του ΚΟΔ της VIVARTIA αναμένεται να ακολουθήσει και η επίτευξη συμφωνίας επί των Οριστικών Κειμένων των κοινοπρακτικών ομολογιακών δανείων των θυγατρικών ΔΕΛΤΑ, ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ, GOODY'S και EVEREST, το αργότερο έως την 18/07/2018. Στα πλαίσια αυτά, οι θυγατρικές εταιρείες έλαβαν την 17/04/2018 εγκρίσεις επί αιτημάτων παράτασης της λήξης των ανωτέρω δανείων μέχρι την 20/04/2018 και αναδρομικής εφαρμογής των νέων χαμηλότερων επιτοκίων από την 20/01/2018 έως την 20/04/2018, όπως αυτά αναφέρονται στο από 01/03/2018 Ιδιωτικό Συμφωνητικό Χρηματοοικονομικής Αναδιάρθρωσης.

Από τις μέχρι σήμερα διαπραγματεύσεις δεν αναμένεται κάποια σημαντική διαφοροποίηση από τα ήδη συμφωνημένα, όπως αυτά αποτυπώνονται στο Συμφωνητικό και στη σύμβαση του Κοινού Ομολογιακού Δανείου της VIVARTIA, και η διαδικασία αναδιάρθρωσης αναμένεται ότι θα έχει ολοκληρωθεί το αργότερο κατά την 18/07/2018.

Για περαιτέρω πληροφορίες βλέπε σημείωση 27.

Περαιτέρω, σύμφωνα με σχετικές αναφορές του ως άνω Συμφωνητικού, μετά τη διευθέτηση των κοινοπρακτικών δανείων αναμένεται να ακολουθήσει οριστική διευθέτηση λοιπών δανειακών υποχρεώσεων πλέον τόκων της Εστίασης, συνολικού ποσού € 11.905 χιλ., για τις οποίες ο χρόνος αποπληρωμής τους έληξε και έχει κατατεθεί πρόταση αναδιάρθρωσης προς την πιστώτρια τράπεζα, με στόχο να εγκριθεί εντός των επόμενων μηνών, δεδομένου ότι σχετίζεται άμεσα με τους τελικούς όρους της αναδιάρθρωσης.

(β) Συζητήσεις με πιστώτριες τράπεζες για την αναδιάρθρωση λοιπών δανειακών υποχρεώσεων θυγατρικών εταιρειών του Ομίλου

Στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις του Ομίλου κατά την 31/12/2017 (όπως αναλυτικά περιγράφεται στη σημείωση 27) περιλαμβάνονται υποχρεώσεις κεφαλαίου και τόκων των θυγατρικών SINGULARLOGIC και RKB συνολικού ποσού € 150.487 χιλ., για την αναδιάρθρωση των οποίων η Διοίκηση βρίσκεται σε συζητήσεις με τις πιστώτριες τράπεζες.

Ειδικότερα, οι ως άνω εταιρείες του Ομίλου κατά την ημερομηνία έγκρισης των συνημμένων Οικονομικών Καταστάσεων, βρίσκονται σε διαδικασία συζητήσεων με τα πιστωτικά ιδρύματα, με σκοπό την αναδιάρθρωση των όρων των δανειακών τους υποχρεώσεων (βλ. και σημείωση 27), εξετάζοντας σχέδια που θα μπορέσουν να γίνουν εκατέρωθεν αποδεκτά. Στόχος των συζητήσεων είναι η επιμήκυνση της διάρκειας αποπληρωμής των δανείων και η διαμόρφωση πιο ρεαλιστικών χρηματοοικονομικών δεικτών εναρμονισμένων με την τρέχουσα οικονομική συγκυρία. Παρά το γεγονός ότι τα τρέχοντα προβλήματα της ελληνικής οικονομίας και του ελληνικού τραπεζικού κλάδου έχουν οδηγήσει σε πιο αυστηρά κριτήρια δανειοδότησης, η Διοίκηση του Ομίλου είναι αισιόδοξη και εκτιμά ότι η όλη διαδικασία των διαπραγματεύσεων για την αναδιάρθρωση θα ολοκληρωθεί με επιτυχία εντός των επόμενων μηνών.

Αν οι ανωτέρω επιδιωκόμενες ενέργειες της Διοίκησης για την Εταιρεία και τις θυγατρικές της δεν τελεσφορήσουν ή αποδειχθούν ανεπαρκείς, λόγω της αστάθειας και αβεβαιότητας που επικρατεί διεθνώς αλλά και της αβεβαιότητας υλοποίησης των ενεργειών που δεν εξαρτώνται αποκλειστικά από τη Διοίκηση, τότε ενδέχεται να επηρεαστούν δυσμενώς τα αποτελέσματα, η λειτουργία και οι προοπτικές του Ομίλου, ήτοι ο συνδυασμός των περιγραφόμενων καταστάσεων υποδηλώνει την ύπαρξη αβεβαιότητας σχετικά με τη δυνατότητα συνέχισης της δραστηριότητας του Ομίλου και της Εταιρείας.

Ωστόσο, υπό την προϋπόθεση της επιτυχούς ολοκλήρωσης των ανωτέρω ενεργειών, η Διοίκηση αναμένει εύλογα ότι δεν θα αντιμετωπίσει θέματα χρηματοδότησης και ρευστότητας του Ομίλου και της Εταιρείας εντός των επόμενων 12 μηνών.

3.2 Βάση επιμέτρησης

Οι Οικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου, έχουν συνταχθεί με βάση την αρχή του ιστορικού κόστους όπως αυτή τροποποιείται για την αναπροσαρμογή σε εύλογη αξία των παρακάτω στοιχείων:

- χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού και υποχρεώσεις σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων (περιλαμβάνονται και τα παράγωγα),
- χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση, και
- επενδύσεις σε ακίνητα.

3.3 Νόμισμα παρουσίασης

Το νόμισμα παρουσίασης είναι το Ευρώ (νόμισμα της χώρας της έδρας της μητρικής του Ομίλου) και όλα τα ποσά παρουσιάζονται σε χιλιάδες Ευρώ, εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά.

3.4 Χρήση εκτιμήσεων

Η σύνταξη Οικονομικών Καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ απαιτεί τη χρήση εκτιμήσεων και την άσκηση κρίσης κατά την εφαρμογή των λογιστικών αρχών της Εταιρείας. Κρίσεις, παραδοχές και εκτιμήσεις της Διοίκησης επηρεάζουν το ποσό στο οποίο αποτιμώνται ορισμένα στοιχεία του ενεργητικού και υποχρεώσεις, το ποσό που αναγνωρίζεται κατά τη διάρκεια της χρήσης για ορισμένα έσοδα και έξοδα, καθώς και τις παρουσιαζόμενες εκτιμήσεις για τις ενδεχόμενες υποχρεώσεις.

Οι παραδοχές και οι εκτιμήσεις αξιολογούνται σε συνεχή βάση και σύμφωνα με την ιστορική εμπειρία και άλλους παράγοντες, συμπεριλαμβανομένων προσδοκιών για την έκβαση μελλοντικών γεγονότων που θεωρούνται λογικά κάτω από τις υφιστάμενες συνθήκες. Οι εκτιμήσεις και οι παραδοχές αυτές αφορούν στο μέλλον και ως συνέπεια, τα πραγματικά αποτελέσματα είναι πιθανό να διαφοροποιούνται από τους λογιστικούς υπολογισμούς.

Οι τομείς που απαιτούν τον μεγαλύτερο βαθμό κρίσης καθώς και οι τομείς στους οποίους οι εκτιμήσεις και οι παραδοχές έχουν σημαντική επίδραση στις ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις παρουσιάζονται στη σημείωση 8 των Οικονομικών Καταστάσεων.

3.5 Αλλαγή στις λογιστικές πολιτικές

Στις Οικονομικές Καταστάσεις έχουν τηρηθεί οι λογιστικές πολιτικές που χρησιμοποιήθηκαν για να καταρτιστούν οι Οικονομικές Καταστάσεις της χρήσης 2016, προσαρμοσμένων με νέα Πρότυπα, και τις αναθεωρήσεις επί των Προτύπων που επιτάσσουν τα ΔΠΧΑ (βλ. παραγράφους 3.5.1 και 3.5.2).

3.5.1 Νέα Πρότυπα, Διερμηνείες, αναθεωρήσεις και τροποποιήσεις υφιστάμενων Προτύπων τα οποία έχουν τεθεί σε ισχύ και έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση

Οι ακόλουθες τροποποιήσεις και Διερμηνείες των ΔΠΧΑ εκδόθηκαν από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB), έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση και η εφαρμογή τους είναι υποχρεωτική από την 01/01/2017 ή μεταγενέστερα.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 7: «Πρωτοβουλία Γνωστοποιήσεων» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2017)**

Τον Ιανουάριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΛΠ 7. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι να καταστεί εφικτό για τους χρήστες των οικονομικών καταστάσεων να αξιολογούν τις μεταβολές στις υποχρεώσεις που προκύπτουν από χρηματοοικονομικές δραστηριότητες. Οι τροποποιήσεις απαιτούν από τις οικονομικές οντότητες να παρέχουν γνωστοποιήσεις, οι οποίες θα καθιστούν εφικτό στους επενδυτές να αξιολογούν τις μεταβολές στις υποχρεώσεις που προκύπτουν από χρηματοοικονομικές δραστηριότητες, συμπεριλαμβανομένων των μεταβολών που προκύπτουν από ταμειακές ροές, καθώς και των μη ταμειακών μεταβολών. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν ουσιώδη επίδραση στις ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις. Ο Όμιλος έχει προβεί στις απαραίτητες γνωστοποιήσεις στη Σημείωση 28.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 12: «Αναγνώριση Αναβαλλόμενης Φορολογικής Απαίτησης για μη Πραγματοποιηθείσες Ζημιές» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2017)**

Τον Ιανουάριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΛΠ 12. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι να αποσαφηνιστεί ο λογιστικός χειρισμός των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων για τις μη πραγματοποιηθείσες ζημιές από χρεωστικούς τίτλους που επιμετρώνται στην εύλογη αξία. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν ουσιώδη επίδραση στις ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις.

- **Ετήσιες Βελτιώσεις των ΔΠΧΑ – Κύκλος 2014-2016 (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2017)**

Τον Δεκέμβριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση «Ετήσιες Βελτιώσεις των ΔΠΧΑ – Κύκλος 2014-2016», η οποία αποτελείται από μία σειρά τροποποιήσεων σε ορισμένα Πρότυπα και αποτελεί μέρος του προγράμματος για τις ετήσιες βελτιώσεις στα ΔΠΧΑ. Η τροποποίηση η οποία περιλαμβάνεται στον κύκλο αυτόν και έχει εφαρμογή για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή

μετά την 1η Ιανουαρίου 2017 είναι η εξής: **ΔΠΧΑ 12**: Αποσαφήνιση του πεδίου εφαρμογής του Προτύπου. Η τροποποίηση δεν έχει ουσιώδη επίδραση στις ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις. Οι λοιπές τροποποιήσεις που περιλαμβάνονται στον εν λόγω κύκλο και έχουν εφαρμογή για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2018 αναλύονται στην ακόλουθη ενότητα.

3.5.2 Νέα Πρότυπα, Διερμηνείες, αναθεωρήσεις και τροποποιήσεις υφιστάμενων Προτύπων τα οποία δεν έχουν ακόμα τεθεί σε ισχύ ή δεν έχουν εγκριθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση

Τα ακόλουθα νέα Πρότυπα και Αναθεωρήσεις Προτύπων αλλά και οι ακόλουθες Διερμηνείες για τα υπάρχοντα Πρότυπα, έχουν δημοσιευθεί αλλά είτε δεν έχουν ακόμη τεθεί σε ισχύ είτε δεν έχουν εγκριθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Συγκεκριμένα:

- **ΔΠΧΑ 9 «Χρηματοοικονομικά Μέσα» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)**

Τον Ιούλιο του 2014, το IASB προέβη στην τελική έκδοση του ΔΠΧΑ 9. Οι βελτιώσεις που επέφερε το νέο Πρότυπο περιλαμβάνουν τη δημιουργία ενός λογικού μοντέλου για την ταξινόμηση και την επιμέτρηση, ένα ενιαίο προνοητικό μοντέλο για «αναμενόμενες ζημιές» απομείωσης, και επίσης, μία ουσιαστικά αναμορφωμένη προσέγγιση για την λογιστική αντιστάθμισης. Το Πρότυπο έχει υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2018 και εκτιμάται ότι κατά την πρώτη εφαρμογή του, η επίδραση για την Εταιρεία και τον Όμιλο δεν θα είναι σημαντική.

Ο Όμιλος θα εφαρμόσει το καινούργιο Πρότυπο χωρίς αναπροσαρμογή της συγκριτικής πληροφόρησης, αναγνωρίζοντας την σωρευτική επίδραση της αρχικής εφαρμογής στο υπόλοιπο έναρξης των Ιδίων Κεφαλαίων κατά την ημερομηνία της αρχικής εφαρμογής. Κατά την ημερομηνία αναφοράς, ο Όμιλος προέβη σε αξιολόγηση του αντίκτυπου της εφαρμογής του ΔΠΧΑ 9. Ακολούθως παρατίθενται τα συμπεράσματα της Διοίκησης αναφορικά με τους βασικούς τομείς όπου αναμένεται να έχει επίδραση το νέο Πρότυπο:

- Το νέο μοντέλο απομείωσης αξίας απαιτεί την αναγνώριση των προβλέψεων απομείωσης βάσει των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών και όχι μόνο των πραγματοποιημένων πιστωτικών ζημιών, όπως ισχύει σύμφωνα με το ΔΛΠ 39. Ο Όμιλος θα εφαρμόσει την απλοποιημένη προσέγγιση αναφορικά με τις εμπορικές απαιτήσεις, ενώ παράλληλα βρίσκεται σε διαδικασία τελικών ελέγχων προκειμένου να προσδιοριστεί ο αντίκτυπος από τη μετάβαση στο νέο Πρότυπο. Με βάση την διενεργηθείσα αναλυτική αξιολόγηση, δεν αναμένεται ουσιώδης επίδραση στις Οικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου και της Εταιρείας κατά την υιοθέτηση του νέου Προτύπου.
- Οι αναμορφωμένοι κανόνες λογιστικής αντιστάθμισης εναρμονίζουν την λογιστική αντιμετώπιση των σχέσεων αντιστάθμισης με τις πολιτικές και τις διαδικασίες διαχείρισης κινδύνων του Ομίλου. Εκτιμάται ότι οι υφιστάμενες σχέσεις αντιστάθμισης του Ομίλου μπορούν να χαρακτηρισθούν ως συνεχιζόμενες μετά την υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 9. Ως εκ τούτου, ο Όμιλος δεν αναμένει σημαντική επίπτωση στον λογιστικό χειρισμό των σχέσεων αντιστάθμισής του.
- Δεν αναμένεται επίδραση στην ταξινόμηση και στην επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού λόγω εφαρμογής του νέου Προτύπου. Παράλληλα, δεν αναμένεται σημαντική επίδραση στις Οικονομικές Καταστάσεις της Εταιρείας και του Ομίλου από την επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων στην εύλογη αξία.

Το νέο Πρότυπο προβλέπει επίσης πρόσθετες γνωστοποιήσεις τροποποιώντας παράλληλα τον τρόπο παρουσίασης των πληροφοριών. Ο Όμιλος θα τροποποιήσει καταλλήλως τη φύση, έκταση και δομή

των παρεχόμενων γνωστοποιήσεων αναφορικά με τα χρηματοοικονομικά μέσα, προκειμένου να συμμορφωθεί με το νέο Πρότυπο.

- **ΔΠΧΑ 15 «Έσοδα από Συμβάσεις με Πελάτες» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)**

Τον Μάιο του 2014, το IASB προέβη στην έκδοση ενός νέου Προτύπου, του ΔΠΧΑ 15. Το εν λόγω Πρότυπο είναι πλήρως εναρμονισμένο με τις απαιτήσεις που αφορούν στην αναγνώριση των εσόδων σύμφωνα με τις αρχές τόσο των ΔΠΧΑ όσο και των Αμερικανικών Γενικά Παραδεκτών Λογιστικών Αρχών (US GAAP). Οι βασικές αρχές στις οποίες βασίζεται το εν λόγω Πρότυπο είναι συνεπείς με σημαντικό μέρος της τρέχουσας πρακτικής. Το νέο Πρότυπο αναμένεται να βελτιώσει τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση, καθιερώνοντας ένα πιο ισχυρό πλαίσιο για την επίλυση θεμάτων που προκύπτουν, ενισχύοντας τη συγκρισιμότητα μεταξύ κλάδων και κεφαλαιαγορών, παρέχοντας πρόσθετες γνωστοποιήσεις και διευκρινίζοντας τον λογιστικό χειρισμό του κόστους των συμβάσεων. Το νέο Πρότυπο έρχεται να αντικαταστήσει το ΔΛΠ 18 «Έσοδα», το ΔΛΠ 11 «Κατασκευαστικές Συμβάσεις», καθώς και ορισμένες Διερμηνείες που σχετίζονται με τα έσοδα. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2018.

Ο Όμιλος θα εφαρμόσει το νέο πρότυπο στις ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις από την 01/01/2018 με τη σωρευτική επίδραση της αρχικής εφαρμογής να αναγνωρίζεται στο υπόλοιπο έναρξης των Ιδίων Κεφαλαίων κατά την ημερομηνία μετάβασης βάσει της αναδρομικής μεθόδου.

Στο πλαίσιο εφαρμογής του Προτύπου, ο Όμιλος πραγματοποίησε εντός του 2017 αναλυτική αξιολόγηση του λογιστικού χειρισμού για το σύνολο των πηγών εσόδων του. Η βασικότερη πηγή εσόδων όπου αναμένεται να έχει επίδραση το νέο Πρότυπο σχετίζεται με την παροχή υπηρεσιών βάσει συμβάσεων του λειτουργικού τομέα Πληροφορική & Τηλεπικοινωνίες. Κατά την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 15, στις περιπτώσεις συμβολαίων πολλαπλών στοιχείων, προσδιορίζονται αρχικά οι επιμέρους δεσμεύσεις εκτέλεσης, και οι οποίες σε ορισμένες περιπτώσεις ενδέχεται να διαφέρουν από αυτές που προσδιορίζονταν σύμφωνα με τα υφιστάμενα Πρότυπα. Εν συνεχεία, ο επιμερισμός της τιμής της συναλλαγής πραγματοποιείται βάσει των σχετικών αυτοτελών τιμών πώλησης της κάθε δέσμευσης εκτέλεσης που έχει αναγνωρισθεί. Συνεπεία των ανωτέρω, το χρονοδιάγραμμα αναγνώρισης του εσόδου, καθώς επίσης και το ποσό του εσόδου από κάθε δέσμευση εκτέλεσης ενδέχεται να διαφοροποιηθεί.

Η Διοίκηση του Ομίλου βρίσκεται στο στάδιο τελικών ελέγχων και οριστικοποίησης της επίδρασης που μπορεί να έχει η εφαρμογή του νέου Προτύπου στις ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις, η οποία δεν αναμένεται να είναι σημαντική για τα ενοποιημένα οικονομικά μεγέθη.

- **Διευκρινίσεις στο ΔΠΧΑ 15 «Έσοδα από Συμβάσεις με Πελάτες» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)**

Τον Απρίλιο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση διευκρινίσεων στο ΔΠΧΑ 15. Οι τροποποιήσεις του ΔΠΧΑ 15 δεν μεταβάλλουν τις βασικές αρχές του Προτύπου, αλλά παρέχουν διευκρινίσεις ως προς την εφαρμογή των εν λόγω αρχών. Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν τον τρόπο με τον οποίο αναγνωρίζεται μία δέσμευση εκτέλεσης σε μία σύμβαση, πώς προσδιορίζεται αν μία οικονομική οντότητα αποτελεί τον εντολέα ή τον εντολοδόχο, και πώς προσδιορίζεται αν το έσοδο από τη χορήγηση μίας άδειας θα πρέπει να αναγνωριστεί σε μία συγκεκριμένη χρονική στιγμή ή με την πάροδο του χρόνου. Όπως αναλύεται ανωτέρω, η υιοθέτηση του νέου Προτύπου δεν αναμένεται να έχει σημαντική επίδραση στις Οικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου κατά την εφαρμογή του. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2018.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 4: «Εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 Χρηματοοικονομικά Μέσα σε συνδυασμό με το ΔΠΧΑ 4 Ασφαλιστικές Συμβάσεις» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)**

Τον Σεπτέμβριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων στο ΔΠΧΑ 4. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι να προσδιοριστεί ο χειρισμός των προσωρινών λογιστικών επιδράσεων λόγω της διαφορετικής ημερομηνίας έναρξης ισχύος του ΔΠΧΑ 9 Χρηματοοικονομικά Μέσα και του υπό έκδοση Προτύπου για τις ασφαλιστικές συμβάσεις. Οι τροποποιήσεις στις υφιστάμενες απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 4 επιτρέπουν στις οικονομικές οντότητες των οποίων οι κύριες δραστηριότητες συνδέονται με ασφάλιση να αναβάλλουν την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 έως το 2021 («προσωρινή απαλλαγή»), και επιτρέπουν σε όλους τους εκδότες ασφαλιστικών συμβάσεων να αναγνωρίσουν στα λοιπά συνολικά έσοδα, αντί στα κέρδη ή στις ζημιές, τη μεταβλητότητα που ενδέχεται να προκύψει από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 πριν την έκδοση του νέου Προτύπου για τις ασφαλιστικές συμβάσεις («προσέγγιση επικάλυψης»). Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2018.

- **ΔΠΧΑ 16 «Μισθώσεις» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2019)**

Τον Ιανουάριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση ενός νέου Προτύπου, του ΔΠΧΑ 16. Σκοπός του έργου του IASB ήταν η ανάπτυξη ενός νέου Προτύπου για μισθώσεις που καθορίζει τις αρχές τις οποίες εφαρμόζουν και τα δύο μέρη σε μία σύμβαση - δηλαδή και ο πελάτης («ο μισθωτής») και ο προμηθευτής («ο εκμισθωτής») - για την παροχή σχετικών πληροφοριών για τις μισθώσεις κατά τρόπο που απεικονίζει πιστά αυτές τις συναλλαγές. Για την επίτευξη αυτού του σκοπού, ο μισθωτής θα πρέπει να αναγνωρίσει τα περιουσιακά στοιχεία και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τη μίσθωση. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2019.

Κατά την ημερομηνία αναφοράς, ο Όμιλος διαθέτει μη ακυρώσιμες λειτουργικές μισθώσεις ποσού € 118,7 εκ. Το Πρότυπο θα επηρεάσει κυρίως τον λογιστικό χειρισμό των λειτουργικών μισθώσεων του Ομίλου. Ο Όμιλος αναμένει να ολοκληρώσει την αξιολόγηση των επιπτώσεων από την εφαρμογή του νέου Προτύπου κατά τη διάρκεια των επόμενων μηνών.

- **Ετήσιες Βελτιώσεις των ΔΠΧΑ – Κύκλος 2014-2016 (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)**

Τον Δεκέμβριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση «Ετήσιες Βελτιώσεις των ΔΠΧΑ – Κύκλος 2014-2016», η οποία αποτελείται από μία σειρά τροποποιήσεων σε ορισμένα Πρότυπα και αποτελεί μέρος του προγράμματος για τις ετήσιες βελτιώσεις στα ΔΠΧΑ. Οι τροποποιήσεις που περιλαμβάνονται στον κύκλο αυτόν και έχουν εφαρμογή για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2018 είναι οι εξής: ΔΠΧΑ 1: Διαγραφή των βραχυπρόθεσμων εξαιρέσεων για τους υιοθετούντες για πρώτη φορά τα ΔΠΧΑ, ΔΛΠ 28: Επιμέτρηση μίας συγγενούς ή μίας κοινοπραξίας στην εύλογη αξία. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2018.

- **Τροποποίηση στο ΔΠΧΑ 2: «Ταξινόμηση και Επιμέτρηση Συναλλαγών Πληρωμής βασιζόμενων σε Συμμετοχικούς Τίτλους» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)**

Τον Ιούνιο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποίησης περιορισμένου σκοπού στο ΔΠΧΑ 2. Σκοπός της εν λόγω τροποποίησης είναι να παράσχει διευκρινίσεις σχετικά με τον λογιστικό χειρισμό συγκεκριμένων τύπων συναλλαγών πληρωμής βασιζόμενων σε συμμετοχικούς τίτλους. Πιο συγκεκριμένα, η τροποποίηση εισάγει τις απαιτήσεις σχετικά με τον λογιστικό χειρισμό της επίδρασης των προϋποθέσεων κατοχύρωσης και μη κατοχύρωσης στην επιμέτρηση των πληρωμών βασιζόμενων σε συμμετοχικούς τίτλους που διακανονίζονται με μετρητά, τον λογιστικό χειρισμό των συναλλαγών πληρωμών βασιζόμενων σε συμμετοχικούς τίτλους που φέρουν ένα χαρακτηριστικό διακανονισμού σε συμψηφιστική βάση για υποχρέωση παρακράτησης φόρου, καθώς και μία τροποποίηση στους όρους και προϋποθέσεις μίας πληρωμής βασιζόμενης σε συμμετοχικούς τίτλους, η οποία μεταβάλλει την ταξινόμηση της συναλλαγής από διακανονιζόμενη με μετρητά σε διακανονιζόμενη με συμμετοχικούς τίτλους. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2018.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 40: «Μεταφορές Επενδύσεων σε Ακίνητα από ή σε άλλες κατηγορίες» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)**

Τον Δεκέμβριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΛΠ 40. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι να ενισχυθεί η αρχή για τις μεταφορές από, ή σε επενδύσεις σε ακίνητα, ώστε να καθοριστεί ότι (α) μία μεταβίβαση από, ή σε επενδύσεις σε ακίνητα θα πρέπει να πραγματοποιείται μόνο εφόσον υπάρχει μεταβολή στη χρήση του ακινήτου, και (β) μία τέτοια μεταβολή στη χρήση του ακινήτου θα περιελάμβανε την αξιολόγηση του κατά ποσόν το εν λόγω ακίνητο πληροί τα κριτήρια ταξινόμησής του ως επενδυτικό ακίνητο. Η εν λόγω μεταβολή στη χρήση θα πρέπει να υποστηρίζεται από σχετική τεκμηρίωση /αποδεικτικά στοιχεία. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2018.

- **ΕΔΔΠΧΑ 22 «Συναλλαγές σε Ξένο Νόμισμα και Προκαταβλητέο Αντάλλαγμα» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)**

Τον Δεκέμβριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση μίας νέας Διερμηνείας, της ΕΔΔΠΧΑ 22. Η εν λόγω Διερμηνεία περιλαμβάνει τις απαιτήσεις σχετικά με τη συναλλαγματική ισοτιμία που θα πρέπει να χρησιμοποιείται κατά την παρουσίαση συναλλαγών σε ξένο νόμισμα (π.χ. συναλλαγές εσόδων) όταν έχει ληφθεί ή δοθεί πληρωμή προκαταβολικά. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2018.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 28: «Μακροπρόθεσμες Συμμετοχές σε Συγγενείς και Κοινοπραξίες» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2019)**

Τον Οκτώβριο του 2017, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΛΠ 28. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι η παροχή διευκρινίσεων σχετικά με τον λογιστικό χειρισμό των μακροπρόθεσμων συμμετοχών σε μία συγγενή ή κοινοπραξία – στις οποίες δεν εφαρμόζεται η μέθοδος της καθαρής θέσης – βάσει του ΔΠΧΑ 9. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 9: «Προπληρωθέντα Στοιχεία με Αρνητική Απόδοση» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2019)**

Τον Οκτώβριο του 2017, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΠΧΑ 9. Βάσει των υφιστάμενων απαιτήσεων του ΔΠΧΑ 9, μία οικονομική οντότητα θα επιμετρούσε ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού με αρνητική απόδοση στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, καθώς το χαρακτηριστικό της «αρνητικής απόδοσης» θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι δημιουργεί ενδεχόμενες ταμειακές ροές οι οποίες δεν αποτελούνται μόνο από πληρωμές κεφαλαίου και τόκου. Βάσει των τροποποιήσεων, οι οικονομικές οντότητες επιτρέπεται να επιμετρούν συγκεκριμένα προπληρωτέα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού με αρνητική απόδοση στο αποσβεσμένο κόστος ή στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων, εφόσον πληρείται μία συγκεκριμένη προϋπόθεση. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2019.

- **Ετήσιες Βελτιώσεις των ΔΠΧΑ – Κύκλος 2015-2017 (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2019)**

Τον Δεκέμβριο του 2017, το IASB προέβη στην έκδοση «Ετήσιες Βελτιώσεις των ΔΠΧΑ – Κύκλος 2015-2017», η οποία αποτελείται από μία σειρά τροποποιήσεων σε ορισμένα Πρότυπα και αποτελεί μέρος του προγράμματος για τις ετήσιες βελτιώσεις στα ΔΠΧΑ. Οι τροποποιήσεις που περιλαμβάνονται στον κύκλο αυτόν είναι οι εξής: ΔΠΧΑ 3 - ΔΠΧΑ 11: Συμμετοχικά δικαιώματα που κατείχε προηγουμένως ο αποκτών σε μία από κοινού λειτουργία, ΔΛΠ 12: Επιπτώσεις στον φόρο εισοδήματος από πληρωμές για χρηματοοικονομικά μέσα ταξινομημένα ως στοιχεία των ιδίων κεφαλαίων, ΔΛΠ 23: Κόστη δανεισμού επιλέξιμα για κεφαλαιοποίηση. Οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2019. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **ΕΔΔΠΧΑ 23 «Αβεβαιότητα σχετικά με Χειρισμούς Φόρου Εισοδήματος» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2019)**

Τον Ιούνιο του 2017, το IASB προέβη στην έκδοση μίας νέας Διερμηνείας, της ΕΔΔΠΧΑ 23. Το ΔΛΠ 12 «Φόροι Εισοδήματος» προσδιορίζει τον λογιστικό χειρισμό του τρέχοντος και αναβαλλόμενου φόρου, αλλά δεν προσδιορίζει τον τρόπο με τον οποίο θα πρέπει να αντικατοπτρίζονται οι επιπτώσεις της αβεβαιότητας. Η ΕΔΔΠΧΑ 23 περιλαμβάνει τις επιπρόσθετες του ΔΛΠ 12 απαιτήσεις, προσδιορίζοντας τον τρόπο με τον οποίο θα πρέπει να αντικατοπτρίζονται οι επιπτώσεις της αβεβαιότητας στον λογιστικό χειρισμό των φόρων εισοδήματος. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 19: «Τροποποίηση, Περικοπή ή Διακανονισμός Προγράμματος Καθορισμένων Παροχών» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2019)**

Τον Φεβρουάριο του 2018, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΛΠ 19, βάσει των οποίων μία οικονομική οντότητα απαιτείται να χρησιμοποιεί επικαιροποιημένες αναλογιστικές παραδοχές κατά τον προσδιορισμό του κόστους τρέχουσας υπηρεσίας και του καθαρού τόκου για την εναπομένουσα περίοδο μετά την τροποποίηση, την περικοπή ή τον διακανονισμό ενός προγράμματος καθορισμένων παροχών. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι η ενίσχυση της κατανόησης των οικονομικών καταστάσεων και η παροχή περισσότερο χρήσιμων πληροφοριών στους χρήστες αυτών. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **Αναθεώρηση του Εννοιολογικού Πλαισίου της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2020)**

Τον Μάρτιο του 2018, το IASB προέβη στην αναθεώρηση του Εννοιολογικού Πλαισίου της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, σκοπός της οποίας ήταν η ενσωμάτωση σημαντικών θεμάτων τα οποία δεν καλύπτονταν, καθώς επίσης και η επικαιροποίηση και παροχή διευκρινίσεων σε σχέση με συγκεκριμένες καθοδηγήσεις. Το αναθεωρημένο Εννοιολογικό Πλαίσιο της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς περιλαμβάνει ένα νέο κεφάλαιο σχετικά με την επιμέτρηση, στο οποίο αναλύεται η έννοια της επιμέτρησης, συμπεριλαμβανομένων παραγόντων που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά την επιλογή μίας βάσης επιμέτρησης, θέματα σχετικά με την παρουσίαση και γνωστοποίηση στις Οικονομικές Καταστάσεις και καθοδήγηση αναφορικά με την αποαναγνώριση στοιχείων του ενεργητικού και υποχρεώσεων από τις Οικονομικές Καταστάσεις. Περαιτέρω, το αναθεωρημένο Εννοιολογικό Πλαίσιο της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς περιλαμβάνει βελτιωμένους ορισμούς των στοιχείων του ενεργητικού και των υποχρεώσεων, καθοδήγηση που υποβοηθά την εφαρμογή των εν λόγω ορισμών, επικαιροποίηση των κριτηρίων για την αναγνώριση των στοιχείων του ενεργητικού και των υποχρεώσεων, καθώς επίσης και διευκρινίσεις σε σημαντικούς τομείς, όπως οι ρόλοι της διαχείρισης, της συντηρητικότητας και της αβεβαιότητας κατά την επιμέτρηση στην χρηματοοικονομική πληροφόρηση. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **Τροποποιήσεις στις Αναφορές του Εννοιολογικού Πλαισίου της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2020)**

Τον Μάρτιο του 2018, το IASB προέβη στην έκδοση Τροποποιήσεων στις Αναφορές του Εννοιολογικού Πλαισίου της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, σε συνέχεια της αναθεώρησής του. Ορισμένα Πρότυπα περιλαμβάνουν ρητές αναφορές σε προγενέστερες εκδόσεις του Εννοιολογικού Πλαισίου της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι η επικαιροποίηση των ως άνω αναφορών και η υποστήριξη για τη μετάβαση στο αναθεωρημένο Εννοιολογικό Πλαίσιο της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **ΔΠΧΑ 17 «Ασφαλιστικές Συμβάσεις» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2021)**

Τον Μάιο του 2017, το IASB προέβη στην έκδοση ενός νέου Προτύπου, του ΔΠΧΑ 17, το οποίο αντικαθιστά ένα ενδιάμεσο Πρότυπο, το ΔΠΧΑ 4. Σκοπός του έργου του IASB ήταν η ανάπτυξη ενός ενιαίου Προτύπου βασισμένου στις αρχές (principle-based standard) για τον λογιστικό χειρισμό όλων των τύπων ασφαλιστικών συμβάσεων, συμπεριλαμβανομένων και των συμβάσεων αντασφάλισης που κατέχει ένας ασφαλιστικός φορέας. Ένα ενιαίο Πρότυπο βασισμένο στις αρχές θα ενισχύσει τη συγκρισιμότητα της χρηματοοικονομικής αναφοράς μεταξύ οικονομικών οντοτήτων, δικαιοδοσιών και κεφαλαιαγορών. Το ΔΠΧΑ 17 καθορίζει τις απαιτήσεις που θα πρέπει να εφαρμόζει μία οικονομική οντότητα στη χρηματοοικονομική πληροφόρηση που σχετίζεται με ασφαλιστικές συμβάσεις που εκδίδει και συμβάσεις αντασφάλισης που κατέχει. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

4 ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΣΗΜΑΝΤΙΚΩΝ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ

4.1 Ενοποίηση

4.1.1 Θυγατρικές

Είναι όλες οι εταιρείες στις οποίες η Μητρική έχει τη δυνατότητα να ασκεί τον έλεγχο, άμεσα ή έμμεσα, μέσω άλλων θυγατρικών εταιριών. Η Εταιρεία αποκτά και ασκεί έλεγχο κυρίως μέσω της κατοχής της πλειοψηφίας των δικαιωμάτων ψήφου των θυγατρικών επιχειρήσεων. Θυγατρικές θεωρούνται επίσης και οι επιχειρήσεις στις οποίες η Εταιρεία, αποτελώντας το σημαντικότερο και μοναδικό μεγάλο μέτοχο, έχει τη δυνατότητα να ορίζει την πλειοψηφία των μελών του διοικητικού συμβουλίου τους. Η ύπαρξη τυχόν δυνητικών δικαιωμάτων ψήφου τα οποία είναι εξασκήσιμα κατά τον χρόνο σύνταξης των Οικονομικών Καταστάσεων, λαμβάνεται υπόψη προκειμένου να στοιχειοθετηθεί αν η Εταιρεία ασκεί τον έλεγχο επί των θυγατρικών.

Οι θυγατρικές ενοποιούνται πλήρως (ολική ενοποίηση) με τη μέθοδο της απόκτησης από την ημερομηνία που αποκτάται ο έλεγχος σε αυτές και παύουν να ενοποιούνται από την ημερομηνία που τέτοιος έλεγχος δεν υφίσταται. Η εξαγορά θυγατρικής από τον Όμιλο λογιστικοποιείται με βάση τη μέθοδο της απόκτησης. Κατά την ημερομηνία της απόκτησης, η αποκτώσα επιχείρηση αναγνωρίζει την υπεραξία που προκύπτει από τη συναλλαγή της απόκτησης, ως το υπερβάλλον ποσό μεταξύ:

- του αθροίσματος (i) του ανταλλάγματος που μεταβιβάστηκε αποτιμώμενο σε εύλογες αξίες, (ii) του ποσού των τυχόν μη ελεγχουσών συμμετοχών στην αποκτώμενη (αποτιμώμενων είτε στην εύλογη αξία τους είτε στο αναλογικό ποσοστό των μη ελεγχουσών συμμετοχών επί των καθαρών αναγνωρίσιμων στοιχείων του ενεργητικού της αποκτώμενης) και (iii) σε συνένωση επιχειρήσεων που ολοκληρώνεται σε στάδια, της εύλογης αξίας κατά την ημερομηνία της απόκτησης των συμμετοχικών δικαιωμάτων που κατείχε η αποκτώσα προηγουμένως στην αποκτώμενη, μείον
- της καθαρής αξίας κατά την ημερομηνία της απόκτησης των αποκτηθέντων αναγνωρίσιμων στοιχείων του ενεργητικού και των αναληφθεισών υποχρεώσεων,

Η υπεραξία ελέγχεται ετησίως για πιθανή απομείωση και η διαφορά μεταξύ της λογιστικής και της ανακτήσιμης αξίας της αναγνωρίζεται ως ζημιά απομείωσης, επιβαρύνοντας τα κέρδη ή τις ζημιές της περιόδου.

Τα κόστη που σχετίζονται με την απόκτηση των επενδύσεων σε θυγατρικές (π.χ. αμοιβές συμβούλων, νομικών, λογιστών, εκτιμητών και άλλες επαγγελματικές και συμβουλευτικές αμοιβές), αναγνωρίζονται ως έξοδα και επιβαρύνουν τα κέρδη ή τις ζημιές της περιόδου στην οποία πραγματοποιούνται.

Σε αντίθετη περίπτωση, που η αποκτώσα επιχείρηση προβεί σε μία απόκτηση συμμετοχικού δικαιώματος στην οποία, κατά την ημερομηνία της απόκτησης, η καθαρή αξία των αποκτηθέντων στοιχείων του ενεργητικού και των αναληφθεισών υποχρεώσεων υπερβαίνει τα ανταλλάγματα που μεταβιβάζονται, τότε πρόκειται για μία αγορά ευκαιρίας. Αφού διενεργηθούν οι απαραίτητοι επανέλεγχοι, το υπερβάλλον ποσό της παραπάνω διαφοράς αναγνωρίζεται ως κέρδος, στα κέρδη ή στις ζημιές της περιόδου.

Διεταιρικές συναλλαγές, υπόλοιπα και μη πραγματοποιημένα κέρδη από συναλλαγές μεταξύ των εταιρειών του Ομίλου απαλείφονται. Οι μη πραγματοποιημένες ζημιές, επίσης απαλείφονται, εκτός εάν η συναλλαγή παρέχει ενδείξεις απομείωσης, του μεταβιβασθέντος στοιχείου ενεργητικού.

Όπου απαιτήθηκε, οι λογιστικές πολιτικές των θυγατρικών εταιρειών έχουν τροποποιηθεί, έτσι ώστε να διασφαλιστεί η συνέπεια με τις λογιστικές πολιτικές που υιοθετήθηκαν από τον Όμιλο. Στη

σημείωση 2, παρατίθεται πλήρης λίστα των ενοποιούμενων θυγατρικών μαζί με τα σχετικά ποσοστά του Ομίλου.

Η ημερομηνία κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων των θυγατρικών εταιρειών συμπίπτει με αυτή της μητρικής εταιρείας.

4.1.2 Συμμετοχές σε Θυγατρικές Εταιρείες (Εταιρικές Οικονομικές Καταστάσεις)

Οι συμμετοχές της μητρικής εταιρείας στις ενοποιούμενες θυγατρικές της αποτιμώνται στο κόστος κτήσης μείον τυχόν σωρευμένες ζημιές απομείωσης. Ο έλεγχος απομείωσης διενεργείται με βάση τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 36.

4.1.3 Μεταβολές Ιδιοκτησιακών Δικαιωμάτων σε Θυγατρικές

Όταν πραγματοποιούνται μεταβολές στα ιδιοκτησιακά δικαιώματα σε μία θυγατρική, τότε εξετάζεται εάν οι μεταβολές αυτές έχουν ως αποτέλεσμα την απώλεια του ελέγχου στη θυγατρική ή όχι.

- Όταν οι μεταβολές στα ιδιοκτησιακά δικαιώματα δεν έχουν ως αποτέλεσμα την απώλεια ελέγχου, τότε λογίζονται ως συναλλαγές ιδίων κεφαλαίων (δηλαδή ως συναλλαγές με ιδιοκτήτες υπό την ιδιότητά τους ως ιδιοκτήτες). Σε αυτές τις περιπτώσεις, οι λογιστικές αξίες των ελεγχουσών και μη ελεγχουσών συμμετοχών προσαρμόζονται, έτσι ώστε να αντικατοπτρίζουν τις μεταβολές στις σχετικές συμμετοχές τους στη θυγατρική. Οποιαδήποτε διαφορά μεταξύ του ποσού με το οποίο οι μη ελέγχουσες συμμετοχές προσαρμόζονται και της εύλογης αξίας του ανταλλάγματος που καταβλήθηκε ή ελήφθη, αναγνωρίζεται απευθείας στα ίδια κεφάλαια και κατανέμεται στους ιδιοκτήτες της μητρικής.
- Σε διαφορετική περίπτωση, δηλαδή όταν οι μεταβολές ιδιοκτησιακών δικαιωμάτων οδηγούν σε απώλεια ελέγχου, τότε η μητρική λογιστικοποιεί τις απαραίτητες εγγραφές πώλησης και αναγνωρίζει το αποτέλεσμα από την πώληση (αποαναγνώριση των στοιχείων του ενεργητικού, της υπεραξίας και των υποχρεώσεων της θυγατρικής κατά την ημερομηνία απώλειας του ελέγχου, αποαναγνώριση της λογιστικής αξίας των μη ελεγχουσών συμμετοχών, προσδιορισμός του αποτελέσματος από την πώληση). Με την απώλεια ελέγχου μίας θυγατρικής, τυχόν επένδυση που διακρατείται στην πρώην θυγατρική, αναγνωρίζεται σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 39.

4.1.4 Μη Ελέγχουσες Συμμετοχές

Οι μη ελέγχουσες συμμετοχές είναι το μέρος των ιδίων κεφαλαίων μίας θυγατρικής που δεν αναλογούν, άμεσα ή έμμεσα, στην μητρική επιχείρηση. Οι ζημιές που αφορούν στις μη ελέγχουσες συμμετοχές (μειοψηφία) μίας θυγατρικής, μπορεί να ξεπερνούν τα δικαιώματα των μη ελεγχουσών συμμετοχών στα ίδια κεφάλαια της θυγατρικής. Τα κέρδη ή οι ζημιές και κάθε συστατικό στοιχείο των λοιπών συνολικών εσόδων, λογίζεται τόσο στους ιδιοκτήτες της μητρικής όσο και στις μη ελέγχουσες συμμετοχές, ακόμα και αν αυτό έχει ως αποτέλεσμα ότι οι μη ελέγχουσες συμμετοχές θα παρουσιάζουν έλλειμμα.

4.1.5 Συγγενείς

Είναι οι επιχειρήσεις στις οποίες ο Όμιλος μπορεί να ασκεί ουσιώδη επιρροή, ωστόσο δεν ασκεί έλεγχο. Οι παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν από τον Όμιλο συνιστούν ότι το κατεχόμενο ποσοστό μεταξύ 20% και 50% δικαιωμάτων ψήφου μίας εταιρείας υποδηλώνει ουσιώδη επιρροή πάνω στην επενδυόμενη εταιρεία, εκτός αν μπορεί να αποδειχθεί ξεκάθαρα ότι δεν ισχύει κάτι τέτοιο. Οι επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις αρχικά αναγνωρίζονται στο κόστος κτήσης και κατόπιν αποτιμώνται σύμφωνα με τη μέθοδο της καθαρής θέσης.

Στη λήξη κάθε περιόδου αναφοράς, το κόστος αυξάνεται ή μειώνεται με την αναλογία του Ομίλου στις μεταβολές της καθαρής θέσης της επενδυόμενης. Το μερίδιο του Ομίλου στα κέρδη ή στις ζημιές των συγγενών επιχειρήσεων μετά την εξαγορά αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα, ενώ το μερίδιο των

μεταβολών των αποθεματικών μετά την εξαγορά, αναγνωρίζεται στα αποθεματικά. Όταν η συμμετοχή του Ομίλου στις ζημίες σε μία συγγενή επιχείρηση ισούται ή υπερβαίνει το κόστος της συμμετοχής του στη συγγενή επιχείρηση, συμπεριλαμβανομένων οποιονδήποτε άλλων επισφαλών απαιτήσεων, ο Όμιλος δεν αναγνωρίζει περαιτέρω ζημίες, εκτός και αν έχει καλύψει υποχρεώσεις ή έχει ενεργήσει πληρωμές εκ μέρους της συγγενούς επιχείρησης και εν γένει εκείνων που προκύπτουν από τη μετοχική ιδιότητα. Εάν μεταγενέστερα η συγγενής επιχείρηση παρουσιάσει κέρδη, η επενδύτρια αρχίζει να αναγνωρίζει εκ νέου το μερίδιό της επί των κερδών, μόνον εφόσον το μερίδιό της επί των κερδών εξισωθεί με το μερίδιο των ζημιών που δεν είχε αναγνωρίσει.

Μη πραγματοποιημένα κέρδη από συναλλαγές μεταξύ του Ομίλου και των συνδεδεμένων επιχειρήσεων απαλείφονται κατά το ποσοστό συμμετοχής του Ομίλου στις συνδεδεμένες επιχειρήσεις. Μη πραγματοποιημένες ζημιές απαλείφονται, εκτός εάν η συναλλαγή παρέχει ενδείξεις απομείωσης του μεταβιβασθέντος περιουσιακού στοιχείου.

Οι λογιστικές αρχές που χρησιμοποιούν οι συγγενείς δεν είναι διαφορετικές από αυτές που χρησιμοποιεί ο Όμιλος, ενώ η ημερομηνία κατάρτισης των Οικονομικών καταστάσεων των συγγενών επιχειρήσεων, συμπίπτει με αυτή της μητρικής.

4.1.6 Επενδύσεις σε Συγγενείς (Εταιρικές Οικονομικές Καταστάσεις)

Οι επενδύσεις σε συγγενείς στις ατομικές Οικονομικές Καταστάσεις αποτιμώνται σε εύλογες αξίες, σύμφωνα με τα οριζόμενα του ΔΛΠ 39 για τα διαθέσιμα προς πώληση στοιχεία του ενεργητικού. Οι επενδύσεις αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη αξία τους, ενώ οποιαδήποτε μεταγενέστερη μεταβολή σε αυτή την αξία, αναγνωρίζεται απευθείας στα ίδια κεφάλαια, στον βαθμό που η μεταβολή αυτή δεν αφορά σε ζημιά από μόνιμη μείωση της αξίας της επένδυσης. Κατά την 31/12/2017 η Εταιρεία δεν κατείχε επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις.

4.1.7 Συμμετοχές σε σχήματα υπό κοινό έλεγχο

Οι επενδύσεις σε από κοινού συμφωνίες ταξινομούνται ως από κοινού δραστηριότητες (συμμετοχές σε σχήματα υπό κοινό έλεγχο), είτε ως κοινοπραξίες και η ταξινόμηση εξαρτάται από τα συμβατικά δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του κάθε επενδυτή.

Οι συμμετοχές σε κοινοπραξίες, σύμφωνα με τη μέθοδο της καθαρής θέσης, αναγνωρίζονται αρχικά στο κόστος κτήσης και μετά προσαρμόζονται με το ποσοστό του Ομίλου πάνω στα κέρδη ή τις ζημίες και στα λοιπά συνολικά εισοδήματα των κοινοπραξιών. Όταν το ποσοστό του Ομίλου στις ζημίες μιας κοινοπραξίας είναι ίσο ή υπερβαίνει τη συμμετοχή του σε αυτή την κοινοπραξία, ο Όμιλος δεν αναγνωρίζει περαιτέρω ζημιές, εκτός εάν έχει αναλάβει υποχρεώσεις ή έχει προχωρήσει σε πληρωμές για λογαριασμό της κοινοπραξίας.

Μη πραγματοποιηθέντα κέρδη από συναλλαγές μεταξύ του Ομίλου και των κοινοπραξιών απαλείφονται κατά το ποσοστό συμμετοχής του Ομίλου στις κοινοπραξίες. Επίσης, απαλείφονται και οι μη πραγματοποιηθείσες ζημιές, εκτός εάν υπάρχουν ενδείξεις από τη συναλλαγή για την απομείωση του περιουσιακού στοιχείου που μεταβιβάσθηκε.

Περαιτέρω, για τις συμμετοχές του σε σχήματα υπό κοινό έλεγχο ο Όμιλος αναγνωρίζει στις ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις:

α) τα στοιχεία ενεργητικού του (συμπεριλαμβανομένου του μεριδίου του σε οποιαδήποτε στοιχεία ενεργητικού του ανήκουν από κοινού),

β) τις υποχρεώσεις του (συμπεριλαμβανομένου του μεριδίου του σε οποιασδήποτε υποχρεώσεις τον βαρύνουν από κοινού),

γ) το μερίδιό του στα έσοδα από την πώληση της παραγωγής από την κοινή επιχείρηση, και

δ) τις δαπάνες του (συμπεριλαμβανομένου του μεριδίου του σε οποιεσδήποτε δαπάνες που τον βαρύνουν από κοινού).

4.2 Χρηματοοικονομικά Μέσα

Χρηματοοικονομικό μέσο είναι κάθε σύμβαση που δημιουργεί ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού σε μία επιχείρηση και μία χρηματοοικονομική υποχρέωση ή έναν συμμετοχικό τίτλο σε μία άλλη επιχείρηση.

4.2.1 Αρχική Αναγνώριση

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού και οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις αναγνωρίζονται κατά την ημερομηνία της συναλλαγής που είναι και η ημερομηνία κατά την οποία ο Όμιλος δεσμεύεται να αγοράσει ή να πουλήσει το στοιχείο.

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού και οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις αρχικά αναγνωρίζονται στην εύλογη αξία τους πλέον των άμεσα επιρριπτόμενων στη συναλλαγή δαπανών, με εξαίρεση τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού και τις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.

4.2.2 Ταξινόμηση και Επιμέτρηση Χρηματοοικονομικών Στοιχείων του Ενεργητικού

Τα χρηματοοικονομικά μέσα του Ομίλου ταξινομούνται στις παρακάτω κατηγορίες με βάση την ουσία της σύμβασης και τον σκοπό για τον οποίο αποκτήθηκαν. Η κατηγορία στην οποία ταξινομείται κάθε χρηματοοικονομικό μέσο διαφοροποιείται από τις υπόλοιπες, καθώς ανάλογα με την κατηγορία στην οποία θα ταξινομηθεί το μέσο, ισχύουν διαφορετικοί κανόνες όσον αφορά στην αποτίμησή του αλλά και στον τρόπο αναγνώρισης κάθε προσδιοριζόμενου αποτελέσματος είτε στα κέρδη ή στις ζημιές της Κατάστασης Συνολικών Εσόδων είτε στα λοιπά συνολικά έσοδα της Κατάστασης Συνολικών Εσόδων και σωρευτικά στα ίδια κεφάλαια. Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού του Ομίλου, εκτός των μέσων αντιστάθμισης περιλαμβάνουν τις εξής κατηγορίες στοιχείων του ενεργητικού:

- χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων,
- δάνεια και απαιτήσεις, και
- διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού.

i) Χρηματοοικονομικά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων

Πρόκειται για χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού, που ικανοποιούν οποιαδήποτε από τις παρακάτω προϋποθέσεις:

(1) Χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού που κατέχονται για εμπορικούς σκοπούς. Πρόκειται για χρεόγραφα που αγοράστηκαν με σκοπό την επίτευξη κέρδους από βραχυπρόθεσμες μεταβολές των τιμών.

(2) Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεις τα οποία κατά την αρχική αναγνώριση ταξινομούνται στην συγκεκριμένη κατηγορία επειδή:
(α) πρόκειται για στοιχεία τα οποία σύμφωνα με την στρατηγική του Ομίλου διαχειρίζονται, αξιολογούνται και παρακολουθούνται στην εύλογη αξία τους. Πρόκειται ουσιαστικά για επενδύσεις επιχειρηματικών συμμετοχών, ή
(β) πρόκειται για στοιχεία που περιλαμβάνουν ενσωματωμένα παράγωγα που διαφοροποιούν σημαντικά τις ροές του κυρίως συμβολαίου και ο Όμιλος επιλέγει να ταξινομήσει ολόκληρο το σύνθετο χρηματοοικονομικό μέσο στην κατηγορία αυτή.

Τα στοιχεία του χαρτοφυλακίου αυτού αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους και οι μεταβολές στην εύλογη αξία αναγνωρίζονται στα κέρδη ή στις ζημιές της Κατάστασης Συνολικών Εσόδων, ως

αποτέλεσμα από χρηματοοικονομικές πράξεις. Στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης του Ομίλου τα χρηματοοικονομικά μέσα της κατηγορίας αυτής περιλαμβάνονται στο κονδύλι «Εμπορικό χαρτοφυλάκιο και λοιπά χρηματοοικονομικά μέσα σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων».

ii) Δάνεια και απαιτήσεις

Περιλαμβάνουν μη παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού με σταθερές ή προσδιορισμένες πληρωμές, τα οποία δεν διαπραγματεύονται σε ενεργές αγορές και για τα οποία ο Όμιλος δεν έχει σκοπό την άμεση πώλησή τους.

Τα δάνεια και οι απαιτήσεις αποτιμώνται στο αποσβεσμένο κόστος βάσει της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου μείον κάθε πρόβλεψη για απομείωση. Κάθε μεταβολή στην αξία των δανείων και απαιτήσεων αναγνωρίζεται στα κέρδη ή στις ζημιές της περιόδου όταν τα δάνεια και οι απαιτήσεις διαγράφονται ή υφίστανται μείωση της αξίας τους καθώς και κατά τη διενέργεια της απόσβεσης.

iii) Διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού

Τα διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού περιλαμβάνουν μη παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού τα οποία ταξινομούνται ως διαθέσιμα προς πώληση ή δεν πληρούν τα κριτήρια να ταξινομηθούν σε άλλες κατηγορίες χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού. Όλα τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού που ταξινομούνται στην κατηγορία αυτήν αποτιμώνται στην εύλογη αξία, εφόσον αυτή μπορεί να προσδιοριστεί αξιόπιστα, με τις μεταβολές στην αξία τους να αναγνωρίζονται στα λοιπά συνολικά έσοδα της Κατάστασης Συνολικών Εσόδων και σωρευτικά σε ειδικό αποθεματικό των ιδίων κεφαλαίων. Τα διαθέσιμα προς πώληση χαρτοφυλάκια χρεογράφων είναι αυτά για τα οποία δεν υπάρχει καθορισμένος χρονικός ορίζοντας κράτησης και μπορούν να ρευστοποιηθούν ανάλογα με τις ανάγκες ρευστότητας, τις μεταβολές των επιτοκίων ή των τιμών.

Κατά την πώληση ή την απομείωση των διαθέσιμων προς πώληση στοιχείων του ενεργητικού, τα σωρευμένα κέρδη ή ζημιές που είχαν αναγνωριστεί στα ίδια κεφάλαια αναταξινομούνται στα κέρδη ή στις ζημιές της περιόδου.

Σε περίπτωση απομείωσης, το ποσό των σωρευτικών ζημιών που μεταφέρεται από τα ίδια κεφάλαια και αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα συνίσταται στη διαφορά μεταξύ της αξίας κτήσης και της εύλογης αξίας μείον κάθε ζημιά απομείωσης που έχει προηγουμένως αναγνωριστεί.

Οι ζημίες απομείωσης που είχαν αναγνωριστεί στα αποτελέσματα για επένδυση σε συμμετοχικό τίτλο ταξινομημένο ως διαθέσιμο προς πώληση δεν αναστρέφονται μέσω των αποτελεσμάτων. Οι ζημιές που είχαν αναγνωριστεί στις ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις προηγούμενων περιόδων και οι οποίες προέρχονταν από απομείωση χρεωστικών τίτλων αναστρέφονται μέσω των αποτελεσμάτων, εάν η αύξηση (αναστροφή απομείωσης) σχετίζεται με γεγονότα που συνέβησαν μετά την αναγνώριση της απομείωσης στην Κατάσταση των Αποτελεσμάτων.

Η τρέχουσα αξία των εν λόγω επενδύσεων που εμπορεύονται σε οργανωμένη χρηματιστηριακή αγορά προκύπτει από την σχετική χρηματιστηριακή αξία της επένδυσης κατά την ημερομηνία αναφοράς (ημερομηνία κλεισίματος). Αναφορικά με τις επενδύσεις που δεν εμπορεύονται σε ενεργό αγορά, η εύλογη αξία υπολογίζεται με βάση γενικά αποδεκτές τεχνικές αποτίμησης. Αυτές οι τεχνικές βασίζονται σε πρόσφατες αμφοτεροβαρείς συναλλαγές παρόμοιων επενδύσεων, αναφορά στην χρηματιστηριακή αξία μίας άλλης επένδυσης με παρεμφερή χαρακτηριστικά με αυτά της αποτιμώμενης, ανάλυση προεξοφλημένων χρηματοροών και μοντέλα αποτίμησης επενδύσεων.

Έσοδα από τόκους χρηματοοικονομικών στοιχείων διαθεσίμων προς πώληση αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα με βάση τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Μερίσματα τίτλων διαθεσίμων προς πώληση αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα όταν ο Όμιλος αποκτά το δικαίωμα επί των μερισμάτων.

Συναλλαγματικές διαφορές από την αποτίμηση διαθεσίμων προς πώληση χρεωστικών τίτλων αναγνωρίζονται στα κέρδη ή στις ζημιές της περιόδου.

4.2.3 Αποτίμηση Χρηματοοικονομικών Υποχρεώσεων

Οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις του Ομίλου περιλαμβάνουν κυρίως Ομολογιακά Δάνεια και δάνεια τραπεζών. Οι δανειακές υποχρεώσεις αρχικά αναγνωρίζονται στο κόστος, που είναι η εύλογη αξία του ανταλλάγματος που λαμβάνεται εκτός του κόστους έκδοσης σχετικά με τον δανεισμό. Μετά την αρχική αναγνώριση, τα δάνεια αποτιμώνται στο αποσβεσμένο κόστος με βάση τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Τα δάνεια ταξινομούνται στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις, εκτός εάν ο Όμιλος διατηρεί ανεπιφύλακτα το δικαίωμα να μεταφέρει την τακτοποίηση της υποχρέωσης τουλάχιστον 12 μήνες μετά την ημερομηνία αναφοράς των Οικονομικών Καταστάσεων.

Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις δύναται να ταξινομηθούν κατά την αρχική αναγνώριση ως αποτιμώμενες στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων αν ικανοποιούνται τα κάτωθι κριτήρια.

(α) Η ταξινόμηση αντιστρέφει ή μειώνει σε σημαντικό βαθμό τις επιδράσεις της λογιστικής ασυνέπειας (accounting mismatch) που θα προέκυπτε αν η υποχρέωση είχε αποτιμηθεί στο αποσβεσμένο κόστος.
(β) Οι εν λόγω υποχρεώσεις αποτελούν μέρος μιας ομάδας υποχρεώσεων οι οποίες διαχειρίζονται ή αξιολογούνται ως προς την απόδοσή τους στην βάση της εύλογης αξίας, σύμφωνα με τις στρατηγικές διαχείρισης χρηματοοικονομικών κινδύνων του Ομίλου.
(γ) Η χρηματοοικονομική υποχρέωση περιέχει ένα ενσωματωμένο παράγωγο το οποίο ταξινομείται και αποτιμάται διακεκριμένα.

Μετατρέψιμα Ομολογιακά Δάνεια

Ο Όμιλος ταξινομεί ένα χρηματοοικονομικό μέσο έκδοσής του στα ίδια κεφάλαια ή στις υποχρεώσεις ανάλογα με την ουσία των συμβατικών όρων του μέσου. Τα μετατρέψιμα ομολογιακά δάνεια διαχωρίζονται σε δύο τμήματα, αφενός στην χρηματοοικονομική υποχρέωση και αφετέρου στο τμήμα των ιδίων κεφαλαίων που αφορά στο δικαίωμα προαίρεσης που παρέχεται στον κάτοχο να μετατρέψει τις ομολογίες του σε κοινές μετοχές της Εταιρείας.

Η χρηματοοικονομική υποχρέωση αποτιμάται αρχικά στην παρούσα αξία όλων των μελλοντικών πληρωμών που έχει αναλάβει να πραγματοποιήσει ο Όμιλος ανεξάρτητα από την εξάσκηση ή όχι των δικαιωμάτων προαίρεσης των ομολογιούχων. Ως επιτόκιο προεξόφλησης λαμβάνεται το επιτόκιο που ισχύει στην αγορά κατά την ημερομηνία της έκδοσης για ένα όμοιο δάνειο χωρίς το ενσωματωμένο δικαίωμα μετατροπής. Μεταγενέστερα, η υποχρέωση αποτιμάται είτε στο αποσβεσμένο κόστος χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου είτε στην εύλογη αξία σύμφωνα με τα ειδικά χαρακτηριστικά του εκάστοτε ΜΟΔ. Οι τόκοι που προκύπτουν από τα ομολογιακά δάνεια περιλαμβάνονται στο κονδύλι «Χρηματοοικονομικά έξοδα».

Η υπολειμματική αξία μεταξύ του καθαρού προϊόντος της έκδοσης και της παρούσας αξίας της χρηματοοικονομικής υποχρέωσης αναγνωρίζεται, μετά την αφαίρεση του αναλογούντα φόρου εισοδήματος, απευθείας σε λογαριασμό των ιδίων κεφαλαίων.

Στην περίπτωση κατά την οποία δεν πληρείται ο κανόνας «fixed for fixed» του ΔΛΠ 32, το μετατρέψιμο ομολογιακό δάνειο αποτελεί στην ολότητά του ένα σύνθετο χρηματοοικονομικό μέσο και, στο σύνολό του (και το στοιχείο του δανείου και το ενσωματωμένο παράγωγο με τη μορφή του δικαιώματος μετατροπής) αποτελεί μια χρηματοοικονομική υποχρέωση.

Πώληση μετατρέψιμων ομολογιών της Εταιρείας μεταγενέστερα της έκδοσής τους, από εταιρείες του Ομίλου λογιστικοποιείται, στις ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις, με τρόπο ανάλογο με την αρχική έκδοση ομολογιών.

Μετατρέψιμα Ομολογιακά Δάνεια στην Εύλογη Αξία

Η θυγατρική του ομίλου ATTICA, BLUE STAR FERRIES ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗ Α.Ε. («BSF»), έχει προβεί στην έκδοση Ανταλλάξιμου Ομολογιακού Δανείου («ΑΟΔ»). Παράλληλα, η θυγατρική του Ομίλου, ATTICA έχει προβεί στην έκδοση Μετατρέψιμου Ομολογιακού Δανείου («ΜΟΔ»), το οποίο κατόπιν της αρχικής του κάλυψης επαναγοράστηκε στο σύνολό του από την ATTICA έναντι τιμήματος ίσου με την συνολική ονομαστική αξία των ομολογιών, προκειμένου αυτές οι μετατρέψιμες ομολογίες, σε νέες κοινές ονομαστικές μετοχές ATTICA, να είναι διαθέσιμες προς ανταλλαγή με τις ομολογίες ΑΟΔ. Η τιμή μετατροπής είναι συνδεδεμένη με τον δείκτη «Κέρδη προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων και αποσβέσεων (EBITDA)» των τελευταίων οκτώ τριμήνων του ομίλου ATTICA. Σε επίπεδο Ομίλου, το ΑΟΔ και το ΜΟΔ, λειτουργούν συμπληρωματικά, μιας και οι κάτοχοι των ομολογιών μπορούν είτε να επιλέξουν να διακρατήσουν τις ομολογίες και να λάβουν μετρητά από τον όμιλο ATTICA (μέσω της BSF) στη λήξη τους, ή να τις μετατρέψουν (μέσω ανταλλαγής των ΑΟΔ με ΜΟΔ) σε μετοχές της ATTICA. Στην ολότητά του, το χρηματοοικονομικό αυτό μέσο, είναι ένα σύνθετο χρηματοοικονομικό μέσο και ιδιαίτερα ένα μετατρέψιμο δάνειο, το οποίο λόγω του ότι δεν πληρεί τον κανόνα «fixed for fixed» του ΔΛΠ 32, στο σύνολό του (και το στοιχείο του δανείου και το ενσωματωμένο παράγωγο με τη μορφή του δικαιώματος μετατροπής) αποτελεί μια χρηματοοικονομική υποχρέωση η οποία επιμετράται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.

4.2.4 Παράγωγα Χρηματοοικονομικά Μέσα και Λογιστική Αντιστάθμισης

Ο Όμιλος κάνει χρήση παράγωγων χρηματοοικονομικών προϊόντων όπως συμβόλαια προθεσμιακών πράξεων συναλλάγματος, συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων, συμβάσεις ανταλλαγής νομισμάτων και άλλα παράγωγα για αντιστάθμιση κινδύνων που συνδέονται με διακυμάνσεις επιτοκίων και συναλλαγματικών ισοτιμιών.

Ο Όμιλος ταξινομεί τα παράγωγα ως κατεχόμενα για αντιστάθμιση κινδύνων. Ο Όμιλος χρησιμοποιεί παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα για την αντιστάθμιση κινδύνων που απορρέουν από τις μεταβολές των επιτοκίων, των τιμών μετοχών και των τιμών συναλλάγματος και καυσίμων. Ο Όμιλος εφαρμόζει αντισταθμιστική λογιστική εύλογης αξίας ή ταμειακών ροών για παράγωγα τα οποία πληρούν τα σχετικά κριτήρια. Για παράγωγα τα οποία δεν πληρούν τα κριτήρια για αντισταθμιστική λογιστική, κέρδη ή ζημιές που προκύπτουν από μεταβολές στην εύλογη αξία αναγνωρίζονται στα κέρδη ή στις ζημιές της περιόδου.

Σχέση αντιστάθμισης για σκοπούς εφαρμογής της λογιστικής αντιστάθμισης υπάρχει όταν:

(α) Κατά την έναρξη της αντιστάθμισης υπάρχει τεκμηρίωση της αντισταθμιστικής σχέσης και της επιδίωξης του Ομίλου αναφορικά με τη διαχείριση του κινδύνου και της στρατηγικής του για την ανάληψη της αντιστάθμισης.
(β) Η αντιστάθμιση αναμένεται να είναι άκρως αποτελεσματική ως προς τον συμψηφισμό των μεταβολών της εύλογης αξίας ή των ταμειακών ροών που αποδίδονται στον αντισταθμιζόμενο κίνδυνο, σύμφωνα με την τεκμηριωμένη στρατηγική διαχείρισης κινδύνου για την εν λόγω αντισταθμιστική σχέση.
(γ) Όσον αφορά αντισταθμίσεις προβλεπόμενων ταμειακών ροών, η προσδοκώμενη συναλλαγή που αποτελεί το υποκείμενο της αντιστάθμισης είναι πολύ πιθανή και να παρουσιάζει έκθεση στον κίνδυνο μεταβολής των ταμειακών ροών η οποία ενδέχεται να επηρεάσει τα αποτελέσματα.
(δ) Η αποτελεσματικότητα της αντιστάθμισης αποτιμάται με αξιοπιστία.
(ε) Η αντιστάθμιση αξιολογείται ως άκρως αποτελεσματική καθ' όλη τη διάρκεια της χρήσης.

Τα παράγωγα που αποτελούν μέσα αντιστάθμισης αποτιμώνται σε κάθε ημερομηνία λήξης της περιόδου αναφοράς. Ο λογιστικός χειρισμός των μεταβολών στην εύλογη αξία εξαρτάται από τον τύπο της αντιστάθμισης.

(α) Λογιστική Αντιστάθμισης Εύλογης Αξίας

Για αντισταθμίσεις εύλογης αξίας οι οποίες πληρούν τα κριτήρια για αντισταθμιστική λογιστική, κέρδη ή ζημιές από την επανεκτίμηση του παραγώγου στη εύλογη αξία αναγνωρίζονται στα κέρδη ή στις ζημιές της Κατάστασης Αποτελεσμάτων. Κέρδη ή ζημιές στο αντισταθμισμένο μέσο που οφείλονται στον αντισταθμιζόμενο κίνδυνο, αναπροσαρμόζουν την λογιστική αξία του αντισταθμισμένου μέσου και αναγνωρίζονται στα κέρδη ή στις ζημιές της Κατάστασης Αποτελεσμάτων, ανεξάρτητα από την ταξινόμηση του χρηματοοικονομικού μέσου (π.χ. διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά μέσα).

Η αντισταθμιστική λογιστική διακόπτεται όταν το μέσο αντιστάθμισης (παράγωγο) εκπνέει ή πωλείται, τερματίζεται ή εξασκείται, ή όταν η αντιστάθμιση δεν πληρεί πλέον τα κριτήρια για αντισταθμιστική λογιστική. Οποιαδήποτε προσαρμογή στην λογιστική αξία του αντισταθμιζόμενου στοιχείου, για το οποίο χρησιμοποιείται η μέθοδος του πραγματικού επιτοκίου, μεταφέρεται τμηματικά στα αποτελέσματα ως μέρος ενός επανυπολογιζόμενου πραγματικού επιτοκίου για την υπολειπόμενη διάρκεια του στοιχείου.

(β) Λογιστική Αντιστάθμισης Ταμειακών Ροών

Για αντισταθμίσεις ταμειακής ροής οι οποίες πληρούν τα κριτήρια για αντισταθμιστική λογιστική, η αναλογία του κέρδους ή της ζημιάς από το παράγωγο που προσδιορίζεται ως ενεργός αντιστάθμιση, καταχωρείται κατευθείαν στα αποθεματικά και η αναλογία που προσδιορίζεται ως μη ενεργός αντιστάθμιση καταχωρείται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων. Κέρδη ή ζημιές που είχαν αναγνωριστεί στα λοιπά συνολικά έσοδα και σωρευτικά στα αποθεματικά μεταφέρονται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων στην ίδια περίοδο κατά την οποία η αντισταθμιζόμενη συναλλαγή επηρεάζει τα αποτελέσματα.

Η αντισταθμιστική λογιστική διακόπτεται όταν το αντισταθμίζον μέσο εκπνέει ή πωλείται, τερματίζεται ή εξασκείται, ή όταν η αντιστάθμιση δεν πληρεί πλέον τα κριτήρια για αντισταθμιστική λογιστική. Το σωρευμένο ποσό των κερδών ή ζημιών που έχει αναγνωριστεί απευθείας στα ίδια κεφάλαια μέχρι την ημερομηνία αυτή παραμένει στο αποθεματικό ωσότου το αντισταθμιζόμενο στοιχείο επηρεάζει την Κατάσταση Αποτελεσμάτων. Στην περίπτωση που μια αντισταθμιζόμενη συναλλαγή δεν αναμένεται πλέον να πραγματοποιηθεί, τα καθαρά σωρευμένα κέρδη ή ζημιές που είχαν καταχωρηθεί στα αποθεματικά μεταφέρονται αμέσως στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων.

4.2.5 Μέθοδοι Επιμέτρησης Εύλογης Αξίας

Οι εύλογες αξίες των χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού και των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων που είναι διαπραγματεύσιμα σε ενεργές αγορές προσδιορίζονται από τις τρέχουσες τιμές ζήτησης χωρίς να αφαιρούνται τα έξοδα πώλησης. Για τα μη διαπραγματεύσιμα στοιχεία, οι εύλογες αξίες προσδιορίζονται με τη χρήση γενικά αποδεκτών τεχνικών αποτίμησης όπως ανάλυση πρόσφατων συναλλαγών, συγκρίσιμων στοιχείων που διαπραγματεύονται, μοντέλα αποτίμησης παραγώγων και προεξόφληση ταμειακών ροών.

Ο Όμιλος χρησιμοποιεί ευρέως αποδεκτές μεθόδους αποτίμησης για την εκτίμηση της εύλογης αξίας συνηθισμένων προϊόντων, όπως δικαιώματα και συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων και συναλλάγματος. Τα δεδομένα που χρησιμοποιούνται βασίζονται σε σχετικές μετρήσεις της αγοράς (επιτόκια, τιμές μετοχών κ.λπ.) κατά την ημερομηνία αναφοράς της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης. Τεχνικές αποτίμησης χρησιμοποιούνται, επίσης, και για την αποτίμηση μη διαπραγματεύσιμων συμμετοχικών τίτλων, καθώς και παραγώγων με υποκείμενο μη διαπραγματεύσιμους συμμετοχικούς τίτλους. Στην περίπτωση αυτή οι τεχνικές που χρησιμοποιούνται είναι περισσότερο πολύπλοκες και εκτός από δεδομένα της αγοράς, ενσωματώνουν υποθέσεις και εκτιμήσεις για τις μελλοντικές ταμειακές ροές του τίτλου. Οι εκτιμώμενες μελλοντικές ταμειακές

ροές βασίζονται στις καλύτερες εκτιμήσεις της Διοίκησης και το προεξοφλητικό επιτόκιο είναι το επιτόκιο της αγοράς για ένα μέσο με τα ίδια χαρακτηριστικά και κινδύνους.

Σε ορισμένες περιπτώσεις οι αξίες που προκύπτουν από τις ευρέως αποδεκτές μεθόδους αποτίμησης συμμετοχικών τίτλων προσαρμόζονται για να αντανακλούν παράγοντες που οι συμμετέχοντες στην αγορά λαμβάνουν υπόψη τους κατά την εκτίμηση της αξίας ενός τίτλου, όπως επιχειρηματικός κίνδυνος και κίνδυνος εμπορευσιμότητας.

Η μέθοδος που χρησιμοποιείται για τον προσδιορισμό της εύλογης αξίας χρηματοοικονομικών μέσων, που αποτιμώνται με τη χρήση μοντέλων αποτίμησης, περιγράφεται ακολούθως. Τα μοντέλα αυτά περιλαμβάνουν τις εκτιμήσεις του Ομίλου σχετικά με τις παραδοχές που θα χρησιμοποιούσε ένας επενδυτής στην αποτίμηση της εύλογης αξίας και επιλέγονται βάσει των ειδικών χαρακτηριστικών κάθε επένδυσης.

Η Εταιρεία σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 39 «Χρηματοοικονομικά Μέσα: Αναγνώριση και Αποτίμηση», στη λήξη κάθε περιόδου αναφοράς των οικονομικών καταστάσεων διενεργεί τους απαιτούμενους υπολογισμούς αναφορικά με τον προσδιορισμό της εύλογης αξίας των χρηματοοικονομικών της μέσων. Οι επενδύσεις που αφορούν σε εισηγμένες μετοχές σε χρηματιστήρια εσωτερικού και εξωτερικού αποτιμώνται με βάση τις χρηματιστηριακές τιμές των μετοχών αυτών. Οι επενδύσεις που αφορούν σε μη εισηγμένες μετοχές αποτιμώνται με βάση γενικά αποδεκτά μοντέλα αποτίμησης τα οποία άλλοτε περιλαμβάνουν δεδομένα βασισμένα σε παρατηρήσιμα στοιχεία αγοράς και άλλοτε βασισμένα σε μη παρατηρήσιμα στοιχεία.

4.2.6 Αποαναγνώριση

Ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού αποαναγνωρίζεται όταν ο Όμιλος χάνει τον έλεγχο επί των συμβατικών δικαιωμάτων που περιέχονται στο στοιχείο αυτό. Αυτό συμβαίνει όταν τα δικαιώματα λήγουν ή μεταβιβάζονται και ο Όμιλος έχει μεταβιβάσει ουσιωδώς όλους τους κινδύνους και τις ανταμοιβές που συνεπάγεται η ιδιοκτησία.

Οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις αποαναγνωρίζονται όταν η συμβατική δέσμευση του Ομίλου για καταβολή μετρητών ή άλλων χρηματοοικονομικών μέσων λήγει, ακυρώνεται ή εξαλείφεται.

Όταν μία υφιστάμενη χρηματοοικονομική υποχρέωση αντικαθίσταται από μία άλλη από τον ίδιο τρίτο (δανειστή) με ουσιαστικά διαφορετικούς όρους ή όταν οι υφιστάμενοι όροι μιας υποχρέωσης διαφοροποιούνται ουσιαστικά τότε αποαναγνωρίζεται η υφιστάμενη υποχρέωση, αναγνωρίζεται η διαφοροποιημένη και η διαφορά μεταξύ των δύο, αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα χρήσης.

4.2.7 Συμψηφισμός

Χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού και των υποχρεώσεων συμψηφίζονται και το καθαρό ποσό εμφανίζεται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης, μόνο όταν ο Όμιλος έχει το νομικό δικαίωμα και προτίθεται να προβεί στον ταυτόχρονο διακανονισμό της απαίτησης και υποχρέωσης στο καθαρό ποσό.

Έξοδα και έσοδα συμψηφίζονται μόνο αν κάτι τέτοιο επιτρέπεται από τα πρότυπα ή όταν αφορούν κέρδη ή ζημιές που προέκυψαν από μία ομάδα παρόμοιων συναλλαγών, όπως συναλλαγές εμπορικού χαρτοφυλακίου.

4.3 Απομείωση Αξίας Στοιχείων του Ενεργητικού

Ο Όμιλος στα πλαίσια των διενεργούμενων ελέγχων απομείωσης στη λήξη κάθε ετήσιας περιόδου αναφοράς:

i) Αναγνωρίζει και αξιολογεί την επικρατούσα κατάσταση στην ελληνική οικονομία, αλλά και την απόδοση δείγματος εταιρειών του κλάδου της εκάστοτε εταιρείας.

ii) Συγκεντρώνει, αναλύει και παρακολουθεί τις απολογιστικές πληροφορίες απόδοσης, με σημεία αναφοράς την εξέλιξη των χρηματοοικονομικών μεγεθών των εταιρειών στη λήξη κάθε ετήσιας περιόδου αναφοράς. Η ανάλυση των εν λόγω στοιχείων παρέχει πληροφορίες αναφορικά με την επίτευξη ή μη των επιχειρηματικών στόχων και δεικνύει την τάση για τα αποτελέσματα και την χρηματοοικονομική επίδοση των εταιρειών κατά τη λήξη της ετήσιας περιόδου αναφοράς.

iii) Εξετάζει τις επιχειρηματικές συνθήκες και τις διαθέσιμες πληροφορίες και εκτιμήσεις αναφορικά με τις μετέπειτα εξελίξεις των οικονομικών μεγεθών και τάσεων.

Εφόσον προκύπτουν ενδείξεις απομείωσης στις ενδιάμεσες περιόδους αναφοράς, ο Όμιλος προβαίνει σε επανέλεγχο των παραδοχών των επιχειρηματικών σχεδίων του, χρησιμοποιώντας ως βάση το επιχειρηματικό σχέδιο που καταρτίζεται στη λήξη της προηγούμενης ετήσιας περιόδου αναφοράς και αφορά σε μετέπειτα οικονομικές περιόδους σε ορίζοντα πενταετίας.

4.3.1 Μη Χρηματοοικονομικά Στοιχεία του Ενεργητικού (υπεραξία, λοιπά άυλα στοιχεία του ενεργητικού και ενσώματα πάγια)

Για σκοπούς εκτίμησης της απομείωσης, τα στοιχεία του ενεργητικού κατηγοριοποιούνται στην μικρότερη ομάδα στοιχείων που μπορεί να παράγει ταμειακές ροές ανεξάρτητα από άλλα στοιχεία ή ομάδες στοιχείων του Ομίλου (Μονάδες Δημιουργίας Ταμειακών Ροών). Ως αποτέλεσμα, ορισμένα στοιχεία του ενεργητικού εξετάζονται για μείωση της αξίας τους μεμονωμένα, ενώ άλλα σε επίπεδο Μονάδων Δημιουργίας Ταμειακών Ροών. Η υπεραξία κατανέμεται σε εκείνες τις Μονάδες Δημιουργίας Ταμειακών Ροών από τις οποίες αναμένεται να προκύψουν ωφέλειες από συνέργειες σχετιζόμενων επιχειρηματικών συνενώσεων και αντιπροσωπεύει το μικρότερο επίπεδο εντός του Ομίλου στο οποίο η Διοίκηση παρακολουθεί την υπεραξία.

Οι Μονάδες Δημιουργίας Ταμειακών Ροών στις οποίες έχει κατανεμηθεί η υπεραξία, ελέγχονται για απομείωση τουλάχιστον σε ετήσια βάση. Όλα τα άλλα μεμονωμένα στοιχεία του ενεργητικού ή Μονάδες Δημιουργίας Ταμειακών Ροών ελέγχονται για απομείωση όταν γεγονότα ή μεταβολές των συνθηκών δεικνύουν ότι η λογιστική αξία τους ενδεχομένως να μην είναι ανακτήσιμη.

Ζημιά απομείωσης αναγνωρίζεται για το ποσό κατά το οποίο η λογιστική αξία ενός στοιχείου του ενεργητικού ή μιας Μονάδας Δημιουργίας Ταμειακών Ροών υπερβαίνει το ανακτήσιμο ποσό τους, το οποίο είναι το υψηλότερο μεταξύ εύλογης αξίας μείον τα κόστη πώλησης και της αξίας λόγω χρήσης. Για τον προσδιορισμό της αξίας λόγω χρήσης, η Διοίκηση προσδιορίζει τις εκτιμώμενες μελλοντικές ταμειακές ροές για κάθε Μονάδα Δημιουργίας Ταμειακών Ροών προσδιορίζοντας ένα κατάλληλο προεξοφλητικό επιτόκιο προκειμένου να υπολογίσει την παρούσα αξία αυτών των ταμειακών ροών. Τα στοιχεία που χρησιμοποιούνται για τον έλεγχο απομείωσης προκύπτουν άμεσα από τους πιο πρόσφατους εγκεκριμένους από τη Διοίκηση προϋπολογισμούς, προσαρμοσμένα κατάλληλα ώστε να μην περιλαμβάνουν μελλοντικές αναδιοργανώσεις και βελτιώσεις των στοιχείων του ενεργητικού. Προεξοφλητικοί παράγοντες προσδιορίζονται μεμονωμένα για κάθε Μονάδα Δημιουργίας Ταμειακών Ροών και αντικατοπτρίζουν τα αντίστοιχα στοιχεία κινδύνων που έχουν προσδιοριστεί από τη Διοίκηση για κάθε ένα από αυτά.

Οι ζημιές απομείωσης των Μονάδων Δημιουργίας Ταμειακών Ροών μειώνουν πρώτα τη λογιστική αξία της υπεραξίας που έχει κατανεμηθεί σε αυτές. Οι εναπομένουσες ζημιές απομείωσης χρεώνονται pro rata στα λοιπά στοιχεία του ενεργητικού της συγκεκριμένης Μονάδας Δημιουργίας Ταμειακών Ροών. Με εξαίρεση την υπεραξία, όλα τα στοιχεία του ενεργητικού μεταγενέστερα επανεξετάζονται για ενδείξεις που υποδηλώνουν ότι η προηγούμενα αναγνωρισθείσα ζημιά απομείωσής τους δεν υφίσταται πλέον. Μία ζημιά απομείωσης αναστρέφεται εάν η ανακτήσιμη αξία μίας Μονάδας Δημιουργίας Ταμειακών Ροών υπερβαίνει την λογιστική της αξία.

4.3.2 Χρηματοοικονομικά Στοιχεία του Ενεργητικού

Ο Όμιλος αξιολογεί σε κάθε ημερομηνία αναφοράς της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης, τα δεδομένα αναφορικά με το κατά πόσον ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού ή μία ομάδα χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού έχει απομειωθεί.

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού που υπόκεινται σε έλεγχο απομείωσης (εφόσον υφίστανται σχετικές ενδείξεις) είναι στοιχεία του ενεργητικού αποτιμώμενα στο κόστος κτήσης ή με βάση τη μέθοδο της καθαρής θέσης (συμμετοχές σε θυγατρικές και συγγενείς εταιρείες), στοιχεία του ενεργητικού αποτιμώμενα στο αποσβεσμένο κόστος (μακροπρόθεσμες απαιτήσεις) και διαθέσιμες προς πώληση επενδύσεις.

Στην περίπτωση των χρηματοοικονομικών μέσων που αποτιμώνται στην εύλογη αξία (χρεωστικοί, συμμετοχικοί τίτλοι και διαθέσιμα προς πώληση), η μείωση στην εύλογη αξία του στοιχείου που έχει αναγνωριστεί στα λοιπά συνολικά έσοδα και σωρευτικά στα ίδια κεφάλαια μεταφέρεται στα κέρδη ή στις ζημιές της περιόδου αναφοράς. Το ποσό της ζημιάς απομείωσης είναι ίσο με τη διαφορά μεταξύ του κόστους κτήσης του στοιχείου και της εύλογης αξίας του. Μεταγενέστερη αναστροφή ζημιάς απομείωσης συμμετοχικού τίτλου δεν επιτρέπεται να διενεργείται μέσω των αποτελεσμάτων. Αντίθετα, αν σε μεταγενέστερη ημερομηνία η εύλογη αξία ενός χρεωστικού τίτλου αυξηθεί, και σχετίζεται με αντικειμενικά γεγονότα που συνέβησαν μετά το σχηματισμό της πρόβλεψης, τότε η αναστροφή της πρόβλεψης απομείωσης αναγνωρίζεται μέσω των αποτελεσμάτων.

Η ανακτήσιμη αξία των συμμετοχών σε θυγατρικές και συγγενείς εταιρείες προσδιορίζεται με τον ίδιο τρόπο όπως για τα μη χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού.

Η ανακτήσιμη / εισπράξιμη αξία των λοιπών χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού προκειμένου να διενεργηθούν οι σχετικοί έλεγχοι απομείωσης, προσδιορίζεται σε γενικές γραμμές βάσει της παρούσας αξίας των εκτιμώμενων μελλοντικών χρηματοροών, προεξοφλημένων είτε με βάση το αρχικό πραγματικό επιτόκιο προεξόφλησης του εκάστοτε στοιχείου ή ομάδας στοιχείων είτε με τον τρέχοντα συντελεστή απόδοσης ενός παρόμοιου χρηματοοικονομικού στοιχείου. Οι προκύπτουσες ζημιές απομείωσης αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα της περιόδου αναφοράς.

4.4 Μετατροπή σε Ξένο Νόμισμα

Οι ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις παρουσιάζονται σε Ευρώ, που είναι το λειτουργικό νόμισμα και το νόμισμα παρουσίασης του Ομίλου.

(α) Δραστηριότητες εξωτερικού

Τα στοιχεία του ενεργητικού και των υποχρεώσεων, συμπεριλαμβανομένων και της υπεραξίας και των προσαρμογών εύλογης αξίας λόγω επιχειρηματικών συνενώσεων, των θυγατρικών εταιρειών του εξωτερικού, μετατρέπονται σε Ευρώ με τις συναλλαγματικές ισοτιμίες που ισχύουν κατά την ημερομηνία αναφοράς της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης. Τα έσοδα και τα έξοδα έχουν μετατραπεί στο νόμισμα παρουσίασης του Ομίλου στις μέσες ισοτιμίες κατά την αναφερόμενη χρήση. Όποιες διαφορές προκύπτουν από αυτή τη διαδικασία, έχουν χρεωθεί / (πιστωθεί) στο αποθεματικό μετατροπής ισολογισμών θυγατρικών σε ξένο νόμισμα, των ιδίων κεφαλαίων, ενώ αναγνωρίζονται στα λοιπά συνολικά έσοδα της Κατάστασης Συνολικών Εσόδων. Κατά την πώληση, διαγραφή ή αποαναγνώριση κάποιας θυγατρικής εξωτερικού το παραπάνω αποθεματικό μεταφέρεται στα κέρδη ή στις ζημιές της περιόδου.

(β) Συναλλαγές σε ξένο νόμισμα

Οι συναλλαγές σε ξένα νομίσματα μετατρέπονται στο λειτουργικό νόμισμα με τη χρήση των ισοτιμιών που ισχύουν κατά την ημερομηνία των συναλλαγών. Τα νομισματικά στοιχεία του

ενεργητικού και οι υποχρεώσεις που εκφράζονται σε ξένο νόμισμα μετατρέπονται στο νόμισμα λειτουργίας του Ομίλου κατά την ημερομηνία αναφοράς της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης, χρησιμοποιώντας την ισοτιμία κλεισίματος κατά την ημερομηνία αυτή. Κέρδη και ζημιές από συναλλαγματικές διαφορές οι οποίες προκύπτουν από την εκκαθάριση τέτοιων συναλλαγών κατά τη διάρκεια της χρήσης και από τη μετατροπή των νομισματικών στοιχείων που εκφράζονται σε ξένο νόμισμα με τις ισχύουσες ισοτιμίες κατά την ημερομηνία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης, αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα.

Τα μη νομισματικά στοιχεία και υποχρεώσεις που εκφράζονται σε ξένο νόμισμα και αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους μετατρέπονται στο λειτουργικό νόμισμα του Ομίλου χρησιμοποιώντας την ισοτιμία που ισχύει κατά την ημερομηνία προσδιορισμού της εύλογης αξίας τους. Οι συναλλαγματικές διαφορές από τα μη νομισματικά στοιχεία που αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους, θεωρούνται ως τμήμα της εύλογης αξίας και συνεπώς, καταχωρούνται όπου και οι διαφορές της εύλογης αξίας. Στην περίπτωση αποτελεσματικής αντιστάθμισης του συναλλαγματικού κινδύνου για μη νομισματικά χρηματοοικονομικά στοιχεία που αποτιμώνται ως διαθέσιμα προς πώληση, το μέρος της μεταβολής της εύλογης αξίας τους που οφείλεται στην μεταβολή του συναλλάγματος καταχωρείται στα αποτελέσματα της περιόδου αναφοράς.

Τα κέρδη και οι ζημίες που προκύπτουν από συναλλαγές σε ξένα νομίσματα αλλά και από την αποτίμηση τέλους χρήσης νομισματικών στοιχείων σε ξένα νομίσματα που πληρούν τις προϋποθέσεις αντιστάθμισης ταμειακών ροών, απεικονίζονται στα λοιπά συνολικά έσοδα και σωρευτικά στα ίδια κεφάλαια.

4.5 Ενσώματα Πάγια

Τα πάγια στοιχεία του ενεργητικού απεικονίζονται στις Οικονομικές Καταστάσεις στις αξίες κτήσης τους, μείον τις σωρευμένες αποσβέσεις και τις τυχόν ζημίες απομείωσης των παγίων. Το κόστος κτήσης περιλαμβάνει όλες τις άμεσα επιρριπτόμενες δαπάνες για την απόκτηση των στοιχείων αυτών.

Μεταγενέστερες δαπάνες καταχωρούνται σε επαύξηση της λογιστικής αξίας των ενσωμάτων παγίων ή ως ξεχωριστό πάγιο μόνον κατά την έκταση που οι δαπάνες αυτές αυξάνουν τα μελλοντικά οικονομικά οφέλη που αναμένεται να εισρεύσουν από την χρήση του παγίου στοιχείου και το κόστος τους μπορεί να επιμετρηθεί αξιόπιστα.

Το κόστος επισκευών και συντηρήσεων αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα όταν πραγματοποιείται.

Οι αποσβέσεις των στοιχείων των ενσωμάτων παγίων (πλην οικοπέδων τα οποία δεν αποσβένονται) υπολογίζονται με την σταθερή μέθοδο μέσα στην ωφέλιμη ζωή τους που έχει ως εξής:

Ενσώματα Πάγια	Ωφέλιμη ζωή (σε έτη)
Κτίρια	30-60
Κτιριακές εγκαταστάσεις και εξοπλισμός	11-20
Μηχανήματα και μηχανολογικός εξοπλισμός	6-20
Οχήματα	4-10
Πλοία συμβατικά	30
Προσθήκες και βελτιώσεις πλοίων	5
Λιμενικές εγκαταστάσεις	10
Λοιπός εξοπλισμός	3-10

Οι υπολειμματικές αξίες και οι ωφέλιμες ζωές των ενσωμάτων παγίων επανεξετάζονται στη λήξη κάθε ετήσιας περιόδου.

Όταν οι λογιστικές αξίες των ενσωμάτων παγίων υπερβαίνουν την ανακτήσιμη αξία τους, τότε η διαφορά (απομείωση) καταχωρείται άμεσα ως έξοδο στα αποτελέσματα. Κατά την πώληση των

ενσωμάτων παγίων, οι διαφορές μεταξύ του τιμήματος που λαμβάνεται και της λογιστικής τους αξίας καταχωρούνται ως κέρδη ή ζημίες στα αποτελέσματα.

4.6 Άυλα Στοιχεία του Ενεργητικού και Δραστηριότητες Έρευνας και Ανάπτυξης

Στα άυλα στοιχεία του ενεργητικού περιλαμβάνονται κυρίως άδειες λογισμικού, δικαιώματα και σήματα. Επιπλέον, στις ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις αναγνωρίζονται άυλα περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία τους, τα οποία προηγουμένως δεν είχαν αναγνωριστεί στις εταιρικές Οικονομικές Καταστάσεις των εξαγοραζόμενων εταιρειών.

Ένα άυλο στοιχείο του ενεργητικού αποτιμάται αρχικά στο κόστος κτήσης του. Το κόστος ενός άυλου στοιχείου του ενεργητικού το οποίο αποκτήθηκε σε μία συνένωση επιχειρήσεων, αποτελεί η εύλογη αξία του στοιχείου αυτού κατά την ημερομηνία της απόκτησής του.

Μετά την αρχική αναγνώριση, τα άυλα στοιχεία του ενεργητικού αποτιμώνται στο κόστος κτήσης μείον τις σωρευμένες αποσβέσεις και κάθε τυχόν σωρευμένη ζημιά απομείωσης. Οι αποσβέσεις διενεργούνται με βάση τη σταθερή μέθοδο κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής των άυλων στοιχείων. Με εξαίρεση ορισμένα εμπορικά σήματα τα οποία εκτιμήθηκε ότι έχουν απεριόριστη ωφέλιμη διάρκεια ζωής, όλα τα άλλα άυλα στοιχεία του ενεργητικού έχουν περιορισμένη διάρκεια ζωής, η οποία κυμαίνεται από 3 έως 26 χρόνια. Η περίοδος και η μέθοδος απόσβεσης αναθεωρούνται τουλάχιστον στη λήξη κάθε ετήσιας περιόδου αναφοράς.

(α) Λογισμικό
Η συντήρηση των προγραμμάτων λογισμικού αναγνωρίζεται ως έξοδο όταν πραγματοποιείται η δαπάνη. Αντίθετα, οι δαπάνες που βελτιώνουν ή επιμηκύνουν την απόδοση των προγραμμάτων λογισμικού, πέραν των αρχικών τεχνικών προδιαγραφών, ή αντίστοιχα τα έξοδα μετατροπής λογισμικού, ενσωματώνονται στο κόστος κτήσης του άυλου παγίου με απαραίτητη προϋπόθεση να μπορούν να μετρηθούν με αξιοπιστία.

(β) Εμπορικά Σήματα
Τα σήματα αποτιμώνται στο κόστος κτήσης μείον τις σωρευμένες αποσβέσεις και κάθε τυχόν σωρευμένη ζημία απομείωσης. Επιπλέον, αναγνωρίζονται στην εύλογη αξία τους με βάση τις διαδικασίες επιμερισμού του τιμήματος εξαγορών στα περιουσιακά στοιχεία και στις υποχρεώσεις των εξαγορασθέντων.

Στο κόστος κτήσης των σημάτων περιλαμβάνονται οι δαπάνες εκπόνησης των σχεδίων και οι δαπάνες που απαιτούνται για την κατοχύρωση των σημάτων στην Ελλάδα και στο εξωτερικό.

(γ) Συμβάσεις με Πελάτες (Customer Relations)
Οι συμβάσεις με πελάτες αναγνωρίζονται στην εύλογη αξία τους με βάση τις διαδικασίες επιμερισμού του τιμήματος εξαγορών στα περιουσιακά στοιχεία και στις υποχρεώσεις των εξαγορασθέντων.

(δ) Άδειες
Οι άδειες αναγνωρίζονται στην εύλογη αξία τους με βάση τις διαδικασίες επιμερισμού του τιμήματος εξαγορών στα στοιχεία του ενεργητικού και στις υποχρεώσεις των εξαγορασθέντων. Οι άδειες που αναγνωρίσθηκαν κατά τον επιμερισμό του κόστους αγοράς έχουν απεριόριστη ωφέλιμη ζωή και εξετάζονται για τυχόν απομείωση σε κάθε περίοδο αναφοράς.

(ε) Κόστος Έρευνας και Ανάπτυξης Προϊόντων /Λογισμικού
Το κόστος έρευνας αναγνωρίζεται ως έξοδο στα κέρδη ή στις ζημιές της Κατάστασης Συνολικών Εσόδων κατά την πραγματοποίησή του. Τα έξοδα ανάπτυξης πραγματοποιούνται κυρίως για την ανάπτυξη νέων προϊόντων και την ανάπτυξη λογισμικού. Τα κόστη έρευνας και ανάπτυξης, αναγνωρίζονται ως άυλα περιουσιακά στοιχεία μόνο όταν ικανοποιούνται οι απαιτήσεις του ΔΛΠ

38 «Άυλα Στοιχεία του Ενεργητικού». Έξοδα ανάπτυξης τα οποία σε προηγούμενες ετήσιες περιόδους είχαν καταχωρηθεί ως έξοδα, δεν αναγνωρίζονται ως άυλα στοιχεία του ενεργητικού σε μεταγενέστερη περίοδο, ακόμα και αν προκύψει ότι η συγκεκριμένη ανάπτυξη λογισμικού θα εισφέρει μελλοντικά οικονομικά οφέλη.

(στ) Δικαιώματα βιομηχανικής ιδιοκτησίας

Τα δικαιώματα βιομηχανικής ιδιοκτησίας, συμπεριλαμβάνουν αγορά πνευματικών δικαιωμάτων για πώληση λογισμικού και αποτιμώνται στο κόστος κτήσεως μείον αποσβέσεις και τυχόν ζημίες απομείωσης. Οι αποσβέσεις διενεργούνται με την σταθερή μέθοδο κατά την διάρκεια της ωφέλιμης ζωής των στοιχείων αυτών.

Στη συνέχεια ακολουθεί μία περίληψη των πολιτικών που εφαρμόζονται και αφορούν στην ωφέλιμη ζωή των άυλων στοιχείων του ενεργητικού του Ομίλου:

Άυλο στοιχείο του ενεργητικού	Διάρκεια	Ωφέλιμη ζωή (σε έτη)
Σήματα / Εμπορικές επωνυμίες	Περιορισμένη	5-20
Λογισμικά προγράμματα	Περιορισμένη	3-8
Συμβάσεις με πελάτες	Περιορισμένη	12-26
Κόστος έρευνας και ανάπτυξης	Περιορισμένη	4-8
Δικαιώματα βιομηχανικής ιδιοκτησίας	Περιορισμένη	5
Άδειες εκμετάλλευσης	Περιορισμένη	Συμβατική περίοδος
Μισθωτικά δικαιώματα	Περιορισμένη	Μισθωτική περίοδος
Σήματα: Υγεία, Μητέρα, Λητώ και άδειες νοσοκομείων	Απεριόριστη	-
Σήματα: SingularLogic	Απεριόριστη	-
Σήματα: Blue Star Ferries, Superfast	Απεριόριστη	-
Σήματα: Delta, Vlachas, Milko, Vitaline, Advance, Life, Barba Stathis, Vereia, Fibella, Everest, La Pasteria, Goody's, Flocafe	Απεριόριστη	-

4.7 Υπεραξία

Υπεραξία (Goodwill) προκύπτει από την εξαγορά θυγατρικών και συγγενών επιχειρήσεων.

Ως υπεραξία αναγνωρίζεται η διαφορά μεταξύ του κόστους αγοράς και της εύλογης αξίας των στοιχείων του ενεργητικού, των υποχρεώσεων και των ενδεχόμενων υποχρεώσεων της εξαγοραζόμενης επιχείρησης κατά την ημερομηνία της απόκτησης. Στην περίπτωση εξαγοράς μίας θυγατρικής επιχείρησης, η υπεραξία παρουσιάζεται ως ένα διακεκριμένο στοιχείο του ενεργητικού, ενώ στην περίπτωση εξαγοράς συγγενούς επιχείρησης η υπεραξία ενσωματώνεται στην αξία που παρουσιάζεται η επένδυση του Ομίλου στη συγγενή.

Κατά την ημερομηνία της απόκτησης (ή κατά την ημερομηνία ολοκλήρωσης του σχετικού επιμερισμού του τιμήματος εξαγοράς), η υπεραξία που αποκτάται, κατανέμεται στις μονάδες δημιουργίας ταμειακών ροών, ή σε ομάδες μονάδων δημιουργίας ταμειακών ροών που αναμένεται να ωφεληθούν από τη συνένωση αυτή. Μετά την αρχική αναγνώριση η υπεραξία αποτιμάται στο κόστος μείον τις σωρευμένες ζημιές λόγω μείωσης της αξίας της. Η υπεραξία δεν αποσβένεται, αλλά εξετάζεται για απομείωση ετησίως ή και πιο συχνά εάν τα γεγονότα ή οι μεταβολές των συνθηκών, υποδεικνύουν ότι μπορεί να έχει προκληθεί πιθανή μείωση της αξίας της (βλέπε σημείωση 4.3.1 για τις διαδικασίες που ακολουθούνται για την εξέταση απομείωσης της υπεραξίας).

Αν τμήμα μιας μονάδας δημιουργίας ταμειακών ροών στην οποία έχει κατανεμηθεί υπεραξία, πωληθεί, τότε η υπεραξία που αναλογεί στο πωληθέν τμήμα συμπεριλαμβάνεται στη λογιστική αξία του τμήματος αυτού προκειμένου να προσδιορισθεί το κέρδος ή η ζημία. Η αξία της υπεραξίας που αναλογεί στο πωληθέν τμήμα προσδιορίζεται βάσει των σχετικών αξιών του τμήματος που πωλήθηκε και του τμήματος της μονάδας δημιουργίας ταμειακών ροών που παραμένει.

4.8 Επενδύσεις σε Ακίνητα

Επενδύσεις σε ακίνητα είναι οι επενδύσεις που αφορούν σε όλα εκείνα τα ακίνητα τα οποία κατέχονται (είτε μέσω αγοράς είτε μέσω χρηματοοικονομικής μίσθωσης) από τον Όμιλο, είτε για να αποκομίζει μισθώματα από την εκμίσθωσή τους, είτε για την αύξηση της αξίας τους (ενίσχυση κεφαλαίου), είτε και για τα δύο, και δεν κατέχονται για: (α) να χρησιμοποιηθούν στην παραγωγή ή στην προμήθεια υλικών / υπηρεσιών ή για διοικητικούς σκοπούς και (β) για πώληση κατά την συνήθη πορεία των εργασιών της επιχείρησης.

Οι επενδύσεις σε ακίνητα αποτιμώνται αρχικά στο κόστος κτήσης συμπεριλαμβανομένων και των εξόδων της συναλλαγής. Μεταγενέστερα αναγνωρίζονται στην εύλογη αξία τους. Η εύλογη αξία καθορίζεται από ανεξάρτητους εκτιμητές, με επαρκή εμπειρία σχετικά με την τοποθεσία και τη φύση της επένδυσης σε ακίνητα.

Η λογιστική αξία που αναγνωρίζεται στις Οικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου αντικατοπτρίζει τις συνθήκες της αγοράς κατά την ημερομηνία αναφοράς της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης. Κάθε κέρδος ή ζημιά που προκύπτει από μεταβολή στην εύλογη αξία της επένδυσης, συνιστά αποτέλεσμα και αναγνωρίζεται στα κέρδη ή στις ζημιές περιόδου στην οποία προκύπτει (για το αποτέλεσμα που αναγνωρίστηκε στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων της παρουσιαζόμενης περιόδου, βλ. σημείωση 15).

Ακίνητα που βρίσκονται υπό κατασκευή ή αξιοποιούνται για μελλοντική χρήση ως επενδυτικά ακίνητα συμπεριλαμβάνονται στην κατηγορία των επενδυτικών ακινήτων. Στην περίπτωση που η επιχείρηση δεν είναι σε θέση να προσδιορίσει την εύλογη αξία του υπό κατασκευή ακινήτου, αλλά αναμένει να είναι σε θέση να προσδιορίσει την εύλογη αξία κατά την ολοκλήρωσή του, το υπό κατασκευή επενδυτικό ακίνητο θα επιμετρηθεί στο κόστος έως την στιγμή που θα καταστεί εφικτό να προσδιοριστεί η εύλογη αξία ή θα ολοκληρωθεί η κατασκευή του.

Μεταφορές ακινήτων από την κατηγορία των επενδύσεων σε ακίνητα γίνονται μόνο όταν υπάρχει μεταβολή χρήσης αυτών, που αποδεικνύεται από την έναρξη της ιδιοχρησιμοποίησης από τον Όμιλο ή την έναρξη της αξιοποίησης με σκοπό την πώληση.

Μία επένδυση σε ακίνητα αποαναγνωρίζεται (απαλείφεται από την Κατάσταση Οικονομικής Θέσης) κατά τη διάθεση ή όταν η επένδυση αποσύρεται μονίμως από τη χρήση και δεν αναμένονται μελλοντικά οικονομικά οφέλη από τη διάθεσή της. Τα κέρδη ή οι ζημιές που προκύπτουν από την απόσυρση ή τη διάθεση μίας επένδυσης σε ακίνητα, αφορούν στην διαφορά μεταξύ του καθαρού προϊόντος της διάθεσης και της λογιστικής αξίας του στοιχείου του ενεργητικού και αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα κατά την περίοδο της απόσυρσης ή της διάθεσης.

4.9 Συμβάσεις Έργων

Οι συμβάσεις έργων αφορούν στην κατασκευή περιουσιακών στοιχείων ή ομάδας συνδεδεμένων περιουσιακών στοιχείων (έργα ανάπτυξης ειδικού λογισμικού), ειδικά για πελάτες σύμφωνα με τους όρους που προβλέπονται στα σχετικά συμβόλαια και των οποίων η εκτέλεση συνήθως διαρκεί για χρονικό διάστημα άνω της μια χρήσης.

Τα έξοδα που αφορούν στις κατασκευαστικές συμβάσεις αναγνωρίζονται όταν πραγματοποιούνται. Στην περίπτωση που το αποτέλεσμα μιας σύμβασης κατασκευής έργου δεν είναι εφικτό να αποτιμηθεί αξιόπιστα, και κυρίως στην περίπτωση όπου το έργο βρίσκεται σε πρώιμο στάδιο:

- το έσοδο αναγνωρίζεται μόνο στην έκταση που το αναληφθέν συμβατικό κόστος ενδέχεται να ανακτηθεί, και
- το συμβατικό κόστος αναγνωρίζεται στα έξοδα της περιόδου στην οποία αναλήφθηκε.

Επομένως, για τα συμβόλαια αυτά αναγνωρίζεται τέτοιο έσοδο, ούτως ώστε το κέρδος από το συγκεκριμένο έργο να είναι μηδενικό. Όταν το αποτέλεσμα ενός συμβολαίου έργου μπορεί να εκτιμηθεί με αξιοπιστία, το έσοδο και τα έξοδα του συμβολαίου αναγνωρίζονται κατά τη διάρκεια του συμβολαίου, αντίστοιχα, ως έσοδο και έξοδο. Ο Όμιλος χρησιμοποιεί τη μέθοδο της ποσοστιαίας ολοκλήρωσης για να καθορίσει το κατάλληλο ποσό εσόδου και εξόδου που θα αναγνωρίσει σε μια συγκεκριμένη περίοδο.

Το στάδιο ολοκλήρωσης μετράται με βάση το συμβατικό κόστος που έχει πραγματοποιηθεί μέχρι την ημερομηνία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης σε σχέση με το συνολικό εκτιμώμενο κόστος κατασκευής κάθε έργου. Όταν είναι πιθανό το συνολικό κόστος του συμβολαίου να υπερβεί το συνολικό έσοδο, τότε η αναμενόμενη ζημία αναγνωρίζεται άμεσα στα αποτελέσματα της περιόδου ως έξοδο.

Για τον υπολογισμό του κόστους που πραγματοποιήθηκε έως τη λήξη της περιόδου αναφοράς, τυχόν έξοδα που σχετίζονται με μελλοντικές εργασίες αναφορικά με το συμβόλαιο εξαιρούνται και εμφανίζονται ως έργο σε εξέλιξη. Το σύνολο του κόστους που πραγματοποιήθηκε και του κέρδους ή ζημιάς που αναγνωρίσθηκε για κάθε συμβόλαιο συγκρίνεται με τις προοδευτικές τιμολογήσεις μέχρι τη λήξη της περιόδου αναφοράς.

Όπου τα πραγματοποιηθέντα έξοδα πλέον των καθαρών κερδών (μείον των ζημιών) που έχουν αναγνωρισθεί υπερβαίνουν τις προοδευτικές τιμολογήσεις, η διαφορά εμφανίζεται ως απαίτηση από πελάτες συμβολαίων έργων στο κονδύλι «Λοιπά κυκλοφορούντα στοιχεία του ενεργητικού». Όταν οι προοδευτικές τιμολογήσεις υπερβαίνουν τα πραγματοποιηθέντα έξοδα πλέον των καθαρών κερδών (μείον των ζημιών) που έχουν αναγνωρισθεί, το υπόλοιπο εμφανίζεται ως υποχρέωση προς τους πελάτες συμβολαίων έργων στο κονδύλι «Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις».

4.10 Αποθέματα

Τα αποθέματα αποτιμώνται στην χαμηλότερη τιμή μεταξύ κόστους και καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας. Το κόστος των ετοίμων και ημιτελών προϊόντων περιλαμβάνει όλα τα έξοδα που πραγματοποιήθηκαν ώστε να βρεθούν στο τρέχον σημείο εναπόθεσης και επεξεργασίας τους και αποτελείται από πρώτες ύλες, εργατικά, γενικά βιομηχανικά έξοδα (βασιζόμενα σε κανονική λειτουργική ικανότητα, αλλά χωρίς να περιλαμβάνει κόστη δανεισμού) και κόστος συσκευασίας. Το κόστος των πρώτων υλών και των ετοίμων προϊόντων καθορίζεται με βάση το μέσο σταθμικό κόστος.

Η καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία των ετοίμων και ημιτελών προϊόντων είναι η εκτιμώμενη τιμή πώλησης στην κανονική λειτουργία του Ομίλου μείον τα εκτιμώμενα κόστη για την ολοκλήρωσή τους και τα εκτιμώμενα αναγκαία κόστη για την πώλησή τους. Η καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία των πρώτων υλών είναι το εκτιμώμενο κόστος αντικατάστασης στην κανονική λειτουργία της Εταιρείας. Πρόβλεψη για βραδέως κινούμενα ή απαξιωμένα αποθέματα σχηματίζεται εφόσον κρίνεται απαραίτητο.

4.11 Λογαριασμοί Εισπρακτέοι και Πιστωτική Πολιτική

Οι βραχυπρόθεσμοι λογαριασμοί απαιτήσεων εμφανίζονται στην ονομαστική τους αξία, μετά από προβλέψεις για τυχόν μη εισπρακτέα υπόλοιπα, ενώ οι μακροπρόθεσμοι λογαριασμοί απαιτήσεων (υπόλοιπα που υπερβαίνουν τους κανονικούς όρους πίστωσης) αποτιμώνται στο αποσβεσμένο κόστος με βάση τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Ο Όμιλος έχει θεσπίσει κριτήρια για την παροχή πίστωσης στους πελάτες, τα οποία σε γενικές γραμμές βασίζονται στο μέγεθος των δραστηριοτήτων του πελάτη, με παράλληλη εκτίμηση σχετικών οικονομικών πληροφοριών. Σε κάθε ημερομηνία αναφοράς όλες οι καθυστερημένες ή επισφαλείς απαιτήσεις εκτιμώνται προκειμένου να προσδιοριστεί η αναγκαιότητα ή μη πρόβλεψης για επισφαλείς απαιτήσεις. Το υπόλοιπο της

συγκεκριμένης πρόβλεψης για επισφαλείς απαιτήσεις προσαρμόζεται κατάλληλα σε κάθε ημερομηνία αναφοράς, ώστε να αντανακλά τους πιθανολογούμενους σχετικούς κινδύνους. Κάθε διαγραφή υπολοίπων πελατών χρεώνεται στην υπάρχουσα πρόβλεψη για επισφαλείς απαιτήσεις. Αποτελεί πολιτική του Ομίλου να μην διαγράφεται καμία απαίτηση μέχρι να εξαντληθούν όλες οι δυνατές νομικές ενέργειες για την είσπραξή της.

4.12 Μισθώσεις

Χρηματοδοτικές μισθώσεις
Οι χρηματοδοτικές μισθώσεις που μεταφέρουν στην Εταιρεία ή στον Όμιλο ουσιωδώς όλους τους κινδύνους και τα οφέλη που σχετίζονται με το μισθωμένο πάγιο, κεφαλαιοποιούνται κατά την έναρξη της μίσθωσης στην εύλογη αξία του μισθωμένου παγίου ή, αν αυτή είναι χαμηλότερη, στην παρούσα αξία των ελάχιστων μισθωμάτων. Οι πληρωμές για χρηματοδοτικές μισθώσεις επιμερίζονται μεταξύ των χρηματοοικονομικών εξόδων και της μείωσης της χρηματοδοτικής υποχρέωσης, ώστε να επιτευχθεί ένα σταθερό επιτόκιο στο εναπομείναν υπόλοιπο της υποχρέωσης. Τα χρηματοοικονομικά έξοδα χρεώνονται στα αποτελέσματα. Τα κεφαλαιοποιηθέντα μισθωμένα πάγια αποσβένονται με βάση τη μικρότερη περίοδο από την εκτιμώμενη ωφέλιμη ζωή του παγίου ή τη διάρκεια της μίσθωσης.

Λειτουργικές Μισθώσεις
Μισθώσεις όπου ο εκμισθωτής διατηρεί όλους τους κινδύνους και τα οφέλη της ιδιοκτησίας του παγίου καταχωρούνται ως λειτουργικά μισθώματα. Οι πληρωμές των λειτουργικών μισθωμάτων αναγνωρίζονται ως έξοδο στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων σε σταθερή βάση κατά τη διάρκεια της μίσθωσης.

Sale and leaseback

Για συναλλαγές πώλησης και επαναμίσθωσης (sale and leaseback) που συνιστούν χρηματοδοτική μίσθωση, οποιαδήποτε θετική διαφορά υπέρ του προϊόντος της πώλησης του περιουσιακού στοιχείου αυτού, σε σχέση με την λογιστική του αξία, δεν αναγνωρίζεται άμεσα ως έσοδο από την Εταιρεία και εμφανίζεται στις Οικονομικές Καταστάσεις ως έσοδο επομένων χρήσεων, το οποίο αποσβένεται σύμφωνα με την διάρκεια της μίσθωσης.

Αν η εύλογη αξία του περιουσιακού στοιχείου κατά τη χρονική στιγμή μίας συναλλαγής πώλησης και επαναμίσθωσης, είναι μικρότερη από την λογιστική αξία του, τότε η ζημία που προκύπτει από τη διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας και της εύλογης αξίας δεν αναγνωρίζεται αμέσως, εκτός αν υπάρχει απομείωση της αξίας του περιουσιακού στοιχείου, οπότε η λογιστική αξία μειώνεται στο ανακτήσιμο ποσό σύμφωνα με το ΔΛΠ 36.

4.13 Ταμειακά Διαθέσιμα, Ταμειακά Ισοδύναμα και Δεσμευμένες Καταθέσεις

Τα ταμειακά διαθέσιμα, ταμειακά ισοδύναμα και δεσμευμένες καταθέσεις περιλαμβάνουν μετρητά στο ταμείο, καταθέσεις όψεως, προθεσμιακές καταθέσεις, τραπεζικούς λογαριασμούς υπερανάληψης, καθώς και άλλες υψηλής ρευστότητας επενδύσεις οι οποίες είναι άμεσα μετατρέψιμες σε συγκεκριμένα ποσά ταμειακών διαθεσίμων που υπόκεινται σε μη σημαντικό κίνδυνο μεταβολής της αξίας τους. Περιλαμβάνουν επίσης διακριτά τις δεσμευμένες καταθέσεις του Ομίλου και της Εταιρείας.

Για τον σκοπό της σύνταξης των ενοποιημένων Καταστάσεων των Ταμειακών Ροών, τα χρηματικά διαθέσιμα αποτελούνται από μετρητά και καταθέσεις σε τράπεζες καθώς και χρηματικά διαθέσιμα όπως προσδιορίζονται ανωτέρω.

4.14 Μετοχικό Κεφάλαιο και Ίδιες Μετοχές

Το μετοχικό κεφάλαιο προσδιορίζεται σύμφωνα με την ονομαστική αξία των μετοχών που έχουν εκδοθεί. Η αύξηση μετοχικού κεφαλαίου με καταβολή μετρητών περιλαμβάνει κάθε διαφορά υπέρ το άρτιο κατά την αρχική έκδοση του μετοχικού κεφαλαίου.

(α) Έξοδα αύξησης μετοχικού κεφαλαίου
Τα άμεσα έξοδα σχετικά με την έκδοση νέων μετοχών απεικονίζονται αφαιρετικά των ιδίων κεφαλαίων, καθαρά από φόρους.

(β) Μερίσματα μετοχών
Τα μερίσματα μετοχών αναγνωρίζονται ως υποχρέωση στην χρήση που εγκρίνονται από την Γενική Συνέλευση των μετόχων της Εταιρείας.

(γ) Ίδιες Μετοχές
Οι μετοχές της Εταιρείας που κατέχονται από την ίδια ή από τις θυγατρικές της, αναγνωρίζονται στην αξία κτήσης τους, περιλαμβάνονται στο λογαριασμό «Ίδιες Μετοχές» και απεικονίζονται αφαιρετικά των ιδίων κεφαλαίων της Εταιρείας έως ότου ακυρωθούν, επανεκδοθούν ή επαναπωληθούν. Η αξία κτήσης των ιδίων μετοχών περιλαμβάνει και έξοδα συναλλαγών, μετά την αφαίρεση του φόρου εισοδήματος που αναλογεί σε αυτά. Ο αριθμός των ιδίων μετοχών που κατέχονται από την Εταιρεία δεν μειώνει τον αριθμό των μετοχών που βρίσκονται σε κυκλοφορία, ωστόσο επηρεάζει τον αριθμό των μετοχών που περιλαμβάνονται στον υπολογισμό των κερδών ανά μετοχή. Οι ίδιες μετοχές που κατέχονται από την Εταιρεία δεν ενσωματώνουν δικαίωμα είσπραξης μερίσματος. Η διαφορά μεταξύ της αξίας κτήσης και του ονομαστικού τιμήματος από την επαναπώληση (ή επανέκδοση) των ιδίων μετοχών, καταχωρείται στα ίδια κεφάλαια και δεν περιλαμβάνεται στον προσδιορισμό του καθαρού αποτελέσματος της χρήσης. Κατά την 31/12/2017 ο Όμιλος δεν είχε στην κατοχή του ίδιες μετοχές.

4.15 Φορολογία Εισοδήματος και Αναβαλλόμενη Φορολογία

Η επιβάρυνση της χρήσης με φόρους εισοδήματος αποτελείται από τους τρέχοντες φόρους, τους αναβαλλόμενους φόρους και τις διαφορές φορολογικού ελέγχου προηγούμενων χρήσεων.

Τρέχουσα Φορολογία Εισοδήματος
Ο τρέχων φόρος υπολογίζεται βάσει των φορολογικών Καταστάσεων Οικονομικής Θέσης κάθε μιας εκ των εταιρειών που περιλαμβάνονται στις ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις, σύμφωνα με τους φορολογικούς νόμους που ισχύουν στην Ελλάδα ή άλλα φορολογικά πλαίσια εντός των οποίων λειτουργούν οι θυγατρικές εξωτερικού. Η δαπάνη για τρέχοντα φόρο εισοδήματος περιλαμβάνει τον φόρο εισοδήματος που προκύπτει βάσει των κερδών της κάθε εταιρείας όπως αναμορφώνονται στις φορολογικές της δηλώσεις και προβλέψεις για πρόσθετους φόρους, και υπολογίζεται σύμφωνα με τους θεσμοθετημένους ή ουσιαστικά θεσμοθετημένους φορολογικούς συντελεστές.

Αναβαλλόμενη Φορολογία Εισοδήματος
Αναβαλλόμενοι φόροι είναι οι φόροι ή οι φορολογικές ελαφρύνσεις που σχετίζονται με τα οικονομικά βάρη ή οφέλη που προκύπτουν στην χρήση αλλά έχουν ήδη καταλογιστεί ή θα καταλογιστούν από τις φορολογικές αρχές σε διαφορετικές χρήσεις. Ο αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος προσδιορίζεται με τη μέθοδο της υποχρέωσης που προκύπτει από τις προσωρινές διαφορές μεταξύ της λογιστικής αξίας και της φορολογικής βάσης των στοιχείων του ενεργητικού και των υποχρεώσεων. Αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος δεν λογίζεται εάν προκύπτει από την αρχική αναγνώριση στοιχείου ενεργητικού ή υποχρέωσης σε συναλλαγή, εκτός επιχειρηματικής συνένωσης, η οποία όταν έγινε η συναλλαγή δεν επηρέασε ούτε το λογιστικό ούτε το φορολογικό κέρδος ή ζημιά.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις αποτιμώνται με βάση τους φορολογικούς συντελεστές που αναμένεται να εφαρμοστούν στη χρήση κατά την οποία θα διακανονιστεί η απαίτηση ή η υποχρέωση, λαμβάνοντας υπόψη τους φορολογικούς συντελεστές (και φορολογικούς νόμους) που έχουν τεθεί σε ισχύ ή ουσιαστικά ισχύουν μέχρι την ημερομηνία αναφοράς της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης. Σε περίπτωση αδυναμίας σαφούς προσδιορισμού του χρόνου αναστροφής των προσωρινών διαφορών εφαρμόζεται ο φορολογικός συντελεστής που ισχύει κατά την επόμενη της ημερομηνίας της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης, χρήση.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις αναγνωρίζονται κατά την έκταση στην οποία θα υπάρξει μελλοντικό φορολογητέο κέρδος για τη χρησιμοποίηση της προσωρινής διαφοράς που δημιουργεί την αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση ενώ επανεξετάζονται σε κάθε ημερομηνία αναφοράς και μειώνονται κατά την έκταση που δεν είναι πλέον πιθανό ότι θα είναι διαθέσιμο επαρκές φορολογητέο κέρδος για να επιτρέψει την αξιοποίηση της ωφέλειας μέρους ή του συνόλου αυτής της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης.

Ο αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος αναγνωρίζεται για τις προσωρινές διαφορές που προκύπτουν από επενδύσεις σε θυγατρικές και συνδεδεμένες επιχειρήσεις, με εξαίρεση την περίπτωση που η αναστροφή των προσωρινών διαφορών ελέγχεται από τον Όμιλο και είναι πιθανό ότι οι προσωρινές διαφορές δεν θα αναστραφούν στο προβλεπτό μέλλον.

Οι περισσότερες αλλαγές στις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις ή υποχρεώσεις αναγνωρίζονται σαν ένα κομμάτι των φορολογικών εξόδων στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων χρήσης. Μόνο αυτές οι μεταβολές στα στοιχεία του ενεργητικού ή στις υποχρεώσεις που επηρεάζουν τις προσωρινές διαφορές αναγνωρίζονται κατευθείαν στα ίδια κεφάλαια του Ομίλου, έχουν ως αποτέλεσμα την σχετική αλλαγή στις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις ή υποχρεώσεις να χρεώνεται έναντι του σχετικού λογαριασμού των Ιδίων Κεφαλαίων.

Κέρδη από ναυτιλιακές δραστηριότητες
Σύμφωνα με τον νόμο 27/1975 άρθρο 6, οι πλοιοκτήτριες εταιρίες πλοίων με Ελληνική σημαία πληρώνουν φόρο για τα πλοία τους, ανεξάρτητα αν έχουν κέρδη ή ζημιές, βάσει των κόρων ολικής χωρητικότητας. Ο φόρος αυτός ουσιαστικά είναι φόρος εισοδήματος ο οποίος αναπροσαρμόζεται, σύμφωνα με όσα ορίζονται από το παραπάνω νόμο.

Με την πληρωμή του παραπάνω φόρου εξαντλείται κάθε υποχρέωση που έχει σχέση με την φορολογία εισοδήματος από ναυτιλιακές δραστηριότητες. Στην περίπτωση αυτή δημιουργείται μόνιμη διαφορά μεταξύ του λογιστικού και του φορολογητέου αποτελέσματος και ως εκ τούτου η διαφορά αυτή δεν λαμβάνεται υπ' όψη στον υπολογισμό αναβαλλόμενης φορολογίας.

Κέρδη από μη ναυτιλιακές δραστηριότητες
Στην περίπτωση αυτή υπολογίζουμε το σύνολο των εσόδων προσθέτοντας τα έσοδα από μη ναυτιλιακές δραστηριότητες. Τα έξοδα που δεν αφορούν έξοδα πλοίων επιμερίζονται με βάση τους κόρους ολικής χωρητικότητας του κάθε πλοίου.

Το ποσό των κερδών που προκύπτει από τον παραπάνω υπολογισμό και αφορά τα μη ναυτιλιακά έσοδα, φορολογείται με τις γενικές διατάξεις.

4.16 Κρατικές επιχορηγήσεις

Οι επιχορηγήσεις που αφορούν στην επιδότηση ενσώματων στοιχείων του ενεργητικού, αναγνωρίζονται στην εύλογη τους αξία όταν υπάρχει εύλογη βεβαιότητα ότι η επιχορήγηση θα εισπραχθεί και όλοι οι σχετικοί όροι λήψης της θα τηρηθούν.

Οι επιχορηγήσεις αυτές αναγνωρίζονται ως έσοδα επομένων χρήσεων και μεταφέρονται στα κέρδη ή στις ζημιές κάθε περιόδου αναφοράς σε ισόποσες ετήσιες δόσεις βάσει της αναμενόμενης ωφέλιμης ζωής των επιχορηγούμενων παγίων, αφαιρετικά των αντίστοιχων εξόδων αποσβέσεων.

Οι επιχορηγήσεις που αφορούν έξοδα αναγνωρίζονται αφαιρετικά αυτών των εξόδων κατά τη διάρκεια της περιόδου που απαιτείται για τη συστηματική συσχέτιση τους με τα επιχορηγούμενα έξοδα.

4.17 Παροχές στο Προσωπικό

Βραχυπρόθεσμες παροχές: Οι βραχυπρόθεσμες παροχές προς τους εργαζομένους (εκτός από παροχές λήξης της εργασιακής σχέσης) σε χρήμα και σε είδος αναγνωρίζονται ως έξοδο όταν καθίστανται δεδουλευμένες. Τυχόν ανεξόφλητο ποσό καταχωρείται ως υποχρέωση, ενώ σε περίπτωση που το ποσό που ήδη καταβλήθηκε υπερβαίνει το ποσό των παροχών, η επιχείρηση αναγνωρίζει το υπερβάλλον ποσό ως στοιχείο του ενεργητικού της (προπληρωθέν έξοδο) μόνο κατά την έκταση που η προπληρωμή θα οδηγήσει σε μείωση μελλοντικών πληρωμών ή σε επιστροφή.

Παροχές μετά την έξοδο από την υπηρεσία: Οι παροχές μετά τη λήξη της απασχόλησης περιλαμβάνουν εφάπαξ αποζημιώσεις συνταξιοδότησης, συντάξεις και άλλες παροχές που καταβάλλονται στους εργαζόμενους μετά την λήξη της απασχόλησης ως αντάλλαγμα της υπηρεσίας τους. Οι υποχρεώσεις του Ομίλου για παροχές συνταξιοδότησης αφορούν τόσο προγράμματα καθορισμένων εισφορών όσο και προγράμματα καθορισμένων παροχών.

Το δεδουλευμένο κόστος των προγραμμάτων καθορισμένων εισφορών καταχωρείται ως έξοδο στην περίοδο που αφορά. Τα προγράμματα συνταξιοδότησης που υιοθετούνται από τον Όμιλο χρηματοδοτούνται εν μέρει μέσω πληρωμών σε ασφαλιστικές εταιρίες ή σε κρατικά κοινωνικά ασφαλιστικά ιδρύματα.

(α) Πρόγραμμα καθορισμένων εισφορών
Τα προγράμματα καθορισμένων εισφορών αφορούν την καταβολή εισφορών σε Ασφαλιστικούς Φορείς, με αποτέλεσμα να μην ανακύπτει νομική υποχρέωση του Ομίλου σε περίπτωση που ο Φορέας αδυνατεί να καταβάλλει την παροχή στον ασφαλιζόμενο. Η υποχρέωση του εργοδότη περιορίζεται στην καταβολή των εργοδοτικών εισφορών στους Φορείς. Η πληρωτέα εισφορά από τον Όμιλο σε ένα πρόγραμμα καθορισμένων εισφορών, αναγνωρίζεται ως υποχρέωση μετά και την αφαίρεση της εισφοράς που καταβλήθηκε, ενώ οι δεδουλευμένες εισφορές αναγνωρίζονται ως έξοδο στα αποτελέσματα της χρήσης.

(β) Πρόγραμμα καθορισμένων παροχών (Μη χρηματοδοτούμενο)
Σύμφωνα με τον Ν.2112/20 και 4093/2012 η Εταιρεία καταβάλλει στους εργαζόμενους αποζημιώσεις επί απόλυσης ή αποχώρησης λόγω συνταξιοδότησης. Το ύψος των καταβαλλόμενων ποσών αποζημίωσης εξαρτάται από τα έτη προϋπηρεσίας, το ύψος των αποδοχών και τον τρόπο απομάκρυνσης από την υπηρεσία (απόλυση ή συνταξιοδότηση). Η θεμελίωση δικαιώματος συμμετοχής σε αυτά τα προγράμματα, βασίζεται συνήθως στα χρόνια προϋπηρεσίας του υπαλλήλου μέχρι την συνταξιοδότηση του.

Η υποχρέωση που αναγνωρίζεται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης για τα προγράμματα καθορισμένων παροχών αποτελεί την παρούσα αξία της υποχρέωσης για την καθορισμένη παροχή μείον την εύλογη αξία των στοιχείων του ενεργητικού του προγράμματος (αποθεματικό από τις καταβολές στην ασφαλιστική εταιρία) και τις μεταβολές που προκύπτουν από οποιοδήποτε αναλογιστικό κέρδος ή ζημία και το κόστος της προϋπηρεσίας. Η δέσμευση της καθορισμένης παροχής υπολογίζεται ετησίως από ανεξάρτητο αναλογιστή με τη χρήση της μεθόδου της προβεβλημένης πιστωτικής μονάδος (projected unit credit method). Για την προεξόφληση της χρήσης 2017 το επιλεγμένο επιτόκιο ακολουθεί την τάση του iBoxx AA Corporate Overall 10+ EUR

indices, το οποίο και θεωρείται συνεπές προς τις αρχές του ΔΛΠ 19, δηλαδή είναι βασισμένο σε ομόλογα αντίστοιχα ως προς το νόμισμα και την εκτιμώμενη διάρκεια σε σχέση με τις παροχές προς τους εργαζόμενους, όπως και ενδεδειγμένο για μακροχρόνιες προβλέψεις.

Ένα πρόγραμμα συγκεκριμένων παροχών καθορίζει με βάση διάφορες παραμέτρους, όπως η ηλικία, τα έτη προϋπηρεσίας και ο μισθός, συγκεκριμένες υποχρεώσεις για καταβλητέες παροχές. Οι προβλέψεις που αφορούν την περίοδο περιλαμβάνονται στο σχετικό κόστος προσωπικού στις συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες Καταστάσεις Αποτελεσμάτων και συνίστανται από το τρέχον και παρελθόν κόστος υπηρεσίας, το σχετικό χρηματοοικονομικό κόστος, τα αναλογιστικά κέρδη ή ζημιές και τις όποιες πιθανές πρόσθετες επιβαρύνσεις. Αναφορικά με τα μη αναγνωρισμένα αναλογιστικά κέρδη ή ζημιές, ακολουθείται το αναθεωρημένο ΔΛΠ 19, το οποίο περιλαμβάνει μια σειρά από τροποποιήσεις στην λογιστική των προγραμμάτων καθορισμένων παροχών, μεταξύ άλλων:

- την αναγνώριση των αναλογιστικών κερδών /ζημιών στα λοιπά συνολικά έσοδα και την οριστική εξαίρεση τους από τα αποτελέσματα της χρήσης,
- τη μη αναγνώριση πλέον των αναμενόμενων αποδόσεων των επενδύσεων του προγράμματος στα αποτελέσματα της χρήσης αλλά την αναγνώριση του σχετικού τόκου επί της καθαρής υποχρέωσης /(απαίτησης) της παροχής υπολογιζόμενου βάσει του προεξοφλητικού επιτοκίου που χρησιμοποιείται για την επιμέτρηση της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών,
- την αναγνώριση του κόστους προϋπηρεσίας στα αποτελέσματα της χρήσης την νωρίτερα εκ των ημερομηνιών τροποποίησης του προγράμματος ή όταν αναγνωρίζεται η σχετική αναδιάρθρωση ή η τερματική παροχή,
- λοιπές αλλαγές περιλαμβάνουν νέες γνωστοποιήσεις, όπως ποσοτική ανάλυση ευαισθησίας.

(γ) Αποδοχές βασιζόμενες σε Συμμετοχικούς Τίτλους

Ο Όμιλος παρέχει στο προσωπικό αποδοχές σε συμμετοχικούς τίτλους. Συγκεκριμένα ο Όμιλος παρέχει στο προσωπικό, βάσει εγκεκριμένου από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων προγράμματος stock option, δικαιώματα αγοράς μετοχών της Εταιρείας.

Οι αποδοχές αυτές διακανονίζονται με την έκδοση νέων μετοχών από τη Εταιρεία εφόσον ο εργαζόμενος εκπληρώσει κάποιους όρους κατοχύρωσης που συνδέονται με την αποδοτικότητα του και εξασκήσει τα δικαιώματά του.

Οι υπηρεσίες που παρέχονται από τους εργαζομένους αποτιμώνται στην εύλογη αξία των δικαιωμάτων που τους παραχωρούνται κατά την ημερομηνία παραχώρησης. Η εύλογη αξία των δικαιωμάτων υπολογίζεται χρησιμοποιώντας ένα ευρέως αποδεκτό μοντέλο αποτίμησης δικαιωμάτων και λαμβάνοντας υπόψη την χρηματιστηριακή τιμή της μετοχής κατά την ημερομηνία παραχώρησης. Η εύλογη αξία των δικαιωμάτων μετά την έκδοση τους αναπροσαρμόζεται σε περίπτωση που υπάρξει κάποια τροποποίηση στο πρόγραμμα που είναι ευνοϊκή για τους εργαζομένους. Η υπολογιζόμενη αξία των υπηρεσιών των εργαζομένων αναγνωρίζεται ως έξοδο στην Κατάσταση των Αποτελεσμάτων με ισόποση πίστωση στο λογαριασμό των ιδίων κεφαλαίων, στο αποθεματικό υπέρ το άρτιο. Το σχετικό ποσό επιμερίζεται σε όλη τη διάρκεια της περιόδου κατοχύρωσης και υπολογίζεται με βάση των αριθμό των δικαιωμάτων που εκτιμάται ότι θα κατοχυρωθούν σε κάθε έτος.

Κατά την εξάσκηση των δικαιωμάτων το καθαρό ποσό που εισπράττεται (μετά την αφαίρεση των άμεσων εξόδων) αναγνωρίζεται στο μετοχικό κεφάλαιο (ονομαστική αξία νέων μετοχών) και στο αποθεματικό υπέρ το άρτιο (διαφορά τιμής εξάσκησης και ονομαστικής αξίας μετοχής).

Κατά την 31/12/2017, δε υφίσταται ενεργό πρόγραμμα διάθεσης μετοχών της Εταιρείας και του Ομίλου.

4.18 Προβλέψεις, Ενδεχόμενες Υποχρεώσεις και Ενδεχόμενα Στοιχεία του Ενεργητικού

Προβλέψεις αναγνωρίζονται όταν ο Όμιλος έχει παρούσες νομικές ή τεκμαιρόμενες υποχρεώσεις ως αποτέλεσμα παρελθόντων γεγονότων, είναι πιθανή η εκκαθάρισή τους μέσω εκροών πόρων και η εκτίμηση του ακριβούς ποσού της υποχρέωσης μπορεί να πραγματοποιηθεί με αξιοπιστία. Οι προβλέψεις επισκοπούνται κατά την ημερομηνία σύνταξης των Οικονομικών Καταστάσεων και προσαρμόζονται προκειμένου να αντανακλούν την παρούσα αξία της δαπάνης που αναμένεται να απαιτηθεί για τη διευθέτηση της υποχρέωσης. Προβλέψεις αναδιοργάνωσης αναγνωρίζονται μόνο εάν υπάρχει ένα λεπτομερές πρόγραμμα της αναδιοργάνωσης και η Διοίκηση έχει ανακοινώσει τα βασικά σημεία του στα μέρη που επηρεάζονται από την αναδιοργάνωση. Όταν η επίδραση της διαχρονικής αξίας του χρήματος είναι σημαντική, το ποσό της πρόβλεψης αποτελεί η παρούσα αξία των εξόδων που αναμένονται να απαιτηθούν προκειμένου να τακτοποιηθεί η υποχρέωση.

Αν δεν είναι πλέον πιθανό ότι θα απαιτηθεί μία εκροή πόρων προκειμένου να διακανονιστεί μια υποχρέωση για την οποία έχει ήδη σχηματισθεί πρόβλεψη, τότε αυτή αναστρέφεται.

Σε περιπτώσεις όπου η εκροή οικονομικών πόρων ως αποτέλεσμα παρουσών δεσμεύσεων θεωρείται μη πιθανή, ή το ποσό της πρόβλεψης δεν μπορεί να εκτιμηθεί αξιόπιστα, δεν αναγνωρίζεται καμία υποχρέωση στις οικονομικές καταστάσεις.

Οι ενδεχόμενες υποχρεώσεις δεν αναγνωρίζονται στις οικονομικές καταστάσεις αλλά γνωστοποιούνται, εκτός αν η πιθανότητα εκροών πόρων οι οποίοι ενσωματώνουν οικονομικά οφέλη είναι ελάχιστη. Πιθανές εισροές από οικονομικά οφέλη για τον Όμιλο που δεν πληρούν ακόμη τα κριτήρια ενός περιουσιακού στοιχείου θεωρούνται ενδεχόμενες απαιτήσεις και γνωστοποιούνται εφόσον η εισροή οικονομικών οφελών είναι πιθανή.

4.19 Αναγνώριση εσόδων – εξόδων

Τα έσοδα αναγνωρίζονται, όταν πιθανολογείται ότι μελλοντικά οικονομικά οφέλη θα εισρεύσουν στην οικονομική οντότητα και αυτά τα οφέλη μπορεί να επιμετρηθούν με αξιοπιστία. Το έσοδο αποτιμάται στην εύλογη αξία του εισπραχθέντος ανταλλάγματος και είναι καθαρό από φόρο προστιθέμενης αξίας, επιστροφές, κάθε είδους εκπτώσεις και αφού απαλειφθούν οι πωλήσεις εντός του Ομίλου. Το ποσό του εσόδου θεωρείται ότι μπορεί να μετρηθεί αξιόπιστα όταν όλες οι ενδεχόμενες υποχρεώσεις που σχετίζονται με την πώληση έχουν επιλυθεί.

Η αναγνώριση των εσόδων γίνεται ως εξής:

- **Πώληση αγαθών:** Το έσοδο από την πώληση αγαθών αναγνωρίζεται όταν οι ουσιαστικοί κίνδυνοι και τα οφέλη της κυριότητας των αγαθών έχουν μεταβιβαστεί στον αγοραστή, συνήθως με την αποστολή των αγαθών.
- **Αμοιβές παροχής εμπορικού σήματος:** Οι αμοιβές παροχής εμπορικού σήματος σχετίζονται με μία θυγατρική που ιδρύει και αναπτύσσει εστιατόρια γρήγορης εστίασης και καφέ μπαρ μέσω της μεταβίβασης χρήσης εμπορικού σήματος (franchisees). Οι αμοιβές αυτές αναγνωρίζονται σαν έσοδο στην περίοδο που αφορούν.
- **Έσοδα διαχείρισης ξενοδοχείων:** Τα έσοδα από τη διαχείριση του ξενοδοχείου αναγνωρίζονται μετά την αφαίρεση του φόρου προστιθέμενης αξίας, δικαιώματα υπηρεσιών, άλλων φόρων και εκπτώσεων στην περίοδο παροχής των υπηρεσιών.
- **Έσοδα από ναύλους πλοίων:** Τα έσοδα από ναύλους αναγνωρίζονται όταν ο πελάτης πραγματοποιήσει το ταξίδι. Οι κρατικές επιδοτήσεις άγονων γραμμών αναγνωρίζονται κατά την περίοδο που εκτελούνται και περιλαμβάνονται στις Πωλήσεις.
- **Έσοδα από ναυλώσεις πλοίων:** Τα έσοδα από ναυλώσεις πλοίων αναγνωρίζονται με βάση την αρχή του δεδουλευμένου εσόδου, σύμφωνα με τα αναγραφόμενα στα ναυλοσύμφωνα.

- **Έσοδα από πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών επί των πλοίων:** Για τις υπηρεσίες που προσφέρει ο Όμιλος απ' ευθείας στον πελάτη τα έσοδα αναγνωρίζονται με την έκδοση της απόδειξης παροχής υπηρεσιών προς τον πελάτη. Για τις υπηρεσίες που προσφέρει ο Όμιλος μέσω αναδόχων τα έσοδα αναγνωρίζονται με την έκδοση Τιμολογίων Παροχής Υπηρεσιών των δεδουλευμένων εσόδων προς τον ανάδοχο. Όλα τα παραπάνω έσοδα αναγνωρίζονται όταν η είσπραξη της απαίτησης είναι εύλογα εξασφαλισμένη.

- **Παροχή υπηρεσιών βάσει συμβάσεων με προκαθορισμένη τιμή:** Το έσοδο από συμβάσεις με προκαθορισμένη τιμή αναγνωρίζεται με βάση το στάδιο ολοκλήρωσης της συναλλαγής κατά την ημερομηνία αναφοράς της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης. Σύμφωνα με τη μέθοδο ποσοστιαίας ολοκλήρωσης, το έσοδο γενικά αναγνωρίζεται βάσει της δραστηριότητας παροχής υπηρεσιών και της επίδοσης μέχρι σήμερα σε ποσοστό του συνόλου των υπηρεσιών που πρόκειται να εκτελεστούν. Όταν το αποτέλεσμα της συναλλαγής που αφορά στην παροχή υπηρεσιών δεν μπορεί να εκτιμηθεί βάσιμα, τότε το έσοδο αναγνωρίζεται μόνο κατά την έκταση που οι αναγνωρισμένες δαπάνες είναι ανακτήσιμες.

  Το ποσό της τιμής πώλησης που σχετίζεται με συμφωνία για υπηρεσίες που θα παρασχεθούν μεταγενέστερα, εγγράφεται σε μεταβατικό λογαριασμό και αναγνωρίζεται στα έσοδα της περιόδου στην οποία παρέχονται οι υπηρεσίες. Αυτό το έσοδο περιλαμβάνεται στο κονδύλι «Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις». Σε περιπτώσεις που ίσως μεταβληθούν οι αρχικές εκτιμήσεις των εσόδων, οι δαπάνες ή ο βαθμός ολοκλήρωσης αναθεωρούνται. Αυτές οι αναθεωρήσεις μπορεί να οδηγήσουν σε αυξήσεις ή μειώσεις των εκτιμώμενων εσόδων ή δαπανών και εμφανίζονται στα έσοδα της περιόδου, στις οποίες οι περιπτώσεις που καθιστούν αναγκαία την αναθεώρηση γνωστοποιούνται από τη Διοίκηση.

  Έσοδα από μακροχρόνια κατασκευαστικά συμβόλαια (customer-related long-term construction contracts) αναγνωρίζονται σύμφωνα με το ποσοστό ολοκλήρωσης του συμβολαίου κατά την ημερομηνία αναφοράς των Οικονομικών Καταστάσεων. Ο Όμιλος δεσμεύεται με εκτεταμένη εξυπηρέτηση μετά την πώληση σε αυτό τον τομέα υπηρεσιών.

- **Έσοδα από παροχή υπηρεσιών υγείας:** Ο Όμιλος παρέχει υπηρεσίες υγείας τόσο σε ιδιώτες ασθενείς – πελάτες όσο και σε ασθενείς – πελάτες που καλύπτονται μέσω των συνεργαζόμενων ασφαλιστικών ταμείων και ασφαλιστικών οργανισμών. Πιο συγκεκριμένα ο βασικός ασφαλιστικός φορέας με τον οποίο συνεργάζεται ο Όμιλος είναι ο ΕΟΠΥΥ. Αξίζει να σημειωθεί ότι, με τον φορέα αυτόν ο Όμιλος έχει συνάψει συμφωνίες μέσω των οποίων οι ασθενείς καλύπτονται πλήρως ή μερικώς ως προς τα έξοδά τους (προσυμφωνημένη αμοιβή) σε ότι αφορά συγκεκριμένες επεμβάσεις. Οι Ασφαλιστικοί Οργανισμοί με τους οποίους συνεργάζεται ο Όμιλος, αφορούν σε ασφαλιστικές εταιρείες του εσωτερικού αλλά και του εξωτερικού. Στις βασικές υπηρεσίες του Ομίλου περιλαμβάνονται αμοιβές για ιατρικές υπηρεσίες και νοσηλεία, υγειονομικό και φαρμακευτικό υλικό. Το έσοδο υπολογίζεται σύμφωνα με τους εγκεκριμένους τιμοκαταλόγους ανά συμβαλλόμενο (ΕΟΠΥΥ, ιδιώτες, ασφαλιστικές εταιρείες) και αναγνωρίζεται κατά την περίοδο παροχής της υπηρεσίας με βάση τα ποσά που αναμένεται να εισπραχθούν από τους αντισυμβαλλόμενους.

- **Έσοδα από ενοίκια:** Τα έσοδα από τις λειτουργικές μισθώσεις των επενδυτικών ακινήτων του Ομίλου αναγνωρίζονται σταδιακά στην διάρκεια της μίσθωσης.

- **Έσοδα από τόκους:** Τα έσοδα από τόκους αναγνωρίζονται χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου το οποίο είναι το επιτόκιο το οποίο προεξοφλεί με ακρίβεια μελλοντικές καταβολές τοις μετρητοίς ή εισπράξεις για τη διάρκεια της αναμενόμενης ζωής του χρηματοοικονομικού μέσου ή, όταν απαιτείται, για συντομότερο διάστημα, στην καθαρή λογιστική αξία του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή της υποχρέωσης.

Όταν μία απαίτηση έχει υποστεί απομείωση αξίας, ο Όμιλος μειώνει τη λογιστική αξία στο ποσό που αναμένεται να ανακτηθεί, το οποίο είναι το ποσό που προκύπτει από τις εκτιμώμενες μελλοντικές ταμειακές ροές προεξοφλημένες με το πραγματικό επιτόκιο του μέσου και συνεχίζει την περιοδική αναστροφή της προεξόφλησης ως έσοδο από τόκους. Έσοδα από τόκους σε δάνεια τα οποία έχουν υποστεί απομείωση αναγνωρίζονται χρησιμοποιώντας το αρχικό πραγματικό επιτόκιο.

- **Έσοδα από μερίσματα:** Τα έσοδα από τα μερίσματα αναγνωρίζονται όταν οριστικοποιείται το δικαίωμα είσπραξής τους από τους μετόχους.
- **Έξοδα:** Τα έξοδα αναγνωρίζονται στα κέρδη ή στις ζημιές της περιόδου αναφοράς σε δεδουλευμένη βάση. Οι πληρωμές που πραγματοποιούνται για λειτουργικές μισθώσεις μεταφέρονται στα αποτελέσματα ως έξοδα, κατά το χρόνο χρήσης του μισθίου.

  Τα έξοδα από τόκους αναγνωρίζονται σε δεδουλευμένη βάση.

4.20 Κόστος δανεισμού

Το κόστος δανεισμού το οποίο αποδίδεται άμεσα στην αγορά, κατασκευή ή παραγωγή επιλέξιμων στοιχείων του ενεργητικού για τα οποία απαιτείται σημαντική περίοδος μέχρι να είναι έτοιμα για την προτιθέμενη χρήση ή πώλησή τους, προστίθεται στο κόστος κτήσης αυτών των περιουσιακών στοιχείων μέχρι την χρονική στιγμή που αυτά θα είναι ουσιαστικά έτοιμα για την προτιθέμενη χρήση ή πώλησή τους. Το κόστος δανεισμού στις υπόλοιπες περιπτώσεις επιβαρύνει τα κέρδη ή τις ζημιές της περιόδου στην οποία πραγματοποιείται.

4.21 Κέρδη ή ζημιές από διακοπείσες δραστηριότητες

Μία διακοπείσα δραστηριότητα αποτελεί ένα συστατικό μέρος του Ομίλου που έχει είτε διατεθεί είτε ταξινομηθεί ως κατεχόμενη προς πώληση και

- αντιπροσωπεύει ένα ξεχωριστό μεγάλο τμήμα επιχειρηματικών δραστηριοτήτων ή μία γεωγραφική περιοχή εκμεταλλεύσεων,
- είναι μέρος ενός ενιαίου, συντονισμένου προγράμματος διάθεσης ενός μεγάλου τμήματος δραστηριοτήτων ή μιας γεωγραφικής περιοχής εκμεταλλεύσεων ή
- είναι θυγατρική που αποκτήθηκε αποκλειστικά με προοπτική να επαναπωληθεί.

Τα κέρδη ή οι ζημιές από διακοπείσες δραστηριότητες, συμπεριλαμβανομένων των κερδών ή ζημιών της συγκριτικής περιόδου, παρουσιάζονται ως ξεχωριστό κονδύλι της Κατάστασης Αποτελεσμάτων. Το ποσό αυτό αποτελεί τα μετά φόρων αποτελέσματα των διακοπεισών δραστηριοτήτων και το μετά φόρων κέρδος ή ζημιά που προέκυψε από την αποτίμηση και διάθεση των στοιχείων του ενεργητικού που έχουν ταξινομηθεί ως κατεχόμενα προς πώληση (βλέπε και σημείωση 7).

Οι γνωστοποιήσεις διακοπεισών δραστηριοτήτων της συγκριτικής περιόδου περιλαμβάνουν γνωστοποιήσεις για προγενέστερες περιόδους που παρουσιάζονται στις Οικονομικές Καταστάσεις ώστε οι γνωστοποιήσεις να σχετίζονται με όλες τις εκμεταλλεύσεις που έχουν διακοπεί μέχρι την ημερομηνία του λήξης της τελευταίας περιόδου που παρουσιάζεται. Στην περίπτωση κατά την οποία δραστηριότητες προηγούμενα ταξινομημένες ως διακοπείσες θεωρούνται πλέον συνεχιζόμενες, οι γνωστοποιήσεις προηγούμενων περιόδων προσαρμόζονται ανάλογα.

4.22 Κέρδη ανά μετοχή

Τα βασικά κέρδη ανά μετοχή (ΚΑΜ) υπολογίζονται διαιρώντας τα καθαρά κέρδη που αναλογούν στους μετόχους της μητρικής εταιρείας με τον μέσο σταθμισμένο αριθμό κοινών μετοχών που είναι σε κυκλοφορία κατά τη διάρκεια κάθε έτους, εξαιρώντας τον μέσο όρο των κοινών μετοχών που αποκτήθηκαν ως ίδιες μετοχές.

Τα μειωμένα κέρδη ανά μετοχή υπολογίζονται διαιρώντας το καθαρό κέρδος που αποδίδεται στους μετόχους της μητρικής (αφού αφαιρεθεί ο τόκος επί των μετατρέψιμων μετοχών μετά φόρων) με τον μέσο σταθμισμένο αριθμό των μετοχών σε κυκλοφορία κατά τη διάρκεια του έτους (προσαρμοσμένο για την επίδραση των απομειούμενων μετατρέψιμων μετοχών).

Ο μέσος σταθμισμένος αριθμός των κοινών μετοχών σε κυκλοφορία κατά τη διάρκεια της λογιστικής περιόδου και για όλες τις παρουσιαζόμενες λογιστικές περιόδους προσαρμόζεται για γεγονότα που έχουν μεταβάλει τον αριθμό των κοινών μετοχών σε κυκλοφορία χωρίς αντίστοιχη μεταβολή στους πόρους.

4.23 Λειτουργικοί τομείς

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας συνιστά τον κύριο λήπτη επιχειρηματικών αποφάσεων και ελέγχει τις εσωτερικές αναφορές χρηματοοικονομικής πληροφόρησης προκειμένου να αξιολογήσει την επίδοση της Εταιρείας και του Ομίλου και να λάβει αποφάσεις σχετικά με την κατανομή πόρων. Η Διοίκηση έχει καθορίσει τους τομείς δραστηριότητας βασισμένη σε αυτές τις εσωτερικές αναφορές. Το Διοικητικό Συμβούλιο χρησιμοποιεί διαφορετικά κριτήρια προκειμένου να αξιολογήσει τις δραστηριότητες του Ομίλου, τα οποία και ποικίλουν ανάλογα με τη φύση κάθε τομέα, λαμβάνοντας υπόψη τους εκάστοτε κινδύνους και τις υπάρχουσες ταμειακές ανάγκες.

Ως λειτουργικοί τομείς της MIG ορίζονται οι τομείς στους οποίους δραστηριοποιείται ο Όμιλος και στους οποίους βασίζεται το εσωτερικό σύστημα πληροφόρησης του Ομίλου.

Πρέπει να σημειωθεί ότι λόγω των κριτηρίων συνάθροισης και της φύσης των δραστηριοτήτων της MIG (buyouts και equity investments) μερικές από τις θυγατρικές παρουσιάζουν ή ενδέχεται να παρουσιάζουν παρόμοιες επιδόσεις σε μακροπρόθεσμο ορίζοντα, ως να δραστηριοποιούνται στον ίδιο κλάδο και συνεπώς συναθροίζονται και παρουσιάζονται σε έναν λειτουργικό τομέα. Για την κατηγοριοποίηση ανά λειτουργικό τομέα έχουν ληφθεί υπόψη τα εξής:

- η φύση των προϊόντων και υπηρεσιών,
- ο τύπος καταναλωτή για τα προϊόντα και τις υπηρεσίες,
- οι μέθοδοι που χρησιμοποιούνται για τη διανομή των προϊόντων και των υπηρεσιών,
- το νομοθετικό πλαίσιο, και
- οι ενδεχόμενοι κίνδυνοι.

Από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 8 προέκυψαν έξι λειτουργικοί τομείς που βασίζονται στην αρχή της προσέγγισης της Διοίκησης. Ακολούθως παρατίθενται οι λειτουργικοί τομείς του Ομίλου καθώς και οι κύριες ενοποιούμενες εταιρείες (θυγατρικές και συγγενείς) ανά παρουσιαζόμενο λειτουργικό τομέα:

- **Τρόφιμα & Γαλακτοκομικά** (VIVARTIA)
- **Μεταφορές** (MIG SHIPPING, ATTICA, MIG AVIATION 1, MIG AVIATION 2, ATHENIAN ENGINEERING)
- **Πληροφορική & Τηλεπικοινωνίες** (SINGULARLOGIC, TOWER TECHNOLOGY)
- **Χρηματοοικονομικές Υπηρεσίες** (MARFIN INVESTMENT GROUP, MIG AVIATION HOLDINGS)
- **Υπηρεσίες Υγείας** (ΥΓΕΙΑ, MARFIN CAPITAL)
- **Εταιρείες Ιδιωτικών Κεφαλαίων-Private equity** (MIG LEISURE, KETA, MIG LRE CROATIA, MIG REAL ESTATE (SERBIA), RKB, MIG ENVIRONMENT, MIG MEDIA).

4.24 Μη Κυκλοφορούντα Στοιχεία του Ενεργητικού Κατεχόμενα προς Πώληση και Διακοπείσες Δραστηριότητες

Ο Όμιλος ταξινομεί ένα μακροπρόθεσμο στοιχείο του ενεργητικού ή μία ομάδα στοιχείων του ενεργητικού και υποχρεώσεων ως κατεχόμενα προς πώληση, αν η αξία τους αναμένεται να ανακτηθεί κατά κύριο λόγο μέσω διάθεσης των στοιχείων και όχι μέσω της χρήσης τους.

Οι βασικές προϋποθέσεις για να ταξινομηθεί ένα μακροπρόθεσμο περιουσιακό στοιχείο ή μια ομάδα στοιχείων (περιουσιακών και υποχρεώσεων) σαν κατεχόμενα προς πώληση, είναι το περιουσιακό στοιχείο ή η ομάδα να είναι διαθέσιμα προς άμεση πώληση στην παρούσα τους κατάσταση, η δε ολοκλήρωση της πώλησης να εξαρτάται μόνο από συνθήκες που είναι συνήθεις και τυπικές για πωλήσεις τέτοιων στοιχείων και η πώληση θα πρέπει να είναι εξαιρετικά πιθανή.

Για να θεωρείται η πώληση εξαιρετικά πιθανή θα πρέπει να συντρέχουν σωρευτικά οι κάτωθι προϋποθέσεις:

- να υπάρχει δέσμευση της Διοίκησης αναφορικά με ένα σχέδιο πώλησης των περιουσιακών στοιχείων ή της ομάδας,
- να έχει ενεργοποιηθεί ένα πρόγραμμα εξεύρεσης αγοραστή και ολοκλήρωσης της συναλλαγής,
- η προσφερόμενη τιμή πώλησης θα πρέπει να είναι σε λογική συσχέτιση με την τρέχουσα αγοραία αξία των προς πώληση περιουσιακών στοιχείων ή της ομάδας περιουσιακών στοιχείων,
- η πώληση αναμένεται να έχει ολοκληρωθεί εντός ενός έτους από την ημέρα που το περιουσιακό στοιχείο ή ομάδα στοιχείων ταξινομήθηκαν σαν κατεχόμενα προς πώληση εκτός ορισμένων εξαιρέσεων, και
- οι ενέργειες που απαιτείται να γίνουν προκειμένου να ολοκληρωθεί το σχέδιο πώλησης θα πρέπει να καταδεικνύουν ότι δεν είναι πιθανόν να απαιτηθούν σημαντικές τροποποιήσεις στο σχέδιο ούτε ότι το σχέδιο θα ακυρωθεί.

Αμέσως πριν την αρχική ταξινόμηση του στοιχείου του ενεργητικού ή της ομάδας στοιχείων και υποχρεώσεων ως κατεχόμενων προς πώληση το στοιχείο του ενεργητικού (ή όλα τα στοιχεία του ενεργητικού και οι υποχρεώσεις που περιλαμβάνονται στην ομάδα) αποτιμώνται με βάση τα ισχύοντα σε κάθε περίπτωση ΔΠΧΑ.

Τα μακροπρόθεσμα περιουσιακά στοιχεία (ή οι ομάδες περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων) που ταξινομούνται σαν κατεχόμενα προς πώληση αποτιμώνται (μετά την αρχική ταξινόμηση ως ανωτέρω) στην χαμηλότερη αξία μεταξύ της αξίας που αυτά φέρονται στις οικονομικές καταστάσεις και της εύλογης αξίας τους μειωμένης κατά τα άμεσα έξοδα διάθεσης, και οι προκύπτουσες ζημίες απομείωσης καταχωρούνται στα αποτελέσματα χρήσεως. Όποια πιθανή αύξηση της εύλογης αξίας σε μεταγενέστερη αποτίμηση θα καταχωρείται στα αποτελέσματα χρήσεως αλλά όχι για ποσό μεγαλύτερο της αρχικά καταχωρηθείσας ζημίας απομείωσης.

Από την ημερομηνία κατά την οποία ένα μακροπρόθεσμο στοιχείο του ενεργητικού (ή τα μακροπρόθεσμα στοιχεία του ενεργητικού που περιλαμβάνονται σε μια ομάδα περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων) ταξινομείται ως κατεχόμενο προς πώληση, δεν λογίζονται αποσβέσεις επί των εν λόγω μακροπρόθεσμων στοιχείων του ενεργητικού. Κατά την 31/12/2017, ο Όμιλος είχε ταξινομήσει μακροπρόθεσμα στοιχεία του ενεργητικού ή ομάδες διάθεσης στοιχείων του ενεργητικού στην εν λόγω κατηγορία (βλέπε και σημείωση 7).

5 ΣΗΜΑΝΤΙΚΕΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΕΣ ΕΚΤΙΜΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΚΡΙΣΕΙΣ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Η σύνταξη των Οικονομικών Καταστάσεων σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) απαιτεί από τη Διοίκηση τον σχηματισμό κρίσεων, εκτιμήσεων και υποθέσεων οι οποίες επηρεάζουν τα στοιχεία του ενεργητικού και τις υποχρεώσεις, τις γνωστοποιήσεις των ενδεχόμενων απαιτήσεων και υποχρεώσεων καθώς και τα έσοδα και έξοδα κατά τις παρουσιαζόμενες περιόδους.

Συγκεκριμένα, ποσά που περιλαμβάνονται ή επηρεάζουν τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις, καθώς και τις σχετικές γνωστοποιήσεις εκτιμώνται, απαιτώντας τον σχηματισμό υποθέσεων σχετικά με αξίες ή συνθήκες, οι οποίες δεν είναι δυνατόν να είναι γνωστές με βεβαιότητα κατά την περίοδο σύνταξης των Οικονομικών Καταστάσεων και ως εκ τούτου τα πραγματικά αποτελέσματα μπορεί να διαφέρουν από αυτά τα οποία έχουν εκτιμηθεί. Μία λογιστική εκτίμηση θεωρείται σημαντική όταν είναι σημαντική για την χρηματοοικονομική κατάσταση και τα αποτελέσματα του Ομίλου και απαιτεί τις πιο δύσκολες, υποκειμενικές ή περίπλοκες κρίσεις της Διοίκησης. Οι εκτιμήσεις και οι κρίσεις της Διοίκησης βασίζονται στην εμπειρία του παρελθόντος και σε άλλους παράγοντες, συμπεριλαμβανομένων και των προσδοκιών για μελλοντικά γεγονότα τα οποία θεωρούνται λογικά στις συγκεκριμένες συνθήκες, ενώ επαναξιολογούνται συνεχώς βάσει όλων των διαθέσιμων πληροφοριών.

Οι βασικές εκτιμήσεις και κρίσεις που αναφέρονται σε δεδομένα η εξέλιξη των οποίων θα μπορούσε να επηρεάσει τα κονδύλια των Οικονομικών Καταστάσεων τους επόμενους 12 μήνες και έχουν ως εξής:

5.1 Κρίσεις

Οι βασικές κρίσεις που πραγματοποιεί η Διοίκηση του Ομίλου (εκτός των κρίσεων που συνδέονται με εκτιμήσεις που παρουσιάζονται στην σημείωση 5.2) και που έχουν την σημαντικότερη επίδραση στα ποσά που αναγνωρίζονται στις Οικονομικές Καταστάσεις σχετίζονται κυρίως με:

Ταξινόμηση Χρηματοοικονομικών Μέσων
Οι λογιστικές αρχές που εφαρμόζει ο Όμιλος απαιτούν την ταξινόμηση των χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού και των υποχρεώσεων, κατά την απόκτησή τους, σε διαφορετικές κατηγορίες:

- Χρηματοοικονομικά μέσα κατεχόμενα για εμπορικούς σκοπούς. Στην κατηγορία αυτή εντάσσονται οι επενδύσεις και τα παράγωγα που δημιουργούνται κυρίως με σκοπό την επίτευξη βραχυπρόθεσμου κέρδους.
- Χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού και υποχρεώσεις σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων. Η ταξινόμηση μιας επένδυσης στην κατηγορία αυτή, εξαρτάται από τον τρόπο που αποτιμά η Διοίκηση την αποδοτικότητα και τον κίνδυνο της επένδυσης. Έτσι, στην κατηγορία αυτή εντάσσονται και επενδύσεις που δεν ανήκουν στο εμπορικό χαρτοφυλάκιο αλλά στο χαρτοφυλάκιο επιχειρηματικών συμμετοχών και παρακολουθούνται εσωτερικά, σύμφωνα με τη στρατηγική του Ομίλου, στην εύλογη αξία τους.
- Χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού διακρατούμενα στη λήξη τους. Είναι μη παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού με καθορισμένες ή προσδιορισμένες πληρωμές και καθορισμένη λήξη, για τα οποία η Διοίκηση του Ομίλου έχει την πρόθεση και τη δυνατότητα να τα διακρατήσει μέχρι τη λήξη τους.
- Χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού διαθέσιμα προς πώληση. Είναι τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού που η Διοίκηση εκτιμά ότι δεν μπορούν να ταξινομηθούν σε κάποια από τις προαναφερθείσες κατηγορίες.

5.2 Εκτιμήσεις και Υποθέσεις

Συγκεκριμένα ποσά που περιλαμβάνονται ή επηρεάζουν τις Οικονομικές Καταστάσεις καθώς και τις σχετικές γνωστοποιήσεις εκτιμώνται, απαιτώντας τον σχηματισμό υποθέσεων σχετικά με αξίες ή συνθήκες οι οποίες δεν είναι δυνατόν να είναι γνωστές με βεβαιότητα κατά την περίοδο σύνταξης των Οικονομικών Καταστάσεων. Μία λογιστική εκτίμηση θεωρείται σημαντική όταν είναι σημαντική για την χρηματοοικονομική κατάσταση και τα αποτελέσματα του Ομίλου και απαιτεί τις πιο δύσκολες, υποκειμενικές ή περίπλοκες κρίσεις της Διοίκησης. Ο Όμιλος αξιολογεί τέτοιες εκτιμήσεις σε συνεχή βάση, βασιζόμενος στα αποτελέσματα του παρελθόντος και στην εμπειρία, σε συσκέψεις με ειδικούς, σε τάσεις και σε άλλες μεθόδους οι οποίες θεωρούνται λογικές στις συγκεκριμένες συνθήκες, όπως επίσης και τις προβλέψεις σχετικά με το πώς αυτά ενδέχεται να αλλάξουν στο μέλλον.

(1) Συνενώσεις Επιχειρήσεων

Κατά την αρχική αναγνώριση τα στοιχεία του ενεργητικού, καθώς και οι υποχρεώσεις της αποκτώμενης επιχείρησης συμπεριλαμβάνονται στις ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις στις εύλογες αξίες τους. Κατά την επιμέτρηση των εύλογων αξιών, η Διοίκηση χρησιμοποιεί εκτιμήσεις σχετικά με τις μελλοντικές ταμειακές ροές, ωστόσο τα πραγματικά αποτελέσματα ενδέχεται να διαφέρουν. Οποιαδήποτε αλλαγή στην επιμέτρηση μετά την αρχική αναγνώριση θα επηρεάσει την επιμέτρηση της υπεραξίας. Λεπτομέρειες των αποκτώμενων στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων αναλύονται στη σημείωση 6.

(2) Εκτιμήσεις κατά τον υπολογισμό της αξίας λόγω χρήσης των ΜΔΤΡ

Ο Όμιλος διενεργεί σχετικό έλεγχο απομείωσης της αξίας των επενδύσεων σε θυγατρικές και συγγενείς όποτε υπάρχει ένδειξη για απομείωση, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 36. Εφόσον διαπιστωθεί ότι συντρέχουν λόγοι απομείωσης, απαιτείται ο υπολογισμός της αξίας χρήσης και της εύλογης αξίας μειωμένης κατά το κόστος πώλησης της κάθε Μονάδας Δημιουργίας Ταμειακών Ροών (ΜΔΤΡ). Τα ανακτήσιμα ποσά των ΜΔΤΡ καθορίζονται για σκοπούς ελέγχου απομείωσης, με βάση τον υπολογισμό της αξίας λόγω χρήσης, ο οποίος απαιτεί εκτιμήσεις. Για τον υπολογισμό της αξίας λόγω χρήσης, οι εκτιμώμενες ταμειακές ροές προεξοφλούνται στην παρούσα αξία τους με τη χρήση ενός συντελεστή προεξόφλησης, ο οποίος αντικατοπτρίζει τις τρέχουσες εκτιμήσεις της αγοράς για τη διαχρονική αξία του χρήματος, καθώς και τους κινδύνους που συνδέονται με τη συγκεκριμένη ΜΔΤΡ. Στον υπολογισμό χρησιμοποιούνται ταμειακές προβλέψεις βασισμένες σε εγκεκριμένα από τη Διοίκηση επιχειρηματικά σχέδια. Αυτά τα επιχειρηματικά σχέδια και οι προβλέψεις ταμειακών ροών συνήθως καλύπτουν περίοδο πέντε ετών. Ταμειακές ροές πέραν της περιόδου κατά την οποία οι προβλέψεις είναι διαθέσιμες, προεκτείνονται βάσει των εκτιμώμενων ρυθμών ανάπτυξης. Οι βασικές παραδοχές που χρησιμοποιούνται για τον προσδιορισμό της ανακτήσιμης αξίας των διαφορετικών ΜΔΤΡ και οι εκάστοτε αναλύσεις ευαισθησίας που έχουν πραγματοποιηθεί, αναφέρονται στη σημείωση 10 των Οικονομικών Καταστάσεων.

(3) Έλεγχοι Απομείωσης Υπεραξίας και Άυλων Στοιχείων του Ενεργητικού με Απεριόριστη Ωφέλιμη Ζωή

Ο Όμιλος διενεργεί τον σχετικό έλεγχο απομείωσης της υπεραξίας και των άυλων στοιχείων του ενεργητικού με απεριόριστη διάρκεια ζωής που έχουν προκύψει από θυγατρικές και συγγενείς, τουλάχιστον σε ετήσια βάση ή και όποτε υπάρχει ένδειξη για απομείωση, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 36. Για τον ως άνω έλεγχο απομείωσης απαιτείται ο υπολογισμός της αξίας χρήσης και της εύλογης αξίας μειωμένης κατά το κόστος πώλησης της επιχειρηματικής μονάδας. Συνήθως, χρησιμοποιούνται οι μέθοδοι της παρούσας αξίας ταμειακών ροών, η αποτίμηση βάσει δεικτών ομοειδών συναλλαγών ή επιχειρήσεων που διαπραγματεύονται σε ενεργό αγορά και η χρηματιστηριακή τιμή. Για την εφαρμογή των συγκεκριμένων μεθόδων, η Διοίκηση απαιτείται να χρησιμοποιήσει στοιχεία όπως εκτιμώμενη μελλοντική κερδοφορία της θυγατρικής, επιχειρηματικά

σχέδια καθώς και στοιχεία της αγοράς, όπως επιτόκια κ.λπ. (περαιτέρω πληροφορίες στις σημειώσεις 10 & 39 των Οικονομικών Καταστάσεων).

(4) Απομείωση Ενσώματων Παγίων
Τα ενσώματα πάγια στοιχεία ελέγχονται για σκοπούς απομείωσης όταν γεγονότα ή αλλαγές στις συνθήκες υποδηλώνουν ότι η λογιστική τους αξία μπορεί να μην είναι ανακτήσιμη. Για τον υπολογισμό της αξίας λόγω χρήσης η Διοίκηση εκτιμά τις μελλοντικές ταμειακές ροές από το περιουσιακό στοιχείο ή την μονάδα δημιουργίας ταμειακών ροών και επιλέγει τον κατάλληλο συντελεστή προεξόφλησης για να υπολογίσει την παρούσα αξία των μελλοντικών ταμειακών ροών (περαιτέρω πληροφορίες στη σημείωση 9).

(5) Ωφέλιμη Ζωή Αποσβέσιμων Στοιχείων
Η Διοίκηση εξετάζει τις ωφέλιμες ζωές των αποσβέσιμων στοιχείων του ενεργητικού σε κάθε ετήσια περίοδο αναφοράς. Την 31/12/2017 η Διοίκηση εκτιμά ότι οι ωφέλιμες ζωές αντιπροσωπεύουν την αναμενόμενη χρησιμότητα των στοιχείων του ενεργητικού.

(6) Εκτίμηση Εύλογης Αξίας Χρηματοοικονομικών Μέσων
Ο υπολογισμός της εύλογης αξίας των χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού και των υποχρεώσεων για τα οποία δεν υπάρχουν δημοσιευμένες τιμές αγοράς, απαιτεί τη χρησιμοποίηση συγκεκριμένων τεχνικών εκτίμησης. Ο υπολογισμός της εύλογης αξίας τους απαιτεί διαφόρων ειδών εκτιμήσεις. Οι σημαντικότερες αφορούν στην εκτίμηση των διαφόρων κινδύνων στους οποίους υπόκειται το μέσο, όπως επιχειρηματικός κίνδυνος, κίνδυνος ρευστότητας κτλ., και στην εκτίμηση των μελλοντικών προοπτικών κερδοφορίας επιχειρήσεων σε περίπτωση αποτίμησης συμμετοχικών τίτλων.

(7) Απομείωση Χρηματοοικονομικών Μέσων
Ο Όμιλος ακολουθεί τις οδηγίες του ΔΛΠ 39 για τον έλεγχο απομείωσης της αξίας των επενδύσεών του που εντάσσονται στο πεδίο εφαρμογής του εν λόγω Προτύπου, ενώ για όλα τα υπόλοιπα στοιχεία του ενεργητικού εφαρμόζονται οι απαιτήσεις του ΔΛΠ 36. Κατά τον προσδιορισμό του πότε μια επένδυση έχει υποστεί απομείωση της αξίας της, ο Όμιλος εκτιμά, μαζί με άλλους παράγοντες, τη διάρκεια ή την έκταση που η εύλογη αξία μιας επένδυσης είναι χαμηλότερη του κόστους, γεγονός το οποίο μπορεί να αποτελέσει μία αντικειμενική ένδειξη απομείωσης, τη χρηματοοικονομική βιωσιμότητα και τις βραχυπρόθεσμες προοπτικές, τις επιχειρηματικές πολιτικές, το μέλλον της επένδυσης, συμπεριλαμβανομένων παραγόντων όπως η επίδοση της βιομηχανίας και του επιχειρηματικού κλάδου, και τις αλλαγές στην τεχνολογία και στις λειτουργικές και χρηματοδοτικές ταμειακές ροές.

(8) Εκτίμηση Εύλογης Αξίας Παραγώγων και Λογιστική Αντιστάθμισης
Ο Όμιλος χρησιμοποιεί τα παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία για τη διαχείριση μιας σειράς κινδύνων στους οποίους περιλαμβάνονται κίνδυνοι που σχετίζονται με τα επιτόκια, το συνάλλαγμα και τις τιμές των αγαθών. Για τον καθορισμό μιας αποτελεσματικής αντισταθμιστικής σχέσης, ο Όμιλος απαιτείται αφενός να δηλώσει την στρατηγική του για την αντιστάθμιση και αφετέρου να εκτιμήσει ότι η αντιστάθμιση θα είναι αποτελεσματική καθ' όλη τη διάρκεια του μέσου αντιστάθμισης (παραγώγου). Επιπλέον πληροφόρηση σχετικά με τη χρήση των παραγώγων παρέχεται στη σημείωση 29.

(9) Πρόβλεψη για Φόρο Εισοδήματος
Η πρόβλεψη για φόρο εισοδήματος με βάση το ΔΛΠ 12 υπολογίζεται με εκτίμηση των φόρων που θα καταβληθούν στις φορολογικές αρχές και περιλαμβάνει τον τρέχοντα φόρο εισοδήματος για κάθε χρήση και πρόβλεψη για τους πρόσθετους φόρους που πιθανόν να προκύψουν σε φορολογικούς ελέγχους.

Οι εταιρείες του Ομίλου υπόκεινται σε διαφορετικές νομοθεσίες φορολογίας εισοδήματος. Για τον συνολικό προσδιορισμό της πρόβλεψης για φόρο εισοδήματος όπως παρουσιάζεται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης απαιτούνται σημαντικές εκτιμήσεις. Για συγκεκριμένες συναλλαγές και υπολογισμούς, ο προσδιορισμός της τελικής φορολογίας είναι αβέβαιος. Ο Όμιλος αναγνωρίζει υποχρεώσεις για προβλεπόμενα φορολογικά ζητήματα με βάση υπολογισμούς για το κατά πόσον θα προκύψει επιπρόσθετη φορολογία. Όπου το τελικό φορολογικό αποτέλεσμα αυτών των ζητημάτων διαφέρει από το ποσό που έχει αρχικά αναγνωριστεί οι διαφορές επηρεάζουν την πρόβλεψη για φόρο εισοδήματος και για αναβαλλόμενη φορολογία στην περίοδο που έγινε ο προσδιορισμός (περαιτέρω πληροφορίες στη σημείωση 43).

(10) Αναβαλλόμενες Φορολογικές Απαιτήσεις επί Φορολογικών Ζημιών

Αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση αναγνωρίζεται για όλες τις αχρησιμοποίητες φορολογικές ζημιές στον βαθμό που είναι πιθανό ότι θα υπάρξουν επαρκή φορολογητέα κέρδη που θα συμψηφιστούν με αυτές τις φορολογικές ζημίες. Για τον καθορισμό του ύψους της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης που μπορεί να αναγνωριστεί απαιτούνται σημαντικές κρίσεις και εκτιμήσεις της Διοίκησης του Ομίλου, οι οποίες βασίζονται στα μελλοντικά φορολογητέα κέρδη σε συνδυασμό με τις μελλοντικές φορολογικές στρατηγικές που θα ακολουθηθούν (περαιτέρω πληροφορίες στη σημείωση 17).

(11) Προβλέψεις για Επισφαλείς Απαιτήσεις

Ο Όμιλος διενεργεί προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις σε σχέση με συγκεκριμένους πελάτες, όταν υπάρχουν δεδομένα ή ενδείξεις οι οποίες καταδεικνύουν ότι η είσπραξη της σχετικής απαίτησης στο σύνολό της ή κατά ένα μέρος δεν είναι πιθανή. Η Διοίκηση του Ομίλου προβαίνει σε περιοδική επανεκτίμηση της επάρκειας της πρόβλεψης σχετικά με τις επισφαλείς απαιτήσεις σε συνάρτηση με την πιστωτική της πολιτική και λαμβάνοντας υπόψη στοιχεία της Νομικής Υπηρεσίας του Ομίλου, τα οποία προκύπτουν βάσει επεξεργασίας ιστορικών δεδομένων και πρόσφατων εξελίξεων των υποθέσεων που διαχειρίζεται (περαιτέρω πληροφορίες στη σημείωση 19).

(12) Επιμέτρηση της εύλογης αξίας των επενδύσεων σε ακίνητα

Οι εκτιμήσεις των επενδύσεων σε ακίνητα υποστηρίζονται από εκθέσεις εκτίμησης που πραγματοποιούνται από ανεξάρτητους εκτιμητικούς οίκους, οι οποίοι και προσδιορίζουν την αξία των επενδυτικών ακινήτων ακολουθώντας κατά περίπτωση τις διεθνώς αναγνωρισμένες μεθόδους εκτίμησης. Η πλέον κατάλληλη ένδειξη της εύλογης αξίας είναι οι τρέχουσες αξίες που ισχύουν σε μια ενεργή αγορά για συναφή μισθωτήρια αλλά και λοιπά συμβόλαια. Εάν δεν είναι εφικτή η ανεύρεση τέτοιων πληροφοριών, η αξία προσδιορίζεται μέσα από ένα εύρος λογικών εκτιμήσεων των εύλογων αξιών. Στις περισσότερες περιπτώσεις κρίθηκε ως πλέον κατάλληλη, η Τεχνική Ανάλυσης των Προεξοφλημένων Ταμειακών Ροών, καθώς τα ακίνητα κατέχονται από τον Όμιλο για επενδυτικούς σκοπούς και για όλα έχει σχεδιαστεί η μίσθωσή τους ή έχουν ήδη μισθωθεί. Τα μοντέλα προεξόφλησης ταμειακών ροών, βασίζονται σε αξιόπιστες εκτιμήσεις μελλοντικών ταμειακών ροών, που πηγάζουν από τους όρους των εν ισχύ μισθωμάτων και (όπου είναι εφικτό) από εξωτερικά στοιχεία όπως, τρέχουσες τιμές ενοικίασης παρεμφερών ακινήτων στην ίδια τοποθεσία και κατάσταση, χρησιμοποιώντας προεξοφλητικά επιτόκια που απεικονίζουν την τρέχουσα εκτίμηση της αγοράς αναφορικά με την αβεβαιότητα για το ύψος και τη χρονική στιγμή εμφάνισης αυτών των ταμειακών ροών. Για την εφαρμογή τεχνικών αποτίμησης προεξόφλησης ταμειακών ροών, χρησιμοποιούνται παραδοχές, που θεμελιώνουν εκτιμήσεις για τον προσδιορισμό της εύλογης αξίας και είναι αυτές που σχετίζονται με: την είσπραξη συμβατικών ενοικίων, προσδοκώμενα μελλοντικά μισθώματα στην αγορά, κενές περίοδοι, υποχρεώσεις συντήρησης, καθώς και κατάλληλα προεξοφλητικά επιτόκια. Περαιτέρω πληροφορίες αναφορικά με τις βασικές παραδοχές περιλαμβάνονται στη σημείωση 49.2.

(13) Πρόβλεψη για Αποζημίωση Προσωπικού

Το ύψος της πρόβλεψης για αποζημίωση προσωπικού βασίζεται σε αναλογιστική μελέτη. Η αναλογιστική μελέτη περιλαμβάνει την στοιχειοθέτηση παραδοχών σχετικών με το προεξοφλητικό επιτόκιο, το ποσοστό αύξησης των αμοιβών των εργαζομένων, την αύξηση του δείκτη τιμών καταναλωτή και την αναμενόμενη εναπομένουσα εργασιακή ζωή. Οι παραδοχές που χρησιμοποιούνται εμπεριέχουν σημαντική αβεβαιότητα και η Διοίκηση του Ομίλου προβαίνει σε συνεχή επανεκτίμησή τους (περαιτέρω πληροφορίες στη σημείωση 25).

(14) Προϋπολογισμοί Συμβάσεων Έργων

Ο Όμιλος προβαίνει σε εκτιμήσεις όσον αφορά στην έκβαση συμβάσεων έργου και του συνολικού προϋπολογισθέντος συμβατικού κόστους με βάση το οποίο προκύπτει το ποσοστό ολοκλήρωσης. Στις περιπτώσεις που το αποτέλεσμα μίας σύμβασης έργου δεν είναι εφικτό να προσδιοριστεί με αξιοπιστία (π.χ. οι συμβάσεις έργων βρίσκονται σε αρχικό στάδιο), τότε ο Όμιλος προβαίνει σε εκτίμηση του αποτελέσματος στην έκταση που το αναληφθέν κόστος πιθανολογείται ότι θα ανακτηθεί, ενώ το κόστος αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα της περιόδου στην οποία πραγματοποιείται.

(15) Ανάπτυξη Λογισμικών Προγραμμάτων

Η αναγνώριση των εξόδων, που αποδίδονται στην ανάπτυξη λογισμικών προγραμμάτων του Ομίλου, ως άυλα στοιχεία του ενεργητικού, πραγματοποιείται μόνο όταν είναι πιθανό ότι τα μελλοντικά οικονομικά οφέλη που θα προκύψουν από τα άυλα στοιχεία του ενεργητικού θα εισρεύσουν στην επιχείρηση. Στην εκτίμηση των μελλοντικών οικονομικών οφελών ο Όμιλος συνυπολογίζει την τεχνική δυνατότητα να ολοκληρωθεί το άυλο στοιχείο του ενεργητικού προκειμένου αυτό να διατεθεί προς πώληση ή χρήση, την ύπαρξη αγοράς για το προϊόν που παράγει το άυλο στοιχείο του ενεργητικού ή, αν πρόκειται να χρησιμοποιηθεί εσωτερικά, τη χρησιμότητα του άυλου στοιχείου του ενεργητικού καθώς και τη δυνατότητα αξιόπιστης μέτρησης των εξόδων που θα αποδοθούν στο άυλο στοιχείο του ενεργητικού κατά τη διάρκεια της ανάπτυξής του.

(16) Ενδεχόμενα Στοιχεία του Ενεργητικού και Ενδεχόμενες Υποχρεώσεις

Ο Όμιλος εμπλέκεται σε δικαστικές διεκδικήσεις και αποζημιώσεις κατά τη συνήθη πορεία των εργασιών του. Η Διοίκηση κρίνει ότι οποιοιδήποτε διακανονισμοί δεν θα επηρέαζαν σημαντικά την οικονομική θέση του Ομίλου την 31/12/2017. Η Διοίκηση αξιολογεί την έκβαση των εκκρεμών δικαστικών υποθέσεων λαμβάνοντας υπόψη διαθέσιμα στοιχεία από την Νομική Υπηρεσία του Ομίλου και των συνεργαζόμενων δικηγορικών γραφείων, τα οποία προκύπτουν βάσει των πρόσφατων εξελίξεων των υποθέσεων που διαχειρίζονται. Στην περίπτωση κατά την οποία πιθανολογείται ότι θα απαιτηθεί εκροή πόρων για τον διακανονισμό της υποχρέωσης και το ποσό αυτό μπορεί να εκτιμηθεί αξιόπιστα, η Διοίκηση προβαίνει στο σχηματισμό των απαραίτητων προβλέψεων. Ο προσδιορισμός του ποσού που θα απαιτηθεί για τον διακανονισμό της υποχρέωσης βασίζεται σε εκτιμήσεις της Διοίκησης και σε έναν αριθμό παραγόντων που απαιτεί την άσκηση κρίσης. Μεταβολές στις κρίσεις ή εκτιμήσεις είναι πιθανό να οδηγήσουν σε μία αύξηση ή μείωση των υποχρεώσεων του Ομίλου στο μέλλον. Όταν πρόσθετες πληροφορίες καθίστανται διαθέσιμες, η Διοίκηση του Ομίλου επανεξετάζει τα γεγονότα βάσει των οποίων μπορεί να οδηγηθεί και σε αναθεώρηση των εκτιμήσεών της. (βλ. σημείωση 48.3).

(17) Ταξινόμηση Μισθώσεων

Κατά την εφαρμογή των απαιτήσεων του ΔΛΠ 17 αναφορικά με την ταξινόμηση των μισθώσεων, υπάρχουν περιπτώσεις όπου μία συναλλαγή δεν είναι πάντα συμπερασματική. Στις περιπτώσεις αυτές η Διοίκηση κάνει χρήση εκτιμήσεων προκειμένου να προσδιορίσει αν μία μίσθωση μεταφέρει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τις ωφέλειες της ιδιοκτησίας από τον μισθωτή στον εκμισθωτή.

(18) Υποχρεώσεις αρ. 100 Ν.4172/2013 – «Claw-Back» και «Rebate» του ομίλου ΥΓΕΙΑ

Από τον Ιούλιο 2013 τέθηκαν σε εφαρμογή, σύμφωνα με το άρθρο 100 του ν.4172/2013, τα εξής:

α) ο μηχανισμός αυτόματης επιστροφής (Claw-back) δαπανών νοσηλείας, διαγνωστικών εξετάσεων και φυσικοθεραπείας,

β) η καθιέρωση ποσοστού επί των οφειλών του ΕΟΠΥΥ για νοσηλεία, διαγνωστικές εξετάσεις και φυσικοθεραπείες των ασφαλισμένων προς τους συμβεβλημένους με τον ΕΟΠΥΥ ιδιώτες παρόχους των ως άνω υπηρεσιών υγείας, υπέρ του Οργανισμού, ως επιστροφή (Rebate) για κάθε μήνα.

Επί του παρόντος και με εξαίρεση τις χρήσεις 2013 και 2016, δεν είναι εφικτή η ακριβής ποσοτικοποίηση του Claw-back και του Rebate που αντιστοιχεί σε κάθε κλινική του ομίλου ΥΓΕΙΑ, λόγω μη γνωστοποίησης από πλευράς του ΕΟΠΥΥ όλων των παραμέτρων (κλάδου και κλινικών ξεχωριστά), οι οποίες μπορούν αξιόπιστα να οδηγήσουν σε ακριβή προσδιορισμό των αντίστοιχων ποσών. Σημειώνεται ότι, τα τελικά ποσά του Claw-back για τα έτη 2014 και 2015 θα προκύψουν εφόσον ελεγχθούν και οι υποβολές του συνόλου των αναφερόμενων ετών και τελικώς επικυρωθούν από τον ΕΟΠΥΥ. Σε κάθε περίπτωση, η Διοίκηση εκτιμά ότι, με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία, τα αποτελέσματα του ομίλου ΥΓΕΙΑ έχουν ήδη επιβαρυνθεί με επαρκή ποσά καθ'όλη την περίοδο εφαρμογής του Claw-back και του Rebate και δεν αναμένεται περαιτέρω αρνητική μεταβολή τους.

Ο όμιλος ΥΓΕΙΑ έχει προβεί σε υπολογισμό του Claw-back και του Rebate από την έναρξη ισχύος των αποφάσεων επιβαρύνοντας αντίστοιχα τα οικονομικά του αποτελέσματα. Συγκεκριμένα, έχει απομειώσει τις απαιτήσεις από τον ΕΟΠΥΥ περιόδου 01/01/2013-31/12/2017 με το ποσό των € 110,2 εκ. περίπου ως αποτέλεσμα της εφαρμογής του άρθρου 100 παρ.5 του Ν.4172/2013 (ΦΕΚ Α 167/23.07.2013) και των μεταγενέστερων σχετικών υπουργικών αποφάσεων.

Τέλος, τον Οκτώβριο 2016, σύμφωνα με το αρ. 52 του Ν. 4430/2016, προσδιορίστηκαν οι όροι για την εξόφληση των ληξιπρόθεσμων οφειλών του ΕΟΠΥΥ, οι οποίες γεννήθηκαν πριν και μετά τη λειτουργία του, προς τους συμβεβλημένους παρόχους υγείας. Ειδικότερα, με βάση τις διατάξεις του συγκεκριμένου άρθρου, προσδιορίστηκαν περαιτέρω εκπτώσεις προκειμένου ο Οργανισμός να προβεί, εντός του 2017, στην ολοσχερή εξόφληση των οφειλών του, που γεννήθηκαν έως και τη χρήση 2015 (συμπεριλαμβανομένων των οφειλών πριν το 2012). Επισημαίνεται ότι, οι συμβεβλημένες εταιρείες του ομίλου ΥΓΕΙΑ έχουν ήδη διενεργήσει επαρκείς προβλέψεις έναντι των διατάξεων του συγκεκριμένου άρθρου και, ως εκ τούτου, δεν προβλέπεται περαιτέρω επιβάρυνση των αποτελεσμάτων τους.

6 ΣΥΝΕΝΩΣΕΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟΚΤΗΣΕΙΣ ΜΗ ΕΛΕΓΧΟΥΣΩΝ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ

6.1 Μεταβολή σε μη ελέγχουσες συμμετοχές εντός της ετήσιας περιόδου που έληξε την 31/12/2017

- Εντός του Μαρτίου 2017, η ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ προχώρησε στην απόκτηση του υπολειπόμενου ποσοστού 22,36% της θυγατρικής του ομίλου VIVARTIA, GREENFOOD A.E. έναντι € 1.274 χιλ., διαμορφώνοντας το συνολικό ποσοστό συμμετοχής του ομίλου VIVARTIA στην ανωτέρω θυγατρική σε 100%. Από την ανωτέρω συναλλαγή προέκυψε υπεραξία ύψους € 470 χιλ., η οποία διαγράφηκε απευθείας στα ίδια κεφάλαια του ομίλου VIVARTIA, ως αποτέλεσμα αύξησης ποσοστού συμμετοχής σε υφιστάμενη θυγατρική.
- Εντός του 1ου τριμήνου του 2017, η ΠΑΣΤΕΡΙΑ Α.Ε. ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΕΣΤΙΑΣΕΩΣ & ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ προχώρησε σε αύξηση κεφαλαίου προς τη θυγατρική του ομίλου VIVARTIA, ΧΩΡΟΣ ΚΟΛΩΝΑΚΙΟΥ Α.Ε. ύψους € 231 χιλ., χωρίς τη συμμετοχή των μετόχων μειοψηφίας. Από την εν λόγω συναλλαγή το συνολικό έμμεσο ποσοστό του ομίλου VIVARTIA στην ανωτέρω εταιρεία ανήλθε σε 99,37%.
- Εντός του Μαρτίου 2017, η GOODY'S προχώρησε στην αύξηση κεφαλαίου προς τη θυγατρική του ομίλου VIVARTIA, ΚΑΦΕΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΑ ΠΑΡΑΛΙΑΣ Α.Ε. ύψους € 240 χιλ., χωρίς τη συμμετοχή των μετόχων μειοψηφίας. Από την εν λόγω συναλλαγή το συνολικό έμμεσο ποσοστό του ομίλου VIVARTIA στην ανωτέρω εταιρεία ανήλθε σε 99,89%.
- Εντός του 2ου τριμήνου 2017, η FOOD CENTER Α.Ε. προχώρησε στην απόκτηση του υπολειπόμενου 9% της θυγατρικής του ομίλου VIVARTIA , PESTO Α.Ε. έναντι € 30 χιλ. Από την ανωτέρω συναλλαγή προέκυψε υπεραξία ύψους € 26 χιλ., η οποία διαγράφηκε απευθείας στα ίδια κεφάλαια του ομίλου VIVARTIA, ως αποτέλεσμα αύξησης ποσοστού συμμετοχής σε υφιστάμενη θυγατρική.
- Εντός του 2ου τριμήνου 2017, η ΔΡΟΣΙΑ Α.Ε. προχώρησε στην απόκτηση του υπολειπόμενου 65% της θυγατρικής του ομίλου VIVARTIA, ΠΛΑΤΕΙΑ ΡΕΝΤΗ Ε.Π.Ε. έναντι € 570 χιλ. Από την ανωτέρω συναλλαγή προέκυψε υπεραξία ύψους € 492 χιλ. η οποία διαγράφηκε απευθείας στα ίδια κεφάλαια του ομίλου VIVARTIA, ως αποτέλεσμα αύξησης ποσοστού συμμετοχής σε υφιστάμενη θυγατρική.
- Εντός του 1ου εξαμήνου 2017, η ΔΕΛΤΑ προχώρησε στην απόκτηση του υπολειπόμενου 0,00003% της θυγατρικής του ομίλου VIVARTIA, UNITED MILK COMPANY AD έναντι € 10 χιλ. Από την ανωτέρω συναλλαγή προέκυψε υπεραξία ύψους € 0,5 χιλ. η οποία διαγράφηκε απευθείας στα ίδια κεφάλαια του ομίλου VIVARTIA, ως αποτέλεσμα αύξησης ποσοστού συμμετοχής σε υφιστάμενη θυγατρική.
- Την 21/08/2017 πιστοποιήθηκε η αύξηση μετοχικού κεφαλαίου της θυγατρικής εταιρείας του ΥΓΕΙΑ, ΜΗΤΕΡΑ Α.Ε., κατά το συνολικό ποσό των € 4.550 χιλ., με κεφαλαιοποίηση απαιτήσεων και καταβολή μετρητών. Η αύξηση καλύφθηκε εξ ολοκλήρου από το ΥΓΕΙΑ. Από την εν λόγω συναλλαγή το συνολικό έμμεσο και άμεσο ποσοστό του ομίλου ΥΓΕΙΑ στην ανωτέρω εταιρεία ανήλθε σε 99,55% από 99,49%.
- Εντός του 4ου τριμήνου 2017, η GOODY'S προχώρησε στην αύξηση κεφαλαίου προς τη θυγατρική W ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΕΣΤΙΑΣΕΩΣ Α.Ε. ύψους € 17 χιλ., χωρίς τη συμμετοχή των μετόχων μειοψηφίας. Από την εν λόγω συναλλαγή το συνολικό έμμεσο ποσοστό του ομίλου VIVARTIA στην ανωτέρω εταιρεία ανήλθε σε 97,18%.

- Εντός του 4ου τριμήνου 2017, η EVEREST προχώρησε στην αύξηση κεφαλαίου προς την εταιρεία PLAZA Α.Ε. ύψους € 661 χιλ., χωρίς τη συμμετοχή των μετόχων μειοψηφίας. Από την εν λόγω συναλλαγή το συνολικό έμμεσο ποσοστό του ομίλου VIVARTIA στην ανωτέρω εταιρεία ανήλθε σε 94,49% μετατρέποντας την εν λόγω εταιρεία από συγγενή σε θυγατρική του ομίλου VIVARTIA. Από τη συναλλαγή αυτή προέκυψε υπεραξία ύψους € 2.628 χιλ., η οποία περιελήφθη στο ομότιτλο κονδύλι των Οικονομικών Καταστάσεων του ομίλου VIVARTIA και προσδιορίστηκε με βάση τις εύλογες αξίες της εξαγορασθείσας εταιρείας κατά την ημερομηνία εξαγοράς.

6.2 Λοιπές μεταβολές (πωλήσεις /ιδρύσεις /αρχικές αποκτήσεις /ανακατατάξεις) εντός της ετήσιας περιόδου που έληξε την 31/12/2017

- Την 02/01/2017, ο όμιλος VIVARTIA, μέσω της θυγατρικής του εταιρείας ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΑ ΣΕΡΡΩΝ Α.Ε., προχώρησε στην εξαγορά του 100% της εταιρείας ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ ΧΟΛΑΡΓΟΥ Α.Ε. έναντι τιμήματος € 215 χιλ. Η υπεραξία που προέκυψε από την ανωτέρω εξαγορά ύψους € 225 χιλ., περιελήφθη στο σχετικό κονδύλι των Οικονομικών Καταστάσεων του ομίλου VIVARTIA και προσδιορίστηκε με βάση τις εύλογες αξίες της εξαγορασθείσας εταιρείας κατά την ημερομηνία εξαγοράς.
- Την 24/04/2017 ο όμιλος VIVARTIA, μέσω της θυγατρικής του εταιρείας GOODY'S, προχώρησε στην εξαγορά του 51% της εταιρείας PELASGIANS I.K.E. έναντι ποσού ύψους € 230 χιλ. Η υπεραξία που προέκυψε από την ανωτέρω εξαγορά ύψους € 112 χιλ., περιελήφθη στο σχετικό κονδύλι των Οικονομικών Καταστάσεων του ομίλου VIVARTIA και προσδιορίστηκε με βάση τις εύλογες αξίες της εξαγορασθείσας εταιρείας κατά την ημερομηνία εξαγοράς.
- Εντός του 1ου τριμήνου 2017 η VIVARTIA πραγματοποίησε αύξηση μετοχικού κεφαλαίου προς τη θυγατρική της GOODY'S ύψους € 10.957 χιλ.
- Εντός του 1ου τριμήνου 2017 η GOODY'S πραγματοποίησε αύξηση μετοχικού κεφαλαίου προς τις θυγατρικές της ΙΒΙΣΚΟΣ Α.Ε. (ύψους € 458 χιλ.) και EVEREST (ύψους € 4.557 χιλ.), διατηρώντας σε όλες τις περιπτώσεις το ποσοστό του ομίλου VIVARTIA στις εν λόγω θυγατρικές σε 100%.
- Παράλληλα, εντός του 1ου εξαμήνου 2017, η EVEREST πραγματοποίησε αύξηση μετοχικού κεφαλαίου προς τις θυγατρικές της εταιρείες EVERHOLD LTD (ύψους € 10 χιλ.), ΜΑΝΤΩ Α.Ε. (ύψους € 200 χιλ.) και MAGIC FOOD Α.Ε. (ύψους € 249 χιλ.), διατηρώντας σε όλες τις περιπτώσεις το ποσοστό του ομίλου VIVARTIA στις εν λόγω θυγατρικές σε 100%. Επίσης, η EVEREST πραγματοποίησε αύξηση μετοχικού κεφαλαίου προς τη θυγατρική της Η. ΦΟΡΤΩΤΗΡΑΣ-Ε. ΚΛΑΓΚΟΣ & ΣΙΑ Ε.Ε. (ύψους € 50 χιλ.) με τη συμμετοχή της μειοψηφίας, διατηρώντας σταθερό το ποσοστό συμμετοχής του ομίλου VIVARTIA σε 25%.
- Εντός του 1ου εξαμήνου 2017, λήφθηκαν όλα τα απαραίτητα δικαιολογητικά που πιστοποιούν την ολοκλήρωση της διαδικασίας εκκαθάρισης της αδρανούς θυγατρικής εταιρείας ALBANIAN RESTAURANTS Sh.PK., στην οποία ο όμιλος VIVARTIA διατηρούσε ποσοστό συμμετοχής 100%.
- Εντός του 3ου τριμήνου 2017, η EVEREST πραγματοποίησε αύξηση μετοχικού κεφαλαίου προς τις θυγατρικές της EVERFOOD A.E.E. (€ 300 χιλ.) και FOOD CENTER Α.Ε. (€ 1.050 χιλ.) διατηρώντας σε όλες τις περιπτώσεις το ποσοστό του ομίλου VIVARTIA στις εν λόγω θυγατρικές σε 100%.
- Εντός του 2ου εξαμήνου 2017, η GOODY'S πραγματοποίησε αύξηση μετοχικού κεφαλαίου προς τις θυγατρικές της ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΑ ΣΕΡΡΩΝ Α.Ε. (€ 112 χιλ.), ΙΒΙΣΚΟΣ Α.Ε. (€ 40 χιλ.) και ΑΘΗΝΑΪΚΑ ΚΑΦΕΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΑ Α.Ε.Β.Ε. (€ 28 χιλ.) διατηρώντας

σε όλες τις περιπτώσεις το ποσοστό του ομίλου VIVARTIA στις εν λόγω θυγατρικές σε 100%. Επίσης, η GOODY'S πραγματοποίησε αύξηση μετοχικού κεφαλαίου προς τη θυγατρική της PELASGIANS I.K.E. (€ 250 χιλ.) με τη συμμετοχή της μειοψηφίας, διατηρώντας σταθερό το ποσοστό συμμετοχή του ομίλου VIVARTIA σε 51%.

- Εντός του 4ου τριμήνου 2017, ολοκληρώθηκε η διαδικασία εκκαθάρισης της αδρανούς θυγατρικής εταιρείας ΓΕΥΣΗ Ε.Β.Α.Ε., στην οποία ο όμιλος VIVARTIA είχε συμμετοχή 87,56%.
- Εντός της χρήσης 2017, η ATTICA προέβη σε αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου των θυγατρικών της εταιρειών SUPERFAST ONE INC, SUPERFAST TWO INC, SUPERFAST ENDEKA INC, ΝΟΡΝΤΙΑ Ν.Ε. και BLUE STAR FERRIES ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗ Α.Ε ποσού ύψους € 1.400 χιλ., € 1.900 χιλ., € 2.900 χιλ., € 1.200 χιλ. και € 2 χιλ., αντίστοιχα. Επιπλέον, η θυγατρική εταιρεία BLUE STAR FERRIES ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗ Α.Ε. προχώρησε σε επιστροφή μετοχικού κεφαλαίου στην ATTICA ποσού € 7.400 χιλ. Μετά τις ανωτέρω συναλλαγές δεν μεταβλήθηκε η άμεση συμμετοχή της ATTICA στις προαναφερόμενες θυγατρικές εταιρείες, καθώς το ποσοστό συμμετοχής ανερχόταν ήδη σε 100%.
- Εντός του 4ου τριμήνου 2017, λήφθηκαν όλα τα απαραίτητα δικαιολογητικά που πιστοποιούν την ολοκλήρωση της διαδικασίας εκκαθάρισης της αδρανούς θυγατρικής εταιρείας ΛΗΤΩ LAB Α.Ε., στην οποία ο όμιλος ΥΓΕΙΑ διατηρούσε ποσοστό συμμετοχής 89,19%.
- Εντός της χρήσης 2017, η MIG AVIATION HOLDINGS προχώρησε σε επιστροφή μετοχικού κεφαλαίου στη MIG συνολικού ποσού € 1.851 χιλ., ενώ παράλληλα η MIG LRE CROATIA προχώρησε σε επιστροφή στη MIG συνολικού ποσού € 42.900 χιλ.
- Εντός της χρήσης 2017 η MIG προχώρησε σε αύξηση μετοχικού κεφαλαίου στις θυγατρικές της εταιρείες MIG REAL ESTATE SERBIA ύψους € 115 χιλ., MIG LRE CROATIA ύψους € 25 χιλ. και TOWER TECHNOLOGY LTD ύψους € 5 χιλ.

6.3 Συγχωνεύσεις θυγατρικών Ομίλου

- Την 31/10/2017 και με σκοπό τη λειτουργική βελτιστοποίηση και την επίτευξη οικονομιών κλίμακας, εγκρίθηκε από τις αρμόδιες αρχές η συγχώνευση των θυγατρικών εταιρειών του ομίλου VIVARTIA, ΔΕΛΤΑ και ΒΙΓΛΑ Α.Ε.Β.Ε. με απορρόφηση της δεύτερης από την πρώτη, με βάση τις διατάξεις των άρθρων 68 - 77α του Κ.Ν. 2190/1920 και των άρθρων 1 - 5 του Ν. 2166/1993.
- Παράλληλα, την 28/12/2017 εγκρίθηκε από τις αρμόδιες αρχές η συγχώνευση των εταιρειών του ομίλου VIVARTIA, ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ ΠΑΛΛΗΝΗΣ Α.Ε. με απορρόφηση των εταιρειών ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΑ ΣΕΡΡΩΝ Α.Ε., ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ ΚΗΦΙΣΙΑΣ – ΠΑΝΟΡΜΟΥ Α.Ε., ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ ΗΛΙΟΥΠΟΛΕΩΣ Α.Ε., ΚΑΦΕΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΑ ΠΑΡΑΛΙΑΣ Α.Ε., ΙΒΙΣΚΟΣ Α.Ε., ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ ΙΛΙΟΝ Α.Ε., ΚΑΦΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΚΕΝΤΡΩΝ Α.Ε., και ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ ΧΟΛΑΡΓΟΥ Α.Ε., με βάση τις διατάξεις των άρθρων 68-77α του Κ.Ν.2190/1920 και των άρθρων 1-5 του Ν.2166/1993.
- Την 29/12/2017 εγκρίθηκε από τις αρμόδιες αρχές η συγχώνευση των εταιρειών του ομίλου VIVARTIA, FOOD CENTER Α.Ε. με απορρόφηση των εταιρειών PRIMAVERA Α.Ε., GOLDEN PASTA Α.Ε. και PESTO Α.Ε., με βάση τις διατάξεις των άρθρων 68-77α του Κ.Ν.2190/1920 και των άρθρων 1-5 του Ν.2166/1993.
- Επιπρόσθετα, την 29/12/2017 εγκρίθηκε από τις αρμόδιες αρχές η συγχώνευση των εταιρειών του ομίλου VIVARTIA, MAGIC FOOD Α.Ε. με απορρόφηση των εταιρειών ΦΗΜΙΣΜΕΝΗ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ Α.Ε., Γ. ΜΑΛΤΕΖΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε., Λ. ΦΡΕΡΗΣ Α.Ε., ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ Λ.

ΣΥΓΓΡΟΥ Α.Ε., ΓΛΥΦΑΔΑ Α.Ε., EVENIS Α.Ε., ΜΑΝΤΩ Α.Ε., ΓΕΥΣΕΙΣ ΝΟΜΙΚΗΣ Ε.Π.Ε., ΔΡΟΣΙΑ Α.Ε., ΠΛΑΤΕΙΑ ΡΕΝΤΗ Ε.Π.Ε., ΚΑΤΣΕΛΗΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε., με βάση τις διατάξεις των άρθρων 68-77α του Κ.Ν.2190/1920 και των άρθρων 1-5 του Ν.2166/1993.

- Τέλος, την 29/12/2017 εγκρίθηκε από τις αρμόδιες αρχές η συγχώνευση των εταιρειών του ομίλου VIVARTIA, ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ και GREENFOOD Α.Ε. με απορρόφηση της δεύτερης από την πρώτη, με βάση τις διατάξεις των άρθρων 68-77α του Κ.Ν.2190/1920 όπως τροποποιήθηκε με τις διατάξεις των άρθρων 1-7 του Π.Δ. 86/2011 και των άρθρων 1-5 του Ν.2166/1993.

7 ΟΜΑΔΕΣ ΔΙΑΘΕΣΗΣ ΚΑΤΕΧΟΜΕΝΕΣ ΠΡΟΣ ΠΩΛΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΚΟΠΕΙΣΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

7.1 Πώληση της συγγενούς εταιρείας SUNCE

Την 21/03/2017 η MIG ανακοίνωσε την υπογραφή συμφωνίας για την πώληση του συνόλου των μετοχών που κατείχε στην εταιρεία SUNCE και αντιστοιχούν σε ποσοστό περίπου 49,99% του μετοχικού της κεφαλαίου προς την εταιρεία SUNCE ULAGANJA d.o.o. συμφερόντων της οικογένειας Andabak που αποτελούν τους μετόχους πλειοψηφίας, ενώ την 13/06/2017 πραγματοποιήθηκε η ολοκλήρωση της πώλησης της συγγενούς εταιρείας. Στις ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις της ετήσιας περιόδου που έληξε την 31/12/2017, το μερίδιο του Ομίλου στα Κέρδη /(Ζημιές) της συγγενούς επιχείρησης, η οποία ενοποιούνταν με τη μέθοδο της καθαρής θέσης, καθώς και το αποτέλεσμα που προέκυψε από την πώληση, έχουν συμπεριληφθεί στο κονδύλι «Κέρδη /(Ζημίες) μετά φόρων από διακοπείσες δραστηριότητες».

Το τίμημα της συναλλαγής ανήλθε σε € 43 εκ. και καταβλήθηκε εξ ολοκλήρου κατά την ολοκλήρωση της συναλλαγής.

Από την ανωτέρω συναλλαγή προέκυψε κέρδος € 740 χιλ. για τις ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις. Το ποσό του κέρδους υπολογίσθηκε ως η διαφορά μεταξύ του προϊόντος της διάθεσης της συμμετοχής στην ως άνω συγγενή εταιρεία, αφαιρουμένων των σχετικών με τη συναλλαγή εξόδων, και της λογιστικής αξίας κατά την ημερομηνία της πώλησης.

Ο υπολογισμός του αποτελέσματος της συναλλαγής αναλύεται ως εξής:

Ποσά σε € '000	**Αποτέλεσμα από την πώληση**
Λογιστική αξία της SUNCE	41.950
Τίμημα πώλησης μείον των εξόδων διάθεσης	42.690
Κέρδος από την πώληση	**740**
Αναταξινόμηση λοιπών συνολικών εσόδων σχετιζόμενων με τις διακοπείσες δραστηριότητες στην ενοποιημένη Κατάσταση Αποτελεσμάτων	-
Συνολικό κέρδος από την πώληση	**740**
Κατανεμημένα σε:	
Ιδιοκτήτες της μητρικής	740
Μη ελέγχουσες συμμετοχές	-

Ο Όμιλος συμπεριέλαβε στην ενοποιημένη Κατάσταση Αποτελεσμάτων το αποτέλεσμα από διακοπείσες δραστηριότητες της ανωτέρω εταιρείας, ήτοι κέρδος από το αποτέλεσμα της πώλησης ποσού € 740 χιλ. και το μερίδιό του στις ζημίες της συγγενούς επιχείρησης, ήτοι ζημίες από την δραστηριότητα της εν λόγω εταιρείας για την περίοδο 01/01-13/06/2017 ποσού € 1.050 χιλ. (βλ. αναλυτικά σημείωση 7.6).

Σημειώνεται ότι στις εταιρικές Οικονομικές Καταστάσεις, η εν λόγω πώληση δεν έχει καμία επίπτωση.

7.2 Πώληση των εταιρειών BIO-CHECK INTERNATIONAL ΙΔΙΩΤΙΚΟ ΠΟΛΥΙΑΤΡΕΙΟ ΙΑΤΡΙΚΗ Α.Ε. και ΙΔΙΩΤΙΚΟ ΠΟΛΥΙΑΤΡΕΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΘΗΝΑΣ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΙΑΤΡΙΚΗ Α.Ε.

Την 08/12/2017, ο όμιλος ΥΓΕΙΑ ολοκλήρωσε την πώληση του συνόλου των μετοχών των θυγατρικών εταιρειών του ομίλου BIO-CHECK INTERNATIONAL ΙΔΙΩΤΙΚΟ ΠΟΛΥΙΑΤΡΕΙΟ ΙΑΤΡΙΚΗ Α.Ε. και ΙΔΙΩΤΙΚΟ ΠΟΛΥΙΑΤΡΕΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΘΗΝΑΣ, ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΙΑΤΡΙΚΗ Α.Ε. τις οποίες κατείχε εμμέσως κατά ποσοστό 100%, προς την εταιρεία AFFIDEA ΕΥΡΩΙΑΤΡΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ, έναντι συνολικού τιμήματος € 350 χιλ.

Από την παραπάνω συναλλαγή προέκυψε κέρδος ποσού € 3.197 χιλ. για τις ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις, το οποίο περιλαμβάνεται στα αποτελέσματα από διακοπείσες δραστηριότητες. Το ποσό του κέρδους υπολογίστηκε ως η διαφορά μεταξύ του προϊόντος της διάθεσης των συμμετοχών, αφαιρουμένων των σχετικών με τη συναλλαγή εξόδων, και της λογιστικής τους αξίας κατά την ημερομηνία της πώλησης.

Αναλυτικά, οι λογιστικές αξίες των καθαρών στοιχείων του ενεργητικού των ως άνω εταιρειών κατά την ημερομηνία της οριστικοποίησης της πώλησης έχουν ως εξής:

Ποσά σε € '000	**Λογιστικές αξίες κατά την ημερομηνία της πώλησης**
Μη κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού	426
Κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού	298
Ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα	189
Σύνολο στοιχείων ενεργητικού	**913**
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	307
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	3.453
Σύνολο υποχρεώσεων	**3.760**
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων	**(2.847)**
Μείον: Μη ελέγχουσες συμμετοχές	-
Ίδια κεφάλαια αποδιδόμενα στους ιδιοκτήτες της μητρικής	**(2.847)**

Αντίστοιχα, ο υπολογισμός του αποτελέσματος των ανωτέρω συναλλαγών αναλύεται ως εξής:

Ποσά σε € '000	**Αποτέλεσμα από την πώληση**
Λογιστική αξία των BIO-CHECK INTERNATIONAL ΙΔΙΩΤΙΚΟ ΠΟΛΥΙΑΤΡΕΙΟ ΙΑΤΡΙΚΗ Α.Ε. και ΙΔΙΩΤΙΚΟ ΠΟΛΥΙΑΤΡΕΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΘΗΝΑΣ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΙΑΤΡΙΚΗ Α.Ε.	(2.847)
Τίμημα πώλησης μείον των εξόδων διάθεσης	350
Κέρδος από την πώληση	**3.197**
Αναταξινόμηση λοιπών συνολικών εσόδων σχετιζόμενων με τις διακοπείσες δραστηριότητες στην ενοποιημένη Κατάσταση Αποτελεσμάτων	-
Συνολικό κέρδος από την πώληση	**3.197**
Κατανεμημένα σε:	
Ιδιοκτήτες της μητρικής	2.250
Μη ελέγχουσες συμμετοχές	947

Ο Όμιλος δεν ενοποίησε κατά την 31/12/2017 τα στοιχεία της Οικονομικής Θέσης των παραπάνω εταιρειών, ενώ συμπεριέλαβε στην ενοποιημένη Κατάσταση Αποτελεσμάτων το αποτέλεσμα από διακοπείσες δραστηριότητες των ανωτέρω εταιρειών, ήτοι κέρδος από το αποτέλεσμα της πώλησης ποσού € 3.197 χιλ. και τις ζημιές της δραστηριότητας των εν λόγω εταιρειών για την περίοδο 01/01-08/12/2017 ποσού € 222 χιλ. (βλ. αναλυτικά σημείωση 7.6).

7.3 Απόφαση για διερεύνηση πώλησης της HYGEIA HOSPITAL-TIRANA ShA (θυγατρική του ομίλου ΥΓΕΙΑ)

Η διοίκηση του ΥΓΕΙΑ αποφάσισε εντός της τρέχουσας χρήσης, τη διερεύνηση πώλησης της συμμετοχής του ΥΓΕΙΑ στην HYGEIA HOSPITAL-TIRANA ShA. Συγκεκριμένα, η διοίκηση εξετάζοντας τις δεσμεύσεις που έχει αναλάβει η εταιρεία ΥΓΕΙΑ έναντι των τραπεζικών δανείων της θυγατρικής, σε συνδυασμό με την χρηματοοικονομική επίδοση της εν λόγω επένδυσης, αποφάσισε να διερευνήσει το ενδεχόμενο προσέλκυσης πιθανών επενδυτών με σκοπό την αποεπένδυση από τη θυγατρική. Το γεγονός αυτό αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός περιόδου ενός έτους από την ημερομηνία ταξινόμησης της επένδυσης ως κατεχόμενη προς πώληση.

Βάσει των ανωτέρω, κατά την 31/12/2017 τα στοιχεία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης της HYGEIA HOSPITAL-TIRANA ShA ταξινομήθηκαν ως μία ομάδα διάθεσης σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 5 για τα κατεχόμενα προς πώληση μη κυκλοφορούντα στοιχεία του ενεργητικού. Κατά την ημερομηνία της ταξινόμησης στην ομάδα διάθεσης, ο όμιλος ΥΓΕΙΑ αποτίμησε τα στοιχεία της ομάδας διάθεσης στην χαμηλότερη αξία μεταξύ της λογιστικής τους αξίας και της εύλογης αξίας μείον των εξόδων πώλησης (σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 5, παρ.15). Από τη σύγκριση του ποσού της εύλογης αξίας της ομάδας διάθεσης με το ποσό της αντίστοιχης λογιστικής της αξίας, προέκυψε ζημιά ποσού € 8.700 χιλ. η οποία και αναγνωρίστηκε στο κονδύλι «Κέρδη /(Ζημιές) από την αποτίμηση της ομάδας διάθεσης σε εύλογες αξίες» της Κατάστασης Αποτελεσμάτων των διακοπεισών δραστηριοτήτων (βλ. αναλυτικά σημείωση 7.6).

Τα έσοδα και τα έξοδα, τα κέρδη και οι ζημιές που σχετίζονται με την εν λόγω διακοπείσα δραστηριότητα δεν περιλαμβάνονται στα αποτελέσματα του Ομίλου από συνεχιζόμενες δραστηριότητες για την περίοδο 01/01-31/12/2017, ήτοι ζημιές ποσού € 14.297 χιλ., (αναλύεται περαιτέρω σε ζημιές € 8.700 χιλ. από την επιμέτρηση σε εύλογη αξία, σε ζημιές δραστηριότητας της περιόδου 01/01-31/12/2017 ποσού € 3.229 χιλ. και σε ζημιές € 2.368 χιλ. από διαγραφή συνολικών εσόδων σχετιζόμενων με μη κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού κατεχόμενων προς πώληση μέσα από την κατάσταση αποτελεσμάτων) και παρουσιάζονται στα αποτελέσματα από διακοπείσες δραστηριότητες. Επίσης, παρουσιάζονται διακριτά και οι λογιστικές αξίες των στοιχείων του ενεργητικού και των σχετιζόμενων με αυτά υποχρεώσεων της ομάδας διάθεσης κατά την 31/12/2017 (βλ. αναλυτικά σημείωση 7.6).

7.4 Απόφαση για διακοπή δραστηριοτήτων της ATHENIAN ENGINEERING

Το Διοικητικό Συμβούλιο της ATHENIAN ENGINEERING με βάση την από 21/12/2012 συνεδρίασή του, αποφάσισε να προβεί σε διακοπή των δραστηριοτήτων της, λαμβανομένων υπόψη της εξέλιξης των οικονομικών μεγεθών της εταιρείας και των προοπτικών της αγοράς.

Σε συνέχεια της παραπάνω απόφασης ο Όμιλος ενοποίησε κατά την 31/12/2017 και την 31/12/2016 τα στοιχεία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης της ATHENIAN ENGINEERING με τη μέθοδο της ολικής ενοποίησης, ενώ συμπεριέλαβε στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων τα αποτελέσματα από διακοπείσες δραστηριότητες της εν λόγω εταιρείας για τις περιόδους 01/01-31/12/2017 και 01/01-31/12/2016, ήτοι ζημιές ποσού € 20 χιλ. και € 12 χιλ. αντίστοιχα (βλ. αναλυτικά σημείωση 7.6).

7.5 Διακοπείσες δραστηριότητες της συγκριτικής περιόδου αναφοράς (01/01-31/12/2016)

Στις διακοπείσες δραστηριότητες της συγκριτικής περιόδου περιλαμβάνονται:

- τα αποτελέσματα της SUNCE για την περίοδο από 01/01-31/12/2016 (λόγω πώλησης την 13/06/2017),
- τα αποτελέσματα της BIO-CHECK INTERNATIONAL ΙΔΙΩΤΙΚΟ ΠΟΛΥΙΑΤΡΕΙΟ ΙΑΤΡΙΚΗ Α.Ε. για την περίοδο 01/01-31/12/2016 (λόγω πώλησης την 08/12/2017),
- τα αποτελέσματα της ΙΔΙΩΤΙΚΟ ΠΟΛΥΙΑΤΡΕΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΘΗΝΑΣ, ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΙΑΤΡΙΚΗ Α.Ε. για την περίοδο 01/01-31/12/2016 (λόγω πώλησης την 08/12/2017),
- τα αποτελέσματα της HYGEIA HOSPITAL-TIRANA ShA για την περίοδο 01/01-31/12/2016 (λόγω ταξινόμησής της στις ομάδες διάθεσης κατεχόμενες προς πώληση κατά την 31/12/2017), και
- τα αποτελέσματα της ATHENIAN ENGINEERING για την περίοδο 01/01-31/12/2016.

7.6 Καθαρά αποτελέσματα Ομίλου από διακοπείσες δραστηριότητες

Τα καθαρά αποτελέσματα του Ομίλου από διακοπείσες δραστηριότητες για τις περιόδους 01/01-31/12/2017 και 01/01-31/12/2016 αναλύονται ως εξής:

	01/01-31/12/2017				01/01-31/12/2016			
Ποσά σε € '000	**Υπηρεσίες Υγείας**	**Μεταφορές**	**Εταιρίες Ιδιωτικών Κεφαλαίων**	**Σύνολο**	**Υπηρεσίες Υγείας**	**Μεταφορές**	**Εταιρίες Ιδιωτικών Κεφαλαίων**	**Σύνολο**
Πωλήσεις	21.588	-	-	**21.588**	21.840	-	-	**21.840**
Κόστος πωληθέντων	(18.978)	-	-	**(18.978)**	(18.893)	-	-	**(18.893)**
Μικτό κέρδος	**2.610**	**-**	**-**	**2.610**	**2.947**	**-**	**-**	**2.947**
Έξοδα διοίκησης	(4.650)	(23)	-	**(4.673)**	(4.761)	(16)	-	**(4.777)**
Λοιπά έσοδα εκμετάλλευσης	241	-	-	**241**	191	1	-	**192**
Λοιπά έξοδα εκμετάλλευσης	(73)	-	-	**(73)**	(228)	-	-	**(228)**
Λειτουργικό κέρδος	**(1.872)**	**(23)**	**-**	**(1.895)**	**(1.851)**	**(15)**	**-**	**(1.866)**
Λοιπά χρηματοοικονομικά αποτελέσματα	223	-	-	**223**	169	-	(7.582)	**(7.413)**
Χρηματοοικονομικά έξοδα	(1.807)	-	-	**(1.807)**	(1.648)	-	-	**(1.648)**
Χρηματοοικονομικά έσοδα	-	3	-	**3**	-	3	-	**3**
Κέρδη/(Ζημιές) από συγγενείς επιχειρήσεις ενοποιούμενες με τη μέθοδο της καθαρής θέσης	-	-	(1.050)	**(1.050)**	-	-	3.105	**3.105**
Κέρδη/(Ζημιές) προ φόρων από διακοπείσες δραστηριότητες	**(3.456)**	**(20)**	**(1.050)**	**(4.526)**	**(3.330)**	**(12)**	**(4.477)**	**(7.819)**
Φόρος εισοδήματος	5	-	-	**5**	6	-	-	**6**
Κέρδη/(Ζημιές) μετά φόρων από διακοπείσες δραστηριότητες	**(3.451)**	**(20)**	**(1.050)**	**(4.521)**	**(3.324)**	**(12)**	**(4.477)**	**(7.813)**
Διαγραφή συνολικών εσόδων σχετιζόμενων με μη κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού κατεχόμενων προς πώληση μέσα από την κατάσταση αποτελεσμάτων	(2.368)	-	-	**(2.368)**	-	-	-	**-**
Κέρδη /(ζημιές) από την αποτίμηση των ομάδων διάθεσης σε εύλογες αξίες	(8.700)	-	-	**(8.700)**	-	-	-	**-**
Κέρδη /(ζημιές) από την εκποίηση διακοπεισών δραστηριοτήτων	3.197	-	740	**3.937**	-	-	-	**-**
Αποτέλεσμα χρήσης από διακοπείσες δραστηριότητες	**(11.322)**	**(20)**	**(310)**	**(11.652)**	**(3.324)**	**(12)**	**(4.477)**	**(7.813)**
Κατανεμημένα σε:								
Ιδιοκτήτες της μητρικής	(7.954)	(20)	(310)	**(8.284)**	(2.340)	(12)	(4.477)	**(6.829)**
Μη ελέγχουσες συμμετοχές	(3.368)	-	-	**(3.368)**	(984)	-	-	**(984)**

Επιπλέον οι λογιστικές αξίες των στοιχείων του ενεργητικού και των σχετιζόμενων με αυτά υποχρεώσεων ταξινομημένων ως κατεχόμενες προς πώληση (HYGEIA HOSPITAL-TIRANA ShA) κατά την 31/12/2017 αναλύονται ως εξής :

	31/12/2017
Ποσά σε € '000	**Υπηρεσίες Υγείας**
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	
Ενσώματα πάγια	25.456
Άυλα στοιχεία του ενεργητικού	242
Αποθέματα	651
Πελάτες και λοιπές εμπορικές απαιτήσεις	730
Λοιπά κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού	211
Ταμειακά διαθέσιμα, ταμειακά ισοδύναμα και δεσμευμένες καταθέσεις	69
Στοιχεία του ενεργητικού κατεχόμενα προς πώληση	**27.359**
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	
Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	11.318
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	6.636
Βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	7.606
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	1.799
Υποχρεώσεις συνδεδεμένες με στοιχεία του ενεργητικού κατεχόμενα προς πώληση	**27.359**

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται οι καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές, επενδυτικές και χρηματοδοτικές δραστηριότητες που αφορούν στις διακοπείσες δραστηριότητες για τις περιόδους 01/01-31/12/2017 και 01/01-31/12/2016:

	01/01-31/12/2017				01/01-31/12/2016			
Ποσά σε € '000	**Υπηρεσίες Υγείας**	**Μεταφορές**	**Εταιρίες Ιδιωτικών Κεφαλαίων**	**Σύνολο**	**Υπηρεσίες Υγείας**	**Μεταφορές**	**Εταιρίες Ιδιωτικών Κεφαλαίων**	**Σύνολο**
Καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες	846	(16)	-	**830**	842	48	-	**890**
Καθαρές ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες	(515)	3	-	**(512)**	(1.142)	4	-	**(1.138)**
Καθαρές ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες	(120)	-	-	**(120)**	249	-	-	**249**
Συναλλαγματικές διαφορές στα ταμειακά διαθέσιμα, ταμειακά ισοδύναμα και δεσμευμένες καταθέσεις	(80)	-	-	**(80)**	64	-	-	**64**
Συνολικές καθαρές ταμειακές ροές από διακοπείσες δραστηριότητες	**131**	**(13)**	**-**	**118**	**13**	**52**	**-**	**65**

Τα βασικά κέρδη ανά μετοχή από διακοπείσες δραστηριότητες για τις παρουσιαζόμενες ετήσιες περιόδους αναφοράς 01/01-31/12/2017 και 01/01-31/12/2016 ανέρχονται σε € (0,0088) και € (0,0073) αντίστοιχα, ενώ τα μειωμένα κέρδη ανά μετοχή από διακοπείσες δραστηριότητες ανήλθαν σε € (0,0026) και € (0,0047) αντίστοιχα (βλ. αναλυτικό τρόπο υπολογισμού στη σημείωση 45).

8 ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΙ ΤΟΜΕΙΣ

Ο Όμιλος εφαρμόζει τις διατάξεις του ΔΠΧΑ 8, σύμφωνα με το οποίο, ο καθορισμός των λειτουργικών τομέων βασίζεται στην «διοικητική προσέγγιση» και επιβάλλει η πληροφόρηση που γνωστοποιείται εξωτερικά να είναι αυτή που βασίζεται στην εσωτερική πληροφόρηση. Το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας συνιστά τον κύριο λήπτη επιχειρηματικών αποφάσεων και έχει καθορίσει έξι (6) λειτουργικούς τομείς δραστηριότητας του Ομίλου (βλ. σημείωση 4.23). Η απαιτούμενη πληροφόρηση ανά λειτουργικό τομέα έχει ως εξής:

Τα έσοδα και κέρδη, τα στοιχεία του ενεργητικού και οι υποχρεώσεις κάθε λειτουργικού τομέα παρουσιάζονται ως ακολούθως:

Ποσά σε € '000	Τρόφιμα & Γαλακτοκομικά	Υπηρεσίες Υγείας	Χρηματ/κες Υπηρεσίες	Πληροφορική & Τηλεπικοινωνίες	Μεταφορές	Εταιρείες Ιδιωτικών Κεφαλαίων *	Σύνολο από συνεχ/νες δραστ/τες	Διακοπείσες δραστ/τες	Σύνολο
01/01-31/12/2017									
Έσοδα από εξωτερικούς πελάτες	559.932	205.950	-	34.366	260.874	18.805	**1.079.927**	21.588	**1.101.515**
Διατομεακά έσοδα	5.302	22	-	3.178	10.682	5.898	**25.082**	-	**25.082**
Λειτουργικό κέρδος	26.351	18.632	(13.215)	(8.203)	23.829	(6.577)	**40.817**	(1.895)	**38.922**
Απόσβεση ενσώματων/άυλων περιουσιακών στοιχείων	(30.011)	(14.888)	(379)	(3.449)	(26.433)	(1.779)	**(76.939)**	(3.418)	**(80.357)**
Κέρδη/(Ζημιές) προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων και συνολικών αποσβέσεων	56.362	33.520	(12.836)	(4.754)	50.262	(4.798)	**117.756**	1.523	**119.279**
Λοιπά χρηματοοικονομικά αποτελέσματα	1.479	(27)	218	(33)	(1.169)	(71)	**397**	223	**620**
Απομείωση	(1.381)	-	-	(2.660)	-	-	**(4.041)**	-	**(4.041)**
Κέρδη από αναστροφή απομείωσης	-	-	-	-	5.326	-	**5.326**	-	**5.326**
Χρηματοοικονομικά έσοδα	91	35	28	202	29	18	**403**	3	**406**
Χρηματοοικονομικά έξοδα	(26.635)	(9.477)	(36.031)	(3.720)	(18.244)	(4.581)	**(98.688)**	(1.807)	**(100.495)**
Κέρδη /(Ζημιές) από συγγενείς επιχειρήσεις ενοποιούμενες με τη μέθοδο της καθαρής θέσης	1.013	-	-	-	(7.520)	-	**(6.507)**	(1.050)	**(7.557)**
Κέρδη/(Ζημιές) προ φόρων	918	9.163	(48.728)	(14.414)	2.251	(11.483)	**(62.293)**	(4.526)	**(66.819)**
Φόρος εισοδήματος	(2.384)	183	-	660	(307)	(179)	**(2.027)**	5	**(2.022)**
Στοιχεία ενεργητικού της 31/12/2017	959.418	434.916	268.494	89.299	747.937	338.420	**2.838.484**	27.359	**2.865.843**
Υποχρεώσεις της 31/12/2017	699.922	297.836	720.324	85.208	285.224	399.803	**2.488.317**	27.359	**2.515.676**

Ποσά σε € '000	Τρόφιμα & Γαλακτοκομικά	Υπηρεσίες Υγείας	Χρηματ/κες Υπηρεσίες	Πληροφορική & Τηλεπικοινωνίες	Μεταφορές	Εταιρείες Ιδιωτικών Κεφαλαίων *	Σύνολο από συνεχ/νες δραστ/τες	Διακοπείσες δραστ/τες	Σύνολο
01/01-31/12/2016									
Έσοδα από εξωτερικούς πελάτες	566.523	205.861	-	35.572	258.319	15.761	**1.082.036**	21.840	**1.103.876**
Διατομεακά έσοδα	5.439	30	-	3.644	10.355	7.764	**27.232**	-	**27.232**
Λειτουργικό κέρδος	15.388	14.958	(17.363)	967	45.496	(3.753)	**55.693**	(1.866)	**53.827**
Απόσβεση ενσώματων/άυλων περιουσιακών στοιχείων	(30.768)	(15.508)	(411)	(3.605)	(24.350)	(1.836)	**(76.478)**	(3.349)	**(79.827)**
Κέρδη/(Ζημιές) προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων και συνολικών αποσβέσεων	46.156	30.466	(16.952)	4.572	69.846	(1.917)	**132.171**	1.483	**133.654**
Λοιπά χρηματοοικονομικά αποτελέσματα	(376)	(3.162)	554	(31)	(2.593)	(251)	**(5.859)**	169	**(5.690)**
Απομείωση	(21.286)	(500)	-	-	(35)	(14.886)	**(36.707)**	(7.582)	**(44.289)**
Κέρδη από αναστροφή απομείωσης	5.943	-	-	-	11.583	-	**17.526**	-	**17.526**
Χρηματοοικονομικά έσοδα	88	27	76	26	289	13	**519**	3	**522**
Χρηματοοικονομικά έξοδα	(27.647)	(9.772)	(39.413)	(3.619)	(22.605)	(4.422)	**(107.478)**	(1.648)	**(109.126)**
Κέρδη /(Ζημιές) από συγγενείς επιχειρήσεις ενοποιούμενες με τη μέθοδο της καθαρής θέσης	885	-	-	(163)	(2.412)	-	**(1.690)**	3.105	**1.415**
Κέρδη/(Ζημιές) προ φόρων	(26.992)	1.551	(55.947)	(2.820)	29.723	(23.498)	**(77.983)**	(7.819)	**(85.802)**
Φόρος εισοδήματος	2.842	2.252	(3)	(1.284)	(705)	(116)	**2.986**	6	**2.992**
Στοιχεία ενεργητικού της 31/12/2016	970.284	480.346	279.171	100.822	763.742	390.620	**2.984.985**	-	**2.984.985**
Υποχρεώσεις της 31/12/2016	704.646	343.136	726.462	83.010	301.306	397.415	**2.555.975**	-	**2.555.975**

* Υποκατηγορίες του λειτουργικού τομέα Εταιρειών Ιδιωτικών Κεφαλαίων:

Ποσά σε € '000

01/01-31/12/2017	Τομέας Αναψυχής	Εκμετάλλευση ακινήτων	Λοιπά	Σύνολο
Έσοδα από εξωτερικούς πελάτες	11.967	6.487	351	**18.805**
Κέρδη/(Ζημιές) προ φόρων	780	(12.381)	118	**(11.483)**
Στοιχεία ενεργητικού της 31/12/2017	63.931	270.370	4.119	**338.420**
01/01-31/12/2016				
Έσοδα από εξωτερικούς πελάτες	10.655	4.963	143	**15.761**
Κέρδη/(Ζημιές) προ φόρων	(14.904)	(8.814)	220	**(23.498)**
Στοιχεία ενεργητικού της 31/12/2016	107.044	279.084	4.492	**390.620**

Η συμφωνία των εσόδων, των λειτουργικών κερδών ή ζημιών, των στοιχείων ενεργητικού και των υποχρεώσεων κάθε λειτουργικού τομέα με τα αντίστοιχα ποσά των Οικονομικών Καταστάσεων έχει ως εξής:

Ποσά σε € '000

Έσοδα	**01/01-31/12/2017**	**01/01-31/12/2016**
Συνολικά έσοδα παρουσιαζόμενων τομέων	1.126.597	1.131.108
Προσαρμογές για :		
Διατομεακά έσοδα	(25.082)	(27.232)
Διακοπείσες δραστηριότητες	(21.588)	(21.840)
Έσοδα Κατάστασης Αποτελεσμάτων Χρήσης	**1.079.927**	**1.082.036**

Ποσά σε € '000

Κέρδη ή ζημιές	**01/01-31/12/2017**	**01/01-31/12/2016**
Συνολικά κέρδη ή ζημιές τομέων	(66.819)	(85.802)
Προσαρμογές για :		
Διακοπείσες δραστηριότητες	4.526	7.819
Κέρδη ή ζημιές προ φόρων	**(62.293)**	**(77.983)**

Ποσά σε € '000

Κέρδη / (Ζημιές) διακοπεισών δραστηριοτήτων	**01/01-31/12/2017**	**01/01-31/12/2016**
Κέρδη/(Ζημιές) προ φόρων διακοπεισών δραστηριοτήτων	(4.526)	(7.819)
Προσαρμογές για :		
Φόρος εισοδήματος	5	6
Διαγραφή συνολικών εσόδων σχετιζόμενων με μη κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού κατεχόμενων προς πώληση μέσα από την κατάσταση αποτελεσμάτων	(2.368)	-
Κέρδη /(ζημιές) από την αποτίμηση των ομάδων διάθεσης σε εύλογες αξίες	(8.700)	
Κέρδη /(Ζημιές) από την εκποίηση της διακοπείσας δραστηριότητας	3.937	-
Κέρδη/(Ζημιές) χρήσης μετά φόρων διακοπεισών δραστηριοτήτων	**(11.652)**	**(7.813)**

Ποσά σε € '000

Στοιχεία ενεργητικού	**31/12/2017**	**31/12/2016**
Στοιχεία ενεργητικού τομέων	2.838.484	2.984.985
Διατομεακές απαιτήσεις	(266.093)	(269.545)
Μη κυκλοφορούντα στοιχεία του ενεργητικού κατεχόμενα προς πώληση	27.359	-
Σύνολο ενεργητικού Κατάστασης Οικονομικής Θέσης Ομίλου	**2.599.750**	**2.715.440**

Ποσά σε € '000

Υποχρεώσεις	**31/12/2017**	**31/12/2016**
Υποχρεώσεις τομέων	2.488.317	2.555.975
Διατομεακές υποχρεώσεις	(266.093)	(269.545)
Μη κυκλοφορούντα στοιχεία του ενεργητικού κατεχόμενα προς πώληση	27.359	-
Σύνολο υποχρεώσεων Κατάστασης Οικονομικής Θέσης Ομίλου	**2.249.583**	**2.286.430**

Γνωστοποίηση γεωγραφικών πληροφοριών:

Ποσά σε € '000

Στοιχεία την 31/12/2017	**Ελλάδα**	**Χώρες Ευρώπης**	**Λοιπές Χώρες**	**Σύνολο**
Έσοδα από εξωτερικούς πελάτες	950.149	113.883	15.895	**1.079.927**
Έσοδα από εξωτερικούς πελάτες (διακοπείσες δραστηριότητες)	1.920	19.668	-	**21.588**
Μη κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού*	1.925.732	102.814	-	**2.028.546**

Ποσά σε € '000

Στοιχεία την 31/12/2016	**Ελλάδα**	**Χώρες Ευρώπης**	**Λοιπές Χώρες**	**Σύνολο**
Έσοδα από εξωτερικούς πελάτες	964.527	103.009	14.500	**1.082.036**
Έσοδα από εξωτερικούς πελάτες (διακοπείσες δραστηριότητες)	1.971	19.869	-	**21.840**
Μη κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού της 31/12/2016*	1.979.990	175.660	-	**2.155.650**

** Τα μη κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού δεν περιλαμβάνουν τα «Χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού» καθώς επίσης και τις «Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις» σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 8.*

9 ΕΝΣΩΜΑΤΑ ΠΑΓΙΑ

Οι μεταβολές του λογαριασμού των ενσώματων παγίων του Ομίλου αναλύονται ως ακολούθως:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ						
Ποσά σε € '000	**Πλοία**	**Αεροσκάφη**	**Οικόπεδα, Κτίρια & εγκαταστάσεις**	**Μηχανήματα & Μεταφορικά Μέσα**	**Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός**	**Ακινητοποιήσεις υπό εκτέλεση**	**Σύνολο**
Μικτή λογιστική αξία την 01/01/2017	**758.583**	**3.505**	**487.805**	**378.204**	**70.170**	**11.249**	**1.709.516**
Προσθήκες	600	-	2.063	11.103	4.473	12.783	31.022
Προσθήκες από νέες ενοποιήσεις	-	-	330	61	290	202	883
Προσθήκες από εταιρείες που ενοποιούνταν με τη μέθοδο της καθαρής θέσης	-	-	240	155	354	228	977
Μειώσεις από πώληση θυγατρικών	-	-	(732)	(950)	(313)	-	(1.995)
Προσθήκες περιουσιακών στοιχείων ταξινομημένων ως κατεχόμενα προς πώληση	-	-	84	116	152	-	352
Πωλήσεις / Αποσύρσεις	-	(3.505)	(3.073)	(3.720)	(2.759)	(42)	(13.099)
Πωλήσεις περιουσιακών στοιχείων ταξινομημένων ως κατεχόμενα προς πώληση	-	-	-	(1.108)	-	-	(1.108)
Αναστροφή απομείωσης	5.326	-	-	-	-	-	5.326
Συναλλαγματικές διαφορές περιουσιακών στοιχείων ταξινομημένων ως κατεχόμενα προς πώληση	-	-	600	(673)	55	-	(18)
Περιουσιακά στοιχεία ταξινομημένα ως κατεχόμενα προς πώληση	-	-	(35.666)	(12.859)	(3.632)	(1)	(52.158)
Αναταξινομήσεις	-	-	7.306	5.204	294	(12.804)	-
Λοιπές τακτοποιήσεις	-	-	-	-	-	(237)	(237)
Μικτή λογιστική αξία την 31/12/2017	**764.509**	**-**	**458.957**	**375.533**	**69.084**	**11.378**	**1.679.461**

	Ο ΟΜΙΛΟΣ						
Ποσά σε € '000	**Πλοία**	**Αεροσκάφη**	**Οικόπεδα, Κτίρια & εγκαταστάσεις**	**Μηχανήματα & Μεταφορικά Μέσα**	**Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός**	**Ακινητοποιήσεις υπό εκτέλεση**	**Σύνολο**
Συσσωρευμένες αποσβέσεις την 01/01/2017	**(199.554)**	**(1.530)**	**(102.000)**	**(216.133)**	**(56.513)**	**-**	**(575.730)**
Αποσβέσεις χρήσης	(25.538)	(43)	(12.525)	(24.373)	(4.517)	-	(66.996)
Συσσωρευμένες αποσβέσεις θυγατρικών που ενοποιήθηκαν για πρώτη φορά	-	-	(125)	(60)	(190)	-	(375)
Αποσβέσεις πωληθέντων / αποσυρθέντων	-	1.573	3.072	3.628	2.375	-	10.648
Αποσβέσεις στοιχείων κατεχόμενων προς πώληση	-	-	(625)	(2.257)	(162)	-	(3.044)
Αποσβέσεις χρήσης στοιχείων πωληθεισών θυγατρικών	-	-	(69)	(66)	(8)	-	(143)
Αποσβέσεις πωληθέντων στοιχείων κατεχόμενων προς πώληση	-	-	-	1.029	-	-	1.029
Συσσωρευμένες αποσβέσεις πωληθεισών θυγατρικών	-	-	536	890	306	-	1.732
Συσσωρευμένες αποσβέσεις στοιχείων κατεχόμενων προς πώληση	-	-	4.575	10.169	3.260	-	18.004
Συναλλαγματικές διαφορές	-	-	-	-	1	-	1
Συναλλαγματικές διαφορές περιουσιακών στοιχείων ταξινομημένων ως κατεχόμενα προς πώληση	-	-	(72)	750	(50)	-	628
Συσσωρευμένες αποσβέσεις την 31/12/2017	**(225.092)**	**-**	**(107.233)**	**(226.423)**	**(55.498)**	**-**	**(614.246)**
Καθαρή λογιστική αξία την 31/12/2017	**539.417**	**-**	**351.724**	**149.110**	**13.586**	**11.378**	**1.065.215**

	Ο ΟΜΙΛΟΣ						
Ποσά σε € '000	**Πλοία**	**Αεροσκάφη**	**Οικόπεδα, Κτίρια & εγκαταστάσεις**	**Μηχανήματα & Μεταφορικά Μέσα**	**Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός**	**Ακινητοποιήσεις υπό εκτέλεση**	**Σύνολο**
Μικτή λογιστική αξία την 01/01/2016	**745.349**	**3.540**	**496.750**	**377.990**	**67.304**	**4.874**	**1.695.807**
Προσθήκες	1.651	-	5.102	5.723	4.925	12.914	30.315
Προσθήκες από νέες ενοποιήσεις	-	-	117	4	226	-	347
Μειώσεις από πώληση θυγατρικών	-	-	(117)	(18)	(95)	-	(230)
Πωλήσεις / Αποσύρσεις	-	-	(2.994)	(3.668)	(2.250)	-	(8.912)
Απομείωση ενσώματων παγίων	-	(35)	(12.745)	(6.353)	-	-	(19.133)
Αναστροφή απομείωσης	11.583	-	-	-	-	-	11.583
Συναλλαγματικές διαφορές	-	-	(14)	(6)	(5)	-	(25)
Αναταξινομήσεις	-	-	1.706	4.416	65	(6.187)	-
Λοιπές τακτοποιήσεις	-	-	-	116	-	(352)	(236)
Μικτή λογιστική αξία την 31/12/2016	**758.583**	**3.505**	**487.805**	**378.204**	**70.170**	**11.249**	**1.709.516**
Συσσωρευμένες αποσβέσεις την 01/01/2016	**(175.981)**	**(1.356)**	**(91.413)**	**(192.658)**	**(53.679)**	**-**	**(515.087)**
Αποσβέσεις χρήσης	(23.573)	(174)	(13.566)	(27.254)	(4.806)	-	(69.373)
Συσσωρευμένες αποσβέσεις θυγατρικών που ενοποιήθηκαν για πρώτη φορά	-	-	(100)	(4)	(198)	-	(302)
Αποσβέσεις πωληθέντων / αποσυρθέντων	-	-	2.986	3.416	2.168	-	8.570
Συσσωρευμένες αποσβέσεις πωληθεισών θυγατρικών	-	-	10	6	25	-	41
Συναλλαγματικές διαφορές	-	-	83	467	(23)	-	527
Λοιπές τακτοποιήσεις	-	-	-	(106)	-	-	(106)
Συσσωρευμένες αποσβέσεις την 31/12/2016	**(199.554)**	**(1.530)**	**(102.000)**	**(216.133)**	**(56.513)**	**-**	**(575.730)**
Καθαρή λογιστική αξία την 31/12/2016	**559.029**	**1.975**	**385.805**	**162.071**	**13.657**	**11.249**	**1.133.786**

Επί των ενσώματων παγίων πραγματοποιείται έλεγχος απομείωσης, όταν τα γεγονότα και οι συνθήκες υποδεικνύουν ότι η αναπόσβεστη αξία τους μπορεί να μην είναι πλέον ανακτήσιμη. Εάν η αναπόσβεστη αξία των ενσώματων παγίων υπερβαίνει την ανακτήσιμη αξία τους, το επιπλέον ποσό αφορά σε ζημιά απομείωσης, η οποία αναγνωρίζεται απευθείας σε επιβάρυνση των αποτελεσμάτων. Το μεγαλύτερο ποσό που προκύπτει από τη σύγκριση μεταξύ της εύλογης αξίας του παγίου αφού εξαιρεθούν οι δαπάνες που πραγματοποιούνται κατά την πώληση και της αξίας λόγω χρήσης (value in use), αποτελεί και την ανακτήσιμη αξία του παγίου.

Κατά τη χρήση 2017, δεν προέκυψε η ανάγκη αναγνώρισης ζημιών απομείωσης ενσώματων παγίων για τον Όμιλο και την Εταιρεία. Περαιτέρω, για τη χρήση 2017 προέκυψε για τον Όμιλο αναστροφή απομείωσης ενσώματων παγίων ποσού € 5.326 χιλ., έναντι ποσού € 11.583 χιλ. για τη χρήση 2016. Το σύνολο της εν λόγω αναστροφής απομείωσης σχετίζεται με αναστροφή απομειώσεων πλοίων του λειτουργικού τομέα «Μεταφορές». Η ανακτήσιμη αξία προσδιορίστηκε στη βάση της εύλογης αξίας μείον τα έξοδα διάθεσης, όπως αυτή εκτιμήθηκε από ανεξάρτητους εκτιμητικούς οίκους.

Οι μεταβολές του λογαριασμού των ενσώματων παγίων της Εταιρείας αναλύονται ως ακολούθως:

	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ			
Ποσά σε € '000	**Οικόπεδα, Κτίρια & εγκαταστάσεις**	**Μηχανήματα Μεταφορικά Μέσα**	**Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός**	**Σύνολο**
Μικτή λογιστική αξία την 01/01/2017	**3.710**	**406**	**1.401**	**5.517**
Προσθήκες	-	5	2	7
Πωλήσεις /Αποσύρσεις	-	(406)	(184)	(590)
Μικτή λογιστική αξία την 31/12/2017	**3.710**	**5**	**1.219**	**4.934**
Συσσωρευμένες αποσβέσεις την 01/01/2017	**(2.866)**	**(392)**	**(1.314)**	**(4.572)**
Αποσβέσεις χρήσης	(349)	(5)	(23)	(377)
Αποσβέσεις πωληθέντων /αποσυρθέντων	-	397	178	575
Συσσωρευμένες αποσβέσεις την 31/12/2017	**(3.215)**	**-**	**(1.159)**	**(4.374)**
Καθαρή λογιστική αξία την 31/12/2017	**495**	**5**	**60**	**560**

	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ			
Ποσά σε € '000	**Οικόπεδα, Κτίρια & εγκαταστάσεις**	**Μηχανήματα & Μεταφορικά Μέσα**	**Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός**	**Σύνολο**
Μικτή λογιστική αξία την 01/01/2016	**3.710**	**447**	**1.348**	**5.505**
Προσθήκες	-	-	53	53
Πωλήσεις /Αποσύρσεις	-	(41)	-	(41)
Μικτή λογιστική αξία την 31/12/2016	**3.710**	**406**	**1.401**	**5.517**
Συσσωρευμένες αποσβέσεις την 01/01/2016	**(2.516)**	**(392)**	**(1.273)**	**(4.181)**
Αποσβέσεις χρήσης	(350)	(17)	(41)	(408)
Αποσβέσεις πωληθέντων /αποσυρθέντων	-	17	-	17
Συσσωρευμένες αποσβέσεις την 31/12/2016	**(2.866)**	**(392)**	**(1.314)**	**(4.572)**
Καθαρή λογιστική αξία την 31/12/2016	**844**	**14**	**87**	**945**

Η αναπόσβεστη αξία των αποκτηθέντων με χρηματοοικονομική μίσθωση ενσώματων παγίων κατά την 31/12/2017 για τον Όμιλο ανέρχεται σε ποσό € 5.843 χιλ. (31/12/2016: € 7.105 χιλ.) ενώ για την Εταιρεία ανέρχεται κατά την 31/12/2017 σε ποσό € 0 χιλ. (31/12/2016: € 0 χιλ).

Η αναπόσβεστη αξία των αποκτηθέντων με χρηματοοικονομική μίσθωση ενσώματων παγίων του Ομίλου παρουσιάζεται ακολούθως με ανάλυση ανά κατηγορία ενσώματων παγίων:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ	
Ποσά σε € '000	**31/12/2017**	**31/12/2016**
Πλοία	2.675	3.710
Οικόπεδα, Κτίρια & εγκαταστάσεις	1	1
Μηχανήματα & Μεταφορικά Μέσα	2.906	3.057
Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	261	337
Σύνολο	**5.843**	**7.105**

10 ΥΠΕΡΑΞΙΑ

10.1 Ανάλυση κίνησης της υπεραξίας

Η κίνηση της υπεραξίας στις ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις για τη χρήση που έληξε την 31/12/2017 και 31/12/2016 έχει ως κάτωθι:

Ποσά σε € '000	**Τρόφιμα & Γαλακτοκομικά**	**Υπηρεσίες Υγείας**	**Μεταφορές**	**Πληροφορική & Τηλεπικοινωνίες**	**Εταιρίες Ιδιωτικών Κεφαλαίων**	**Σύνολα**
Καθαρή λογιστική αξία την 01/01/2016	**156.141**	**14.551**	**22.662**	**47.273**	**2.141**	**242.768**
Αγορά - ενοποίηση θυγατρικών	255	-	-	70	-	325
Απομείωση υπεραξίας	(3.179)	-	-	-	(2.141)	(5.320)
Καθαρή λογιστική αξία την 31/12/2016	**153.217**	**14.551**	**22.662**	**47.343**	**-**	**237.773**
Καθαρή λογιστική αξία την 01/01/2017	**153.217**	**14.551**	**22.662**	**47.343**	**-**	**237.773**
Αγορά - ενοποίηση θυγατρικών	2.965	-	-	-	-	2.965
Καθαρή λογιστική αξία την 31/12/2017	**156.182**	**14.551**	**22.662**	**47.343**	**-**	**240.738**
Μικτή λογιστική αξία την 31/12/2017	999.619	38.194	163.650	47.343	18.670	1.267.476
Συσσωρευμένες ζημίες απομείωσης	(843.437)	(23.643)	(140.988)	-	(18.670)	(1.026.738)
Καθαρή λογιστική αξία την 31/12/2017	**156.182**	**14.551**	**22.662**	**47.343**	**-**	**240.738**

Με βάση τον έλεγχο απομείωσης που διενεργήθηκε στη λήξη της παρουσιαζόμενης περιόδου αναφοράς, δεν προέκυψε ανάγκη αναγνώρισης ζημιών απομείωσης της αναγνωρισθείσας υπεραξίας.

Οι προσθήκες της ετήσιας περιόδου συνολικού ποσού € 2.965 χιλ. αφορούν σε υπεραξία που προέκυψε από αποκτήσεις που πραγματοποιήθηκαν εντός της χρήσης 2017 από τον όμιλο VIVARTIA (βλ. αναλυτικά σημείωση 6.1 και 6.2).

10.2 Έλεγχος απομείωσης υπεραξίας και άυλων με απεριόριστη ωφέλιμη ζωή

Κατά την 31/12/2017 διενεργήθηκε έλεγχος απομείωσης της υπεραξίας που έχει αναγνωριστεί και κατ' επέκταση των αναγνωρισμένων άυλων στοιχείων του ενεργητικού με απεριόριστη διάρκεια ζωής. Ο έλεγχος απομείωσης της υπεραξίας που προέκυψε από τις αποκτήσεις των ενοποιούμενων εταιρειών του Ομίλου πραγματοποιήθηκε έχοντας επιμερίσει τα στοιχεία αυτά στις επιμέρους Μονάδες Δημιουργίας Ταμειακών Ροών. Το ανακτήσιμο ποσό της υπεραξίας που σχετίζεται με τις επιμέρους ΜΔΤΡ έχει προσδιοριστεί με βάση την αξία λόγω χρήσης, η οποία υπολογίστηκε με την χρησιμοποίηση της μεθόδου των προεξοφλημένων ταμειακών ροών.

Αντίστοιχα, το ανακτήσιμο ποσό των εμπορικών σημάτων με απεριόριστη διάρκεια ζωής (αξία λόγω χρήσης), προσδιορίστηκε με βάση τα έσοδα που θα προέκυπταν από τα δικαιώματα χρήσης (μέθοδος Income Approach via Relief from Royalty). Το ανακτήσιμο ποσό των αδειών των

νοσοκομείων με απεριόριστη διάρκεια ζωής (αξία λόγω χρήσης), προσδιορίστηκε με βάση την μέθοδο Incremental Cash Flow. Στον προσδιορισμό της αξίας λόγω χρήσης η Διοίκηση χρησιμοποιεί παραδοχές τις οποίες θεωρεί λογικές και βασίζονται στην καλύτερη δυνατή πληροφόρηση που έχει στη διάθεση της και ισχύει κατά την ημερομηνία αναφοράς των Οικονομικών Καταστάσεων (βλ. αναλυτικά σημείωση 10.3).

Κατά την 31/12/2017, ανά ΜΔΤΡ, οι συνθήκες που οδήγησαν στην αναγνώριση των εν λόγω απομειώσεων έχουν ως εξής:

Τομέας «Τρόφιμα και Γαλακτοκομικά»: Οι απομειώσεις προέκυψαν κατά κύριο λόγο από τον υπό-κλάδο «Γαλακτοκομικά και ποτά» του ομίλου VIVARTIA και αφορούν κυρίως σε ζημιές που αναγνωρίστηκαν στα άυλα του εν λόγω κλάδου. Οι εν λόγω ζημιές οφείλονται στον περιορισμό των εσόδων των εταιρειών του Ομίλου που δραστηριοποιούνται στους παραπάνω κλάδους, ως αποτέλεσμα της παρατεταμένης ύφεσης στην ελληνική οικονομία που έχει σαν αντίκτυπο την μείωση της καταναλωτικής δαπάνης.

Τομέας «Πληροφορική & Τηλεπικοινωνίες»: Οι απομειώσεις που αναγνωρίστηκαν, αφορούν ζημιές που αναγνωρίστηκαν στα άυλα του ομίλου SINGULARLOGIC που αντανακλούν τις εκτιμήσεις της Διοίκησης της SINGULARLOGIC για μία πιο βραδεία ανάκαμψη του κύκλου εργασιών του τομέα στα προ κρίσης επίπεδα. Η εκτίμηση αυτή συνδέεται με τους αργούς ρυθμούς υλοποίησης του προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων σε έργα πληροφορικής, αλλά και τον περιορισμό της επενδυτικής δραστηριότητας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων.

10.2.1 Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Η κίνηση της υπεραξίας εντός της χρήσης 2017 και ο τρόπος που αυτή έχει επιμεριστεί στους λειτουργικούς τομείς του Ομίλου περιγράφεται αναλυτικά στη σημείωση 10.1 ανωτέρω. Από τον διενεργηθέντα έλεγχο απομείωσης, δεν προέκυψε η ανάγκη αποαναγνώρισης υπεραξίας.

Τα άυλα στοιχεία του ενεργητικού του Ομίλου, ανάλυση των οποίων παρουσιάζεται στη σημείωση 11, περιλαμβάνουν και άυλα στοιχεία του ενεργητικού με απεριόριστη ωφέλιμη ζωή. Από τον διενεργηθέντα έλεγχο απομείωσης με ημερομηνία αναφοράς την 31/12/2017 προέκυψε η ανάγκη αναγνώρισης ζημιών απομείωσης επί των άυλων στοιχείων του ενεργητικού ποσού € 4.041 χιλ. (2016: € 12.179 χιλ.) εκ του οποίου (i) ποσό € 1.381 χιλ. αφορά σε απομειώσεις άυλων με απεριόριστη ωφέλιμη ζωή του λειτουργικού τομέα «Τρόφιμα και Γαλακτοκομικά» και (ii) ποσό € 2.260 χιλ. αφορά σε απομειώσεις άυλων με περιορισμένη ωφέλιμη ζωή και ποσό € 400 χιλ. αφορά σε απομειώσεις άυλων με απεριόριστη ωφέλιμη ζωή του λειτουργικού τομέα «Πληροφορική & Τηλεπικοινωνίες» (βλ. σημείωση 11). Τα ανωτέρω ποσά περιλαμβάνονται στο κονδύλι «Λοιπά χρηματοοικονομικά αποτελέσματα» της ενοποιημένης Κατάστασης Αποτελεσμάτων.

Μετά τις διενεργηθείσες απομειώσεις, τα άυλα στοιχεία του ενεργητικού του Ομίλου με απεριόριστη ωφέλιμη ζωή ανέρχονται συνολικά κατά την 31/12/2017 σε ποσό € 382.414 χιλ. (2016: € 384.195 χιλ.) και περιλαμβάνουν τα εξής: (α) εμπορικά σήματα του τομέα «Τρόφιμα και Γαλακτοκομικά» ποσού € 181.832 χιλ., (β) εμπορικά σήματα του τομέα «Μεταφορές» ποσού € 30.236 χιλ., (γ) εμπορικά σήματα του τομέα «Υπηρεσίες Υγείας» ποσού € 70.950 χιλ., (δ) άδειες του τομέα «Υπηρεσίες Υγείας» ποσού € 86.590 χιλ. και (ε) εμπορικά σήματα του τομέα «Πληροφορική και Τηλεπικοινωνίες» ποσού € 12.806 χιλ.

10.2.2 Εταιρικές οικονομικές καταστάσεις

Αντίστοιχα, σε επίπεδο εταιρικών Οικονομικών Καταστάσεων το συνολικό ποσό απομείωσης ανήλθε σε ποσό € 43.146 χιλ. το οποίο αφορά: (i) ποσό € 23.899 χιλ. σε απομειώσεις της συμμετοχής στην VIVARTIA, (ii) ποσό € 4.524 χιλ. σε απομειώσεις της συμμετοχής στην ATTICA, (iii) ποσό € 3.979 χιλ. σε απομειώσεις της συμμετοχής στην SINGULARLOGIC, (iv) ποσό € 315

χιλ. σε απομειώσεις της συμμετοχής στην MIG AVIATION HOLDINGS, (v) ποσό € 115 χιλ. σε απομειώσεις της συμμετοχής στην MIG REAL ESTATE SERBIA, (vi) ποσό € 70 χιλ. σε απομειώσεις της συμμετοχής στην MIG LRE CROATIA, (vii) ποσό € 60 χιλ. σε απομειώσεις της συμμετοχής στην MIG ENVIRONMENT A.E. (υπό εκκαθάριση) και (viii) ποσό € 10.184 χιλ. σε απομειώσεις λοιπών στοιχείων του ενεργητικού από την RKB (βλ. σημείωση 12 και 16). Τα ανωτέρω ποσά περιλαμβάνονται στο κονδύλι «Έσοδα/(Έξοδα) από συμμετοχές και χρημ/κά στοιχεία επενδυτικού χαρτοφυλακίου» της εταιρικής Κατάστασης Αποτελεσμάτων.

10.3 Παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν για τον προσδιορισμό της αξίας λόγω χρήσης

Η ανακτήσιμη αξία κάθε ΜΔΤΡ καθορίζεται σύμφωνα με τον υπολογισμό της αξίας λόγω χρήσης (value in use). Ο προσδιορισμός προκύπτει μέσω της παρούσας αξίας των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμειακών ροών, όπως αναμένεται να παραχθούν από κάθε ΜΔΤΡ (μέθοδος των προεξοφλημένων ταμειακών ροών). Η συγκεκριμένη μεθοδολογία προσδιορισμού της αξίας χρήσης επηρεάζεται (έχει ευαισθησία) από τις εξής βασικές παραδοχές, όπως αυτές υιοθετήθηκαν από τη Διοίκηση για τον προσδιορισμό των μελλοντικών ταμειακών ροών:

- **Κατάρτιση 5ετών επιχειρηματικών σχεδίων ανά ΜΔΤΡ:**
    - Τα επιχειρηματικά σχέδια καταρτίζονται βάσει μίας μέγιστης περιόδου 5ετίας. Οι ταμειακές ροές πέραν της 5ετίας εξάγονται συμπερασματικά χρησιμοποιώντας εκτιμήσεις των ποσοστών ανάπτυξης που αναφέρονται παρακάτω.
    - Τα επιχειρηματικά σχέδια βασίζονται σε πρόσφατα καταρτισμένους προϋπολογισμούς και εκτιμήσεις.
    - Επί των επιχειρηματικών σχεδίων χρησιμοποιούνται προϋπολογιστικά περιθώρια λειτουργικού κέρδους και EBITDA, καθώς και μελλοντικές εκτιμήσεις με τη χρήση εύλογων παραδοχών.

Οι υπολογισμοί για τον προσδιορισμό της ανακτήσιμης αξίας των ΜΔΤΡ βασίστηκαν σε 5ετή επιχειρηματικά σχέδια εγκεκριμένα από τη Διοίκηση, τα οποία έχουν συμπεριλάβει τις απαραίτητες αναθεωρήσεις για την αποτύπωση της τρέχουσας οικονομικής συγκυρίας και αντανακλούν προηγούμενη εμπειρία, προβλέψεις κλαδικών μελετών και λοιπές διαθέσιμες πληροφορίες από εξωτερικές πηγές.

- **Ρυθμός ανάπτυξης στο διηνεκές:**

Οι ταμειακές ροές πέραν της 5ετίας έχουν εξαχθεί συμπερασματικά χρησιμοποιώντας τις εκτιμήσεις των ποσοστών ανάπτυξης στο διηνεκές, όπως αυτές λήφθηκαν από εξωτερικές πηγές.

- **Μέσο σταθμισμένο κόστος κεφαλαίου (WACC):**

Η μέθοδος του WACC αντανακλά το προεξοφλητικό επιτόκιο των μελλοντικών ταμειακών ροών κάθε ΜΔΤΡ, σύμφωνα με το οποίο σταθμίζεται το κόστος των ιδίων κεφαλαίων και το κόστος του μακροπρόθεσμου δανεισμού και τυχόν επιχορηγήσεις, προκειμένου να υπολογιστεί το κόστος των συνολικών κεφαλαίων της εταιρείας. Οι βασικές παράμετροι προσδιορισμού του σταθμισμένου κόστους κεφαλαίου (WACC) περιλαμβάνουν:

- Απόδοση μηδενικού κινδύνου επιτοκίου της αγοράς (risk-free return):

Δεδομένου του προσδιορισμού όλων των ταμειακών ροών των επιχειρηματικών σχεδίων στο νόμισμα του ευρώ, ως απόδοση μηδενικού κινδύνου (risk-free return), χρησιμοποιήθηκε η απόδοση του δεκαετούς Euro Swap Rate (EUS). Κατά την ημερομηνία της αποτίμησης το δεκαετές Euro Swap Rate ήταν 0,89%. Δεν χρησιμοποιήθηκε ως απόδοση μηδενικού κινδύνου το 10ετές Ομόλογο Ελληνικού Δημοσίου, δεδομένης της αναγνώρισης από τις αγορές σημαντικού ασφάλιστρου κινδύνου (spread) στον συγκεκριμένο τίτλο.

- Ειδικός κίνδυνος της χώρας (country risk premium):

Για τον υπολογισμό του ειδικού κινδύνου της χώρας (country risk premium) λήφθηκαν υπόψη εκτιμήσεις από ανεξάρτητες πηγές. Ο κίνδυνος που σχετίζεται με την δραστηριοποίηση στην κάθε αγορά (Ελλάδα, Βουλγαρία κ.λπ.), όπως αυτός προκύπτει από το προαναφερθέν country risk premium, έχει συμπεριληφθεί στο Κόστος Κεφαλαίου (Cost of Equity) της κάθε εταιρείας.

- Equity risk premium:

Για τον υπολογισμό του equity risk premium λήφθηκαν υπόψη εκτιμήσεις από ανεξάρτητες πηγές. Οι δείκτες ευαισθησίας beta αξιολογούνται ετήσια με βάση δημοσιευμένα δεδομένα της αγοράς.

Εκτός των ανωτέρω εκτιμήσεων σχετικά με τον προσδιορισμό της αξίας λόγω χρήσης των ΜΔΤΡ, δεν έχουν υποπέσει στην αντίληψη της Διοίκησης, μεταβολές στις συνθήκες που ενδεχομένως να επηρέαζαν τις λοιπές παραδοχές της. Παρακάτω αναφέρονται οι κυριότερες παραδοχές που υιοθετήθηκαν από τη Διοίκηση για τον υπολογισμό των μελλοντικών ταμειακών ροών, προκειμένου να προσδιοριστεί η αξία χρήσης και να διενεργηθεί έλεγχος απομείωσης:

Βασικές παραδοχές επιχειρηματικών πλάνων	WACC		WACC στο διηνεκές		Ρυθμός ανάπτυξης στο διηνεκές	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016
Τρόφιμα και Γαλακτοκομικά	7,9%-9,5%	10,7%-12,8%	7,9%-9,5%	6,8%-7,7%	2,0%	2,0%
Μεταφορές	10,4%	12,0%	10,4%	8,2%	2,0%	2,0%
Υπηρεσίες Υγείας	7,6%	8,2%-10,5%	7,6%	6,8%-8,2%	2,0%	2,0%
Πληροφορική και Τηλεπικοινωνίες	8,1%	12,4%	8,1%	7,2%	2,0%	2,0%

Οι απομειώσεις της χρήσης σε επίπεδο Ομίλου και Εταιρείας παρουσιάζονται στην σημείωση 39 των Οικονομικών Καταστάσεων.

Ανάλυση ευαισθησίας των ανακτήσιμων ποσών:

Η Διοίκηση δεν γνωρίζει επί του παρόντος οποιοδήποτε άλλο γεγονός ή συνθήκη που θα επέφερε λογικά πιθανή μεταβολή σε κάποια από τις βασικές παραδοχές στις οποίες βασίστηκε ο προσδιορισμός του ανακτήσιμου ποσού των ΜΔΤΡ. Παρά ταύτα, την 31/12/2017, ο Όμιλος ανέλυσε την ευαισθησία των ανακτήσιμων ποσών ανά ΜΔΤΡ σε σχέση με μία μεταβολή σε κάποιες από τις βασικές παραδοχές που παρουσιάζονται στη σημείωση 10.3 (ενδεικτικά αναφέρεται μία αλλαγή: (i) μίας εκατοστιαίας μονάδας στο περιθώριο EBITDA έως το 2022 και μισής εκατοστιαίας μονάδας στο περιθώριο EBITDA έως το διηνεκές, (ii) μίας εκατοστιαίας μονάδας στο επιτόκιο προεξόφλησης έως το 2022 και μισής εκατοστιαίας μονάδας στο επιτόκιο προεξόφλησης έως το διηνεκές ή (iii) μισής εκατοστιαίας μονάδας στον ρυθμό ανάπτυξης στο διηνεκές). Από τις σχετικές αναλύσεις προκύπτει ότι στην περίπτωση των ανωτέρω μεταβολών μπορεί να ανακύψει ένα ποσό απομείωσης για τον Όμιλο μεταξύ € 9,0 εκ. έως μέγιστο € 43,6 εκ. το οποίο και αφορά συνολικά στους λειτουργικούς τομείς «Τρόφιμα και Γαλακτοκομικά», «Μεταφορές», «Υπηρεσίες Υγείας» και «Πληροφορική και Τηλεπικοινωνίες».

11 ΑΥΛΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ

Τα άυλα στοιχεία του ενεργητικού του Ομίλου για τις χρήσεις 2017 και 2016 παρουσιάζονται συνοπτικά στους πίνακες που ακολουθούν:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ							
Ποσά σε € '000	**Άδειες**	**Σχέσεις Πελατών**	**Εμπορικά Σήματα**	**Λογισμικά Προγράμματα**	**Συμβάσεις Διανομής**	**Τεχνική Υποστήριξη (Τεχνογνωσία)**	**Λοιπά**	**Σύνολα**
Μικτή λογιστική αξία την 01/01/2017	**87.187**	**45.232**	**311.444**	**38.026**	**4.702**	**7.551**	**35.898**	**530.040**
Προσθήκες	3	-	5	2.339	-	-	2.641	4.988
Πωλήσεις /αποσύρσεις	-	-	(3)	(883)	-	-	(628)	(1.514)
Προσθήκες από νέες ενοποιήσεις	-	-	-	8	-	-	-	8
Προσθήκες περιουσιακών στοιχείων ταξινομημένων ως κατεχόμενα προς πώληση	5	-	-	31	-	-	-	36
Μεταφορά εταιρειών από συγγενείς σε θυγατρικές	-	-	-	-	-	-	350	350
Μειώσεις από πώληση θυγατρικών	-	-	-	(135)	-	-	-	(135)
Απομείωση άυλων στοιχείων του ενεργητικού	-	-	(1.781)	-	-	-	(2.260)	(4.041)
Περιουσιακά στοιχεία ταξινομημένα ως κατεχόμενα προς πώληση	(543)	-	-	(756)	-	-	-	(1.299)
Συναλλαγματικές διαφορές περιουσιακών στοιχείων ταξινομημένων ως κατεχόμενα προς πώληση	9	-	-	12	-	-	-	21
Λοιπές κινήσεις/Αναταξινομήσεις	-	-	-	47	-	-	65	112
Μικτή λογιστική αξία την 31/12/2017	**86.661**	**45.232**	**309.665**	**38.689**	**4.702**	**7.551**	**36.066**	**528.566**
Συσσωρευμένες αποσβέσεις την 01/01/2017	**(428)**	**(17.585)**	**(8.795)**	**(31.315)**	**(4.702)**	**(7.551)**	**(25.458)**	**(95.834)**
Αποσβέσεις χρήσης	(6)	(2.921)	(575)	(2.946)	-	-	(3.472)	(9.920)
Αποσβέσεις πωληθέντων /αποσυρθέντων	-	-	3	842	-	-	628	1.473
Αποσβέσεις στοιχείων κατεχόμενων προς πώληση	(58)	-	-	(173)	-	-	-	(231)
Συσσωρευμένες αποσβέσεις πωληθείσας θυγατρικής	-	-	-	135	-	-	-	135
Συσσωρευμένες αποσβέσεις στοιχείων κατεχόμενων προς πώληση	454	-	-	603	-	-	-	1.057
Συναλλαγματικές διαφορές στοιχείων κατεχόμενων προς πώληση	(7)	-	-	(9)	-	-	-	(16)
Λοιπές κινήσεις/Αναταξινομήσεις	-	-	-	1	-	-	-	1
Συσσωρευμένες αποσβέσεις την 31/12/2017	**(45)**	**(20.506)**	**(9.367)**	**(32.862)**	**(4.702)**	**(7.551)**	**(28.302)**	**(103.335)**
Καθαρή λογιστική αξία την 31/12/2017	**86.616**	**24.726**	**300.298**	**5.827**	**-**	**-**	**7.764**	**425.231**

	Ο ΟΜΙΛΟΣ							
Ποσά σε € '000	**Άδειες**	**Σχέσεις Πελατών**	**Εμπορικά Σήματα**	**Λογισμικά Προγράμματα**	**Συμβάσεις Διανομής**	**Τεχνική Υποστήριξη (Τεχνογνωσία)**	**Λοιπά**	**Σύνολα**
Μικτή λογιστική αξία την 01/01/2016	**87.177**	**45.232**	**323.612**	**35.333**	**4.702**	**7.551**	**33.941**	**537.548**
Προσθήκες	26	-	13	2.384	-	-	2.404	4.827
Πωλήσεις /αποσύρσεις	-	-	(2)	(104)	-	-	(866)	(972)
Προσθήκες από νέες ενοποιήσεις	-	-	-	33	-	-	569	602
Μειώσεις από πώληση θυγατρικών	-	-	-	-	-	-	(150)	(150)
Απομείωση άυλων στοιχείων του ενεργητικού	-	-	(12.179)	-	-	-	-	(12.179)
Συναλλαγματικές διαφορές	(16)	-	-	20	-	-	-	4
Λοιπές κινήσεις/Αναταξινομήσεις	-	-	-	360	-	-	-	360
Μικτή λογιστική αξία την 31/12/2016	**87.187**	**45.232**	**311.444**	**38.026**	**4.702**	**7.551**	**35.898**	**530.040**
Συσσωρευμένες αποσβέσεις την 01/01/2016	**(378)**	**(14.663)**	**(8.219)**	**(28.190)**	**(4.702)**	**(7.551)**	**(22.618)**	**(86.321)**
Αποσβέσεις χρήσης	(67)	(2.922)	(578)	(3.144)	-	-	(3.722)	(10.433)
Αποσβέσεις πωληθέντων /αποσυρθέντων	-	-	2	35	-	-	866	903
Αποσβέσεις χρήσης στοιχείων πωληθεισών θυγατρικών	-	-	-	-	-	-	16	16
Συναλλαγματικές διαφορές	17	-	-	(15)	-	-	-	2
Λοιπές κινήσεις/Αναταξινομήσεις	-	-	-	(1)	-	-	-	(1)
Συσσωρευμένες αποσβέσεις την 31/12/2016	**(428)**	**(17.585)**	**(8.795)**	**(31.315)**	**(4.702)**	**(7.551)**	**(25.458)**	**(95.834)**
Καθαρή λογιστική αξία την 31/12/2016	**86.759**	**27.647**	**302.649**	**6.711**	**-**	**-**	**10.440**	**434.206**

Εντός της χρήσης αναγνωρίστηκαν συνολικές ζημιές απομείωσης επί της αξίας των άυλων στοιχείων του ενεργητικού ποσού € 4.041 χιλ. (31/12/2016: € 12.179 χιλ.) οι οποίες και επιβάρυναν τα ενοποιημένα αποτελέσματα από συνεχιζόμενες δραστηριότητες (βλ. σημείωση 10.2). Το εν λόγω ποσό αφορά σε ζημιές απομείωσης επί των άυλων στοιχείων του ενεργητικού με απεριόριστη ωφέλιμη ζωή (€ 1.781 χιλ.) και ζημιές απομείωσης επί των άυλων στοιχείων του ενεργητικού με περιορισμένη ωφέλιμη ζωή (€ 2.260 χιλ.).

Τα άυλα στοιχεία του ενεργητικού της Εταιρείας για τις χρήσεις 2017 και 2016 παρουσιάζονται συνοπτικά στον πίνακα που ακολουθεί και αφορούν στο σύνολό τους λογισμικά προγράμματα:

	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Ποσά σε € '000	**31/12/2017**	**31/12/2016**
Μικτή λογιστική αξία έναρξης	**686**	**686**
Λοιπές κινήσεις/Αναταξινομήσεις	(2)	-
Μικτή λογιστική αξία λήξης	**684**	**686**
Συσσωρευμένες αποσβέσεις έναρξης	**(681)**	**(678)**
Αποσβέσεις χρήσης	(2)	(3)
Λοιπές κινήσεις/Αναταξινομήσεις	1	-
Συσσωρευμένες αποσβέσεις λήξης	**(682)**	**(681)**
Καθαρή λογιστική αξία λήξης	**2**	**5**

12 ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΕ ΘΥΓΑΤΡΙΚΕΣ

12.1 Ανάλυση κίνησης επενδύσεων σε θυγατρικές χρήσης 2017

Οι θυγατρικές της Εταιρείας παρουσιάζονται αναλυτικά στη σημείωση 2.

Η λογιστική αξία των επενδύσεων σε θυγατρικές αναλύεται ως εξής:

Ποσά σε € '000	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Εταιρεία	**31/12/2017**	**31/12/2016**
Δ.Θ.Κ.Α. ΥΓΕΙΑ Α.Ε. / MARFIN CAPITAL S.A.	211.858	211.858
ATTICA A.E. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ / MIG SHIPPING S.A.	433.497	438.021
VIVARTIA A.B.E.E.	418.326	442.225
MIG LEISURE LIMITED	7.145	7.145
MIG REAL ESTATE (SERBIA) B.V.	-	-
MIG LEISURE & REAL ESTATE CROATIA B.V.	55	43.000
MIG AVIATION HOLDINGS LTD	104	2.270
MIG ENVIRONMENT A.E.	-	60
SINGULARLOGIC A.E. / TOWER TECHNOLOGY HOLDINGS (OVERSEAS) LIMITED	25.519	29.493
MIG MEDIA A.E.	75	75
ATHENIAN ENGINEERING A.E.	-	-
Σύνολα	**1.096.579**	**1.174.147**

Η ανάλυση της κίνησης του λογαριασμού «Επενδύσεις σε Θυγατρικές» κατά την παρούσα και την προηγούμενη χρήση, έχει ως εξής:

	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Ποσά σε € '000	**31/12/2017**	**31/12/2016**
Υπόλοιπο ανοίγματος	**1.174.147**	**1.241.924**
Μεταβολές μετοχικού κεφαλαίου θυγατρικών	(44.606)	(13.022)
Απομείωση επενδύσεων αναγνωρισμένη στα αποτελέσματα	(32.962)	(54.755)
Υπόλοιπο κλεισίματος	**1.096.579**	**1.174.147**

Σύμφωνα με τις ακολουθούμενες λογιστικές πολιτικές και τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 36, η Εταιρεία διενεργεί σχετικό έλεγχο απομείωσης επί των στοιχείων του ενεργητικού στη λήξη κάθε ετήσιας

περιόδου αναφοράς εφόσον υφίστανται σχετικές ενδείξεις απομείωσης. Ο σχετικός έλεγχος μπορεί να διενεργείται και νωρίτερα, όταν ανακύπτουν ενδείξεις ενδεχόμενης ζημιάς απομείωσης. Η αξιολόγηση που διενεργείται, εστιάζει τόσο σε εξωγενείς όσο και σε ενδογενείς παράγοντες.

Εντός της χρήσης που έληξε την 31/12/2017 προέκυψε απομείωση επί της αξίας των συμμετοχών σε θυγατρικές συνολικού ποσού € 32.962 χιλ. Το εν λόγω ποσό περιλαμβάνονται στο κονδύλι «Έσοδα /(Έξοδα) από συμμετοχές και χρηματοοικονομικά στοιχεία επενδυτικού χαρτοφυλακίου» της εταιρικής Κατάστασης Αποτελεσμάτων (βλ. αναλυτικά σημείωση 10.2.2).

12.2 Θυγατρικές με σημαντικό ποσοστό μη ελεγχουσών συμμετοχών

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τις θυγατρικές εταιρείες με σημαντικό ποσοστό μη ελεγχουσών συμμετοχών:

	Αναλογία δικαιωμάτων ιδιοκτησίας και ψήφου κατεχόμενων από μη ελέγχουσες συμμετοχές		Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα που κατανέμονται στις μη ελέγχουσες συμμετοχές		Σωρευμένες μη ελέγχουσες συμμετοχές στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης	
Επωνυμία θυγατρικής	**31/12/2017**	**31/12/2016**	**31/12/2017**	**31/12/2016**	**31/12/2017**	**31/12/2016**
ΟΜΙΛΟΣ VIVARTIA	7,92%	7,92%	2.987	791	33.228	33.579
ΟΜΙΛΟΣ ΥΓΕΙΑ	29,62%	29,62%	134	140	36.388	37.238
ΟΜΙΛΟΣ ATTICA	10,62%	10,62%	234	3.665	46.566	46.332

Ακολούθως συνοψίζονται οι οικονομικές πληροφορίες των ενοποιούμενων ομίλων, στις οποίες οι μη ελέγχουσες συμμετοχές κατέχουν σημαντικό ποσοστό:

Ποσά σε € '000	**ΟΜΙΛΟΣ VIVARTIA**		**ΟΜΙΛΟΣ ΥΓΕΙΑ**		**ΟΜΙΛΟΣ ATTICA**	
Κατάσταση Οικονομικής Θέσης	**31/12/2017**	**31/12/2016**	**31/12/2017**	**31/12/2016**	**31/12/2017**	**31/12/2016**
Μη Κυκλοφορούντα Στοιχεία του Ενεργητικού	721.392	724.246	344.421	390.301	610.021	624.378
Κυκλοφορούντα Στοιχεία του Ενεργητικού	238.026	246.038	90.459	90.004	136.490	135.935
Σύνολο Ενεργητικού	**959.418**	**970.284**	**434.880**	**480.305**	**746.511**	**760.313**
Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις	151.352	157.024	209.729	97.981	226.841	242.004
Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις	548.570	547.622	88.104	245.151	58.364	59.211
Σύνολο Υποχρεώσεων	**699.922**	**704.646**	**297.833**	**343.132**	**285.205**	**301.215**
Ίδια Κεφάλαια Αποδιδόμενα στους Ιδιοκτήτες της Μητρικής	**226.268**	**232.059**	**100.659**	**99.935**	**414.740**	**412.766**
Μη ελέγχουσες συμμετοχές	**33.228**	**33.579**	**36.388**	**37.238**	**46.566**	**46.332**

Ποσά σε € '000	**ΟΜΙΛΟΣ VIVARTIA**		**ΟΜΙΛΟΣ ΥΓΕΙΑ**		**ΟΜΙΛΟΣ ATTICA**	
Κατάσταση Αποτελεσμάτων /Κατάσταση Συνολικών Εσόδων	**01/01-31/12/2017**	**01/01-31/12/2016**	**01/01-31/12/2017**	**01/01-31/12/2016**	**01/01-31/12/2017**	**01/01-31/12/2016**
Πωλήσεις	**565.234**	**571.962**	**205.972**	**227.731**	**271.541**	**268.614**
Κέρδη /(Ζημιές) χρήσης κατανεμημένα σε ιδιοκτήτες της μητρικής	(4.545)	(24.970)	(1.352)	404	1.903	26.292
Κέρδη /(Ζημιές) χρήσης κατανεμημένα σε μη ελέγχουσες συμμετοχές	3.060	856	(620)	81	226	3.123
Κέρδη /(Ζημιές) χρήσης	**(1.485)**	**(24.114)**	**(1.972)**	**485**	**2.129**	**29.415**
Λοιπά συνολικά έσοδα χρήσης	**(661)**	**(563)**	**2.496**	**205**	**79**	**5.110**
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα χρήσης κατανεμημένα σε ιδιοκτήτες της μητρικής	(5.133)	(25.468)	390	550	1.974	30.860
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα χρήσης κατανεμημένα σε μη ελέγχουσες συμμετοχές	2.987	791	134	140	234	3.665
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα χρήσης	**(2.146)**	**(24.677)**	**524**	**690**	**2.208**	**34.525**
Μερίσματα πληρωθέντα σε μη ελέγχουσες συμμετοχές	(1.611)	(2.683)	-	(2)	-	-

Ποσά σε € '000	ΟΜΙΛΟΣ VIVARTIA		ΟΜΙΛΟΣ ΥΓΕΙΑ		ΟΜΙΛΟΣ ATTICA	
Κατάσταση των Ταμειακών Ροών	**01/01-31/12/2017**	**01/01-31/12/2016**	**01/01-31/12/2017**	**01/01-31/12/2016**	**01/01-31/12/2017**	**01/01-31/12/2016**
Καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες	28.422	31.278	9.276	7.679	25.666	45.817
Καθαρές ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες	(19.747)	(24.787)	(6.472)	(4.959)	(7.113)	(10.813)
Καθαρές Ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες	(9.403)	(2.635)	(6.401)	(2.171)	(25.637)	(55.325)
Καθαρή (μείωση)/ αύξηση στα ταμειακά διαθέσιμα, ταμειακά ισοδύναμα και δεσμευμένες καταθέσεις	**(728)**	**3.856**	**(3.597)**	**549**	**(7.084)**	**(20.321)**
Ταμειακά διαθέσιμα, ταμειακά ισοδύναμα και δεσμευμένες καταθέσεις στην αρχή της χρήσης	60.674	56.818	14.854	14.241	51.220	71.555
Συναλλαγματικές διαφορές στα ταμειακά διαθέσιμα, ταμειακά ισοδύναμα και δεσμευμένες καταθέσεις από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	-	-	(80)	64	(37)	(14)
Ταμειακά διαθέσιμα, ταμειακά ισοδύναμα και δεσμευμένες καταθέσεις στο τέλος της χρήσης	**59.946**	**60.674**	**11.177**	**14.854**	**44.099**	**51.220**

Σημ.: *Ενοποιημένα στοιχεία πριν από τις απαλοιφές με τον ευρύτερο Όμιλο.*

Ο Όμιλος δεν έχει συμμετοχές σε μη ενοποιούμενες δομημένες οντότητες.

13 ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΕ ΣΥΓΓΕΝΕΙΣ

Ο Όμιλος έχει συμμετοχές σε συνδεδεμένες εταιρείες, οι οποίες λόγω ουσιώδους επιρροής ταξινομούνται ως συγγενείς και ενοποιούνται με βάση τη μέθοδο της καθαρής θέσης στις ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις (το αντικείμενο δραστηριότητας και τα κατεχόμενα ποσοστά συμμετοχής του Ομίλου στις εν λόγω επενδύσεις, παρουσιάζονται αναλυτικά στην σημείωση 2 των οικονομικών καταστάσεων).

Ο Όμιλος, βασιζόμενος στη συνεισφορά των συγγενών εταιρειών στα κέρδη/(ζημιές) προ φόρων του Ομίλου, έκρινε ότι καθεμία από τις συγγενείς εταιρείες ξεχωριστά είναι επουσιώδης και για τον λόγο αυτό γνωστοποιεί στον παρακάτω πίνακα, συγκεντρωτικά το μερίδιό του για αυτές τις συγγενείς εταιρείες:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ	
Ποσά σε € '000	**31/12/2017**	**31/12/2016**
Κέρδη /(ζημιές) μετά από φόρους από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	(6.507)	(1.690)
Κέρδη /(ζημιές) μετά από φόρους από διακοπείσες δραστηριότητες	(1.050)	3.105
Λοιπά συνολικά έσοδα	-	77
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα	**(7.557)**	**1.492**
Συνολική συμμετοχή του Ομίλου στη λογιστική αξία αυτών των συγγενών	**17.119**	**59.342**

Η κίνηση του λογαριασμού των συγγενών επιχειρήσεων στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης του Ομίλου, έχει ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ	
Ποσά σε € '000	**31/12/2017**	**31/12/2016**
Υπόλοιπο ανοίγματος	**59.342**	**49.224**
Αποκτήσεις συγγενών	-	745
Πωλήσεις συγγενών	(43.236)	-
Μεταβολές μετοχικού κεφαλαίου	5.854	3.000
Μερίσματα	-	(68)
Μεταφορά από επενδυτικό χαρτοφυλάκιο	-	421
Μεταφορά από λοιπές βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις	-	3.800
Ζημιές απομείωσης αναγνωρισμένες στην ΚΑΧ	-	(7.582)
Ζημιές απομείωσης που αναστράφηκαν στην ΚΑΧ	-	5.943
Κέρδος/(Ζημιές) από συγγενείς επιχ/σεις ενοπ/νες με τη μέθοδο της καθαρής θέσης	(6.507)	3.782
Λοιπές κινήσεις	1.666	77
Υπόλοιπο κλεισίματος	**17.119**	**59.342**

Πώληση συμμετοχής σε SUNCE

Εντός του 1ου εξαμήνου 2017, και συγκεκριμένα την 13/06/2017, ολοκληρώθηκε η πώληση του συνόλου των μετοχών που κατείχε η MIG στη συγγενή εταιρεία SUNCE έναντι συνολικού τιμήματος € 43 εκ. Το αποτέλεσμα της παραπάνω συναλλαγής, ανήλθε σε κέρδος ποσού € 0,7 εκ. για τις ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις (βλ. σημείωση 7.1).

AFRICA MOROCCO LINKS (AML)

Εντός του 1ου εξαμήνου 2017 πραγματοποιήθηκαν αυξήσεις μετοχικού κεφαλαίου στη συγγενή εταιρεία του ομίλου ATTICA, AFRICA MOROCCO LINKS, συνολικού ύψους € 11.947 χιλ., στις οποίες ο όμιλος ATTICA συμμετείχε με το ποσό των € 5.854 χιλ. Από το εν λόγω ποσό, ποσό ύψους € 1 εκ. καταβλήθηκε τοις μετρητοίς ενώ ποσό ύψους € 4.854 χιλ. αφορά σε κεφαλαιοποίηση απαιτήσεων. Το μερίδιο του Ομίλου στα Κέρδη /(Ζημιές) της εταιρείας, η οποία ενοποιείται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης, ποσού € (7.520) χιλ. έχει συμπεριληφθεί στο κονδύλι «Κέρδη/(Ζημιές) από συγγενείς επιχειρήσεις ενοποιούμενες με τη μέθοδο της καθαρής θέσης» της ενοποιημένης Κατάστασης Αποτελεσμάτων της χρήσης 2017. Το εν λόγω ποσό κατά το μέρος που υπερέβαινε την λογιστική αξία της συγγενούς εταιρείας, συμψηφίσθηκε με απαιτήσεις του ομίλου ATTICA από την AML, οι οποίες περιλαμβάνονται στο κονδύλι «Λοιπά κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού».

14 ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟ ΧΑΡΤΟΦΥΛΑΚΙΟ

Η ανάλυση του επενδυτικού χαρτοφυλακίου του Ομίλου έχει ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ	
Ποσά σε € '000	**31/12/2017**	**31/12/2016**
Μετοχές εισηγμένες σε Χρηματιστήρια εξωτερικού	122	109
Μη εισηγμένες μετοχές εσωτερικού	5.228	228
Αμοιβαία κεφάλαια	-	131
Λοιπά χρηματοοικονομικά μέσα	3	3
Σύνολα χρημ/κών στοιχείων επενδυτικού χαρτοφυλακίου	**5.353**	**471**

Η μεταβολή του επενδυτικού χαρτοφυλακίου για τον Όμιλο αναλύεται ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ	
Ποσά σε € '000	**31/12/2017**	**31/12/2016**
Υπόλοιπο ανοίγματος	**471**	**888**
Προσθήκες	5.000	-
Πωλήσεις	(1.128)	-
Αύξηση/(μείωση) στα Ι.Κ. από προσ/γές στην εύλογη αξία	7	8
Συναλλαγματικές διαφορές	6	(4)
Ζημιές απομείωσης που αναστράφηκαν στην ΚΑΧ	997	-
Μεταφορά σε επενδύσεις σε συγγενείς	-	(421)
Υπόλοιπο κλεισίματος	**5.353**	**471**

Οι προσθήκες στο επενδυτικό χαρτοφυλάκιο αφορούν την αγορά 1.250.000 μετοχών της εταιρείας HELLENIC SEAWAYS ΑΝΕ από τον όμιλο ATTICA στα πλαίσια της συμφωνίας για την απόκτηση του 50,3% της HELLENIC SEAWAYS ΑΝΕ η οποία τελεί υπό την έγκριση των αρμοδίων κανονιστικών και λοιπών αρχών.

15 ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΕ ΑΚΙΝΗΤΑ

Οι επενδύσεις σε ακίνητα του Ομίλου προσδιορίζονται με βάση τη μέθοδο της εύλογης αξίας του ΔΛΠ 40, ως ακολούθως:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ	
Ποσά σε € '000	**31/12/2017**	**31/12/2016**
Καθαρή λογιστική αξία έναρξης	**275.225**	**280.067**
Προσθήκες	1.696	2.765
Μειώσεις	(28)	(330)
Αναπροσαρμογή εύλογης αξίας επενδύσεων σε ακίνητα	(10.942)	(7.277)
Λοιπές μεταβολές	(73)	-
Καθαρή λογιστική αξία λήξης	**265.878**	**275.225**

Οι επενδύσεις σε ακίνητα την 31/12/2017 περιλαμβάνουν κατά κύριο λόγο επενδυτικά ακίνητα της θυγατρικής εταιρείας RKB συνολικής αξίας € 265.711 χιλ. επί των οποίων υφίστανται προσημειώσεις προς εξασφάλιση δανεισμού της RKB (βλ. σημείωση 48.2). Ο Όμιλος εντός της χρήσης 2017 προέβη στην επανεκτίμηση της εύλογης αξίας του χαρτοφυλακίου ακινήτων της RKB, αναθέτοντας την εργασία της εκτίμησης σε ανεξάρτητο οίκο εκτιμητών ακινήτων. Από την επανεκτίμηση της εύλογης αξίας των εν λόγω επενδυτικών ακινήτων προέκυψε μείωση κατά ποσό € 10.942 χιλ. το οποίο και περιλαμβάνεται στο κονδύλι «Λοιπά έξοδα εκμετάλλευσης» της ενοποιημένης Κατάστασης Αποτελεσμάτων της χρήσης 2017.

Επιπροσθέτως, τα ακόλουθα ποσά τα οποία σχετίζονται με τα επενδυτικά ακίνητα έχουν αναγνωριστεί στα αποτελέσματα της χρήσης:

Ποσά σε € '000	**01/01-31/12/2017**	**01/01-31/12/2016**
Έσοδα μισθωμάτων από την επένδυση σε ακίνητα	9.166	7.383
Άμεσες λειτουργικές δαπάνες που προκύπτουν από την επένδυση σε ακίνητα που δημιούργησε τα μισθωτικά έσοδα κατά τη διάρκεια της χρήσης	2.679	2.420
Άμεσες λειτουργικές δαπάνες που προκύπτουν από την επένδυση σε ακίνητα που δεν δημιούργησε τα μισθωτικά έσοδα κατά τη διάρκεια της χρήσης	1.433	1.302

16 ΛΟΙΠΑ ΜΗ ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ

Τα λοιπά μη κυκλοφορούντα στοιχεία του ενεργητικού του Ομίλου και της Εταιρείας αναλύονται ως ακολούθως:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Ποσά σε € '000	**31/12/2017**	**31/12/2016**	**31/12/2017**	**31/12/2016**
Εγγυήσεις	4.833	4.553	51	51
Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	9.532	9.151	10	10
Απαιτήσεις από πώληση συμμετοχών	-	1.614	-	1.614
Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις από συνδεδεμένα μέρη	-	-	251.836	251.836
Μείον: Προβλέψεις απομείωσης	-	-	(70.596)	(60.412)
Καθαρή λογιστική αξία	**14.365**	**15.318**	**181.301**	**193.099**

Το ποσό των € 251.836 χιλ. που αντλήθηκε κατά τη χρήση 2014 από το ΜΟΔ της MIG χρησιμοποιήθηκε για την αποπληρωμή δανειακών υποχρεώσεων της θυγατρικής εταιρείας του Ομίλου RKB προς την ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ Α.Ε. για τις οποίες είχε παρασχεθεί η εταιρική εγγύηση της MIG. Με την ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ Α.Ε. έχει συμφωνηθεί η υποκατάσταση της Εταιρείας στη θέση της ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ Α.Ε. για τις δανειακές υποχρεώσεις που εξοφλήθηκαν σύμφωνα με κάθε εφαρμοστέο δίκαιο και την κρατούσα πρακτική.

Η κίνηση των προβλέψεων απομείωσης για την Εταιρεία κατά τη διάρκεια των χρήσεων 2017 και 2016 παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα:

	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Ποσά σε € '000	**31/12/2017**	**31/12/2016**
Υπόλοιπο αρχής	**(60.412)**	**(53.904)**
Πρόσθετες προβλέψεις	(10.184)	(6.508)
Υπόλοιπο κλεισίματος	**(70.596)**	**(60.412)**

17 ΑΝΑΒΑΛΛΟΜΕΝΕΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

Οι αναβαλλόμενοι φόροι εισοδήματος προκύπτουν από τις προσωρινές διαφορές μεταξύ της λογιστικής αξίας και της φορολογικής βάσης των στοιχείων του ενεργητικού και των υποχρεώσεων και υπολογίζονται βάσει του συντελεστή φορολογίας εισοδήματος που αναμένεται να ισχύει στις χρήσεις κατά τις οποίες αναμένεται να αναστραφούν οι προσωρινές φορολογητέες και εκπεστέες διαφορές.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις συμψηφίζονται όταν υπάρχει εφαρμόσιμο νομικό δικαίωμα να συμψηφιστούν οι τρέχουσες φορολογικές απαιτήσεις έναντι των τρεχουσών φορολογικών υποχρεώσεων και όταν οι αναβαλλόμενοι φόροι αφορούν στην ίδια φορολογική αρχή. Αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση αναγνωρίζεται για τις μεταφερόμενες φορολογικές ζημιές, στον βαθμό που είναι πιθανή η πραγματοποίηση του σχετικού φορολογικού οφέλους μέσω μελλοντικών φορολογικών κερδών.

Τα συμψηφισμένα ποσά για τον Όμιλο είναι τα παρακάτω:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ			
	31/12/2017		**31/12/2016**	
Ποσά σε € '000	**Α.Φ. Απαίτηση**	**Α.Φ. Υποχρέωση**	**Α.Φ. Απαίτηση**	**Α.Φ. Υποχρέωση**
Ενσώματα πάγια	-	68.904	-	72.095
Άυλα στοιχεία ενεργητικού	-	113.319	-	115.690
Μακροπρόθεσμες επενδύσεις	384	-	673	-
Παράγωγα χρημ/κά μέσα	-	-	-	7
Πελάτες και λοιπές εμπορικές απαιτήσεις	9.224	-	12.104	-
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	571	2.757	845	2.754
Λοιπά αποθεματικά	-	16	-	17
Αποτελέσματα εις νέον	10.292	1.390	8.841	989
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	10.023	-	9.625	-
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	3.192	-	2.414	390
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	1.150	7	1.741	87
Σύνολα	**34.836**	**186.393**	**36.243**	**192.029**
Συμψηφισμός Αναβαλλόμενων Φορολογικών Απαιτήσεων και Υποχρεώσεων	2.789	2.789	3.781	3.781
Αναβαλλόμενη Φορολογική Απαίτηση / Υποχρέωση	**37.625**	**189.182**	**40.024**	**195.810**

Σημειώνεται ότι αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση ποσού € 10.292 χιλ. έχει αναγνωριστεί μόνο σε εκείνο το τμήμα των ζημιών για το οποίο η Διοίκηση εκτιμά ότι είναι εύλογα βέβαιος ο συμψηφισμός τους με μελλοντικά φορολογικά κέρδη κατά την επόμενη πενταετία.

18 ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ

Τα αποθέματα του Ομίλου αναλύονται ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ	
Ποσά σε € '000	**31/12/2017**	**31/12/2016**
Εμπορεύματα	11.871	13.120
Έτοιμα προϊόντα	21.074	17.263
Ημιτελή προϊόντα	15.536	12.472
Πρώτες ύλες και λοιπά αναλώσιμα	23.323	22.136
Καύσιμα και λιπαντικά	2.515	2.702
Ανταλλακτικά παγίων στοιχείων	4.728	4.308
Σύνολα	**79.047**	**72.001**
Μείον: Προβλέψεις για άχρηστα, βραδέως κινούμενα και κατεστραμμένα αποθέματα χρήσης	(190)	(1.673)
Μείον: Προβλέψεις για άχρηστα, βραδέως κινούμενα και κατεστραμμένα αποθέματα προηγούμενων χρήσεων	(2.975)	(2.756)
Καθαρή Λογιστική Αξία	**75.882**	**67.572**

Κρίνεται σκόπιμο να αναφερθεί ότι λόγω του σημαντικά διαφοροποιημένου αντικειμένου δραστηριότητας των ενοποιούμενων εταιρειών, η φύση των αποθεμάτων διαφέρει. Τα αποθέματα προέρχονται κατά βάση από τους ομίλους VIVARTIA, ATTICA και ΥΓΕΙΑ.

Η κίνηση των προβλέψεων για απαξίωση αποθεμάτων για τον Όμιλο κατά τη διάρκεια των χρήσεων 2017 και 2016 παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ	
Ποσά σε € '000	**31/12/2017**	**31/12/2016**
Υπόλοιπο αρχής	**(4.429)**	**(3.698)**
Προσθήκες	(190)	(1.673)
Χρησιμοποιηθείσες προβλέψεις	1.118	829
Συναλλαγματικές διαφορές	-	(12)
Μειώσεις από μεταφορά σε ομάδες διάθεσης κατεχόμενες προς πώληση	340	-
Προσθήκες στοιχείων κατεχόμενων προς πώληση	(21)	-
Συναλλαγματικές διαφορές στοιχείων κατεχόμενων προς πώληση	17	-
Αναταξινομήσεις	-	125
Υπόλοιπο κλεισίματος	**(3.165)**	**(4.429)**

19 ΠΕΛΑΤΕΣ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ

Οι εμπορικές απαιτήσεις του Ομίλου αναλύονται ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ	
Ποσά σε € '000	**31/12/2017**	**31/12/2016**
Εμπορικές απαιτήσεις από τρίτους	289.691	302.465
Εμπορικές απαιτήσεις από συνδεδεμένα μέρη	2.448	3.488
Γραμμάτια εισπρακτέα	14.488	21.484
Επιταγές εισπρακτέες	49.602	60.481
Μείον: Προβλέψεις απομείωσης	(141.270)	(163.141)
Καθαρές εμπορικές απαιτήσεις	**214.959**	**224.777**
Προκαταβολές σε προμηθευτές	6.648	4.792
Μείον: Προβλέψεις απομείωσης	(1.195)	(1.146)
Σύνολα	**220.412**	**228.423**

Έναντι εμπορικών απαιτήσεων του ομίλου VIVARTIA ποσού € 93.415 χιλ. ο Όμιλος έχει λάβει εγγυήσεις από πελάτες ποσού € 28.300 χιλ. (31/12/2016: € 30.277 χιλ.).

Οι εμπορικές απαιτήσεις του Ομίλου έχουν απομειωθεί κατά συνολικό ποσό € 110,2 εκ. ως αποτέλεσμα της εφαρμογής του άρθρου 100 παρ.5 του Ν.4172/2013 (ΦΕΚ Α 167/23.07.2013) και των μεταγενέστερων σχετικών υπουργικών αποφάσεων αναφορικά με το Claw-back και το Rebate. Η απομείωση αφορά σε απαιτήσεις του ομίλου ΥΓΕΙΑ από τον ΕΟΠΥΥ περιόδου 01/01/2013-31/12/2017 και έχει διενεργηθεί μέσω πιστωτικών τιμολογίων και προβλέψεων [βλ. σημείωση 5.2 (18)].

Το σύνολο των εμπορικών απαιτήσεων έχει εξετασθεί για ύπαρξη τυχόν ενδείξεων απομείωσης. Συγκεκριμένες απαιτήσεις εντοπίσθηκαν να έχουν σχετικές ενδείξεις, για τις οποίες σχηματίσθηκαν προβλέψεις απομείωσης. Οι απομειώσεις που πραγματοποιήθηκαν εντός της χρήσης 2017 αφορούν κατά κύριο λόγο: (α) εμπορικές απαιτήσεις και συναλλαγματικές από φυσικά πρόσωπα του ομίλου ΥΓΕΙΑ, και (β) υπόλοιπα πελατών των ομίλων VIVARTIA και SINGULARLOGIC, για τα οποία η διοίκηση, σύμφωνα με τις ισχύουσες λογιστικές αρχές του Ομίλου, θεωρεί ότι υπάρχουν δεδομένα ή ενδείξεις οι οποίες δεικνύουν ότι η είσπραξη των σχετικών απαιτήσεων στο σύνολό τους ή κατά ένα μέρος δεν είναι πιθανή. Σημειώνεται ότι οι προβλέψεις της ετήσιας συγκριτικής περιόδου περιλαμβάνουν την επίδραση της διενέργειας έκτακτης απομείωσης στα υπόλοιπα απαιτήσεων από τον όμιλο Μαρινόπουλου συνολικού ύψους € 14,6 εκ.

Η κίνηση των προβλέψεων για επισφαλείς εμπορικές απαιτήσεις του Ομίλου κατά τη διάρκεια των χρήσεων που έληξαν την 31/12/2017 και 31/12/2016 έχει ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ	
Ποσά σε € '000	**31/12/2017**	**31/12/2016**
Υπόλοιπο αρχής	**(164.287)**	**(148.996)**
Προσθήκες από απόκτηση θυγατρικών	(2)	(15)
Πρόσθετες προβλέψεις	(6.616)	(26.431)
Χρησιμοποιηθείσες προβλέψεις	27.534	9.036
Αναταξινομήσεις	1.004	-
Προβλέψεις χρήσης διακοπεισών δραστηριοτήτων	36	-
Μεταφορά από και προς ομάδες διάθεσης κατεχόμενες προς πώληση	312	-
Συναλλαγματικές διαφορές	(441)	2.119
Συναλλαγματικές διαφορές στοιχείων κατεχόμενων προς πώληση	(5)	-
Σύνολο	**(142.465)**	**(164.287)**

Η ανάλυση των ληξιπρόθεσμων και μη απομειωμένων εμπορικών απαιτήσεων παρατίθεται στη σημείωση 50.5.

20 ΛΟΙΠΑ ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ

Τα λοιπά κυκλοφορούντα στοιχεία του ενεργητικού του Ομίλου και της Εταιρείας αναλύονται ως ακολούθως:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Ποσά σε € '000	**31/12/2017**	**31/12/2016**	**31/12/2017**	**31/12/2016**
Χρεώστες διάφοροι	39.936	28.443	264	264
Απαιτήσεις από δημόσιες αρχές	13.825	12.706	175	232
Προκαταβολές και δάνεια στο προσωπικό	726	593	48	-
Έσοδα χρήσεως εισπρακτέα	735	1.419	-	-
Προπληρωθέντα έξοδα	17.477	22.240	560	154
Απαιτήσεις από πώληση συμμετοχών	1.614	10.905	1.614	10.905
Λοιπές απαιτήσεις	6.776	7.438	3.622	1.981
Σύνολα	**81.089**	**83.744**	**6.283**	**13.536**
Μείον: Προβλέψεις απομείωσης	(11.893)	(12.088)	(264)	(264)
Καθαρές απαιτήσεις χρεωστών	**69.196**	**71.656**	**6.019**	**13.272**

Η κατηγορία Χρεώστες Διάφοροι στις ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις περιλαμβάνει κατά κύριο λόγο την απαίτηση του ομίλου ATTICA από την εταιρεία AFRICA MOROCCO LINKS, η οποία ενοποιείται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης. Οι απαιτήσεις από δημόσιες αρχές αφορούν κυρίως σε προκαταβεβλημένους και παρακρατούμενους φόρους και σε ΦΠΑ, ο οποίος κατά περίπτωση αναμένεται να εισπραχθεί ή να συμψηφισθεί. Εντός της χρήσης 2017, η Εταιρεία εισέπραξε και την τελευταία δόση ποσού € 10,4 εκ. του τιμήματος από την πώληση της OLYMPIC AIR και δόση ποσού € 2,7 εκ. του τιμήματος από την πώληση της SKYSERV.

Η κίνηση των προβλέψεων απομείωσης λοιπών κυκλοφορούντων στοιχείων του ενεργητικού του Ομίλου και της Εταιρείας για τις χρήσεις 2017 και 2016 έχει ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Ποσά σε € '000	**31/12/2017**	**31/12/2016**	**31/12/2017**	**31/12/2016**
Υπόλοιπο αρχής	**(12.088)**	**(11.075)**	**(264)**	**(264)**
Πρόσθετες προβλέψεις	(214)	(1.057)	-	-
Χρησιμοποιηθείσες προβλέψεις	1.734	44	-	-
Αναταξινομήσεις	(1.424)	-	-	-
Διακοπείσες δραστηριότητες	99	-	-	-
Υπόλοιπο κλεισίματος	**(11.893)**	**(12.088)**	**(264)**	**(264)**

21 ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΧΑΡΤΟΦΥΛΑΚΙΟ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ ΑΠΟΤΙΜΩΜΕΝΑ ΣΤΗΝ ΕΥΛΟΓΗ ΑΞΙΑ ΜΕΣΩ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

Το εμπορικό χαρτοφυλάκιο και τα λοιπά χρηματοοικονομικά στοιχεία αποτιμώμενα σε εύλογες αξίες μέσω αποτελεσμάτων αποτελούνται από επενδύσεις σε αμοιβαία κεφάλαια, ομόλογα και μετοχικούς τίτλους, οι οποίες αναλύονται ως ακολούθως:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Ποσά σε € '000	**31/12/2017**	**31/12/2016**	**31/12/2017**	**31/12/2016**
Ομόλογα εκδόσεως Ελληνικού Δημοσίου	45	45	-	-
Μετοχές εισηγμένες στο ΧΑ	25	109	-	90
Αμοιβαία κεφάλαια εξωτερικού	367	2.713	367	725
Σύνολα	**437**	**2.867**	**367**	**815**

Η μεταβολή του εμπορικού χαρτοφυλακίου και των λοιπών χρηματοοικονομικών μέσων μέσω των αποτελεσμάτων για τον Όμιλο και την Εταιρεία αναλύεται ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Ποσά σε € '000	**31/12/2017**	**31/12/2016**	**31/12/2017**	**31/12/2016**
Υπόλοιπο ανοίγματος	**2.867**	**3.981**	**815**	**725**
Προσθήκες	-	856	-	856
Πωλήσεις	(2.436)	(1.957)	(448)	(758)
Κέρδη/ (ζημιές) από αποτίμηση εύλογης αξίας	7	(13)	-	(8)
Μείωση / επιστροφή μετοχικού κεφαλαίου	(1)	-	-	-
Υπόλοιπο κλεισίματος	**437**	**2.867**	**367**	**815**

Η ανάλυση του ποσού των € 437 χιλ. για τον Όμιλο την 31/12/2017 έχει ως εξής: ποσό € 70 χιλ. αφορά σε χρηματοοικονομικά μέσα αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων (31/12/2016: € 64 χιλ.) και ποσό € 367 χιλ. αφορά σε εμπορικό χαρτοφυλάκιο (31/12/2016: € 2.803 χιλ.).

Αντίστοιχα, η ανάλυση του ποσού των € 367 χιλ. για την Εταιρεία την 31/12/2017 αφορά στο σύνολό του σε εμπορικό χαρτοφυλάκιο (31/12/2016: € 815 χιλ.).

22 ΤΑΜΕΙΑΚΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ, ΤΑΜΕΙΑΚΑ ΙΣΟΔΥΝΑΜΑ ΚΑΙ ΔΕΣΜΕΥΜΕΝΕΣ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ

Τα ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα και οι δεσμευμένες καταθέσεις του Ομίλου και της Εταιρείας, περιλαμβάνουν τα ακόλουθα στοιχεία:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Ποσά σε € '000	**31/12/2017**	**31/12/2016**	**31/12/2017**	**31/12/2016**
Μετρητά στο ταμείο	9.814	10.315	98	99
Ταμειακά διαθέσιμα στην τράπεζα	106.054	105.236	316	197
Βραχυπρόθεσμες προθεσμιακές τραπεζικές καταθέσεις	7.369	22.464	5.660	7.543
Δεσμευμένες τραπεζικές καταθέσεις	7.270	4.885	3.480	2.358
Σύνολο ταμειακών διαθεσίμων, ταμειακών ισοδυνάμων και δεσμευμένων καταθέσεων	**130.507**	**142.900**	**9.554**	**10.197**
Ταμειακά διαθέσιμα, ταμειακά ισοδύναμα και δεσμευμένες καταθέσεις σε €	123.821	135.380	9.327	10.004
Ταμειακά διαθέσιμα, ταμειακά ισοδύναμα και δεσμευμένες καταθέσεις σε ξένο νόμισμα	6.686	7.520	227	193
Σύνολο ταμειακών διαθεσίμων, ταμειακών ισοδυνάμων και δεσμευμένων καταθέσεων	**130.507**	**142.900**	**9.554**	**10.197**

Οι καταθέσεις σε τράπεζες τοκίζονται με κυμαινόμενα επιτόκια και βασίζονται στα μηνιαία επιτόκια καταθέσεων τραπεζών. Τα έσοδα από τόκους από καταθέσεις όψεως και προθεσμίας σε τράπεζες λογιστικοποιούνται με βάση την αρχή των δεδουλευμένων και περιλαμβάνονται στο κονδύλι «Χρηματοοικονομικά έσοδα» της Κατάστασης Αποτελεσμάτων.

Από τις δεσμευμένες καταθέσεις του Ομίλου, ποσό € 5.738 χιλ. (31/12/2016: € 4.490 χιλ.) αφορά στην εξασφάλιση πιστωτικών διευκολύνσεων θυγατρικών εταιρειών του Ομίλου. Το αντίστοιχο ποσό για την Εταιρεία ανέρχεται σε € 1.955 χιλ. (31/12/2016: € 1.970 χιλ.).

23 ΜΕΤΟΧΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΑ ΥΠΕΡ ΤΟ ΑΡΤΙΟ

Το μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας κατά την 31/12/2017 ανέρχεται στο ποσό των € 281.853.224,40 ολοσχερώς καταβεβλημένο και διαιρούμενο σε 939.510.748 ονομαστικές μετοχές ονομαστικής αξίας εκάστης μετοχής € 0,30. Κάθε μετοχή της Εταιρείας παρέχει δικαίωμα μίας ψήφου. Ο λογαριασμός της διαφοράς υπέρ το άρτιο ανέρχεται την 31/12/2017 σε € 3.874.689 χιλ.

24 ΛΟΙΠΑ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ ΚΑΙ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ ΕΥΛΟΓΗΣ ΑΞΙΑΣ

Τα λοιπά αποθεματικά για τον Όμιλο αναλύονται ως ακολούθως:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ				
Ποσά σε € '000	**Τακτικό αποθεματικό**	**Ειδικά αποθεματικά**	**Λοιπά αποθεματικά**	**Αποθεματικά Μετατροπής Ισολογισμού**	**Σύνολα**
Υπόλοιπο ανοίγματος την 01/01/2016	**32.140**	**501**	**2.961**	**(1.928)**	**33.674**
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου από μετατροπή ομολογιών μετατρέψιμου ομολογιακού δανείου	-	-	(1)	-	(1)
Συναλλαγματικές διαφορές	-	-	-	108	108
Υπόλοιπο κλεισίματος την 31/12/2016	**32.140**	**501**	**2.960**	**(1.820)**	**33.781**

	Ο ΟΜΙΛΟΣ				
Ποσά σε € '000	**Τακτικό αποθεματικό**	**Ειδικά αποθεματικά**	**Λοιπά αποθεματικά**	**Αποθεματικά Μετατροπής Ισολογισμού**	**Σύνολα**
Υπόλοιπο ανοίγματος την 01/01/2017	**32.140**	**501**	**2.960**	**(1.820)**	**33.781**
Συναλλαγματικές διαφορές	-	-	-	1.754	1.754
Αποθεματικό μετατρέψιμου ομολογιακού δανείου	-	-	(2.783)	-	(2.783)
Υπόλοιπο κλεισίματος την 31/12/2017	**32.140**	**501**	**177**	**(66)**	**32.752**

Τα λοιπά αποθεματικά για την Εταιρεία αναλύονται ως ακολούθως:

	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ			
Ποσά σε € '000	**Τακτικό αποθεματικό**	**Ειδικά αποθεματικά**	**Λοιπά αποθεματικά**	**Σύνολα**
Υπόλοιπο ανοίγματος την 01/01/2016	**32.140**	**501**	**3.091**	**35.732**
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου από μετατροπή ομολογιών μετατρέψιμου ομολογιακού δανείου	-	-	(1)	(1)
Υπόλοιπο κλεισίματος την 31/12/2016	**32.140**	**501**	**3.090**	**35.731**

	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ			
Ποσά σε € '000	**Τακτικό αποθεματικό**	**Ειδικά αποθεματικά**	**Λοιπά αποθεματικά**	**Σύνολα**
Υπόλοιπο ανοίγματος την 01/01/2017	**32.140**	**501**	**3.090**	**35.731**
Αποθεματικό μετατρέψιμου ομολογιακού δανείου	-	-	(2.783)	(2.783)
Υπόλοιπο κλεισίματος την 31/12/2017	**32.140**	**501**	**307**	**32.948**

Τα αποθεματικά εύλογης αξίας για τον Όμιλο αναλύονται ως ακολούθως:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ	
	31/12/2017	**31/12/2016**
Ποσά σε € '000	**Αντιστάθμιση ταμειακών ροών**	**Αντιστάθμιση ταμειακών ροών**
Υπόλοιπο ανοίγματος 01/01	**2.085**	**(2.581)**
Κέρδη/(Ζημιές) αποτίμησης μετ/μενη απ'ευθείας στα Ι.Κ.	6	7
Αντιστάθμιση ταμειακών ροών	182	4.582
Μερίδιο στα λοιπά συνολικά έσοδα των επενδύσεων που ενοποιούνται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης	-	77
Υπόλοιπο κλεισίματος 31/12	**2.273**	**2.085**

25 ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΠΑΡΟΧΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΛΟΓΩ ΕΞΟΔΟΥ ΑΠΟ ΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

Σύμφωνα με τις διατάξεις της εργατικής νομοθεσίας των χωρών στις οποίες δραστηριοποιείται ο Όμιλος, οι εργαζόμενοι δικαιούνται αποζημίωση στην περίπτωση απόλυσης ή συνταξιοδότησής τους. Αναφορικά με τις θυγατρικές που έχουν έδρα την Ελλάδα (που συνιστούν και το μεγαλύτερο μέρος της δραστηριότητας του Ομίλου) το ύψος των αποζημιώσεων ποικίλει ανάλογα με τον μισθό, τα έτη υπηρεσίας και τον τρόπο της αποχώρησης (απόλυση ή συνταξιοδότηση) του εργαζομένου. Υπάλληλοι που παραιτούνται ή απολύονται αιτιολογημένα δεν δικαιούνται αποζημίωση. Σε περίπτωση αποχώρησης λόγω συνταξιοδότησης καταβάλλεται εφάπαξ αποζημίωση του Ν.2112/20. Ο Όμιλος αναγνωρίζει ως υποχρέωση την παρούσα αξία της νομικής δέσμευσης για την καταβολή εφάπαξ αποζημίωσης στο προσωπικό που αποχωρεί λόγω συνταξιοδότησης. Πρόκειται για μη χρηματοδοτούμενα προγράμματα καθορισμένων παροχών (defined benefit plans) σύμφωνα με το ΔΛΠ 19 και η σχετική υποχρέωση υπολογίστηκε βάσει αναλογιστικής μελέτης.

Ο Όμιλος εκτός από τη νομική δέσμευση για καταβολή εφάπαξ αποζημίωσης στο προσωπικό που αποχωρεί λόγω συνταξιοδότησης έχει ενεργοποιήσει, μέσω της θυγατρικής εταιρείας ΥΓΕΙΑ, και ειδικό πρόγραμμα παροχών προς τους εργαζόμενους του υπό τη μορφή ομαδικού ασφαλιστηρίου.

Η ανάλυση της υποχρέωσης παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία του Ομίλου και της Εταιρείας έχουν ως ακολούθως:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ					
	31/12/2017			**31/12/2016**		
Ποσά σε € '000	**Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Μη χρηματοδοτούμενα)**	**Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Χρηματοδοτούμενα)**	**Σύνολο**	**Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Μη χρηματοδοτούμενα)**	**Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Χρηματοδοτούμενα)**	**Σύνολο**
Υποχρέωση καθορισμένων παροχών	33.033	3.918	36.951	31.777	3.586	35.363
Εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων του προγράμματος	-	1.186	1.186	-	728	728
	33.033	**2.732**	**35.765**	**31.777**	**2.858**	**34.635**
Ταξινομημένη ως :						
Μακροπρόθεσμη υποχρέωση	33.033	2.732	35.765	31.777	2.858	34.635

	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ					
	31/12/2017			**31/12/2016**		
Ποσά σε € '000	**Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Μη χρηματοδοτούμενα)**	**Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Χρηματοδοτούμενα)**	**Σύνολο**	**Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Μη χρηματοδοτούμενα)**	**Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Χρηματοδοτούμενα)**	**Σύνολο**
Υποχρέωση καθορισμένων παροχών	209	-	209	184	-	184
	209	**-**	**209**	**184**	**-**	**184**
Ταξινομημένη ως :						
Μακροπρόθεσμη υποχρέωση	209	-	209	184	-	184

Τα ποσά που αναγνωρίστηκαν στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων του Ομίλου και της Εταιρείας έχουν ως ακολούθως:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ					
	31/12/2017			**31/12/2016**		
Ποσά σε € '000	**Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Μη χρηματοδοτούμενα)**	**Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Χρηματοδοτούμενα)**	**Σύνολο**	**Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Μη χρηματοδοτούμενα)**	**Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Χρηματοδοτούμενα)**	**Σύνολο**
Κόστος τρέχουσας απασχόλησης	1.252	471	1.723	1.552	491	2.043
Κόστος προϋπηρεσίας	3.945	-	3.945	2.817	-	2.817
Καθαρός τόκος πάνω στην υποχρέωση παροχών	588	55	643	656	59	715
Συνολικά έξοδα αναγνωρισμένα στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων	**5.785**	**526**	**6.311**	**5.025**	**550**	**5.575**

	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ					
	31/12/2017			31/12/2016		
Ποσά σε € '000	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Μη χρηματοδοτούμενα)	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Χρηματοδοτούμενα)	Σύνολο	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Μη χρηματοδοτούμενα)	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Χρηματοδοτούμενα)	Σύνολο
Κόστος τρέχουσας απασχόλησης	23	-	23	21	-	21
Κόστος προϋπηρεσίας	264	-	264	117	-	117
Καθαρός τόκος πάνω στην υποχρέωση παροχών	3	-	3	4	-	4
Συνολικά έξοδα αναγνωρισμένα στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων	**290**	**-**	**290**	**142**	**-**	**142**

Τα ποσά που αναγνωρίστηκαν στην Κατάσταση Συνολικών Εσόδων του Ομίλου και της Εταιρείας έχουν ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ					
	31/12/2017			31/12/2016		
Ποσά σε € '000	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Μη χρηματοδοτούμενα)	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Χρηματοδοτούμενα)	Σύνολο	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Μη χρηματοδοτούμενα)	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Χρηματοδοτούμενα)	Σύνολο
Αναλογιστικά κέρδη /(ζημιές) από μεταβολές σε χρηματοοικονομικές παραδοχές	(412)	(49)	(461)	(1.683)	(136)	(1.819)
Αναλογιστικές ζημιές /(κέρδη) από μεταβολές στην εμπειρία	(470)	(98)	(568)	632	437	1.069
Συνολικά έσοδα /(έξοδα) αναγνωρισμένα στα λοιπά συνολικά έσοδα	**(882)**	**(147)**	**(1.029)**	**(1.051)**	**301**	**(750)**

	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ					
	31/12/2017			31/12/2016		
Ποσά σε € '000	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Μη χρηματοδοτούμενα)	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Χρηματοδοτούμενα)	Σύνολο	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Μη χρηματοδοτούμενα)	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Χρηματοδοτούμενα)	Σύνολο
Αναλογιστικά κέρδη /(ζημιές) από μεταβολές σε χρηματοοικονομικές παραδοχές	(3)	-	(3)	(9)	-	(9)
Αναλογιστικές ζημιές /(κέρδη) από μεταβολές στην εμπειρία	(20)	-	(20)	(7)	-	(7)
Συνολικά έσοδα /(έξοδα) αναγνωρισμένα στα λοιπά συνολικά έσοδα	**(23)**	**-**	**(23)**	**(16)**	**-**	**(16)**

Οι μεταβολές στην παρούσα αξία της υποχρέωσης των προγραμμάτων καθορισμένων παροχών του Ομίλου και της Εταιρείας έχουν ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ					
	31/12/2017			31/12/2016		
Ποσά σε € '000	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Μη χρηματοδοτούμενα)	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Χρηματοδοτούμενα)	Σύνολο	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Μη χρηματοδοτούμενα)	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Χρηματοδοτούμενα)	Σύνολο
Υποχρέωση καθορισμένων παροχών την 1η Ιανουαρίου	**31.777**	**3.586**	**35.363**	**29.867**	**3.641**	**33.508**
Τρέχον κόστος απασχόλησης	1.252	471	1.723	1.552	491	2.043
Έξοδο τόκων	588	68	656	656	80	736
Αναλογιστικές ζημιές /(κέρδη) στην υποχρέωση	882	158	1.040	1.051	(301)	750
Παροχές πληρωθείσες	(5.286)	(365)	(5.651)	(4.169)	(325)	(4.494)
Κόστος προϋπηρεσίας	3.945	-	3.945	2.817	-	2.817
Τρέχον κόστος απασχόλησης διακοπεισών δραστηριοτήτων	(176)	-	(176)	-	-	-
Κόστος προϋπηρεσίας από νεοαποκτηθείσες εταιρείες	-	-	-	12	-	12
Κόστος προϋπηρεσίας από εταιρείες που ενοποιούνταν με τη μέθοδο της καθαρής θέσης	51	-	51	(9)	-	(9)
Υποχρέωση καθορισμένων παροχών την 31η Δεκεμβρίου	**33.033**	**3.918**	**36.951**	**31.777**	**3.586**	**35.363**

	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ					
	31/12/2017			31/12/2016		
Ποσά σε € '000	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Μη χρηματοδοτούμενα)	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Χρηματοδοτούμενα)	Σύνολο	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Μη χρηματοδοτούμενα)	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Χρηματοδοτούμενα)	Σύνολο
Υποχρέωση καθορισμένων παροχών την 1η Ιανουαρίου	**184**	**-**	**184**	**166**	**-**	**166**
Τρέχον κόστος απασχόλησης	23	-	23	21	-	21
Έξοδο τόκων	3	-	3	4	-	4
Αναλογιστικές ζημιές /(κέρδη) στην υποχρέωση	23	-	23	16	-	16
Παροχές πληρωθείσες	(288)	-	(288)	(140)	-	(140)
Κόστος προϋπηρεσίας	264	-	264	117	-	117
Υποχρέωση καθορισμένων παροχών την 31η Δεκεμβρίου	**209**	**-**	**209**	**184**	**-**	**184**

Οι μεταβολές στην εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων του προγράμματος του Ομίλου έχουν ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ	
	31/12/2017	31/12/2016
Ποσά σε € '000	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Χρηματοδοτούμενα)	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Χρηματοδοτούμενα)
Εύλογη αξία στοιχείων του ενεργητικού του προγράμματος την 1η Ιανουαρίου	**728**	**1.031**
Έσοδο τόκων	13	23
Απόδοση των στοιχείων του ενεργητικού του προγράμματος (εξαιρουμένων των ποσών που περιλαμβάνονται στον καθαρό τόκο)	11	(2)
Εισφορές εργοδότη	799	-
Παροχές πληρωθείσες	(365)	(324)
Εύλογη αξία στοιχείων του ενεργητικού του προγράμματος την 31η Δεκεμβρίου	**1.186**	**728**

Τα στοιχεία των περιουσιακών στοιχείων του προγράμματος μπορούν να αναλυθούν στις ακόλουθες επενδυτικές κατηγορίες:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ	
	31/12/2017	31/12/2016
Ποσά σε € '000	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Χρηματοδοτούμενα)	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Χρηματοδοτούμενα)
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	1.186	728
Σύνολα	**1.186**	**728**

Οι κύριες αναλογιστικές παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν για τους ανωτέρω λογιστικούς σκοπούς είναι οι εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
Προεξοφλητικό επιτόκιο	1,80%	1,90%	1,80%	1,90%
Μελλοντικές αυξήσεις μισθών	1,82%	1,84%	1,80%	1,80%
Πληθωρισμός	1,50%	1,50%	1,50%	1,50%

Οι παραπάνω παραδοχές αναπτύχθηκαν από τη Διοίκηση σε συνεργασία με ανεξάρτητο αναλογιστή που εκπόνησε την αναλογιστική μελέτη.

Οι βασικές αναλογιστικές παραδοχές για τον προσδιορισμό των υποχρεώσεων είναι το επιτόκιο προεξόφλησης και η αναμενόμενη μεταβολή των μισθών. Ο ακόλουθος πίνακας παρουσιάζει συνοπτικά τις επιδράσεις στην αναλογιστική υποχρέωση από τυχόν μεταβολές των εν λόγω παραδοχών.

	Ο ΟΜΙΛΟΣ				Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ			
	31/12/2017		31/12/2016		31/12/2017		31/12/2016	
Ποσά σε € '000	Προεξοφλητικό επιτόκιο		Προεξοφλητικό επιτόκιο		Προεξοφλητικό επιτόκιο		Προεξοφλητικό επιτόκιο	
	0,5%	-0,5%	0,5%	-0,5%	0,5%	-0,5%	0,5%	-0,5%
Αύξηση / (μείωση) στην υποχρέωση καθορισμένων παροχών	(2.600)	2.563	(2.374)	2.407	(16)	18	(14)	16
	Μελλοντικές αυξήσεις μισθών		Μελλοντικές αυξήσεις μισθών		Μελλοντικές αυξήσεις μισθών		Μελλοντικές αυξήσεις μισθών	
	0,5%	-0,5%	0,5%	-0,5%	0,5%	-0,5%	0,5%	-0,5%
Αύξηση / (μείωση) στην υποχρέωση καθορισμένων παροχών	2.258	(2.351)	2.366	(2.355)	12	(11)	16	(15)

26 ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ

Οι κρατικές επιχορηγήσεις του Ομίλου αφορούν σε επιχορηγήσεις επενδύσεων και η κίνησή τους κατά τη διάρκεια των χρήσεων που έληξαν την 31/12/2017 και την 31/12/2016 ήταν η κάτωθι:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ	
Ποσά σε € '000	31/12/2017	31/12/2016
Υπόλοιπο ανοίγματος	**7.721**	**8.592**
Είσπραξη νέων επιχορηγήσεων	68	-
Απόσβεση επιχορηγήσεων	(843)	(871)
Υπόλοιπο κλεισίματος	**6.946**	**7.721**

27 ΔΑΝΕΙΑΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

Οι δανειακές υποχρεώσεις του Ομίλου και της Εταιρείας την 31/12/2017 αναλύονται ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Ποσά σε € '000	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις				
Υποχρεώσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης	3.772	5.028	-	-
Τραπεζικός δανεισμός	147.749	206.424	-	29.392
Ομολογιακά δάνεια (ΟΔ)	869.589	923.260	257.500	299.483
Μετατρέψιμα ομολογιακά δάνεια (ΜΟΔ)	501.628	441.108	425.200	371.894
Λοιπά δάνεια	-	8.500	-	-
Μείον: Μακροπρόθεσμα δάνεια πληρωτέα στους επόμενους 12 μήνες	(541.845)	(728.333)	(58.750)	(103.625)
Σύνολο μακροπρόθεσμων δανείων	**980.893**	**855.987**	**623.950**	**597.144**

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Ποσά σε € '000	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
Βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις				
Υποχρεώσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης	317	266	-	-
Τραπεζικός δανεισμός	101.248	89.799	15.922	-
Τραπεζικές υπεραναλήψεις	-	97	-	-
Λοιπά δάνεια	-	-	900	3.270
Πλέον: Μακροπρόθεσμα δάνεια πληρωτέα στους επόμενους 12 μήνες	541.845	728.333	58.750	103.625
Σύνολο βραχυπρόθεσμων δανείων	**643.410**	**818.495**	**75.572**	**106.895**

Το συνολικό χρηματοοικονομικό κόστος των μακροπρόθεσμων και βραχυπρόθεσμων δανειακών υποχρεώσεων καθώς και των χρηματοδοτικών μισθώσεων για την ετήσια περίοδο 01/01-31/12/2017 (και την αντίστοιχη συγκριτική ετήσια περίοδο) περιλαμβάνεται στο κονδύλι «Χρηματοοικονομικά έξοδα» της ενοποιημένης και εταιρικής Κατάστασης Αποτελεσμάτων.

Το μέσο επιτόκιο του Ομίλου για την ετήσια περίοδο που έληξε την 31/12/2017 ανήλθε: (α) για τα μακροπρόθεσμα δάνεια σε 5,67 % (2016: 6,14%) και (β) για τα βραχυπρόθεσμα δάνεια σε 5,27% (2016: 6,04%).

Στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της 31/12/2017 του Ομίλου, περιλαμβάνονται υποχρεώσεις κεφαλαίου και τόκων (βλ. και σημείωση 3.1) συνολικού ποσού € 531.859 χιλ. θυγατρικών εταιρειών του Ομίλου, για τις οποίες η Διοίκηση βρίσκεται, κατά την ημερομηνία έγκρισης των συνημμένων οικονομικών καταστάσεων, σε συζητήσεις ή και κατ' αρχήν συμφωνίες με τις πιστώτριες τράπεζες για την αναδιάρθρωσή τους.

(α) Δανεισμός της Εταιρείας (MIG):

Κοινό ομολογιακό δάνειο € 115.000 χιλ.

Την 18/03/2015 η MIG προχώρησε στην υπογραφή Προγράμματος Ομολογιακού Δανείου ύψους έως € 115.000 χιλ. σε δύο σειρές, που ανέλαβε την υποχρέωση να καλύψει η ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ Α.Ε., για την αναχρηματοδότηση ισόποσων υφιστάμενων δανειακών υποχρεώσεων της Εταιρείας προς αυτήν. Η έκδοση της πρώτης σειράς ύψους € 100.000 χιλ. ολοκληρώθηκε την 19/03/2015, ενώ η έκδοση της δεύτερης σειράς ύψους € 15.000 χιλ. ολοκληρώθηκε την 21/10/2016. Η διάρκεια του δανείου ορίσθηκε τριετής (3) με λήξη τον Οκτώβριο 2019. Το επιτόκιο προσδιορίστηκε σε Euribor 6μήνου πλέον περιθωρίου 4,10% το οποίο θα προσαυξάνεται σταδιακά, καταλήγοντας στην τελευταία χρήση (2019) να ανέρχεται σε 5,25%.

Με πράξη τροποποίησης που υπογράφηκε εντός του 2017, οι όροι αποπληρωμής των δόσεων κεφαλαίου του προγράμματος μεταβλήθηκαν, καθιστώντας συμβατικές δόσεις ποσού € 28.750 χιλ. καταβλητέες εντός του 2018.

Κοινό ομολογιακό δάνειο € 150.000 χιλ.

Την 21/10/2016 η MIG προχώρησε στην υπογραφή Προγράμματος Ομολογιακού Δανείου ύψους έως € 150.000 χιλ., που ανέλαβε την υποχρέωση να καλύψει ο όμιλος EUROBANK, για την αναχρηματοδότηση ισόποσων υφιστάμενων δανειακών υποχρεώσεων της Εταιρείας προς αυτήν. Η λήξη του δανείου ορίσθηκε τριετής (3) με λήξη τον Οκτώβριο 2019. Το επιτόκιο προσδιορίστηκε σε Euribor 6μήνου πλέον περιθωρίου 4,40% το οποίο θα προσαυξάνεται σταδιακά, καταλήγοντας στην τελευταία χρήση (2019) να ανέρχεται σε 5,25%.

Την 02/12/2016 η ΤΡΑΠΕΖΑ EUROBANK ERGASIAS Α.Ε. προέβη σε μεταβίβαση του κοινού ομολογιακού δανείου έκδοσης της Εταιρείας ύψους € 150.000 χιλ. προς Επενδυτικά Κεφάλαια που διαχειρίζεται η FORTRESS. Η τράπεζα παρέμεινε Πληρεξούσιος Καταβολών και Εκπρόσωπος των Ομολογιούχων.

Το υπόλοιπο του δανείου κατά την 31/12/2017 ανέρχεται σε € 142.500 χιλ., κατόπιν καταβολής της πρώτης δόσης ποσού € 7.500 χιλ. την 30/06/2017. Για οφειλόμενη δόση ποσού € 15.000 χιλ., αρχικά καταβλητέα την 23/10/2017, η Εταιρεία έλαβε επιστολή παροχής συναίνεσης για την μεταφορά της οφειλόμενης δόσης έως την 22/05/2018. Συνεπεία και του παραπάνω, δόσεις ποσού € 30.000 χιλ. είναι συμβατικά καταβλητέες εντός του 2018.

Προς εξασφάλιση των παραπάνω ομολογιακών δανείων συνολικού ποσού € 257,5 εκ. κατά την 31/12/2017, έχει ενεχυριαστεί το σύνολο των μετοχών των εταιρειών ATTICA, ΥΓΕΙΑ και VIVARTIA κυριότητας (άμεσης και έμμεσης) της Εταιρείας. Τα δικαιώματα ψήφου των παραπάνω

μετοχών παραμένουν στην Εταιρεία, ενώ το ενέχυρο εκτείνεται στους καρπούς και στα ωφελήματα των εν λόγω χρεογράφων και αποδίδονται στην Εταιρεία εφόσον δεν συντρέχει γεγονός καταγγελίας.

Κοινό ομολογιακό δάνειο € 50.000 χιλ.

Την 18/03/2015, η MIG εξέδωσε νέο κοινό ομολογιακό δάνειο ύψους € 50.000 χιλ. που καλύφθηκε από την ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ Α.Ε. Το ανεξόφλητο υπόλοιπο του δανείου, το οποίο κατά την 31/12/2016 ανήρχετο σε € 34.483 χιλ. αποπληρώθηκε στο σύνολό του εντός της χρήσης 2017.

Μετατρέψιμο Ομολογιακό Δάνειο ονομαστικής αξίας € 375.247 χιλ.

Εντός της τρέχουσας χρήσης και συγκεκριμένα κατά την 31/07/2017, πραγματοποιήθηκε η ολοσχερής εξόφληση αμφοτέρων σειρών του ανωτέρω ΜΟΔ (έκδοσης την 29/07/2013 και 13/06/2014)), από το προϊόν της έκδοσης της Α΄ Σειράς του νέου ΜΟΔ των € 425.200 χιλ.

Νέο Μετατρέψιμο Ομολογιακό Δάνειου ύψους € 425.200 χιλ.

Την 27/07/2017 το Δ.Σ. της MIG προέβη στην εξειδίκευση των όρων του νέου Μετατρέψιμου Ομολογιακού Δανείου, η έκδοση του οποίου αποφασίσθηκε από τη Β΄ Επαναληπτική Τακτική Γενική Συνέλευση της 10/07/2017. Η συνολική έκδοση του ΜΟΔ δύναται να ανέλθει σε ποσό έως € 460.302 χιλ. με την έκδοση έως 1.534.340.000 ομολογιών ονομαστικής αξίας εκάστης € 0,30 μετατρέψιμων σε μετοχές.

Οι ομολογιούχοι θα δύνανται να ζητούν τη μετατροπή των ομολογιών τους σε μετοχές της Εταιρείας το πρώτον μετά την παρέλευση 12 μηνών από την έκδοση του ΜΟΔ και στη συνέχεια σε κάθε μηνιαία επέτειο καθ' όλη τη διάρκεια του ΜΟΔ με προηγούμενη έγγραφη ειδοποίηση προς την Εταιρεία (εφεξής η «Ημέρα Ειδοποίησης Μετατροπής»). Στην περίπτωση αυτή, η Εταιρεία θα έχει δικαίωμα πρόωρης αποπληρωμής του συνόλου των εν λόγω ομολογιών, για τις οποίες ασκείται το δικαίωμα μετατροπής, εντός προθεσμίας 15 εργασίμων ημερών αρχομένης την επομένη της Ημέρας Ειδοποίησης Μετατροπής. Εφόσον παρέλθει άπρακτη η εν λόγω προθεσμία, θα επέρχεται η μετατροπή των εν λόγω ομολογιών την 20η εργάσιμη ημέρα από την επομένη της Ημέρας Ειδοποίησης Μετατροπής (εφεξής η «Ημέρα Μετατροπής»). Η τιμή μετατροπής θα ισούται με την χρηματιστηριακή τιμή της μετοχής της προηγούμενης της Ημέρας Ειδοποίησης Μετατροπής. Σε περίπτωση που κατά την προηγούμενη της Ημέρας Ειδοποίησης Μετατροπής η χρηματιστηριακή τιμή της μετοχής είναι κατώτερη της ονομαστικής αξίας της μετοχής (€ 0,30), η Εταιρεία θα προβαίνει κατόπιν αιτήματος των ομολογιούχων στις κατάλληλες εταιρικές πράξεις προκειμένου να προκληθεί αναπροσαρμογή της χρηματιστηριακής τιμής της μετοχής σε ποσό τουλάχιστον τριάντα λεπτών του ευρώ (€ 0,30), η οποία και θα είναι η τιμή μετατροπής. Η Ημέρα Μετατροπής θα ακολουθεί στην περίπτωση αυτή την ολοκλήρωση των εν λόγω εταιρικών πράξεων. Την 28/07/2017 η MIG προχώρησε στην υπογραφή του Προγράμματος Έκδοσης Μετατρέψιμου Ομολογιακού Δανείου ύψους έως € 460.250 χιλ. Η κάλυψη και καταβολή από την ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ Α.Ε. του ποσού της Α΄ Σειράς ύψους € 425.200 χιλ. που διαιρείται σε 1.417.333.334 ομολογίες ονομαστικής αξίας εκάστης € 0,30 μετατρέψιμες σε μετοχές της Εταιρείας ολοκληρώθηκε την 31/07/2017 και πιστοποιήθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο αυθημερόν. Ως ημερομηνία έκδοσης ορίσθηκε η 31/07/2017. Το νέο ΜΟΔ δεν έχει εισαχθεί προς διαπραγμάτευση στο Χρηματιστήριο Αθηνών.

Το προϊόν της έκδοσης χρησιμοποιήθηκε για την αναχρηματοδότηση υφισταμένων δανειακών υποχρεώσεων της Εταιρείας, συμπεριλαμβανομένων αμφοτέρων σειρών του ΜΟΔ συνολικού ύψους € 375.247 χιλ., ενδοομιλικών δανείων ύψους € 2.370 χιλ. και υφισταμένου δανεισμού την 31/07/2017 προς την ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ Α.Ε. ύψους € 47.583 χιλ. (συμπεριλαμβανομένης και πρόσθετης χρηματοδότησης ύψους € 40.000 χιλ. η οποία εκταμιεύθηκε σταδιακά εντός του 2017, για την κάλυψη λειτουργικών και χρηματοοικονομικών αναγκών). Η διάρκεια του ΜΟΔ ορίστηκε

σε 4 έτη με δυνατότητα για πρόωρη αποπληρωμή σε κάθε μηνιαία επέτειο καθ' όλη τη διάρκεια του ΜΟΔ και ειδικώς στην περίπτωση ασκήσεως του δικαιώματος μετατροπής. Το επιτόκιο του ΜΟΔ ορίστηκε σε EURIBOR 12 μηνών πλέον περιθωρίου 4%. Σύμφωνα με το Πρόγραμμα του ΜΟΔ, η Εταιρεία έχει δυνατότητα κεφαλαιοποίησης μέρους των οφειλόμενων τόκων, κατά τη διακριτική της ευχέρεια, με την έκδοση συνολικά έως 116.833.849 επιπρόσθετων ομολογιών (PIK Bonds) ονομαστικής αξίας εκάστης € 0,30 μετατρέψιμων σε μετοχές της Εταιρείας. Το ΜΟΔ θα δύναται να εξασφαλίζεται με ενέχυρο / χρηματοοικονομική ασφάλεια επί εισηγμένων και μη μετοχών κυριότητας της Εταιρείας. Η σχετική σύμβαση περιλαμβάνει όρους σχετικά με υποχρεώσεις και περιορισμούς του εκδότη, γεγονότα καταγγελίας, τήρηση χρηματοοικονομικών δεικτών και διάθεση περιουσιακών στοιχείων του Ομίλου κατόπιν λήψης κατά περίπτωσιν των απαιτούμενων συναινέσεων από λοιπά ενδιαφερόμενα μέρη.

(β) Δανεισμός του ομίλου VIVARTIA

Οι συνολικές δανειακές υποχρεώσεις του ομίλου VIVARTIA ανήλθαν την 31/12/2017 σε ποσό € 395.647 χιλ. εκ των οποίων ποσό € 371.462 χιλ. αφορά σε βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις. Δανειακές υποχρεώσεις ποσού € 318.000 χιλ. αφορούν σε συμβάσεις κοινών κοινοπρακτικών ομολογιακών δανείων, των οποίων η διαδικασία αναδιάρθρωσης κατά την ημερομηνία έγκρισης των συνημμένων οικονομικών καταστάσεων βρίσκεται στην τελική φάση υλοποίησης, με προκαθορισμένη ημερομηνία ολοκλήρωσής της το αργότερο έως την 18/07/2018.

Πιο συγκεκριμένα, την 01/03/2018 υπογράφηκε μεταξύ του ομίλου VIVARTIA και των πιστωτικών ιδρυμάτων, Ιδιωτικό Συμφωνητικό Χρηματοοικονομικής Αναδιάρθρωσης των ανωτέρω κοινοπρακτικών δανείων καθώς και των οφειλόμενων τόκων των κοινοπρακτικών δανείων της Εστίασης το οποίο την 31/12/2017 ανέρχονταν σε € 51,5 εκ. Σε αυτό καταγράφεται το πλαίσιο των βασικών όρων της αναδιάρθρωσης του ανωτέρω δανεισμού οι αναβλητικές αιρέσεις που απαιτείται να ικανοποιηθούν και το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης.

Το ανωτέρω συμφωνητικό χρηματοοικονομικής αναδιάρθρωσης αντικατοπτρίζει την ανάγκη προσαρμογής των δανείων στις δυσμενείς συνθήκες που διέπουν την Ελληνική Οικονομία τα τελευταία χρόνια και βασίστηκε σε επιχειρηματικά πλάνα της επόμενης πενταετίας για τα οποία διενεργήθηκαν επιχειρησιακοί έλεγχοι (IBR) από ανεξάρτητη ελεγκτική εταιρεία και προβλέπει ουσιαστική μείωση του χρηματοοικονομικού κόστους (χαμηλότερα επιτόκια) και επιμήκυνση της διάρκειας των δανείων για επτά χρόνια. Το συμφωνητικό προβλέπει την έκδοση κοινού ομολογιακού δανείου ύψους € 103 εκ. το προϊόν του οποίου χρησιμοποιήθηκε για την αποπληρωμή ισόποσων τραπεζικών υποχρεώσεων του κλάδου εστίασης.

Το Πρόγραμμα του Κοινού Ομολογιακού Δανείου υπογράφηκε σύμφωνα με τα χρονοδιαγράμματα την 04/04/2018 ενώ η κάλυψη του ολοκληρώθηκε την 18/04/2018. Το εν λόγω Πρόγραμμα προβλέπει ετήσιο επιτόκιο Euribor τρίμηνης περιόδου πλέον περιθωρίου 3% και συγκεκριμένες αποπληρωμές κεφαλαίου εντός της επταετίας. Μεταξύ άλλων προβλέπεται η παροχή εταιρικών εγγυήσεων από τις θυγατρικές εταιρείες ΔΕΛΤΑ και ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ, ενέχυρα επί μετοχών ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ, GOODY'S και EVEREST κυριότητας της VIVARTIA, ενσωμάτωση διαδικασίας ενδεχόμενης μελλοντικής ενεχυρίασης των μετοχών της ΔΕΛΤΑ καθώς και ενέχυρο επί εμπορικών απαιτήσεων της ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ ύψους € 3 εκ. Επίσης, περιλαμβάνει όρους σχετικά με υποχρεώσεις και περιορισμούς του Εκδότη (VIVARTIA) και των Εγγυητών (ΔΕΛΤΑ και ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ), υποχρεώσεις τήρησης συγκεκριμένων χρηματοοικονομικών δεικτών και γεγονότα καταγγελίας.

Με σκοπό την αποδοτικότερη υλοποίηση της νέας συμφωνίας, πραγματοποιήθηκε αναδιάρθρωση της δομής του ομίλου μέσω της εξαγοράς του ομίλου EVEREST (θυγατρικής έως τότε της GOODY'S) από τη VIVARTIA αντί € 47 εκ. Η ανωτέρω εξαγορά βασίστηκε σε σχετική αποτίμηση

του ομίλου EVEREST που πραγματοποιήθηκε από ανεξάρτητη εταιρεία επί τη βάσει των προαναφερθέντων επιχειρηματικών πλάνων και πραγματοποιήθηκε την 16/03/2018, ως μέρος του χρονοδιαγράμματος ενεργειών που έχει συμπεριληφθεί στο συμφωνητικό χρηματοοικονομικής αναδιάρθρωσης. Το τίμημα της αγοραπωλησίας καταβλήθηκε από τη VIVARTIA κατά την ημερομηνία κάλυψης του κοινού ομολογιακού δανείου, ήτοι την 18/04/2018.

Ο όμιλος VIVARTIA έχει ήδη ικανοποιήσει τις προαπαιτούμενες έως σήμερα αναβλητικές αιρέσεις του ανωτέρω συμφωνητικού υλοποιώντας όλα τα στάδια του χρονοδιαγράμματος υλοποίησης αναφορικά με την έκδοση και κάλυψη του προγράμματος κοινού ομολογιακού δανείου της VIVARTIA ποσού € 103.000 χιλ.

Σε συνέχεια σύμφωνα με τους όρους του ιδιωτικού συμφωνητικού χρηματοοικονομικής αναδιάρθρωσης και του ΚΟΔ της VIVARTIA αναμένεται να ακολουθήσει και η επίτευξη συμφωνίας επί των Οριστικών Κειμένων των κοινοπρακτικών ομολογιακών δανείων των θυγατρικών ΔΕΛΤΑ, ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ, GOODY'S και EVEREST, το αργότερο έως την 18/07/2018, κατά την οποία θα έχουν οριστικοποιηθεί και όλοι οι περιοριστικοί χρηματοοικονομικοί όροι, οι ειδικές υποχρεώσεις και τα λοιπά γεγονότα καταγγελίας. Στα πλαίσια αυτά οι θυγατρικές εταιρείες έλαβαν την 17/04/2018 εγκρίσεις επί αιτημάτων παράτασης της λήξης των ανωτέρω δανείων μέχρι την 20/04/2018 και αναδρομικής εφαρμογής των νέων χαμηλότερων επιτοκίων από την 20/01/2018 έως την 20/04/2018, όπως αυτά αναφέρονται στο από 01/03/2018 Ιδιωτικό Συμφωνητικό Χρηματοοικονομικής Αναδιάρθρωσης. Από τις μέχρι σήμερα διαπραγματεύσεις δεν αναμένεται κάποια σημαντική διαφοροποίηση από τα ήδη καθορισμένα όπως αυτά αποτυπώνονται στο Ιδιωτικό Συμφωνητικό Αναδιάρθρωσης και το κοινό ομολογιακό δάνειο της VIVARTIA.

Περαιτέρω, σύμφωνα με σχετικές αναφορές του Ιδιωτικού Συμφωνητικού Χρηματοοικονομικής Αναδιάρθρωσης, μετά την διευθέτηση των κοινοπρακτικών δανείων αναμένεται να ακολουθήσει οριστική διευθέτηση λοιπών δανειακών υποχρεώσεων πλέον τόκων του ομίλου Εστίασης, συνολικού ποσού € 11,9 εκ., (οι οποίες απεικονίζονται στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις του ομίλου) για τις οποίες ο χρόνος αποπληρωμής τους έληξε και έχει κατατεθεί πρόταση αναδιάρθρωσης προς την πιστώτρια τράπεζα, με στόχο να εγκριθεί εντός των επόμενων μηνών δεδομένου ότι σχετίζεται άμεσα με τους τελικούς όρους της αναδιάρθρωσης.

Δεδομένου ότι μέχρι την 31/12/2017, δεν είχε επέλθει η τακτοποίηση των ανωτέρω δανείων, ο όμιλος συνέχισε να τα αποτυπώνει στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις σύμφωνα με τις σχετικές απαιτήσεις των ΔΛΠ.

(γ) Δανεισμός του ομίλου ATTICA

Την 31/12/2017 τα δάνεια του ομίλου ATTICA ανέρχονται σε € 238.733 χιλ. εκ των οποίων ποσό € 24.303 χιλ. αφορά σε βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις. Οι μεταβολές του υπολοίπου του μετατρέψιμου ομολογιακού δανείου, λογιστικής αξίας € 76.428 χιλ. κατά την 31/12/2017, αποδίδονται στην επιμέτρησή του στην εύλογη αξία (βλ. σημείωση 4.2.3).

(δ) Δανεισμός του ομίλου ΥΓΕΙΑ

Την 31/12/2017 τα δάνεια του ομίλου ΥΓΕΙΑ ανέρχονται σε € 131.592 χιλ. εκ των οποίων ποσό € 14.900 χιλ. αφορά σε βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις. Ειδικότερα:

Κοινό ομολογιακό δάνειο ΥΓΕΙΑ € 95.000 χιλ.

Την 21/11/2017, υπεγράφη η πρόσθετη πράξη τροποποίησης του από 28/09/2012 προγράμματος εκδόσεως κοινού ομολογιακού δανείου, βάσει των διατάξεων του Ν. 3156/2003 και του κ.ν. 2190/1920, μέσω ιδιωτικής τοποθέτησης με κάλυψη από τις ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ Α.Ε.,

ΤΡΑΠΕΖΑ EUROBANK ERGASIAS Α.Ε. και ALPHA ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε., με εκπρόσωπο και πληρεξούσιο καταβολών την πρώτη, ανεξόφλητου κεφαλαίου κατά την υπογραφή της πρόσθετης πράξης ποσού € 87.645 χιλ.

Οι βασικοί όροι της πρόσθετης πράξης τροποποίησης του προγράμματος προβλέπουν α) την παράταση της ημερομηνίας λήξης κατά 5 έτη έως 22/11/2021 με δυνατότητα επιπλέον παράτασης για 2 έτη υπό την έγκριση των ομολογιούχων, β) την τρίμηνη περίοδο εκτοκισμού με επιτόκιο Euribor τριμήνου και μείωση του περιθωρίου επιτοκίου στο 4% ετησίως, γ) την τροποποίηση του προγράμματος αποπληρωμής του υφιστάμενου ανεξόφλητου κεφαλαίου σε εξαμηνιαίες δόσεις, και δ) την τήρηση χρηματοοικονομικών δεικτών σε κάθε ημερομηνία αναφοράς των Οικονομικών Καταστάσεων (Εξαμηνιαίων και Ετήσιων). Συνεπεία του ανωτέρω, ποσό € 82.613 χιλ. αναταξινομήθηκε από τις βραχυπρόθεσμες στις μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις. Για το ως άνω πρόγραμμα έχουν παρασχεθεί εξασφαλίσεις από την εταιρεία ΥΓΕΙΑ, οι οποίες περιλαμβάνουν προσημειώσεις επί ενσώματων παγίων, σύσταση πλασματικού ενεχύρου επί εξοπλισμού ύψους € 116,8 εκ., καθώς και ενέχυρα επί απαιτήσεων από ασφαλιστικά ταμεία και του σήματος της εταιρείας ΥΓΕΙΑ.

Κοινό ομολογιακό δάνειο ΜΗΤΕΡΑ € 42.000 χιλ.

Για το ομολογιακό δάνειο του ΜΗΤΕΡΑ την 21/12/2017, υπεγράφη η πρόσθετη πράξης τροποποίησης του από 30/12/2013 προγράμματος εκδόσεως κοινού ομολογιακού δανείου, μεταξύ της εταιρείας ΜΗΤΕΡΑ και των τραπεζών EUROBANK ERGASIAS Α.Ε. και ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ Α.Ε. με εκπρόσωπο και πληρεξούσιο καταβολών την πρώτη, ανεξόφλητου κεφαλαίου κατά την υπογραφή της πρόσθετης πράξης ποσού € 41.163 χιλ.

Οι βασικοί όροι της πρόσθετης πράξης τροποποίησης του προγράμματος προβλέπουν α) την παράταση της ημερομηνίας λήξης κατά 5 έτη μέχρι την 15/11/2021 με δυνατότητα επιπλέον παράτασης για 2 έτη υπό την έγκριση των ομολογιούχων, β) την τρίμηνη περίοδο εκτοκισμού με επιτόκιο Euribor τριμήνου και μείωση του περιθωρίου επιτοκίου στο 4% ετησίως, γ) την τροποποίηση του προγράμματος αποπληρωμής του υφιστάμενου ανεξόφλητου κεφαλαίου σε εξαμηνιαίες δόσεις, και δ) την τήρηση χρηματοοικονομικών δεικτών σε κάθε ημερομηνία αναφοράς των Οικονομικών Καταστάσεων (Εξαμηνιαίων και Ετήσιων). Συνεπεία του ανωτέρω, ποσό € 39.296 χιλ. αναταξινομήθηκε από τις βραχυπρόθεσμες στις μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις. Για το ως άνω πρόγραμμα έχουν παρασχεθεί εξασφαλίσεις από την εταιρεία ΜΗΤΕΡΑ οι οποίες περιλαμβάνουν προσημειώσεις επί ενσώματων παγίων, σύσταση πλασματικού ενεχύρου επί εξοπλισμού ποσού € 50,6 εκ., καθώς και ενέχυρα επί απαιτήσεων από ασφαλιστικά ταμεία και του σήματος του ΜΗΤΕΡΑ. Η διοίκηση του ομίλου ΥΓΕΙΑ έλαβε εντός του 2017 τη συναίνεση των συνεργαζόμενων τραπεζών για την άρση της υποχρέωσης τήρησης των χρηματοοικονομικών δεικτών κατά την 31/12/2017 του ομολογιακού δανείου του ΜΗΤΕΡΑ.

(ε) Δανεισμός RKB

Την 31/12/2017 τα τραπεζικά δάνεια της RKB ανέρχονται σε € 75,0 εκ. και αφορούν σε βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις, ενώ στις λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις του Ομίλου περιλαμβάνονται και δεδουλευμένοι τόκοι ύψους € 22,7 εκ.

Το εν λόγω δάνειο έχει συναφθεί την 24/06/2008 και οι όροι του προβλέπουν περιπτώσεις καταγγελίας που περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, μη εμπρόθεσμη καταβολή πληρωμών, οικονομικές ρήτρες καθώς και μη συμμόρφωση με τις γενικές και οικονομικές διασφαλίσεις που έχουν παρασχεθεί. Επίσης, προς εξασφάλιση του παραπάνω δανείου έχουν προσημειωθεί ακίνητα ιδιοκτησίας της RKB. Το δάνειο έχει ταξινομηθεί στις βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις, βάσει των απαιτήσεων του ΔΛΠ 1, καθώς η RKB δεν βρίσκεται σε συμμόρφωση με συμβατικούς

όρους. Η Διοίκηση του Ομίλου βρίσκεται σε διαδικασία συζητήσεων αναφορικά με την αναχρηματοδότηση της εν λόγω δανειακής υποχρέωσης.

(στ) Δανεισμός SINGULARLOGIC

Την 31/12/2017 τα δάνεια του ομίλου SINGULARLOGIC ανέρχονται σε € 58.341 χιλ. εκ των οποίων ποσό € 58.203 χιλ. αφορά σε βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις.

Στις βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις περιλαμβάνονται ομολογιακά δάνεια ποσού € 52.790 χιλ. τα οποία συμβατικά έληξαν την 31/01/2018. Η διοίκηση της SINGULARLOGIC βρίσκεται σε συζητήσεις με τις πιστώτριες τράπεζες προκειμένου να επιτευχθεί η αναδιάρθρωση και αναχρηματοδότηση των εν λόγω δανείων.

Στα πλαίσια της υφιστάμενης διαπραγμάτευσης με τα πιστωτικά ιδρύματα, με σκοπό την αναχρηματοδότηση των δανειακών της υποχρεώσεων ποσού € 52.790 χιλ. την 31/01/2018, η εταιρεία απέστειλε αιτήματα παροχής συναίνεσης αναφορικά με την παράταση της λήξης των δανείων. Στα πλαίσια αυτά, η εταιρεία έλαβε σχετικές επιστολές συναίνεσης από τις συνεργαζόμενες πιστώτριες τράπεζες κατά τις 02/04/2018 και 18/04/2018 και με αναδρομική ισχύ από την 31/01/2018, αναφορικά με την παράταση της ημερομηνίας λήξης των εν λόγω ΚΟΔ μέχρι την 31/05/2018. Περαιτέρω, συμφωνήθηκε η καταβολή από την εταιρεία δόσεων κεφαλαίου επί των ως άνω ΚΟΔ ποσού € 1,5 εκ. πλέον τόκων, η εξόφληση των οποίων θα πραγματοποιηθεί από «bridge» διμερές δάνειο πιστώτριας τράπεζας.

Προς εξασφάλιση των ομολογιακών δανείων, έχουν συσταθεί ενέχυρα επί του συνόλου των μετοχών της SINGULARLOGIC καθώς και επί εμπορικών σημάτων και εμπορικών απαιτήσεων της με κριτήρια που ορίζονται από τις δανειακές συμβάσεις. Επίσης, η εταιρεία έχει συστήσει ενέχυρο επί του συνόλου των μετοχών εκδόσεως θυγατρικών της, κυριότητας της, το οποίο θα εκτείνεται και στα μερίσματα των ως άνω μετοχών.

27.1 Πίνακας μελλοντικών αποπληρωμών δανειακών υποχρεώσεων

Αναφορικά με τα μακροπρόθεσμα και βραχυπρόθεσμα δάνεια παρατίθεται παρακάτω ο πίνακας μελλοντικών αποπληρωμών για τον Όμιλο και την Εταιρεία κατά την 31/12/2017 και 31/12/2016.

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		**Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ**	
Ποσά σε € '000	**31/12/2017**	**31/12/2016**	**31/12/2017**	**31/12/2016**
Έως 1 έτους	643.410	818.495	75.572	106.895
Μεταξύ 1 έτους και 2 ετών	365.003	53.656	198.750	26.500
Μεταξύ 2 ετών και 3 ετών	45.807	509.474	-	361.069
Μεταξύ 3 ετών και 4 ετών	525.593	240.854	425.200	209.575
Μεταξύ 4 ετών και 5 ετών	30.618	7.600	-	-
Άνω των 5 ετών	13.872	44.403	-	-
	1.624.303	**1.674.482**	**699.522**	**704.039**

27.2 Υποχρεώσεις Χρηματοδοτικών Μισθώσεων

Οι μελλοντικές ελάχιστες καταβολές των χρηματοοικονομικών μισθώσεων σε σχέση με την παρούσα αξία των καθαρών ελάχιστων καταβολών για τον Όμιλο κατά την 31/12/2017 και 31/12/2016 αναλύονται ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ			
	31/12/2017		31/12/2016	
Ποσά σε € '000	Ελάχιστες μελλοντικές καταβολές	Παρούσα αξία ελάχιστων μελλοντικών καταβολών	Ελάχιστες μελλοντικές καταβολές	Παρούσα αξία ελάχιστων μελλοντικών καταβολών
Έως 1 έτους	1.688	1.485	1.645	1.346
Μεταξύ 1 έτους και 5 ετών	2.733	2.604	4.282	3.948
Σύνολο ελάχιστων μελλοντικών καταβολών	**4.421**	**4.089**	**5.927**	**5.294**
Μείον: Ποσά που αποτελούν χρηματοοικονομικά έξοδα	(332)	-	(633)	-
Σύνολο παρούσας αξίας ελάχιστων μελλοντικών καταβολών	**4.089**	**4.089**	**5.294**	**5.294**

Το συνολικό χρηματοοικονομικό κόστος των μακροπρόθεσμων και βραχυπρόθεσμων δανειακών υποχρεώσεων καθώς και των χρηματοδοτικών μισθώσεων για τη χρήση που έληξε την 31/12/2017 περιλαμβάνεται στο κονδύλι «Χρηματοοικονομικά έξοδα» της ενοποιημένης και εταιρικής Κατάστασης Αποτελεσμάτων (βλ. σημείωση 40).

28 ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ ΑΠΟ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Ακολούθως παρατίθεται η συμφωνία της μεταβολής των υποχρεώσεων από χρηματοοικονομικές δραστηριότητες, για τον Όμιλο και την Εταιρεία για τη χρήση που έληξε την 31/12/2017:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		
Ποσά σε € '000	Μακροπρόθεσμες Δανειακές Υποχρεώσεις	Βραχυπρόθεσμες Δανειακές Υποχρεώσεις	Σύνολο
31/12/2016	**855.987**	**818.495**	**1.674.482**
Ταμειακές ροές:			
Αποπληρωμές	(381.473)	(140.947)	(522.420)
Αναλήψεις /εκταμιεύσεις	425.200	52.985	478.185
Μη ταμειακές μεταβολές:			
Προσθήκες από απόκτηση θυγατρικών /Μειώσεις από πώληση θυγατρικών	-	45	45
Μεταφορά σε ομάδες διάθεσης κατεχόμενες προς πώληση	(11.318)	(7.606)	(18.924)
Μεταβολές στην εύλογη αξία	8.927	-	8.927
Αναταξινομήσεις	80.203	(80.203)	-
Λοιπές μεταβολές	3.367	641	4.008
31/12/2017	**980.893**	**643.410**	**1.624.303**

	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ		
Ποσά σε € '000	Μακροπρόθεσμες Δανειακές Υποχρεώσεις	Βραχυπρόθεσμες Δανειακές Υποχρεώσεις	Σύνολο
31/12/2016	**597.144**	**106.895**	**704.039**
Ταμειακές ροές:			
Αποπληρωμές	(375.247)	(102.523)	(477.770)
Αναλήψεις /εκταμιεύσεις	425.200	44.700	469.900
Μη ταμειακές μεταβολές:			
Αναταξινομήσεις	(26.500)	26.500	-
Λοιπές μεταβολές	3.353		3.353
31/12/2017	**623.950**	**75.572**	**699.522**

29 ΠΑΡΑΓΩΓΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΜΕΣΑ

Την 31/12/2017 τα παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα ανέρχονταν σε απαιτήσεις ποσού € 4.433 χιλ. έναντι απαιτήσεων ποσού € 5.877 χιλ. την 31/12/2016. Τα εν λόγω παράγωγα αφορούν σε πράξεις αντιστάθμισης μέρους κινδύνου μεταβολής της τιμής του καυσίμου, στις οποίες έχει προβεί ο όμιλος ΑΤΤΙCA. Στα εν λόγω στοιχεία η αποτίμηση απεικονίζεται σε εύλογη αξία.

30 ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ

Στον πίνακα που ακολουθεί παρατίθεται η ανάλυση της κίνησης των προβλέψεων του Ομίλου:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ					
	31/12/2017			31/12/2016		
Ποσά σε € '000	**Λοιπές προβλέψεις**	**Προβλέψεις επίδικων υποθέσεων**	**Σύνολα**	**Λοιπές προβλέψεις**	**Προβλέψεις επίδικων υποθέσεων**	**Σύνολα**
Υπόλοιπο ανοίγματος	**1.867**	**15.096**	**16.963**	**630**	**13.781**	**14.411**
Πρόσθετες προβλέψεις	190	93	283	1.625	1.541	3.166
Χρησιμοποιημένες προβλέψεις	(64)	(121)	(185)	-	(202)	(202)
Αχρησιμοποίητα ποσά προβλέψεων που ανεστράφησαν	(825)	(2.360)	(3.185)	-	(24)	(24)
Αχρησιμοποίητα ποσά προβλέψεων που αναστράφησαν (πωληθείσας θυγατρικής	-	(40)	(40)	-	-	-
Αναταξινόμηση	-	-	-	(388)	-	(388)
Υπόλοιπο κλεισίματος	**1.168**	**12.668**	**13.836**	**1.867**	**15.096**	**16.963**
Μακροπρόθεσμες προβλέψεις	1.062	12.299	13.361	1.837	14.683	16.520
Βραχυπρόθεσμες προβλέψεις	106	369	475	30	413	443
	1.168	**12.668**	**13.836**	**1.867**	**15.096**	**16.963**

Στον ανωτέρω πίνακα, εκτός από την ανάλυση των προβλέψεων με βάση τη φύση της δέσμευσης, παρουσιάζεται και η ανάλυσή τους με βάση το αναμενόμενο χρονοδιάγραμμα των εκροών οικονομικών πόρων (παρουσιάζεται διάκριση αυτών μεταξύ βραχυπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων προβλέψεων). Ειδικότερα και αναφορικά με τις μακροπρόθεσμες προβλέψεις σημειώνεται ότι δεν εμφανίζονται σε προεξοφλημένα ποσά, καθώς δεν υπάρχει ακριβής εκτίμηση του χρόνου καταβολής τους.

Προβλέψεις επίδικων υποθέσεων:

Οι προβλέψεις για επίδικες υποθέσεις του Ομίλου κατά την 31/12/2017 συνολικού ποσού € 12.668 χιλ. αφορούν κατά κύριο λόγο: (α) στις σχηματισθείσες προβλέψεις του ομίλου ΥΓΕΙΑ ποσού € 9.750 χιλ., καθώς λόγω της φύσης των δραστηριοτήτων του, εκκρεμούν εναντίον του δικαστικές υποθέσεις ιατρικής ευθύνης, (β) ποσό € 1.331 χιλ. που αφορά σε σχηματισθείσες προβλέψεις του ομίλου VIVARTIA και (γ) ποσό € 1.218 χιλ. που αφορά σε σχηματισθείσες προβλέψεις του ομίλου ΑΤΤΙCA κυρίως για αποζημιώσεις ναυτικών οι οποίοι εργάζονταν στα πλοία του ομίλου.

Λοιπές προβλέψεις:

Οι λοιπές προβλέψεις του Ομίλου ανέρχονται κατά την 31/12/2017 σε ποσό € 1.168 χιλ. Η κατηγορία αυτή αφορά σε διάφορες προβλέψεις για κινδύνους κυρίως των εταιρειών του ομίλου VIVARTIA, εκ των οποίων κανένας μεμονωμένα δεν είναι ουσιώδης για τα οικονομικά μεγέθη των ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων.

31 ΛΟΙΠΕΣ ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

Οι λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις του Ομίλου και της Εταιρείας αναλύονται ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Ποσά σε € '000	**31/12/2017**	**31/12/2016**	**31/12/2017**	**31/12/2016**
Ασφαλιστικοί οργανισμοί	20	69	-	-
Λοιπές υποχρεώσεις	6.425	11.690	4.955	9.514
Σύνολο	**6.445**	**11.759**	**4.955**	**9.514**

32 ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΕΣ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

Οι εμπορικές υποχρεώσεις του Ομίλου αναλύονται ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ	
Ποσά σε € '000	**31/12/2017**	**31/12/2016**
Προμηθευτές	149.908	162.341
Επιταγές πληρωτέες	4.884	4.915
Προκαταβολές πελατών	8.638	6.803
Λοιπές υποχρεώσεις	6.718	6.549
Σύνολο	**170.148**	**180.608**

Για την Εταιρεία δεν υπάρχει ανάλυση σχετικά με τις εμπορικές υποχρεώσεις, καθώς είναι εταιρεία συμμετοχών.

33 ΦΟΡΟΙ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΠΛΗΡΩΤΕΟΙ

Οι τρέχουσες φορολογικές υποχρεώσεις του Ομίλου, αφορούν σε τρέχουσες υποχρεώσεις από φόρο εισοδήματος:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ	
Ποσά σε € '000	**31/12/2017**	**31/12/2016**
Έξοδο φόρου που αναλογεί στη χρήση	1.119	1.710
Διαφορές φορολογικού ελέγχου	360	621
Σύνολο	**1.479**	**2.331**

34 ΛΟΙΠΕΣ ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

Οι λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις του Ομίλου και της Εταιρείας αναλύονται ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Ποσά σε € '000	**31/12/2017**	**31/12/2016**	**31/12/2017**	**31/12/2016**
Έσοδα επόμενης χρήσης - Επιχορηγήσεις	8.717	7.375	-	-
Ασφαλιστικοί οργανισμοί	11.441	13.504	118	135
Λοιπές υποχρεώσεις από φόρους	21.374	24.161	274	705
Μερίσματα πληρωτέα	1.880	1.257	-	-
Υποχρεώσεις προς το προσωπικό	6.451	6.701	-	31
Δεδουλευμένα έξοδα	12.420	17.181	1.004	1.037
Λοιπές υποχρεώσεις	18.848	17.409	3.642	3.924
Υποχρεώσεις από αγορά ενσώματων παγίων	1.478	888	-	-
Δεδουλευμένοι τόκοι	91.511	73.645	10.596	6.816
Σύνολο	**174.120**	**162.121**	**15.634**	**12.648**

Στο κονδύλι των δεδουλευμένων τόκων περιλαμβάνονται τόκοι θυγατρικών εταιρειών του Ομίλου ποσού € 76,7 εκ. περίπου, οι οποίοι κατά την 31/12/2017 δεν είχαν καταβληθεί στα πλαίσια της

υφιστάμενης διαπραγμάτευσης για την αναχρηματοδότηση των δανείων του Ομίλου με τα πιστωτικά ιδρύματα. Στο ως άνω ποσό περιλαμβάνονται τόκοι ποσού € 51,5 εκ. του ομίλου VIVARTIA, οι οποίοι αποπληρώθηκαν την 18/04/2018 (βλ. αναλυτικά Σημείωση 27).

35 ΠΩΛΗΣΕΙΣ

Οι πωλήσεις του Ομίλου αναλύονται ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ	
Ποσά σε € '000	**01/01-31/12/2017**	**01/01-31/12/2016**
Θαλάσσιες και ακτοπλοϊκές μεταφορές	260.859	258.259
Πωλήσεις προϊόντων	432.179	443.965
Πωλήσεις εμπορευμάτων	128.143	118.691
Πωλήσεις πρώτων υλών	7.694	10.233
Έσοδα από παροχή υπηρεσιών	239.085	240.233
Έσοδα από ξενοδοχειακές επιχειρήσεις	11.967	10.655
Σύνολα από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	**1.079.927**	**1.082.036**
Σύνολα από διακοπείσες δραστηριότητες	21.588	21.840
Σύνολο	**1.101.515**	**1.103.876**

Η κατανομή των εσόδων από πωλήσεις στους λειτουργικούς τομείς του Ομίλου παρουσιάζεται στη σημείωση 8.

36 ΚΟΣΤΟΣ ΠΩΛΗΘΕΝΤΩΝ – ΕΞΟΔΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ – ΕΞΟΔΑ ΔΙΑΘΕΣΗΣ

Το κόστος πωληθέντων καθώς και τα έξοδα διοίκησης και διάθεσης του Ομίλου αναλύονται ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ							
	01/01-31/12/2017				**01/01-31/12/2016**			
Ποσά σε € '000	**Κόστος πωληθέντων**	**Έξοδα διοίκησης**	**Έξοδα διάθεσης**	**Σύνολο**	**Κόστος πωληθέντων**	**Έξοδα διοίκησης**	**Έξοδα διάθεσης**	**Σύνολο**
Αμοιβές, συνταξιοδοτικές και λοιπές παροχές σε εργαζομένους	182.787	53.179	58.898	**294.864**	180.877	52.139	57.469	**290.485**
Κόστος αποθεμάτων αναγνωρισμένο ως έξοδο	311.582	56	556	**312.194**	301.151	83	533	**301.767**
Αποσβέσεις ενσώματων παγίων	55.903	5.063	6.031	**66.997**	55.163	4.564	6.536	**66.263**
Αποσβέσεις άυλων παγίων	7.082	2.175	685	**9.942**	7.454	2.130	631	**10.215**
Αμοιβές και έξοδα τρίτων	33.167	16.273	4.296	**53.736**	30.635	19.476	3.636	**53.747**
Παροχές τρίτων	28.774	2.299	4.372	**35.445**	28.258	2.345	4.255	**34.858**
Ενοίκια λειτουργικών μισθώσεων	11.482	3.662	14.409	**29.553**	10.327	3.532	12.694	**26.553**
Φόροι και τέλη	2.864	1.134	1.443	**5.441**	2.407	1.315	1.726	**5.448**
Καύσιμα - Λιπαντικά	87.276	13	630	**87.919**	65.435	19	466	**65.920**
Προβλέψεις	3.961	319	1.494	**5.774**	8.650	1.209	7.148	**17.007**
Ασφάλιστρα	5.844	1.548	464	**7.856**	6.285	1.934	485	**8.704**
Επισκευές και συντηρήσεις	36.521	2.709	2.287	**41.517**	31.633	2.673	2.393	**36.699**
Έξοδα διαφήμισης και προώθησης	5.848	581	19.639	**26.068**	7.516	757	30.766	**39.039**
Προμήθειες πωλήσεων	203	-	18.597	**18.800**	169	-	18.106	**18.275**
Έξοδα λιμένων	11.082	-	-	**11.082**	10.228	-	-	**10.228**
Λοιπά έξοδα	14.487	5.174	6.103	**25.764**	17.461	6.001	5.350	**28.812**
Έξοδα μεταφοράς	5.655	398	14.290	**20.343**	5.822	429	13.803	**20.054**
Αναλώσιμα	6.692	290	1.086	**8.068**	6.447	265	1.049	**7.761**
Σύνολα από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	**811.210**	**94.873**	**155.280**	**1.061.363**	**775.918**	**98.871**	**167.046**	**1.041.835**
Σύνολα από διακοπείσες δραστηριότητες	18.978	4.673	-	**23.651**	18.893	4.777	-	**23.670**
Σύνολο	**830.188**	**99.546**	**155.280**	**1.085.014**	**794.811**	**103.648**	**167.046**	**1.065.505**

Για την ετήσια περίοδο 2017, στα έξοδα διοίκησης του Ομίλου περιλαμβάνονται αμοιβές των τακτικών ελεγκτών ύψους € 171,4 χιλ., που αφορούν επιτρεπόμενες μη ελεγκτικές υπηρεσίες.

Τα λειτουργικά έξοδα της Εταιρείας αναλύονται ως εξής:

	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ							
	01/01-31/12/2017				01/01-31/12/2016			
Ποσά σε € '000	**Παροχές & προμήθειες τρίτων**	**Παροχές προσωπικού**	**Λοιπά έξοδα**	**Σύνολο**	**Παροχές & προμήθειες τρίτων**	**Παροχές προσωπικού**	**Λοιπά έξοδα**	**Σύνολο**
Αμοιβές, συνταξιοδοτικές και λοιπές παροχές σε εργαζομένους	-	4.803	-	4.803	-	4.460	-	4.460
Αμοιβές και έξοδα τρίτων	4.270	-	896	5.166	7.423	-	1.465	8.888
Παροχές τρίτων	-	-	91	91	-	-	146	146
Ενοίκια λειτουργικών μισθώσεων	-	-	479	479	-	-	643	643
Φόροι και τέλη	-	-	32	32	-	-	58	58
Ασφάλιστρα	-	-	769	769	-	-	1.158	1.158
Επισκευές και συντηρήσεις	-	-	250	250	-	-	296	296
Έξοδα διαφήμισης και προώθησης	308	-	-	308	216	-	-	216
Λοιπά έξοδα	211	-	375	586	42	-	527	569
Σύνολο	**4.789**	**4.803**	**2.892**	**12.484**	**7.681**	**4.460**	**4.293**	**16.434**

Εντός της τρέχουσας χρήσης, τα ποσά που αναγνωρίσθηκαν στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων του Ομίλου και της Εταιρείας λόγω συνταξιοδοτικών προγραμμάτων καθορισμένων εισφορών ανέρχονται σε € 2.941 χιλ. και € 1.344 χιλ., αντίστοιχα. Τα ως άνω ποσά περιλαμβάνονται στο κονδύλι «Αμοιβές, συνταξιοδοτικές και λοιπές παροχές σε εργαζομένους» του παραπάνω πίνακα.

37 ΛΟΙΠΑ ΕΣΟΔΑ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ

Τα λοιπά έσοδα εκμετάλλευσης για τον Όμιλο και την Εταιρεία αναλύονται ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ	
Ποσά σε € '000	**01/01-31/12/2017**	**01/01-31/12/2016**
Έσοδα από ενοίκια	1.688	1.731
Έσοδα από επιδοτήσεις	2.620	2.939
Αποζημιώσεις	674	131
Αποσβέσεις ληφθέντων επιχορηγήσεων	843	871
Έσοδα από αχρησιμοποίητες προβλέψεις	6.359	9.620
Έσοδα από παροχή υπηρεσιών	10.497	12.640
Λοιπά έσοδα	14.454	12.669
Κέρδη από την πώληση επενδυτικών ακινήτων, ενσώματων παγίων και άυλων στοιχείων του ενεργητικού	236	452
Λοιπά έσοδα εκμετάλλευσης από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	**37.371**	**41.053**
Λοιπά έσοδα εκμετάλλευσης από διακοπείσες δραστηριότητες	241	192
Σύνολο λοιπών εσόδων εκμετάλλευσης	**37.612**	**41.245**

	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Ποσά σε € '000	**01/01-31/12/2017**	**01/01-31/12/2016**
Λοιπά έσοδα	51	6
Κέρδη από την πώληση ενσώματων παγίων	42	3
Σύνολο λοιπών εσόδων	**93**	**9**

38 ΛΟΙΠΑ ΕΞΟΔΑ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ

Τα λοιπά έξοδα εκμετάλλευσης για τον Όμιλο αναλύονται ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ	
Ποσά σε € '000	**01/01-31/12/2017**	**01/01-31/12/2016**
Φόροι ακίνητης περιουσίας και λοιποί φόροι	1.342	1.479
Προβλέψεις	1.486	15.399
Αναπροσαρμογή εύλογης αξίας επενδύσεων σε ακίνητα (Σημ. 15)	10.942	7.277
Ζημιές από την πώληση επενδυτικών ακινήτων, ενσώματων παγίων και άυλων στοιχείων του ενεργητικού	266	58
Λοιπά έξοδα	1.082	1.348
Λοιπά έξοδα εκμετάλλευσης από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	**15.118**	**25.561**
Λοιπά έξοδα εκμετάλλευσης από διακοπείσες δραστηριότητες	73	228
Σύνολο λοιπών εξόδων εκμετάλλευσης	**15.191**	**25.789**

39 ΛΟΙΠΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Τα λοιπά χρηματοοικονομικά αποτελέσματα για τον Όμιλο και την Εταιρεία αναλύονται ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ	
Ποσά σε € '000	**01/01-31/12/2017**	**01/01-31/12/2016**
Κέρδη/(ζημιές) εύλογης αξίας εμπορικού χαρτοφυλακίου και λοιπών χρημ/κών στοιχείων σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	1.004	(13)
Κέρδη/(ζημιές) από την πώληση εμπορικού χαρτοφυλακίου και λοιπών χρημ/κών στοιχείων μέσω αποτελεσμάτων	225	115
Απομείωση στοιχείων ενεργητικού	(4.041)	(36.707)
Κέρδη από αναστροφή απομείωσης στοιχείων ενεργητικού	5.326	17.526
Αποτέλεσμα από παράγωγα	(1.156)	(2.633)
Κέρδη/(Ζημιές) από συναλλαγματικές διαφορές	(119)	(189)
Λοιπά χρηματοοικονομικά αποτελέσματα	443	(3.139)
Λοιπά χρηματοοικονομικά αποτελέσματα από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	**1.682**	**(25.040)**
Λοιπά χρηματοοικονομικά αποτελέσματα από διακοπείσες δραστηριότητες	223	(7.413)
Σύνολο λοιπών χρημ/κών αποτελεσμάτων	**1.905**	**(32.453)**

	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Ποσά σε € '000	**01/01-31/12/2017**	**01/01-31/12/2016**
Κέρδη/(Ζημιές) από πωλήσεις θυγατρικών και συγγενών	(310)	-
Απομείωση επενδύσεων και λοιπών στοιχείων ενεργητικού	(43.146)	(61.677)
Κέρδη από αναστροφή απομείωσης	-	414
Σύνολο εσόδων/(εξόδων) συμμετοχών και χρημ/κών στοιχείων επενδυτικού χαρτοφυλακίου	**(43.456)**	**(61.263)**
Κέρδη/(Ζημιές) από την πώληση χρημ/κών στοιχείων εμπορικού χαρτοφυλακίου	226	116
Κέρδη εύλογης αξίας εμπορικού χαρτοφυλακίου	-	(8)
Κέρδη/(Ζημιές) από συναλλαγματικές διαφορές	(8)	43
Σύνολο εσόδων/(εξόδων) χρημ/κών στοιχείων σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	**218**	**151**
Σύνολο λοιπών χρημ/κών αποτελεσμάτων	**-**	**403**

Η απομείωση που αναγνωρίστηκε σε επιβάρυνση των ενοποιημένων και εταιρικών αποτελεσμάτων εντός των χρήσεων 2017 και 2016 αναλύεται περαιτέρω ως ακολούθως:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Ποσά σε € '000	**01/01-31/12/2017**	**01/01-31/12/2016**	**01/01-31/12/2017**	**01/01-31/12/2016**
Απομείωση σε :				
Υπεραξία	-	5.320	-	-
Άυλα στοιχεία του ενεργητικού	4.041	12.179	-	-
Ενσώματα στοιχεία του ενεργητικού	-	19.133	-	-
Επενδύσεις σε θυγατρικές	-	-	32.962	55.169
Συγγενείς και λοιπά στοιχεία ενεργητικού	-	75	10.184	6.508
Απομείωση από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	**4.041**	**36.707**	**43.146**	**61.677**
Απομείωση διακοπεισών δραστηριοτήτων	-	7.582	-	-
Σύνολο απομείωσης	**4.041**	**44.289**	**43.146**	**61.677**

40 ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΕΞΟΔΑ

Τα χρηματοοικονομικά έξοδα για τον Όμιλο και την Εταιρεία αναλύονται ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Ποσά σε € '000	**01/01-31/12/2017**	**01/01-31/12/2016**	**01/01-31/12/2017**	**01/01-31/12/2016**
Τόκοι μακροπρόθεσμων δανείων	5.608	5.728	-	-
Τόκοι βραχυπρόθεσμων δανείων	5.343	7.105	1.741	1.433
Τόκοι ομολογιακών δανείων	80.704	88.212	34.351	38.047
Τόκοι χρημ/κών μισθώσεων	324	376	-	-
Χρηματοοικονομικό κόστος προεξόφλησης υποχρεώσεων παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	656	732	3	4
Προμήθειες εγγυητικών επιστολών	268	275	-	4
Λοιποί τόκοι έξοδα	5.785	5.050	54	60
Χρημ/κά έξοδα από συνεχ/νες δραστηριότητες	**98.688**	**107.478**	**36.149**	**39.548**
Χρημ/κά έξοδα από διακ/σες δραστηριότητες	1.807	1.648	-	-
Σύνολο χρημ/κών εξόδων	**100.495**	**109.126**	**36.149**	**39.548**

41 ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΕΣΟΔΑ

Τα χρηματοοικονομικά έσοδα για τον Όμιλο και την Εταιρεία αναλύονται ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Ποσά σε € '000	**01/01-31/12/2017**	**01/01-31/12/2016**	**01/01-31/12/2017**	**01/01-31/12/2016**
Έσοδα από τόκους καταθέσεων	105	414	28	64
Τόκοι πελατών	205	18	-	-
Τόκοι χορηγηθέντων δανείων	-	-	120	99
Αναμενόμενη απόδοση των περιουσιακών στοιχείων προγράμματος καθορισμένων παροχών	25	21	-	-
Λοιποί τόκοι έσοδα	68	66	-	-
Χρημ/κά έσοδα από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	**403**	**519**	**148**	**163**
Χρημ/κά έσοδα από διακοπείσες δραστηριότητες	3	3	-	-
Σύνολο χρημ/κών εσόδων	**406**	**522**	**148**	**163**

42 ΚΕΡΔΗ /(ΖΗΜΙΕΣ) ΑΠΟ ΣΥΓΓΕΝΕΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΕΝΟΠΟΙΟΥΜΕΝΕΣ ΜΕ ΤΗ ΜΕΘΟΔΟ ΤΗΣ ΚΑΘΑΡΗΣ ΘΕΣΗΣ

Στον ακόλουθο πίνακα αναλύονται για τον Όμιλο τα κέρδη και οι ζημιές από συγγενείς επιχειρήσεις ενοποιούμενες με την μέθοδο της καθαρής θέσης:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ	
Ποσά σε € '000	**01/01-31/12/2017**	**01/01-31/12/2016**
Κέρδη από συγγενείς επιχειρήσεις	1.013	885
Ζημιές από συγγενείς επιχειρήσεις	(7.520)	(2.575)
Σύνολο από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	**(6.507)**	**(1.690)**
Κέρδη/(ζημιές) από συγγενείς επιχ/σεις - Διακοπείσες δραστ/τες	(310)	3.105
Σύνολο	**(6.817)**	**1.415**

43 ΦΟΡΟΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ

Ο φόρος εισοδήματος (συνολικά τόσο από συνεχιζόμενες όσο και από διακοπείσες δραστηριότητες) που απεικονίζεται στις Οικονομικές Καταστάσεις αναλύεται για τον Όμιλο και την Εταιρεία ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Ποσά σε € '000	**01/01-31/12/2017**	**01/01-31/12/2016**	**01/01-31/12/2017**	**01/01-31/12/2016**
Τρέχον έξοδο φόρου	5.010	6.221	-	-
Αναβαλλόμενος φόρος αποτελεσμάτων	(3.380)	(10.574)	-	-
Διαφορές φορολογικού ελέγχου	(138)	116	-	-
Λοιποί φόροι	535	1.251	-	-
Σύνολο φόρου εισοδήματος από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	**2.027**	**(2.986)**	**-**	**-**
Φόρος εισοδήματος από διακοπείσες δραστηριότητες	(5)	(6)	**-**	**-**
Σύνολο φόρου εισοδήματος	**2.022**	**(2.992)**	**-**	**-**

Η συμφωνία για το ποσό των φόρων εισοδήματος που καθορίζεται από την εφαρμογή του Ελληνικού φορολογικού συντελεστή στα κέρδη προ φόρων συνοψίζεται ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	01/01-31/12/2017	**01/01-31/12/2016**	**01/01-31/12/2017**	**01/01-31/12/2016**
Κέρδη προ Φόρων (από συνεχιζόμενες και διακοπείσες δραστηριότητες)	(73.950)	(85.802)	(92.010)	(116.931)
Συντελεστής Φόρου	29%	29%	29%	29%
Αναμενόμενη Δαπάνη Φόρου	**(21.446)**	**(24.883)**	**(26.683)**	**(33.910)**
Προσ/γές για εισοδήματα που δεν υπόκεινται σε φορολογία				
- Αφορολόγητα εισοδήματα	(1.839)	(8.817)	-	-
- Συμψηφισμός λόγω σωρευμένων ζημιών προηγούμενων χρήσεων	(7.972)	(7.429)	-	-
- Πρόσθετοι φόροι & προσαυξήσεις προηγ.χρήσεων	323	1.953	-	-
- Ζημιές χρήσης για τις οποίες δεν αναγνωρίστηκε αναβαλ.φορολ.απαίτηση	27.388	28.896	24.409	29.875
- Λοιπά	(2.879)	(3.996)	-	-
Προσ/γές για έξοδα που δεν εκπίπτουν για φορ/κούς σκοπούς				
- Μη εκπιπτόμενες δαπάνες	6.752	9.854	2.274	4.027
- Διαφορές φόρου προηγούμενων χρήσεων	(25)	45	-	-
- Λοιπές δαπάνες που δεν αναγνωρίζονται για έκπτωση	-	8	-	8
- Πρόσθετοι φόροι & προσαυξήσεις	60	74	-	-
- Φόρος 27/75	99	80	-	-
- Επίδραση από διαφορές φορολογικών συντελεστών θυγατρικών εξωτερικού	1.428	1.018	-	-
- Λοιπά	133	205	-	-
Σύνολο φόρου συνεχιζόμενων και διακοπεισών δραστηριοτήτων	**2.022**	**(2.992)**	**-**	**-**

Ο Όμιλος και η Εταιρεία έχουν μια ενδεχόμενη υποχρέωση για πρόσθετες ποινές και φόρους από τις ανέλεγκτες χρήσεις, για τις οποίες έχουν διενεργηθεί επαρκείς προβλέψεις (βλ. σημείωση 48.6). Οι ανέλεγκτες χρήσεις της Εταιρείας και των ενοποιούμενων εταιρειών του Ομίλου, παρουσιάζονται στη σημείωση 2.

Σύμφωνα με την φορολογική νομοθεσία, ο φορολογικός συντελεστής που εφαρμόζεται στις ελληνικές επιχειρήσεις για τις χρήσεις 2017 και 2016 είναι 29%.

Πληροφορίες σχετικά με τον αναβαλλόμενο φόρο αναφέρονται στη σημείωση 17.

44 ΠΑΡΟΧΕΣ ΣΕ ΒΑΣΙΚΑ ΔΙΕΥΘΥΝΤΙΚΑ ΣΤΕΛΕΧΗ

Οι παροχές των βασικών διευθυντικών στελεχών για τον Όμιλο και την Εταιρεία έχουν ως ακολούθως:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Ποσά σε € '000	**01/01-31/12/2017**	**01/01-31/12/2016**	**01/01-31/12/2017**	**01/01-31/12/2016**
Βραχυπρόθεσμες παροχές σε διευθυντικά στελέχη	14.809	13.922	1.901	1.875
Παροχές μετά την έξοδο από την υπηρεσία	2.096	-	1.152	-
Παροχές διακοπείσας δραστηριότητας	468	474	-	-
Σύνολο	**17.373**	**14.396**	**3.053**	**1.875**

Οι ανωτέρω αμοιβές αφορούν στα μέλη του ΔΣ της Εταιρείας και των θυγατρικών της, καθώς και στα διευθυντικά στελέχη του Ομίλου και της Εταιρείας.

45 ΚΕΡΔΗ ΑΝΑ ΜΕΤΟΧΗ

Τα βασικά κέρδη ανά μετοχή για την περίοδο 01/01-31/12/2017 και την αντίστοιχη συγκριτική ετήσια περίοδο, τόσο για τις συνεχιζόμενες όσο και για τις διακοπείσες δραστηριότητες υπολογίστηκαν ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
(α) Βασικά κέρδη/(ζημιές) ανά μετοχή (ποσά σε € '000)	**01/01-31/12/2017**	**01/01-31/12/2016**	**01/01-31/12/2017**	**01/01-31/12/2016**
Κέρδη/(Ζημιές)				
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της μητρικής από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	(66.533)	(78.048)	(92.010)	(116.931)
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της μητρικής από διακοπείσες δραστηριότητες	(8.284)	(6.829)	-	-
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της μητρικής για σκοπούς βασικών κερδών ανά μετοχή	**(74.817)**	**(84.877)**	**(92.010)**	**(116.931)**
Αριθμός μετοχών				
Μέσος σταθμικός αριθμός κοινών μετοχών που χρησιμοποιήθηκαν για τον υπολογισμό των βασικών κερδών/(ζημιών) ανά μετοχή	939.510.748	939.446.776	939.510.748	939.446.776
Βασικά κέρδη/(ζημιές) ανά μετοχή (€ ανά μετοχή) από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	**(0,0708)**	**(0,0831)**	**(0,0979)**	**(0,1245)**
Βασικά κέρδη/(ζημιές) ανά μετοχή (€ ανά μετοχή) από διακοπείσες δραστηριότητες	**(0,0088)**	**(0,0073)**	**-**	**-**
Βασικά κέρδη/(ζημιές) ανά μετοχή (€ ανά μετοχή)	**(0,0796)**	**(0,0904)**	**(0,0979)**	**(0,1245)**

Κατά την 31/12/2017 υπάρχει μια κατηγορία δυνητικών τίτλων μετοχών που θα μπορούσαν να μειώσουν τα κέρδη ανά μετοχή και συγκεκριμένα οι μετατρέψιμοι χρεωστικοί τίτλοι (ΜΟΔ). Οι

μετατρέψιμοι χρεωστικοί τίτλοι θεωρείται ότι έχουν μετατραπεί σε κοινές μετοχές και το καθαρό κέρδος ή ζημιά προσαρμόζεται προκειμένου να εξαλειφθεί το έξοδο τόκου.

Τα μειωμένα κέρδη ανά μετοχή για την περίοδο 01/01-31/12/2017 και την αντίστοιχη συγκριτική ετήσια περίοδο τόσο για τις συνεχιζόμενες όσο και για τις διακοπείσες δραστηριότητες υπολογίστηκαν ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
(β) Μειωμένα κέρδη/(ζημιές) ανά μετοχή (ποσά σε € '000)	**01/01-31/12/2017**	**01/01-31/12/2016**	**01/01-31/12/2017**	**01/01-31/12/2016**
Κέρδη/(Ζημιές)				
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της μητρικής από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	(66.533)	(78.048)	(92.010)	(116.931)
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της μητρικής από διακοπείσες δραστηριότητες	(8.284)	(6.829)	-	-
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της μητρικής για σκοπούς μειωμένων κερδών ανά μετοχή	**(74.817)**	**(84.877)**	**(92.010)**	**(116.931)**
Έξοδο τόκου μετατρέψιμων ομολόγων	20.533	23.409	20.533	23.409
Αριθμός μετοχών				
Μέσος σταθμικός αριθμός κοινών μετοχών που χρησιμοποιήθηκαν για τον υπολογισμό των βασικών κερδών/(ζημιών) ανά μετοχή	939.510.748	939.446.776	939.510.748	939.446.776
Επίδραση απομείωσης:				
Πλέον: Αύξηση αριθμού μετοχών από πιθανή εξάσκηση δικαιωμάτων μετατροπής ομολόγων	2.269.664.629	516.314.445	2.269.664.629	516.314.445
Μέσος σταθμικός αριθμός κοινών μετοχών που χρησιμοποιήθηκαν για τον υπολογισμό των μειωμένων κερδών/(ζημιών) ανά μετοχή	3.209.175.377	1.455.761.221	3.209.175.377	1.455.761.221
Μειωμένα κέρδη/(ζημιές) ανά μετοχή (€ ανά μετοχή) από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	**(0,0143)**	**(0,0375)**	**(0,0223)**	**(0,0642)**
Μειωμένα κέρδη/(ζημιές) ανά μετοχή (€ ανά μετοχή) από διακοπείσες δραστηριότητες	**(0,0026)**	**(0,0047)**	**-**	**-**
Μειωμένα κέρδη/(ζημιές) ανά μετοχή (€ ανά μετοχή)	**(0,0169)**	**(0,0422)**	**(0,0223)**	**(0,0642)**

46 ΑΝΑΛΥΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΠΙΔΡΑΣΕΩΝ ΤΩΝ ΛΟΙΠΩΝ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ

Οι φορολογικές επιδράσεις των λοιπών συνολικών εσόδων για τον Όμιλο και την Εταιρεία αναλύονται ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ					
Ποσά σε € '000	**31/12/2017**			**31/12/2016**		
	Ποσά προ φόρων	**Έσοδο /(έξοδο) φόρου**	**Ποσά μετά φόρων**	**Ποσά προ φόρων**	**Έσοδο /(έξοδο) φόρου**	**Ποσά μετά φόρων**
Συναλλαγματικές διαφορές μετατροπής επιχειρηματικών δραστηριοτήτων του εξωτερικού	146	-	**146**	154	-	**154**
Συναλλαγματικά κέρδη/(ζημιές) διάθεσης επιχειρηματικών δραστηριοτήτων εξωτερικού που αναγνωρίζονται στα κέρδη ή στις ζημιές της χρήσης	2.368	-	**2.368**	-	-	**-**
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού του επενδυτικού χαρτοφυλακίου	7	-	**7**	8	-	**8**
Αντιστάθμιση ταμειακών ροών	204	-	**204**	5.126	-	**5.126**
Επανεκτίμηση υποχρεώσεων παροχών προσωπικού	(1.029)	255	**(774)**	(750)	208	**(542)**
Μερίδιο στα λοιπά συνολικά έσοδα των επενδύσεων που ενοποιούνται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης	-	-	**-**	77	-	**77**
Λοιπά συνολικά έσοδα/(έξοδα)	**1.696**	**255**	**1.951**	**4.615**	**208**	**4.823**

Ποσά σε € '000	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ					
	31/12/2017			31/12/2016		
	Ποσά προ φόρων	Έσοδο /(έξοδο) φόρου	Ποσά μετά φόρων	Ποσά προ φόρων	Έσοδο /(έξοδο) φόρου	Ποσά μετά φόρων
Επανεκτίμηση υποχρεώσεων παροχών προσωπικού	(23)	-	**(23)**	(16)	-	**(16)**
Λοιπά συνολικά έσοδα/(έξοδα)	**(23)**	**-**	**(23)**	**(16)**	**-**	**(16)**

47 ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΩΝ ΜΕΡΩΝ

47.1 Συναλλαγές Εταιρείας με θυγατρικές

α) Λογαριασμοί απαιτήσεων	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Ποσά σε € '000	**31/12/2017**	**31/12/2016**
Δάνεια & λοιπές απαιτήσεις	3.254	1.732
Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	251.836	251.836
Λοιπές βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις	150	-
Σύνολο	**255.240**	**253.568**

β) Λογαριασμοί υποχρεώσεων	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Ποσά σε € '000	**31/12/2017**	**31/12/2016**
Λοιπές υποχρεώσεις	9	42
Δάνεια & λοιπές υποχρεώσεις	900	3.294
Σύνολο	**909**	**3.336**

γ) Έσοδα	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Ποσά σε € '000	**01/01-31/12/2017**	**01/01-31/12/2016**
Χρηματοοικονομικά έσοδα	120	99
Σύνολο	**120**	**99**

δ) Έξοδα	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Ποσά σε € '000	**01/01-31/12/2017**	**01/01-31/12/2016**
Λοιπά έξοδα	383	139
Χρηματοοικονομικά έξοδα	121	138
Σύνολο	**504**	**277**

47.2 Συναλλαγές με λοιπά συνδεδεμένα μέρη

α) Λογαριασμοί απαιτήσεων	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Ποσά σε € '000	**31/12/2017**	**31/12/2016**	**31/12/2017**	**31/12/2016**
Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις	31.028	18.984	-	-
Καταθέσεις	42.213	44.849	9.160	6.842
Σύνολο	**73.241**	**63.833**	**9.160**	**6.842**

β) Λογαριασμοί υποχρεώσεων	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Ποσά σε € '000	**31/12/2017**	**31/12/2016**	**31/12/2017**	**31/12/2016**
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	1.875	2.181	3	4
Δανειακές υποχρεώσεις	914.817	708.808	564.565	344.114
Υποχρεώσεις προς Διευθυντικά στελέχη	1	-	1	-
Σύνολο	**916.693**	**710.989**	**564.569**	**344.118**

γ) Έσοδα	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Ποσά σε € '000	**01/01-31/12/2017**	**01/01-31/12/2016**	**01/01-31/12/2017**	**01/01-31/12/2016**
Λοιπά έσοδα	7.432	7.384	-	-
Χρηματοοικονομικά έσοδα	78	304	25	56
Σύνολο	**7.510**	**7.688**	**25**	**56**

δ) Έξοδα	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Ποσά σε € '000	**01/01-31/12/2017**	**01/01-31/12/2016**	**01/01-31/12/2017**	**01/01-31/12/2016**
Λοιπά έξοδα	2.855	2.154	687	362
Χρηματοοικονομικά έξοδα	41.178	39.674	21.518	19.626
Σύνολο	**44.033**	**41.828**	**22.205**	**19.988**

47.3 Συναλλαγές εταιρειών Ομίλου που απαλείφονται

	Ο ΟΜΙΛΟΣ	
Ποσά σε € '000	**31/12/2017**	**31/12/2016**
Απαιτήσεις	266.093	269.545
Υποχρεώσεις	(266.093)	(269.545)
Σύνολο	-	-

	Ο ΟΜΙΛΟΣ	
Ποσά σε € '000	**01/01-31/12/2017**	**01/01-31/12/2016**
Πωλήσεις	25.082	27.232
Λειτουργικά έσοδα/(έξοδα)	(25.082)	(27.229)
Χρηματοοικονομικά έσοδα	241	237
Χρηματοοικονομικά έξοδα	(241)	(240)
Σύνολο	-	-

47.4 Σημαντικότερες συναλλαγές και υπόλοιπα Εταιρείας και Ομίλου

Οι σημαντικότερες συναλλαγές και τα υπόλοιπα μεταξύ της Εταιρείας και των συνδεδεμένων μερών την 31/12/2017, όπως αυτά ορίζονται στο ΔΛΠ 24, είναι οι κάτωθι:

Ποσά σε € '000		**ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ**	**ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ**	**ΕΣΟΔΑ**	**ΕΞΟΔΑ**
ATTICA	Θυγατρική	-	-	-	42
VIVARTIA	Θυγατρική	1.732	1	98	84
SINGULARLOGIC	Θυγατρική	1.522	-	22	111
MIG MEDIA Α.Ε. ΠΑΡΟΧΗΣ ΔΙΑΦΗΜΙΣΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	Θυγατρική	150	5	-	259
ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΛΤΔ	Θυγατρική	-	3	-	8
JSC ROBNE KUCE BEOGRAD (RKB)	Θυγατρική	251.836	-	-	-
ATHENIAN ENGINEERING	Θυγατρική-Διακοπείσα δραστηριότητα	-	900	-	-
Όμιλος ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	Λοιπά συνδεδεμένα μέρη	9.160	564.568	25	22.205
Διευθυντικά στελέχη	Λοιπά συνδεδεμένα μέρη	-	1	-	-
	ΣΥΝΟΛΟ	**264.400**	**565.478**	**145**	**22.709**

Οι σημαντικότερες συναλλαγές και τα υπόλοιπα μεταξύ του Ομίλου και των συνδεδεμένων μερών την 31/12/2017, όπως αυτά ορίζονται στο ΔΛΠ 24, είναι οι κάτωθι:

Ποσά σε € '000		ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ	ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	ΕΣΟΔΑ	ΕΞΟΔΑ
Συγγενείς και λοιπές συνδεδεμένες εταιρείες ομίλου SINGULARLOGIC	Συγγενείς & λοιπές συνδεδεμένες εταιρείες	739	9	407	141
Συγγενείς και λοιπές συνδεδεμένες εταιρείες ομίλου VIVARTIA	Συγγενείς & λοιπές συνδεδεμένες εταιρείες	2.257	18	1.831	285
Συγγενείς και λοιπές συνδεδεμένες εταιρείες ομίλου ATTICA	Συγγενείς & λοιπές συνδεδεμένες εταιρείες	22.944	274	4.158	274
Hygeia Hospital Tirana Sph, Ιδιωτικό Πολυιατρείο Δυτικής Αθήνας Πρωτοβάθμια Ιατρική Α.Ε., BIO-CHECK International Ιδιωτικό Πολυιατρείο Ιατρική Α.Ε.	Θυγατρικές-Διακοπείσα δραστηριότητα	4.468	33	80	-
Όμιλος ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	Λοιπά συνδεδεμένα μέρη	42.833	916.358	1.034	43.333
Διευθυντικά στελέχη	Λοιπά συνδεδεμένα μέρη	-	1	-	-
		73.241	**916.693**	**7.510**	**44.033**

48 ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

48.1 Εγγυήσεις

Οι ενδεχόμενες υποχρεώσεις του Ομίλου MIG την 31/12/2017 συνοψίζονται ακολούθως.

- Ο όμιλος VIVARTIA την 31/12/2017 είχε τις παρακάτω ενδεχόμενες υποχρεώσεις:
  - είχε εκδώσει εγγυητικές επιστολές καλής εκτέλεσης συνολικού ύψους € 13.630 χιλ. (31/12/2016: € 14.915 χιλ.),
  - είχε παράσχει εγγυήσεις για την αποπληρωμή δανειακών υποχρεώσεων συνδεδεμένων μερών ύψους € 0 (31/12/2016: € 350 χιλ.),
  - είχε παράσχει εγγυήσεις καλής εκτέλεσης επιδοτούμενων επενδυτικών προγραμμάτων συνολικού ύψους € 226 χιλ. (31/12/2016: € 531 χιλ.),
  - είχε παράσχει εγγυήσεις για συμμετοχή σε διαγωνισμούς ύψους € 421 χιλ. (31/12/2016: € 345 χιλ.),
  - είχε παράσχει λοιπές εγγυήσεις ύψους € 482 χιλ. (31/12/2016: € 406 χιλ.).
- Ο όμιλος ATTICA την 31/12/2017 είχε τις παρακάτω ενδεχόμενες υποχρεώσεις:
  - είχε εκδώσει εγγυητικές επιστολές καλής εκτέλεσης συνολικού ύψους € 1.200 χιλ. (31/12/2016: € 1.097 χιλ.),
  - είχε παράσχει εγγυήσεις για την αποπληρωμή εμπορικών υποχρεώσεων ύψους € 151 χιλ. (31/12/2016: € 24 χιλ.),
  - είχε παράσχει εγγυήσεις για τη συμμετοχή του σε διάφορους διαγωνισμούς ύψους € 161 χιλ. (31/12/2016: € 500 χιλ.),
  - είχε παράσχει εγγυήσεις προς τις δανείστριες τράπεζες για την αποπληρωμή δανείων των πλοίων του ομίλου ύψους € 222.637 χιλ. (31/12/2016: € 241.434 χιλ.).
- Ο όμιλος SINGULARLOGIC την 31/12/2017 είχε τις παρακάτω ενδεχόμενες υποχρεώσεις:
  - είχε εκδώσει εγγυητικές επιστολές για εξασφάλιση καλής εκτέλεσης συμβάσεων με πελάτες ύψους € 3.451 χιλ. (31/12/2016: € 3.298 χιλ.),
  - είχε εκδώσει εγγυητικές επιστολές για προκαταβολές έργων του Δημοσίου ύψους € 3.963 χιλ. (31/12/2016: € 3.690 χιλ.),
  - είχε παράσχει εγγυήσεις για συμμετοχή σε διαγωνισμούς ύψους € 330 χιλ. (31/12/2016: € 267 χιλ.).
  - είχε εκχωρήσει απαιτήσεις ύψους € 9.654 χιλ. (31/12/2016: € 11.162 χιλ.) για την κάλυψη τραπεζικών δανείων.
- Ο όμιλος ΥΓΕΙΑ την 31/12/2017 είχε τις παρακάτω ενδεχόμενες υποχρεώσεις:

- είχε παράσχει εγγυήσεις καλής εκτέλεσης ύψους € 198 χιλ. (31/12/2016: € 198 χιλ.),
- είχε εκδώσει εγγυητικές επιστολές σε τράπεζες για την αποπληρωμή δανεισμού θυγατρικών ύψους € 35.080 χιλ. (31/12/2016: € 36.583 χιλ.),
- είχε χορηγήσει διάφορες άλλες εγγυήσεις ύψους € 53 χιλ. (31/12/2016: € 53 χιλ.).

48.2 Εμπράγματα Βάρη

- Επί των πλοίων του ομίλου ATTICA έχουν εγγραφεί υποθήκες αξίας € 685.273 χιλ. (31/12/2016: € 685.273 χιλ.) περίπου για εξασφάλιση των ενυπόθηκων δανειακών υποχρεώσεων.
- Επί των ενσώματων παγίων του ομίλου ΥΓΕΙΑ έχουν εγγραφεί υποθήκες ύψους € 187.402 χιλ. (31/12/2016: € 187.416 χιλ.) περίπου για εξασφάλιση των δανειακών του υποχρεώσεων.
- Προς εξασφάλιση των ομολογιακών δανείων των εταιρειών ΥΓΕΙΑ και ΜΗΤΕΡΑ έχουν συσταθεί ενέχυρα επί των σημάτων των εν λόγω εταιρειών.
- Προς εξασφάλιση των δανείων της θυγατρικής RKB έχουν προσημειωθεί τα επενδυτικά ακίνητα ιδιοκτησίας της, συνολικής αξίας ποσού € 265.711 χιλ. (31/12/2016: € 275.058 χιλ.).
- Επί συγκεκριμένων παγίων της ΔΕΛΤΑ (θυγατρικής του ομίλου VIVARTIA) έχουν εγγραφεί προσημειώσεις προς εξασφάλιση του ομολογιακού δανείου. Αντίστοιχα, προσημειώσεις έχουν εγγραφεί και επί συγκεκριμένων παγίων της UNITED MILK COMPANY LTD (θυγατρικής του ομίλου VIVARTIA) προς εξασφάλιση του τραπεζικού της δανεισμού.
- Προς εξασφάλιση των ομολογιακών δανείων των εταιρειών ΔΕΛΤΑ, GOODY'S και EVEREST (θυγατρικών του ομίλου VIVARTIA), έχουν συσταθεί ενέχυρα επί των σημάτων των εταιρειών.
- Τα τραπεζικά δάνεια της θυγατρικής ΚΕΤΑ είναι εξασφαλισμένα με επιβάρυνση επί των ενσώματων παγίων ποσού € 17.544 χιλ. (31/12/2016: € 17.544 χιλ.).

48.3 Δικαστικές Υποθέσεις

Η Εταιρεία και οι θυγατρικές της εμπλέκονται (υπό την ιδιότητα του εναγόμενου και του ενάγοντος) σε διάφορες δικαστικές υποθέσεις και διαδικασίες διαιτησίας στα πλαίσια της κανονικής λειτουργίας τους. Ο Όμιλος σχηματίζει προβλέψεις στις οικονομικές καταστάσεις σχετικά με τις εκκρεμείς νομικές υποθέσεις, όταν είναι πιθανό ότι θα απαιτηθεί εκροή πόρων για τον διακανονισμό της υποχρέωσης και το ποσό αυτό μπορεί να εκτιμηθεί αξιόπιστα.

Ο Όμιλος την 31/12/2017 έχει διενεργήσει προβλέψεις ύψους € 12.668 χιλ. (31/12/2016: € 15.096 χιλ.) για επίδικες υποθέσεις (βλ. σημείωση 30). Η Διοίκηση καθώς και οι νομικοί σύμβουλοι εκτιμούν ότι οι εκκρεμείς υποθέσεις αναμένεται να διευθετηθούν χωρίς σημαντικές αρνητικές επιδράσεις στην ενοποιημένη χρηματοοικονομική θέση του Ομίλου ή της Εταιρείας, ή στα αποτελέσματα της λειτουργίας τους πέρα της ήδη σχηματισθείσας πρόβλεψης επίδικων υποθέσεων.

Προσφυγή της MIG κατά της Κυπριακής Δημοκρατίας

Την 23/01/2013 η MIG επέδωσε «Ειδοποίηση Διαφοράς» (Notice of Dispute) προς την Κυπριακή Δημοκρατία βάσει της διαδικασίας που προβλέπεται από τη διμερή διεθνή σύμβαση σχετικά με την αμοιβαία προώθηση και προστασία των επενδύσεων μεταξύ Κύπρου και Ελλάδος με ημερομηνία 30/03/1992 («η Συνθήκη»). Με την Ειδοποίηση Διαφοράς, η MIG αιτείτο την πλήρη αποκατάσταση των δυσμενών συνεπειών, υλικών και άυλων, που υπέστη ως προς την επένδυσή της στη «Λαϊκή Κυπριακή Τράπεζα Δημόσια Εταιρεία Λτδ.» (μετονομασθείσα στη συνέχεια σε «Marfin Popular Bank Public Co Ltd» και μετέπειτα σε «Cyprus Popular Bank Public Company Ltd» η οποία το Μάρτιο 2013 τέθηκε υπό εξυγίανση) («η CPB») από τις παράνομες ενέργειες της Κυπριακής Δημοκρατίας, οι οποίες αντέβαιναν στη Συνθήκη και το διεθνές εθιμικό δίκαιο. Η αποκατάσταση αυτή ζητήθηκε να λάβει τη μορφή αυτούσιας αποκατάστασης (restitution in natura) η οποία θα συνίστατο στην επαναφορά των πραγμάτων στην προηγούμενη κατάσταση, δηλαδή την κατάσταση πριν επισυμβούν οι ζημιογόνες παράνομες ενέργειες της Κυπριακής Δημοκρατίας, ή/και τη μορφή

αποκατάστασης εις χρήμα η οποία θα έπρεπε να περιλαμβάνει τουλάχιστον το συνολικό ποσό της επένδυσης της MIG στη CPB ύψους € 824 εκ. αλλά και κάθε άλλη ζημία που απέρρεε από την επένδυση αυτή.

Την 07/03/2013 η MIG επέδωσε στην Κυπριακή Δημοκρατία συμπληρωματική Αναφορά με επίκληση νεώτερων στοιχείων και τελική γνωστοποίηση για την άμεση προσφυγή της στη διεθνή διαιτητική διαδικασία σε περίπτωση μη άμεσης έναρξης ουσιαστικών συζητήσεων για τη φιλική επίλυση της Διαφοράς.

Κατόπιν παρέλευσης άπρακτης της εξάμηνης περιόδου φιλικής επίλυσης της διαφοράς από την επίδοση της «Ειδοποίησης Διαφοράς», η MIG υπέβαλε την 12/09/2013 το Αίτημα για Διαιτησία (Request for Arbitration) κατά της Κυπριακής Δημοκρατίας από κοινού με άλλους Έλληνες επενδυτές προς στον Γενικό Γραμματέα (Secretary-General) του εδρεύοντος στην Ουάσινγκτον «Διεθνούς Κέντρου δια τον Διακανονισμόν των Διαφορών εξ Επενδύσεων» (International Centre for Settlement of Investment Disputes – ICSID) που ιδρύθηκε από την Σύμβαση της 18ης Μαρτίου 1965 δια την ρύθμισιν των σχετιζομένων προς τας επενδύσεις διαφορών μεταξύ Κρατών και υπηκόων άλλων Κρατών. Η συγκρότηση του τριμελούς Διαιτητικού Δικαστηρίου ολοκληρώθηκε την 13/03/2014.

Αντικείμενο του Αιτήματος της MIG είναι η αξίωση αποζημίωσης για κάθε ζημία απορρέουσα από την επένδυσή της στην CPB ύψους € 824 εκ. και κάθε άλλη ζημία που υπέστη λόγω παραβιάσεων από την Κυπριακή Δημοκρατία των άρθρων 2, 3 και 4 της Σύμβασης. Επιπλέον, η MIG έχει επιφυλαχθεί του δικαιώματός της να συμπληρώσει ή να επεκτείνει το αντικείμενο του Αιτήματος κατά την εξέλιξη της διαιτητικής διαδικασίας.

Την 11/04/2014 πραγματοποιήθηκε η πρώτη συνεδρίαση του συγκροτηθέντος Διαιτητικού Δικαστηρίου για την εξέταση και λήψη αποφάσεων επί διαδικαστικών θεμάτων. Το διαιτητικό δικαστήριο απαρτίστηκε από τον Καθηγητή Bernard Hanotiau (Βέλγιο) ως πρόεδρο και τον κ. Daniel M Price (ΗΠΑ) και τον Sir David AO Edwards (Ηνωμένο Βασίλειο) ως διαιτητές. Την 28/04/2014, το διαιτητικό δικαστήριο εξέδωσε την Πρώτη Διαδικαστική Διαταγή (Procedural Order) του, η οποία καθόριζε το χρονοδιάγραμμα της δίκης, την έδρα του δικαστηρίου (Παρίσι), τις επιμέρους φάσεις της διαδικασίας και άλλα διαδικαστικά θέματα, επιλύοντας τις όποιες διαφορές των μερών ως προς τα ζητήματα αυτά. Η Κύπρος επιφυλάχθηκε ως προς τη δικαιοδοσία του διαιτητικού δικαστηρίου, αλλά συμμετείχε στη διαιτητική δίκη ως διάδικο μέρος.

Στις 10/05/2016 η MIG από κοινού με τους άλλους Έλληνες επενδυτές υπέβαλαν αίτηση ασφαλιστικών μέτρων ζητώντας την προστασία της ακεραιότητας της διαιτητικής διαδικασίας. Η ακρόαση για τη λήψη των ασφαλιστικών μέτρων πραγματοποιήθηκε στο Παρίσι κατά το διάστημα 04-05/08/2016.

Με σειρά Διαδικαστικών Διαταγών, το Διαιτητικό Δικαστήριο προέβη επανειλημμένα σε ρυθμίσεις που αφορούσαν κατά περίπτωσιν την αυτοπρόσωπη εμφάνιση, την έκδοση ή μη ενταλμάτων σύλληψης και τη λήψη μέτρων σχετικά με την ελεύθερη κίνηση του ήδη αποβιώσαντος Ανδρέα Βγενόπουλου και των κ.κ. Μπουλούτα, Φόρου και Μάγειρα, την πρόσβασή τους στους συνηγόρους της διαιτησίας και την εμφάνισή τους κατά την προφορική διαδικασία της διαιτητικής διαδικασίας. Περαιτέρω, με επόμενες Διαδικαστικές Διαταγές το Δικαστήριο ρύθμισε θέματα επίδειξης εγγράφων, μαρτυρικού υλικού, παρέμβασης στη διαδικασία τρίτου μέρους ως ουδέτερου και διαδικαστικά θέματα σχετικά με την ακρόαση.

Κατά το διάστημα 06-09/03/2017 διεξήχθη στο Παρίσι η διαδικασία ακρόασης επί της δικαιοδοσίας και της ουσίας της κύριας υπόθεσης. Κατά τη διαδικασία αυτή έλαβαν χώρα οι αγορεύσεις των συνηγόρων των μερών, οι παρουσιάσεις των εμπειρογνωμόνων και η αντεξέταση τόσο των εμπειρογνωμόνων όσο και των μαρτύρων τους. Σύμφωνα με τα ορισθέντα, εντός του μηνός Μαΐου

2017 τα μέρη υπέβαλαν συμπληρωματικές γραπτές παραστάσεις απαντώντας σε συγκεκριμένα ερωτήματα του Διαιτητικού Δικαστηρίου. Περαιτέρω, τα μέρη παρείχαν πρόσθετα στοιχεία προς υποβοήθηση του Δικαστηρίου (όπως συγκριτικά στοιχεία για την οικονομική κατάσταση της CPB και άλλων κυπριακών και ελληνικών τραπεζών) και ενημέρωση για εξελίξεις σε επιμέρους ζητήματα σε συμμόρφωση με σχετική οδηγία του Δικαστηρίου (όπως η ποινική υπόθεση με αρ. 15161/16).

Την 05/10/2017, κατόπιν αιτήματος του Δικαστηρίου, τα Μέρη υπέβαλαν τις θέσεις τους επί της εισήγησης του Γενικού Εισαγγελέως Wathelet του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΔΕΕ) στην υπόθεση C-284/16 Slowakische Republik v. Achmea BV για την υπόθεση C-284/16 Slowakische Republik v. Achmea BV.

Την 25/01/2018 τα μέρη ενημερώθηκαν από τη Γραμματέα του Δικαστηρίου ότι το Δικαστήριο ελπίζει να είναι σε θέση να εκδώσει απόφαση κατά το δεύτερο τρίμηνο του έτους.

Την 11/04/2018, κατόπιν αιτήματος του Δικαστηρίου, τα μέρη υπέβαλαν τις θέσεις τους επί της απόφασης ημερομηνίας 06/03/2018 του ΔΕΕ στην ως άνω υπόθεση C-284/16 Slowakische Republik v. Achmea BV, στην οποία το ΔΕΕ κατέληξε ότι η ρήτρα διαιτησίας που περιλαμβάνεται σε διμερή συμφωνία μεταξύ δύο κρατών – μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ήτοι στη διμερή συμφωνία μεταξύ της Σλοβακίας και των Κάτω Χωρών) θίγει την αυτονομία του δικαίου της Ένωσης και, ως εκ τούτου, δεν είναι συμβατή με το δίκαιο αυτό. Η εν λόγω απόφαση του ΔΕΕ δεν είναι πάντως δεσμευτική για το Διαιτητικό Δικαστήριο, ενώ στο παρελθόν οι αποφάσεις διαιτητικών δικαστηρίων έχουν απορρίψει τη θέση της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Κατόπιν τούτου, εκφράζεται επιφύλαξη κατά πόσον το Διαιτητικό Δικαστήριο θα εκδώσει απόφαση εντός του δευτέρου τριμήνου του έτους σύμφωνα με την από 25/01/2018 ενημέρωση.

Η Διοίκηση της MIG θεωρεί ότι το θέμα που ανέκυψε από την πρόσφατη απόφαση του ΔΕΕ πρέπει να γίνει δεκτό ότι αφορά προεχόντως το ζήτημα της εκτέλεσης της μελλοντικής απόφασης του Διαιτητικού Δικαστηρίου στο έδαφος των κρατών – μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Με την επιφύλαξη αυτή θεωρεί ότι υφίστανται καλές πιθανότητες να γίνει αποδεκτή η προσφυγή της MIG επί της ουσίας, χωρίς να μπορεί να γίνει οποιαδήποτε εκτίμηση ως προς το θέμα της αποζημίωσης που στην περίπτωση αυτή δύναται να επιδικασθεί.

Αγωγή της CPB κατά της MIG

Εν συνεχεία της προσφυγής της MIG στο Διεθνές Διαιτητικό Δικαστήριο κατά της Κυπριακής Δημοκρατίας με την οποία διεκδικεί το ποσό των € 824 εκ. πλέον τόκων και περαιτέρω ζημιών από την επένδυσή της στην CPB, η κρατική τράπεζα CPB, η οποία από το 2013 τελεί υπό εξυγίανση, κατέθεσε αγωγή εις βάρος της (καθώς και σε βάρος μεταξύ άλλων του Α. Βγενόπουλου και των κ.κ. Μπουλούτα και Μάγειρα) στα Κυπριακά Δικαστήρια για ποσό άνω των € 2 εκ. χωρίς όμως να προσδιοριστεί a priori ποιο είναι το αγωγικό αντικείμενο, «επιφυλασσόμενη να προσδιορίσει τους ισχυρισμούς και τη ζημία της σε μεταγενέστερο χρόνο».

Την 08/05/2013 εκδόθηκε Προσωρινό Διάταγμα (Ασφαλιστικά μέτρα) που, μεταξύ άλλων, διατάσσει και απαγορεύει μέχρι νεωτέρας διαταγής του στην MIG να μεταβιβάσει προς τους ή προς όφελος των Α. Βγενόπουλου, Ε. Μπουλούτα και Κ. Μάγειρα, οιαδήποτε περιουσιακά της στοιχεία – συμπεριλαμβανομένων χρημάτων – εκτός εάν η συνολική αξία των περιουσιακών στοιχείων των τελευταίων χωρίς επιβαρύνσεις και άλλες εξασφαλίσεις («αξία χωρίς επιβαρύνσεις») υπερβαίνει το ποσό των € 3,79 δις.

Στις 28/06/2013 η MIG καταχώρησε αίτηση παραμερισμού της διαδικασίας (ακύρωσης του κλητηρίου εντάλματος).

Την 02/07/2013 οι Α. Βγενόπουλος, Ε. Μπουλούτας και Κ. Μάγειρας κατέθεσαν ένσταση στην αίτηση της CPB για προσωρινό διάταγμα. Η MIG δήλωσε ότι δε θα υποβάλει ένσταση και θα αποδεχθεί την έκβαση των ενστάσεων των ως άνω εναγομένων χωρίς να συνομολογεί τα πραγματικά περιστατικά που εκθέτει η CPB στη δικογραφία της.

Στις 23/05/2014 δημοσιεύθηκαν οι ενδιάμεσες αποφάσεις του Δικαστηρίου με τις οποίες απορρίφθηκαν οι αιτήσεις παραμερισμού των εναγομένων και τα διατάγματα ημερομηνίας 08/05/2013 έγιναν απόλυτα έναντι όλων των καθ' ων η αίτηση και ισχύουν μέχρι το πέρας της αγωγής ή μέχρι άλλης διαταγής του δικαστηρίου.

Η MIG κατέθεσε εφέσεις κατά α) της ενδιάμεσης απόφασης ημερομηνίας 23/05/2014 επί της αίτησης παραμερισμού και β) της ενδιάμεσης απόφασης/ διαταγής ημερομηνίας 23/05/2014 επί της αίτησης για προσωρινό διάταγμα και των σχετικών ενστάσεων των εναγομένων.

Την 17/07/2014 η MIG κατέθεσε αίτηση παραμερισμού λόγω έλλειψης δικαιοδοσίας του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λευκωσίας και την 04/11/2014 η CPB κατέθεσε ένσταση. Στο μεταξύ η CPB καταχώρησε αίτηση τροποποίησης της έκθεσης απαίτησης και η MIG ένσταση επ' αυτής. Η CPB περαιτέρω αιτήθηκε την αναβολή της ακρόασης της αίτησης για παραμερισμό λόγω έλλειψης δικαιοδοσίας μέχρι να εκδικαστεί η αίτησή της για την τροποποίηση της έκθεσης απαίτησης. Παρά την ένσταση της MIG το Δικαστήριο με ενδιάμεση απόφασή του ανέβαλε την ακρόαση και η MIG καταχώρησε Έφεση κατ' αυτής. Στις 08/09/2015 εκδόθηκε η ενδιάμεση απόφαση του Δικαστηρίου με την οποία επιτράπηκε η τροποποίηση της έκθεσης απαίτησης κατά της οποίας η MIG καταχώρησε Έφεση. Η ως άνω τροποποίηση καταχωρήθηκε την 08/09/2015 και επιδόθηκε στους δικηγόρους των εναγομένων την 11/09/2015. Διατυπώνοντας σειρά επιφυλάξεων η CPB υπολογίζει το ύψος της ζημίας που έχει υποστεί σε € 3,99 δις.

Στις 15/02/2016 διεξήχθη ακρόαση σε σχέση με ένα προδικαστικό ζήτημα που αφορά την αίτηση της MIG για παραμερισμό λόγω έλλειψης δικαιοδοσίας του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λευκωσίας και συγκεκριμένα το ποιος διάδικος έχει το βάρος απόδειξης. Το Δικαστήριο στις 11/04/2016 εξέδωσε την απόφασή του σύμφωνα με την οποία κατά το γενικό κανόνα το βάρος απόδειξης φέρει ο διάδικος που προβάλλει κάποιο ισχυρισμό και συγκεκριμένα στις υπό εκδίκαση αιτήσεις το βάρος απόδειξης φέρουν οι αιτητές – εναγόμενοι. Η MIG κατέθεσε την γραπτή της αγόρευση στις 05/09/2016 και η CPB στις 12/09/2016. Κατόπιν του θανάτου του Α. Βγενόπουλου η υπόθεση έχει ορισθεί για οδηγίες κατόπιν διαδοχικών αναβολών για την 03/05/2018.

Με την από 17/05/2016 Ειδοποίηση η MIG ενημερώθηκε για τον ορισμό των εφέσεων που είχε καταθέσει κατά των ενδιάμεσων αποφάσεων ημερομηνίας 23/05/2014 στις 16/06/2016, οπότε το Ανώτατο Δικαστήριο όρισε 90 ημέρες διορία για να καταχωρηθεί το περίγραμμα της MIG και ακολούθως 90 μέρες στην CPB για να καταχωρήσει το δικό της περίγραμμα. Η MIG καταχώρησε το περίγραμμά της στις 12/09/2016, η CPB καταχώρησε το δικό της περίγραμμα στις 12/12/2016 και αναμένεται ο προσδιορισμός της ακρόασης της έφεσης.

Την 31/01/2017 εκδόθηκε απόφαση στις αιτήσεις παραμερισμού λόγω έλλειψης δικαιοδοσίας του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λευκωσίας, με την οποία το Δικαστήριο δέχθηκε τη δικαιοδοσία του και δεν εισήλθε στην εξέταση των επιμέρους αιτημάτων και ισχυρισμών των αιτούντων, μεταξύ των οποίων το αίτημα για την παραπομπή του θέματος στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τη διατύπωση προδικαστικού ερωτήματος. Την 14/02/2017 η MIG και οι κ.κ. Μπουλούτας και Μάγειρας κατέθεσαν έφεση κατά της ανωτέρω απόφασης. Οι κληρονόμοι του εκλιπόντος Α. Βγενόπουλου πρέπει να αναμένεται ότι θα καθορίσουν ομοίως τη θέση τους.

Όσον αφορά τη δικαιοδοσία, η MIG έλαβε γνωμοδότηση από τον Καθηγητή Ιδιωτικού Δικαίου του Πανεπιστημίου της Οξφόρδης Andrian Briggs ο οποίος υποστηρίζει ότι σύμφωνα με τον Κανονισμό

(ΕΚ) 44/2001 δεν συντρέχει δικαιοδοσία των Κυπριακών Δικαστηρίων για την υπόθεση, την οποία κατέθεσε στο Δικαστήριο.

Σημειώνεται ότι η CPB έχει εκκινήσει διαδικασία αναγνώρισης εκτός της Κυπριακής Δημοκρατίας και συγκεκριμένα στην Ελλάδα και στην Αγγλία, του διατάγματος παγοποίησης ημερομηνίας 23/05/2014, το οποίο δεν στρέφεται κατά της περιουσίας της MIG αλλά διατάσσει και απαγορεύει μέχρι νεωτέρας διαταγής του στην MIG να μεταβιβάσει προς τους ή προς όφελος του Α. Βγενόπουλου και των κ.κ Μπουλούτα και Μάγειρα, οιαδήποτε περιουσιακά στοιχεία – συμπεριλαμβανομένων χρημάτων – εκτός εάν η συνολική αξία των περιουσιακών στοιχείων χωρίς επιβαρύνσεις και άλλες εξασφαλίσεις υπερβαίνει το ποσό των € 3,79 δις. Με την απόφαση υπ' αριθμ. 27/2016 του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών (Εκούσια Δικαιοδοσία) κηρύχθηκε εκτελεστό στην Ελλάδα το ανωτέρω διάταγμα, κατά τα ειδικότερα διαλαμβανόμενα στην απόφαση του Πρωτοδικείου Αθηνών. Κατά της εν λόγω απόφασης, η MIG (από κοινού με τους ανωτέρω εναγόμενους) κατέθεσε ενώπιον του Τριμελούς Εφετείου Αθηνών (Αμφισβητούμενη Δικαιοδοσία) Προσφυγή η οποία απορρίφθηκε με την απόφαση υπ' αριθμ. 983/2017 του Τριμελούς Εφετείου Αθηνών, η οποία εκδόθηκε στις 02/03/2017. Κατά της ανωτέρω απόφασης η MIG θα ασκήσει αναίρεση ενώπιον του Αρείου Πάγου.

Επιπροσθέτως με τη Διάταξη του Δικαστή Leslie του High Court of Justice της Αγγλίας και Ουαλίας, Queen's Bench Division, με ημερομηνία 26/02/2015, κηρύχθηκε εκτελεστό στην Αγγλία και την Ουαλία το ως άνω διάταγμα του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λευκωσίας. Κατά της ως άνω Διάταξης, η MIG από κοινού με τους ανωτέρω εναγόμενους έχει καταθέσει προσφυγή η εκδίκαση της οποίας εκκρεμεί. Στη βάση της ως άνω Διάταξης επιβεβαιώθηκε από το ίδιο Δικαστήριο στην Αγγλία ότι η ανωτέρω Διάταξη του Δικαστή Leslie με την οποία κηρύχθηκε εκτελεστό στην Αγγλία και την Ουαλία το ως άνω διάταγμα του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λευκωσίας θα μπορεί να εκτελεσθεί στην Αγγλία και την Ουαλία μόνο μετά την έκδοση οριστικής απόφασης επί της κατατεθείσας προσφυγής κατά της άνω Διάταξης. Κατά της ανωτέρω Διάταξης η CPB κατέθεσε έφεση, την οποία το Δικαστήριο έκανε δεκτή την 12/01/2018 καταδικάζοντας τους καθ' ων η έφεση στην καταβολή των δικαστικών εξόδων της εφεσείουσας. Κατόπιν σχετικής αίτησης της CPB εκδόθηκε απόφαση ασφαλιστικών μέτρων σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 47(2) και (3) του Κανονισμού 44/2001 του Συμβουλίου, η οποία δεν αφορά την περιουσία της MIG. Εκκρεμούσης της ρύθμισης κληρονομικών θεμάτων του εκλιπόντος Ανδρέα Βγενόπουλου, η διαδικασία εκδίκασης της προσφυγής διεκόπη με διαταγή του Δικαστηρίου ημερομηνίας 24/01/2018. Τα μέρη έχουν συμφωνήσει σε συνέχιση της διακοπής έως την 31/07/2018 και αναμένεται η σχετική επιβεβαίωση του Δικαστηρίου.

Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της Διοίκησης, η αγωγή της CPB εναντίον της MIG έχει ως προφανή στόχο την άμυνα της Κυπριακής Δημοκρατίας έναντι της νόμιμης απαίτησης της MIG που θα κριθεί από το αρμόδιο Διεθνές Διαιτητικό Δικαστήριο. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις των νομικών συμβούλων της MIG, κατά το αρχικό αυτό στάδιο εκδίκασης, η αξίωση της CPB και κατά συνέπειαν η έκβαση της υπόθεσης είναι ανεπίδεκτη δικαστικής εκτίμησης, υπό το πρίσμα τόσο των παρανόμων πράξεων ή παραλείψεων όσο και της ζημίας, λαμβανομένου υπόψιν και του συνόλου των συνθηκών της υπόθεσης, περιλαμβανομένων των παραλλήλων διαιτητικών και ποινικών διαδικασιών.

Αγωγή των 1. «Elma Holdings Public Co Ltd», 2. «Liberty Life Insuranse Public Company Ltd», 3. «Δωδώνη Επενδύσεις Χαρτοφυλακίου Δημόσια Εταιρεία Λίμιτεδ» και 4. «Jupiter Portfolio Investments Public Company Limited» κατά, μεταξύ άλλων, της MIG ενώπιον των κυπριακών δικαστηρίων.

Οι ενάγουσες εταιρείες έχουν στραφεί πέραν της MIG κατά της CPB, των πρώην μελών του Διοικητικού της Συμβουλίου, της «Τράπεζα Κύπρου Δημόσια Εταιρεία Λτδ», της «Dubai Financial

Limited Liability Company», της «Deutsche Bank A.G. London Branch», της «PricewaterhouseCoopers Ltd», της «Grant Thornton (Cyprus) Ltd», και της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου. Οι ενάγουσες εταιρείες αιτούνται αποζημιώσεις για ζημίες που ισχυρίζονται ότι υπέστησαν λόγω ενεργειών ή και παραλείψεων του Διοικητικού Συμβουλίου της CPB και συνωμοσίας μεταξύ των εναγομένων, οι οποίες οδήγησαν τη CPB σε καθεστώς εξυγίανσης και/ή διακοπή των εργασιών της και/ή κατάρρευση και/ή χρεωκοπία χωρίς ωστόσο να γίνονται αναφορές σε συγκεκριμένες πράξεις ή παραλείψεις. Το συνολικό ύψος των αιτούμενων αποζημιώσεων ανέρχεται σε € 39 εκ. πλέον τόκων και εξόδων.

Η Διοίκηση της MIG θεωρεί ότι η αγωγή είναι αβάσιμη, καθώς όμως η εκδίκασή της βρίσκεται ακόμα σε αρχικό διαδικαστικό στάδιο και δεν έχουν δοθεί λεπτομέρειες της απαίτησης, οι νομικοί σύμβουλοί της δεν είναι σε θέση να εκφράσουν ακόμα άποψη για την έκβασή της.

Ποινική υπόθεση FOCUS

Η ποινική υπόθεση υπ' αριθμόν 15161/16 καταχωρήθηκε την 25/07/2016 ενώπιον του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λευκωσίας από τον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας εναντίον δέκα (και ήδη οκτώ) συνολικά κατηγορουμένων περιλαμβανομένης και της MIG (ήδη Κατηγορουμένης 7). Το κατηγορητήριο επεδόθη στη MIG την 08/08/2016. Η υπόθεση αφορά έμβασμα ύψους € 1 εκ. την 27/07/2007 από λογαριασμό της εταιρείας «Focus Maritime Corporation» (ήδη κατηγορουμένη 8) συμφερόντων του Μιχάλη Ζολώτα (ήδη κατηγορουμένου 2) σε λογαριασμό της εταιρείας «A.C.Christodoulou Consultants Ltd» (ήδη κατηγορουμένης 6) συμφερόντων της Αθηνάς Χριστοδούλου (ήδη κατηγορουμένης 4), κόρης του τέως Διοικητή της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου Χριστόδουλου Χριστοδούλου (κατηγορουμένου 1), που φέρεται ότι έγινε προκειμένου ο τελευταίος να μην προβεί στις δέουσες ενέργειες και έρευνες αναφορικά με την απόκτηση από την MIG (ήδη κατηγορουμένη 7) ελέγχου στη CPB τον Φεβρουάριο του 2006. Την ανωτέρω «αμοιβή» για τον ανωτέρω σκοπό φέρεται ότι συμφώνησε ο Χριστόδουλος Χριστοδούλου (κατηγορούμενος 1) να λάβει από τον Ανδρέα Βγενόπουλο και την MIG (ήδη κατηγορούμενη 7). Επίσης, φέρεται ότι συμφώνησε με τον Ανδρέα Βγενόπουλο ως επιπλέον αντάλλαγμα να προσληφθεί ο τότε γαμπρός του σε υψηλόβαθμη θέση στη CPB. Κατά την ακρόαση της 22/03/2017 ο Γενικός Εισαγγελέας της Κυπριακής Δημοκρατίας αφαίρεσε τους Α. Βγενόπουλο (πρώην κατηγορούμενο 2), λόγω του θανάτου του, και Κ. Μάγειρα (πρώην κατηγορούμενο 4), λόγω απόρριψης του αιτήματος εκτέλεσης του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης από την Ελληνική Δικαιοσύνη, από το κατηγορητήριο και παρέπεμψε την υπόθεση στο Κακουργιοδικείο Λευκωσίας για όλους τους υπόλοιπους κατηγορουμένους, συμπεριλαμβανομένης της MIG.

Η υπόθεση έχει ορισθεί για ακροάσεις για τις 09, 10, 14, 15, 23, 24, 30 και 31/05/2018 και 07, 08, 11, 12, 19, 20, 21, 25, 26 και 27/06/2018.

Σημειώνεται ότι η MIG ως νομικό πρόσωπο δεν υποχρεούται σε αυτοπρόσωπη εμφάνιση (δια των διευθυντών της) και δύναται να καταδικασθεί μόνον σε καταβολή χρηματικού προστίμου. Η διαδικαστική εξέλιξη της υπόθεσης και ιδιαίτερα το κατά πόσον η δίκη θα συνεχισθεί για το σύνολο των κατηγοριών ή και εν γένει είναι αβέβαια δεδομένων του θανάτου του Α. Βγενόπουλου, της εκδόσεως του Μ. Ζολώτα για ένα μόνο αδίκημα και της απόφασης της Ελληνικής Δικαιοσύνης περί μη εκδόσεως του Κ. Μάγειρα. Το ύψος του προστίμου που μπορεί να επιβληθεί στην MIG σε περίπτωση καταδίκης της συνεπεία των ανωτέρω δεν δύναται επί του παρόντος να υπολογισθεί.

Αγωγή της LOUIS PLC κατά της MIG LEISURE

Η εταιρεία LOUIS PLC κατέθεσε αγωγή κατά της MIG LEISURE ενώπιον του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λευκωσίας, με την οποία αιτείται να διαταχθεί η εκτέλεση της από 13/08/2007 συμφωνίας μετόχων με την MIG LEISURE με την αγορά από την MIG LEISURE των 600.000 μετοχών της εταιρείας ΚΕΤΑ κυριότητας της LOUIS PLC, άλλως να επιδικασθεί σχετική

αποζημίωση. Την 11/01/2016 η MIG LEISURE κατέθεσε την υπεράσπισή της ενώπιον του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λευκωσίας. Η διαδικασία κατάθεσης ενόρκων δηλώσεων αποκάλυψης εγγράφων έχει ολοκληρωθεί και για τις δύο πλευρές και η υπόθεση έχει οριστεί για ακρόαση κατόπιν διαδοχικών αναβολών για την 02/10/2018.

Η MIG LEISURE και η MIG αμφισβητούν την ύπαρξη της υποχρέωσης και θεωρούν ότι η εν λόγω αγωγή είναι αβάσιμη, καθώς όμως η ακρόασή της δεν έχει ακόμα αρχίσει, οι νομικοί σύμβουλοι δεν είναι σε θέση να εκφράσουν άποψη για την έκβασή της.

Λοιπές Ενδεχόμενες Υποχρεώσεις

Την 18/12/2015 ολοκληρώθηκε η μεταβίβαση του συνόλου των μετοχών της SKYSERV προς την SWISSPORT AVIAREPS HELLAS S.A. Σύμφωνα με τους επιμέρους όρους αγοραπωλησίας η MIG έχει αναλάβει να αποκαταστήσει τυχόν ποσά που κληθεί να καταβάλει η SKYSERV για τα οποία δεν υπήρχε προηγούμενη πρόβλεψη στις Οικονομικές της Καταστάσεις. Κατά της SKYSERV η «ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ Α.Ε.–Υπό Εκκαθάριση» (εφεξής «ΟΑΥ») έχει καταθέσει 3 αγωγές με αίτημα την καταβολή του συνολικού ποσού € 5,6 εκ. (νομιμοτόκως από την παρέλευση 30 ημερών από την έκδοση εκάστου τιμολογίου) επικαλούμενη συμβάσεις παροχής υπηρεσιών που είχαν συναφθεί μεταξύ τους την 09/06/2009. Η συζήτηση των ως άνω αγωγών έλαβε χώρα την 21/02/2018, την 28/02/2018 και την 14/03/2018 και αναμένεται η έκδοση απόφασης.

Η SKYSERV και η MIG αμφισβητούν την ύπαρξη της υποχρέωσης και θεωρούν ότι οι εν λόγω αγωγές είναι αόριστες και αβάσιμες. Κατά την εκδίκαση των αγωγών, η ΟΑΥ δεν εισέφερε αποδεικτικά μέσα ικανά – κατ' αντικειμενική κρίση – για το σχηματισμό δικανικής πεποίθησης υπέρ του ουσία βάσιμου των απαιτήσεών της. Περαιτέρω, η SKYSERV προέβαλε ένσταση καταχρηστικής ασκήσεως της κάθε αγωγής, διότι η ΟΑΥ εδήλωσε δια του τότε νομίμου εκπροσώπου της σε τρία διαφορετικά χρονικά σημεία ότι καμία οφειλή εκ των επίδικων συμβάσεων δεν υφίστατο και ότι τα επίδικα τιμολόγια επρόκειτο να ακυρωθούν ήδη πριν τη θέση της ΟΑΥ σε εκκαθάριση, όπερ όμως ως απεδείχθη εκ των πραγμάτων δεν έγινε. Εκτιμάται ότι ακόμη και στην περίπτωση που ήθελε προσπερασθεί η αοριστία και το Δικαστήριο εισέλθει στην ουσία της υπόθεσης, εν τέλει οι αγωγές θα απορριφθούν ως ουσία αβάσιμες ή έστω ως καταχρηστικώς ασκηθείσες.

48.4 Δεσμεύσεις από λειτουργικά μισθώματα

Τα ελάχιστα μελλοντικά πληρωτέα μισθώματα ενοικίασης βάσει μη ακυρώσιμων συμβολαίων λειτουργικής μίσθωσης την 31/12/2017 και 31/12/2016 έχουν ως κάτωθι:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Ποσά σε € '000	**31/12/2017**	**31/12/2016**	**31/12/2017**	**31/12/2016**
Εντός 1 έτους	18.920	19.116	284	472
Μεταξύ 1 έτους και 5 ετών	47.650	57.668	295	812
Άνω των 5 ετών	52.089	41.951	-	-
Βραχυπρόθεσμες δεσμεύσεις στοιχείων κατεχόμενων προς πώληση	18	-	-	-
Σύνολο δεσμεύσεων από λειτουργικές μισθώσεις	**118.677**	**118.735**	**579**	**1.284**

48.5 Λοιπές δεσμεύσεις

Οι λοιπές δεσμεύσεις του Ομίλου αναλύονται ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ	
Ποσά σε € '000	**31/12/2017**	**31/12/2016**
Εντός 1 έτους	1.270	2.443
Μεταξύ 1 έτους και 5 ετών	-	733
Βραχυπρόθεσμες λοιπές δεσμεύσεις διακοπεισών δραστηριοτήτων	375	-
Μακροπρόθεσμες λοιπές δεσμεύσεις διακοπεισών δραστηριοτήτων	370	-
Σύνολο λοιπών δεσμεύσεων	**2.015**	**3.176**

48.6 Ενδεχόμενες φορολογικές υποχρεώσεις

Οι φορολογικές υποχρεώσεις του Ομίλου δεν είναι οριστικές, καθώς υπάρχουν ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις, οι οποίες αναλύονται στη σημείωση 2 των Οικονομικών Καταστάσεων της ετήσιας περιόδου που έληξε την 31/12/2017. Για τις ανέλεγκτες φορολογικές χρήσεις υπάρχει το ενδεχόμενο επιβολής πρόσθετων φόρων και προσαυξήσεων κατά τον χρόνο που θα εξετασθούν και θα οριστικοποιηθούν. Ο Όμιλος προβαίνει σε ετήσια εκτίμηση των ενδεχόμενων υποχρεώσεων που αναμένεται να προκύψουν από τον έλεγχο παρελθουσών χρήσεων, διενεργώντας σχετικές προβλέψεις όπου αυτό κρίνεται απαραίτητο. Ο Όμιλος έχει διενεργήσει προβλέψεις για ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις ύψους € 1.645 χιλ. (31/12/2016: € 3.566 χιλ.).

Η Διοίκηση θεωρεί ότι πέρα των σχηματισμένων προβλέψεων, τυχόν ποσά φόρων που πιθανόν να προκύψουν, δεν θα έχουν σημαντική επίδραση στα ίδια κεφάλαια, στα αποτελέσματα και στις ταμειακές ροές του Ομίλου και της Εταιρείας.

Έκθεση Φορολογικής Συμμόρφωσης:

Για τις χρήσεις 2011 έως και 2016, οι εταιρείες του Ομίλου που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα και πληρούν τα σχετικά κριτήρια υπαγωγής στον φορολογικό έλεγχο των Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών, έλαβαν Έκθεση Φορολογικής Συμμόρφωσης, σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 82 του Ν. 2238/1994 και του άρθρου 65Α παρ.1 του Ν.4174/2013, χωρίς να προκύψουν ουσιώδεις διαφορές. Σύμφωνα με την εγκύκλιο ΠΟΛ. 1006/2016, οι εταιρείες οι οποίες έχουν υπαχθεί στον ως άνω ειδικό φορολογικό έλεγχο δεν εξαιρούνται από τη διενέργεια τακτικού ελέγχου από τις αρμόδιες φορολογικές αρχές. Η Διοίκηση του Ομίλου εκτιμά ότι σε ενδεχόμενους μελλοντικούς επανελέγχους από τις φορολογικές αρχές, εάν τελικά διενεργηθούν, δεν θα προκύψουν επιπρόσθετες φορολογικές διαφορές με σημαντική επίδραση στις Οικονομικές Καταστάσεις.

Για τη χρήση 2017, ο ειδικός έλεγχος για τη λήψη Έκθεσης Φορολογικής Συμμόρφωσης βρίσκεται σε εξέλιξη και τα σχετικά φορολογικά πιστοποιητικά προβλέπεται να χορηγηθούν μετά τη δημοσίευση των Οικονομικών Καταστάσεων της χρήσης 2017. Αν μέχρι την ολοκλήρωση του φορολογικού ελέγχου προκύψουν πρόσθετες φορολογικές υποχρεώσεις εκτιμάται ότι αυτές δεν θα έχουν ουσιώδη επίδραση στις Οικονομικές Καταστάσεις. Σύμφωνα με την πρόσφατη σχετική νομοθεσία, ο έλεγχος και η έκδοση της Έκθεσης Φορολογικής Συμμόρφωσης ισχύει για τις χρήσεις 2016 και εφεξής σε προαιρετική βάση.

Σημειώνεται ότι την 31/12/2017 παραγράφηκαν οι χρήσεις έως την 31/12/2011 σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 36 του Ν. 4174/2013.

49 ΕΥΛΟΓΗ ΑΞΙΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΜΕΣΩΝ

49.1 Επιμέτρηση εύλογης αξίας χρηματοοικονομικών μέσων

Ανάλυση επιπέδων χρηματοοικονομικών μέσων

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού και οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που επιμετρούνται σε εύλογες αξίες στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης του Ομίλου και της Εταιρείας ταξινομούνται βάσει της παρακάτω ιεραρχίας σε 3 Επίπεδα για τον καθορισμό και την γνωστοποίηση της εύλογης αξίας των χρηματοοικονομικών μέσων ανά τεχνική αποτίμησης:

- **Επίπεδο 1:** Επενδύσεις που αποτιμώνται στην εύλογη αξία με βάση διαπραγματεύσιμες (μη προσαρμοσμένες) τιμές σε ενεργές αγορές για όμοια περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις.
- **Επίπεδο 2:** Επενδύσεις που αποτιμώνται στην εύλογη αξία με βάση μοντέλα αποτίμησης στα οποία όλα τα στοιχεία που επηρεάζουν σημαντικά την εύλογη αξία είναι βασισμένα (είτε άμεσα είτε έμμεσα) σε παρατηρήσιμα δεδομένα της αγοράς.
- **Επίπεδο 3:** Επενδύσεις που αποτιμώνται στην εύλογη αξία με βάση μοντέλα αποτίμησης στα οποία τα στοιχεία που επηρεάζουν σημαντικά την εύλογη αξία δεν είναι βασισμένα σε παρατηρήσιμα δεδομένα της αγοράς. Στο εν λόγω επίπεδο περιλαμβάνονται επενδύσεις των οποίων ο υπολογισμός της εύλογης αξίας βασίζεται σε μη παρατηρήσιμα δεδομένα της αγοράς (επιχειρησιακό πλάνο πενταετίας), χρησιμοποιώντας ωστόσο και παρατηρήσιμα δεδομένα της αγοράς (Beta, Net Debt/Enterprise Value πανομοιότυπων εταιρειών του εκάστοτε κλάδου όπως αυτά συμπεριλαμβάνονται στον υπολογισμό του WACC).

Οι πίνακες που ακολουθούν απεικονίζουν τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού και των υποχρεώσεων του Ομίλου που αποτιμώνται σε εύλογες αξίες σε επαναλαμβανόμενη βάση κατά την 31/12/2017 και την 31/12/2016:

	31/12/2017				31/12/2016			
Χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού	**Αποτίμηση σε εύλογες αξίες στη λήξη της περιόδου αναφοράς**				**Αποτίμηση σε εύλογες αξίες στη λήξη της χρήσης αναφοράς**			
Ποσά σε € '000	**Επίπεδο 1**	**Επίπεδο 2**	**Επίπεδο 3**	**Σύνολο**	**Επίπεδο 1**	**Επίπεδο 2**	**Επίπεδο 3**	**Σύνολο**
Χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού αποτιμώμενα σε εύλογες αξίες μέσω αποτελεσμάτων								
- Μετοχές	25	-	-	25	109	-	-	109
- Αμοιβαία κεφάλαια	-	367	-	367	1.988	725	-	2.713
- Ομολογίες	-	45	-	45	-	45	-	45
- Παράγωγα	-	4.433	-	4.433	-	5.877	-	5.877
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού του επενδυτικού χαρτοφυλακίου								
- Συμμετοχικοί τίτλοι μη εισηγμένων	-	-	231	231	-	-	362	362
- Μετοχές εισηγμένες σε Χρηματιστήρια εξωτερικού	122	-	-	122	109	-	-	109
Μη επαναλαμβανόμενες επιμετρήσεις στην εύλογη αξία								
-Ομάδες διάθεσης κατεχόμενες προς πώληση	-	27.359	-	27.359	-	-	-	-
Σύνολο χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού	**147**	**32.204**	**231**	**32.582**	**2.206**	**6.647**	**362**	**9.215**
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις								
- Δάνεια	-	76.428	-	76.428	-	69.214	-	69.214
Μη επαναλαμβανόμενες επιμετρήσεις στην εύλογη αξία								
-Ομάδες διάθεσης κατεχόμενες προς πώληση	-	27.359	-	27.359	-	-	-	-
Σύνολο χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων	**-**	**103.787**	**-**	**103.787**	**-**	**69.214**	**-**	**69.214**
Καθαρή εύλογη αξία	**147**	**(71.583)**	**231**	**(71.205)**	**2.206**	**(62.567)**	**362**	**(59.999)**

Η αντίστοιχη ανάλυση για την Εταιρεία έχει ως εξής:

Χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού	31/12/2017 Αποτίμηση σε εύλογες αξίες στη λήξη της περιόδου αναφοράς			31/12/2016 Αποτίμηση σε εύλογες αξίες στη λήξη της περιόδου αναφοράς		
Ποσά σε € '000	**Επίπεδο 1**	**Επίπεδο 2**	**Σύνολο**	**Επίπεδο 1**	**Επίπεδο 2**	**Σύνολο**
Χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού αποτιμώμενα σε εύλογες αξίες μέσω αποτελεσμάτων						
- Μετοχές	-	-	-	90	-	90
- Αμοιβαία κεφάλαια	-	367	367	-	725	725
Σύνολο χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού	**-**	**367**	**367**	**90**	**725**	**815**
Καθαρή εύλογη αξία	**-**	**367**	**367**	**90**	**725**	**815**

Εντός των χρήσεων 2017 και 2016 δεν υπήρχαν μεταφορές μεταξύ των Επιπέδων 1 και 2.

Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού επενδυτικού χαρτοφυλακίου και λοιπές επενδύσεις αποτιμώμενες σε εύλογες αξίες μέσω αποτελεσμάτων

Οι επενδύσεις που αφορούν σε εισηγμένες μετοχές σε χρηματιστήρια εσωτερικού και εξωτερικού αποτιμώνται με βάση τις χρηματιστηριακές τιμές των μετοχών αυτών. Οι επενδύσεις που αφορούν σε μη εισηγμένες μετοχές αποτιμώνται με βάση μοντέλα αποτίμησης τα οποία άλλοτε περιλαμβάνουν δεδομένα βασισμένα σε παρατηρήσιμα στοιχεία αγοράς και άλλοτε βασισμένα σε μη παρατηρήσιμα στοιχεία.

Αποτιμήσεις σε εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών μέσων του Επιπέδου 3

Η κίνηση των χρηματοοικονομικών μέσων που έχουν ταξινομηθεί στο Επίπεδο 3 του Ομίλου για τις χρήσεις 2017 και 2016 παρουσιάζεται ακολούθως:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ	
	31/12/2017	**31/12/2016**
Ποσά σε € '000	**Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού του επενδυτικού χαρτοφυλακίου**	**Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού του επενδυτικού χαρτοφυλακίου**
	Συμμετοχικοί τίτλοι μη εισηγμένων	Συμμετοχικοί τίτλοι μη εισηγμένων
Υπόλοιπα έναρξης	**362**	**783**
Πωλήσεις	(1.128)	-
Λοιπές κινήσεις	-	(421)
Συνολικά κέρδη /(ζημιές) που αναγνωρίστηκαν στα αποτελέσματα στο κονδύλι:		
- Λοιπά χρηματοοικονομικά αποτελέσματα	997	-
Υπόλοιπα λήξης	**231**	**362**
Συνολικό ποσό που αναγνωρίστηκε στα αποτελέσματα και αφορά σε μη πραγματοποιηθέντα κέρδη /(ζημιές) των χρηματοοικονομικών μέσων του Επιπέδου 3	997	-

49.2 Επιμέτρηση εύλογης αξίας μη χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού

Ο πίνακας που ακολουθεί απεικονίζει τα μη χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού του Ομίλου που αποτιμώνται σε εύλογες αξίες σε επαναλαμβανόμενη βάση κατά την 31/12/2017 και την 31/12/2016:

	31/12/2017	**31/12/2016**
	Αποτίμηση σε εύλογες αξίες στη λήξη της περιόδου αναφοράς	**Αποτίμηση σε εύλογες αξίες στη λήξη της χρήσης αναφοράς**
Ποσά σε € '000	**Επίπεδο 3**	**Επίπεδο 3**
Επενδύσεις σε ακίνητα		
-Ακίνητα στην Ελλάδα	167	167
-Ακίνητα στην Σερβία	265.711	275.058
Σύνολο μη χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού	**265.878**	**275.225**

Ο προσδιορισμός της εύλογης αξίας των επενδυτικών ακινήτων του επιπέδου 3 του Ομίλου, βασίζεται σε σχετική εργασία εκτίμησης διενεργηθείσα από ανεξάρτητο οίκο εκτιμητών ακινήτων. Ενδεικτικά για την αποτίμηση των επενδυτικών ακινήτων, οι βασικές παραδοχές που στηρίζονται σε μη παρατηρήσιμα δεδομένα, που έχουν χρησιμοποιηθεί συνοψίζονται στον παρακάτω πίνακα:

	31/12/2017	31/12/2016
Παραδοχές	Βαλκανικές χώρες	Βαλκανικές χώρες
Μίσθωση	€ 2,8-€ 90 / τ.μ	€ 2,8-€ 95 / τ.μ
Επιτόκιο προεξόφλησης	7,2%-11,8%	6,9%-10,9%

50 ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΙΝΔΥΝΩΝ

Κάθε μία από τις μεγάλες επενδύσεις της MIG εκτίθεται σε συγκεκριμένους κινδύνους. Η ενδεχόμενη έλευση αυτών των κινδύνων για μία ή περισσότερες επενδύσεις, δύναται να μεταβάλλει την συνολική αξία του χαρτοφυλακίου της MIG, οδηγώντας στον επαναπροσδιορισμό των στρατηγικών στόχων του Ομίλου.

50.1 Σκοποί και πολιτικές διαχείρισης κινδύνων

Οι παράγοντες χρηματοοικονομικού κινδύνου στους οποίους εκτίθενται η Εταιρεία και ο Όμιλος, είναι οι κίνδυνοι χρηματοδότησης και επιτοκίου, αγοράς, τιμών καυσίμων, ρευστότητας, πιστωτικός και συναλλαγματικός. Ο Όμιλος ελέγχει και αξιολογεί σε περιοδική βάση, ξεχωριστά αλλά και συνδυαστικά την έκθεσή του στους ανωτέρω κινδύνους και χρησιμοποιεί χρηματοοικονομικά μέσα, προκειμένου να αντισταθμίσει την έκθεσή του σε συγκεκριμένες κατηγορίες κινδύνων.

Η αξιολόγηση και η διαχείριση των κίνδυνων που αντιμετωπίζει η Εταιρεία και ο Όμιλος διενεργούνται από την ανώτατη Διοίκηση και το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας. Κύριος στόχος είναι η παρακολούθηση και η αξιολόγηση όλων των μορφών κινδύνων στους οποίους εκτίθενται η Εταιρεία και ο Όμιλος, μέσα από τις επιχειρηματικές και τις επενδυτικές τους δραστηριότητες.

Ο Όμιλος χρησιμοποιεί διάφορα χρηματοοικονομικά μέσα ή εφαρμόζει εξειδικευμένες στρατηγικές, προκειμένου να περιορίσει την έκθεσή του σε μεταβολές στις αξίες των επενδύσεων, οι οποίες μπορεί να προκύψουν από διακυμάνσεις της αγοράς, συμπεριλαμβανομένων αλλαγών στα επικρατούντα επιτόκια και στις συναλλαγματικές ισοτιμίες.

50.2 Συναλλαγματικός κίνδυνος

Το νόμισμα λειτουργίας του Ομίλου είναι το Ευρώ. Ο Όμιλος δραστηριοποιείται σε χώρες του εξωτερικού και συνεπώς είναι εκτεθειμένος σε κίνδυνο συναλλαγματικών ισοτιμιών. Αυτό το είδος κινδύνου προκύπτει κυρίως από υπάρχουσες ή προσδοκώμενες ταμειακές ροές σε ξένο νόμισμα, καθώς και από επενδύσεις σε χώρες του εξωτερικού. Το μεγαλύτερο ποσοστό των εσόδων και εξόδων της MIG και του Ομίλου είναι σε Ευρώ. Αντίστοιχα, το σημαντικότερο μέρος των επενδύσεων της Εταιρείας είναι σε Ευρώ.

Για τη διαχείριση της έκθεσής του σε συναλλαγματικούς κινδύνους, ο Όμιλος προβαίνει στη χρήση παραγώγων (προθεσμιακά συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης σε συνάλλαγμα) με χρηματοοικονομικούς οργανισμούς για λογαριασμό και στο όνομα των εταιρειών του Ομίλου. Ο Όμιλος κατέχει επενδύσεις σε επιχειρήσεις του εξωτερικού, τα καθαρά περιουσιακά στοιχεία των οποίων εκτίθενται σε κίνδυνο συναλλαγματικών ισοτιμιών. Ο κίνδυνος συναλλαγματικών ισοτιμιών αυτού του είδους προκύπτει από τις ισοτιμίες του δολαρίου των ΗΠΑ, της Λίρας Αγγλίας, του Αλβανικού Λεκ, του Βουλγαρικού Λεβ, του Ρουμανικού Λέου και λοιπών νομισμάτων χωρών της

Ευρώπης έναντι του Ευρώ και αντισταθμίζεται μερικώς από αντίστοιχες υποχρεώσεις των αντιστοίχων προαναφερθέντων νομισμάτων.

Η επένδυση του Ομίλου στη σερβική RKB δεν είναι εκτεθειμένη σε συναλλαγματικό κίνδυνο, καθώς τα στοιχεία του ενεργητικού (επενδυτικά ακίνητα και λοιπά ενσώματα πάγια) που διαθέτει, είναι σε Ευρώ και οι εισροές που προκύπτουν από την εκμετάλλευση αυτών κατά το μεγαλύτερο μέρος τους είναι σε Ευρώ. Σημειώνεται ότι σε άλλες αγορές που δραστηριοποιείται ο Όμιλος (σε άλλες βαλκανικές χώρες) αξιολογούνται οι χρηματοδοτικές ανάγκες της εκάστοτε εταιρείας και εφόσον είναι εφικτό, η χρηματοδότηση γίνεται στο αντίστοιχο νόμισμα με το στοιχείο του ενεργητικού το οποίο χρηματοδοτείται ή πρόκειται να χρηματοδοτηθεί.

Η ανάλυση των χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού και των υποχρεώσεων του Ομίλου ανά νόμισμα μετατρεπόμενων σε Ευρώ κατά την 31/12/2017 και 31/12/2016 έχει ως εξής:

Ποσά σε € '000	**Ο ΟΜΙΛΟΣ 31/12/2017**					
	USD	**GBP**	**LEK**	**BGN**	**RON**	**Λοιπά**
Ονομαστικά ποσά						
Χρημ/κά περιουσιακά στοιχεία	1.113	49	1.652	8.170	2.143	477
Χρημ/κές υποχρεώσεις	(143)	(122)	(8.435)	(3.529)	(1.945)	(559)
Βραχυχρόνια έκθεση	**970**	**(73)**	**(6.783)**	**4.641**	**198**	**(82)**
Χρημ/κά περιουσιακά στοιχεία	-	-	25.698	1	-	190
Χρημ/κές υποχρεώσεις	-	-	-	(192)	-	-
Μακροχρόνια έκθεση	**-**	**-**	**25.698**	**(191)**	**-**	**190**

Ποσά σε € '000	**Ο ΟΜΙΛΟΣ 31/12/2016**					
	USD	**GBP**	**LEK**	**BGN**	**RON**	**Λοιπά**
Ονομαστικά ποσά						
Χρημ/κά περιουσιακά στοιχεία	962	746	1.697	7.890	2.392	237
Χρημ/κές υποχρεώσεις	(368)	(21)	(7.677)	(3.680)	(1.544)	(1.209)
Βραχυχρόνια έκθεση	**594**	**725**	**(5.980)**	**4.210**	**848**	**(972)**
Χρημ/κά περιουσιακά στοιχεία	-	-	36.752	1	-	188
Χρημ/κές υποχρεώσεις	-	-	-	(345)	-	-
Μακροχρόνια έκθεση	**-**	**-**	**36.752**	**(344)**	**-**	**188**

Ακολουθεί πίνακας ανάλυσης ευαισθησίας του αποτελέσματος της χρήσης καθώς και των ιδίων κεφαλαίων του Ομίλου λαμβάνοντας υπόψη μία εύλογη μεταβολή των συναλλαγματικών ισοτιμιών κατά +/- 10%.

	Ο ΟΜΙΛΟΣ									
	10%	-10%	10%	-10%	10%	-10%	10%	-10%	10%	-10%
Ποσά σε € '000	**31/12/2017**									
	USD		**GBP**		**LEK**		**RON**		**Λοιπά**	
Αποτέλεσμα περιόδου (προ φόρων)	88	(88)	(9)	9	-	-	4	(4)	11	(11)
Καθαρή Θέση	88	(88)	(9)	9	(1.985)	1.985	4	(4)	11	(11)

Ποσά σε € '000	**31/12/2016**									
	USD		**GBP**		**LEK**		**RON**		**Λοιπά**	
Αποτέλεσμα χρήσης (προ φόρων)	59	(59)	73	(73)	-	-	19	(19)	(75)	75
Καθαρή Θέση	59	(59)	73	(73)	(1.661)	1.661	19	(19)	(75)	75

Στον παραπάνω πίνακα δεν περιλαμβάνεται ανάλυση ευαισθησίας για το νόμισμα Λεβ, καθώς η συναλλαγματική ισοτιμία μεταξύ Λεβ και Ευρώ παραμένει σταθερή.

Η έκθεση του Ομίλου στον συναλλαγματικό κίνδυνο ποικίλλει κατά τη διάρκεια του έτους ανάλογα με τον όγκο των συναλλαγών και την ευρύτερη έκθεσή του σε ξένο νόμισμα. Εν τούτοις, η ανωτέρω ανάλυση θεωρείται αντιπροσωπευτική της έκθεσης του Ομίλου στον συναλλαγματικό κίνδυνο.

50.3 Χρηματοδοτικός και επιτοκιακός κίνδυνος

Οι αλλαγές στα επιτόκια μπορούν να επηρεάσουν το καθαρό εισόδημα του Ομίλου αυξάνοντας το κόστος εξυπηρέτησης του χρέους που αναλαμβάνει για τη χρηματοδότησή του. Οι μεταβολές στο επίπεδο των επιτοκίων μπορούν παράλληλα να επηρεάσουν, μεταξύ άλλων: (α) το κόστος και τη διαθεσιμότητα της χρηματοδότησης χρέους και κατ' επέκταση την ικανότητα του Ομίλου να πετύχει ελκυστικές αποδόσεις στις επενδύσεις του, και (β) την ικανότητα χρηματοδότησης του χρέους των επενδύσεων και των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων στις οποίες επενδύει ο Όμιλος.

Ο τραπεζικός δανεισμός αποτελεί μία από τις πήγες χρηματοδότησης των επενδύσεων του Ομίλου. Ο δανεισμός του Ομίλου είναι σε μεγάλο βαθμό με κυμαινόμενο επιτόκιο και ως εκ τούτου εξαρτάται άμεσα από το ύψος και τις μεταβολές των επιτοκίων, γεγονός που εκθέτει τον Όμιλο σε κίνδυνο ταμειακών ροών. Τα κυμαινόμενα επιτόκια του Ομίλου μετατρέπονται σε σταθερά μέσω αντισταθμιστικών χρηματοοικονομικών μέσων και οι τραπεζικές καταθέσεις με τη σειρά τους αντισταθμίζουν σε σημαντικό ποσοστό τα σταθερά επιτόκια. Πολιτική του Ομίλου είναι να παρακολουθεί διαρκώς τις τάσεις των επιτοκίων, καθώς και τη διάρκεια των χρηματοδοτικών του αναγκών. Επομένως, οι αποφάσεις για τη διάρκεια, καθώς και τη σχέση μεταξύ σταθερού και κυμαινόμενου επιτοκίου ενός νέου δανείου, λαμβάνονται ξεχωριστά για κάθε περίπτωση.

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει την ευαισθησία του αποτελέσματος της χρήσης καθώς και των ιδίων κεφαλαίων του Ομίλου και της Εταιρείας με βάση μια εύλογη μεταβολή του επιτοκίου της τάξεως του +/– 1%:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ			
	1%	-1%	1%	-1%
Ποσά σε € '000	**31/12/2017**		**31/12/2016**	
Αποτέλεσμα χρήσης (προ φόρων)	(16.968)	16.968	(17.544)	17.544
Ίδια κεφάλαια	(16.968)	16.968	(17.544)	17.544

	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ			
	1%	-1%	1%	-1%
Ποσά σε € '000	**31/12/2017**		**31/12/2016**	
Αποτέλεσμα χρήσης (προ φόρων)	(6.929)	6.929	(6.813)	6.813
Ίδια κεφάλαια	(6.929)	6.929	(6.813)	6.813

50.4 Κίνδυνος της Αγοράς

Ο κίνδυνος του Ομίλου και της Εταιρείας σε σχέση με τις επενδύσεις τους πηγάζει από τυχόν αρνητικές μεταβολές στις τρέχουσες τιμές αποτίμησης μετοχών και άλλων κινητών αξιών που διαπραγματεύονται σε οργανωμένες αγορές.

Σημειώνεται ότι:

- Οι επενδύσεις σε θυγατρικές αποτιμώνται στο κόστος κτήσης μείον τυχόν σωρευμένες ζημιές απομείωσης. Ο έλεγχος απομείωσης διενεργείται με βάση τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 36.
- Το εμπορικό χαρτοφυλάκιο και τα λοιπά χρηματοοικονομικά μέσα σε εύλογες αξίες μέσω αποτελεσμάτων αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους με τις διαφορές αποτίμησης να

αναγνωρίζονται στα κέρδη ή στις ζημιές της εταιρικής και ενοποιημένης Κατάστασης Αποτελεσμάτων.

Ο κίνδυνος του Ομίλου και της Εταιρείας αναφορικά με το χαρτοφυλάκιο συναλλαγών, τα χρηματοοικονομικά μέσα σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων και το επενδυτικό χαρτοφυλάκιο προέρχεται από ενδεχόμενες δυσμενείς κινήσεις στις τρέχουσες τιμές των μετοχών και άλλων κινητών αξιών. Στις 31/12/2017, τα στοιχεία του ενεργητικού που ήταν εκτεθειμένα στον κίνδυνο της αγοράς ανέρχονταν σε € 5 εκ. για τον Όμιλο και € 0,4 εκ. για την Εταιρεία αντίστοιχα. Μία μεταβολή ύψους +/-30% σε επενδύσεις των οποίων τα κέρδη ή οι ζημίες από αποτίμηση αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα και σωρευτικά στα ίδια κεφάλαια, θα είχε ως αποτέλεσμα μεταβολή κατά +/- € 0,2 εκ. για τον Όμιλο και +/- € 0,1 εκ. για την Εταιρεία.

50.5 Πιστωτικός κίνδυνος

Πιστωτικός κίνδυνος είναι η πιθανή μη έγκαιρη αποπληρωμή προς τον Όμιλο και την Εταιρεία των υφιστάμενων και ενδεχόμενων υποχρεώσεων των αντισυμβαλλόμενων. Τα στοιχεία του ενεργητικού τα οποία εκτίθενται σε πιστωτικό κίνδυνο κατά την ημερομηνία αναφοράς της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης αναλύονται ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Ποσά σε € '000	**31/12/2017**	**31/12/2016**	**31/12/2017**	**31/12/2016**
Κατηγορίες χρημ/κών στοιχείων				
Παράγωγα χρημ/κά μέσα	4.433	5.877	-	-
Ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα	130.507	142.900	9.554	10.197
Εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις	243.617	253.785	-	-
Σύνολο	**378.557**	**402.562**	**9.554**	**10.197**

Με στόχο την ελαχιστοποίηση των πιστωτικών κινδύνων και επισφαλειών ο Όμιλος έχει δημιουργήσει τις κατάλληλες υποδομές και έχει θεσπίσει διαδικασίες σε σχέση με τα όρια έκθεσης ανά αντισυμβαλλόμενο βάσει της πιστοληπτικής του δυνατότητας.

- Τα ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα θεωρούνται ως στοιχεία με υψηλό πιστωτικό κίνδυνο, καθώς οι τρέχουσες μακροοικονομικές συνθήκες στην Ελλάδα ασκούν σημαντική πίεση στις εγχώριες τράπεζες. Η Διοίκηση του Ομίλου θέτει όρια στο μέγεθος του κινδύνου που μπορεί να εκτίθεται, σε κάθε μεμονωμένο χρηματοοικονομικό ίδρυμα. Το μεγαλύτερο μέρος των ταμειακών διαθεσίμων του Ομίλου είναι επενδυμένα σε αντισυμβαλλόμενους με υψηλή πιστοληπτική αξιολόγηση και για μικρό χρονικό διάστημα.
- Για τις εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις, ο Όμιλος δεν εκτίθεται σε σημαντικούς πιστωτικούς κινδύνους. Στη λήξη της χρήσης 2017, η Διοίκηση θεωρεί ότι δεν υπάρχει κανένας ουσιαστικός πιστωτικός κίνδυνος που να μην καλύπτεται ήδη από προβλέψεις επισφαλών απαιτήσεων.

Η χρονική απεικόνιση των εμπορικών απαιτήσεων του Ομίλου κατά την 31/12/2017 έχει ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ						
Ποσά σε € '000	**Τρόφιμα & Γαλακτοκομικά**	**Μεταφορές**	**Εταιρείες Ιδιωτικών Κεφαλαίων**	**Πληροφορική & Τηλεπ/νίες**	**Υπηρεσίες Υγείας**	**Απαλοιφές**	**Σύνολο**
Είναι ληξιπρόθεσμα και δεν είναι απομειωμένα:							
< 90 ημέρες	9.590	-	1.447	2.834	5.700	(531)	19.040
<91 - 180 ημέρες	1.037	-	144	1.177	6.954	(115)	9.197
<181 - 360 ημέρες	606	1.567	652	361	7.170	(652)	9.704
> 360 ημέρες	3.253	-	239	67	9.008	(239)	12.328
Σύνολο	**14.486**	**1.567**	**2.482**	**4.439**	**28.832**	**(1.537)**	**50.269**

Σημειώνεται ότι στα ληξιπρόθεσμα ποσά που δεν είναι απομειωμένα και είναι άνω των 360 ημερών περιλαμβάνονται: α) απαιτήσεις ποσού € 9,0 εκ. του ομίλου ΥΓΕΙΑ στις οποίες περιλαμβάνονται

και οφειλές μέχρι 31/12/2011 από τα Δημόσια Ασφαλιστικά Ταμεία οι οποίες ανέρχονται σε € 3,5 εκ. περίπου, καθώς και οφειλές του ΕΟΠΥΥ για την περίοδο 2012, προ εφαρμογής του Claw-back και του Rebate, οι οποίες ανέρχονται σε € 5,5 εκ., και β) απαιτήσεις ποσού € 3,0 εκ. του ομίλου VIVARTIA οι οποίες κατά € 1,9 εκ. προέρχονται από τον υπό-κλάδο εστίασης ως αποτέλεσμα της συσσωρευμένης πίεσης στη ρευστότητα των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον συγκεκριμένο κλάδο αλλά και των συνθηκών της αγοράς. Το υπόλοιπο ποσό προκύπτει κυρίως από τον κλάδο κατεψυγμένων (€ 1,1 εκ.) και αφορά κυρίως υπόλοιπα από συγγενείς εταιρείες που αναμένεται να εισπραχθούν στο προσεχές διάστημα.

Η Διοίκηση του Ομίλου εξετάζει επί συνεχούς βάσης τις εμπορικές απαιτήσεις με αυστηρά κριτήρια και στα πλαίσια αυτά δεν κρίθηκε σκόπιμη η δημιουργία πρόσθετης πρόβλεψης των παραπάνω απαιτήσεων.

Η αντίστοιχη χρονική απεικόνιση των εμπορικών απαιτήσεων του Ομίλου κατά την 31/12/2016 έχει ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ						
Ποσά σε € '000	**Τρόφιμα & Γαλακτοκομικά**	**Μεταφορές**	**Εταιρείες Ιδιωτικών Κεφαλαίων**	**Πληροφορική & Τηλεπ/νίες**	**Υπηρεσίες Υγείας**	**Απαλοιφές**	**Σύνολο**
Είναι ληξιπρόθεσμα και δεν είναι απομειωμένα:							
< 90 ημέρες	20.038	-	1.950	2.452	5.774	(1.290)	28.924
<91 - 180 ημέρες	6.629	-	586	1.508	6.703	(563)	14.863
<181 - 360 ημέρες	9.071	2.603	116	1.725	6.712	(116)	20.111
> 360 ημέρες	6.585	-	10	697	10.705	(10)	17.987
Σύνολο	**42.323**	**2.603**	**2.662**	**6.382**	**29.894**	**(1.979)**	**81.885**

50.6 Κίνδυνος Ρευστότητας

Η συνετή διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας προϋποθέτει την επάρκεια χρηματικών διαθεσίμων και την ύπαρξη των αναγκαίων διαθέσιμων πηγών χρηματοδότησης. Ο Όμιλος διαχειρίζεται τις ανάγκες ρευστότητας σε καθημερινή βάση, μέσω της συστηματικής παρακολούθησης των βραχυπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων, καθώς επίσης και μέσω της καθημερινής παρακολούθησης των πραγματοποιούμενων πληρωμών. Παράλληλα, ο Όμιλος παρακολουθεί συνεχώς την ωρίμανση τόσο των απαιτήσεων όσο και των υποχρεώσεων, με αντικειμενικό σκοπό τη διατήρηση μιας ισορροπίας μεταξύ της συνέχειας των κεφαλαίων και της ευελιξίας μέσω της τραπεζικής πιστοληπτικής του ικανότητας.

Η ληκτότητα των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων την 31/12/2017 και 31/12/2016 για τον Όμιλο και την Εταιρεία αναλύεται ως εξής:

	31/12/2017				**31/12/2016**			
Ποσά σε € '000	**Βραχυπρόθεσμες**		**Μακροπρόθεσμες**		**Βραχυπρόθεσμες**		**Μακροπρόθεσμες**	
	Εντός 6 μηνών	**6 έως 12 μήνες**	**1 έως 5 έτη**	**Πάνω από 5 έτη**	**Εντός 6 μηνών**	**6 έως 12 μήνες**	**1 έως 5 έτη**	**Πάνω από 5 έτη**
Μακροπρόθεσμος δανεισμός	98.608	120.976	964.417	13.872	60.162	193.897	807.636	44.403
Υποχρεώσεις χρηματοδοτικών μισθώσεων	725	760	2.604	-	657	689	3.948	-
Εμπορικές υποχρεώσεις	165.608	4.540	-	-	172.589	8.019	-	-
Λοιπές βραχυπρόθεσμες-μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	164.482	11.117	6.045	400	148.334	16.118	11.359	400
Βραχυπρόθεσμος δανεισμός	368.144	54.197	-	-	391.687	171.403	-	-
Σύνολο	**797.567**	**191.590**	**973.066**	**14.272**	**773.429**	**390.126**	**822.943**	**44.803**

	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ							
	31/12/2017				31/12/2016			
Ποσά σε € '000	Βραχυπρόθεσμες		Μακροπρόθεσμες		Βραχυπρόθεσμες		Μακροπρόθεσμες	
	Εντός 6 μηνών	6 έως 12 μήνες	1 έως 5 έτη	Πάνω από 5 έτη	Εντός 6 μηνών	6 έως 12 μήνες	1 έως 5 έτη	Πάνω από 5 έτη
Μακροπρόθεσμος δανεισμός	32.250	26.500	623.950	-	44.903	58.722	597.144	-
Λοιπές βραχυπρόθεσμες-μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	15.634	-	4.955	-	12.648	-	9.514	-
Βραχυπρόθεσμος δανεισμός	16.822	-	-	-	3.270	-	-	-
Σύνολο	**64.706**	**26.500**	**628.905**	**-**	**60.821**	**58.722**	**606.658**	**-**

Όπως παρουσιάζεται και στον παραπάνω πίνακα ο συνολικός δανεισμός του Ομίλου κατά την 31/12/2017 ανήλθε σε € 1.624.303 χιλ. με ποσό € 980.893 χιλ. να αφορά σε μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις και ποσό € 643.410 χιλ. να αφορά σε βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις. Αντίστοιχα, ο συνολικός δανεισμός της Εταιρείας κατά την 31/12/2017 ανήλθε σε € 699.522 χιλ. με ποσό € 623.950 χιλ. να αφορά σε μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις και ποσό € 75.572 χιλ. να αφορά σε βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις.

Ο Όμιλος και η Εταιρεία κατά την 31/12/2017 παρουσιάζουν αρνητικό κεφάλαιο κίνησης, καθώς οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις υπερβαίνουν τα κυκλοφορούντα στοιχεία του ενεργητικού κατά € 488.765 χιλ. και € 75.266 χιλ. αντίστοιχα. Το θέμα αυτό θα επιλυθεί με την επιτυχή ολοκλήρωση της αναδιάρθρωσης των δανείων των εταιρειών του Ομίλου (βλ. σημειώσεις 3.1 και 27).

50.7 Κίνδυνος διακύμανσης τιμών καυσίμων

Το σύνολο των εταιρειών του Ομίλου που δραστηριοποιούνται στον κλάδο των μεταφορών, επηρεάζονται σημαντικά από τη διακύμανση των τιμών των καυσίμων, καθώς αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα λειτουργικά τους κόστη. Μία αύξηση ή μείωση στην τιμή των καυσίμων κατά 10% σε ετήσια βάση, θα έχει επίδραση στα αποτελέσματα και στην καθαρή θέση του Ομίλου κατά -/+ € 8,3 εκ. περίπου.

50.8 Κίνδυνος ατυχημάτων

Λόγω της φύσης των εργασιών του, ο κλάδος μεταφορών, υπόκειται στον προαναφερόμενο κίνδυνο που ενδέχεται να επηρεάσει αρνητικά τα αποτελέσματα, την πελατεία ή και τη λειτουργία του. Τα πλοία του ομίλου ATTICA καλύπτονται ασφαλιστικά για τους ακόλουθους κινδύνους: α) για ασφάλιση βλαβών σκάφους και μηχανής, β) για ασφάλιση αυξημένης αξίας και γ) για ασφάλιση κινδύνων πολέμου.

50.9 Κίνδυνος ανταγωνισμού

Ο ανταγωνισμός μεταξύ των επιχειρήσεων των κλάδων μεταφορών, υπηρεσιών υγείας και τρόφιμα και γαλακτοκομικά είναι ιδιαίτερα έντονος και ενδέχεται να επηρεάζει αρνητικά τις πωλήσεις και την κερδοφορία τους.

Στον κλάδο των ιδιωτικών υπηρεσιών υγείας ο ανταγωνισμός μεταξύ των επιχειρήσεων είναι ιδιαίτερα έντονος καθώς ο Δημόσιος Τομέας αδυνατεί να καλύψει τη συνεχώς αυξανόμενη ζήτηση αλλά και να προσφέρει ποιοτικές υπηρεσίες υγείας.

Στο πλαίσιο αυτό οι ιδιωτικές κλινικές στράφηκαν στον εμπλουτισμό των παρεχόμενων υπηρεσιών τους και στην ταχύτητα ανταπόκρισης προς τον ασθενή, με επέκταση των εγκαταστάσεων για στέγαση νέων τμημάτων. Χαρακτηριστικό είναι άλλωστε ότι αρκετές ιδιωτικές κλινικές περιλαμβάνουν από τμήματα μαιευτικής κλινικής, μέχρι και διαγνωστικά κέντρα προκειμένου με τον τρόπου αυτόν να καλύπτουν ένα ευρύτερο φάσμα υπηρεσιών.

Ένα ακόμα πεδίο ανταγωνισμού που παρατηρείται στον κλάδο της ιδιωτικής παροχής υπηρεσιών υγείας είναι η επέκταση των συνεργασιών των ιδιωτικών μονάδων με ασφαλιστικές εταιρείες, για την κάλυψη των νοσηλίων μεγαλύτερου εύρους ασθενών. Ο όμιλος ΥΓΕΙΑ αξιοποιώντας τα συγκριτικά του πλεονεκτήματα, έχοντας ως προτεραιότητά του τη συνεχή βελτίωση της παρεχόμενης κορυφαίας ποιότητας υπηρεσιών υγείας σύμφωνα με τα διεθνή πιστοποιημένα στον όμιλο ΥΓΕΙΑ πρότυπα, είναι σήμερα ο κυρίαρχος παίκτης στον ελληνικό κλάδο της ιδιωτικής παροχής υπηρεσιών υγείας.

Ωστόσο, σε περίπτωση που ο όμιλος ΥΓΕΙΑ διακόψει την αναπτυξιακή και επενδυτική του πολιτική, η ανταγωνιστική του θέση ενδεχομένως να επηρεαστεί σημαντικά, επηρεάζοντας με τον τρόπο αυτό και την χρηματοοικονομική κατάστασή του.

Ο κλάδος τρόφιμα και γαλακτοκομικά και ιδιαίτερα οι τομείς στους οποίους δραστηριοποιείται ο όμιλος VIVARTIA (γαλακτοκομικά, κατεψυγμένα λαχανικά και ζύμες, καταστήματα εστίασης), αποτελούν πεδίο έντονου ανταγωνισμού τόσο από μεγάλους εγχώριους ή διεθνείς παίκτες των εν λόγω αγορών, όσο και από πολύ μικρούς εθνικούς ή ακόμα και τοπικούς ανταγωνιστές. Ενδεχόμενες αλλαγές σε διατάξεις σχετικές με τη δραστηριότητα των ανωτέρω κλάδων (π.χ. διάρκεια ζωής προϊόντων, σήμανση προέλευσης προϊόντων, διαφοροποίηση συντελεστών ΦΠΑ, ασφαλιστικές και εργασιακές διατάξεις κ.λπ.) διαφοροποιούν το πεδίο του ανταγωνισμού. Παράλληλα, ως αποτέλεσμα της γενικής τάσης της κατανάλωσης παγκοσμίως αλλά και ιδιαίτερα λόγω των υφιστάμενων οικονομικών συνθηκών στην Ελλάδα, διαμορφώνεται μία διαρκής αύξηση στην κατανάλωση προϊόντων ιδιωτικής ετικέτας με επίδραση στον ανταγωνισμό των γαλακτοκομικών προϊόντων, των λαχανικών και των ζυμών. Τέλος, ο υπό-κλάδος εστίασης δραστηριοποιείται σε ένα επίσης ιδιαίτερα ανταγωνιστικό περιβάλλον με τη συντριπτική πλειοψηφία των ανταγωνιστών να αποτελείται από μη οργανωμένα δίκτυα εστίασης δηλαδή βασικά από μεμονωμένα καταστήματα φαγητού - καφέ. Η ανεπάρκεια σε ελεγκτικούς μηχανισμούς δημιουργεί στρεβλώσεις (μη έκδοση αποδείξεων, φοροδιαφυγή, αδήλωτη εργασία, εισφοροδιαφυγή κ.λπ.) διαμορφώνοντας συνθήκες αθέμιτου ανταγωνισμού μεταξύ των οργανωμένων αλυσίδων και των ατομικών επιχειρήσεων με προφανή επίδραση στις πωλήσεις και την κερδοφορίας τους.

Ο όμιλος ATTICA δραστηριοποιείται σε γραμμές με έντονο ανταγωνισμό ο οποίος μπορεί να ενταθεί περαιτέρω στην προσπάθεια των εταιρειών να αποκτήσουν μεγαλύτερο μερίδιο σε ήδη ώριμες αγορές.

50.10 Πολιτικές και διαδικασίες διαχείρισης κεφαλαίου

Οι στόχοι του Ομίλου όσον αφορά στη διαχείριση του κεφαλαίου είναι οι εξής:

- να εξασφαλίσει τη διατήρηση της υψηλής πιστοληπτικής διαβάθμισης και των υγιών δεικτών κεφαλαίου,
- να εξασφαλίσει την ικανότητα του Ομίλου να συνεχίσει τη δραστηριότητά του (going concern) και
- ως εταιρεία συμμετοχών να αυξήσει την αξία της Εταιρείας και κατά συνέπεια των μετόχων της μέσω της αύξησης της αξίας του χαρτοφυλακίου εταιρειών.

Ο Όμιλος παρακολουθεί το κεφάλαιο στη βάση του ποσού των ιδίων κεφαλαίων, μείον τα ταμειακά διαθέσιμα και τα ταμειακά ισοδύναμα όπως αυτά απεικονίζονται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης. Το κεφάλαιο για τις χρήσεις 2017 και 2016 αναλύεται ως εξής:

Ποσά σε € '000	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2017	**31/12/2016**	**31/12/2017**	**31/12/2016**
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	350.167	429.010	574.062	666.095
Ταμειακά διαθέσιμα, ταμειακά ισοδύναμα & δεσμευμένες καταθέσεις	(130.507)	(142.900)	(9.554)	(10.197)
Κεφάλαιο	**219.660**	**286.110**	**564.508**	**655.898**
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	350.167	429.010	574.062	666.095
Πλέον: Δάνεια	1.624.303	1.674.482	699.522	704.039
Σύνολο κεφαλαίων	**1.974.470**	**2.103.492**	**1.273.584**	**1.370.134**
Κεφάλαιο προς Σύνολο Κεφαλαίων	1:8,99	1:7,35	1:2,26	1:2,09

Ο Όμιλος ορίζει το ποσό του κεφαλαίου σε σχέση με την συνολική κεφαλαιακή διάρθρωση, π.χ. ίδια κεφάλαια και χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις χωρίς να λαμβάνονται υπόψη τυχόν δάνεια μειωμένης εξασφάλισης. Ο Όμιλος διαχειρίζεται την κεφαλαιακή διάρθρωση και κάνει τις προσαρμογές κατά το χρόνο που η οικονομική κατάσταση και τα χαρακτηριστικά των κινδύνων των υπαρχόντων περιουσιακών στοιχείων αλλάζουν. Με στόχο τη διατήρηση ή την προσαρμογή της κεφαλαιακής διάρθρωσης, ο Όμιλος μπορεί να προσαρμόσει το ποσό των πληρωτέων μερισμάτων, να επιστρέψει κεφάλαιο στους μετόχους, να εκδώσει μετοχικό κεφάλαιο ή να ρευστοποιήσει περιουσιακά στοιχεία για να μειώσει τον δανεισμό.

51 ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΑΝΑΦΟΡΑΣ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ

51.1 Χρηματοοικονομικές Υπηρεσίες

- Την 03/01/2018 ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της MIG κ. Σταύρος Λεκκάκος υπέβαλε την παραίτησή του από το Διοικητικό Συμβουλίου της Εταιρείας. Κατόπιν τούτου, το Διοικητικό Συμβούλιο εξέλεξε τον μέχρι σήμερα Εκτελεστικό Αντιπρόεδρο κ. Παναγιώτη Θρουβάλα ως νέο Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου με εκτελεστικές αρμοδιότητες.
- Την 30/03/2018 η MIG ανακοίνωσε την μεταβολή στα δικαιωμάτα ψήφου καθώς το ποσοστό που κατείχε άμεσα ο κ.Jochen Müller μειώθηκε σε 4,54% από 9,6597% αρχικά.
- Την 20/04/2018 η MIG σε απάντηση ερωτήματος της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς σχετικά με δημοσιεύματα του τύπου ανακοίνωσε ότι στο πλαίσιο συμφωνίας εμπιστευτικότητας παρεσχέθησαν στα επενδυτικά κεφάλαια της CVC CAPITAL PARTNERS οι συνήθεις στις περιπτώσεις αυτές πληροφορίες για το ΥΓΕΙΑ. Η MIG δεν έχει γίνει μέχρι σήμερα αποδέκτης οποιασδήποτε δεσμευτικής προσφοράς και θα προβεί σε σχετικές ανακοινώσεις προς το επενδυτικό κοινό, εφόσον προκύψει οποιαδήποτε ανακοίνωση κατά το νόμο πρόταση ή συμφωνία.
- Την 27/04/2018 η MIG ανακοίνωσε ότι το Διοικητικό Συμβούλιο σε συνεδρίαση της 26/04/2018 εξέλεξε τους κ.κ. Κωνσταντίνο Γαλιάτσο και Αναστάσιο Κυπριανίδη ως νέα Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου σε πλήρωση κενωθεισών θέσεων, σύμφωνα με το Καταστατικό της Εταιρείας και την ισχύουσα νομοθεσία. Κατόπιν τούτου, το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας έχει ως εξής:

  1. Παναγιώτης Θρουβάλας, Πρόεδρος - Εκτελεστικό Μέλος,
  2. Αθανάσιος Παπανικολάου, Διευθύνων Σύμβουλος – Εκτελεστικό Μέλος,
  3. Christophe Vivien, Εκτελεστικό Μέλος,
  4. Γεώργιος Ευστρατιάδης, Μη Εκτελεστικό Μέλος,
  5. Φώτιος Καρατζένης, Μη Εκτελεστικό Μέλος,

6. Κωνσταντίνος Γαλάτσιος, Μη εκτελεστικό Μέλος,
7. Γεώργιος Λασσαδός, Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος,
8. Στέφανος Καψάσκης, Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος,
9. Πέτρος Κατσούλας, Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος,
10. Ευστράτιος Χατζηγιάννης, Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος, και
11. Αναστάσιος Κυπριανίδης, Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος.

51.2 Μεταφορές

- Την 25/04/2018 η Επιτροπή Ανταγωνισμού με την απόφασή της ενέκρινε την απόκτηση αποκλειστικού ελέγχου επί της HELLENIC SEAWAYS ANE από την ATTICA. Η έγκριση της Επιτροπής Ανταγωνισμού έγινε μετά την ανάληψη δεσμεύσεων από την ATTICA, οι οποίες κατά την κρίση της Επιτροπής είναι κατάλληλες, επαρκείς και ανάλογες για να διασφαλίσουν συνθήκες υγιούς ανταγωνισμού στην Ελληνική Ακτοπλοΐα. Οι δεσμεύσεις περιγράφονται αναλυτικά στο Δελτίο Τύπου που εξέδωσε η Επιτροπή Ανταγωνισμού και έχει αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της Επιτροπής Ανταγωνισμού www.epant.gr.

  Κατόπιν της εγκρίσεως, η ATTICA θα προχωρήσει άμεσα στην ολοκλήρωση των απαιτούμενων συμβατικών ενεργειών για την απόκτηση του 98,83% του μετοχικού κεφαλαίου της HELLENIC SEAWAYS ANE.

Πέρα των παραπάνω γεγονότων δεν υπάρχουν μεταγενέστερα των Οικονομικών Καταστάσεων γεγονότα, τα οποία να αφορούν είτε τον Όμιλο είτε την Εταιρεία, στα οποία επιβάλλεται αναφορά από τα ΔΠΧΑ.

52 ΕΓΚΡΙΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

Οι εταιρικές και ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις για τη χρήση που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2017 εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο της MARFIN INVESTMENT GROUP Α.Ε. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ την 30/04/2018.

Ο Πρόεδρος του Δ.Σ.	Ο Διευθύνων Σύμβουλος	Ο Οικονομικός Διευθυντής	Η Προϊσταμένη Λογιστηρίου
Παναγιώτης Θρουβάλας	Αθανάσιος Παπανικολάου	Christophe Vivien	Σταυρούλα Μαρκουλή
Α.Δ.Τ. ΑΚ543083	Αρ.Διαβ. ΑΝ4135328	Αρ.Διαβ. 14AD07810	Α.Δ.Τ. ΑΒ656863